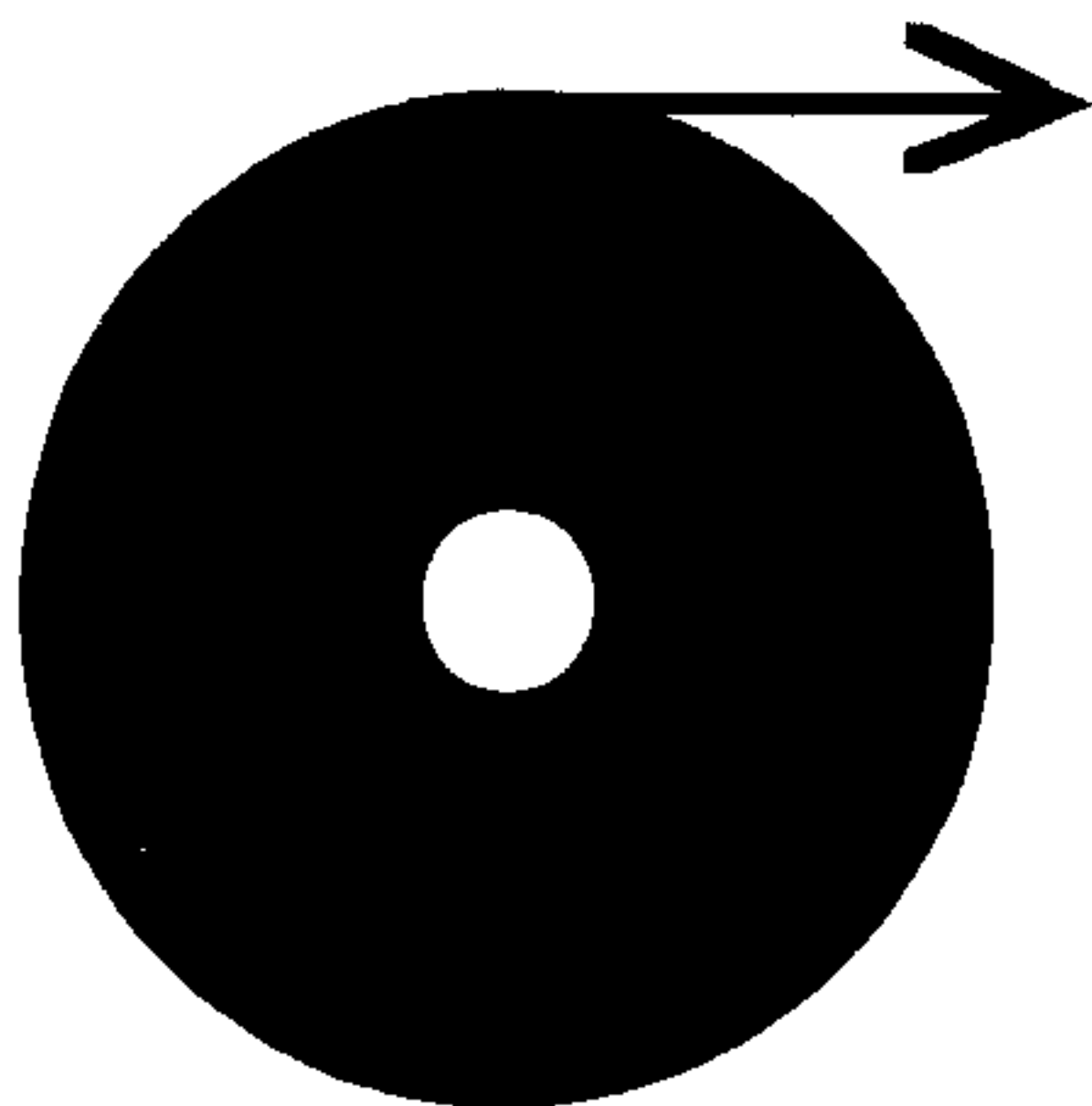
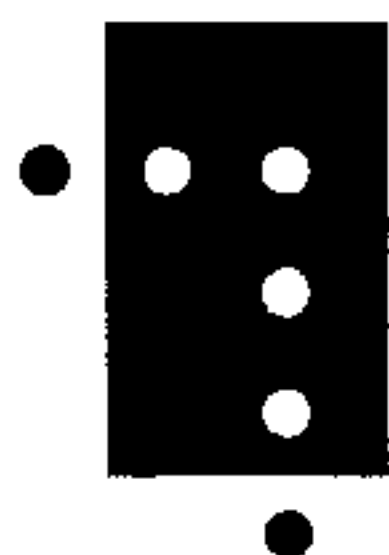

RED: 10 X

Nasjonalbibliotek

Nasjonalbiblioteket

National Library of Norway

Rana Division

N-8607 Mo i Rana

Telephone: +47 75 12 11 11 Telefax: +47 75 12 12

LØGTINGS- TIDINDI

1949

Løgtingstíðindi

Eykatingsetan mai 1949

Vanliga tingsetan 1949

(29. juli 1949 — 11. februar 1950)

TÓRSHAVN

Landsprentsmiðjan

1950

INNIHALD

Eykatingsetan mai 1949.

	bls.
1. Nýtsla av marshallhjálpi	3
2. Bráðfengis hjálpi til illa stilluð fiskifør	9
3. Rakstrarfígging	11
4. Ábyrgd fyri láni til Nólsoyar kommunu	12

Vanliga tingsetan 1949.

Løgtingsmenninir o. n.	1
Fastar nevndir og aðrar	3

Dóms- og lögreglumál.

Broytan av lóg um ekspropriation	40
Løgtingslóg um frítt við lön	41
Broytan av løgtingslóg um fólkeyvirlið	67
Broytan í rúsdrekkalógini	130
Løgtingslóg um statistikk	158
Løgtingslóg um tvangstøku av grundum og bygningum til apotek v. m.	198
Løgtingslóg um gávupakkar (jólapakkar til Danmarkar)	243
Avtøka av ymsum fyriskipanum um inn- og útflutning og skamtan av vörum	320
Broytan í kunngerð um teigviðurskifti	348

Landsumsitingin viðvíkjandi.

Broylingar í og uppskýti til tænastumaðnalógina	127
Løgtingssamlykt um tingslið	147
Hækkjan av honórarviðbót til starvsfólk landsins	192
Kannan av landsstýrismálum	356

Fíggingjarlig viðurskifti o. t.

Roknskapir og fíggingjarstandur løgtingsins	5
Fíggingjarløgtingslóg fyri 1950/1951	5
Fíggingjarætlan fyri fátækragrunn løgtingsins 1950	20
Fíggingjarætlan fyri kirkjugrunnin	21
Álíknan á kommunurnar 1950	22
Skattalóggávan (inntøkuskattur til landskassan 1950/51, happa- dráttur o. n.)	53
Býti av rakstraravlopi landskassans	282
Rakstrarfígging og rakstrarbøtur	285
Nýggir pengaseðlar	339
Løgtingslóg um avgreiðslugjald fyri innflutningsloyvi	340

IV

Tolllógin.....	351
Løgtingslóg um broyting í gjøldunum fyri handilsloyvi og loyvi til handilsreisandi	354

Heilsumál.

Lóg um tvungna tuberkularannsókn av skipsfiskimonnum	200
Løgtingslóg um apotekaragrunn o. a.	280

Kenslumál.

25. apríl sum frídagur í fólkaskúlanum.....	152
Lóg um frískúlar í Føroyum	193
Millum- og realskúli í Nes kommunu	305

Ítróttamál.

Studningur til ítróttavítjan til Noregs.....	252
Studningur til fimleikarhøll á Tvøroyri.....	306

Kirkjumál.

Kirkja í Miðvági	50
Nýggjur kirkjugarður á Nesi.....	242
Viðkan av kirkjugarðinum í Kunoy	265

Kommunal mál.

Broylan av kommunalu skattalógini.....	76
Broylan av reglunum um kommunuval	172
Ekspropriatión til kommunal endamál	347

Landbúnaðurin.

Løgtingslóg um »Jordbrugels Fremme«.....	22
Løgtingslóg um útskipting.....	28
Løgtingslóg um uttanbúggjajørð	148
Broylan av reglunum um sundurbýtan av jørð	168
Vraking av føroyskum ullvørum	170
Bygging av búnaðarskúla	176
Studningur til mjólka- og kjøtframleiðslu.....	258
Yvirtøka av jarðagrunninum og kongsjørðini.....	353

Lánloyvi og ábyrgd fyri lánun.

Løgtingslóg um lán til havnabygging í Kollafleði.....	65
Løgtingslóg um ábyrgd fyri láni til Fuglafjarðar, Sørvágs og Nes kommunur	115
Loyvi til og ábyrgd fyri kassakreditti til Froðbiar kommunu	134
Løgtingslóg um havnalán til Froðbiar kommunu	232
Løgtingslóg um lán til Froðbiar kommunu	313
Lán til Sandavágs kommunu til vatnveiting	136
Lánloyvi og ábyrgd fyri láni til Kamjans kommunu.....	138
Ábyrgd fyri láni til p/f »Trolkole«	174
Ábyrgd fyri kassakredit til l/f »Føroya Fiskasølu«.....	249
Løgtingslóg um ábyrgd fyri láni til l/f »Føroya Fiskasølu«	325
Løgtingslóg um havnalán til Vestmanna kommunu	332
Løgtingslóg um lán til Vestmanna kommunu	350
Løgtingslóg um lán til Húsar og Oyndafjarðar kommunur.....	273

V

Løgtingslóg um lán til Oyudalfjarðar og Sands kommunur.....	275
Løgtingslóg um lán til Sands kommunu.....	287
Lán til havnabygging í Tórshavn.....	307
Lán til havnabygging í Sjóar kommunu (við Halkin).....	311
Løgtingslóg um havnalán til Klakksvíkar kommunu.....	314
Løgtingslóg um lán til Klakksvíkar kommunu.....	324
Løgtingslóg um havnalán til Vágs kommunu.....	349
Løgtingslóg um lán til Kunoyar kommunu.....	356
Løgtingslóg um lán til p/f Pigment & Málingavirkið »Færøsit«....	357

Post, telegraf, telefon og radio.

Innleggsgjald fyri nýggjar telefonir.....	46
Ymisk telefonmál.....	49
Brúk av radiotelefon umborð í føroyskum skipum.....	288

Samferðslumál.

Bryggjan á Langasandi (Kollafirði).....	65
Post- og ferðasamband til Funningsfjarðar og Bíggjar.....	137
Broytan av havnareglugerð fyri Vestmanna havn.....	163
Havna- og forloyvingsgjald á Skálafirði.....	289
Havna- og vegamál.....	290
Havnabygging í Tórshavn.....	307
Havnabygging í Sjóar kommunu (við Halkin).....	311
Havnabygging í Vestmanna.....	332
Post- og ferðasamband til Sandvíkar.....	335

Sjóvinnan, stórhvalaveiða, grind o. l.

Moratoriulóg.....	42
Bíggjarbjálp til fiskivinnuna.....	207
Rakstrarfíggjan og rakstrarbøtur.....	285
Roynd við botngarni.....	52
Døglingsbýti í Hvalbiar sókn.....	68
Løgtingslóg um fiskisáttmálar.....	71
Kontraktósemja viðv. fiskivinnuni.....	74
Fiskivinnan í Grønlandi.....	77
Útbyggjan av Føroyingahavnini o. m.....	80
Broytan í vrakarslóginu.....	117
Hvalaveiða við hvalabálinum »Sumbø«.....	133
Broytan í lóg fyri l/f »Føroya Fiskasølu«.....	140
Smíðjan í Føroyingahavnini.....	157
Tryggingarlógin.....	166
Løgtingslóg um lönjavningargrunn skipsfiskimanna.....	187
Lóg um tvungna tuberklarannsókn av skipsfiskimönnum.....	200
Trygging av vinning fiskimanna.....	203
Forboð móti veiða við flotutrolu innan fyri landoddarnar.....	230
Broytan av reglunum um trolaralandingar v. m.....	234
Broytan av lóg um veðselan av veiða.....	236
Gjald av fiskalandingum í Bretlandi.....	239
Útgerð til trolaravinnuna.....	240
Fiskeribiologisk og fiskeriekonomisk laboratorium.....	244
Lønviðurskipti fiskavrakaranna.....	247
Ábyrgd fyri kassakredit til l/f »Føroya Fiskasølu«.....	249
Finansiering av l/f »Føroya Fiskasølu«.....	325

VI

Val av nevnd viðv. siglingarlæru	256
Løgtingslóg um sildavraking	277
Frágreiðsla frá Oyrnafjallsnevndini	297
Tokulúður í Føroyingahavnini	315
Skipasýnið í Føroyum	331
Sunnudagsarbeiði umborð í føroyskum skipum	335
Útflýtan av saltsild	338
Forskotsrindan skipsfiskimanna	359

Social mál.

Viðbót til dagpening frá Føroya Vanlukkntrygging	155
Býtan av Føroya parti av ellisrentuni	266
Býtan av Føroya parti av avlomisrentuni	269
Býtan av Føroya parti av barnastyrki	271
Løgtingslóg viðv. fólk í heimarøkt undir eftirliti	316

Uttanlanda viðvíkjandi.

Serkønur maður í uttanríkisráðharradeildini	330
---	-----

Valum viðvíkjandi.

Val av nevnd viðv. siglingarlæru	256
Val av áltismonnum og nevndum	299

Verkligar fyrirøkur.

Ríkisstudningur til S. E. V.	248
Oljugoymslan í Seldafirði	252

Vísindi, bókment og list.

Frágreiðing frá Mentunargrunni Føroya Løgtings	343
--	-----

Ymist.

Uppskot til nýtt prístalsgrundulag	sí skjal aftaná skjal nr. 4
--	-----------------------------

the 1990s, the number of people in the world who are undernourished has increased from 600 million to 800 million (FAO 1996). The number of people who are malnourished has increased from 1.2 billion to 1.5 billion (FAO 1996).

There are a number of reasons why the number of people who are undernourished has increased. One of the main reasons is that the world population has increased. The world population is now over 6 billion and is expected to reach 9 billion by the year 2050 (FAO 1996).

Another reason why the number of people who are undernourished has increased is that the world's food supply is not keeping pace with the world's population. The world's food supply is only enough to feed 6 billion people, but the world population is now over 6 billion and is expected to reach 9 billion by the year 2050 (FAO 1996).

A third reason why the number of people who are undernourished has increased is that the world's food supply is not distributed evenly. Some people have access to food, while others do not. This is because of the way that food is produced and distributed. Food is produced in some areas and then transported to other areas. This means that some areas have a surplus of food, while other areas have a shortage of food (FAO 1996).

There are a number of ways that we can reduce the number of people who are undernourished. One way is to increase the world's food supply. This can be done by increasing the amount of land that is used for agriculture, by increasing the amount of water that is used for agriculture, and by increasing the amount of fertilizer that is used for agriculture (FAO 1996).

Another way to reduce the number of people who are undernourished is to improve the distribution of food. This can be done by improving the way that food is transported, by improving the way that food is stored, and by improving the way that food is sold (FAO 1996).

A third way to reduce the number of people who are undernourished is to improve the health of people. This can be done by improving the way that people are educated, by improving the way that people are treated, and by improving the way that people are housed (FAO 1996).

There are a number of other ways that we can reduce the number of people who are undernourished. These include: increasing the amount of food that is produced in the world, improving the way that food is distributed, and improving the health of people (FAO 1996).

The number of people who are undernourished is a global problem. It is a problem that affects all of the world's people. It is a problem that we must all work together to solve. We must find ways to increase the world's food supply, to improve the distribution of food, and to improve the health of people (FAO 1996).

The number of people who are undernourished is a global problem. It is a problem that affects all of the world's people. It is a problem that we must all work together to solve. We must find ways to increase the world's food supply, to improve the distribution of food, and to improve the health of people (FAO 1996).

Eykatingsetan mai 1949.

ÁR 1949, mánadagin 9. mai, var Føroya Løgting sett. Tingmenninir vórðu teir somu sum í vanligu tingsetu 1948 uttan Hæus Iversen, sum vegna heilsubrek hevði havt farloyvi, var afturkomin. Johan Reinert hevði verið tingmaður í hansara stað.

Formaðurin, ið valdur varð í seinastu tingsetu, J. Fr. Øregaard, setti tingið og legði fram skriv frá lögmanni, dagfest 6. mai 1949, har eftir tingið verður stevnt til eykatingsetu til viðgerðar av tingmáli: **Nýtslu av marshallhjálpi.**

J. Fr. Øregaard kunngjordi tingmonnum, at javnaðar-, sambands- og gl. sjálvstýrisflokkurin vóru gingnir saman í valbólkl til val av tingformanni.

Eftir uppskoti varð J. Fr. Øregaard valdur til tingformann og Thorstein Petersen til næstformann.

Til tingskrivarar vórðu valdir P. H. Weihe og Poul Petersen.

The first part of the paper discusses the importance of understanding the cultural context of the research. It highlights the need for researchers to be sensitive to the values and beliefs of the communities they are studying. This is particularly important in the field of education, where cultural differences can significantly impact learning outcomes.

The second part of the paper focuses on the methodology used in the study. It describes the process of selecting participants, collecting data, and analyzing the results. The authors emphasize the importance of using a mixed-methods approach to gain a comprehensive understanding of the research topic.

The third part of the paper presents the findings of the study. It discusses the results of the quantitative data analysis and the insights gained from the qualitative interviews. The authors conclude that there are significant cultural differences in the way that students learn and that these differences should be taken into account when designing educational programs.

The final part of the paper discusses the implications of the findings for future research and practice. It suggests that further studies should be conducted to explore the cultural factors that influence learning outcomes. Additionally, it recommends that educators should be trained to recognize and respond to the cultural needs of their students.

1. Nýtsla av marshallhjálp.

1. viðg. 10. mai. Framlagt 14. mai nevndarálit og broytingaruppskot.

Nevndarálit

Landsstýrið hevur í riti, dagfest 6. mai 1949, lagt fyri tingið spurningin um, hvussu marshallhjálpin verður at nýta. Hjalagt málinum verður rit frá ríkisumboðsmanninum av 5. í h. m. og ymsar marshallumsóknir.

Landsstýrið skjýtur uppá at samtykkja at nýta marshallgávuna í fyrstu syftu til ravnagnan av Føroyum, harundir nútímansgeran og niðurskriving av el-verkum, ið eru í gerð, og harnæst til smærri fyritøkur av samfelagsligum týðningi sum námarakstur.

Málið er beint í 7-mannanevnd taun 9. í h. m., ið hevur havt tað til viðgerðar.

Undir viðgerðini hava verið drigin fram sum marshallmál:

- 1) Ravnagnan av Føroyum,
- 2) Havnabygging,
- 3) Avskrivning av skuld í samband við stuðlan av Viðuláusgrunni Føroya Løgtings,
- 4) Stuðlan av íðnaði, serliga í samband við okkara fiskivinnu, herundir bygging av bráfrystivirkjum, konservesvirkjum, togvirkjum o. ø.,
- 5) Styðjan av okkara ferðafólka- og farmasigling,
- 6) Námdrift, harundir fyrst og fremst nútímansgerð av kolanámum.

Nevndin skilur, at tað er neyðugt at hava so fáar, men eyðsæð landsuppbyggjandi og fyri landshúshaldið styrkjandi tættir sum møgult í uppskoti at nýta marshallgávuna til.

Nevndin er lí komin ásamt um at býta marshallgávuna til hesi trý málini:

- 1) Ravnagnan av Føroyum,
- 2) Havnabygging,
- 3) Vísindaliga kannan av námavirkismøguleikum í Føroyum.

Ravmagnan av Føroyum er eitt mál, sum allir Føroyingar hava athuga fyrri og gagn av. Hon er tí mál, sum í náttúru síni av øllum Føroyingum kann vera góðkent sum verandi væl hóskaudi at fáa lut í marshallgávuni at nýta til avskrivningar, so ravmagnsverkanna skuld kann koma so langt niður, at raksturin kann bera seg og hvíla í sær sjálvum, og verkini vera fær fyrri at lata íbúgvavararnar fáa ravmagnsstreym til kappingarferan og hampuligan prís. Her má nevndin tø viðmerkja, at tað seinasta studningsveitan ikki má verða avgjörd, uttan Føroya Løgting hevur sagt sína hugsan.

Nevndin er tí samd um at mæla til, at munandi partur av marshallgávuni verður nýttur sum studningar til ravmagnan av oyggjunum.

Tey verk, sum talan er um í fyrstu syftu at styðja, eru:

1. S. E. V., ið er eitt interkommunalt andeilstelag fyri kommunurnar í Streymoy, Eysturoy og Vágoy, og í samband við tað
2. Motorravmagnsverkið, ið Tórshavnar kommuna er við at byggja,
3. Motorravmagnsverkið, ið Klakksvíkar kommuna er við at byggja, og víðkan av vatnorkuverkinum hjá hesi kommunu,
4. Grandumvølingin, ið Vágs kommuna er við at fara undir av vatnorkuverki sínum í Bolni í Vági, motorravmagnsverkið, ið Froðbjar sóknar kommuna er við at byggja, og útbyggjan av Hovs-Porkeris vøtnunum.

Hesi verk umfata 25.000 av Føroya 30.000 íbúgvum.

Hini økini av Føroyum við leimum 5.000 íbúgvum, sum væntandi ikki hava atstöðu at fáa ravmagn við vatnorku, vil tingið sjálvandi hava í huga, so tey ikki verða við skerdum luti.

Umframt hetta er í okkara samfelagi havnabygging ein av høvuðsuppgávunum hjá tí almenna.

Bygging av havnum er tí eitt mál, sum fellur inn undir tey mál, sum marshallgávan kann verða nýtt til.

Av teimum stóru havnabyggingum, sum í fyrstu syftu er talan um, og sum tingið hevur góðtikið, kunnu verða nevndar:

Havnarbygging í Tórshavn	kr.	8.700.000
— í Klakksvík	—	2.000.000
— á Tvøroyri	—	2.280.000
— í Vági	—	2.000.000
— í Fuglafirði	—	1.000.000
— á Skálafirði	—	1.100.000
— í Vestmanna	—	500.000
— í Sandoyuni	—	1.225.000
— í Kollafirði	—	200.000
— í Seyrvági	—	1.040.000
— í Leirvík	—	275.000
— í Hvalba	—	310.000

Tilsamans kr. 20.630.000

At lúka hesa risauppgávu vil handleggja miklan part av Føroya peningumegi, og er tí nevndin samd um at mæla til, at ein partur av marshallgávuni skal verða brúktur til hesa havnabygging.

Talað hevur verið mikið um at fáa fulla greiðu á námasvirkismøguleikunum í Føroyum, tí Føroyingar eins og allar aðrar tjóðir eru

greiðar yvir lann stóra lýðning, tað hevur fyrri eitt landshúsarhald at byggja ein parl, júst størri tess betri, av vinnuni á egna ráevni.

Kolanámamøguleikarnir hava væl verið til umrøðu og eitt sindur til heinleiðis kanningar, men ikki kann sigast, at fullfíggað kannan er farið fram. Nevndin er tí á einum máli við landsstýrið, at tað hevur almiklan lýðning at fáa gjørda fullfíggaða vísindaliga kannan av t. d., hvussu nógv kolaløg vit hava í Føroyum, um steamkol finnst, og hvussu møguleikarnir eru fyrri einari koladrift við nútímans maskinum og arbeiðshentleikum.

Nevndin kann tí mæla til, at ein hóskandi peningur av marshallgávuni verður settur til hesa vísindaliga kannan.

Viðvíkjandi støddini av studninginum, ið veittur verður til ravmagnan og havnabygging í Føroyum hevur nevndin bytt seg í ein meirluta og ein minniluta.

Meirilutin (Johan M. Fr. Poulsen, P. H. Weihe, Th. Petersen, Hákon Djurhuus, Richard Long og S. P. Zachariassen) mælir til, tá ið 200.000 kr. eru lagdar av til ta nevndu vísindaliga kannan, at nýta 60 pct. av marshallgávuni til ravmagnan av Føroyum og 40 pct. til havnabygging, meðan minnilutin (P. M. Dam) mælir til at nýta 80 pct. til ravmagnan og 20 pct. til havnabygging aftaná at minst 200.000 eru lagdar av til ta vísindaliga kannanina.

Andelfelagið S. E. V. hevur umsókn á tingi um at fáa ein studning av marshallgávuni uppá 4,3 milliónur kr.

Utan at koma býtið innanoyggja, sum verður at gera av tinginum, tá ið ravmagnssmíðini, ið talan er um, liggja fullýst í stødd, kostnaði og skipan, kann verða sagt, at eftir teim upplýsingum, ið liggja fyrri frá S. E. V., vil tess partur av teim nevndu 60 pct. av marshallgávuni ikki fara undir 3 milliónur, og verður hann, um samtykt verður, sum minnilutin skjýtur uppá, at nýta 80 pct. av marshallgávuni til ravmagnina, 20 pct. størri. Her er mett út frá eini marshallgávu uppá 10 millj.

Bæði meirilutin og minnilutin eru samdir um, at studningurin til ravmagnanina ikki má fara upp um $\frac{1}{3}$ av byggikostnaðinum utan húsalunsetingina, og at havnastudningurin av marshallhjálpinum má ikki fara uppum 50 pct. av byggikostnaðinum.

Av tí, at tað ikki í hesi setu eru stundir hjá tinginum at umhugsa og viðgera tey einstøku málini, ið talan kann verða um at veita studning av marshallhjálpinum, mælir nevndin tinginum til at samtykkja at geva landsstýrinum í hendu, so væl grundað sum møguligt við statistiskum, tekniskum og kostnaðarligum greindum upplýsingum — at leggja fyrri ríkisstýrið tingsins støðu viðvíkjandi nýtislaði av marshallgávuni til Føroyar.

Uppskot.

1. Tingið mælir til at nýta iðtíð 200.000 kr. til vísindaliga kannan av møguleikum fyrri kola- og møguligt aðrari námadrift í Føroyum.
2. Frá meirilutanum (J. M. Fr. Poulsen, P. H. Weihe, Th. Petersen, Hákon Djurhuus, Richard Long og S. P. Zachariassen):

60 pct. av marshallgávuni verður at nýta til ravmagnan av Føroyum og 40 pct. til havnabygging aftaná at 200.000 kr. eru lagdar av til vísindaliga kannan av námsmøguleikum.

3. Frá minnilutanum (P. M. Dam):

80 per. av marshallgávuni verður at nýta til ravmagnan av Føroyum og 20 per. til havnabygging, tá ið 200.000 kr. eru lagdar av til áðurnevndu námkaðan.

4. Frá allari nevndini:

Ravmagnsverkin og havnaverkin kunnu ikki av marshallgávuni fáa størri studning enn atvikavist $\frac{1}{3}$ og $\frac{1}{2}$ av byggikostnaðinum.

5. Álagt verður landsstýrinum at leggja fyri ríkisstýrið tingssins støðu viðvíkjandi, hvussu marshallgávan, ið fellur Føroyum í lut, skal verða nýtt, og at leggja fyri tingið tað seinastu samtykt Føroyum viðvíkjandi, áðrenn bindandi avgerð er gjørd.

Broytingaruppskot.

Aftaná punkt 4 í triðjaseinasta pelli í álitinum á síðu 4. verður sett sum punkt 5:

»Umframt hesi mál eru gjørdar kanningar, fyrireikingar og kostnaðarællan av Leynarvatni í Streymoy og Kirkjuvatni og Ánni Miklu í Fámjin.«

2. og 3. viðgerð 14. mai. — Broytingaruppskotið fall, 6—0. Uppskot nevndarinnar pkt. 1. samtykt 15—0. Uppskot minnilutans pkt. 3. fall, 6—0. Uppskot meirilutans pkt. 2. og uppskot nevndarinnar pkt. 4. samtykt 15—0. Pkt. 5 samtykt 17—0.

Rit frá landsstýrinum 6/5 1949:

Sum sæst av hjálagda uppriti av fundi í statsministeriinum 20. apríl 1949, skal danska ríkisstjórnin miðjan mai samráðast við amerikanska valdið um, hvussu marshallhjálpin verður at nýta.

Frá danskari síðu verður hikið, at amerikanarar munnu fara at taka undir við uppskoti um at brúka allan marshallstudningin til eina nýtslu sum t. d. elektrificering av Føroyum. Landsstýrið heldur tó ikki, at ein eigur at siga frá sær møguleikan at fáa studning til smærri — men fyri føroyska samfelagið týðningarmiklar -- fyriløkur, sum t. d. nútímans útgerð av námarakstri, og hevur landsstýrið longu við skrivi av 23. mars í ár vent sær til statsministerið og biðið um marshallhjálp til sakkøna rannsókn.

Viðmerkt verður, at ein kann ikki rokna við góðtøku frá amerikanska valdinum, fyrr enn tær serskilt veruligu byggætlanirnar hava verið fyrilagdar hesum valdi til dóms, sæð bæði frá tekniskum og flggjarligum sjónarmiði.

Umframt skal verða viðmerkt, at nýtsla av marshallhjálpiní til lutvísa niðurskriving av útreiðslunum við elektrificering av Føroyum einans kann verða framd samsvarandi ríkislóg, sbr. »nationalbudget« fyrí 1948 kunngjørt av ríkissjórnini, hvarí viðvíkjandi marshallhjálpi stendur m. a. (pag. 45): »I henhold til den mellem Danmark og U. S. A. indgaaede overenskomst af 29. juni 1948 indbetales de indkomne kronebeløb, for så vidt der er tale om dollars, der er ydet Danmark som gave, på en særlig konto (special account) i Danmarks nationalbank. De på denne konto indbetalte beløb tilhører den danske stat med undtagelse af en mindre andel (5 pct), over hvilken den amerikanske regering kan disponere til sine udgifter i Danmark. Den danske stat kan dog kun disponere over dem efter nærmere aftale med den amerikanske regering, og der er overfor rigsdagen givet tilsagn om, at det kun vil ske ved lov. I henhold til overenskomsten mellem Danmark og U. S. A. af 29. juni 1948 skal disse kronebeløb fortrinsvis kunne anvendes til fremme af produktion og investeringer i Danmark eller til at afdrage på den indenlandske statsgæld, herunder på den danske stats Gæld til Danmarks nationalbank.«

Vísandi á frammanfyrí standandi verður sett fram hetta

Uppskot til tingsamtykt.

Løgtingið samtykkir, at Føroya partur av teimum krónubæddum, ið vegna marshallhjálpiní eru settar á special account í Danmarks nationalbank, fyrst og fremst verður at nýta til electrificering av Føroyum, herundir til nútímansgeran og niðurskriving av verkum, ið longu eru.

Rit frá riksumboðsmanninum, 5/5 1949:

Da spørgsmålet om anvendelse af marshallhjælpen er blevet akkønt for Færøerne, og da der i denne forbindelse opstår en række betalingstekniske og andre problemer, skal man efter anmodning fra landsstyret i det følgende give en kort oversigt over de vigtigste af disse problemer:

Størrelsen af et lands samlede marshallhjælp i hele perioden frem til 1. juli 1952 kan ikke på forhånd beregnes til et bestemt beløb, da marshallydelseerne år for år skal bevilges af den amerikanske kongres indenfor hvert »marshallår« (1/7—30/6). Under dette forbehold kan naturligvis gøres skønsmæssige overslag over den forventede samlede marshallhjælp. Ligeledes kan man ikke på forhånd angive de forholdsmæssige andele af hjælpen til et land, der ydes som lån og som gave. Kongressen fastsætter minimumsbeløb for låneandelen af de samlede marshallydelse i et år; iøvrigt fastlægges forholdet mellem lån og gave år for år efter nærmere forhandlinger med vedkommende

land. Det forventes, at omkring $\frac{3}{4}$ af den samlede hjælp til Danmark bliver ydet som gave.

De almindelige principper om marshallhjælpens anvendelse er fastlagt i tosidige overenskomster mellem hvert deltagerland og U. S. A. Modtagerlandene har derefter hver især udarbejdet et langtidsprogram for den økonomiske udvikling i tiden indtil 1. juli 1952 (marshallhjælpens udløb), som koordineres af disse landes samarbejdsorganisation i Paris, O E E C, og skal anerkendes af den amerikanske marshallorganisation i Washington, E C A.

På grundlag af årsprogrammer, udarbejdet af hvert deltagerland, koordineret (og reduceret) af O E E C, og derpå kritisk revideret af E C A, foretages en fordeling mellem deltagerlandene af den for pågældende marshallår af kongressen bevilgede samlede marshallhjælp.

Årsprogrammerne danner en (tildels elastisk) ramme for kvartalsprogrammer for de løbende indkøb under marshallplanen; de fastlægges ved forhandlinger mellem vedkommende land og E C A i Washington samt E C A-missionen i vedkommende land.

Ved de løbende indkøb under marshallplanen stiller U. S. A. dollars til rådighed for deltagerlandene til import fra U. S. A. eller andre dollar-lande (Canada, Sydamerika m. fl.). De enkelte importører skal fuldt ud betale værdien af de pågældende varer (i egen valuta), da hjælpen ikke er til importørerne, men til samfundet som sådan. Mængden af de forskellige varer, som således kan importeres, fastlægges (i hovedgrupper) ved forhandlinger mellem de tidligere nævnte instanser. Modtagerlandene skal ifølge deres overenskomst med U. S. A. til en særlig konto (special account) i deres centralbank indbetale et beløb i landets egen valuta (local currency counterpart funds) svarende til det dollarbeløb, landet har modtaget som marshallgave (grant). (I Danmark er yderligere vedtaget en lov om, at også modværdien af lånebeløbene under marshallhjælpen skal indsættes på en spærret konto i nationalbanken). De beløb, der således efterhånden opsamles på special account i centralbanken i modtagerlandets valuta, skal for 5 pct.s vedkommende stilles til rådighed for den amerikanske regering, medens de 95 pct. kan anvendes af modtagerlandets regering efter tilladelse fra E C A til et eller flere af følgende formål: monetær og finansielt stabilisering (f. eks. tilbagebetaling af statsgæld), udvidelse af landets produktionskapacitet (produktive investeringer), udvikling af nye indtægtskilder for landet.

Som praktiske konklusioner med hensyn til marshallhjælp kan man for Færøernes vedkommerde sige:

Den ene side af marshallhjælpen: import af dollarvarer (og eventuelt ydelser, nemlig teknisk assistance o.l.) er en ren valutahjælp, som gør det muligt at få fat i varer, der ellers ville være nødvendiggøre, at Danmark eller Færøerne selv skulle betale dem i dollars. Varerne skal betales fuldt ud i danske (færøske) kroner, dog ikke til U. S. A., men til de spærrede konti i nationalbanken. Amerikanerne kræver, at varerne er af betydning for landets genopbygning (fortrinsvis maskiner m. v. til vigtige investeringer samt råstoffer

til landbrug, industri), at de står til rådighed til eksport fra U. S. A. (eller andre lande), og at de ikke kan skaffes fra andre europæiske lande, især andre dellagerlande.

Den anden side af marshallhjælpen: anvendelse af counterpart funds i nationalbanken til finans-stabiliserende og produktive formål kan derimod betegnes som en egentlig penge-hjælp, hvor kapital i kroner uden modydelse stilles til rådighed for Danmark og dermed Færøerne. Amerikauerne kræver, at de formål, hvortil counterpart beløbene anvendes efter en teknisk og økonomisk bedømmelse må siges at være af væsentlig betydning for landets økonomiske opbygning og udvikling, og at de konkrete investeringsprojekter set fra en samfundsmålestok må regnes for forsvarlige og fordelagtige. Dertil kommer, at der fra dansk side er givet rigsdagen løfte om, at der kun ved lov kan disponeres over counterpart fondene.

En færøsk udnyttelse af 1 pct. af det samlede danske counterpart beløb for hele marshallperioden, eller måske omkring 10 millioner kroner, kræver derfor dels vedtagelse heraf i dansk lov, dels den amerikanske marshallorganisations anerkendelse af det formål og de projekter, hvortil beløbet tænkes anvendt.

Da marshallhjælpens størrelse først fremgaar efterhånden og derfor påvirkes af de stadigt løbende forhandlinger mellem de forskellige marshallinstanser, vil selve de af et modtagerland fremsatte økonomiske planer og investeringsprojekter m. v. kunne få indflydelse på marshallhjælpens udformning og omfang.

2. *Bráðfengis hjálp til illa stillað fiskifør.*

1. viðgerð 14. maí. Framlagt 14. maí.

Nevndarálit:

Løgtingsmennirnir Poul Petersen og P. M. Dam hava 14. maí 1949 lagt fyrri tingið hjálagda uppskot viðvíkjandi bráðfengis hjálp til fiskifør.

Ein meiriluti (P. M. Dam, Th. Petersen, Richard Long og Hákon Djurhuus) mælir tinginum til at samtykkja uppskotið.

Ein minniluti (J. M. Fr. Poulsen, P. H. Weihe og S. P. Zachariassen) setir fram serligt uppskot um niðursetan av nevnd til kannan og fyrirreikan av málinum til endaliga stóðutakan á vanligu tingsetu á sumri 1949.

Uppskot.

Frá meirilutanum (P. M. Dam, Th. Petersen, Richard Long og Hákon Djurhuus):

Tingið samtykkir hjálagda av Poul Petersen og P. M. Dam fyrri tingið lagda uppskot av 14. mai 1949 í lögtingsmáli nr. 3/1949: Bráðfengis hjálp til illa stillað fiskifer.

Frá minnilutanum (J. M. Fr. Poulsen, P. H. Weihe og S. P. Zachariassen):

Landsstýrið verður biðið um at fara undir eina kannan av teim fíggarligu viðurskiftum hjá fiskivinnuni og geva uppskot til eina saneringarskipan at leggja fyrri lögtingið á vanligu tingsetu 1949.

Uppskot

frá Poul Petersen og P. M. Dam:

Gr. 1.

Landsstýrinum er heimilt at fyriskipa greiðslufreist (moratorium) av lánum og skuldum.

Gr. 2.

Fyrningarfrestir sambart sjólógarinnar og lóg nr. 274 frá 21. december 1908 steðga fyrri skip, sum koma undir greiðslufreist frá avgerðardegnum, soleingi henda lóg óbroytt er í gildi smbr. gr. 3.

Gr. 3.

Henda lóg fær gildi beinanvegin og verður lögð fyrri aftur tingið í vanligu tingsetu 1949.

Forslag

til

lagtingslov í lagtingssag nr. 3/1949: Midlertidig hjálp til vanskeligt stillede fiskefartøjer.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til at foreskrive moratorier for lån og gældforpligtelser.

§ 2.

Forældelsesfrister efter søloven og lov nr. 274 af 21. december

1908 suspenderes, forsaavidt angår fartøjer, der opnår moratorium fra dekretets dato, så længe denne lov uændret er i kraft jfr. § 3.

§ 3.

Denne lov træder i kraft straks og forelægges til revision i den ordinære lagtingssamling 1949.

2. og 3. viðgerð 14. mai. Lógaruppskotsins § 1 samtykt 12—0.
§ 2, § 3 og lógin í síni heild samtykt 13—0. Uppskot frá miðilutun-
um (J. M. Fr. Poulsen o. fl.) samtykt 11—0.

3. Rakstrafiggjan.

1. viðgerð 14. mai. Framlagt 14. mai.

Nevndarálit.

Løgtingsmeðunir Poul Petersen og P. M. Dam hava 14. mai 1949 lagt fyri tingið uppskot um heimild til landsstýrið at taka serligt lán tingsins vegna til rakstrahjálp til fiskiskip.

Uppskot.

Ein meiriluti (P. M. Dam, Th. Petersen, Hákon Djurhuus og Richard Long) mælir til at samtykkja uppskotið.

Uppskot

frá Poul Petersen og P. M. Dam:

Gr. 1.

Landsstýrið fær heimild til at taka upp neyturvuligt lán tingsins vegna til í samráð við stýri vinnulánsgrunnus Føroya Løgtings at nýta til rakstrahjálp til fiskiskip.

Gr. 2.

Henda lóg fær gildi beinanvegin.

Forslag

til

lagtingslov í lagtingssag nr. 4/1949: Driftsfinansiering.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til at optage det nødvendige lån på lagtingets vegne til i samråd med bestyrelsen for Vinnulánsgrunn Føroya Løgtings at anvende til driftsfinansiering af fiskefartøjer.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. og 3. viðgerð 14. mai. Lógaruppskotsins §§ 1 og 2 og lógin í síni heild samtykt 12--0.

4. *Ábyrgd fyri láni til Nólsoyar kommunu.*

11. mai framlagt

Álit.

Nólsoyar kommuna hevur leingi havt í hyggju at bota um lendingarviðurskifti síni og játtaði tingið í seinastu selu 65.000 kr. í studningi at veita í 2 ár. Nólsoyingar vildu fegin gjørt arbeiðið liðugt í ár og biður til kommunan um tingsins ábyrgd fyri láni, ið teir ætla at taka til arbeiðið, upp í 75.000 kr. Eftir ætlan, sum teir hava latið inn til tingið, vilja teir av skaltainntøku síni nýta til hesa bygging í ár 15.000 kr., 1950 13.000 kr., 1951, 52 og 53 ávikavíst 10.000 kr., 7.000 og 6.000 kr.

So stótt skuldi eingin vandi verið fyri at afturrinda lánið, og mælt verður tinginum til at veita ta umsøktu ábyrgd.

Løgtingslóg um ábyrgd fyri lán til Nólsoyar kommunu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað at taka ábyrd tingsins vegna fyri arbeiðsláni til Nólsoyar kommuna til havnagerð upp í 75.000 kr.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

Lagtingslov om garanti for lån til Nólsoy kommune.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges tingels vegna til at garantere for arbejdslån til Nólsoy kommune til havnebygning indtil 75.000 kr.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. og 3. viðgerð 14. maí. Lógaruppskotsins § 1, § 2 og lógin í síni heild samtykt 16—0.

Eykatingsetan endaði 14. maí og fundirnir voru 7.

the 1990s, the number of people in the UK who are aged 65 and over has increased by 1.5 million, and the number of people aged 75 and over has increased by 1.1 million (Office of National Statistics 1999). The number of people aged 65 and over is projected to increase to 7.5 million by 2020, and the number of people aged 75 and over to 4.5 million (Office of National Statistics 1999).

There is a growing awareness of the need to develop services to meet the needs of older people, and a number of initiatives have been launched in the UK to address this need. The Department of Health (1999) has published a strategy for older people, which sets out the government's commitment to improve the lives of older people. The strategy is based on three main principles: (1) to ensure that older people have access to the services they need; (2) to ensure that older people are able to live independently; and (3) to ensure that older people are able to participate in society.

The strategy is based on three main principles: (1) to ensure that older people have access to the services they need; (2) to ensure that older people are able to live independently; and (3) to ensure that older people are able to participate in society. The strategy is based on three main principles: (1) to ensure that older people have access to the services they need; (2) to ensure that older people are able to live independently; and (3) to ensure that older people are able to participate in society.

The strategy is based on three main principles: (1) to ensure that older people have access to the services they need; (2) to ensure that older people are able to live independently; and (3) to ensure that older people are able to participate in society. The strategy is based on three main principles: (1) to ensure that older people have access to the services they need; (2) to ensure that older people are able to live independently; and (3) to ensure that older people are able to participate in society.

The strategy is based on three main principles: (1) to ensure that older people have access to the services they need; (2) to ensure that older people are able to live independently; and (3) to ensure that older people are able to participate in society. The strategy is based on three main principles: (1) to ensure that older people have access to the services they need; (2) to ensure that older people are able to live independently; and (3) to ensure that older people are able to participate in society.

The strategy is based on three main principles: (1) to ensure that older people have access to the services they need; (2) to ensure that older people are able to live independently; and (3) to ensure that older people are able to participate in society. The strategy is based on three main principles: (1) to ensure that older people have access to the services they need; (2) to ensure that older people are able to live independently; and (3) to ensure that older people are able to participate in society.

The strategy is based on three main principles: (1) to ensure that older people have access to the services they need; (2) to ensure that older people are able to live independently; and (3) to ensure that older people are able to participate in society. The strategy is based on three main principles: (1) to ensure that older people have access to the services they need; (2) to ensure that older people are able to live independently; and (3) to ensure that older people are able to participate in society.

The strategy is based on three main principles: (1) to ensure that older people have access to the services they need; (2) to ensure that older people are able to live independently; and (3) to ensure that older people are able to participate in society. The strategy is based on three main principles: (1) to ensure that older people have access to the services they need; (2) to ensure that older people are able to live independently; and (3) to ensure that older people are able to participate in society.

The strategy is based on three main principles: (1) to ensure that older people have access to the services they need; (2) to ensure that older people are able to live independently; and (3) to ensure that older people are able to participate in society. The strategy is based on three main principles: (1) to ensure that older people have access to the services they need; (2) to ensure that older people are able to live independently; and (3) to ensure that older people are able to participate in society.

Vanliga tingsetan 1949.

ÁR 1949, fríggjadag 29. juli kl. 13, varð Føroya Løgting sett. Formaðurin, som valdur varð í seinastu tingsetu, J. Fr. Øregaard, tók við fundarstýrinum og lýsti, at tingið varð sett sambært skriv løgmannsins, dagfest 28. juli 1949.

Tingmennir vóru hesir:

Hákon Djurhuus, Klakksvík, ff.
S. P. Zachariassen, Klakksvík, sj.
Poul Petersen, Tórshavn, ff.
Jens Chr. Olsen, Toftir, sb.
Joh. M. Fr. Poulsen, Strendir, sb.
J. Fr. Øregaard, Gøta, jv.
Louis Zachariassen, Tórshavn, sj.
Richard Long, Tórshavn, sj., í valfelag við ff.
Thorstein Petersen, Tórshavn, ff.
Poul Niclasen, Tórshavn, sb.
Fr. Bláhamar, Vestmanna, ff.
Hans Iversen, Kvívík, sb.
S. Ellefsen, Miðvági, ff.
P. H. Weihe, Sørvági, sb.
Anth. Sørensen, Húsavík, ff.
J. P. Davidsen, Sand, jv.
Martin Holm, Tórshavn, ff.
Kr. Djurhuus, Tvøroyri, sb.
P. M. Dam, Tvøroyri, jv.
Wm. Smith, Vági, jv.

J. Fr. Øregaard boðaði frá, at sambands-, javnaðar, og sjálfstýrisflokkurin vóru gingnir saman í valbólk til val av tingformannum. Hann bað Poul Petersen og P. H. Weihe um fyribils at vera skrivarar.

Til tingformann varð valdur J. Fr. Øregaard og til næstformann Thorstein Petersen.

Til tingskrivarar vóru valdir Poul Petersen og P. H. Weihe.

Ríkisumboðsmaðurin bar fram tinginum beilsu frá teirra hátignum Fríðriki IX kongi og drottningini.

Formaðurin bað tingið um at rópa eitt 9-fallt hurrá fyri kongi og eitt 3-fallt hurrá fyri Føroyum.

1. august 1949 varð J. H. Danbjørg, Porkeri, góðtíkin sum varatingmaður fyri P. M. Dam, sum hevði biðið um farloyvi, og Hans Poulsen, Svínáir, góðtíkin sum varatingmaður fyri Jens Chr. Olsen, sum eisini hevði biðið um farloyvi.

18. oktober 1949 varð Trygve Samuelson, Tórshavn, góðtíkin sum varatingmaður fyri Poul Niclasen, sum hevði biðið seg frítíknan at møta á tingi vegna sjúku.

20. januar 1950 varð Johan Pauli Andreas Henriksen góðtíkin sum varatingmaður fyri Louis Zachariasen, meðan hann vegna sjúku ikki kann møta á tingi.

7. februar 1950 varð Thomas Pauli Dahl, Tórshavn, góðtíkin sum varatingmaður fyri Thorstein Petersen, sum hevði biðið um farloyvi.

Fastar nevndir og aðrar.

Flggjarnevndin: Johan Poulsen, Th. Petersen, R. Long, P. H. Weihe, Hákon Djurhuus, P. M. Dam, J. Fr. Øregaard.

Umsitinarnevndin: J. Fr. Øregaard, Johan Poulsen, Poul Petersen.

Landsstýrisnevndin: Hans Iversen, S. P. Zachariasen, Anth. Sørensen.

Fiskivinnunevndin: Poul Nielsen, Wm. Smith, Fr. Bláhamar, J. H. Danbjørg, Anth. Sørensen.

Telefonnevndin: Poul Nielsen, J. Fr. Øregaard, Hans Iversen, Hákon Djurhuus, Anth. Sørensen.

Kirkjunevndin: J. Fr. Øregaard, J. H. Danbjørg, Johan Poulsen, S. Ellefsen, Fr. Bláhamar.

Vega- og havnanevndin: Hans Iversen, Johan Poulsen, S. P. Zachariasen, Wm. Smith, Poul Petersen, S. Ellefsen, Anth. Sørensen.

Ymsamálanevndin: Wm. Smith, H. Iversen, R. Long, Martin Holm, Hans Poulsen.

Kommunala nevndin: S. P. Zachariasen, Hans Iversen, Hans Poulsen, Anth. Sørensen, Fr. Bláhamar.

Samferðslunevndin: S. P. Zachariasen, Martin Holm, S. Ellefsen, P. H. Weihe, J. H. Danbjørg.

Búnaðarnevndin: Johan Poulsen, Poul Petersen, Anth. Sørensen, J. H. Danbjørg, J. Fr. Øregaard.

Vorunevndin: S. Ellefsen, Hans Iversen, P. H. Weihe, Anth. Sørensen, Fr. Bláhamar, J. Fr. Øregaard, Wm. Smith.

Skúlanevndin: R. Long, Martin Holm, S. P. Zachariasen, Tr. Samelsen, P. H. Weihe.

Socialnevnd: P. M. Dani, P. H. Weihe, Anth. Sørensen, Poul Petersen, Tr. Samuelsen.

Rúsdrekkanevndin: S. P. Zachariasen, Jens Chr. Olsen, Martin Holm, Hákon Djurhuus, J. Fr. Øregaard.

1. Roknskapir og fíggjarstandur løgtingsins 1948.

Sí skjal nr. 1.

2. Fíggjarløgtingslóg fyri 1950—1951.

1. viðgerð 11. august. Framlagt álit 8. februar og broytingaruppskot 9. februar 1950.

Nevndarálit.

Landsstýrið hevur í ríli, dagsett 5. august 1949, lagt fyri lögtingið uppskot til fíggjarlóg fyri fíggjarárið 1950/51.

Málið er beint til fíggjarnevndina, ið hevur havt málið til viðgerðar, og setir fram hjálagda uppskot.

Uppskot
til
figgjarløgtingslóg

fyrí figgjarárið 1. apríl 1950 til 31. mars 1951.

Rakstraryvirlit fyrí figgjarárið 1950/51.

Inntøkur:

Stk	2.	Skattur, tollur og gjöld.....	8.580.000 kr.
	3.	Rentur og vinningsbýti.....	60.000 —
	4.	Óvissar inntøkur.....	20.000 —
			8.660.000 kr.

Útreiðslur:

Stk	6.	Løgtingið	120.000 kr.
	7.	Landsúmsílingin í síni heild ..	673.190 —
	8.	Heilsumál	1.212.700 —
	9.	Samferðslumál	2.074.250 —
	10.	Kenslumál	855.875 —
	11.	Vísind, bókment og list	80.834 —
	12.	Fiskivinna, sjóferð o. t.	558.300 —
	13.	Jarðabrúk	445.894 —
	14.	Handil, iðnaður o. t.	241.730 —
	15.	Socialmál	1.374.750 —
	16.	Eftirløn o. t.	29.600 —
	17.	Dóms- og lögreglumál	59.200 —
	18.	Óvissar útreiðslur	105.000 —
	19.	Ymsir grunnar	585.000 —
		Munur.....	243.677 —
			8.660.000 kr.

I. Deild.

Inntøkur:

§ 1. Fyri fíggjarárið 1950/51 er ætlað, at inntøkur landsins verða sum nevnt í §§ 2—4.

§ 2. Ætlað er at inntøkan av skatti, tolli og gjøldum verður

1. Beinleiðis skattur	4.100.000 kr.
2. Tollur	3.800.000 —
3. Valutagjald	200.000 —
4. Útflutningsgjald av salt- og klippfiski	350.000 —
5. Gjald fyri loyvisbrøv	15.000 —
6. Lestagjald av skipum	15.000 —
7. Skemtunarskattur	60.000 —
8. Álfknað kommunum	10.000 —
	8.580.000 kr.

§ 3. Innt. av rentum og vinningshýti verða ætlaðar 60.000 kr.

§ 4. Óvissar inntøkur verða ætlaðar 20.000 kr.

8.660.000 kr.

II. Deild.

Útreiðslur:

§ 5. Fyri fíggjarárið 1950/51 verða veittar tær peningahæddir, sum eru nevndar í §§ 6—19.

§ 6. Til løgtingsútreiðslur verður veitt:

1. Til tingmannalønir	80.000 kr.
2. Løgtingsognir:	
a. Løgtingshúsið o. a. (viðm.)	20.000 —
b. Anneksið við »Kongaminnið«:	
1. Inntøkur	5.500 kr.
2. Útreiðslur	5.500 —
	100.000 kr.
3. Prentan o. t.	20.000 —
	120.000 kr.

Viðm. ad 2. a. Ein partur av hesum peningi er ætlaður til innbúgv í fundarhøllini hjá fíggjarnevndini.

§ 7. Til landsumsitingina í síni heild verður veitt:

a. Løn til lögmann og 3 landsstýrism. 65.100 kr.	
b. Borðfæ	6.000 —
	71.100 kr.

At flyta: 71.100 kr.

Flutt: 71.100 kr.

2. a. *Landsstýrisskrivstovan:*

1. Skrivstovustjóri og 4 fulltrúar (viðm.)	58.884 kr.
2. Skrivstovufólk	25.000 —
3. Honorar	2.400 —
4. <i>Annar kostnaður:</i>	
a. Húsaleiga, hiti og ljós	25.000 kr.
b. Annað	15.000 —
	40.000 —
	126.284 kr.

b. *Gjaldstovan:*

1. Skrivstovustjóri (landsbókhaldari, 1 fulltrúi, 1 kassameistari og 2 bókhaldarar (viðm.)	55.000 kr.
2. Pantífúli	7.884 —
3. 7 tollefürirlismenn	46.300 —
4. Skrivstovufólk	26.600 —
5. <i>Annar kostnaður:</i>	
a. Húsaleiga, hiti og ljós	10.000 kr.
b. Annað	23.000 —
	33.000 —
	168.784 —

c. *Umboð uttanlanda:*

1. Løn og kursviðbót	11.320 kr.
2. Útviðbót	18.500 —
3. Skrivstovuútreiðslur	25.000 —
4. <i>Ognir:</i>	
a. Viðlíkah. + renting	10.500 kr.
b. ÷ leiga	763 —
	9.737 —
	64.557 kr.
÷ Fesk fiskagjald	25.000 —
	39.557 —

d. *Landsverkfrøðingsskrivstovan:*

1. Landsverkfrøðingur og hjálparmenn (viðm.)	85.000 kr.
2. Skrivstovufólk	5.200 —
3. <i>Annar kostnaður:</i>	
a. Hili, húsaleiga og ljós (viðm.)	9.800 kr.
b. Annað (v.m.)	24.000 kr.
	33.800 kr.
	124.000 —
	458.625 —

3. *Aðrir lögtingsstovnar:*a. *Líkningarráðið.*

1. Skrivstovufólk	27.000 kr.
2. Samsýning til limir líkningarráðsins	1.800 —

At flyta:	28.800 kr.	529.725 kr.
-----------	------------	-------------

Flutt: 28.800 kr.

329.725 kr.

3. Annar kostnaður:

a. Leiga, hiti og

ljós 5.000 kr.

b. Annað 8.400 — 13.400 kr. 42.200 kr.

b. 1. Fólkeyvirlit ætlað (viðm.) 11.000 kr.

2. ÷ sektir (ætlað) 1.000 — 10.000 —

c. Prísráðið:

1. Samsýning til formannin

og ráðið 11.870 kr.

2. Skrivstofufólk 5.000 —

3. Annar kostnaður:

a. Leiga, hiti og

ljós 8.000 kr.

b. Annað 7.000 — 15.000 — 31.870 —

d. Vlutamiðstöðin:

1. Innflutningsseftirlit 9.625 kr.

2. Lønir 11.700 —

3. Honorarir 4.620 —

4. Prentan og lýsingar 3.500 —

5. Annar kostnaður:

a. Leiga, hiti og

ljós 1.150 kr.

b. Annað 13.800 — 14.950 — 44.395 kr. 128.465 kr.

4. Ferðadagpeningur 15.000 —

673.190 kr.

Viðm. ad 2. a. 1. Ein af fulltrúunum er samstundis skrivstofustjóri fyrir lókningsarráðið, meðan ein annar samstundis er skrivstofustjóri fyrir prísráðið.

Viðm. ad b. 1. Roknað er við lön, grundlön 7.800 kr. til stjóra, læntan frá ríkismyndugleikanum, sbr. tænaðumannaalógina er grundlön stjórans tó sett til 6.000 kr.

Viðm. ad d. 1. Hjálparmenn, 4 verkfræðingar og 2 tekniskir assistentar.

Viðm. ad d. 3. a. Leigan fyrir skrivstofurúmin er 4.800 kr. um árið, hartil kemur að helst skuldi fúgíst eitt minni rúm nærhendis skrivstofunni, har uppmetingartól, sum stokkar, stálbond, instrumantfólr, sladdir, boritól og eisini annað, ið ikki gótt kann vera harf á eini skrivstofu, kann goymast. Harumframnt verður eisini neyðugt nærhendis eini av bryggjunum að fáa høgligt rúm til tey størru amboðini, lögtingið eigur, kavaraúfgerð, trumlu, pompa, krana, kompressara o. a. Til hesi leigumál eru avsettar 2.000 kr.

Viðm. ad d. 3. b. Hití og ljós 3.000 kr., ferðaútreiðslur og sam-

sýning 14.000 kr., innbúgv og instrumentir 6.000 kr. og skrivstovu-
hald 4.000 kr.

Viðm. ad 3. b. 1. Sbr lögtingslóg nr. 23, 21. januar 1949 um fólka-
yvirlið skal landskassin gjalda útreiðslurnar til at føra tey komm-
unala fólkeyvirliðini.

§ 8. Til *heilsu- og heilsumál* verður veitt:

1. Bróstsjúkrahúsið	225.000 kr.
2. a. Dronning Alexandrines Hospital 600.000 kr.	
b. Klakksvíkar sjúkrahús	250.000 —
c. Tvøroyrar sjúkrahús	75.000 —
	925.000 —
3. Hvíldarheimið »Naina« (viðm.)	17.500 —
4. Farsóttir	5.000 —
5. Karantenuútreiðslur	1.000 —
6. Sjúkrahjálpi	5.000 —
7. Læknar	9.200 —
8. Ljósmeður	25.000 —
	<u>1.212.700 kr.</u>

Viðm. ad 3. Tó ikki meira eum neyðugt er til at útjavna møgu-
ligt rakstrarhall.

§ 9. Til *samferðslumál* verður veitt:

1. Nýggir akvegir og vegabryr (viðm.) <i>Meirilutin</i> (Hákon Djurhuus, Th. Petersen, R. Long, Johan Poulsen, P. H. Weihe) skjóta upp at játta.. <i>(Minnilutin, (Dam og Øregaard) skjóta upp at veita</i> 400.000 kr.).	300.000 kr.
2. <i>Havnagerð</i> : a. Havnættlanin 1943/52 (viðm.)	400.000 kr.
b. Havnættlanin 1948/57 (viðm.)	635.500 —
c. Havnættlanin 1949/50—1958/59: Havn í Løvík	13.750 —
d. Havnættlanin 1950/51—1959/60: Havn í Tórshavn	235.000 —
	1.284.250 —
3. <i>Lendingar</i>	250.000 —
4. <i>Strandferðir</i> : a. »Smiril« rakstrarstudningur	130.000 kr.
b. »Ternan« rakstrarstudningur	60.000 —
c. »Rilana« rakstrarstudningur	10.000 —
	200.000 —
5. <i>Flogvøllurin í Vágum og flogferðslan</i> : a. Flogvøllurin	10.000 kr.
b. Flogferðsla	30.000 —
	40.000 —
	<u>2.074.250 kr.</u>

Viðm. ad 1. Til akvegir og vegabryr eru avsettar 300.000 kr.
Yvirhøvur verður tó litið gjørt við vegarbeiði hesa tíðina, so stórir
partur av hesum peningi kann verða veittur til studningsveitan til
mest áhugaverda vegamálini.

Viðm. ad 2. Havnaætlanin 1943/52:

Av studninginum sambart havnaætlanina 1943/52 er í lötuni ógaldið o. u. 1.227.000 kr., har íroknað læt 120.000 kr., sum í seinastu lingsetu vórðu veittar í eykajáttan til Tórshavnar kommunu, sambært lóg nr. 35, 31. mars 1949. Tá hetta fíggarárið er endað, verða o. u. 1.150.000 kr. eftir at gjalda.

Viðm. ad 2. Havnaætlanin 1948/57:

Av studninginum eftir hesi ættan eru goldnar 537.000 kr. Sum eykastudningur til Vestmanna havu verður veitt 45.000 kr., harav verður játtað til fíggarárið 1950/51 13.500 kr. og 4.500 kr. hvørt fylgjandi fíggarár; fyrstu ferð 1951/52.

Viðm. ad 5. b. Aettanin er at gera eina roynd við flogsambandi, serstakliga innanoyggja. Sekt er um studningin til endamálið av Føroya Flogfelag. Landsstýrið hevur játtað studningin.

§ 10. Til kennslumál verður veitt:

1. Fólkskúlin:

a. Læraralønir.....	635.000 kr.	
b. Skúlaeftirlit.....	1.975 —	636.975 kr.

2. Læraraskúlanæmingar..... 5.000 —

3. Føroya millum- og realskúli:

a. Studningur til skúlan (viðm.).....	25.000 kr.	
b. Til skúlabørn.....	1.400 —	
c. Húsaleiguviðurgjald til lærarar.....	2.680 —	29.080 —

4. Studentaskúlin:

a. Lønir o. a.	65.000 kr.	
b. Studningur til bygðanæmingar.....	8.000 —	
c. Laboratorið:		
a. Hiti, ljós og viðlíkahald.....	6.000 kr.	
b. ÷ húsaleiga.....	864 —	5.136 —
		78.136 —

5. Aðrir skúlar:

a. Føroya Fólkaháskúli:

1. Studningur til skúlan.....	13.000 kr.	
2. Studn. til næmingar....	7.000 —	20.000 kr.

b. Ymsir kvøldskúlar.....	10.000 —	30.000 —
---------------------------	----------	----------

6. Itróttarðøgevarin:

a. Løn.....	12.684 kr.	
b. Ferðaútreiðslur.....	1.000 —	13.684 —

7. Ymsir studningar:

a. Lesandi í útheiminum.....	25.000 kr.	
b. Ferðaútreiðsl. skúlabarna.....	10.000 —	
c. Jarðabrúksnæmingar.....	1.000 —	

d. Handverkara- og handilsskúlanæmingar:

<i>Meirilutin</i> (Hákon Djurhuus, Th. Petersen, R. Long, Johan Poulsen, P. H. Weihe) skjóta upp at játta....	15.000 —	
<i>(Minnilutin</i> (Dam og Øregaard) skjólu upp at játta 50.000 kr.)		

e. Ymsir studningar til lesandi.....	5.000 kr.	
--------------------------------------	-----------	--

At flyta: 56.000 kr. 792.875 kr.

	Flutt:	56.000 kr.	792.875 kr.
f. Stundningur til bygðanæmingar í real-skúlanum	5.000 kr.		
g. Læraranámskeið	2.000 —	63.000 —	
			<u>855.875 kr.</u>

Viðm. ad 3 a. Álagt verður landsstýrinum at tingast við Tórshavnar Býráð um at áloka sær tær fíggjarligu byrður, sum lögtingið hevur av skúlanum. Henda støða er orsakað av, at allar størsti parturin av børnunum í hesum skúla eru frá Tórshavn.

§ 11. Til *vísind, bókment og list* verður veitt:

1. <i>Landsbókasavnið:</i>			
a. Lønir	14.000 kr.		
b. Bókakeyp og innbinding	20.000 —		
c. <i>Aðrar útreiðslur:</i>			
1. Ljós, hiti v. m.	8.500 kr.		
2. Annað	4.000 —	12.500 —	
		46.500 kr.	
d. ÷ samsýning ætlað (viðm.)	3.500 —	43.000 kr.	
2. <i>Skjalasavnið:</i>			
a. Lønir v. m. (viðm.)	15.384 —		
b. <i>Aðrar útreiðslur:</i>			
1. Húsaleiga, ljós, hiti v. m.	750 kr.		
2. Annað	300 —	1.050 —	16.434 kr.
3. <i>Fornminni:</i>			
a. Útgrevstur o. t.	5.000 kr.		
b. Føroya Forngripa- og djórasavn (v.m)	3.000 —		
c. Ljós og hiti	700 —	8.700 —	
4. <i>Bókasøvn á bygd</i> (viðm.)		6.000 —	
5. Barnatíðindi		600 —	
6. Tórshavnar musikkskúli		1.500 —	
7. Vardin (viðm.)		1.000 —	
8. <i>Sømdarpeningur til skalda-, vísinda- og listarmenn:</i>			
a. H. A. Djurhuus	600 kr.		
b. Mikkjal á Ryggi	600 —		
c. Rasmus Rasmussen	600 —		
d. Sverre Patursson	600 —		
e. Anton Degn	600 —		
f. Niels Kruse, Eiði	600 —	3.600 —	
			<u>80.834 kr.</u>

Viðm. ad 1. d. Tórshavnar kommuna hevur latið í stundning til bókasavnið árinum frammanundan 3.500 kr.

Viðm. ad 2. a. Skjalavørðin er honrararløntur og fær viðbót árliga 8.250 kr. Hjálparmaður hansara fær 4.800 kr. Hann søkir um hægri løn. Skotið verður upp, at hann fær 2.310 kr. í grundløn, bækkandi 3. hvørt ár við 270 kr. upp til 3.750 kr. Hann verður tó ikki lænastumaður. Við nógaldandi viðbótum verður árslønin 7.134 kr.

Viðm. ad 3. b. Av teim 3.000 kr. verða 600 kr. at nýta til staðar-navnasavnan og lær 2.400 kr. sum samsýning til H. A. Djarhuus fyri leiðslu av Føroya Forngripa- og djórasavni.

Viðm. ad 4. Treytað av, at avvarandi kommuna letur eins stóran studning.

Viðm. ad 7. Sludningurin treytaður av at umsókn verður send.

§ 12. Til fiskivinnu, sjóferð o. t. verður veitt:

1. *Fiskimetaramenn:*

a. Yvirvrakari	10.320 kr.	
b. 6 vrakarakontrollørar	46.080 —	
c. Ymiskt (viðm.)	6.000 —	
	62.400 kr.	
d. ÷ Gjæld viðvíkjandi vraking	16.500 —	45.900 kr.

2. Sjómannsstova í Grønlandi

5.000 kr.

3. Føroya sflaveiðufelag

2.000 —

4. Til sanering av skipaflotanum og stimbran av Vinnulánsgrunninum (viðm.)

300.000 —

5. *Navígatiósskúlin:*

a. Lønir o. t. (viðm.)

63.000 kr.

b. Amboð

10.000 —

c. Aðrar útreiðslur:

1. Hiti, ljós, reingering o. t. 7.500 kr.

2. Annað

900 — 8.400 —

81.400 kr.

d. ÷ skúlapeningur

21.000 — 60.400 —

6. Ymiskt eftir avgerð landsstýrisins (viðm.)

145.000 —

558.300 kr.

Viðm. ad 1. c. Viðvíkjandi ferðaútreiðslum.

Viðm. ad 4. Orsakað av, at söluviðurskiftini hava verið so ólagalig, er Vinnulánsgrunnurin komin í afturhond við sínum rentum og avdráttargjöldum.

Viðm. ad 5. a. Lønin til tímalærararnar verður hækkað.

Viðm. ad 6. Um fiskivinnuskrivstovan og laboratoríir verða selt á stovn, verða útreiðslurnar at gjalda av hesi konto, og somuleiðis útreiðslur til prøvakamar fyri lanternur og kumpassar.

§ 13. Til jarðarbrúk verður veitt:

1. Jarðagrunnurin:

Meirilutin (H. Djarhuus, R. Long, Johan Poulsen og P. H. Weihe) skjóta upp at játta

50.000 kr.

Minnilutin (Dain, Øregaard og P. Petersen) skjóta uppá at játta 100.000 kr.

2. Búnaðarnevndir

2.500 —

3. Føroya Búnaðarfelag

600 —

4. Uppdyrking o. t. (møguligt avlop kann nýtast til útskifting)

50.000 —

At flyta: 103.100 kr.

5. Útskipting og matrikulskrivstovan:	Fløtt:	103.100 kr.
a. Lønir.....	31.944 kr.	
b. Hjálparmenn.....	16.000 —	
c. Annað.....	45.000 —	92.944 —
6. Húsdjóraælan.....		50.000 —
7. Træplanting.....		3.000 —
8. Tænastumenn og aðrir:		
a. Landbúnaðarráðgevarin.....	14.650 kr.	
b. Djóralæknin.....	12.000 —	
c. Seyðaráðgevarin (viðm.):		
1. Løn.....	3.600 kr.	
2 Ferðaútreiðslur.....	600 —	4.200 —
		30.850 —
9. Búnaðarskúli og royndarbrúk (viðm.).....		66.000 —
10. Annar studningur, mjólkaframleiðsla o. t.		100.000 —
		<u>415.894 kr.</u>

Viðm. ad 8. c. Ífall búnaðarskúlin verður settur á stovn, fellur játtanin til skúlan, ið so stílar fyri hesum starvi.

Viðm. ad 9. Staturin hevur til royndarstöðina í 1949/50 jáltað 66.048 kr. Frá 1. apríl 1950 tekur landsstýrið stöðina sum feroyskt sermál, roknað er við somu útreiðslum. Rakstrarútreiðslur til skúlan eru ongar, soleingi skúlin ikki er bygdur.

§ 14. Til handil, ídnaða o. t. verður veitt:

1. Kolagrevstur, nýggja kaunan og løn til serkønan mann (viðm.).....	10.000 kr.
2. Føroya Ferðamannafelag.....	1.000 —
3. Útreiðslur viðvíkjandi arbeiðsósamju.....	2.000 —
4. Rævmagnsnevndin.....	5.000 —
5. Fabrikk- og ketilumsjón.....	5.000 —
6. Motorkønur eftirlitsmaður.....	400 —
7. Skipaskráseting og uppmáling.....	3.330 —
8. Føroysk framsýning í Norðanlondum (viðm.)	50.000 —
9. Lutapeningur í Grønlandsfelagnum (viðm.).....	150.000 —
10. El-verk í Haraldssundi (viðm.).....	5.000 —
11. Ymiskt eftir landsstýrisins avgerð.....	10.000 —
	<u>241.730 kr.</u>

Viðm. ad 1. Søkta verður um marshallhjálp til serkønan mann. Lánið 33.000 kr., ið veitt varð Fámjins Kolafelag 1949/50, verður jáltað sum studningur.

Viðm. ad 8. 150.000 kr. í 3 fylgjandi ár við 50.000 kr. um árið, fyrstu ferð 1950/51.

Viðm. ad 9. 300.000 kr. í 2 fylgjandi ár við 150.000 um árið, fyrstu ferð 1950/51.

Viðm. ad 10. Studningurin er 25 pct. av útreiðslunum, tó hægst 5.000 kr.

§ 15. Til *social mál* verður veitt:

1. a. Ellisrenta	1.200.000 kr.	
b. Avlamsrenta	130.000 —	
c. Barnastyrkur	72.500 —	
	1.402.500 kr.	
d. ÷ Kommununnar partur	140.250 —	1.262.250 kr.
2. Socialhjálp	50.000 —	
3. Barnaheimið	10.000 —	
4. Ellisheim (viðm.)	15.000 —	
5. Fráhaldsteflagini	2.000 —	
6. Felagið »Reyði Krossur«	500 —	
7. Grunnurinn fyrir óarbeiðsförar fiskimenn	15.000 —	
8. Fólk í heimarókt undir eftirliti	20.000 —	
		<u>1.374.750 kr.</u>

Viðm. ad. 4. Ellisheim er komið í Klakksvík, rekið verður lí við 5.000 kr. aftrátt í stuðningi í mun til 1949/50 10.000 kr.

§ 16. Til *eftirløn* verður veitt 29.600 kr.§ 17. Til *dóms- og lögreglumál* verður veitt:

1. a. Fangaavaktari og hjálparmaður	18.900 kr.	
b. Útreiðslur til varðhaldshús	2.300 —	
c. Delinkventútreiðslur o. t.	6.000 —	27.200 —
2. Ferðaútreiðslur sýslumanna		5.000 —
3. Dómsshús:		
a. rakstur	5.000 kr.	
b. montering (viðm.)	20.000 —	25.000 —
4. Aðrar útreiðslur		2.000 kr.
		<u>59.200 kr.</u>

Viðm. ad 3. b. Hesar útreiðslur eru goldnar í 1949/50. Men eingin játtan er fyrir útreiðslunum. Játtanin umfatar bert sjálfan bygningin.

§ 18. Til *Óvissar útreiðslur* verður veitt:

1. Val	5.000 kr.	
2. Landsstýrið at ráða yfir (viðm.)	100.000 —	
		<u>105.000 kr.</u>

Viðm. ad 2. Av hesi konto verður goldið:

1. Kannan av landskassans rokuskapum við statsautoriseraðum revisor.
2. Studningur til Havnar Hornorkestur til gjaldan av tollútreiðslum 4.800,12 kr.
3. Innrættan av íbúð til tænaðsmenn.

§ 19. Til *ymsar grunnar* verður veitt:

Frá minnilutan (Dam og Øregaard):

1. Byggjan av nýggj. lögtingshúsi (viðm.) 100.000 kr.
Fyrr játtað: 1947: 100.000 kr.
1948: 100.000 —
1949: 100.000 —
300.000 kr.

2. Byggj. av nýggjum sjúkrahúsum (viðm.)	500.000	—
Fyrr játtað:		
1948: 300.000 kr., brúkt . . .	8.080	kr.
eftir slendur	291.920	—
1949/50	300.000	—
	591.920	kr.
3. Byggjan av nýggj. búnaðarskúla (viðm.)	50.000	—
Fyrr játtað: 1947	60.000	kr.
1948	50.000	—
1949/50	50.000	—
	160.000	kr.
4. Byggjun av nýggjum studentaskúla og kostskúla (viðm.)	50.000	—
Fyrr játtað: 1948	300.000	kr.
1949/50	300.000	—
	600.000	kr.
5. Byggjan av húsi til fornmíuni (viðm.)	35.000	—
Fyrr játtað 1949/50	35.000	kr.
6. Byggjan av hotellum og ferðamanna- búðum	100.000	—
Fyrr játtað 1949/50	100.000	kr.
7. Byggj. av varðhaldshúsi (arrest) (viðm.)	50.000	—
Frá meirilutanum (Hákon Djurhuus, Th. Petersen, R. Long, Johan Poulsen og H. P. Weihe):		
Til teir undir nr. 1—7 nevndu byggigrunnar verður veitt (viðm.)	300.000	kr.
Frá allari nevndini:		
8. Skúlabygging	100.000	—
Fyrr játtað:		
1948: 150.000 kr., brúkt 21.208 kr. —	128.792	kr.
1949/50	100.000	—
	228.792	kr.
9. Byggjan av bókasøvnnum á bygd	5.000	kr.
Fyrr játtað 1949/50 til Klakksvík	20.000	kr.
10. Byggjan av nýggjum barnaheimi (viðm.)	5.000	—
Fyrr játtað 1949/50	6.000	kr.
11. Keyf av umboðsmannahúsi í Aherdeen (viðm.)	30.000	—
Fyrr játtað 1949/50	30.000	kr.
12. Kirkjugrunnurin	45.000	—
í grunninum pr. 1.-1.-1949	98.583	kr.
13. Fátækragrunnurin		
í grunninum pr. 1.-1.-1949	207.174	kr.
At flyta: —	485.000	kr.

	Flutt: 485.000 kr.
14. Vegagrunnurin	10.000 —
Í grunninum pr. 1.-1.-1949	236.182 kr.
15. Fimleikagrunnurin	50.000 —
Í grunninum pr. 1.-1.-1949	163.228 kr.
16. Mentunnargrunnur Føroya Løgtings	15.000 —
Í grunninum pr. 1.-1.-1949	230.000 kr.
17. Føroya Mentunnargrunnur	500 —
Í grunninum pr. 31.-7.-1948	5.393,50 kr.
18. Føroya Listasavn	10.000 —
Ogn pr. 1.-1.-1949	10.000 kr.
19. Elftirlønargrunnur	— —
Ogn pr. 1.-1.-1949	181.250 kr.
20. Skúlabókagrunnurin (viðm.)	500 —
Ogn pr. 1.-1.-1949	2.547.08 kr.
21. Studn. t. byggj. av sjómannsstovu í Føroyingahavnini	14.000 —
	<u>585.000 kr.</u>

Viðm. ad 2. Av tí, at nýtt miðstöðusjúkrahús skal byggjast í Tórshavn, og útreiðslurnar hertil eru ætlaðar at verða millum 7 og 8 mill. kr., og sjúkrahús skal byggjast á Tvøroyri, (staturin letur tó byggipeningin) og sjúkrahúsið í Vágnum skal umvælast, verður hildið, at tær lyrr jættaðu 300.000 kr. árliga mugu hækast til 500.000 kr. árliga.

Viðm. ad nr. 1—7. Í staðin fyri at jætta til hvønn einstakan grunnin einsæris, hevur meirilutin (Hákuu Djurhus, Th. Petersen, R. Long, Johan Poulsen og P. H. Weihe) skotið upp at leggja saman í ein byggigrunn 300.000 kr., soleiðis at ein peningahædd verður sett á fíggjarlógina á hvørjum ári til áður nevndu endamál.

Grunnins stovnsfæ verður so standandi til nýtslu til farið verður undir teir einstaku byggingar. Byggigrunnurin skal vera tøkur til teir byggingar, ið verða framdir.

Afturat verður at seta á fíggjarlógina, tá tørvur er til tess, peningahædd til rentu og avdrátti av teimum lánum, ið neyðug eru at taka fyri at fáa framt teir einstaku byggingar.

Viðm. ad 5. Studningurin er bert settur til 50.000 kr. í ár av tí, at roknað verður við, at staturin eisini fer at lata studning. Um löglingið og ríkisstýrið góðtaka ta tilætlaðu nýbyggjan av megin-skúla í Tórshavn, má studningurin hækast.

Viðm. ad 10. Tað verður hildið at vera strangt neyðugt at byggja nýtt varðhaldshús.

Viðm. ad 11. Húsið er keypt fyri 130.000 kr. Av teim í 1949/50 jættaðu 30.000 kr. ganga um 15.000 kr. til avdrátt uppá keypi-peningin, meðan restin, 15.000 kr., skulu nýtast í samband við keyp og umvælan av húsinum. Í 1950/51 skal rindast í avdrátti um 30.000 kr.

Viðm. ad 20. Skotið verður upp, at skúlabókagrunnorið verður lagdur undir mentunnargrunn Føroya Løgtings.

Viðmerking: Landsstýrið skjýtur upp, at lögtingið longu nú tekur til umhugsunar at seta pening av til at mótganga tap uppá útlán úr vinnulánsgrunninum.

Broytingaruppskot

frá Wm. Smith o. fl.:

Sum nýtt punkt undir § 9, 1. verður sett kr. 100.000,— til breiðkan av brúm og rællan av sniðum o. t.

frá M. Holm o. fl.:

Sum viðmerking til § 10 petti 7 b verður sett:

Tann í fíggjarlógini § 10 petti 7 b uppsetta peningahædd uppá 10.000 kr. verður játtað og útgoldin undir teimum treytum, at hon kann verða nýtt til ferðir í norðanlandum, og at landsstýrið góðkennir tær reglur fyri luttøku í útferðnum, sum nevnd lærarafelagsins saman við nú sitandi skúlabarnanevnd setir upp.

frá Hákun Djurhuus o. fl.:

§ 10 petti 7, ymsir studningar:

Sum nýtt petti h verður sett:

Ítróttarsamband Føroya standandi játtan 2.000 kr.

frá R. Long o. fl.:

§ 11, petti 3 a útgrefstur . . . verður broytt soleiðis: útgrefstur o. a. 10.000 kr.

Viðmerking til petti 3 a: Av hesum 10.000 kr. verða 6.000 kr. at nýta til løn til Sverra Dahl fyri fornminnistarv.

frá Johan Poulsen o. fl.:

Sum nýtt petti 3 b. 2 í § 11 verður sett:

Niels í Boini, Nólsoy, fær eins og í fjør 3.600 kr. fyri sítt arbeiði við føroyskari faglabók.

frá R. Long o. fl.:

Til gr. 12, petti 4 verður sett aftaná (viðm.):

300.000 kr. um árið í 10 ár 300.000 kr.

frá Kr. Djurhuus:

Til § 19, pkt. 1, 2, 3, 4, 5, 6 og 7 verður sett:

Umframt hesa jáltan uppá 300.000 kr. verður latin øll landskassans inntøka við happadráttin, býtt soleiðis:

1)	Til byggjan av nýggjum lögtingshúsi . .	10 pct.
2)	- - - - sjúkrahúsum . .	50 —
3)	- - - - húnaðarskúla . .	10 —
4)	- - - - studentarskúla . .	20 —
5)	- - - - ferðamannabúðum . .	5 —
6)	- - - - varðhaldshúsi . .	5 —

2. viðg. 9 febr. og 3. viðg. 11. febr. 1950. — Lógaruppskotsins § 1 og §§ 5—8 samt. 19—0. Broytingaruppskot frá Wm. Smith o. fl. til § 9, 1 samt. 12—0. Uppskot minnilutans til § 9, 1 fall 6—0; uppskot meirilutans samtykt 17—0. § 9, pt. 2—5, § 9 so broytt og § 10, pt. 1—5 samtykt 19—0. § 10, pt. 6, sett undir atkvøðisavgreiðslu við navnaskalli: *Ja* atkvøddu J. P. Henriksen, P. M. Dam, Tr. Samuelson, Kr. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Johan Poulsen, P. H. Weihe, Hans Iversen, Wm. Smith, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaard; *Atkvøddu ikki*: Poul Petersen, H. Djurhuus, Martin Holm, R. Long, Fr. Bláhamar, A. Sørensen, P. Dahl, S. Ellefsen; *Burtur*: S. P. Zachariasen, og so stalt samtykt 11—0. § 10 pt. 7 a. samtykt 19—0. Broytingaruppskot frá M. Holm o. fl. sum viðm. til § 10, pt. 7 b. samtykt 16—0. § 10, pt. 7 b. so broytt og pt. c. samt. 19—0. Uppskot minnilutans til pt. d. fall 7—0; uppskot meirilutans samt. 16—0. § 10, pt. e.—g. samtykt 19—0. Broytingaruppskot frá Hákun Djurhuus o. fl. til § 10, pt. 7. um nýtt pt. h. samtykt 12—0. § 10 so broytt og § 11, pt. 1. og 2., samt. 19—0. Broytingaruppskot frá R. Long o. fl. til § 11, pt. 3 a. fall. 9—0, pt. 3 a. óbroytt samtykt 19—0. Broytingaruppskot frá Johan Poulsen o. fl. til § 11, pt. 3 b. samtykt 12—0. Pt. 3 b. so broytt samtykt 17—0, og pt. 3 c. samt. 16—0. Pt. 4—8, § 11 so broytt og § 12, pt. 1—3, samtykt 19—0. Broytingaruppskot frá R. Long o. fl. til § 12, pt. 4 samtykt 12—0; pt. 4 so broytt, pt. 5 og 6 og § 12 so broytt samtykt 19—0. Uppskot minnilutans til § 13, pt. 1, sett undir atkvøðisgreiðslu við navnaskalli. *Ja* atkvøddu: Poul Petersen, J. P. Henriksen, P. M. Dam, Kr. Djurhuus, Wm. Smith, Fr. Bláhamar, A. Sørensen, S. Ellefsen, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaard. *Atkvøddu ikki*: H. Djurhuus, M. Holm, R. Long, Tr. Samuelson, Jens Chr. Olsen, Johan Poulsen, P. H. Weihe, H. Iversen, P. Dahl. *Burtur*: S. P. Zachariasen, og so stalt burturdottið, 10—0. Uppskot meirilutans samtykt 16—0. Pt. 2—10 samtykt 19—0. § 14 samtykt 18—0. § 15 og §§ 16—18 samtyktar 19—0. Uppskot minnilutans til § 19, pt. 1—7, fall 7—0. Broytingaruppskot frá Kr. Djurhuus til § 19, pt. 1—7, samtykt 11—0; uppskot meirilutans samtykt 18—0. Uppskot frá allari nevndini pt. 8—21 og lógaruppskotið í síni heild sum broytt samtykt 19—0.

Flggjarløgtingslógin, soleiðis sum nú broytt: st. skjal nr. 2.

3. *Fíggjarætlan fyri fátækragrunn løgtingsins 1950.*

1. viðgerð 11. august. Framlagt 31. oktber.

Álit:

Landsstýrið hevur lagt fram fyri tingið soljóðandi

Uppskot

til

fíggjarætlan fyri fátækragrunn løgtingsins 1950/51:

<i>Inntøkur:</i>	Roknskp. 1948:	Ætlað 1950/51:
1. Gjald fyri handilsloyvi v. m.....	kr. 6,433,75	kr. 3.000,00
2. Arvagjald.....	— 17,865,43	— 20.000,00
3. Sektir.....	— 4.855,00	— 2.000,00
4. Rentir.....	0,00	0,00
		<u>kr. 25.000,00</u>
<i>Útreiðslur:</i>		
A. Alimentatiónspeningur o. t.....	kr. 8,960,50	kr. 8.000,00
B. Sinnissjúk.....	— 750,00	— 750,00
C. Munur.....		— 16.250,00
		<u>kr. 25.000,00</u>

Nevndin hevur havt uppskotið til viðgerðar og skal mæla til, at tað verður samtykt av tinginum.

Uppskot.

Frammanfyri standandi uppskot landsstýrisins til fíggjarætlan fyri fátækragrunn løgtingsins fyri 1950/51 verður samtykt.

2. viðg. 9. desbr. og 3. viðg. 20. desbr. Uppskot nevndarinnar samtykt 15—0.

4. Figgjarætl. fyri kirkjugrunnin 1950.

1. viðgerð 11. august. Framlagt 23. november.

Álit:

Føroya Landsstýri hevur sent lögtinginum uppskot til figgjarættan fyri kirkjugrunnin fyri figgjarárið 1950/51.

Viðvíkjandi inntøkunum er at siga, at eykastudningurin úr landskassanum fyri 1949 var 25.000 kr., og setir nevndin uppskot um tað sama, og verður eykastudningurin á figgjarættanini soleiðis at broyta frá 15.000 kr. til 25.000 kr. Sambært viðmerkingarnar til uppskotið frá landsstýrinum hevur landsstýrið gildið kr. 10.000 kr. sum forskot til kirkjuna í Hvannasundi. Hetta var neyðugt, um tað skuldi eydnast at fáa kirkjuna undir tak upp undir veturin. Hesar 10.000 kr. eru goldnar av tí undir § 18, 2, á figgjarlógini standandi posti: Stýrið at ráða yvir kr. 100.000.

Kirkjunevndin setir uppskot um, at veitt verður sum nýggjur studningar til Hvannasunds kirkju kr. 10.000,— at góðskriva posti 2 undir § 18 á figgjarlógini. Ein fylgja av hesum nevndu breytum verður, at munurin undir inntøkunum verður at lækka frá 15.700 kr. til 5.700 kr.

Nevndin skal mæla til at góðtaka uppskotið frá landsstýrinum við hesum broytingum og setir sambært hervið fram fylgjandi

uppskot

til

figgjarættan fyri kirkjugrunnin fyri 1950/51.

Inntøkur:

1. Endurgjald fyri figgjuud	7.800 kr.
2. Inuflutningsgjald	20.000 —
3. Eykastudningur	25.000 —
Munur at rinda av ogn grunnsins	5.700 —
	58.500 kr.

Útreiðslur:

A. Vanligar umvølingar	25.000 kr.
B. Kirkjugarðar	10.000 —
C. Prestaflutningur	8.000 —
D. Ymist	500 —
E. Nýggjar kirkjur:	
a. Hvannasunds kirkja	10.000 —
b. Elduvíkar kirkja	5.000 —
	58.500 kr.
	58.500 kr.

2. viðg. 26. novbr. og 3. viðg. 29. novbr. Uppskot nevndarinnar samtykt 15—0.

5. *Álíknan á kommunurnar 1950.*

1. viðgerð 11. august. Framlagt 21. november.

Álit:

Álíknanin á kommunurnar til landskassan fyrir árið 1949 var sett til 40.000 kr.

Fíggarnevndin mælir til, at sama peningastædd verður álíknað fyrir 1950.

Uppskot.

Fyrir árið 1950 verður líknað á kommunurnar 40.000 kr. samsvarendi hjálagda uppskoti.

2. viðgerð 24. november. 3. viðgerð 28. november. Uppskot nevndarinnar samtykt 15—0.

Álíkningin: sí skjal nr. 4.

6. *Løgtingslóg um „Jordbrugets Fremme“.*

1. viðgerð 16. august. Framlagt 28. janúar 1950.

Álit:

Landsstýrið hefur lagt fyrir línigð uppskot til broytnar í lóg um »Jordbrugets Fremme« og ger vart við, at henda lóg skuldi verið viðgjörd á ríkisdegi í 1947, men at henda viðgerð varð goymd vegna samráðingar um nýggja stýrisskipan.

Tær broytingar, ið landsstýrið mælir til at gera, eru hesar: Føroyar eru eflir § 1 í hesi lóg býltar sundur í 10 deildir, og fyri hvørja deildina er vald ein búnaðarnevnd við 3 limum. Hesa § mælir landsstýrið til at broyta soleiðis, at útvalgini verða tikin av og í staðiu vera settir álitismenn, ið landbúnaðarráðið útpeikar.

§ 11 í lógini fyriskrivur, at jørð, sum tað almenna eigur, kann verða latin til brúkara (bortforpagtes) eitt vist áramál ella fyri lívstíð hjá brúkarunum og konu hansara. Hesa § mælir landsstýrið til at broyta soleiðis, at ein festari ella leigubóndi ikki skal kunna sita við festinum aftaná at hann er 65 ár. Undantøk kunnu tó verða gjørd.

Eisini verður flutt fram av landsstýrinum, at tað ofta við festaraskifti hevur verið trupult at fingi greiðu á bygningum, sum festi eignr, og bygningum, sum tann fráfaraandi festarin kann hava bygt, og at hetta stundum hevur verið til skaða fyri festið. Líkaleiðis verður víst á, at avlopsseyður ikki fylgir við festinum við festaraskifti, men kann krevjast avloystur fyri dagsprís. Landsstýrið mælir til at gera eitt uppfiskoyti til § 18, hareftir landbúnaðarráðið kann áseta, at jarðargrunnurin hóast galdandi ognar- ella brúksviðurskifti ognast allar bygningar, ið standa á festinum fyri eina upphædd, sum, um semja ikki fæst, verður at áseta av utflauvellaðum, av rættinum útnævndum monnum, og at øll krýatúr, ið á festinum eru, skulu fylgja við festinum til tann nýggja festarin. Tað, sum er útyvir tað gomlu innstøðuna, skal tann nýggi festarin gjalda tí fráfaraandi festaranum $\frac{2}{3}$ av meðalvirðinum í avvarðandi bygd. Aðrar broytingar, ið landsstýrið mælir til at gera, er ein ajourføring av lógini.

Búnaðarnevndin, ið hevur viðgjørt málið, er samd við landsstýrið í høvudsheitini. Tó heldur nevndin, at tá 65 ára aldurin í § 6 er settur sum mark fyri, hvussu leingi ein maður kann sita við festinum, er tað ætlandi í lægra lagi og mælir til, at 65 verður broytt til 70. Nevndin skal so stalt mæla tinginum til at samtykkja uppskot landsstýrisins við tí broyting, at í § 6 verða 65 ár broytt til 70 ár, og at fyrsta petti í grein 7 gongur út.

Uppskot.

Uppskot landsstýrisins verður at samtykkja við tí broyting, at í § 6 verður 65 ár broytt til 70 ár, og at fyrsta petti í gr. 7 gongur út.

Uppskot

frá landsstýrinum til

løgtingslóg

nm

broytingar í lóg nr. 174, 24. mei 1937 um

„Jordbrugets Fremme“.

§ 1.

Lógarinnar § 1 verður orðað so:

»Landbúnaðarráðið verður heimilað til fyri jarðargrunnsins kostnað at taka álitismenn í lunn mun, neyðugt er. Hesir álitismenn

koma í staðin fyrir tær í lógarinnar gr. 2 nefndu landbúnaðarnevndir, og orðini »Landbrugsudvalget« og »Landbrugsudvalgene« fella so stutt burtur í greinunum 5, 6, 12, 16, 22, 27, 34, 54 og 58, og í staðin verður sett »álitismaður«, »álitismaðurinn« og »álitismennirnir«. Í yvirskriftinni til kap. I verður »Landbrugsudvalget« broytt til »álitismennir«.

§ 2.

Lógarinnar § 2 og 3 falla burtur, og »Landbrugsudvalget« verður broytt til »landbúnaðarráðið« í gr. 15, 32 og 33.

§ 3.

Lógarinnar § 4, 1. punktum, verður orðað so:

»Selt verður eitt landbúnaðarráð við 3 limum, harav lögtingið velur 2 limir og lögmaður velur ein lim.«

Í 2. þetti í hesi grein verður »Den af Staten« broytt til »Løgtingsins«.

Í somu grein, 4. þetti verður »Ministeren for Landbrug og Fiskeri« broytt til »Lögmaður«.

Í 5. þetti í greinini fellur burtur: »og om fornødent stille denne til Raadighed for et Landbrugsudvalg.«

§ 4.

Í greinunum 5, 6, 7, 9, 10, 14, 40, 51 og 58 verður »Ministeren for Landbrug og Fiskeri« broytt til »Landsstýrið«.

Í greinunum 30 og 57 verður »Justitsministeriet« broytt til »Landsstýrið«.

Í greinunum 26 og 57 verður »Amløst« broytt til »landbúnaðarráðið«.

§ 5.

Lógarinnar § 7, 1. þetti, verður orðað so:

»Landbúnaðarráðið kann áseta, at hann, ið sak reisir, skal frammanundan lata pening til gjaldan av kostnaðinum, ið stendst av viðgerð sakarinnar. Landsstýrið kann áseta nærri reglur herum.«

§ 6.

Afturat § 11 verður sett:

»Tó kann slík burturfesting ella slíkt leigumál ikki vera galdandi longur enn til avvarandi ella einkja hansara hevur fyllt 70 ár. Landbúnaðarráðið kann undir serligum umstøðum gera undantak frá hesum.«

§ 7.

Afturat lógarinnar § 18 verður sett:

»Tá ið festarskifti er, kann landbúnaðarráðið áseta, at jarðargrunninum, hóast galdandi ognar- ella brúksviðurskifti, ognast allar byggingar, ið standa á festinum, fyri eina upphædd, sum, um semja ikki fæst, verður at áseta av uttanvellaðum, av rættinum útnevndum monnum.«

Øll krýtatúr, ið á festinum eru, fylgja við festinum til tann nýggja eigarin. Tað, sum er útyvir tað gomlu innstøðuna, skal tann nýggi festarin gjalda tí fráfarandi við $\frac{2}{3}$ av meðalvirðinum í avvarandi bygd. Um so er, at semja ikki fæst um hetta, verður virðið at áseta av uttanvellaðum, av rættinum útnevndum monnum.

§ 8.

Í § 31, 1. pelti, verður »Vedkommende Landbrugsudvalg« og í § 31, 2. pelti, orðið »Udvalget« broytt til »landbúnaðarráðið«.

§ 31, seinasta pelti, verður orðað so:

»Um kommunan ikki ynskir at yvirtaka økini, skal landbúnaðarráðið taka avgerð um yvirtøku av økjum fyri jarðargrunnsins kostnað«.

§ 9.

Til lógarinnar § 33 verður sett sum nýtt pelti:

»Við tørvandi nýdyrkan verður at skilja ein árliga nýdyrkan ella onnur jarðaáð, ið er eins grøðioðkjandi og nýdyrkan.«

§ 10.

Lógarinnar § 40, punkt 5, verður orðað so:

»Rakstrarlån fyrst og fremst til smærri jarðabrákarar«.

§ 11.

Lógarinnar § 41 fellur burtur.

§ 12.

Í lógarinnar § 46 verða 500 kr. broyttar til 1.500 kr.

§ 13.

Í lógarinnar § 48 verða í punkt c. 12.000 kr. broyttar til 30.000 kr. og 500 kr. til 1.000 kr.

§ 14.

Til lógarinnar § 51 verður sett sum punkt 7:

»A. I. V. brunnar o. t.«.

§ 15.

Lógarinnar § 52 verður orðað so:

»Til heiðurslønir og studningar má í einum fíggjarári ikki verða goldið meira, enn tað, sum til hetta endamál er samtykt á fíggjarlóg lóglingsins.«

§ 16.

Í lógarinnar § 53 verða 15.000 kr. broyttar til 30.000 kr. og 3.000 kr. til 6.000 kr.

§ 17.

Lógarinnar § 58, seinasta pelti, verður orðað so:

»Kostnaður, ið stendur av tiltøkum eftir hesi grein, verður goldin av tí peningi, sum á fíggjarlóg lóglingsins er samtyktur til hetta endamál.«

§ 18.

Henda lóg fær gildi frá 1. apríl 1950.

Forslag
 til
 Lagtingslov
 om
 ændringer i lov for Færøerne nr. 174 af 24. maj 1937
 om
»Jordbrugets Fremme«.

§ 1.

Lovens § 1 affattes således:

»Landbrugsrådet bemyndiges til for jordfondens regning at antage fornødent antal tillidsmænd, der samtidig afløser de i lovens § 2 nævnte landbrugsudvalg, hvorefter ordene »Landbrugsudvalg« og »Landbrugsudvalgene« udgår i §§ 5, 6, 12, 16, 22, 27, 34, 54 og 58, og i stedet sættes »tillidsmand«, »tillidsmanden« og »tillidsmændene«. I overskriften til kap. I ændres »Landbrugsudvalg« til »tillidsmænd«.

§ 2.

Lovens §§ 2 og 3 udgår, og »Landbrugsudvalget« ændres til »landbrugsrådet« i §§ 15, 32 og 33.

§ 3.

Lovens § 4, 1. punktum, affattes således:

»Der nedsættes et landbrugsråd på 3 medlemmer, hvoraf Lagtinget vælger 2 medlemmer, og Lagmanden vælger eet medlem.«

I paragrafens 2. stk. ændres »Den af Staten« til »Den af Lagtinget«.

I paragrafens 4. stk. ændres »Ministeren for Landbrug og Fiskeri« til »lagmanden«.

I paragrafens 5. stk. udgår: »og om fornødent stille denne til rådighed for et landbrugsudvalg.«

§ 4.

I §§ 5, 6, 7, 9, 10, 14, 40, 51 og 58 ændres »Ministeren for Landbrug og Fiskeri« til »Landsstyret«.

I §§ 30 og 57 ændres »Justitsministeriet« til »Landsstyret«.

I §§ 26 og 57 ændres »Amtet« til »landbrugsrådet«.

§ 5.

Lovens § 7, 1. stk., affattes således:

»Landbrugsrådet kan bestemme, at der til dækning af udgifter ved en sags behandling stilles depositum af den, hvis sag behandles. Landsstyret kan fastsætte nærmere regler herom.«

§ 6.

Til § 11 tilføjes:

»Dog kan sådan bortfæstning eller forpagtning ikke ske udover vedkommende eller enkes fyldte 70. år. Landbrugsrådet kan under særlige omstændigheder dispensere herfra.

§ 7.

Til lovens § 18 tilføjes:

»Ved fæsteledighed kan landbrugsrådet bestemme, at jordfonden uanset bestående ejendoms- eller brugsforhold overtager samtlige

på vedkommende fæste opførte bygninger for en pris, der i mangel af mindelig overenskomst fastsættes af uvildige, af retten udmeldte mænd.

Den på fæstet værende besætning medfølger fuldt ud ved fæsteskifte. Hvad der findes udover den gamle indstød, erstattes ejeren af den tiltrædende fæster med $\frac{2}{3}$ af middelpriisen i vedkommende bygd. I tilfælde af uenighed herom fastsættes værdien af uvildige, af retten udmeldte mænd.»

§ 8.

I § 31, 1. stk., ændres »vedkommende Landbrugsudvalg« og i § 31, 21. stk., ordet »Udvalget« til »landbrugsrådet«.

§ 31, sidste stk., affattes således:

»Hvis arealerne ikke ønskes overtaget af kommunen, træffer landbrugsrådet afgørelse angående arealernes erhvervelse for jordfondets midler.«

§ 9.

Til lovens § 33 føjes som nyt stykke:

»Ved behørig opdyrkning forstås en årlig nydyrkning eller anden jordforbedring, der kan sidestilles hermed.«

§ 10.

Lovens § 40, punkt 5, affattes således:

»Driftslån fortrinsvis til mindre jordbrugere.«

§ 11.

Lovens § 41 udgår.

§ 12.

I lovens § 46 ændres 500 kr. til 1.500 kr.

§ 13.

I lovens § 48 ændres punkt c. 12.000 kr. til 30.000 kr. og 500 kr. til 1.000 kr.

§ 14.

Til lovens § 51 føjes som punkt 7.

»A. I. V. Beholdere eller lignende.«

§ 15.

Lovens § 52 affattes således:

»Til præmier og tilskud må ikke i det enkelte finansår udbetales et større beløb end, hvad der til dette formål bevilges på Lagtingets finanslov.«

§ 16.

I lovens § 53 ændres 15.000 kr. til 30.000 kr. og 3.000 kr. til 6.000 kr.

§ 17.

Lovens § 58, sidste stykke, affattes således:

»Omkostningerne ved de i denne paragraf omhandlede foranstaltninger afholdes af de årlige på Lagtingets finanslov til udskiftning opførte bevillinger.«

§ 18.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1950.

Viðmerkingar:

Lóg nr. 174, 24. mei 1937, um »Jordbrugets Fremme« skuldi verið viðgjörd á ríkisdegi í 1947, men vegna samráðingar um nýggja stýriskipan varð heinda viðgerð goymd.

Landsstýrið hevur havt málið til viðgerðar og setir fram uppskot um ymsar broytingar, sum stýrið heldur verða neyðugar, og skal her í stuttum greiðast frá høvuðsbroytingunum.

Í teimum farnu 10 árunum, síðani lógin kom í gildi, hevur tað víst seg trupult at útpeika menn til landnevndirnar, sum bæði hava havt fann neyðturvuliga kunnleika til jarðabrukssviðarskifti og til organisatiún og administratiún.

Tað verður tí hildið beinast, at landbrúksnevndirnar verða avloystar av álitismonnum, sum landbúnaðarráðið útpeikar.

Tað hevur líðum verið so, at ein bóndi ella festicinkjan situr við garðinum til ellisár ultan at vera før fyri at røkja garðin, men samstundis forðandi fyri, at tað tilstundandi festarin kann koma framat. Tað verður hildið beinast at avmarka tíðina til 65 ára aldurin.

Tað hevur av og á víst seg við festaraskifti at vera trupult at fáa skil á byggingunum, sum festið eigur, og byggingum, sum tað fráfarni festarin kann hava byggt, og hevur hetta í vissum førum verið til skaða fyri festið, eins og tað reglan, at avlopsseyðurin ikki fylgir við beinleiðis, men kann krevjast avloystur fyri dagspris, eisini hevur voldað trupulleikar. Í lógaruppskotinum er framsett uppskot til broyting av hesum reglum.

Annars er tað fyriliggjandi lógaruppskotið byggt uppá eina á-jour-føring av lógin.

2. viðgerð 30. januar og 3. viðgerð 1. febr. Atkvøðugr. 7. febr. Uppskot landsstýrisins §§ 1—5 samtyklar 16—0. Broytingaruppskot til § 6 og § 6 so broytt samtykt 14—0. § 7 síðsta pelti samtykt 14—0 og § 7 fyrsta pelti burturdottið. §§ 8—18 samtyklar 13—0 og lógin í síni heild samtykt 14—0.

7. *Løgtingslóg um útskiifting.*

1. við. 16. aug. Framl. 28. januar 1950.

Álit.

Í vanligu tingsetuni 1948 legði landsstýrið fyri tingið uppskot til broyting av lóg um útskiifting, men orsakað av at málið ikki var framlagt fyrr eun seinrapartin av tingsetuni, var ikki stundir til at viðgera málið, og var tí samtykt at goyma viðgerðina til Ólavsøku 1949.

Landsstýrið hevur av nýggjum lagt málið fyri tingið í ár, sum av lögtinginum er beint til viðgerðar í búnaðarnevndina.

Í viðmerkingunum til uppskotið verður víst á, at tað á lögtingið ofta hevur verið ført fram, at tað er neyðugt at broyta núverandi lóg-gávu fyri at fremja uppdyrking, og fyri at ognarleys kunnu fáa jørð til dyrkingar. Hetta uppskot skal so stítt miða smóti at gera tað lagaligari at fáa dyrkijørð, uttan at ganga teimum, ið frammanundan sita við jørð, ov nær.

Skotið verður lí upp, at har tvungin útskipting av hagajørð fer fram, eigur altíð at verða ansað eftir, at ley verandi brúk fyrst fáa tað teimum tørvar, bæði til dyrkilendi og seyðatræðir.

Eisini verður víst á, at tað, nú loyvt er at vetrarfríða innangarðsjørðina, eigur at vera yvirlatið til útskiptingarnevndina at avgera, hvussu fram skal farast, fyri at hann, ið seyðin eigur, kann fáa tíð at umráða seg.

Meðan tað eftir galdandi lóg bert eru teir, ið jørð eiga ella teir, ið sita við jørð, sum kunnu krevja útskipting, verður í hesum skotið upp, at eisini landbúnaðarráðið skal kunna krevja útskipting. Og kommunan, sum nú bert kann krevja 2 % av útskiptingarøkjunum eftir hesum uppskoti, skal kunna ognar sær 2 % av dyrkaðum lendi og 4 % av ódyrkaðum lendi.

Búnaðarnevndin, ið hevur havt málið til viðgerðar, er av tí áskoðan, at hetta er tann leið, vit eiga at ganga, so nýdyrkan kann vera framd mest møguligt, uttan tó at nerva hann, ið frammanundan situr við jørð, so allir stættir, bóndir, óðalsmenn og træðarmenn, hvør í sínum lagi ótarnaðir kunnu røkja sítt starv og fáa fulla nytta av arbeiði sínum. Eisini heldur meirilatin (P. M. Dam, J. Fr. Øregaard og Johan Poulsen) tað vera rætt, at har tað er torført at fáa byggigrundir, eigur kommunan gjøgnum landbúnaðarráðið at kunna krevja útskipting, so ognarrættur ikki skal kunna steðga útviklingini í eini bygd. Tað má eisini sælast at vera í teirra interessu, sum jørðina eiga, at í meira lagi verður latið til kommunurnar, tá ið útskipt verður, so tann útskipta jørðin ikki innan stutta tíð aftur skal býtt sundur til byggigrundir og líknandi. Nevndin skal so stítt mæla tinginum til at samtykkja uppskot landsstýrisins, við undantak av Poul Petersen og A. Sørensen, ið taka fyrivarni viðvíkjandi § 1.

Uppskot.

Frá meirilatanum (P. M. Dam, J. Fr. Øregaard og Johan Poulsen):

Uppskot landsstýrisins verður samtykt.

Frá minnilatanum (Poul Petersen og A. Sørensen):

Uppskot landsstýrisins verður samtykt við teirri broyting, at § 1 fellur burtur.

Uppskot

*frá landsstýrinum til Løgtingslóg um broytingar í lóg nr. 147,
27. mars 1939, um útskipting.*

§ 1.

Afturat lógarið § 4 verður sett:

„Harumframt kann landbúnaðarráðið krevja bygd útskipta.

Slíkt krav verður sent til Føroya landsstýri, ið ger av, um tað skal verða framt.

Verður kravið góðkent, skipar landsstýrið fyri, at tað verður kunngjørt í avvarðandi bygd og í almenna kunngerðarblaðnum í Føroyum; síðani kann einhver jorðánari innan 8 vikur aftaná kunngerðina kæra málið til Føroya Løgtings, sum hevur endaligu avgerðina. Verður útskiptingin at fremja, verður málið sent til sambært § 5 setta útskiptingarformanninum.

§ 2.

Lógarinnar § 5, 1. pelti, verður orðað soleiðis:

»Útskipting av innangarðsjørð verður framd av serligari útskiptingarnevnd, sum er skipað við formanni valdum av landsstýrinum millum teir sakkønu á matrikulsskrivstovuni og tveimum øðrum limum (sbr. § 8).«

2. pelti í greinini gongur út.

Í 3. pelti í greinini verður »Ministeriet for Landbrug og Fiskeri« broytt til »landsstýrið«.

§ 3.

Lógarinnar § 6 verður orðað soleiðis:

»Krav um útskipting av innangarðsjørð verður sent til sýslumannin, sbr. tó § 4, 3. pelti, og má vera undirskrivað av minst líggjundapartinum av samlaða markatalinum av innangarðsjørðini í bygdini.

Sýslumaðurin setur síðani málið undir viðgerð og atkvøðu á fyrstkomandi grannastevnu í bygdini.

Um málið framvegis skal fáa frama, má málið á grannastevnu verða samtykt av áðarum, sum tilsamans eiga minst fjórðingin av gamla markatalinum av innangarðsjørðini í bygdini, og sum í tali eru minst fjórðingurin av áðarunum av innangarðsjørðini.

Er bygdin samansett av høvuðsbygd og nýbýlisbygd, kann kravið umfata aðra, soleiðis at reglurnar í 1. pelti verða nýttar.

Er einki gamalt markatal í nýbýlisbygdini, er tað nóg mikið, at kravið verður undirskrivað av minst líggjundapartinum av áðarunum av innangarðsjørðini og verður samtykt á grannastevnu av minst fjórðinginum av áðarunum.

§ 4.

Í §§ 7, 28, 42 og 58 verður »Amtmanden« og »Amtet« broytt til »landbúnaðarráðið«.

Í §§ 7, 8, 54, 58, 71 og 74 verður »Ministeriet for Landbrug og Fiskeri« og »Ministeriet« brott til »Føroya landsstýri«.

Í §§ 39, 46, 60, 63, 64, 65 og 66 verður »Statskassen«, »Ams-repartitionsfonden« og »Fonden« broytt til »landskassan«.

§ 5.

Í lógarinnar § 9 gongur út síðsti setningur.

§ 6.

Lógarinnar § 14 verður orðað soleiðis:

»Útskiptingarækið skal altíð verða boniterað og uppmált, og geometriskt kort skal verða gjørt av tí.

Landsstýrið ásetur, hvussu fram skal verða farið, tá boniterað og kortlagt verður.

§ 7.

Í lógarinnar § 16 verður ímillum »gør« og »lndsigelse« sett orðið »greitt«.

§ 8.

Lógarinnar § 18, 1. pelli, verður orðað soleiðis:

»Útskiptingin verður førd í gerðabók, sum verður lóggild av landsstýrinum.

Í 3. pelli í greinini ganga út orðini »som sender Uddraget til- lige med Kortet til«, og í staðin verður sett »og verður sent«; umframt gongur út síðsta punktum.

5. pelli í greinini verður orðað soleiðis:

»Fyri úrskriftir og skjalalýsingar frá fundum útskiptingarnevndarinnar verður goldið gjald ásett av landsstýrinum.«

§ 9.

Í lógarinnar § 20 verður »§ 79« broytt til »§ 78«, og sum nýtt pelli verður sett aftrat:

»Tá landbúnaðarráðið krevur útskipting, kann útskiptingarnevndin tó altíð skifta út ley strekki av uttargarðsjørðini, sum mett eru hóskandi til uppdyrkingar.«

§ 10.

Í lógarinnar § 21 verður »§§ 78—79 og 82—85« broytt til »§§ 78—81« og millum orðini »Punktum« og »stemmende« verður sett: »ella § 4, 2. pelli.«

§ 11.

Lógarinnar § 22 verður orðað soleiðis:

»Landbúnaðarráðið kann, tá tað er hildið neyðugt fyri tað almenna, av tí ódyrkaða lendinum, sum líkið er inn undir útskiptingina, krevja fyri jarðagrunnsins kostnað at fáa útlagt tað, sum eftir er, tá seyðabrúkið í haganum og tey innangarðsbrúk, sum eru, hava tingið ley øki, sum útskiptingarnevndin heklur vera neyðug.

Á sama hátt kann kommunustýrið, tá tað er hildið neyðugt fyri tað almenna, krevja at fáa eitt av kommunustýrinum nevni øki, tó í mesta lagi 2 % av tí dyrkaða økinum og í mesta lagi 4 % av tí ódyrkaða økinum, soleiðis at harfrá verður at draga tað, sum sambært 1. pelli er latið jarðagrunninum.

Viðurgjaldið fyri tað, sum soleiðis verður kravt, verður ásett við taksation á tann hátt, sum fyrisettur er í § 4 í lóg nr. 69, 7. mai 1881, tó so at yvirmeting kann verða kravd av landbúnaðarráðnum, kommununi og einumbjørjum ánara í útskiptingarøkinum.

Viðurgjaldið verður latið avvarðandi ánara, um hann ynskir pening í staðin fyri jørð, og annars til felagið, og í hesum føri skiftir útskiptingarnevndin peningin millum teirra, sum hava lut í felagnum, í mun til part teirra, roknað eftir boniteringsvirðinum.«

§ 12.

Í lógarinnar § 28 verður í øðrum punktum millum »betegnes« og »med« sett orðið »vanliga«.

§ 13.

Aftrat § 31 í lógini verður sett:

»eins og formaður útskiptingarnevndarinnar so vítt gjørligt skal vera

kommunuslýrinum til hjálpar við at skipa fyri, at hent og væl hóskandi byggisættan verður gjørd, og skal til hetta endamál hava rætt til fyri kommunuunar kostnað at heita á sakkøna hjálp.«

§ 14.

Í lógarinnar § 32 verður í 1. petti orðið »maa« broytt til »kann«.

§ 15.

Í lógarinnar § 40 verður í 1. reglu orðið »hør« broytt til »kann«, eins og síðsta punktum verður orðað soleiðis:

»Hevur tað ikki við sundurskiftingina verið møguligt at givið hesum gætur, kann nevndin áseta, hvussu fram skal verða farið, um skaði skuldi hent seinri, og hvussu hann skal verða skiftur.«

§ 16.

Lógarinnar § 45, annað petti, verður orðað soleiðis:

»Ásetanirnar í § 44 og í 1. petti í hesi grein galda eisini viðvíkjandi torvskurðarrætti.

Viðvíkjandi vetrargrasningi hjá seyði á innangarðsjørð hevur útskiftingarnevndin myndugleika til at skipa viðurskiftini millum hann, ið brúksrættin hevur, og áðanar, soleiðis at avloysing móti fullum endurgjaldi kann verða framd í áramáli ásettum av útskiftingarnevndini.«

§ 17.

Í lógarinnar § 56 verður í næstníðastu reglu millum »have« og »Indflydelse« sett orðið »munandi«.

§ 18.

Í § 58, fyrsta petti, verður »Udlodning« broytt til »úrslitið« eins og sett verður aftrat aftaná orðini »Udlodningen omgjort«:

»Ið soleiðis, at nevndin kann áseta endurgjaldið í peningi, um tað verður ósamsvarandi dyrt at skifta um aftur.«

Í síðsta petti ganga út orðini »der dog ikke maa overstige 250 Kr.«

§ 19.

Lógarinnar § 59 verður orðað soleiðis:

»Landskassin rindar samsýningina og dagpengarnar hjá útskiftingarformanninum. Allar aðrar útreiðslur við útskiftingina, herundir endurgjaldið, sum nevnt er í § 12, verða býttar millum landskassan og felagið við helvtini til hvønn; Tánn partur av felagsins gjaldskyldu, sum viðvíkir jørð í almennari ogn, sbr. lóg nr. 174, 24. mai 1937, liggur á avvarandi festarum.

Tá ið útskifting verður av landbúnaðarráðsins ávum, ella tá ið Føroya jarðagrunnur yvirtøkur part av útskiftingarøkinum, kann útskiftingarnevndin álíkna jarðagrunninum at gjalda atlar ella ein part av teimum útreiðslum, sum felagið annars skuldi góddið.«

§ 20.

Í lógarinnar § 61 verður í pkt. b »gives der« broytt til »kann verða givið«, í pkt. c verður »skal« broytt til »kann«, í pkt. d verður síðsti selningur orðaður soleiðis: »eiga hóskandi útreiðslur at verða álagdar honum.«

§ 21.

Í lógarinnar § 68 verða í 6. og 7. reglu orðini »paa den — Maade« broytt til »eftir boniteringarvirði« og síðsta punktum gongur út.

§ 22.

Í lógarinnar § 72 ganga í 2. og 3. reglu út orðini »skal der — — saadan Overenskomst«.

§ 23.

Í lógarinnar § 76 verður í 5. reglu aftaná orðið »tinglæses« sett afturat:

»og verður sent til matrikulsskrivstovnu, ið merkir tað, ið neyðugt er, á málaborðsblæði hjá »generalstaben«, ið verða góðkend sum originalkort.«

§ 24.

Lógarinnar § 78 verður orðað soleiðis:

»Tá ið ultiangarðsjørð, lunnindi og rættindi, sum eru í felag, verða alment útskift ella samanløgð, verður farið fram eftir reglunum í §§ 6 og 8, shr. § 4, tó verður í staðin fyri orðið »innangarðsjørð« sett »ultiangarðsjørð«. Tá samanlagt verður kravt, at atkvøtt verður á grannastevnu fyri hvørt av brúkunum, sum ynskjast samanløgð.«

§ 25.

Sum nýggj § 79 verður sett:

»Formaður útskiftingarnevndarinnar setir ávísan dag fyri útskiftingina á ástaðnum. Útskiftingin verður kunngjørd á almenna kunngerðarblaðnum í Føroyum, minst 2 reisir við 14 daga ávaring, eins og hon verður kunngjørd í avvarðandi bygd samsvarandi lóg nr. 59, 1. apríl 1912, fyri Føroyar um avtøku av kunngerð við kirkjustevnu o. a.«

§ 26.

Sum nýggj § 80 verður sett:

»Viðvíkjandi fremri viðgerð útskiftingarinnar verður farið fram eftir reglunum um útskifting av innangarðsjørð við teimum brøylingum, sum neyðugar eru eftir viðurskiftunum.«

§ 27.

Sum nýggj § 81 verður sett:

»Viðvíkir útskiftingin ultiangarðsjørð, sum verður innløgð til uppdyrkingar, skulu økið og teir einstaku lúrir, sum útskiftir verða, verða takserað og mett í skattamærkum eftir reglunum í § 68, eins og nevndin tekur avgerð um stikskyldu, og hvussu hon verður býtt, eins væl fyri tað nýinnlagda ultiangarðsøkið og fyri innangarðsjørð, sum er, um so er, at stik í ella ultiangarðsjørðina verður óneyðugt vegna stik, sum er í ella ultiangarðsjørðina nýinnlagda ultiangarðsøkið.«

§ 28.

Sum nýggj § 82 verður sett:

»Tá kerað verður, verður farið fram eftir reglunum í 9. kapitli.«

§ 29.

Sum nýggj § 83 verður sett:

»Viðvíkjandi teimum krøvum um útskifting, sum samtykt vóru á grannastevnu, áðrenn henda lóg fekk gildi, kann samtykt um at taka aftur útskiftingarkravið eftir reglunum í lógarinnar § 10 tó verða gjørd, so at hon bindur allar, sum avvarða, um teir, sum ikki samtykkja at taka aftur kravið, eru færri í markatali og ánaratali, enn ásett er í lógarinnar § 6, 3. pætti.«

§ 30.

§§ 84—87 ganga út.

§ 31.

Þenda lóg fær gildi 1. apríl 1950.

Forslag

til *Lagtingslov om Ændring i Lov Nr. 147 af 27. Marts 1939*
om *Udskiftning*.

§ 1.

Til lovens § 4 føjes:

»Desuden kan landbrugsrådet begære en bygd udskiftet.

Sådan begæring rettes til Færøernes landsstyre, der afgør, hvorvidt begæringen skal nyde fremme.

Godkendes begæring, foranstalter landsstyret dette kundgjort i vedkommende bygd samt i det til retslige bekendtgørelser på Færøerne bestemte blad, hvorefter enhver lodsejer inden 8 uger efter kundgørelsen kan påklage sagen til Færøernes Lagting, der endelig afgør spørgsmålet. Såfremt udskiftningen skal fremmes, oversendes sagen til den ifølge § 5 beskikkede udskiftningsformand.»

§ 2.

Lovens § 5, første stykke, affattes således:

Udskiftning af indmark foretages af en særlig udskiftningskommission, bestående af en af landsstyret blandt de på matrikulskontoret ansatte sagkyndige beskikket formand og to andre medlemmer (jfr. § 8).«

Paragraffens andet stykke udgår.

I paragraffens tredje stykke ændres »Ministeren for Landbrug og Fiskeri« til »landsstyret«.

§ 3.

Lovens § 6 affattes således:

»Begæring om udskiftning af indmark rettes til sysselmanden, jfr. dog § 4, stk. 3, og må være underskrevet af mindst $\frac{1}{10}$ af det samlede marketal i bygdens indmark.

Sagen sættes derefter af sysselmanden under behandling og afstemning på førstkommende grandestævne i bygden.

For at den videre kan fremmes, må begæringen på grandestævnet vedtages af ejere, som tilsammen ejer mindst $\frac{1}{4}$ af det gamle marketal i bygdens indmark, og som repræsenterer mindst $\frac{1}{4}$ af indmarkens ejertal.

Består bygden af hovedbygd og udflytterbygd, kan begæringen omfatte en af disse med anvendelse af reglerne i første stykke.

Findes i udflytterbygden intet gammelt marketal, er det tilstrækkeligt, at begæringen underskrives af mindst $\frac{1}{10}$ af indmarkens ejere og vedtages på grandestævne af mindst $\frac{1}{4}$ af samme.»

§ 4.

I §§ 7, 28, 42 og 58 ændres »Amtmanden« og »Amtet« til »landbrugsrådet«.

I §§ 7, 8, 54, 58, 71 og 74 ændres »Ministeren for Landbrug og Fiskeri« og »Ministeriet« til »Færøernes landsstyre«.

I §§ 39, 46, 60, 63, 64, 65 og 66 ændres »Statskassen«, »Amt-repartitionsfonden« og »Fonden« til »landskassen«.

§ 5.

I lovens § 9 udgår sidste sætning.

§ 6.

Lovens § 14 affattes således.

»Udskiftningsområdet skal altid boniteres og opmåles og geometrisk kort optages derover.

Fremgangsmåden ved boniteringen og kortlægningen fastsættes af landsstyret.

§ 7.

I lovens § 16 indføjes ordet »begrundet« mellem »gøre« og »Indsigelse«.

§ 8.

Lovens § 18, 1. stk., affattes således:

»Udskiftningsforretningen indføres i en protokol, der autoriseres af landsstyret.

I paragraffens 3. stk. udgår ordene »som sender Uddraget tillige med Kortet til«, og sættes i stedet »og tilstilles«, desuden udgår sidste punktum.

Paragraffens 5. stk. affattes således:

»For udskrifter og aktsbeskrivelser af udskiftningskommissionens forhandlinger betales en af landsstyret fastsat afgift.«

§ 9.

I lovens § 20 ændres »§ 79« til »§ 78«, og der tilføjes som nyt stykke:

»Når begæring fra landbrugsrådet på Færøerne måtte foreligge, kan udskiftningskommissionen dog altid inddrage under udskiftningen de strækninger af bygdens udmark, der skønnes egnet til opdyrkning.«

§ 10.

I lovens § 21 ændres »§§ 78—79 og 82—85« til §§ 78—81, (og mellem ordene »Punktum« og »stemmende« indskydes: »eller § 4, stk. 2).«

§ 11.

Lovens § 22 affattes således:

»Af de under udskiftningen inddragne udyrkede arealer kan landbrugsrådet, når almenvellet skønnes at kræve dette, fordre sig udlagt for jordfondens regning, hvad der måtte blive tilovers, når der er tillagt haugens fårebrug og de bestående indmarksbrug de efter udskiftningskommissionens skøn fornødne arealer.

Ligeledes kan den kommunale styrelse, når almenvellet skønnes at kræve dette, fordre, at et af den angivet areal skal afslås til kommunen, dog højst 2 % af det dyrkede område og højst 4 % af det uopdyrkede område, med fradrag af, hvad der i henhold til første stykke måtte være afslået til jordfonden.

Vederlaget for det, der således fordres afslået, fastsættes ved taksation på den i § 4 i lov nr. 69 af 7. maj 1881 foreskrevne måde, dog at overskøn kan forlanges af landbrugsrådet, kommunen og af enhver lodsejer indenfor udskiftningsområdet.

Vederlaget tilfalder den pågældende ejer, hvis han ønsker at modtage penge i stedet for jord, og ellers fælliget, i hvilket tilfælde vederlaget fordeles af udskiftningskommissionen mellem alle i fælliget lodtagne i samme forhold som deres andele i fælliget, beregnet efter boniteringsværdien.»

§ 12.

I lovens § 28 indføjes i andet punktum mellem »betegnes« og »med« ordene »som regel«.

§ 13.

Til § 31 i loven føjes:

»hvorhos udskiftningskommissionens formand skal så vidt muligt være den kommunale bestyrelse behjælpelig med at påse, at der affattes den mest hensigtsmæssige og formålstjenlige byggeplan, og skal med dette for øje være berettiget til for kommunens regning at tilkalde fornøden sagkyndig bistand.«

§ 14.

I lovens § 32 ændres i 1. stk. ordet »maa« til »kan«.

§ 15.

I lovens § 40 ændres i første linie ordet »hør« til »kan«, hvorhos sidste punktum affattes således:

»Har det ikke ved udlodningen været muligt at tage hensyn dertil, kan kommissionen bestemme, hvorledes der skal forholdes, hvis der senere skulde ske skade, og hvorledes skaden skal fordeles.«

§ 16.

Lovens § 45, andet stykke, affattes således:

»Bestemmelserne i § 44 og i denne paragrafs 1. stk. finder også anvendelse på tørveskærsrettigheder.

Med hensyn til vintergræsning for får i indmark har udskiftningskommissionen myndighed til at ordne forholdet mellem brugsberettiget og ejer, således at afløsning mod fuld erstatning kan gennemføres over et af udskiftningskommissionen fastsat aremål.«

§ 17.

I lovens § 56 tilføjes i næstsidste linie mellem »have« og »Indflydelse« ordet »væsentlige«.

§ 18.

I § 58, første stykke, ændres »Udlodningen« til »resultatet«, hvorhos der tilføjes efter ordene »Udlodningen omgjort« følgende:

»dog således, at kommissionen kan fastsætte erstatning i penge, såfremt omgørelsen skønnes uforholdsmæssigt bekostelig.«

I sidste stykke udgår ordene »der dog ikke kan overstige 250 kr.«

§ 19.

Lovens § 59 affattes således:

»Landskassen udreder den godtgørelse og de dagpenge, som tilkommer udskiftningsformanden. Alle andre omkostninger ved udskiftningsforretningen, herunder den i § 12 omhandlede erstatning, fordeles mellem landskassen og fælligets vedkommende med halvdelen til hver; den del af fælligets vedkommende, som falder på jord i offentlig eje, jfr. lov nr. 174 af 24. maj 1937, bæres af vedkommende fæstere.

Hvor en udskiftning sker på foranstaltning af landbrugsrådet, eller i de tilfælde, hvor Færøernes jordfond overtager en del af udskiftningsområdet, kan kommissionen påligne jordfonden at udrede hele eller en forholdsmæssig del af de omkostninger, der ellers påhviler fælliget at udrede.»

§ 20.

I lovens § 61 ændres i punkt b »gives der« til »kan der gives«, i punkt c ændres »skal« til »kan«, i punkt d affattes sidste sætning således:

»bør der pålægges denne passende omkostninger.«

§ 21.

I lovens § 68 ændres ordene i 6. og 7. linie »på den — — — måde« til »efter boniteringsværdi«, og sidste punktum udgår.

§ 22.

I lovens § 72 udgår i 2. og 3. linie »skal der — — — sådan overenskomst«.

§ 23.

I lovens § 76 i 5. linie efter ordet »tinglæses« tilføjes:

»samt indsendes til matrikuskontoret, der forelægger fornøden tilføjelse i generalstabens målebordsblade, der autoriseres som originalkort.«

§ 24.

Lovens § 78 affattes således:

»Ved offentlig udskiftning og sammenlægning af udmark, herligheder eller brugsrettigheder, som er i fællig, forholdes efter reglerne i §§ 6 og 8 jfr. § 4, dog erstattes ordet indmark med udmark. Ved sammenlægning kræves, at der stemmes på grandestævne for hvert af de brug, der ønskes sammenlagt.«

§ 25.

Som ny § 79 indsættes:

»Udskiftningskommissionens formand berammer forretningen til en hestemt dag på åstedet. Berømmelsen kundgøres i det til retslige bekendtgørelser på Færøerne bestemte blad mindst 2 gange med 14 dages varsel og bringes derhos til kundskab i vedkommende bygd i overensstemmelse med lov nr. 59 af 1. april 1912 for Færøerne om ophævelse af kundgørelse ved kirkestævne m. m.«

§ 26.

Som ny § 80 indsættes:

»Med hensyn til udskiftningens videre fremme forholdes efter reglerne om udskiftning af indmark med de lempelser, som forholdene gør nødvendige.«

§ 27.

Som ny § 81 indsættes:

»Angår udskiftningen udmarksstrækningen, som indtages til opdyrkning, skal den pågældende strækning og de enkelte ved udlodningen udlagte lodder takseres og ansættes i skattemarker efter regler i § 68, hvorhos kommissionen træffer bestemmelse om hegnspigten og dens fordeling, såvel for den nyindlagte udmarksstrækning som for den tidligere indmark, for så vidt hegn i eller om denne overflødiggøres af hegn i eller om den nyindlagte udmarksstrækning.«

§ 28.

Som ny § 82 indsættes:

»Ved anke forholdes efter reglerne i kap. 9.«

§ 29.

Som ny § 83 indsættes:

»For så vidt angår de udskiftningsbegæring, der måtte være besluttet på grøndeslævne før denne lovs ikrafttræden, kan beslutning om at frafalde udskiftningsbegæringen efter reglerne i lovens § 10 dog ske med bindende virkning for samtlige vedkommende, såfremt så mange frafalder deres begæring, at de tilbageværende udgør mindre i marketal og ejertal, end hvad omhandles i lovens § 6, stk. 3.

§ 30.

§§ 84—87 udgår.

§ 31.

Denne lov træder i kraft 1. april 1950.

Viðmerkingar:

Á Føroya Løgtingi hevur fyrr verið flutt fram, at tað er neyðugt at broyta galdandi lógarreglur fyri at fremja uppdyrking, og fyri at ognarleysir kunna fáa dyrkilendi.

Millumtinganevnd varð sett m. a. til at viðgera hetta mál. Nevndin gjørdi ikki arbeiðið liðugt, men sendi tinginum frágreiðing við fyribils uppskoti til ymsar lógbroytingar við tí viðmerking, at nevndarlímirnir ikki høvdu bundið seg til at fremja hesi uppskot.

Landsstýrið hevur havt í hendi nakað av tilfarinum frá millumtinganevndini og hevur í omanfyri stundandi uppskoti tikið nakað við frá hesum fyribils uppskotum.

Fyri at fremja reglubundna útskipting er tað neyðugt, at tað við tvungnari útskipting av hagarjörð til uppdyrking verður farið fram á tann hátt, at ikki tey smáu brúkin verða minkað niður í byttuleys brúk, samstundis sum ognarleysir fáa tað, teimum tørvar. Einn slík skipan verður bert at byggja upp við aðrari hondini og bróta niður við aðrari.

Her krevst at fara fram við skínsemi.

Í tí fyriliggjandi uppskoti til broytan av útskiptingarlógini hava menn havt í ætlan at broyta lógina á tann hátt, at tað í teimum førum, tá landbúnaðarráðið krevur útskipting fyri at fremja krøv um dyrkijörð til ognarleysar menn, verður latið upp í hendurnar á útskiptingarkommissionini at fremja útskiptingina og skyna á, hvat mál leggjast til tey frammanundan verandi smærri brúk og til almenn endamál, herundir jörð til byggigrundir, áðrenn latið verður jörð til nýggj brúk.

Til ymsar av greinunum í uppskotunum skal viðmerkjast:

Til § 1.

Fyri at landbúnaðarráðið kann fáa eina útskipting framda krevst, at landsstýrið ger av, at útskiptingin er neyðug fyri at fremja samfelagsins interessur.

Henda avgerð kann so av avvarðandi jarðeigarum appellerast til Løgtingið, sum so hevur ta endaligu avgerðina.

Til § 2.

Henda broyting er ein fylgja av, at ein útskiftingarskrivstova (matrikulskrivstova) undir Føroya Løgtingi er selt á stovn í Føroyum.

Til § 3.

Fyri at fremja eina so vítt gjørligt javna metan av føroyskari jørð í skattamørkum, verður tað hildið beinast, at bert útskiftingarnevndin, samb. § 68, metir jørðina í skattamørkum aflaná, at boniteringin er farin fram. Í framtíðini verður skattamarkatalið væntandi grundarlagið fyri øllum jarðaskatti, og ræður lí um, at henda metan er so trygg sum gjørligt.

Við atkvøðu á grannastevnu verður so tað gamla markatalið grundarlagið. Hetta verður hildið líka so beint sum at nýta skattamarkatalið, við tað at tað vanliga er so, at tað eru eigarar og brúkarar av lí gamla markatalinum, ið hava serstakliga interessu í jarðasamling.

Til § 4.

Hesar broytingar eru fylgja av, at Løgtingið hevur yvirtikið lóggávuna viðvíkjandi jarðabrúki.

Til § 11.

Henda broyting miðar ímóti at fáa meiri jørð til almenna nýtslu og skipa tey smærri brúkini soleiðis, at tey við eini útskifting fáa tað uppiskoyti, sum útskiftingarnevndin heldur vera hóskandi.

Til § 13.

Tað má haldast neyðugt, at kommústýri, áðrenn tað kann krevja (eksproprieri) jørð við heimild í § 22, hevur ein byggiplán fyri sóknina, og at útskiftingarformaðurin er við í arbeiðinum við at leggja henda plánin.

Til § 16.

Samstundis sum hagajørð verður innløgð til uppdyrking og seyðabrúkið fær útlagt tey øki, ið útskiftingarnevndin heldur neyðug, vil tað vera í góðum pláni, um útskiftingarnevndin hevur í hondum og heimild til at skipa eina líðandi avloysing av vetrargrasninginum.

Tað er eyðsæð, at tað fyri seyðabrúkið kann verða lættisligt, um nýinnlegg fáa fulla vetrarfriðing beinan vegin, áðrenn hagens eigarar hava havt tíð at skipa seyðabrúkið um við m. a. at gera tey øki nýtiligt til vetrarbeiði, sum hagin fær úlløgð. Á hin bógvin má tað sigast at vera neyðugt, at hann, ið fær útlagt dyrkijørð, hevur møguleika fyri at fáa tað, hann dyrkar, vetrarfriðað. Her koma so stótt interessur at standa hvør móti aðrari. Her má samfelagið lí skipa fyri, at greiða fæst á, og má tað haldast, at útskiftingarnevndin hevur besta kunnleikan til at skipa hetta plánmessiga.

A. Samuelsen er ikki við til at seta fram uppskot um avloysing av vetrargrasninginum.

Til § 19.

Í útskiftingarlógini § 59 er ásett, at útreiðslurnar við útskift-

ingini verða at býta millum statskassan, amtsgrunnin og lodseigararnar við $\frac{1}{2}$ til hvønn. Nú Løgtingið hevur yvirtikið útskiðingina, er tað eyðsæð, at statario ikki rindar nakran part av útreiðslunum, sum so verða at býta millum Løgtingið og lodseigararnar, og er her skotið upp um helvtarbyli.

Tá ið landbúnaðarráðið krevur útskiðing, vil tað vera neyðugt hjá útskiðingarnevndini at fáa heimild til at broyta regluna um helvtarbyli.

Til § 23—29.

Hesar broytingar eru fylgja av, at haguútskiðing verður lögð undir útskiðingarskrivstovuna (matrikulskrivstovuna).

Til § 29.

Við tað, at henda lógin inniheldur nakrar principiellar broytingar í útskiðingarlógini, vil tað vera neyðugt, at menn, ið á grannastevnu hava kravt útskiðing, á fyrsta fundi, ið útskiðingarnevndin heldur, fáa høvi til at afturkalla útskiðingarkravið.

2. viðg. 30. januar og 3. viðg. 1. febr. Alkvøðugreiðslu 7. febr. Lógaruppskot landsstýrisins § 1 fall, 7—0. §§ 2—31 broyttar til §§ 1—30. §§ 1—30 samtyktar 13—0 og lógin í síni heild samtykt 13—0.

8. *Broytan av lóg um ekspropriation.*

1. viðg. 11. august. Framlagt 23. novbember.

Álit.

Landsstýrið hevur til tingið sent umsókn frá Klakksvíkar kommunu um broytan av ekspropriationslógini og ger hesar viðmerkingar:

»Tað, kommunan søkir um, er, at tað verður gjørt generel lóg um ekspropriation til onnur endamál enn tey í lógini av 1881 nevndu. Hesi onnur endamál kunnu t. d. vera: Tøka av jørð til ellisheim, barnagarður, tænaðshús fyri lærarar, sóknarskrivstovur, sjúkrahús, bókasøvn og ravmagnsverkir.

§ 80 í grundlógini ásetir, at ongum kann frálakast ognarrætturin uttan við lóg móti fullum endurgjaldi og bert, tá ið tøka er neyðugt fyri tað almenna.

Sambari lóg um heimastýri Føroya, listi A. 16, er ekspropriation til sermál. Tey kommunalu málini eru yvirlikin sum sermál, t. e.,

at lögtingið kann gera lógir um ekspropriation til hesi endamál. Grundlógin ásetir ta serligu reglu fyri viðgerð av ekspropriationslógum, at $\frac{1}{8}$ av limunum í fólkatinginum kunnu krevja, at áðrenn lógin verður at staðfesta, skal hava verið nýtt val. Av hesum reglum er lögtingið ællandi tilsvarendi bundið.

Umframt áðurnevnda lóg um tøku av jørð v. m. til vegir, havnir, lendingar og almennar skúlar eru givnar fylgjandi lógir kommununum viðvíkjandi um ekspropriation galdandi fyri Føroyar:

Lóg nr. 63, 1.-4.-1909, um vatnleidningar, ið gevur kommunustýrum heimild til tøku av vatni, jørð og eksisterandi vatnleidningum.

Lóg nr. 147, 27.-3.-1939, um útskipting, § 22, ið gevur kommunustýrum rætt til av útskiptingarøkinum at krevja 2/100.

Tað verður bildað ikki at vera beint at fara út um tey øki, sum lógin generelt hevur givið ekspropriationsrætt fyri. Tað er tað serliga við hesum økjum, at her eru uppgávur, allar kommunur fáast við. — Um tað skuldi verið neyðugt at fari út um tey nú ásettu lógmark, so er tað óivað beinast at gera ekspropriationslóg fyri tað einstaka tilfellið.

Nevndin er samd við landstýrið um ikki fyri fyrst at gera eina generella tøkulóg, men at gera lóg í hvørjum einstøkum føri, og setir tí fram hetta

uppskot

Klakksvíkar kommuna verður biðin um at senda bræv til tingið um tey øki, sum neyðugt er at taka, og til hval endamál, og vil tingið tá taka tað til viðgerðar av nýggjum.

2. viðgerð 26. november. 3. viðgerð 29. november. Uppskot nevndarinnar samtykt 14—0.

9. Løgtingslóg um frítið við løn.

1. viðgerð 16. august. Framlagt álit 2. februar 1950. (Hans Iversen v. fl.)

Álit

Landstýrið hevur lagt fyri tingið uppskot til løgtingslóg um frítið við løn. Uppskotið er bert í einum eintaki, og er tað á danskum og meinlíkt dansku lógini.

Nú vil tað so til, at í málinum liggur bræv, dagfest 22. august 1949, frá Føroya arbeiðarafelag, har m. a. stendur: »Aðalfundurin áleggur nevndini at mótmæla yvir fyri Føroya Landsstýri móti tilættaðu feriumerkiskipan og krevur serstaka føroyska skipan hesum viðvíkjandi.

Vit hava havt samráðingar við formann og skrivara Føroya Arbeiðarafelags og fingið at vita, at skriv felagsins, dagssett 22. august 1949, til landsstýrið ikki skal skilast so, at felagið mótmælir eina feriumerkiskipan eftir danskum sniði, men felagið mótmælir danskum merkjum. Felagið vil hava føroysk ferinmerkir.

Uppskot.

Landsstýrið lýrireikar málið, so at tað kann vera viðgjørt á fyrst komandi tingsetu.

2. viðgerð 6. februar. Uppskot nevndarinnar samtykt 16—0.

10. Moratoriulóg.

1. viðgerð 4. august. Framlagt 19. august.

Álit.

Í eykatingssetuni í mai 1949 samtykti løgtingið løgtingslóg um bráðfengls hjálp til illastillað fiskifør, bareftir heimilt var landsstýrinum at fyriskipa moratorium av lánum og skuldum. Ásettur varð eisini fyrningarfrestur, sbr. sjólógarinnar og lóg nr. 274. 31. desember 1908, fyri skip, sum koma undir moratorið. Lógin skuldi leggjast aftur fyri tingið í vanliga tingsetuni 1949. Lógin varð ikki staðfest av lögmanni, men var av ríkisumboðsmanninum send státsministerinum til ummælis, um ásetaninar vóru innan fyri lóggávuveld heimastýrisins.

Samsfundis varð gjørd lóg um rakstrarfígging, sbr. lóg nr. 40, 16. mai 1949, sum gav landsstýrinum heimild til at taka upp neyðlirvulig lán tingsins vegna til í samráð við stýri Vinnulánsgrunn Føroya Løgtings at nýta til rakstrarhjálpi til fiskiskip.

Í brævi, dags. 30. juni 1949, frá státsministerinum sigir ministerið, at tað er av tí áskoðan, at nevnda moratoriulóg liggur uttan fyri vald heimastýrisins. Um tað verður hildið neyðugt, umbiðja ríkismyndugleikarnir sær upplýsingar um ley viðurskifti, ið liggja til grund

fyrir lógaruppskotinum, harundir upplýsingar um tey økomisku viðurskiftini hjá avvarandi skipaeigarum og støðu peningastovnanna til málið.

Landsstýrið hevur so við áriti 15. juli í ár sent málið aftur til løgtingið.

Fíggjarnevndin, ið hevur fingið málið til viðgerðar, hevur bytt seg sundur í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Danbjørg, Poulsen, Weihe og Øregaard) skal úttala:

Landsstýrið hevur sent løgtinginum uppskot til reglugerð fyri veitan av rakstrarhjálpi, sbr. lóg nr. 40, 16. mai 1949. — Meirilutin er principielt samdur við landsstýrið um reglugerðina.

Meirilutin má halda: Tað stendur óivað øllum greitt, at tað vil vera til gagn fyri allar parlar, um raksturin av okkara fiskivinnu kann verða lagdur soleiðis til rættis, at hvør fær sítt, og ikki sum nú, serliga fyri trolararnar, má byggja á skuld og aftur skuld. Um ikki hitt almenna tekur sær av málinum, verður tað óivað so, at fleiri trolarafeløg ikki kunna halda áfram. Tað er møguligt, at orsøkin til, at trolarar í summar ikki eru farnir til uppboðssølu, er, at løgtingið samtykti áðurnevnda lóg.

Av tí, at viðurskiftini fyri tey ymsu feløginu eru so ymisk, hevði tað óivað verið beinast, áðrenn generellar reglur vera ásettar, at málið varð gjølla kannað av eini kanningarnevnd. Tað tilfarið, ið nevndin hevði brúk fyri, kundi fingist tilvega frá vinnulánsgrunninum, sum so kundi virka sum sekretariat fyri nevndini. Vinnulánsgrunnurin hevur frammanundan áhuga fyri málinum sum lángevandi og kann tí eisini av somu orsøk krevja tær fíggjarligu upplýsingar, ið eru neyðugar. Kanningarnevndin kundi verið samansett sum av landsstýrinum í uppskoti til reglugerð fyri veitan av rakstrarhjálpi til illastillað fiskifør skotið upp, men tó við hesum broytingum, at hvør banki velur ein lim, Felag Føroyskra Trolaraeigara og Færøernes Rederiforening í felag ein lim og bæði fiskimannafeløginu ein lim.

Henda kanningarnevnd kundi so, tá ið tað neyðturvuliga tilfarið var fingið tilvega, gjørt uppskot til lóg.

Minnilutin (Hákon Djurbaug, Long og Th. Petersen) kann ikki góðtaka tað frammanfyri nevnda sjónarmið, ei heldur tað framsetta uppskotið, og siga okkum leysar av tí ábyrgd og almikla skaða fyri land og fólk, sum av tí kann valdast. Vit undrast á, at landsstýrið hevur sent lóginum málið uttan at hava fingið klárlagt støðu peningastovnanna í viðvíkjandi, men meina annars, at tað mátti verið øllum klárt, sum undir ábyrgd geva vinnuviðurskiftum landsins gætur, bæði at meginparturin av tí stóra peningamissi, sum vinnumeðn og lánistovnar hava verið fyri av rakstrartrupulleikum, kundi hava verið spardir, um ein hjálpanði hond hevði verið veitt í tørni tíð, og at verður ikki henda hjálpin veitt beinan vegin, slepst ikki undan nógv størri skaða, enn verið hevur.

Uppskot
frá
meirilutanum:

Til kanningar av fíggjarligu støðu fiskivinnunnar, serliga trolaranna, verður landsstýrið heimilað at seta eina nevnd, sett saman

soleiðis at hvør banki velur ein lim, Felag Føroyskra Trolaraeigara og Færøernes Rederiforening ein, bæði fiskimannafeløgin ein og landsstýrið ein lim. Hesin seinasti er formaður.

Tá ið nevndin hevur kannað tað innheimtaða tillarið, ger hon uppskot til lóg um sanering.

Útreiðslurnar vera at gjalda úr landskassanum.

Frá minnilutanum:

Uppskot til løgtingslóg um figgjarbøtur til illa stødd veiðufør.

§ 1.

Landsstýrinum er heimilt at virka til nýskipan av veiðirakstri, sum leitar sær almennan stuðul, og til hesa nýskipan eftir tilmæli vinnulánsgrunnans at nýta upp í 2 milliónir kr. sbr. løgtingslóg nr. 40 av 16. mai 1949. Landsstýrinum er heimilt, eftir tilmæli frá teirri í § 2 umrøddu nevnd, at greiða ella taka upp á seg skuldbindingar, sum standast av rakstri av skipi innan fyri tey í hesi lóg tilskilaðu mark.

§ 2.

Henda lóg verður umsitin av eini 3-mannanevnd. Í hana velur vinnulánsgrunnur Føroya Løgtings 1, ávarandi banki í Føroyum 1 og landsstýrið setur formannin. Nevndin gevur landsstýrinum ummæli um teirra viðurskifti, sum ynskja at koma undir hesa skipan, og um líkindi teirra til at koma uppundan.

Eftir uppskot frá nevndini skipar landsstýrið hennara valøki og rættindi hennara til umsjón og atfinning viðvíkjandi dagliga rakstri hjá teimum, sum koma undir lógina eins og treytirnar fyri figgjarbótunum.

§ 3.

Lán eftir hesi lóg eru treytað av, at nevndin sambart § 2 tilmælir og fær í lag eina skipan við debitorar og kreditorar hansara um mest møguligan lætta í greiðslufreistum, skuldbindingum og rentuskyldum.

Onnur treytin er, skipaeigari hevur heimarætt og fyri partafelag, at tað er skrásett her á landi.

Skiftir skip hond, falla lán eftir hesi lóg til gjaldingar beinan vegin. Tó kunna lán flytast yvir til nýggja eigarann, tá ið serligar umstøður gera tað forsvarligt.

§ 4.

Lán eftir hesi lóg mugu ikki fara upp um 25 pct. av tí virði, sum tann í § 2 umrødda nevnd setir veiðifarið í. Rentan verður sett til 4 pct. p. a., og avdráttarreglur verða at skipa í hvørjum einstøkum, tøri, ló má tíðin ikki fara uppum 5 ár.

§ 5.

Í sambandi við nýskipanina kann landsstýrið fyriskipa greiðslufreistir eftir sáttmála við lánistovnar og kann hesum viðvíkjandi standa í veð fyri tí peningi, sum greiðslufreistin umfatar.

Landsstýrið tekur við í skipinum fyri alla ábyrgd eftir hesi lóg,

og eigari, sum er komin undir hesa skipan, hevur onga heimild at skráseta veð í skipinum.

§ 6.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin og skal verða lögð aftur fyri tingið í vanligu tingsetu 1950.

Forslag til lagtingslov om gældssanering af fiskerflåden.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til at virke for reorganisation av den fiskeridrift, hvortil der søges støtte fra det offentlige, og til denne reorganisation, efter indstilling fra Vinnulánsgrunnur Føroya Løgtings, at anvende op til 2 millioner kroner, jfr. lagtingslov nr. 40 af 16. maj 1949. Landsstyret bemyndiges til efter indstilling af det i § 2 omhandlede udvalg at belåne eller påtage sig gældsforpligtelser, der hidrører fra skibets drift indenfor de i denne lov fastsatte rammer.

§ 2.

Nærværende lov administreres af et 3-mandsudvalg. Til dette udvalg vælger Vinnulánsgrunnur Føroya Løgtings 1 medlem, vedkommende bank på Færøerne 1 medlem, og landsstyret vælger formanden. Udvalget giver landsstyret indstilling om de økonomiske forhold hos den, der ønsker at komme under reorganisation og om reorganisationens formålstjenlighed for disse.

Efter forslag fra udvalget fastsætter landsstyret dets kompetence, beføjelse til tilsyn med og ret til at give instruktioner for skibe, der falder ind under loven, og betingelser for gældssanering.

§ 3.

Lån efter denne lov er betinget af, at udvalget ifølge § 2 giver indstilling og opnår en ordning med vedkommende debitorer og kreditorer om den mest mulige lettelse med betalingsterminer, forpligtelser og rentegæld.

Det er også en betingelse, at skibsejer har indfødsret, og at aktieselskabet er registreret i riget.

Ved ejerskifte forfalder lån efter denne lov straks til betaling. Dog kan lån overtages af den nye ejer, når særlige omstændigheder gør dette forsvarligt.

§ 4.

Lån efter denne lov må ikke overstige 25 pct. af den værdi, som det i § 2 omhandlede udvalg ansætter skibets værdi til. Lånet forrentes med 4 % p. a., og afdragsvilkårene fastsættes for hvert tilfælde for sig, dog må afdragstiden ikke overstige 5 år.

§ 5.

I forbindelse med reorganisation kan landsstyret fastsætte betalingshenstand efter overenskomst med låneinstitutionerne og kan vedrørende dette indestå disse for den af betalingshenstanden omfattede kapital.

Landsstyret sikrer sig pant i skibene for alle forpligtelser efter

denne lov, og en ejer, som er kommet under reorganisation, har ikke hjemmel til at registrere pant i skibet.

§ 6.

Denne lov træder straks i kraft og forelægges lagtinget i den ordinære tingsamling 1950.

2. og 3. viðgerð 19. august. Uppskot minnilutans § 1 fall, 8—0, og var uppskotið so stätt hildið burturdottið. Uppskot meirilutans samtykt 11—6.

11. Innleggsgjald fyri nýggjar telefonir.

1. viðgerð 4. august. Framlagt 14. desember.

Alit.

Frá fyribils virkandi telefonstjóra, Eskild Christiansen, hevur Føroya landsstýri í skrivi av 7. mars 1949 fløgið áheitan um, at Telefonverk Føroya Løgtings fær loyvi at taka hesi innleggsgjöld:

Nýtt nummar	200 kr.
Umstilling uttanhýsis	100 -
Borðtöl	10 -
Umstilling (einkultúr innanhýsis)	10 -
Eyakontakt	10 -
Eyaklókka	10 -
Eykalartítelefon	5 -
Langt rosetsnøri (3 m)	5 -
Langt mikrotelefonsnøri (3 m)	5 -
Vekslari fyri hvørt nummar	4 -

Í skrivinum verður sagt frá, at hesi gjöld eru lægri enn t. d. í Keypmannahavn, og at telefonverkinum tørvar henda pening til ta nýbygging, ið fara skal fram, og til tilfarskeyp.

Føroya landsstýri hevur viðgjørt málið og gjørt lógarnuppskot um innleggsgjöld, men sigur í viðmerkingunum, at tað heldur, at tey

stóru gjöldinini í verkstjórans uppskoti eru í hægra lagi, og eru tey tí nakað niðurskorin í landstýrisins lógaruppskoti.

Telefonnevndin, ið hevur viðgjørt málið, má ásanna, at telefonverksins stóra útbyggingarætlan tørvar pening, og kann lí viðmæla landstýrisins uppskot, men er nevndin ikki samd um at áseta hetta gjald fyri allar telefonfelagar, ið fáa telefon aftaná, at lógin er komin í gildi.

Ein minniluti (J. Fr. Øregaard) førir fram, at sambært lista yvir telefonfelagar, ið nevndin hevur fingið frá verkstjóranum, hava 331 sett seg fyri telefon, og fleiri av hesum umsóknum eru frá 1945, og eru einstakar frá 1944. Tað eru tí fleiri av hesum, ið eru eldri sum umsøkjarir enn aðrir, ið longu hava fingið telefon. Minnilutin heldur tað lí vera órættvíst, at hesir skulu koma undir hetta nýggja gjaldið, ið hinir eru sloppnir undan, afturat at hava fingið tann hentleikan, ið telefonin er. Minnilutin mælir tí til, at fyrst teir, ið seta seg fyri telefon, aftaná at lógin er komin í gildi, koma undir nýggja innleggsgjaldið.

Meirilutin (Hákon Djurhuus, Anth. Sørensen, H. Iversen og Tr. Samuelsen) ásannar fyri so vítt, at teir, ið hava biðað eftir telefon síðani t. d. 1944—45, hava grund til at vera ótolnir og argir serliga enn aðrir, ið seinni hava søkt, eru ryktir framum, men sambært upplýsing frá verkstjóranum eru undantøk bert gjord, tá talan hevur verið um menn, ið vinnuliga harðliga hava tørvað telefon. Eisini hava umstøðurnar ligið so fyrri, serliga tað fyrstu tíðina, at tað beinleiðis hevur verið ógjørlegt at fingið fatur á so nógvum telefónólum, ið tørvur hevur verið á. Skal lí henda gjaldshækking koma at hava tann ætlaða fíggjarliga lýðning fyri verkið, heldur meirilutin, at lógin má koma í gildi sum skjótast, og at ikki undantøk verða gjord fyri 3—400 felagar.

So stutt setir meirilutin fram uppskot frá landstýrinum.

Uppskot.

Frá meirilutanum:

Løgtingslóg um innleggsgjald fyri nýggjar telefonir.

§ 1.

Fyri innlegg av nýggjum telefonum verða at gjalda fylgjandi upphæddir, sum telefonverkið skal hava givið kvittan fyri, áðrenn ávarandi telefonlutir kunna verða líknir í nýtslu.

Nýtt númer	150 kr.
Útanhýsis umstilling	75 -
Innanhýsis umstilling (einföld ella tvífold)	10 -
Eyakontakt	10 -
Eyaklokku	10 -
Eyka hoyrutelefon	10 -
Langt rosettsnøri (3 m)	5 -
Langt mikrofonsnøri (3 m)	5 -
og fyri hvørt númer á vekslara	4 -

Somu takstir fyri innlegg av telefonlutum galda, tá ið telefonnummar, sum er í nýtslu, fær lutir aftrat.

§ 2.

Hesar ásetanir koma í gildi beinanvegin.

Lagtingslov om installationserlægning for nye telefoner.

§ 1.

For installation af nye telefoner skal der erlægges følgende beløb, som telefonvæsenet skal have meddelt kvittering for, før vedkommende telefondele kan tages i brug.

Nyt nummer.....	150 kr.
Udendørs omstilling	75 -
Indendørs omstilling (enkelt eller dobbelt)	10 -
Ekstrakontakt.....	10 -
Ekstraklokke.....	10 -
Ekstra telefon (hørerør).....	10 -
Langt rosesnøre (3 m).....	5 -
Langt mikrofonsnøre (3 m).....	5 -
og for hvert nummer på en veksler.....	4 -

De samme takster gælder for installationen af telefondele, når et telefonnummer, som er i brug, bliver udvidet.

§ 2.

Disse bestemmelser træder i kraft straks.

Frá minnilutanum:

Minnilutin (J. Fr. Øregaard) er samdur við meirilutan um § 1, men setir soljóðandi broytingaruppskot til landsstýrissins uppskot § 2:

»§ 2.

Hesar ásetanir koma í gildi beinanvegin fyri teir, ið seta seg fyri telefon, aftaná at henda lóg er lógarlýst.«

»§ 2.

Disse bestemmelser træder i kraft straks for dem, der anmoder om telefon, efter at denne lov er kundgjort.«

2. viðg. 16. desbr. 3. viðg. 17. desbr. Uppskot minnilutans fall, 6—0. Uppskot meirilutans §§ 1 og 2 samtyktar uttan atkvøðngreiðslu og lógaruppskotið í síni beild samtykt, 14—0.

12. Ymisk telefonmál.

Telefonnevndin (J. Fr. Øregaard og Hans Iversen v. fl.) framlegði

álit.

Í vanligu tingsetuni 1947 setti telefonnevndin fram eina útbyggingarællan av telefonverkinum fyri at fáa gjørt telefonsambandið oyggjanua millum og telefonfelaganna millum tíðarhóskandi.

Henda útbyggingarællan varð sett fram í hesum trimum høvuðspunktum:

- 1) linjan Tórshavn—Klakksvík eigur at verða nýlögð við jarðkaðall gjøgnum Eysturoynna; hetta er ætlað at kosta 420.000 kr.,
- 2) byggja nýtt telefonstöðarhús í Havn, sum er ætlað at kosta 250.000 kr., her er at viðmerkja, at ætlanirnar viðvíkjandi innrættingini av stöðini eru sendar L. M. Eriksen til at eftirhyggja og geva viðmæli sítt, um ætlanirnar hóska til nýtslu av automattelefon,
- 3) tráðleys telefon til Suðuroyar; firma M. P. Petersen er umbiðið at gera ætlanir til hetta, tær kunnu væntast aftur heilt skjótt.

Uppskotið, ið varð viðtikið av tinginum samsvarandi tí í álitinum framførda, var soljóðandi:

Løgtingið gevur telefonverkinum loyvi til at taka upp lán ið til 1.500.000 kr. at nýta til útbyggjan av telefonverkinum (serstakliga til tey undir 1)—3) í álitinum nevnda økjum). Tingið tekur ábyrgd fyri hesum láni. Peningurin verður at nýta, so hvørt sum arbeiðið fer fram.

Triðja viðgerð í hesum máli fór fram 17. des. 1947.

Nú eru vit í februar 1950, men enn er eingin jarðkaðal Tórshavn—Klakksvík komin, eiheldur veit verkslíjórin, nær hann er væntandi.

Einki telefonstöðarhús í Tórshavn byrjað, tó at innviaturin til automatsstöðina kemur úr Svøríki á vári 1951.

Einki veruligt tráðleyst samband er fingið ílag millum Suðuroy—Tórshavn, bert ein fyribils roynd.

Orsakað av hesum og vitandi um at telefonviðurskiptini yvirhøvur tykjast at versna, setir nevndin fram soljóðandi

uppskot.

- 1) Landsstýrið verður biðið um at syrgja fyri, at útbyggingarællanin av 1947 av telefonverkinum verður framskundað.
- 2) Landsstýrið fær heimild til at geva Telefonverk Føroya Løgling neyðturvuliga ábyrgd og loyvi fyri láni til keyp av ultrastuttum

radiotólum til tráðleysa samband Klakksvík—Tórshavn, Tórshavn—Sandoy.

- 3) Løgtingið samtykkir, at landsstýrið ger sáttmála við Marconi felagið um ultrastutt telefonsamband Tórshavn—Suðuroy, Tórshavn—Klakksvík og Tórshavn—Sandoyar.

Broytingaruppskot

frá Hákun Djurhuus o. fl.

Í staðin fyri nevndarinnar uppskot, petti 3, verður sett sum nýtt petti 3:

Løgtingið samtykkir, at landsstýrið viðv. ultrastuttum telefon-sambandi Tórshavn—Suðuroy, Tórshavn—Sandoy og Tórshavn—Klakksvík ger sáttmála við tað felag, ið eftir 3 mánaðar ókeypis roynd kanu vísa tey bestu úrslit og hevur samuligastu prístilboð.

2. og 3. viðg. 11. febr. 1950. Uppskot nevndarinnar pkt. 1) og 2) og broytingaruppskot frá H. Djurhuus o. fl. samtykt 16 -0. Nevndaruppsk. pkt. 3) burturdøtt.

13. Kirkja í Miðvági.

1. viðgerð 4. august. Framlagt 9. august.

Átt.

Í løgtingsmáli nr. 111—3/1946: Kirkja í Miðvági hevur Løgtingið samtykt at veita 70.000 kr. í studningi úr kirkjugrunninum til byggjan av nýggjari kirkju í Miðvági. Studningurin verður at rinda við 24.000 kr. í 1947, 23.000 kr. í 1948 og 23.000 kr. í 1949. Studningurin var freyðlaður av, at kirkjufólk í Miðvági átók sær ókeypis at gera arbeiðið við 1) at grava út og planera grundin, 2) at fáa alt til kirkjuna á ástæðið, frároknað bilútreiðslur (bilstýrari við vogni) og 3) at støypa múrarnar upp ókeypis (tá soleiðis at formaðurin verður løntur).

Upplýst er, at grundin er grivin út og planerað, og at sjálv grundin er gjørd. Úr kirkjugrunninum er higartil ávíst kr. 14.522,71.

Í brævi, dags. 23. juni 1949, biður Johs. Folland, sóknarprestur, fyri Miðvágs nýggju kirkju um at fáa ávíst úr kirkjugrunninum til løn-

útflyggjan v. m. 6.000 kr. Av brævinum framgongur, at kirkjunevndin fyri Miðvágs kirkju 28. juni 1948 góðtók eitt tilboð frá maskinsniðkara-verkstaðnum í Miðvági v/ Heina Joensen. Miðvági, uppá at sloypa upp kirkjumúrarnar, stórt 17.800 kr. Tær 6.000 kr. eru ein partur av tilboðnum. Folland, sóknarprestur, hevur fyri landsstýrisskrivstovuni upplýst, at nevndin hevur 3.000 kr. disponiblar, og á innsavningarlista er teknað 6.000 kr. Hann upplýsir, at í løtuni er ógjørligt at fáa ókeypiss arbeiðskraft til at byggja múrarnar upp, av tí at alt ungfólkið siglur við trolara.

Landsstýrið hevði málið til viðgerðar á fundi 14. h. m. Stýrið helt seg ikki hava heimild til at útgjalda tær umbidnu 6.000 kr. vegna tær treytir, sum ásettar vóru fyri studningin, jvnbr. eisini lögtingsmál nr. III—2/1947.

Landsstýrið hevur so slátt lagt málið fyri tingið til avgerðar.

Kirkjunevndin, sum hevur fingið málið til viðgerðar, hevur havt samráðingar við Johs. Folland, sóknarprest, ið er formaður fyri bygginevndini, og tykist fíggarstøðan eftir tí, ið fram er komið, at vera henda:

Av lögtingsstudninginum uppá 70.000 kr. er ávíst.....	kr. 14.522,71
Av egnum peningi 11.000 kr. + 3.000 kr.....	— 14.000,00
	<u>Tilsamans: kr. 28.522,71</u>

Umframt tær 11.000 kr., sum eru innsavnaðar fyri fleiri árum síðan, hava íbúgvar í Miðvági teknað seg fyri 6.000 kr., harav er goldið 3.000 kr. Tann tæki egiðpeningur er soleiðis allur nýttur, og hevur bygginevndin í løtuni ongan annan pening at arbeiða við uttan tað, ið eftir er av lögtingsstudninginum.

Fyri lann goldna peningin er fingið: cement til mýrar, timbur formar og stálvindeygu til kirkjuna, eins og nakað er goldið í arbeiðsløn. Umframt tað, ið higartil er innsavnað av peningi, er ætlanin at hava burturluting av virðismiklum lutum og eisini seinri bazar.

Kirkjunevndin kann eftir umstøðunum mæla til, at tær umsøktu 6.000 kr. verða ávístar, og at peningur framvegis verður ávístur av lögtingsstudninginum í eini tilfari nøgd, sum er neyðug fyri at fáa kirkjuna undir tak. Men vil hetta verða treytað av, at bygginevndin sendir fullfíggaða uppgerð við greinligum rokningum, sum gjølla lýsa útreiðslurnar, til kirkjustjórnina, ið skal góðtaka uppgerðið, áðrenn peningurin verður ávístur.

Tað er ein avgjörd treyt í komandi tíð fyri øll tíðandi arbeiði við Miðvágs nýggju kirkju, at bygginevndin fær til vega bindandi tilboð bæði uppá tilfar og arbeiði og sendir tey til kirkjustjórnina til góðtakan, áðrenn farið verður undir at arbeiða. Kirkjunevndin er hilsin yvir, at bygginevndin kann hava sýnt eitt tilfiki óansni, at hon í beinleiðis stríð við lögtingssamtyktina og givnu váttanina hevur útbjóðað og góðlíkið tilboð uppá arbeiðið við kirkjumúrarnar uttan fyrst framtíðandi at hava samráðst við kirkjustjórnina um spurningin. Kirkjunevndin og Føroya Løgting mugu krevja, at bygginevndin í framtíðini ger kirkjustjórnina kunnuga við, hvussu arbeiðið fer fram, eins og nevndin heldur seg strangliga eftir lögtings samtyktum. Um so skuldi verið, at frávik gerast neyðug, mugu tilfiki altíð fyrst góðtakast av kirkjustjórnini, áðrenn tey verða gjørd.

Uppskot.

1. Kirkjunevndin mælir tinginum til at broyta lögtingssamtyktina viðvíkjandi stoypan av kirkjumúrnum í Miðvágs nýggju kirkju, soleiðis at kosnaðurin av hesum arbeiði verður goldin av tí til kirkjuna veitta studningi uppá 70.000 kr.
2. Nevndin mælir til, at lær umsøktu 6.000 kr. til tað undir pkt. 1 nevnda arbeiðið verða ávístar.

2. viðgerð 11. august. Uppskot nevndarinnar samtykt 13—0.

14. *Roynd við botngarni.*

Við 1. viðgerð 5. august samtykt við 13—0 soljóðandi

uppskot

frá landsstýrinum.

Í lögtingsmáli nr. 110/1948: Roynd við botngarni, samtykti lögtingið at veita Elias P. Nielsen, Tórshavn, studning kr. 2000,00 og lán kr. 3000,00 til keyp av botngarni. Treyt fyri studninginum og láni er, at botngarnið er keypt innan 1. august 1949.

Í brævi, dagselt 27. mai í ár, hevur Elias P. Nielsen boðað frá, at hann ikki fær garnið fyrr enn seinast í august mánað.

Su stalt skal landsstýrið mæla til, at longt verður um ta tíð, tilsøgnin stendur við, íntil 1. oktober 1949.

15. Skattalóggávan (inntøkuskattur til landskassan 1950/51, happadráttur o.a.)

Framlagt 8. februar 1950.

Allt.

Landsstýrið hevur 20. oktober 1949 framlagt uppskot til nýggja skattalóg, bæði fyri landsskatt og kommunuskatt, men hevur hetta mál ikki kunna verið gjørt liðugt í hesari tingsetuni.

Nevndin hevur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Minnilutin (P. M. Dam og J. Fr. Øregaard) heldur vera átroðkandi, at tingið leggur munandi pening av til byggingar av kostskúla, landssjúkrahúsi, lögtingsbúsi, telefonstöð, umsitingarhøll; serliga er bygging av kostskúlanum og landssjúkrahúsinum mál, ið mega vera loyst í bræði, um tingið ikki skal vanrøkja sína uppgávu yvirfyri landsins ungdómi, serliga bygdaungdóminum og sjúklingunum.

Minnilutin kann tí ikki vera við til at skerja lógaruppskotið viðvíkjandi játtanini til tær ymsu byggingar, serliga tá ið inntøkurnar til at rinda útreiðslurnar kunnu fáast ulla at uerva lann parlin av fólkinum, ið situr við teim smáu og meðalsmáu inntøkunum.

Tað uppskot um heinleiðis skatting, ið minnilutin setir fram, vil við dýrtíðarviðgerðini lætta um skattin við um 225.000 kr., meðan reglan um, at einans dýrtíðarviðgerðin (upp til 3.700 kr.) kann verða tikin frá í skattainntøkuuppgávuni, verður mett til at geva stívar 500.000 kr. meira í skatti, ið verður borin av teim stóru inntøkunum.

Tey framsettu einkarsøluuppskotini verða mett til at geva í minsta lagi 800.000 kr.

Minnilutans inntøkuuppskot verða so stalt at geva um 1.100.000 kr. í meirainntøku. Vísandi til hetta er minnilutin ímóti at hækka tollin.

Minnilutin í fíggarnevndini (Dam og Øregaard) setir fram hetta

I. *Uppskot* til

løgtingslóg um broytan av lóg fyri Føroyar nr. 202 av 15. mai 1939 um persónligan skatt til amtskommununa.

§ 1.

Inntøkuskattur til landskassan verður útskrivaður eftir teim reglum og eftir teim stigum, ið standa í lóg nr. 202, 15. mai 1939, sum henda lóg er broytt við kunngerð nr. 12, 5. januar 1944, ið verður í kunngerðarinnar § 3, 4. reglu »1000 kr.« broytt til »2000 kr.« og »5 kr.« broytt til »20 kr.« og í 7. reglu ganga út øll tølini.

Í § 1, 4. patti, í lóg fyri Føroyar nr. 202, 15. mai 1939, um persónligan skatt til amtskommununa verður aftaná orðið »frádráttur« sett: »tá við uppskoyti av teim peningahæddum, ið í sjálvuppgávuni eru tiknar frá sum nýttar til eftirlønar-, einkjuforsorgar-, húsavandlukku-, sjúkra-, avlams-, ellis- og arbeiðsloysisstrygging, eins og peningahæddin, ið er tikin frá sum góldin persónligur skattur«.

Í § 1, 4. patti, verður skoytt uppí sum nýggj deild:

»Til skattskylduga inntøku sambært hesa lóg verður viðari at rokna vinningurin við at handa frá sær fastar ognir, skip, maskinur, innbúgv og lífkar rakstrarlutir, ið soleiðis avmarkað:

1. Við serstakari handan frá sær av einstøkum rakstrarlutum verður tikin við hert tann vinningur, sum fer upp um 500 kr.,
2. Við handan frá sær í samband við útsølu, avlutan ella avhandan av avvarandi virki ella handli verður hert tann parturin av tí samlaða vinninginum, sum fer upp um 5.000 kr., tikin við. .
3. Vinningurin skal í ongum føri verða roknaður upp í ta skattskyldugu inntøkuna við eini størri peningahædd enn, ið fer upp um 30 pct. av ognarvirðinum.

Vinningurin verður uppgjördur í teimum í 1. pt. nevnda førum við at finna munin millum tað við avlutunina fingu viðurgjald og ogningshæddina á avvarandi mógvuluti aftaná, at avskrivningin, ið er gjörd í teirri skattskyldugu inntøkuni, er tikin frá.

Landsstýrið hevur heimild til, tá ið avvarandi luti má haldast at vera latin av hondum uttan egnan vilja, at loyva, tá ið skattað verður, heilt ella bara fyri ein part, at taka við í skattainntøkuna vinningin av tí slagi, ið rætt er um frammanfyri.

Í teirri sambært frammanfyri nevndu ásetanum funnu inntøku verður at taka av ein dýrtíðarfrádráttur soleiðis útroknaður:

Tær fyrstu 6.000 kr. av teirri funnu inntøku verða at býta við tí á hvørjum ári 1. januar seinasta útroknaða prís tali fyri Føroyar og síðani at falda við 100.

Tann á henda hátt funna peningahædd, ið er hin skattskylduga inntøkan, verður at avrunda niður eftir til næsta tal, ið kann býlast við 50.

Fyri hvørt barnið (ektabarni, leysingabarnið móðurini viðvíkjandi, stjúkbarni, fosturbarn, uppløkubarn, hvørs rætt ikki verður givið viðurgjald fyri), sum við byrjanini av árinum er undir 15 ár, og sum sjálvt eigur einki at gjalda vistir sínar við, verður givin ein skattafríur frádráttur, svarandi til 25 kr. í skatti.»

§ 2.

Henda lóg fær kræft beinan vegin og gildi frá skattaárinum 1940.

Lagtingslov om ændring i lov for Færøerne nr. 202 af 15. maj 1939 om personlig skat til amtskommunen.

§ 1.

Indkomstskat til landskassen udskrives efter de gældende regler og efter de satser, som indeholdes i lov nr. 202 af 15. maj 1939, således som denne er ændret ved kundgørelse nr. 12 af 5. januar 1944, dog

ændres i kundgørelsens § 3, 4. linie »1000 kr.« til »2000 kr.« og »5 kr.« til »20 kr.«, og i linie 7 udgår samtlige tal.

I § 1, 4. stk., i lov for Færøerne nr. 202 af 15. maj 1939 om personlig skat til amtskommunen indsættes efter ordet »fradrag«: »dog med tillæg af de beløb, der i selvangivelse er fratrasket som anvendt til pensions- og enkeforsørgelse, livsforsikring, ulykkes-, syge-, invaliditets-, alderdoms- og arbejdsløshedsforsikring samt de beløb, som er fratrasket som erlagte personlige skatter«.

I § 1, stk. 4, tilføjes som nyt afsnit:

»Til den skattepligtige indtægt efter nærværende lov medregnes endvidere fortjeneste ved afhændelse af fast ejendom, skibe maskiner, inventar og lignende driftsmidler, dog med følgende begrænsning:

1. Ved særskilt afhændelse af enkelte driftsmidler medregnes kun den del af fortjenesten, der overstiger 500 kr.
2. Ved afhændelse i forbindelse med en realisation eller afståelse af vedkommende virksomhed eller bedrift medregnes kun den del af den samlede fortjeneste, som overstiger 5.000 kr.
3. Fortjenesten skal dog i intet tilfælde medregnes i den skattepligtige indkomst med et større beløb end det, hvormed den overstiger 30 pct. af anskaffelsesværdien.

Fortjenesten eller tabet opgøres i de i stk. 1 ommeldte tilfælde som forskellen mellem det ved afståelsen eller afhændelsen opnåede vederlag og det pågældende formuegodes oprindelige anskaffelsessum efter fradrag af over den skattepligtige indkomst foretagne afskrivninger.

Landsstyret beuindiges til, når opgivelsen eller afhændelsen af vedkommende formuegode må betragtes som ufrivillig, at tillade, at der ved ansættelsen af den skattepligtige indkomst helt eller delvis bortses fra fortjeneste af den foran omhandlede art.

I den i henhold til foranstående bestemmelser fremkomne indtægt foretages et dyrtidsfradrag, der beregnes på følgende måde:

De første 6.000 kr. af den fremkomne indtægt divideres med det hvert år den 1. januar senest beregnede pristal for Færøerne og multipliceres med 100, og det fremkomne beløb i hele kroner fratrækkes indtægten. Det således fremkomne beløb, der udgør den skattepligtige indtægt, afrundes nedad til nærmeste med 50 delelige tal.

For hvert barn (det er ægtebarn, barn udenfor ægteskab for moderens vedkommende, stifbarn, adoptivbarn og plejebarn, for hvis pleje der ikke ydes vedvarende vederlag), som ved begyndelsen af kalenderåret er under 15 år, og som ikke har midler til at bekoste sit eget underhold, gives et skattefrit fradrag, svarende til en skat på 25 kr.»

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks, således at den får gyldighed for skatteåret 1949.

I. a. Reglurnar um eykaavskrivning av skipum verða avtiknar og ikki at nýta, eisini við útroknan av lögtingsskatti fyri 1950.

II.

Uppskot

til

løgtingslóg um føroyskan happadrátt.

§ 1.

Løgtingið stovnar føroyskan happadrátt.

- a. Hvert árs happadráttur verður býttur í 2 flokkar, leysir hvør av øðrum, við líka nógvum dráttum í hvørjum. Talið á lutunum má ikki fara upp um 6000 í hvørjum flokki, men talið á umskiftislutum má ikki fara upp um 1000 í hvørjum flokki. Talið av dráttum í hvørjum flokki má ikki fara upp um 6.
- b. Innskotið í hvønn einkulta flokk skal vera 240 kr. fyri heilan lut. Lutirnir kunnu latast út í heilum lutum ella smáum.
- c. Í hvørjum flokki happadráttarans skal vinningurin tilsamans vera minst 70 pct. av innskotspeninginum fyri allar í flokkinum verandi lutir. Vinningurin verður býttur eftir reglum, sum landsstýrið góðkennir, har eisini verður fyrisett talið á lutum, úðirnar fyri dráttunum og reglur fyri kunngerð av úrsliti dráttanna, úðir fyri rindan av vinninginum og fyri missi av rætti til vinningar, sum ikki eru heimtaðir í rættari úð. Vinningurin verður rindaður uttan avdrátt. Vinningar, sum ikki eru kravdar í rættari úð, fara í landskassan.
- d. Dráttirnir fara fram alment í Tórshavn undir nmsjón av einari serliga settari nevnd uppá 5 menn, harav minst 1 juristar, sum uppfyllir treytirnar fyri at vera sorenskrivari. Nevndin tekur endiliga avgerð um ein hvønn spurning dráttanna, teirra beinleika og gildi, undir ella aftaná dráttin.

§ 2.

Landsstýrið fyriskrivur reglur um happadráttaskipanina og almennu umsjón við tí.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi heinan vegin.

Forslag

til

lagtingslov om et færøsk klasselotteri.

§ 1.

Lagtinget opretter et færøsk klasselotteri.

- a. Hvert árs lotteri deles i 2 af hinanden uafhængige serier med lige mange trækninger i hver. Antallet af lodder må ikke overstige 6000 for hver serie. Antallet af erstatningslodder må ikke

overslige 1000 for hver serie. Antallet af trækninger for hver serie må ikke overstige 6.

- b. Indskudet til den enkelte serie for et helt lod skal være kr. 240. Lodderne kan uddeles både som hele og delte.
- c. I hver af lotteriets serier skal det samlede gevinstbeløb være mindst 70 pct. af indskudssummen for samtlige til serien hørende lodder. Gevinstbeløbet fordeles efter en af landsstyret godkendt plan, i hvilken tillige vil være at fastsætte loddernes antal, tidspunktet for trækningerne samt regler for bekendtgørelse af trækningernes udfald, tidspunktet for gevinsterne udbetaling og for forfaldelse af ikke i rette tid hævede gevinster. Gevinsterne udbetales uden afdrag. Gevinster, der ikke fordres udbetalt i rette tid, regnes landskassen tilgode.
- d. Trækningerne foregår offentligt i Tórshavn under tilsyn af en dertil beskikket kommission på 5 mand, hvoraf mindst 1 jurist, der opfylder betingelserne for at være dommer. Kommissionen afgør endeligt ethvert spørgsmål om trækningernes rigtighed eller gyldighed, være sig under eller efter trækningen.

§ 2.

Landsstyret fastsætter de nærmere regler om lotteriets ordning og om det offentlige tilsyn med lotteriet.

§ 3.

Denne lov træder straks i kraft.

III.

Uppskot

til

løgtingslóg um einkarhandil við tubbakk.

§ 1.

Frá 1. apríl 1950 má bert Føroya Løgting flyta inn tubbakk, líka mikið av hvørjum slagi, virkað ella óvirkað, og líka mikið til hvørt endamál. Frá nevnda degi hevur Løgtingið einkarrættin til heilsølu av nevnda vörum.

§ 2.

Tá skip kemur til Føroyar, hevur skiparin skylda tiluttan tann, ella samstundis sum hann vísir fram skipspappírini, at siga tollregluni frá, um skipið hevur tubbak við, og um so er, hvussu nógv.

Tá skip hevur tubbak við, sum ikki verður flutt inn sambært regluna í § 1, skal tollreglan í fyrstu havn, sum skipið vitjar, stongja inni tær innfluttu tubbaksvørur og seta á innsigli, og skiparin stendur inni fyri, at einki tubbakk verður drigið út nðan stongslinum, og hartil aftrat, at innsiglið ikki vera brotin, og at ikki verður tikið burtur av hesum vörum, fyrr enn skipið er farið aftur úr landinum. Tollreglan

skal, áðrenn skipið leggur út frá seinastu havn, ansa eftir, at innsigliini eru ómorlin, og at einki er farið burturav tubbakksinnihaldinum. Skipið hefur tó rætt til at hava eitt sindur niðurfyri av óstongdum tubbakki til manningannar nýtslu. Eitt yvirilit yvir tað innistongda tubbakki og og tað, sum skipið hefur niðurfyri av tubbakki, skal fylgja skipinum. Tollreglan skal í fyrstu havn kanna, um eitt skip hefur tubbakk við, og hefur heimild til at lata upp manningar- og ferðafólkagoymslur og gera rannsóknir aðra staðni í skipinum fyri at kanna, um tubbakk finnst. Skiparin hefur ábyrgdina fyri, at manningin heldur hesa grein, meðan ferðafólk hava ábyrgdina fyri sínum viðføri.

§ 3.

Landsstýrið fastsetir nærri reglur fyri tubbakseinkarhandlinum, sum verður at leggja undir landshandilin.

§ 4.

Hvør skipsmanning, sum er mynstrað í Føroyum, hefur rætt til frá landshandlinum at keypa eina ransón av tollfríum tubbakki, sum landsstýrið fyrisetir til nýtslu umborð í skipinum.

§ 5.

Brot á hesari lóg ella reglum, sum lögtingið sambært hana fyrisetir, revsast við sekt, sum fer í landskassan. Har aftrat verður tubbakk, sum ólógliga verður flutt inn, tikið, og fer í tubbakseinkarhandilin.

§ 6.

Rættarmál um brot á hesa lóg fara fram sum almen lögreglumál.

Forslag

til

lagtingslov om enehandel med tobak.

§ 1.

Fra 1. april 1950 må ingen uden Færøernes Lagting indføre til Færøerne nogen slags tobak, tilvirket eller utilvirket, til hvilket brug det end måtte være bestemt. Fra nævnte tidspunkt er lagtinget eneberettiget til en gros salg af de nævnte varer.

§ 2.

Når et skib ankommer til Færøerne, er kaptajnen forpligtet til ufortøvet eller samtidig med, at han fremviser skibspapirerne, at meddele toldmyndighederne, om skibet medfører tobak, og i bekræftende fald hvor meget.

Når et skib medfører tobak, som ikke indføres i henhold til hjemmelen i § 1, skal toldmyndighederne i første havn, skibet anløber, forsegle de indførte tobaksvarer med embedssegel, og kaptajnen indestår for, at ingen tobak unddrages forseglingen, samt at seglene ikke bliver brudt, og at der ikke tages af disse beholdninger, førend skibet ender

lig har forladt landet. Toldmyndighederne skal, før skibet afgår fra sidste havn, overbevise sig om, at seglene er ubeskadigede, og at intet af tobaksbeholdningen er blevet fjernet. Skibet er dog berettiget til at have et passende forråd af uforseglet tobak til brug for skibets mandskab. En fortegnelse over forseglet tobak samt over uforseglet skibsforråd af tobak skal følge med skibet. Toldmyndighederne skal i første havn undersøge, om et skib medfører tobak, og har bemyndigelse til at åbne mandskabs og passagerers gemmer og foretage undersøgelser andet steds i skibet for at overbevise sig om, hvorvidt der forelindes tobaksvarer. Kaptajnen er ansvarlig for mandskabets overfrædelser af denne paragraf, medes passagererne er ansvarlige for deres bagage.

§ 3.

Landsstyret fastsætter de nærmere regler for tobaksmonopolet, der henlægges under landskassen.

§ 4.

Enhver skibsbesætning, påmønstret på Færøerne, har ret til fra landshandelen at købe en af landsstyret nærmere bestemt ration ufortoldet tobak til brug ombord i skibet.

§ 5.

Overtrædelser af denne lov eller de bestemmelser, som lagtinget i henhold til denne måtte fastsætte, straffes med bøder, der tilfalder landskassen. Desuden vil den tobak, der ulovligt indføres, være at konfiskere og tilfalder tobaksmonopolet.

§ 6.

Sager angående overtrædelse af denne lov eller de i henhold til samme truffne bestemmelser, behandles som offentlige politisager.

IV.

Uppskot

til

løgtingslóg

um løgtingsins einkarhandil við motorakforum, elektriskum maskinum og lutum v. m.

§ 1.

Løgtingið hevur einkarrætt til handil við niðanfyri nevndu vörum:

- a. Øllum sløgum av motorakforum, antin ley so vera nýtt í persónflutningi ella vørufutningi.
- b. Lutir av akforum, harundir eisini dekk og slaugur.
- c. Øll sløg av elektriskum maskinum og lutum, harundir: Elektromotorar, dynamoir, aðrar elektriskar maskinur og lutir, akkumulatorar, battarí, elektriskar lampur, gløðilampur, elektrometir, avbrótarar, sikringar, rør til elektriskar kaðalar, rosettir, stikk-

kontaktir og annað til kaðalar boyrandi, boðalampur, isolatorar, elektriskar knappar, transformatorar, apparat til tráðleysan telegraf, djúptmetarar, röntgenapparát, telefon- og telegraftól, kopar-tráður og vavdur kopartráður, teymar og kaðalar av kopari.

§ 2.

Tingsins einkarhandil hevur heimild til at monopolisera söluna av einstøkum lutum av onanfyri nevndu vörum, uttan at hava skyldu til at taka við hinar undir monopoliseringina. Eisini hevur tað rætt til at monopolisera söluna av einstakum merki innan fyri tey vørusløg, sum nevnd eru í § 1, uttan at hava skyldu til at monopolisera söluna av øllum vøruslagnum.

§ 3.

Landsstýrið fyriskrivur við reglugerð nærri skipan fyri einkarhandlinum, harundir hvussu tað skal vera við teimum í § 1 nevndu vøruslögum, sum liggja óseld í landinum, tá einkarhandilin tekur við.

§ 4.

Løgtingið jáltar tørvandi rakstrarpening til einkarhandilin, og landsstýrið hevur heimild til at upptaka tørvandi lán til nevnda endamál. — Avlop einkarhandilsins fer í landskassan.

§ 5.

Brot á hesa lóg hevur við sær sekt, um ikki størri revsing er uppiborin eftir øðrum lógarreglum. Ólógligur innflutningur av teim í § 1. a—c nevndu vøruslögum og lutum verður at taka, hvør lutur fyri seg, og seltuútslitið fer í landskassan.

§ 6.

Løgtingið fyriskrivur við reglugerð nærri reglur fyri einkarhandilsins rakstri v. m.

§ 7.

Henda lóg kemur í gildi 1. apríl 1950.

Forslag

til

lagtingslov

om lagtingets enehandel med automobiler, elektriske maskiner og artikler m. m.

§ 1.

Lagtinget har eneret til handel med nedennævnte varesorter:

- a. Al slags automobiler og motorkøretøjer, hvad enten de benyttes til persontrafik eller varetransport.

- b. Bestanddele af automobiler og motorkøretøjer, derunder indbefattet dæk og slanger.
- c. Al slags elektriske maskiner og artikler, herunder indbefattet: Elektromotorer, dynamer, andre elektriske maskiner og maskindele akkumulatorer, batterier, elektriske lamper, glødelamper, elektrometre, afbrydere, sikringer, rør til elektriske kabler, rosetter, stikkontakter og andet tilbehør til kabler, buelamper, isolatorer, elektriske knapper, transformatorer, apparater til trådløs telegraf, dybdemålere, røntgenapparater, telefon- og telegrafrekvisitter, kobbertråd og isoleret kobbertråd, snore og kabler af kobber.

§ 2.

Lagtingets enhandel er bemyndiget til at monopolisere salget af en enkelt artikel af de forannævnte varesorter uden at være forpligtet til at medtage de øvrige under monopoliseringen, ligesom det også er bemyndiget til at monopolisere salget af et enkelt varemærke inden for de varesorter, der nævnes i § 1, uden at være forpligtet til at monopolisere salget af hele den pågældende varesort.

§ 3.

Landsstyret fastsætter ved reglement den nærmere ordning af enhandelen, herunder, hvorledes der skal forholdes med de i § 1 nævnte varesorter, der forefindes usolgte her i landet, når enhandelen begynder.

§ 4.

Lagtinget bevilger den til enhandelen nødvendige driftskapital, og er landsstyret i den anledning bemyndiget til at optage nødvendige lån. — Enhandelens overskud tilfalder landskassen.

§ 5.

Overtrædelse af denne lov medfører bødestraf, for såvidt ikke højere straf er forskyldt efter andre lovgivningsbestemmelser. I tilfælde af ulovlig indførsel hertil landet af de i § 1 a—c nævnte varesorter og artikler vil hver enkelt ting være at konfiskere og salgsprovenuet tilfalde landskassen.

§ 6.

Lagtinget fastsætter ved reglement de nærmere bestemmelser ved lovens udførelse i praksis.

§ 7.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1950.

Uppskot
til
løgtingslóg
um løgtingsins einkarhandil við radio og radiotólum v. m.

§ 1.

Løgtingið hevur einkarhandil við radio og radiotólum í Føroyum.

§ 2.

Landsstýrið fyriskipar nærri reglur um radiohandilin, harundir setan av stjórn, starvsfólki og fyriskipar løn teirra v. m.

§ 3.

Avlop av rakstrinum fer í landskassan.

§ 4.

Brot á hesa lóg og tær reglur, sum løgtingið fyriskrivur sambært hana, verða at revsa við sektum.

Ólógligur innflutningur av radio og radiotólum v. m. verður at taka og virðið fer í landskassan.

§ 5.

Rættarmálini fara fram sum almen lögreglumál.

§ 6.

Henda lóg kemur í gildi 1. apríl 1950.

Forslag
til
lagtingslov
om lagtingets enehandel med radio og radioartikler m. m.

§ 1.

Lagtinget har enehandel med radio og radioartikler på Færøerne.

§ 2.

Landsstyret fastsætter de nærmere reglementariske bestemmelser vedrørende radiohandelen, derunder antagelse af en bestyrer, personale, fastsættelse af disses lønninger m. v.

§ 3.

Det af driften flydende overskud tilfalder landskassen.

§ 4.

Overtrædelse af denne lov samt af de i henhold til denne af lagtinget givne reglementer til bestemmelser straffes med bøde.

De ulovligt indførte og ulovligt forhandlede radio og radioartikler m. m. vil være at konfiskere. Værdien tilfalder landskassen.

§ 5.

Sagerne behandles som almindelige politisager.

§ 6.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1950.

Meirilutin (Johan Poulsen, P. H. Weihe, Poul Petersen, Hákun Djurhuus og Richard Long) setir fram soljóðandi uppskot:

Løgtingslóg um skatt til landskassan.

§ 1.

Fyri skattaárið 1950/51 verður inntøkuskatturin til landskassan útskrivaður eftir teimum reglum, ið standa í lóg nr. 202 frá 15. mai 1939 við niðanfyri ásettu broytingum.

§ 2.

§ 2 í lóg nr. 202 frá 15. mai 1939 verður orðað soleiðis:

Pt. 1: Tann í 1 gr. nevndi skattur verður latin eftir hesum reglum.
Er skattainntøkan minni enn 2000 kr. verður eingin skattur latin.

Er inntøkan:	men minni enn	verður goldið	av	og av hinum
2000	3000	20 kr.	2000	2½ %
3000	4000	45 —	3000	3 —
4000	5000	75 —	4000	4 —
5000	6000	115 —	5000	4½ —
6000	7000	160 —	6000	6½ —
7000	8000	225 —	7000	8 —
8000	10000	305 —	8000	9 —
10000	15000	485 —	10000	10 —
15000	20000	985 —	15000	16 —
20000	30000	1785 —	20000	21 —
30000	40000	3885 —	30000	26 —
40000	50000	6485 —	40000	35 —
50000	75000	9985 —	50000	41 —
75000	100000	20235 —	75000	46 —
100000	200000	31735 —	100000	50 —
200000	400000	81735 —	200000	53 —
meira enn	400000	187735 —	400000	55 —

Pt. 2. Í tí eftir frammanfyri standandi reglum útrokaða skatti verður, uttan mun til inntøkubæddina, givin ein frádráttur uppá 25 kr. fyri hvørt barn (tað er hjúnabandsbarn, barn uttan hjúnabands, tá ið móð-

urin er skattgjaldari, stjúkbarn, ættleitt barn og fosturbarn, sum ikki er latið stöðugt fosturviðurgjald fyri), sum við árs byrjan er yngri enn 15 ár, og sum ikki sjálvst hevur evni til at kosta uppihald sítt.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Lagtingslov om skat til landskassen.

§ 1.

For skatteåret 1950/51 udskrives indkomstskatten til landskassen efter de regler som indeholdes i lov nr. 202 af 15. maj 1939 med nedennævnte ændringer.

§ 2.

Bestemmelserne i § 2 i lov nr. 202 af 15. maj 1939 affattes således:

Stk. 1. Den i § 1 omhandlede skat erlægges efter følgende skala:

Er skatteindtægten under 2000 kr. svares ingen skat.

Er indtægten:	men ikke over	svares	af	og af reslen
2000	3000	20 kr.	2000	2½ %
3000	4000	45 —	3000	3 —
4000	5000	75 —	4000	4 —
5000	6000	115 —	5000	4½ —
6000	7000	160 —	6000	6½ —
7000	8000	225 —	7000	8 —
8000	10000	305 —	8000	9 —
10000	15000	485 —	10000	10 —
15000	20000	985 —	15000	16 —
20000	30000	1785 —	20000	21 —
30000	40000	3885 —	30000	26 —
40000	50000	6485 —	40000	35 —
50000	75000	9985 —	50000	41 —
75000	100000	20235 —	75000	46 —
100000	200000	31735 —	100000	50 —
200000	400000	81735 —	200000	53 —
mere end	400000	187735 —	400000	55 —

Stk. 2. I det efter foranstående regler udregnede skattebeløb gives der uden hensyn til indtægten størrelse et fradrag på 25 kr. for hvert barn (det er ægtebarn, barn udenfor ægteskab, for moderens vedkommende såfremt hun er skatteyder, stiftbarn, adoptivbarn og plejebarn for hvis pleje der ikke ydes vedvarende vederlag), som ved begyndelsen af kalenderåret er under 15 år, og som ikke har midler til at bekoste sit eget underhold.

§ 3.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðgerð 9. februar og 3. viðgerð 11. februar.

Uppskot minnilutans (Dam og Øregaard) pt. I, § 1, fall 6 0. Uppskotið sostatt burturdottið. Uppskot pt. I a, (um cykaavskrivning) samtykt 18—0. Uppskot minnilutans (viðv. happadrátti) pt. II, § 1 samtykt 14—0. §§ 2 og 3 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 14—0. Uppskot minnilutans (viðv. tubbakk) pt. III, §§ 1—3 fullu 8—0; § 4 fall 5—0 og lógaruppskotið so stätt burturdottið. Uppskot minnilutans (viðv. motorakførur v. m.) pt. IV, § 1, fall 5—0 og lógaruppskotið so stätt burturdottið. Uppskot minnilutans (viðv. radio o. m.) pt. V, § 1, fall 5—0 og lógaruppskotið so stätt burturdottið. Uppskot meirilutans (Johan Poulsen o. fl.) viðv. skatti til landskassan, § 1 samtykt 14—0; §§ 2 og 3 og lógin í síni heild samtykt 15—0.

16. Bryggjan á Langasandi (Kollafirði).

1. viðgerð 4. august. Framlagt 20. desember.

Alit.

Føroya landsstýri hevur 28. juli 1949 sent lögtinginum soljóðandi skriv:

»Løgtingið hevur undir 10-áraællanini 1048—57 til bryggju á Langasandi í Kollafjarða kommunu 50 pct. av 125.000 kr. fastir prísir. Einkil projekt fyrilá, og varð studningurin til játtaður eftir ællan.

Sálmáli var so gjørdur við p/t. »Lívda«, Tórshavn, um at gera projekt og vísti tað seg, at byggikostnaðurin eftir projektinum varð settur til um 217.000 kr. Projektið er góðkent av landsverkiðringinum.

Keypmaður Chr. Geyti, Kollafirði, vil læna kommununi 100.000 kr. til 5 pct. p. a. at afturrinda í 10 ár uttan lögtingsábyrgd til byggjarbeiði. Landsstýrið hevur givið leyvi til lántøkuna, ið so, at serstakar freyðir ikki verða settar, og at Chr. Geyti ikki skal hava pant í nakrari ogn hjá kommununi ella nakran frammhjárælt.

Kommunan ætlar at fara undir byggjarbeiðið í heyst og sækir um ábyrgd fyri sparikassaláni 125.000 kr. aftrat og um lögtingsstudning til allan byggikostnaðin.

Landsstýrið leggur við hesum málið fyri lögtingið til viðg. av

1. spurninginum um lögtingsstudning til allan byggikostnaðin,
2. spurninginum um lögtingsábyrgd fyri láni 125.000 kr.«

Landsverkfræðingurinn hefur haft málið til ummælis og gjört ymiskar smærri breytingar í projektið hjá »Lívde«, soleiðis at kostnaðurinn verður nakað stórri enn ætlaður. Hann heldur, at tær ætlaðar 217.000 kr. eru helst eisini í lægra lagi. Landsverkfræðingurinn tilmælir at játta Kollafjarðar kommunu 50 pct. av útreiðslunum til nevnda 36 m leingjan av bryggjunni á Langasandi, ið hægst 50 pct. av 275.000 kr.

Fíggjarnevndin er samd um at tilmæla, at lögtingið veitir 50 pct. av byggikostnaðinum, ið hægst 50 pct. av 275.000 kr. Meiristudningurinn frá lögtinginum verður so stutt 50 pct. av 150.000 kr. ella 75.000 kr. Hesin meiristudningur verður at røkna sum lækkan av játtanini smbr. 10 ára ællanina 1948—57, og árliga studningsveitanin í hesum 10-ára skeiðinum eigur tí at verða kr. 13.750 kr. Tann peningahædd studningsveitingin í seinastu 2 fíggjarárin soleiðis er komin í afturhond (2×7.500 kr.), verður sett á fíggjarlógina 1950—51. Studningurinn til Kollafjarðar kommunu undir 10-ára havnaællanini 1948—57 verður tí í nevnda fíggjarári 28.750 kr. og annars 13.750 kr. um árið í 7 ár hareftir.

Fíggjarnevndin skal eisini mæla til, at tingið tekur ábyrgd fyri einum nýggjum havnaláni upp til kr. 150.000, eins og tingið altíð hevur gjørt í tílkum málum.

Uppskot

til

Løgtingslóg um havnabygging í Kollafirði (á Langasandi).

§ 1.

Studningurinn, ið sambart 10-ára havnaællanina 1948—57 (løgtingssamtykt 21. januar 1948), varð játtaður til havnabygging í Kollafjarðar kommunu (á Langasandi) verður broyttur frá 50 pct. av kr. 125.000.— til 50 pct. av kr. 275.000.—, allar studningurinn verður at rinda í 10 ára skeiðinum 1948—57.

§ 2.

Tann partur av studninginum, ið enn er eftir av hesi játtan, verður at avgreiða soleiðis: Fyri fíggjarárið 1950—51 verður at seta á tingisins fíggjarlóg kr. 28.750.— og fyri hvørt ár í 7 ár hareftir at seta á nevndu lóg kr. 13.750.—.

§ 3.

Løgtingið heimilar landstýrið at taka ábyrgd fyri og geva loyvi til tæku av lánum, ið Kollafjarðar kommuna tekur til ta í hesi lóg nevndu bygging, upp til íalt kr. 150.000.—.

§ 4.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Forslag

til

Lagtingslov vedrørende havnebygning í Kollafjarðar kommune
(ved Langasandur).

§ 1.

Det tilskud, der i henhold til 10 års havneplanen 1948—57 (lagtingsbeslutning af 21. januar 1948), blev bevilget til havneanlæg i Kollafjarðar kommune (ved Langasandur), ændres fra 50 pct. af kr. 125.000,— til 50 pct. af kr. 275.000,—, hele tilskudet forfalder til betaling i 10 året 1948—57.

§ 2.

Den del af tilskudet, der endnu ikke er forfaldet til betaling, ydes således: For finansåret 1950—51 bevilges på tingels budgetlov kr. 28.750.— og for hvert år i 7 år derefter bevilges på nævnte lov kr. 13.750.—.

§ 3.

Lagtinget bemyndiger landsstyret at garantere og give tilladelse til optagelse af lån, som Kollafjarðar kommune optager til det i denne lov nævnte anlæg, op til ialt kr. 150.000.—.

§ 4.

Denne lov træder i kraft straks.

2. og 3. viðgerð 20. december. Uppskot nevndarinnar í síni heild samtykt 15—0.

17. *Fólkayvirlit.*

1. viðgerð 5. august. Framlagt 12. august

Nevndarálit

Landsstýrið hefur í brævi, dags. 2. august í ár skotið upp, at grein 12, 1. pelti í lögtingslóg nr. 23., 31. mars 1949, verður broytt so-leiðis, at allar tær sektir, ið álagðar verða fara í landskassan.

Landsstýrið heldur hetta vera rímligt, av tí at landskassin rindar allar útreiðslur í samband við fólkayvirlitið.

Ymsamálanevndin, ið hefur fingið málið til viðgerðar, er av tí áskoðan, at tað undir tingsviðgerðini á ólavsøkutinginum 1948 er komin ein villa av tí, at landsstýrið í sínum uppskoti hevði skotið upp, at útreiðslurnar til setan á stovn og foran av teim kommunalu yvirlitum

skuldu viðvíkjandi býarkommunum rindast av avvarandi býarkommunu og viðvíkjandi sóknarkommunum av landskassanum. Hella var undir tingsviðgerðini broytt soleiðis, at landskassin skuldi rinda allar útreiðslurnar, og nevndin er lí samd um, at tað er rímlígt, at allar sektirnar so falla í landskassan.

Nevndin loyvir sær lí at seta fram fylgjandi

Uppskot.

Løgtingslóg um broytan av lögtingslóg nr. 23, 31. mars 1949 um fólkeyvirlit.

§ 1.

Í lógarinnar § 12, 1. petti, verður seinasta punktum broytt soleiðis:

Sektirnar falla til landskassan.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

Lagtingslov om ændring i lagtingslov nr. 23 af 31. marts 1949 om folkeregister.

§ 1.

I lovens § 12, 1. stykke, ændres sidste punktum således: Bøderne tilfalder landskassen.

§ 2.

Denne lov træder straks i Kraft.

2. viðgerð 12. august. 3. viðgerð 17. august. Lógaruppskotsins §§ 1 og 2 samtyktir uttan atkvøðugreiðslu og lógin í síni heild samtykt 11—0.

18. Døglingsbýti í Hvalbiar sókn.

1. viðg. 16. august. Framlagt álit 1. desbr. (Hans Iversen o. fl.).

Álit.

Í skrivi, dagfest 3. januar 1949, biðja Hvalbingar og Sandvíkingar tingið um at laka núgaldanda reglur fyri døglingsbýtinum av og seta í gildi reglur, sum áseta, at allur fongurin verður býttur til partarnar.

Við einmæltari samtyki 23. februar 1949 av uppskoti til lögtingslóg um døglingabýti í Hvalbiar sókn gekk lögtingið umsøkjaraðnum á mæli; men lögmaðurin kunngjórði onganlið lógina. Landsstýrið hevur nú lagt málið aftur fyri tingið, og sum orsök fyri, at lógin ikki varð kunngjórð, førir tað fram: 1) jarðaeigararnir kunnu leggja sak móti tinginum, um teir ikki fáa samsýning fyri tann jarðahval, sum lógin avlekur, 2) lógin skal vera gjórð galdandi fyri allar Føroyar, 3) greinir eru ímillum, sum kunna misskiljast.

Ymsamálannevndin hevur viðgjört málið av nýggjum, og heldur hon, at tað kann vera hent at hava hesa lóg galdandi fyri allar Føroyar. Eisini er hon samd um, at vegna tess at jarðaeigarir í Hvalbiar sókn, ið umboda slækan helming av markatalinum, søkja tingið um hesa broyting, er eingin vandi fyri, at teir saksøkja tingið.

So stalt setir ymsamálannevndin fram hetta

Uppskot

til

løgtingslóg um døglingabýti.

§ 1.

Hvar enn í Føroyum døglingar koma, eru tað teir avvarandi grindafórmennirnir, sum standa fyri døglingadrápinum og døglingabýtinum.

§ 2.

Grindafórmennirnir skulu vurdara og skifta alt ivøst, øll bein og alt spik uttan kúluna sundur til partarnar í sóknini. Fórmennirnir á grindabátinum skulu til grindafórmenninar geva upp talið á pørtunum.

§ 3.

Um tað er neyðugt, seta grindafórmennirnir vaki yvir fonginum, og í ómaksløn fær hvør vaktarmaður 3 partar fyri náttina.

§ 4.

Latið verður til einstakling fyri sígging trónin (trónarnar) og 2 partar. Er tað bátur, ið fyrst kemur fram á døgling (døglingar), fær hann tó trónin (trónarnar) og dupult so nógv partar, sum fólk eru á bátinum.

§ 5.

Sum ómaksløn fáa grindafórmennirnir hvør sínar 4 partar.

§ 6.

Grindafórmennirnir selja kúluna (kúlurnar) uttan tróna fyri hægsta boð móti kontantum gjaldi. Innkomni peningurin verður latin í kommunukassan.

§ 7.

Missa menn amboð, ella fáa báatar skaða í drápinum, meta grindafórmennirnir skaðan í peningi, sum verður goldið úr kommunukassanum.

§ 8.

Allar eldri reglur døglingshýtinum í Føroyum viðvíkjandi verða við hesari lóg avlíknar.

§ 9.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

Lagtingslov om fordelingen af døglingefangster.

§ 1.

Hvor end på Færøerne, der fanges døglinger, er det de ansvarlige grindeformænd, som forestår drabet og foretager fordelinger.

§ 2.

Grindeformændene skal vurdere og fordele alt kød, alle ben og alt spæk undtagen hovedet til parterne i sognet. Formændene for grindebådene skal til grindeformændene opgive antallet af parter.

§ 3.

Hvis det er nødvendigt, sætter grindeformændene vagt over fangsten og som løn herfor får hver vagtmand 3 parter pr. nat.

§ 4.

Som løn for at være den første, der opdager en eller flere døglinger, får en enkeltperson næbbel (næbbene) og 2 parter. Er det en båd, der finder døglingen eller døglingerne, får mandskabet næbbel (næbbene) og dobbelt så mange parter, som der er personer i båden.

§ 5.

Hver grindeformand får som løn 4 parter.

§ 6.

Hovedet (Hovederne) uden næb sælger grindeformændene for højeste bud mod kontant betaling. De således indkomne penge bliver indbetalt i kommunekassen.

§ 7.

Går hvulredskaber tabt, eller får både skade under drabet, bliver skaden af grindeformændene vurderet i penge, og de skadelidte får vorderingssummen udbetalt fra kommunekassen.

§ 8.

Alle tidligere regler angående fordelingen af døglingefangster på Færøerne sættes med denne lov ud af kraft.

§ 9.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðgerð 7. desember. 3. viðgerð 10. desember. Lógaruppskotsins §§ 1—7 og §§ 8 og 9 og lógin í síni heild samtykt 16—0.

19. Løgtingslóg um fiskisáttmálar.

A. 1. viðgerð 2. august. Framlagt 8. august.

Nevndarálit.

Í løgtingslóg, 28. januar 1949, eru settar reglur fyri sáttmála millum Felag Føroyskra Trolaraeigara og Føroya skipara- og navigatørfelag, Føroya Fiskimannafelag, Suðuroya Fiskimannafelag og Føroya Maskistfelag, samstundis sum hann varð sett fyri verkfalli.

Felag Føroyskra Trolaraeigara hevur 14. mai í ár vent sær til tingið, sum tá var saman til cykasetu, og ávíst, at henda lóg førir við sær, at tað ikki er møguligt at fáa trolaravinnuna til at bera seg til feskfisk, og biðið um, at málið verður tikið upp aftur til viðgerðar á tingi. Málið fekk ikki viðgerð á eykalingsetuni.

Føroya landstýri hevur í skriv 30. juli í ár sent heitta mál til lögtingið og sett fram uppskot til løgtingslóg um broytan av áðurnevndu løgtingslóg, 28. januar 1949, um fiskisáttmálar, harí m. a. er áseti, at partarnir innan 1. november hava skyldu at byrja samráðingar um komandi árs sáttmála. Landstýrið setir fram uppskot um, at partarnir skulu byrja samráðingar innan 15. august.

Málið var til viðgerðar á tingi 2. august. Fiskivinnunevndin, sum málið var víst til, er samd um, at tað vil verða neyðugt, at tann broyting í lógini verður gjørd, sum landstýrið setir fram uppskot um, soleiðis at samráðingar nú beinan vegin kunnu fara fram um heitta stóra og týðningarmikla mál. Umsóknin frá Felag Føroyskra Trolaraeigara er í avriti hjáløgd málinum.

Uppskot.

Tingið samtykkir uppskot Føroya Landstýris til løgtingslóg um broytan av løgtingslóg nr. 6, 28. januar 1949, um fiskisáttmálar.

Uppskot

frá landstýrinum:

Í løgtingslóg nr. 6, 28. januar 1949, eru settar reglur fyri sáttmála millum Felag Føroyskra Trolaraeigara og Føroya skipara- og navigatørfelag, Føroya Fiskimannafelag, Suðuroyar Fiskimannafelag og Føroya Maskistfelag, samstundis sum hann er sett fyri verkfalli.

Felag Føroyskra Trolaraeigara hevur við viðlagda skrivi í avriti, dags. 14. mai í ár, vent sær til tingið við ávísan til, at sáttmálin

(lógin) ekki ger það mögulegt að fá írólaravinnuna til að bera seg til leskfisk, biðið um, að málið um sáttmálan verður líkið upp aftur til viðgerðar á tingi. Málið varð sent inn til eykatingsetuna í maí í ár, men fékk ekki viðgerð.

Í § 6 í lóginni er það fyriskrifað, að partarnir innan 1. nóvember hafa skyldu að byrja samráðingarnar um komandi árs sáttmála.

Tá það liggur soleiðis fyrir, að samráðingar eftir lóginni ekki skulu fara fara fram fyrirrenn út á heyslið og bert fyrir komandi ár, heldur landsstýrið það vera beinast og neyðugt, að partarnir skjólast gjörlikt byrja samráðingar um mögulega broytni av sáttmálunum.

Landsstýrið setir so stött fram fylgjandi lógaruppskot:

Uppskei til lögtingslög um

broytni av lögtingslög nr. 6, 28. janúar 1949, um fiskisáttmálar.

§ 2.

Grein 6 í lóginni verður orðað soleiðis:

Partarnir hafa skyldu innan 15. ágúst 1949 að byrja samráðingar um mögulega broytni av galdandi sáttmálum.

§ 2.

Henda lógin kemur í gildi beinan vegin.

Forslag til lagtingslov om

ændring í lagtingslov nr. 6 af 28. janúar 1949 om fiskeríoverenskomster.

§ 1.

§ 1 í loven ændres således:

Parterne har pligt til inden 15. august 1949 at påbegynde forhandlingerne om eventuel ændring i gældende overenskomster.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

2. og 3. viðgerð 11. ágúst. Tær einstöku lógar-SS samtyktar uttan atkvæðisgreiðslu og lógin í síni heild samtykt 14—0.

B. 19. august framlagt*Uppskot til samtyktar.***Í fyrstu syftu:**

Landsstýrið verður heimilað til at avgreiða spurningin um feskfiskasáttmála. Um so er, at semingsmannsuppskot til partarnar um fyrribils sáttmála í feskfiskavinnu ikki verður samtykt av portunum, gevur lögtingið landsstýrinum heimild at geva uppskotinum lóggildi til 1. januar 1950.

Í aðru syftu:

Um uppskot semingsmannsins ikki verður góðtikið av portunum, verður tingið beinanvegin at taka upp aftur fundirnar.

19. august samtykt uppskotið í 1. syftu við 13—0, uppskotið í 2. syftu so státt burturdottið.

C. 1. viðgerð 10. februar 1950 og framlagt*Uppskot*

til

løgtingslóg um fiskisáttmálar.

§ 1.

Eingin fiskisáttmáli kann hereflir loyva hægri lútur enn hesar: Skipari 4 (fýra), fyrri stýrimaður 2½ (hálfan triðja) og seinri stýrimaður 2 (tveir) miðal mannsparlar.

§ 2.

Henda lóg fær gildi 1. januar 1951.

Forslag

til

lagtingslov om fiskerioverenskomster.

§ 1.

Ingen fiskerioverenskomst kan herefter tillade højere hyrer end følgende: Skipper 4 (fire), første styrmand $2\frac{1}{2}$ (to og en halv) og anden styrmand 2 (to) middel mandskabsparter.

§ 2.

Denne lov træder i kraft 1. januar 1951.

2. og 3. viðgerð 10. februar. Lógaruppskotsins §1 sett undir atkvøðugreiðslu við navnakalli: *Ja* atkvøddu: Poul Petersen, J. P. Henriksen, P. M. Dam, H. Djurhuus, Martin Holm, Wm. Smith, Fr. Bláhamar, Anth. Sørensen, Sámal Ellefsen, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaard. Atkvøddu *ikki*: S. P. Zachariasen, Tr. Samuelson, Kr. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Johan Poulsen, P. H. Weihe, H. Iversen. *Burtur*: R. Long, P. H. Dahl, og varð uppskotið so stalt samtykt 11—0. § 2 og lógin í í síni heild samtykt 11—0.

20. *Kontraktósemja viðv. fiskivinnuni.*

1. viðgerð 18. oktober. Framlagt 18. januar 1950

Umhugsan.

Tann 19. august 1949 samtykti tingið við 13. atkvøðum móli 0 soljóðandi uppskot:

Landsstýrið verður heimilað til at avgreiða spurningin um feskfiskasáttmálan, um so er, at semingsmannsuppskotið til partarnar um fyribils sáttmála í feskfiskavinnu ikki verður samtykt av þertunum, gevur lögtingið landsstýrinum heimild at geva uppskotinum lóggildi til 1. januar 1950.

Hetta bleiv gjørt semingsmanninum kunnugt, og upptók hann so samráðing við avvarandi feløg.

Tann 3. september 1949 setti semingsmaðurin fram semingaruppskot til sáttmála millum Felag Føroyskra Trolaraeigara og Føroya

Fiskimannafelag og Suðuroyar Fiskimannafelag við trolarum í ísfiskaveiðu og semingaruppskot til sáttmála millum Felag Føroyskra Trolaraeigara og Skipara- og navigatørfelagið um lön umborð í føroyskum trolarum til ísfiskaveiðu.

Eftir umstøðunum vildi Felag Føroyskra Trolaraeigara gódtaka uppskotini, meðan Føroya Fiskimannafelag og Suðuroya Fiskimannafelag og Føroya Skipara- og navigatørfelag gingu ímóti.

Sakni er hereftir send landsstýrinum. 20. september sendir lögmaðurin sakina til tingið við hesum orðum: Eg haldi meg ikki kunna sela uppskotið í gildi, áðrenn lögtingið hevur sæð tað, kunnað tað og eftir at hava viðgjørt tað eftir reglunum fyri lóggávu viðtikið tað. Hinir landsstýrismennirnir eru samdir við meg í hesum máli.

Málið er framlagt í tinginum tann 17. oktober, fyrsta viðgerð fór fram 18. oktober, og bleiv málið beint í fiskivinnunevndina.

Undir 1. viðgerð av málinum varð frá ymiskum síðum framhildið, at um minstalønin fall burtur, soleiðis, sum semingsuppskotið gekk út uppá, vildi hella føra við sær, at nógvir trolarar ikki finga manning.

Nevndin hevði so stutt sámráð við semingsmannin um hella punktið, og førði hetta til, at semingsmaðurin 21. oktober setti fram soljóðandi

Uppfiskoyti til semingsuppskotið.

Dekkarum, kyndarum og kokki verður tryggjað ein minstaløn fyri hvønn tír uppá 600 kr.

Semingsuppskotið soleiðis broytt bleiv av nýggjum fyrilagt Føroya Fiskimannafelag og Suðuroyar Fiskimannafelag, men bæði hesi feløg hildu fast uppá núverandi sáttmála.

Nevndin hevur ikki kunna einst um nakað uppskot, heldur ikki hava nevndarmenn frá tveimum bólkum verið samdir, og tá stóðan í löglingssalinum má ællast at vera tann sama sum í nevndini, verður einki uppskot framseti av nøkrum parli.

Málið verður so stutt framlagt til kunngerar fyri tingið.

Við 2. viðgerð 19. januar varð málið avgreitt til kunngerðarmál.

21. Broytan av kommunalu skattalógini.

1. viðgerð 4. august. Framlagt 17. august

Álit.

Tingið samtykti 15. mars 1949 uppskot um, at virki og stovnar, sum eru ogn lögtingsins, og sum verða rikin fyri landskassans rokning, ikki kunnu verða álíknað skatt til nakra kommunu.

Av tí, at skattaárið hjá kommununum er 1. januar til 31. desember, heldur landsstýrið og lögmaður, at lað her ikki til at staðfesta lógina við afturvirkandi megi.

Kommunala nevndin, sum hevur havt málið til nýggja viðgerð, setir fram hetta uppskot:

Løgtingslóg um uppfiskoyti til § 32 í lóggávu um kommunuskatt.

§ 1.

Virki og stovnar, sum eru ogn lögtingssins, og sum verða rikin fyri landskassans rokning, kunnu ikki vera álíknað skatt til nakra kommunu.

§ 2.

Henda lóg, sum eisini umfatar inntøkur fyri 1949, fær gildi beinan vegin.

Lagtingslov om tilføjelser til § 32 i lovgivning om den kommunale beskatning.

§ 1.

Virksomheder og institutioner, der ejes af lagtinget og drives for landskassens regning, kan ikke pålignes skat til nogen kommune.

§ 2.

Denne lov, der også omfatter indtægter for 1949, træder i kraft straks.

2. og 3. viðg. 18. august. Lógarinnar §§ 1 og 2 saml. ultan atkvøðugreiðslu og lógin í síni heild samtykt 13—0.

22. Fiskivinnan í Grønlandi.

A. 1. viðgerð 3. august. Framlagt 8. august

Nevndarálit.

Tey føroysku fiskivinnufeløgin, Felag Føroyskra Trolaraelgara, Føroya Fiskasøla, Færøernes Rederiforening, Føroya Fiskimannafelag og Føroya skipara- og navigatørfelag, hava í skrivi 25. juli í ár sagt tinginum frá, at tey eru komin ásamt um, at senda umboðsmenn fyrri vinnulívið í Føroyum — har uppi í kønar teknikarar — til Grønlands so skjótt sum tilber til at kanna møguleikarnar, so at fullfíggað uppskot kunnu gerast viðvíkjandi tí, ið eigur at vera stovnað har vesturi, soleiðis at fiskivinna okkara fær so góð líkindi, sum tilber, við vestur-Grønland.

Feløgin biðja løgtingið um at senda ein umboðsmann við í ferðini og skjóta upp, at landsstýrismaður Kr. Djurhuus verður sendur sum umboðsmaður løgtingsins. Ætlanin er at gera ferðina í flogfari. Menninir verða væntandi 10 í tali. Landsstýrið verður umbiðið at útvega tey neyðturvuligu løyvi frá ríkisstýrinum til sendiferðina til Grønlands.

Aftaná ferðina er tað ætlanin at leggja fram fyrri tingið uppskot við kostnaðarætlan fyrri m. a.:

- at byggja bryggju á mest hóskandi plássi,
- at seta upp ymsar kranar,
- at byggja goymsluhús til saltfisk og salt og til kol, serliga til okkara trolarar, tangar til olju, frystihús til agn o. a.
- at húgva út mekaniskan verkstað o. s. fr.

Tað verður hildið fram í brævinum til tingið, at dansk feløg longu eru byrjað at virka í Grønlandi, og at tað er av stórum lýðningi,

at vinnufeløg okkara í sambandi við tí almenna kunnu loysa spurningarnar í Grønlandi.

Tað er ógvuliga umráðandi at vissa sær tey neyðturvilign hóskandi øki so skjótt sum tilber. Tað verður upplýst at Grønlands Styrelse hevur sagt frá, at dansk og føroysk handilsfeløg kunnu søkja og rokna við at fáa tey neyðturviligu økini í teim fyra føroyingahavnunum.

Fiskivinnunevndin, sum hevur fingið hetta mál til umhugsunar, er á einum máli um, at her er talan um eitt stórt og týðandi tiltak føroyskari fiskivinnu til frama, og er nevndin til reiðar at føra allar samráðingar sum koma at gerast neyðugar.

Tað kann ikki vera atívast, at ein ferð sum lann tilætlaða kann koma at fáa hin stórsta týðning fyri okkara fiskivinnu undir Grønlandi hæði á ein og annan hátt og opna nýggjar møguleikar har vesturi. Nevndin heldur avgjørt, at tingið eigur at verða umboðað á eini slíkari ferð.

Fiskivinnufeløgin rokna við, at kostnaðurin í fyrstu syftu av at sela tær áður nevndu fyrítøkurnar á stovn í Grønlandi kemur at liggja um 2—3 mill. kr. Aftaná ferðina skulu so verða ferdar samráðingar um, hvussu hesin peningur kann fáast tilvega.

Fiskivinnufeløgin seta sum nevnt fram uppskot um, at landsstýrismaður Kr. Djurhuus, sum er okkara fiskimálaráðharri, umboðar hitt almenna á ferðini.

Ein meiriluti í nevndini (Bláhamar, Niclasen og Sørensen), heldur hetta vera beint og náttúrligt og setir fram uppskot í so máta.

Ein minniluti (Danbjørg og Smith) heldur tað vera eina sjálffylgju, at hitt almenna fult út styðjar eitt hvørt tiltak, sum miðjar smóti at skapa best møgulig vinnulskindi fyri Føroyingum í Grønlandi, eins og bilðið verður, at meiri eigur at verða troðkað á, til tess at vinna Føroyingum meira rúmsátt øki, serliga fiskaríhavnum í Grønlandi viðvíkjandi.

Spurningin um at senda umboðsmenn til Grønlands heldur minnilutin, at landsstýrið eigur at taka avgerð um, og setir fram svarandi uppskot.

Uppskot.

I. Frá meirilutanum (Bláhamar, Niclasen og Sørensen):

Landsstýrislimur Kr. Djurhuus verður biðin um at umboða Føroya Løgting á teirri ferð, tey føroysku vinnufeløgin ætla at gera til Grønlands í summar. — Kostnaðurin av ferð hansara verður goldin úr landskassanum.

II. Frá minnilutanum (Danbjørg og Smith):

Landsstýrið tekur avgerð um, hvør ella hvørjir ið skulu umboða hitt almenna á sendiferð til Grønlands.

2. viðgerð 11. august. Uppskot minnilutans pkt. 11 fall 6—0. Uppskot meirilutans pkt. Í samtykt 12—0.

B. 28. november framlagt umhugsan (Fr. Bláhamar v. f.).

Umhugsan.

Fiskivinnunevndin hevur havt til viðgerðar skriv frá Grønlands Industri og Handelskompagni A/S, dagfest 26. september 1949, hvarí felagið visir lögtinginum á teirra landsstøð í Føroyingahavnini í Grønlandi, sum er í drift, og á biligasta hátt til at loysa allar uppgávur, ið standast av fiskarínum við vesturstrond Grønlands.

Asgriko sigur seg kunna avbenda alt, ið tann føroyski fiski-flotin treingir til so sum fueloil, solarolju, kol, salt, agn og proviant. Teir vilja keypa kalva, forskalivur og aðra veiðu, sum Føroyingar ikki føra heim við sær til Føroyar. Eisini vilja teir goyma saltfisk. Asgriko ræður til, at samráðingar verða upptiknar millum teir uppá aðra síðuna og lögtingið og fiskaríorganisatiónirnar uppá hina síðuna um brúk av støðini. Hesar samráðingar halda teir kunna føra til, at tað ikki verður neyðugt hjá Føroyingum at byggja, og kunna soleiðis milliónbeløb verða spard.

Føroya landsstýri hevur sent hetta tilboð út til organisatiónirnar og Føroya Fiskasølu til ummælis, og fyriliggur svar teirra uppá spurningin 10. november. Feløginu føra fram, at tey ætla sjálvi at seta fram eitt uppskot til útbyggjan av havnarviðurskiðunum í Føroyingahavnini, men tá ið henda útbyggjan ikki kann gerast í bræði vil fiskasølan ella annað felag senda skip til Grønlands við salti, provianti, koli og møgnliga agni fyri síðani at taka saltfiskin frá skipunum.

Feløginu hava ikki heimild til at binda sínar limir til ein sáttmála við Grønlands Industri og Handelskompagni A/S, hvareftir tey føroysku skipini skulu taka sína útgerð frá hesum felag. Tað verður eisini hildið neyðugt at hava øll tey føroysku skipini við í felagsskapinum, um tað skal kunna loysa seg fyri landið. Ringasti spurningur, ið verður at loysa, verður agnspurningurin og frystan av kalva, men um tað er grundarlag fyri eitt samarbeiði við Asgriko um hesar spurningar, vita feløginu ikki.

Fiskivinnunevndin tekur somu støðu í málinum sum fiskivinnufeløginu. Nevndin er tó vitandi um, at Asgriko síðsta summer hevur leverað gott og biltigt agn til Føroyingar í Grønlandi. Best umtøktur var tann sokallaði hornfiskur, ið er eitt viðgiltið agn, ið heftir væl uppi á og sjórekst seint. Tað er tí av størsta týðningi fyri ley fær, ið fiska við línu, at kunna fáa fatur á agninum, og tá línuskipini ofta fáa nógvan kalva, má tað koma teimum væl við at kunna selja hann fyri agnið.

Tað eiga tí samráðingar at verða ferdar við Asgriko um agn og kalvaspurningin. Hesar spurningar eiga at verða latnar landsstýrinum uppi hendur at greiða.

Nevndin setir so statl fram hetta

Uppskot.

Landsstýrið verður biðið um at upptaka samráðingar við Grønlands Industri og Handelskompagni A/S um keyp av kalva frá føroysk-

um skipum og útvegum av agni til Føroyingar í Grønlandi komandi summar.

2. viðgerð 17. desember og 3. viðgerð 19. desember. Atkvøðugreiðsla 20. desember. Uppskot nevndarinnar samtykt 16—0.

23. *Útbyggjan av Føroyingahavnini o. m.*

1. viðgerð 18. november. Framlagt álit 16. desember og broytingaruppskot 20. desember

Nevndarálit.

Til nevndina eru beindar tvinnar ritgerðir viðvíkjandi grønlandsspurninginum, onnur av P. M. Dam, dagfest 23. september 1949, hin av fiskivinnufelaganna grønlandsnevnd, dagfest tann 10. november 1949. Tær verða at taka upp í tingfóðini sum skjál í hesum máli.

Málið hevur verið til viðgerðar í nevndini, ið hevur havt samráðingar við landsstýrismann Kr. Djurhuus og umboðsmenn fyri grønlandsnevndina.

Fiskivinnunevnd lögtingsins ásannar, at grønlandsspurningurin er ein hin týðningarmesti vinnulívsspurniugur hjá Føroyingum. Tað er tí mikið mál at fáa grønlandsrættindini og arbeiðslíkindini har uppi hjá fyrst og fremst okkara fiskivinnu so góð sum møguligt.

Tað kann ikki noktast, at Føroyingar við seinastu lógarskipan fyri føroyskar og danskar fiskimenn í Grønlandi vunnu munandi sømdir í mun til sum áður hevði verið. Føroyingar sliggja við gleði ímóti tí degi, tá ið teir hava óskerdan rætt til at veiða í hvussu er allastaðni í skergarðinum inn at fastlandinum.

Tað, ið nevndin í hesum sambandi hugsar sær at vinna aftrat sum veiðuøki, eru strekkini Kekertarsuak (N. Storø), Helleflskeøerne, Ikarasarsuk, Hamborgarland, Anders Olsens sund, Nepisat og Umanak (Rofkol) sambært »skraveringar« á hjáløgdu kortum.

Fregn gongur um, at til ávísar árstíðir er stórt ríkidømi av fiski inni á fjørdunum.

Nevndin kennir seg vísað í, at ein samveiða við Grønendingar inni á fjørdunum vil vera bæði teimum og Føroyingum til mikið gagn. Vónandi verður úrslitið av teimum samráðingum, sum nú eru farnar fram millum Grønendingar og danskar myndugleikar, at vera so hállað, at henda samveiða og samarbeiði á jøvnum fæti kann fara fram í komandi tíðum. At Føroyingar vilja gera sítt allarbesta fyri at dugna Grøn-

lendingum og vera teimum hollir starvsbrøður í øllum fiskivinnufram-
taksroyndum er eingin ivi um.

Viðurskiptini hjá Føroyingum viðvíkjandi fiskivinnu í samband
við land í Grønlandi eru ógvuliga ring. At kalla einki er gjørt á landi,
ilt at fáa vatn, eingi goymsluhús fyri fisk, vørur, salt, kol, olja o. m.
Einki fryslivirki. Eingin mekaniskur verkstaður, ið er nóg væl útgjærdur
til at lúka tær uppgávur, ið eru fyri hann hjá tí føroyska fiskiflotanum.
Eingin sleipistøð — og tað sum stórsti sakur er av øllum: eingi góð
atleggingarstøð fyri ley størri skipini.

Hesi og onnur sakir, ið verða viðgjørd í nevndu ritgerðum,
megu bætur fáast fyri sum skjótast.

Talan er um stovnan av einum landslutafelagi. Tekur nevndin
undir við hesum og heldur, at hetta felag eigur, so brátt tað er stovnað,
at leggja allar árar um borð, fyri at fáa ley í ritgerðunum tilmæltu til-
tøk í lag sum skjótast. Tó viðmerkir meirilutin (J. Chr. Olsen, Wm.
Smith og P. M. Dam), at viðvíkjandi bygging av atleggingarbryggju, so
er hetta ein uppgáva, sum liggur næst hjá stálinum at fara undir.
Mælt verður tí til at heita á stálin um beinanvegin at fara undir at
gera eina atleggingarbryggju í Føroyingahavnar økinum til nýtslu fyri
føroysku fiskivinnu í Grønlandi.

Nevndin hevur samráðst við ymsar um, hvar í Føroyingahavnar
økinum best er at byggja á landi og gera atleggingarbryggju. Flestir
eru á einum máli um, at hitt besta staðið er tað øki, ið felagið Asgrico
hefur stöðu, og halda menn, at hetta øki er so stórt, at rúni er fyri
bæði Agrisco og Føroyingum. Meirilutin skjýtur uppá at geva lands-
stýrinum saman við ríkisdagsmonnum føroyinga at samráðast við
danska ríkisráðið um at fáa besta øki, sum finnst í Føroyingahavnini,
til útbyggingar, eins og um, at stáurin beinanvegin fer undir at gera
ta so harðliga álroðkandi atleggingarbryggju.

Minnilutin (Bláhamar og Sørensen) skjýtur uppá at geva felags-
nevndini og landsstýrinum upp í hendi at heita á allar avvarandi, um
at fáa besta øki, sum finnst í Føroyingahavnini til útbyggingar.

Í ritgerðini: Kanningarferð Fiskivinnufelaganna til Grønlands
er uppskot til reglur fyri eitt landslutafelag, kallað l/f Grønlandsfelagið.
Nevndin kann viðmæla, at landslutafelagið verður smíðað sambært
hesar reglur. Tó heldur meirilutin, at so stórt og týðandi sum málið
er, eigur landið — lögtingið — at eiga meirilutan í felagnum og skjýtur
tí upp, at broyta lögtingsins lutapart til 50 pct., svarandi til 500.000 kr.,
og at minka lutirnar hjá l/f Føroya Fiskasølu til svarandi, altso viður
í 100.000 kr. ella 10 pct. av øllum lutunum. Minnilutin tekur í hesum
undir við grønlandsnevndini.

Í samband við hesa viðgerð av fiskivinnuinteressum Føroyinga
í Grønlandi mælir meirilutin til at reisa spurningin um Føroyinganna
fiskivinnurætt aðrastaðni uttanfyri Føroyar.

Silandi við so skerdum luti er tað beint hjá Føroyingum at
heita á ríkisráðið um at skipa so fyr viðvíkjandi fiskivinnu við Føroya
og Grønland, at útlendingar ikki verða at fáa annan rætt í Føroyum
og í Grønlandi enn teir geva Grønendingum, Føroyingum og Dønum
heima hjá sær.

Uppskot.

1. Frá allari nevndini:

Tingið heldir á ríkisráðið um at fáa veiði- og arbeidsøki
fyri Føroyingar í Grønlandi víðkað til strekkini við Kekertarsuak

(N. Storø), Hellefiskerne, Ikarasarsuk, Hamborgarland, Anders Olsens sund, Nepisal og Umanak (Rifkol) sambært lær reyða »skraveringarnar« á hjáløgdu kortum.

2. Frá meirilutanum (J. Chr. Olsen, W. Smith og P. M. Dam):

Vísandi til álitið verður givið landsstýrinum í hendi saman við teim føroysku ríkisdagsmonnunum at samráðast við ríkisstýrið um útbygging av bryggju í Føroyingahavnarøkinum eins og um at fáa lendi har ið bestu atlendingarviðurskifti eru og sum lættligast letur seg ábyggja við virkis- og goymsluhúsum.

Frá minnilutanum (Fr. Bláhamar og A. Sørensen):

Givið verður landsstýrinum og felagsnevndini í hendi at heita á allar ávarandi um at fáa besta økið, sum finnst í Føroyingahavnini til útbyggingar.

3. Frá meirilutanum (J. Chr. Olsen, W. Smith og P. M. Dam):

Tingið samtykkir sambært meirilutaálitið at taka 50 pct. av lutunum javnt við 500.000 kr. í Grønlandsfelaginum, l.f. og gevur annars landsstýrinum í hendi tingssins vegna at vera við til stovningina av hesum felagi.

Frá minnilutanum (Bláhamar og Sørensen):

Tingið samtykkir at vera við í stovnan av l.f. Grønlandsfelagnum sambært § 7 í uppskotinum frá grønlandssendinevndini viðvíkjandi felagsins stovnan.

4. Frá meirilutanum (Jens Chr. Olsen, W. Smith og P. M. Dam):

Tingið heitir á ríkisstýrið at skipa so fyri, at útlendingar ikki fáa annan veiðurætt í Føroyum og í Grønlandi, enn Føroyingar og Danir hava ella fáa í ávarandi útlendinga londum.

Broytingaruppskot.

Sum 2. petti í: »3. Frá meirilutanum (Jens Chr. Olsen, W. Smith og Dam) verður sett:

»Umboðsmannanevndarlimalatið hjá Føroya löglingi og Føroya Fiskasølu verður at broyta samsvarandi lutapeningin hjá teimum soleiðis, at í staðin fyri, sum av grønlandssendinevndini skotið uppá, at

hvor skal fáa sínar 3 umboðsmannanefndarlímur, verður Føroya lögting at fáa 5 og Føroya Fiskasøla 1, ið svarar til 50 og 10 pet.

2. viðgerð 17. december og 3. viðgerð 19. december. Atkvøðugreiðsla 30. januar 1950. — Petti 1 frá allari nevndini samtykt 17—0. Pt. 2 frá minnilutanum (Bláhamar og Sørensen) fall 6—0. Pt. 2 frá meirilutanum (Jens Chr. Olsen o. fl.) sett undir atkvøðugreiðslu við navnakalli: *Ja* atkvøddu: J. P. Henriksen, P. M. Dam, H. Djurhuus, M. Holm, Tr. Samuelson, Kr. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Johan Poulsen, P. H. Weihe, H. Iversen, Wm. Smith, Fr. Bláhamar, J. P. Davidsson, J. Fr. Øregaard. Atkvøddu *ikki*: P. Petersen, A. Sørensen, S. Ellefsen. *Burtur*: S. P. Zachariasen, R. Long, Th. Petersen; og varð uppskotið so stalt samtykt 14—0. Pt. 3 frá meirilutanum fall 9—0. Broytingaruppskotið so stalt burturdottið. Pt. 4 frá meirilutanum samtykt 12—0 og pt. 3 frá minnilutanum samtykt 11—0.

Fylgiskjal I frá P. M. Dam:

Eftir ríkisstýrissins áheitan varð Poul Niclasen, landslingsmaður, av landsstýrinum borin í uppskot at verða valdur í undirnevud hjá grønlendsku-donsku stjórnarmálanevndini.

Men harra landstingsmaðurin stóð tá fyri at fara til Spaulands og Italiu at samráðast okkara fiskasølu viðvíkjandi, hvørjar samráðingar hava haft so glasiligt úrslit og eru landslingsmanninum til ríklar heiður og landi okkara til uppbyggingar.

Ikki ber til hjá manni at vera á tveimum støðum ísenn, og skjeyt tí landstingsmaðurin til mín at vera fyri seg í viðgerðini av grønlendsspurninginum.

Landsstýrið tók undir við honum.

Eg varð so av statsministerinum kosin til lim í einum av teim undirnevndum, ið vóru settar til at viðgera serspurningar ella sergreinir í grønlandsmálinum.

Hesar undirnevndir hava í uppgávu at geva sermálunum sakliga og grundiga viðgerð, og tá ið tað er gjørt, at geva innstilling og ummæli til høvuðsnevndina og grønlandsráðið, ið — aftaná endaliga viðgerð av øllum spurningum viðvíkjandi Grønlands framtíðarskipan vinnuliga sum mentunarlaga og stjórnlaga — skulu seta fram uppskot til ríkisstýrisins um eina nýskipan fyri Grønland.

Okkara Føroyinga interessur í Grønlandi nerta høvuðssakliga við fiskiskapsrættindi haruppi, og kom eg tí at verða limur í undirnevndini, sum hevði fingið fiskiskapsspurningin at takast við.

Fyribilsuppskot viðvíkjandi fiskiskapinum sum øðrum spurningum grønlandsmálinum sum heild viðvíkjandi eru nú við at vera liðug at leggja fyri ríkisstýrið.

Tað er ikki mín rættur í hesum bili, áðrenn uppskotini eru framløgd í sínum endaliga skapi, at siga frá teimum út í æsir. Men

mær er loyvt at siga tað, at allir partar, ið hava viðgjørt nýskipanarspurningin í Grønlandi, eru hugaðir fyrri at leggja lær nýggju ræsumar soleiðis, at lær av sonnum verða fyrst og fremst Grønendingum sjálvum, men síðani eisini Føroyingum og Dønum til framburðs og sóma.

Viðvíkjandi sjálvari grønlandsferðini er at siga, at av fyrstanlíð var ætlanin, at allir, ið høvdu viðgjørt grønlandsspurningin á ein ella annan hátt í samband við ta av statsministeranum settu høvuðsnevnd, skuldu fara upp til Grønlands at gera seg kunnugari við grønlandsmálið í síni heild.

Talan var um høvuðsnevndina, ríkisdagsins føstu grønlandsnevnd, umtalaðu undirnevndir, embætismenn og harafrat umboðsmenn fyrri pressuna.

Men av tí, at menn ikki kundu koma ásamt um hóskaði far, ið ført var fyrri at flyta allan riðilin, var avgjört at lata undirnevndirnar og blaðnevndirnar burtur úr.

Avgjört varð at fara við tí nýggja grønlenska skipinum »Umanak«.

Sum landið nú lá, væntaði eg ikki at koma við.

Men sama dagin, sum eg skuldi fara heima til Føroyar aftaná ríkisdagsseluna, fekk eg boð frá okkara góða føroyavini Andreas Møller, departementschefi, um at koma á tal við hann kl. 16 á degi sum eg skuldi sigla kl. 10 á kvøldi.

Hann bar mær boð frá statsministeranum, at eg var boðin at vera við í grønlandsferðini. Føroyingar, helt statsministerin, segði hann, høvdu so stórar interessur í Grønlandi, at undantak var gjørt við meg sum limur í undirnevnd, so eg Føroyinga vegna kundi vera við sum serligur áskoðari og serkønur í føroyskum viðurskiftum til møguliga samvinnu við Grønendingar serliga fiskiskapi og seyðabrúki viðvíkjandi.

Eg takkaði jú sjálvandi.

Men av tí at eg hevði verið viðvirkandi til at fáa ríkisdagsins fíggarnevnd til Føroya fyrri á ástaðnum at tala við ávarandi menn um spurningar, sum staturin var biðin um at styðja, t. d. ravmagnsmálið, og eg sum formaður fyrri lögtingsins fíggarnevnd fegin vildi vera við at taka ímóti dansku fíggarnevndini og taka lut í hennara samráðingum í Føroyum, kundi eg ikki geva endaligt svar, men mátti halda mær stundir til fyrst at tala við landsstýrið, áðrenn eg kundi taka við innbjóðingini.

Landsstýrið var einmælt samt við meg um, at tað ikki bar til at sita heima frá grønlandsferðini, tá ið ein kundi koma við. Tí hin grønlendski spurningurin var Føroyingunum ein hin týðningarmesti, sum tað ráddi almikið um at fáa lagdan soleiðis til rættis, at okkara veiðandi fólk kann koma at vinna mest møguligar sømdir í Grønlandi.

Ein tílík ferð sum taan, ið talan var um, kundi koma at hava mikið at lýða. Ein kom jú at vera í ferðalagi við grønlendskar umboðsmenn, harímillum einstakar landsráðslimir, og kundi dag um dag koma á tal við teir um grønlendskar og føroyskar spurningar. Uppi í Grønlandi vildi fundir verða hildnir við landsráðið og umboðsmenn kring Grønland, og fekk ein eisini høvi har til at bera heilsu frá Føroyingum og tala teirra sak.

Eg fjarritaði so svar og tók við tækk ímóti innbjóðingini og fór niður aftur til Keypmannahavnar við m/s »Dronning Alexandrinu« á sama túri, sum eg var komin upp við henni, og røkk akkurát »Umanakk«, áðrenn tað fór til Grønlands.

Eg skal lata ta turistligu frágreiðingina fara hóast eg kundi haft hug at sagt nokur orð um ta síðuna av ferðini, tí stórbarari, vakrari og forvilnisligeri land sum turistland enn Grønland kann neyvan hugs-

ast hjá — ið hvussu er — Norðbúgvum. Og tað er heldur einki at ivast í, at Grønland við sínum góða flogsambandi við útheimin vil koma at verða eitt mikið vitjað turistland, so brátt tann tilætlaða nýggja skipanin er komin í gildi, og fólk hava fingið lættari og rúmari ræsur til hetta velduga land við innlandsísi, villum máttmiklum fjøllum, havstórum, fiskaríkum fjørdum við oyggjum og hálvoyggjum og túsundtals armada av foyggjum, bólmum og flókum og sleikjandi heitum fjarðardølum á sumri — alt í eini ævinlýravakrari samrenning.

Eg var á flestum høvuðsplássum við útstøðum kring Vestargrønland, fekk soleiðis høvi at síggja, hvussu Grønlendingar livdu, búðu og arbeiddu, eins og at tala við menn innanfyri allar stættir har uppi. Har varð einki loynt og krógvað. Menn hittust fríir og óheftir út yvir tað lortrúgvni og smædni, sum fylgir við øllum burtargoymdum fólki.

Okkara forfedrar vistu, hvar ið teir settu seg, tá ið teir nomu Grønland.

Teir vóru skilamenn.

Tað er so eyðsæð, at teir dugdu at velja sær teir bestu flóðir, dalir og landsøki, ið finnast í Grønlandi.

Í 500 ár búðu teir í Grønlandi.

Ein stóran tein av hesum iðarskeiði mentust og blómaðu teir stórliga. Kønir menn meta teir einaferð at hava verið millum 3000 og 4000 í tali. Og tað hevur ikki verið eitti á landhúnaða, ið teir hava havt haruppi sammett við, hvussu var hjá okkum og Íslendingum tá. Eftir teir finnast nú toftir av fjósum við 100 hásum.

500 ár, og so týndust teir, hvarvu í søgunnar næstan kolaniðu.

Har er hendir ein av mannasøgunnar stórsta sorgarleikum.

Eg stóð á kirkjugørdum okkara forfedra haruppi, á toftunum á bústaði Eiriks Reyða, á toftum teirra stóru kirkju, dómkirkju, stóru og smærri bóndagarða, leit yvir tey stóru og væl veltu landøki.

Har var heilagt.

Mær kenst eingin skomin at viðganga, at tárini persaðust fram á kinn, tá ið hin stóra sorgin, ið andaði í løgnini frá tí dapraða mannaleiki, ið hugsast kann, valdtók sálina og bar fram fyri sjónina hin stóra skaran av okkara næstu frændum og vinum, hvørs endaligt eingin bar við frá í hundradir av árum, og eingin enn veit sanna frásøgn at geva okkum teirra frændum og ferðalagsbrøðrum, ið steðgaðu á Føroya og Íslands strondum, til varðveitslu og minnisgoymslu.

Tað var í skýming, at eg stóð á toftunum á bústaði Eiriks Reyða.

»Latum okkum Føroyingar vera fyrstir at minnst okkara grønlendsku ættarmenn og seta teimum ein minnisvarða her uppi í løgnini,« rann mær til hugs sum eitt brennandi ynski.

Alt er ikki girnd eftir eyð og valdi.

Eg loyvi mær at bera hetta ynski víðari.

— — — — —

Tað er hvørjum manni greitt, sum kemur til Grønlands, at har eru ovurstórir møguleikar fyri at skapa ein lønandi fiskiskap hjá Føroyingum.

Fiskurin er óføra nógvur haruppi. Ja, eg hugsar ikki, at tað er ov nógv sagt, at sum uú er vorðið, er einki land í verðini ferskaríkari enn Grønland. Flóðirnir eru fullir, og uttan fyri tykist ikki at vera minni.

Til Grønlands stevna í dag allar tjóðir, og summar, t. d. Norðmenn, eru ikki bara haruppi við stórum skipatali, men teir eru nndir skjóli av donskum felagssæti við at seta seg fastar við stórum virkjum

í Føroyingahavnini. Føroyingar fingu á sinni hesa havn at arbeiða í. Tað kenst tí sárt at koma harupp og síggja, at fremmandir, ið kappast við okkum á fiskasølumarknaðinum, hava verið so heppnir at fáa sær fatur á hinum besta atleggjingsrøki við avgjørt tí besta ultiðumrøki, ið finnst í Grønlandi til byggingar av virkishúsum og øðrum, meðan okkara menn hava latið hetta góða lendi fara um seg ultið at gera nakað á øðrum staði. Og finnst annað so væl hóskað atleggjings- og virkispláss sum tað, ið Norðmennirnir eru farnir við? Ella er ikki talan um dólgaðskap frá okkara síðu?

Er tað so, at havnarumsjónarmaðurin har uppi, harra Müller, hevur hildið hetta góða pláss burturi frá Føroyingum og einans víst teimum at byggja har í Føroyingahavnini, sum sjúkrahúsið og smiðjan hjá Føroyingum nú stendur, har ið ikki er byggjandi ultið hundradir av túsum verða brúkt til bortspreiðingar og slættingar. Tað skuldi verið líkligari, at harra Müller vísti Føroyingum ella goymdi Føroyingum tað góða pláss, heldur enn at geva tað burtur til konkurrentarnar hjá Føroyingum, sum sigast at hava ikki minni enn 6 milliónur tókar at seta í virki í Grønlandi.

Hetta mál er so lýðingarmikið, at eg loyvi mær at reisa spurningin um kanningar av harra Müllers atburði móti Føroyingum í Føroyingahavnini.

Tað ræður um hjá okkum at fáa hitt besta pláss, ið finnst kann til ábyggingar og atleggjings hjá skipum.

Av øllum teim plássum, eg sá í Grønlandi, var frammanfyri nevnda pláss, ið Norðmenn hava lagt hond á, burtur úr tað besta.

Tað skal tó verða viðmerkt, at eg fekk ikki stundir at kanna byggilíkindini nóg gjølla og grundiga. Men eg bað trúðara J. Bech og Sámal Peter Hansen, vrakara, biðja smiðirnar á í føroysku smiðjunni og aðrar góðar menn, sum komu inn við føroyskum skipum, koma við sær til við avmyndingum, uppdrátti og dýpdarmáling at kanna øll pláss í Føroyingahavnini -- og so leggja úrslitið fyri landsstýrið ella tingið, tá ið teir koma heim aftur.

Tann dagin, eg kom til Føroyingahavnina, lógu ikki minni enn 3 norsk farmaskip, eitt norskt frystiskip og ein riðil av norskum núlmans línuskipum uppá 100 tons og harum.

Eitt farmaskipið lá við klettin og skipaði vørufarm upp.

Beint omanfyri var bygt stórt pakkhús og handilshús. Har var eisini bygt eitt bræðingahús, og menn har vóru undir hendur í byggjarbeiði. Tað sigst sum sagt, at Norðmenn hava milliónur tókar at seta í fiskavirkisfyriløkur í Føroyingahavnini.

Sum landið nú liggur í Føroyingahavnini, har Føroyingar ikki hava pláss fyri virkjum ultið fyrst at offra milliónur, sum teir ikki hava um hendi, til ruddingararbeiði, er tað skeiðt at kalla fjørðin ella fjardarøkið fyri Føroyingahavnina, men skuldi tað heldur itíð t. d. Norðingar ella hitt norska Norðmann.

Men mín hugsan er, at tað er skeiðt at gevast á hondum yvir fyri samgonguni Müller--danska eitifelagið fyri norskan kapital.

Vit eiga at seta fram krav um í minsta lagi at fáa tað, ið enn ikki er bygt á hesum góða plási.

Sum longu sipað til er ultiðumrøkið við hetta frálíka atleggjingsarpláss avbera gott. Her er talan um eina stóra fløtu við rúmd fyri einum heilum býlingi og øllum teimum virkjum, vit í næstum eru mentir at seta upp ultið fyrst tað, sum Norðmenn hava áhygt.

Við síðuna av plássinum, sum farmaskipið lá við, sker ein nakað long brík inn í klettin, á flóð stendur sjógvarin á hesi brík.

Men verður hon fyllt ella á annan hátt úthygd, fæst eitt óført atlegg-
ingarpláss, hvar ið fleiri skip kunnu liggja enda í enda.

At fylla hesa brúkina og úthyggja atleggingarplássið kemst mær
at vera ein uppgáva hjá tí almenna, státi ella lögtingi. Kostnaðurin vil
ikki vera stórur.

Um menn ikki eru komnir fram í annað betri pláss, loyvi eg
mær at seta fram fylgjandi uppskot til umhugsingar.

1. Staturin verður biðin beinanvegin at gera atleggingarbyggja
í Føroyingahavnini á tí «norska» plássinum ella aðra staðni, um menn
hava funnið annað pláss, sum er betri hóskaði.

Havnarumsjónarmaður Múller helt, at í ár vildu um eini 600
skip vitja Føroyingahavnina. Eg havi hoyrt umrøtt, at tað er rímligt,
at í hvussu er tey frummandu skipini verða at rinda havnaavgift.

Verður farið til at krevja havnaavgift til statin, er tað rímligt,
at staturin ger atleggingarviðurskiftini góð, byggir tað, ið neyðugt er
at byggja í so máta.

2. Føroya lögting saman við einari landssamtøku av fiski-
monnum, skipaeigarum, útgerðarmonnum, handilsmonnum og øðrum
Føroyingum í einum andelsfelagi fara undir at seta upp í Føroyinga-
havnini tætt við byggjuna, ið bygd verður:

- a. saltfiskagoymsluhús,
- b. saltgoymsluhús, helst nútímans saltbingi,
- c. kolagoymslustað (bunkarstöðu),
- d. stórt frysti- og flakavirki,
- e. livrabræðingarvirki,
- f. fiskamjølsvirki,
- g. vørugoymsluhús við handli,
- h. oljubingi, um ikki oljufelag ella grønlandshandilin longu
hefur bygt oljubingini, ið tørvur er á.

Her er talan um ein byggipening, ið er størri, enn vit einsam-
allir kunnu fáa til vegs. Næstur til at vera við at fíggja hesa bygging,
má staturin sigast at vera, so státt sum tað er skylda statsins fyrst og
fremst at skoyta peningaliga uppí har, sum vit ikki eiga nóg stóra pen-
ingaliga megí at loysa neyðug og hart átroðkandi vinnulívsból, serliga
tá ið talan er um so víttfavnendi landsmál sum frammanfyrinevndu.

At vit megu loysa hesar uppgávur, um vit skulu fáa tað hurtur
úr grønlandsveiðini, sum møguligt er, kanu ikki vera nakar ójavni um.

Saltfiskaframleiðslan er góð, og vit eiga at røkja hana, so vit
aftur verða at standa á odda í hesi vinnu. Men tað er einki loyudar-
mál, at saltfiskamarknaðurin ikki er nóg stórur, um allir leggjast á
framleiðslu av saltfiski. Serliga ræður hetta meiri og meiri, sum skipini
økjast aftur í teimum ymsu fiskiskapslondunum og í hvørjum gerast
meiri og meiri handug og veiðimikil.

Í ásannan av hesum eru Íslendingar, Norðmenn og aðrar fiski-
skapstjóðir farnir at býta fiskafarmleiðsluna í tryði: fersk- ella ísliska-
framleiðslu, framleiðslu af frystum flakafiski og framleiðslu av salt- og
klippfiski.

Rætt nú spæla vit mest á tí eina stronginum: saltfiskafram-
leiðsluni. Eitt sindur av ísliskasølu hava vit, men henda søla er heldur
minkandi enn at økjast.

Vit megu leggja á tann triðja strongin: framleiðsluna av frystum
fiski í heilum líki og sum flaki. Hesa framleiðslu økja aðrar tjóðir,

serliga Íslendingar og Norðmenn umframt Kanadumenn og aðrir Amerikamenn í stórum.

Marknaðurin fyri frystum flakafiski er at kalla alheimis nú. Hann sigst yvir alt Amerika, Palestina, Bretland, Vestureuropa og serliga Miðeuropa.

Sum ljóðar frá, eru prísirnir góðir. Tað verður sagt, ut Norðmenn geva 8 oyru meiri fyri kg av fiski til harðfrystingar enn til saltlingar.

Eg kom á tal við Føroying, sum hevur verið á frystflakavirki í Íslandi í mong ár. Virkið, sum hann hevur verið á, framleiðir 38 tons av flakafiski um samdøgurðið. Hann segði mær, at hin frysti fiskurin, teir framleidda, varð seldur næstan kring allan knøttin, men mest í Ameriku og í Stóra Bretlandi.

Í Ameriku varð fiskurin keyptur sum skrallaður flaki. Prísurin lá um 6 kr. fyri tvípundið. Í Bretlandi var hin frysti fiskurin keyptur sum flaki við skræðuni á. Har lá prísurin um 4 kr. fyri kg ella tvípundið.

Í Íslandi, segði hann, varð bara tann fiskurin saltaður, sum frystivirkini ikki komust yvir at gera til frystan flaka.

Væl er tað rætt, at Íslendingar hava ílt við at selja saltfisk teirra til góðan prís, tí teir eru ov fámenntir at gera afturímótikeyp, tað ið menn rópa fyri »kompensatióssølu«. Men kortini skuldi henda teirra áberðsla fyri at selja mest møgult av fiskinum sum flakafisk í frystum líki verið tekin fyri, at henda framleiðsla roynist væl. Tá ið talan er um, hval ið loysir seg betri, framleiðslan av frystum flakafiski ella saltfiski, megu vit leggja fiskamjølframleiðsluna í meiri mun afturat flakavirkjunum enn til saltfiskaframleiðsluna, tí ein størri partur av fiskinum verður gjørdur til fiskamjøl í samband við flakavirki enn í samband við saltfiskaframleiðslu. Munurin er skræðan, uggarir og hálvur ryggurin, tann ryggjaparturin, ið situr eftiri í sporlinum á saltfiskinum.

Við at tilvirka fiskin til flakafisk fer so nógv av fiskinum til spillis, at fiskamjølsvirki má allíð fylgja við einum flakavirki.

Talan er um fleiri frystihættir. Kanadumenn og Íslendingar eru teir, ið eru komnir longst í nútímans flakafrysting.

Nú tá ið Føroyingar skulu fara inn á hesa fyri teir nýggja vinnuleið, ræður um hjá teimum at byrja við tí besta virkisháttinum. Tað hevði tí ikki verið uttanbanda hjá teimum at sent fiskascerfrøðingin hjá okkum harra Karsten Hoydal og kanska annan skilamann við honum til tey ymsu londini, har ið fiskafrystingin er komin longst áleiðis við at framleiða bfligastu og bestu vøruna.

Eg var umborð í tí norska frystiskipinum í Føroyingahavnini. Hetta skipið hevði ikki nútímans frystigreiðir umborð, einans vanligar og heldur veika luftfrysting. Tað kundi tí bara taka ímóti kalva, ið tolir frægari seina frysting enn annar fiskur. Men sein frysting er heldur ikki góð fyri kalvan, ið verður nógv betri marknaðarvøru við snarfrysting.

Skiparin á tí norska skipinum segði, at teir fóru úr Føroyingahavnini beinanvegin til Palestina við kalvanum. Har góvu teir høgan prís.

Føroyingahavnin verður ætlandi høvuðsslæðan fyri fiskiskapi okkara uttanfyri í Grønlandi. Og um vit verða at fáa atleggingarviðurskiftini skipað soleiðis sum skotið uppá frammanfyri við rúmligum og væl hóskaðum arbeiðsplássum á landi, skuldu vit staðið væl fyri at gjørt stórvinnu í Grønlandi. Serliga góðir skuldu møguleikarnir verið fyri

útróðri við øllum teimum smærri motorbátum, ið nú liggja fyri ýla heima hjá okkum uttan at røkja nakran fiskiskap. Vit hava eitt úrvalt skip til flutnings í samband við fiskivinnuna í Grønlandi. »Oyrnafjall« kann sum einki taka teir nevndu motorbátarnar á dekkið. Tað hevur kráanar, ið lyfta upptil 30 tons. Dupult dekk hevur tað og kann so stalt flyta fisk undir fullt so litlum persi sum 2000 tonsa skip. Við ventilationargreiðum er tað betri útgjört enn flestu skip, hevur ikki minni enn tvær víflur til hvørt lastarúmið.

Upp til Grønlands við salti, koli ella øðrum útgerðarvørum til okkara skipaflota, ið fiskar haruppi. Útróðrafør kann tað sum nevnt hava á dekkinum.

Úr Grønlandi við fiski til Miðalhavslondini.

Uppaftur við salti ella koli til Føroyar og so niður aftur til Spaníalands ella Italiu við fiski og upp aftur við salti ella koli aftaná farm av onkrari vøru frá Miðalhavslondunum til Bretlands.

Henda nýtsla av skipinum skuldi verið ein givin tátur í arbeiðs- ella siglingarætlan hjá lögtingsins farmaskipi.

Tað má vera skilaleyst ikki at nýta okkara egna skip til at gera landsins egna arbeiði heldur enn sum gjørt varð í ár at lata arbeiðið við flutningi av salti, koli og fiski okkara til fremmand feløg og menn.

Samráðingar hava verið um, at hetta óskil ikki má henda aftur á komandi ári, og tað er vorðin semja millum ávarandi partar sum stjóra Oyrnafjalls, saltinnflytarar og Trolkol og Føroya fiskasølu, sum hava flutningin av koli og fiski okkara í hondum, at roynt skal verða at nýta tingsins farmaskip altíð, tá ið tað er møguligt.

Inni á fjørðunum í Grønlandi er sum longu sagt almikið av fiski.

At tað er eitt glasiligt mál hjá okkum Føroyingum at sleppa at vera við í veiðini har, er eyðvitað. Men tað verður ællandi at vara eina løtu enn, áðrenn hesin spurningur er greiddur.

Men fyri at vinna á mál her, ræður um at vinna Grønendingar sum vinir.

Samarbeiði við Grønendingar er tí ein hin lýðningarmesti spurningur fyri okkum.

At hetta samarbeiði eisini kann koma at hava mesta lýðning fyri Grønendingar, kemur okkum bara væl við. Tí ásannanin av tí vil gera tað lættari hjá okkum at fáa samarbeiðið í lag.

Men rætt nú liggur ikki so væl fyri samarbeiðinum viðvíkjandi.

Tað er ongum loynt, at Grønendingar eru vorðir varir yvir fyri Føroyingum. Ein misskiljan er komin teirra og okkara millum.

Hesa misskiljan megu vit royna sum best at fáa hurturjavnaða. Og hin besti og beinasti vegurin til tess er, at vit hvør í sínum lagi allastaðni og í øllum føri, sum til ber, royna at dugna Grønendingum so væl, vit kunna og vera teirra hollu vinir. Hetta er eisini ein hugnalig støða og eitt aðall og verdugt mál at seta sær. At hjálpa tí, ið aftari stendur á lívsins leið, ber altíð mikið lívsvirði við sær til tann, ið rættur ta hjálpani hondina.

Vit megu skapa álit og treysti til okkara hjá tí grønlenska fólkinum.

Tað er eyðvitað, at eydnast tað okkum at skapa hetta álit, vilja Grønendingar fegnast arbeiða í felag við okkum. Tí fáur og eingin tjóð kann sum tann føroyska vera teimum at gagni.

Tað er rætt, sum ein av teimum leiðandi Grønendingum ásannaði — vit vóru vorðir vinir —: Føroyingar standa næstir Grønlend-

ingum í lagnufelagsskapi, vinnulívi og lívshátti og eru tí leir, sum Grønendingar náttúrliga og best eiga at læra av.

Í ásannan av hesum umstøðum og av, at tað eigur at vera okkum ein kær skylda at dugna og hjálpa teirri lítlu grønlendsku tjóðini tað sindrið, ið vit við arbeiði okkara eru førir at gera, legði eg mín politikk á ferðini til tey ymsu plássini har uppi við skapan av vinarlagi og samarbeiði okkara og grønendinga millum sum endamál.

Eg taki upp aftur her fyrstu talu mína, ið varð hildin út frá hesum sjónarmiði:

»Grønlændere.

Kære venner og kammerater!

Det er mig en stor glæde at få lejlighed til på det færøske landsstyres, lagtingets og hele det færøske folks vegne at frembære de venligste hilsener til Dem med de hjerteligste ønsker om en lys og lykkelig fremtid for Grønland og dets befolkning.

Jeg har fra bøgerne og ikke mindst fra mine kammerater, der har arbejdet og fisket heroppe, hørt så meget belagende om Grønland, og med mit besøg i Deres vældige og vidunderlige land er et af mine længsels mål gået i opfyldelse.

Landet er stort og skønt, men dets naturkræfter er også gigantiske og hårde og har igennem århundreder budt landets indbyggere et liv, der vel har været fyldt med jagtlivets spænding og eventyr, men som har været en uafsluttelig kamp ved minimumsgrænsen for menneskenes eksistens.

Det må i sandhed aflvinge den allerstørste respekt, at landets befolkning er kommet igennem denne kamp, hvorved den har gjort sig værdig til frem for nogen anden at nyde godt af de muligheder, som synes at tegne sig i perspektiver for fremtidens Grønland.

Delagtiggørelsen i og udnyttelsen af disse muligheder vil også komme til at koste kamp, slid, de største anstrengelser og energiudfordelser. Men det er min fulde overbevisning, at efterkommere af dette lands store fangere vil på fiskeriets og andre erhvervslivets områder vise sig lige så ferme, adrette og dygtige som forfædrene på jagtlivets område.

Men der må en omstillings- og lærdomstid til. Ingen er født med kunsten. Tiden er kostbar. Hver generation kræver sit — sin andel i livets goder. Derfor gælder det om at finde den korteste og letteste vej til erholdelse af den fulde dygtighed. Men for et folk, som igennem lange tider har været isoleret og afskåret fra den gensidige påvirkning ved forbindelsen med andre folk, er det ikke altid så let.

Jeg har anstrengt mig for at lægge øret til det grønlandske folk og suge noget af dets åndedræt til mig. Den spørgende tilbageholdenhed og forsigtighed for ikke at sige ængstelse overfor det nye, forstår jeg så godt ud fra mit eget folks historie. Også vi var i lange tider undergivet monopol, og vi var meget stærkt isoleret fra omverdenen. Også mange af vore folk var tilbageholdende, stod forsigtige og ængstelige overfor det nye, ja, kæmpede ligefrem imod at gå ud af de gamle folder og strække vingerne for at give sig i flok og samvirke med den øvrige verden, først og fremmest nabofolkene. Men isolationen blev brudt.

Det færøske folk evnede at strække vingerne og komme i fri forbindelse og samarbejde med den øvrige verden.

Det tog tid at lære og gå over til nye driftsformer.

Men det gik.

Der mødte os ikke store rigdomme — det sker meget sjælden for ikki at sige aldrig for en fiskerbefolkning. Men ved hårdt, meget hårdt arbejde gik vi fremad og opad, som det så smukt hedder ombord i et af marinens fartøjer.

Ved kamp og nøjsomt slid står Færøerne idag med en fiskerflåde, der strækker sig over hele skalaen med store damptrawlere, store skonnerter, motortrawlfartøjer, snurrevådsbåde, fra 25 til 80 tons, langlineskibe, mindre motorbåde og åbne både med eller uden motor, en fiskerflåde, der er i stand til at søge alle fiskefelter, og som i forhold til folket og landet, der ejer den, kan måle sig med hvilken som helst anden nations fiskerflåde.

Det er som allerede antydnet ikke noget land, der har større skæbnefællesskab med Grønland end Færøerne, og jeg føler mig overbevist om, at Grønlænderne, der efterhånden er blevet en decideret fiskernation ligesom Færingerne, ikke kan finde noget folk, som de med større udbytte kan arbejde sammen med end Færingerne, og jeg ved, at der ikke findes nogen, som Færingerne hellere vil arbejde sammen med end Grønlænderne. Ja, jeg er istand til at gentage det af Færingerne allerede i 1928 fremsatte tilbud til Grønlænderne om, at man fra færøsk side vil give et vist antal grønlandske fiskere plads ombord i de forskellige typer af færøske fiskerskibe til samme løn-, arbejds- og andre betingelser som de færøske fiskere har. Dette gælder særlig fiskeriet ved Grønland indenfor såvel som udenfor territorialgrænsen. Dertil vil jeg som formand for driftsrådet for Færøernes næststørste fiskerivirksomhed, et andelselskab, som ejes af fiskerne og arbejderne på denne drifts vegne som en understregning af vor gode vilje til at stille vore erfaringer på fiskeriets område til rådighed for Grønlænderne og samarbejde med dem udtale, at man, om Grønlænderne ønsker det, gerne i vintertiden, da det på grund af isvanskeligheder ikke er muligt at drive fiskeri på en stor del af Grønland, vil give plads for nogle raske grønlandske fiskere ombord i selskabets to trawlere, hvorved de kan få lejlighed til at sætte sig ind i disse skibes fiskeri på fiskefelter, der ligger langt borte fra de grønlandske fiskebanker.

Jeg håber, at Grønlænderne er besjælet af den samme gode samarbejdsvilje.

Jeg vil føle det som en lykkelig dag, da et sådant samarbejde er blevet etableret med gensidig tillid til hinanden og i erkendelse af, at man udfylder hinandens tarv således, at Færinger lader deres erfaringer på alle fiskeriets områder komme Grønlænderne tilgode, og Grønlænderne til gengæld giver Færingerne gode arbejdsvilkår på de forskellige grønlandske fiskefelter indenfor som udenfor søterritoriet.

Da vil lykkens og fremskridtets sol skinne over vore to små fiskernationer.

En lys og lykkelig fremtid for Grønland og Grønlænderne.»

Tað er mær ein gleði at kunna siga, at okkara millum Grønlendinga, Dana og mína, sum vóru í ferðalagi, var hitt besta vinarlag og samrenning, um tað fyri okkum Føroyinga hugnaliga mál, ið er, at skapt verður fatan av hvørjum øðrum og viljin til samarbeiði millum

allar triggjar partarnar — Grønlendingar, Føroyingar og Danir — um vinnulívsuppgávurnar í Grønlandi.

Eg og mínir grønlendsku vinir skiltust í ynskinum, at tað má eydnast okkum at skapa eitt vinarlag og eina samrenning millum Grønlendingar og Føroyingar yvirhøvur, so tann misskiljan, sum hevur verið og enn mátti vera parlanna millum, kom at javnast burtur fyri fatanini av, at vit sum lær smáu fiskaratjóðir, vit eru, veruliga eru í sama háti, og standa okkum best við at vera í samvirkna og samveidi og dugna hvørjum øðrum sum best.

Grønlendingar eru aftarlaga í mongum og hava langan tein at rógva fyri at vinna ájavnt við Føroyingar.

Serliga illa eru teir fyri við búviðurskiftum, arbeidssambodum og arbeidstíðni. Her kunnu Føroyingar í einum samarbeiði vera teimum til fyrimyndar og hjálpar á so mangan hátt hæði sjóvinnu og landvinnu viðvíkjandi, og royndi eg at gera monnum hella so greitt sum møguligt.

Men í framleiðslu av góðum saltfiski standa Grønlendingar í dag frammanfyri Føroyingar.

Hetta eiga vit at leggja okkum í geyma og beinanvegin taka betri partar fyri okkum í viðgerðini av okkara saltfiski, so vit aftur kunnu siga, at vit eru um ikki fremstir so ájavnt við teir fremstu í framleiðslu av góðum fiski.

Tá ið Grønlendingar standa so frammalaga í viðgerðini av saltfiskinum, og vit Føroyingar sjálvandi eru almikið interesseraðir í at vera eins góðir og teir í hesum føri, kann tað vera vert at siga frá, hvussu Grønlendinganna viðgerð av fiskinum fer fram.

Eg plagdi altíð, tá ið eg kom til tey ymsu plássini, at fara á støðna, tá ið bátarnir komu aftur at landi av úticóðri fyri at síggja, hvussu veiðan var.

Altíð legði eg til merkis, at hvør einasti fiskur, sum í bátinum lá, var blóðgaður, skorin á háls. Flestu staðni varð flakt í bátinum eila á støðni. Grønlendingar eru frálíkir flekjarar. Tað hoyrist, at hjá Venø høvdu Grønlendingar og Føroyingar kappflakt. Hin skjótasti skuldi vera ein Grønlendingur.

Grønlendingar flekja á norskan hátt. Men teir gera haraftrat eitt kul oman eftir mønuni á ryggjapellinum, ið eftir situr í sporlinum. Hetta verður gjørt fyri at taka burtur blóðið, ið situr har við mønuna. Royggið verður úr tikið, og fiskurin verður ógvuliga væl vaskaður, ikki ein blóddropi finnst í honum, tá ið hann verður saltaður.

Tá ið fiskurin verður umrivilin, verður hann vaskaður av nýggjum og so saltaður aftur við frískum salti. Áðrenn pakkað verður, verður hitt gamla sallið sligið av fiskinum við serligum til tess gjørdum træi. Eitt sløð av nýggjum salti verður stroytt á hann undir pakkingini.

Tað, sum so stótt verður selt sum saltfiskur frá Grønlandi, er veruliga tað sama sum hin besti vaskaði og persaði fiskur hjá okkum.

Henda sera vandna viðgerð av saltfiskinum hevur skapt Grønlendinginum eitt orð, sum ger, at í dag verður hin grønlendski saltfiskurin keyptur til hægsta prís og framum allan annan saltfisk av fiski, sum veiddur verður í Grønlandi. Men hin føroyski fiskurin, serliga bankfiskurin, er so feitur og góður, at hann, um hann verður hampuliga røktur og viðgjørdur, verður tó altíð at fáa fyrsta boð.

Grønlendingar eru hegnismenn. Tað sýnir teir lutir, teir gera, og mangir eru listarlíga gávaðir. Summir royna seg sum málurarar, høvundar og tónaskald. Tað er ikki at ivast í, at teir í samarbeiði við

dugnað fólk skjótt kunnu taka seg fram á javnt onnur fólk eisini í øllum øðrum føri.

Latum okkum vera hesir dugnamenn, ið teir koma at arbeiða saman við okkum sum teimum til gagns og sóma.

Fylgiskjal 2 frá fiskivinnufelaganna grønlandsnevnd:

Álit

føroysku grønlandssevndinevndarinnar

frá kanningarferð august—september 1949.

Formæli.

Tað er almanna kunnugt, at viðurskiftini hjá okkara fiskivinnu við vesturstrond Grønlands í øll tey 25 ár, okkara fiskifør og fiskimenn hava sigt yvir um hav, hava verið so út av lagi ring, at neyvan nokur onnur tjóð hevði havt dirvi til at bildi fram.

Tí skilur ein eisini sera væl, at ofta hevur verið tosað um at fáa broytt viðurskiftini soleiðis, at fiskivinnan bæði á landi og sjógvi fekk betri líkindi har vesturi.

Síðani okkara menn fóru at veiða við Grønland, er — serstakliga aftaná burðagan — stór broyting farin fram í okkara fiskiflota. Størri og betri fær eru komin til landið — skip, sum fara væl meira, enn tey skip, vanliga vóru nýtt, tá ið grønlandsfiskiskapurin byrjaði. Í seinastu árunum serstakliga er ein stórir trolarafloti komin afturat.

Meðan møguleikarnir fyri stórum fongum sýnast at minka í hvørjum bæði við Ísland og eystanfyrir, er veiðin stór við Grønland.

Men av tí at skipini, ið fara vesturum í Grønlandi, lítið og einki annað eiga enn eina lívgandi havn við góðum akkersbotni, so fæst neyvan tað burtúr, sum hevði verið møguligt, um okkara fiskifør høvdu tær nmstøður, sum kunna fáast í eini nútímans fiskihavn. Í lóguni er tað soleiðis, at bert 5 av okkara 35 trolarum fáa veitt í Grønlandi.

Við teim stóru fløgum (investeringum), sum gjørdar eru í teimum seinastu árunum, og teimum út av lagi ringu treytum, okkara fiskimenn arbeiða undir har vesturi, í huganum, er tað skiligt, at tað sum higartil ikki er komið á skaft: nevniliga at útbyggja eina havn í Grønlandi við øllum nútímans tólum, má og skal gerast.

Út frá hesum sjónarmiði og í samband við at skipa upp fisk, viðgjørði Føroya Fiskasøla, har bæði fiskimenn og útgerðarmenn eru umboðaðir, í vár henda spurning bæði á nevndarfundum og aðalfundi felagsins 29. mars.

Nevndin í fiskasøluni fekk heimild til at fyrirreika, at dampari, ið skuldi flyta útgerðarvørur yvirum og fisk aftur, varð chartraður. Vegna fíggarstøðu felagsins helt nevndin tað ikki vera gjørligt at taka ta fíggarligu ábyrgd, sum eitt soverðið tiltak ferir við sær. Spurningurin um fiskauppskipan varð loystur á annan hátt.

Á nógvum fundum hevur tað týðningarmikla málið um at útbyggja eina hóskandi havn í Grønlandi verið til viðgerðar.

Í juli mánað komu vinnufelögin: Felag Føroyskra Trolara-eigara, Føroya Fiskimannafelag, L/f Føroya Fiskasøla, Færøernes Rederiforening og Føroya Skipara- og Navigatørfelag, ásamt um at senda eina nevnd til Grønlands at kanna viðurskiftini og til at seta fram uppskot at útbyggja eina hóskaði havn.

Í skrivi, dagfest 25. juli, vendu felögin sær til Føroya Løgtings og Landsstýris við áheitan um at velja umboðsmann til at fara saman við umboðsmönnum felaganna. Skriv felaganna var sóljóðandi:

Til Føroya Løgtings.

Undirritaðu fiskivinnufeløg loyva sær við hesum at biðja Føroya Løgting taka niðanfyrir nevnda spurning til viðgerðar.

Aftaná bardagan hevur tað fleiri ferðir verið haft á lofti, at okkara fiskivinna í Grønlandi mátti leggjast betur til rættis.

Í vár viðgjørði L/F Føroya Fiskasøla henda spurning og serliga var tá talan um at senda skip til Grønlands við útgerð og til at føra fisk heim. Umboðsnevndin helt tað tó ikki vera beint tá at fara undir hetta, sum søluviðurskiftini og fíggarliga støða felagsins vóru. Færøernes Rederiforening hevur gjøgnum Poul Niclasen, landstingsmann, vent sær til ríkisstýri Danmarkar viðvíkjandi spursmálinum um kol, olju og aðra útgerð til føroysku skipini í Grønlandi. Færøernes Rederiforening og Felag Føroyskra Trolaraeigara hava nú fingið sóljóðandi skriv frá ríkisumboðsmanninum:

RIGSOMBUDSMANDEN
PAA FÆRØERNE

J. 1947 No. 6^a,
(Bedes angivet)

Thorshavn, den 11. juli 1949.
HM.

Statsministeriet har under 25. juni 1949 tilskrevet mig således:

»Ved skrivelse af 19. maj 1949 (j. 1947 nr. 6^a) har hr. rigsombudsmanden for statsministeriet forelagt spørgsmålet om, hvorvidt der er mulighed for, at de færøske fiskesfartøjer ved Grønland kan få forsyninger af brændselsolje fra derværende lager.

I denne anledning skal man meddele, at Grønlands styrelse i en hertfra i sagens anledning indhentet erklæring har oplyst, at nedenævnte firmaer har modtaget tilladelse til at drive handelsvirksomhed i Færingerhavnen:

1. Grønlands industri- og handelskompagni (Landsretssagfører Arup—Nicolaj Jørgensen), Ved Stranden 10.
2. Borealis compagni a/s, Nørre Voldgade 54^a.
3. Skibsreder Erik Hoffmeyer, Tuborg Havn.

4. Orla Jantzen-Holst, Rådhuspladsen 4, V.
5. Grosserer A. W. Hedegaard, Møgevej 11, F.

At disse firmaer vil i hvert fald Grønlands industri- og handelskompagni i indeværende sommer i Færingerhavnen sælge brændselsolie til danske og udenlandske fiskefartøjer.

Hvilket herved meddeles.

C. A. Vagn-Hansen.«

Undirritaðu feløg, sum halda tað vera umráðandi, at vinnufeløg í sambandi við tað almenna loysa spurningar í Grønlandi so at okkara fiskiskapur í Grønlandi fær betri treytir, eru tí komin á samt um

1. at senda umboðsmenn fyri vinnulívið í Føroyum — haruppi í kønar teknikarar — til Grønlands, so skjótt sum til ber, til at kanna møguleikarnar, so at fullfíggjað uppskot kunnu gerast viðvíkjandi tí, ið eigur at vera stovnað har vesturi, til tess at fiskivinna okkara fær so góð líkindi, sum til ber, við Vestur-Grønland. Tað er ætlingin at fara flogleiðis. Í hesum sambandi heita vit á Føroya Løgting um at senda ein umboðsmann, og loyva vit okkum at skjóta upp, at fiskimálaráðharri Kristian Djurhuus umboðar hitt almenna í hesari ferð.
2. Harnæst loyva vit okkum at biðja Landsstýrið um at útvega tey neyðturviligu loyvi frá danska ríkisstýrinum til hesar sendimenn at fara til Grønlands. Ætlandi vera menninir 10 í tali, og skulu vit fyrsta dagin geva Landsstýrinum upp nøvni á okkara monnum.

Aftaná ferðina er ætlingin at leggja fram fyri tingið fullfíggjað uppskot um og kostnaðarættan fyri

- a) at byggja bryggju á mest hóskandi plássi, har bæði fiskifør og damparar fáa lagt at,
- b) at seta upp krana og tilk amboð til at ferma og skipa upp fisk, kol, salt o. t.,
- d) goymslubús til saltfisk og salt,
- ð) kolgoymslu — serstakliga til okkara trolarar, so at teir fáa møguleika til at veiða við Grønland,
- e) tangar til dieselolju, tangar til «fuel»-olju,
- f) fryslibús til agn, møguliga eisini til at frysa fiskallak,
- g) at búgva út mekaniskan verkstað,
- h) ymist annað, fiskidnaðarvirki t. d.

Sum ríkisumboðsmaðurin sigur frá, eru dansk feløg longu byrjað at virka í Grønlandi, og er tað tí ógvuliga umráðandi at vissa sær tey neyðturviligu hóskandi øki, so skjótt sum til ber. Grønlands styrelse hevur sagt frá, at dansk og føroysk handelsfeløg kunnu søkja

og rokna við at fáa tey neyðturviligu økini í teimum fyra føroyingahavnunum. Læysliga rokna vit við, at kostnaðurin í fyrstu syftu av at seta tað omanfyri nevnda á stovn verður einar 2 til 3 milliónir krónur. Vit skulu enda hesa umsókn við at biðja Løgtingið sýna okkum ta vælvild at taka hana til viðgerðar heimanvegin, ið Ólavsøkuþingið er komið saman, tí vit halda tað vera umráðandi at sleppa avstað líðliga í august.

Tað verður helst neyðugt, at samráðingar verða millum undirritaðu og tingið við málsviðgerðina. Vit skulu leggja afturat, at sjálvsagt eru vit allíð fúsir at koma til fundar, tá vit fáa boð.

Avrit av hesum skrivi er sent landsstýrinum.

Virðiliga

Felag Føroyskra Trolaraeigara. L/f Føroya Fiskasøla.

Færøernes Rederiforening. Føroya Fiskimannafelag.

Føroya Skipara- og Navigatorfelag.

Frá Løgtinginum finga feløgin niðanfyrirstandandi svar, dagfest 5. august 1949:

NEVNDARÁLIT Í LØGTINGSMÁLI NR. 23/1949:

FISKIVINNAN Í GRØNLANDI

Tey føroysku fiskivinnufeløgin, Felag Føroyskra Trolaraeigara, Føroya Fiskasøla, Færøernes Rederiforening, Føroya Fiskimannafelag og Føroya skipara- og navigatorfelag, hava í skrivi 25. juli í ár sagt tinginum frá, at tey eru komin ásamt um, at senda umboðsmenn fyri vinnulívið í Føroyum — har uppi í kønar teknikarar — til Grønlands so skjótt sum tilber til at kanna møguleikarnar, so at fullfíggað uppskot kunnu gerast viðvíkjandi tí, ið eigur at vera stovnað har vesturi, soleiðis at fiskivinna okkara fær so góð líkindi, sum tilber, við vestur-Grønland.

Feløgin biðja løgtingið um at senda ein umbodsmann við í ferðini og skjóta upp, at landsstýrismaður Kr. Djurhuus verður sendur sum umbodsmannur løgtingsins. Átlanin er at gera ferðina í flugfari. Mennirnir verða væntandi 10 í tali. Landsstýrið verður umbiðið at útvega tey neyðturviligu loyvi frá ríkisstýrinum til sendiferðina til Grønlands.

Aftaná ferðina er tað ætlanin at leggja fram fyri tingið uppskot við kostnaðarættan fyri m. a.:

- at byggja bryggju á mest hóskandi plássi,
- at seta upp ymsar kranar,
- at byggja goymsluhús til saltfisk og salt og til kol, serliga til okkara trolarar, tangar til olju, frystihús til agn o. a.
- at búgva út mekaniskan verkstað o. s. fr.

Tað verður hildið fram í brævinum til tingið, at dansk feløg longu eru byrjað at virka í Grønlandi, og at tað er av stórum týdningi, at vinnufeløg okkara í sambandi við tí almenna kunnu loysa spurningarnar í Grønlandi.

Tað er ógvuliga umráðandi at vissa sær tey neyðturviligu bóskandi øki so skjótt sum tilber. Tað verður upplýst at Grønlands Styrelse hevur sagt frá, at dansk og føroysk handilsfeløg kunnu søkja og rokna við at fáa tey neyðturvilugu økini í teim fyra føroyingahavnunum.

Fiskivinnunevndin, sum hevur fingið hetta mál til umhugsunar, er á einum máli um, at her er talan um eitt stórt og týðandi tiltak føroyskari fiskivinnu til frama, og er nevndin til reiðar at føra allar samráðingar sum koma at gerast neyðugar.

Tað kann ikki vera ativasli, at ein ferð sum tann tilætlaða kann koma at fáa hin stórsta lýdning fyri okkara fiskivinnu undir Grønlandi bæði á ein og annan hátt og opna nýggjar møguleikar har vesturi. Nevndin heldur avgjört, at tingið eigur at verða umboðað á eini slíkari ferð.

Fiskivinnufeløgin rokna við, at kostnaðurin í fyrstu syftu av at seta lær áður nevndu fyrirkomur á stovn í Grønlandi kemur at liggja um 2—3 mill. kr. Aftaná ferðina skulu so verða ferdar samráðingar um, hvussu hesin peningur kann fáast tilvega.

Fiskivinnufeløgin seta sum nevnt fram uppskot um, at landsstýrismaður Kr. Djurhaus, sum er okkara fiskimálaráðharri, umboðar hitt almenna á ferðini.

Ein meiriluti í nevndini (Bláhamar, Niclasen og Sørensen), heldur hetta vera beint og náttúrligt og setir fram uppskot í so máta.

Ein minniluti (Danbjørg og Smith) heldur tað vera eina sjálvfylgju, at hitt almenna fullt út styðjar eithvørt tiltak, sum miðjar smóti at skapa best møgulig vinnulíkindi fyri Føroyingum í Grønlandi, eins og hildið verður, at meiri eigur at verða troðkað á, til tess at vinna Føroyingum meira rúmsátt øki, serliga fiskaríhavnum í Grønlandi viðvíkjandi.

Spurningin um at senda umboðsmenn til Grønlands heldur minnilutin, at landsstýrið eigur at taka avgerð um, og setir fram samsvarandi uppskot.

Uppskot.

- I. Frá meirilutanum (Bláhamar, Niclasen og Sørensen):
Landsstýrislimur Kr. Djurhaus verður biðin um at umboða Føroya Løgting á teirri ferð, tey føroysku vinnufeløgin ætla at gera til Grønlands í summar. — Kostnaðurin av ferð hansara verður goldin úr landskassanum.
- II. Frá minnilutanum (Danbjørg og Smith):
Landsstýrið tekur avgerð um, hvør ella hvørjir ið skulu umboða hitt almenna á sendiferð til Grønlands.

Fiskivinnunevndin, 5. august 1949.

Poul Niclasen.

Fr. Bláhamar.

Wm. Smith.

A. Sørensen.

J. H. Danbjørg.

Til at umboða vinnufeløgini vóru valdir:

Leif Wangstein: Felag Føroyskra Trolaraeigara.
 Daniel Klein: Føroya Fiskimannafelag.
 Jens Chr. Johannesen: L/f Føroya Fiskasøla.
 Daniel Niclasen: Færøernes Rederiforening.

Føroya Skipara- og Navigatørfelag var tá ikki ført fyri at senda umboðsmann.

Sum teknikarar vóru við nevndini verkfrøðingarnir

Johannes Petersen
 Chr. Eli Lamhauge

Nevndin hevur eisini vent sær til Anton Djurhuus, verkfrøðing, Keypmannahavn. Tað bar honum ikki til at fara, men hann vísti okkum á stjóran fyri Saabye & Lerche, O. Andersen, verkfrøðing, sum var staddur í Grønlandi og sum Anton Djurhuusar vegna kundi vera okkum til hjálpar.

Fiskimálaráðharrin, Kr. Djurhuus, ið sambart skrivi lögtingsins, dagfest 5. august 1949, skuldi umboða tað almenna, fekk ikki bóvi til at fara til Grønlands, av tí at danska fíggingarnevndin vitjaði Føroyar tá. Fiskimálaráðharrin sendi tinginum soljóðandi skriv, dagfest 19. august 1949:

Eftir áheitan frá Felagi Føroyskra Trolaraeigara, Føroya Fiskasølu, Færøernes Rederiforening, Føroya Fiskimannafelag og Føroya Skipara- og Navigatørfelag um at senda umboðsmann fyri lögtingið til saman við umboðsmönnum fyri vinnulívið í Føroyum at fara til Grønlands at kanna møguleikarnar fyri at stovna virkir føroyskum vinnulívi í Grønlandi til frama, hevur Føroya Løgting valt meg sum umboðsmann lögtingsins.

Samskundi sum eg takki fyri tað áliti, sum mær soleiðis er víst, má eg siga frá, at tað, vegna vitjunarferð »Rigsdagens Finansudvalges« í komandi viku og annað átroðkandi arbeiði, eg sum landsstýrismaður í nærmastu framtíð má vera við til at greiða, ikki vil vera gjørligt fyri meg at fara vestur til Grønlands við hinum umboðsmönnum, sum ætlandi komandi týskvöld skulu fara vestur um hav við trolaranum »Jóannes Patursson«. Eg vóni, at tann tilætlaða ferðin eydnast væl, og at tað almenna saman við vinnulívinum vil verða ført fyri at stovna tey virkir í Grønlandi, sum eru átroðkandi neyðug fyri tað føroyska vinnulívið.

Føroyingar hava verið slóðbrótarar í Grønlandi, hval sjóvinnu viðvíkir, og kann tað tí av røttum sigast at vera sjálvsagt og neyðugt, at Føroyingar sjálvir eiga og dríva tey virkir í Grønlandi, sum skulu nýtast sum »basis« fyri tann føroyska skipaflotan, sum ár eftir ár drívur fiskivinnu í Grønlandi.

Sendinevndin, har D. Niclasen varð valdur til formann, fór úr Havn 24. august kl. 1 á morgni við trolaranum »Jóannesi Paturssyni« og byrjaði kauningar har vesturi beinanvegin, aftaná at nevndin var komin til Føroyingehavnina 29. august kl. 17.30 G.M.T.

Áðrenn sagt verður frá úrslitinum av hesum kaunningum og greitt frá teimum bráðfengis uppskotum, sum sendinevndin leggur fram — fullfíggjað uppskot um útbyggjan er ikki møguligt at leggja fram, fyrr enn verkfrøðingarnir hava gjørt sítt projekt og sínar kalkulatiónir lidnar — tóvur sendinevndin sær í komandi látti stutt at vísa á tann týðning, Grønland hevur fyri okkara fiskivinnu sum veiðipláss, vísa á tær treytlir, ásettar við lóg, kunngerðum ella á annan hátt, sum okkara fiskivinnu á besta veiðipláss okkara skal arbeiða undir og vónandi við hesum vísa á, hvørjar broytingar eru neyðugar, og hví tað er álroðkandi at fara í holt við eina útbyggjan sum skjótast.

1. Um týðning Vesturgrønlands sum veiðipláss, galdandi lógir og kunngerðir við viðmerkingum.

1. Vesturstrond Grønlands sum veiðipláss.

At geva eina fullfíggjaða frágreiðing um, hvussu tað ber til at vesturstrond Grønlands hevur lúgið tann sama týðning, ið Føroyar áður høvdu og Ísland enn hevur sum veiðipláss, er ikki ætlanin her. Skal tað gerast, eru so stórar kanningar neyðugar, at tað verður ikki gjørt í skundi.

Her verður bert víst á nøkur tøl, sum prógva, hvussu talið á fiskimonnum og nøgdin av fiski har vesturi eru vaksin síðani 1925, tá ið fiskiskapurin vanliga roknast at vera byrjaður.

Viðmerkt verður, at álfstandi hagtál (statistikkar) fæst ikki fyri 1939 og seinni. Tað hevur eisini minni at týða, av tí at tøluni fyri 1925—1938 sera væl prógva, at Grønland er eitt nýtt veiðipláss og týðningarmikið. Harafturat eru tøluni fyri 1940 og 41 og fyri tíðina aftaná bardagan valla álfstandi mynd av tí lutluku í grønlandsveiðini, sum hevði verið, um broytingin í viðurskifunum har vesturi hevði svarað til broytingina í okkara fiskiflota í sama tíðarskeiði.

Frá ávikavist »Betrækning angaaende Færøernes Erhvervsforhold« og »Fiskeri-Beretningerne, udgivet af Fiskeridirektoratet« eru niðanfyrirstandandi tøl tikið:

- a) Menn á veiði, ávikavist í Íslandi, Føroyum, Grønlandi og við Bjarnaoygna (tøl fyri 1925 vanta):

Ár	Ísland	Føroyar	Grønland	Bjarnaoyggjin
1925	—	—	—	—
1926	2983	206	270	—
1927	2757	183	304	—
1928	2874	165	106	—

Ár	Ísland	Føroyar	Grønland	Bjarnaoyggjin
1929	3145	13	781	—
1930	3236	104	1513	—
1931	3045	28	1190	—
1932	3040	49	1411	—
1933	3195	17	1628	—
1934	3528	31	2505	
1935	3469	23	2366	30
1936	3406	18	1500	1491
1937	3217	180	2019	402
1938	3324	211	2113	214

- b) Nøgdin í tonsum, sum føroyingar hava fiskað í Íslandi, Føroyum, Grønlandi og við Bjarnaoyggja (fyri Føroyar eru 1000 kg av ráfiski sett til 640 kg av saltfiski):

Ár	Ísland	Føroyar	Grønland	Bjarnaoyggjin
1925	11570	3172	142	—
1926	15414	2572	960	—
1927	15061	—	1120	—
1928	19825	2034	523	—
1929	21689	910	3864	—
1930	21172	1071	8921	—
1931	21396	737	7973	—
1932	19189	2126	6017	—
1933	18402	1088	7216	—
1934	11310	930	10085	232
1935	11472	843	6929	321
1936	5445	593	6376	1873
1937	7725	1407	9693	1672
1938	8820	1333	10121	2940

- c) Virði av veiðini í 1000 kr. í Íslandi, Føroyum, Grønlandi og við Bjarnaoyggja:

Ár	Ísland	Føroyar	Grønland	Bjarnaoyggjin
1925	6177	1340	70	—
1926	4920	568	291	—
1927	4122	—	320	—
1928	6802	514	197	—
1929	6576	250	1432	—
1930	5454	290	1962	—
1931	4460	147	1187	—
1932	3349	367	1301	—
1933	4228	241	1815	—
1934	3092	231	2835	60
1935	3604	211	2116	91

Ár	Ísland	Føroyar	Grønland	Bjarnaoyggjin
1936	1609	147	1791	1299
1937	2210	290	2803	450
1938	2528	333	2967	788

Töluni prógva, at veiðan úr Grønlandi í tíðarskeiðinum 1934—38, hóast fleiri hundrað fiskimeunn hava fiskað longri tíð hvørt ár undir Íslandi enn í Grønlandi, hefur verið umleið líka so stór har vesturi, nevniliga 43.204 tons, meðan hon í Íslandi var 44.772 tons. Mettur í peningi er munurinn millum o. u. 13 mill. í Íslandi og 12,5 mill. í Grønlandi hert um $\frac{1}{2}$ mill. kr.

Eftir okkara lykki er ikki neyðugt at leggja fram onnur dømi til at prógva, at veiðan í Grønlandi, hóast hon har sum aðrastaðni einstøk ár er minni enn onnur, hefur havt og óivað fer at hava alstóran týðning fyri úrslitið av okkara fiskiskapi á hvørjum ári.

2. Lógir og kunngerðir. Viðmerkingar.

Síðani »Fornyet Anordning og Forbud mod uberettiget Handel i Grønland med videre«, dagfest 18. mars 1776, kom í gildi, eru sjálvandi nógvar broytingar komnar í nýggjum lógum og kunngerðum. Men broytingarnar eru ikki øðrvísi vorðnar, enn tað sum í 1776 var aðaltátturin, nevniliga bann fyri at handla við grønlendingar at veiða og sigla inn á grønlendskar havnir mestsum er tað sama, tá ið »Lov Nr. 86, 1. April 1925 om Fangst, Fiskeri og Jagt i grønlandske Farvande m. m.« kemur í gildi.

Henda lóg og »Kundgørelse for Søfarende i Havet omkring Grønland af 22. Maj 1925 med Ændring af 31. Oktober 1927« — sum koma, tá ið okkara fiskiskapur byrjar har vesturi — prógva, at 150 ár aftaná 1776-kunngerðina er bann fyri allar uttan grønlendingar at veiða uttan serloyvi í »grønlandske Farvande«.

Lógin (og kunngerðin) sigur, at »ved grønlandske Farvande forstaas i denne Lov

- 1) *indre grønlandske Farvande*, der foruden Havne, Havneindløb, Rede, Bugter og Fjorde omfatter Farvandet mellem og indenfor Øer, Holme, Skær og Rev (Steuerøer), som ikke til Stædighed er overskyttet af Søen.
- 2) *Søterritoret*, d. v. s. Farvandet indenfor den Linie, der er draget udenom Øer, Holme, Skær og Rev (Steuerøer) i en Afstand af 3 Sømil fra den yderste Grænse, hvor Landet er tørt ved Lavvande, dog saaledes, at i Bugter, der ikke efter de gældende Regler hører til indre grønlandske Farvande, regnes de 3 Sømil fra den lige Linie trukket tværs over Bugten paa det Indløbet nærmeste Sted, hvor Bredden ikke er større end 10 Sømil. . . .

Tað er kunnugt, at okkara fiskifør, tá ið fiskiskapurin byrjaði fyr umleið 25 árum, høvdu stórar trupulleikar, t. d. við at útvega sær vatn, somuleiðis finga tey sekt fyr t. d. at gera reint innan sjómarkið.

Tað er eisini kunnugt, at undantøk frá banninum í lóg av 1925 vóru gjørd frá 1927, soleiðis í lóg nr. 113, 30. Maj 1927, Lov Nr. 127,

4. Apríl 1928, Lov Nr. 133, 1. Janí 1929 og seinni. Men tað tjak, ið hevur verið bæði undan og aftaná 1930 um freytingar fyri okkara fiskiskapi er besta prógv um, at illa bar til at fáa hóskandi sømdir. Samanborið við tíðina frammanundan vóru broytingarnar, ið komu, í Lov Nr. 141, 7. Maj 1937, samb. Kundgørelse for Søfarende i Havet omkring Grønland af 25. Maj 1937, angaaende Adgang til Færingerhavn i Sydgrønland for almindelig Besejling, og Lov Nr. 84, 15. Marts 1939, samb. Foreløbig Bekendtgørelse angaaende udvidet Adgang for danske Fiskerskibe til Fiskeri i grønlandske Farvande m. v. af 26. Juni 1939 og Bekendtgørelse angaaende Aabning af en Havn i Nordgrønland for danske Fiskerskibe af 1. Juli 1939, eitt framtig, men okkara fiskimenn og útgerðarmenn eru óivað samdir um, at ymiskar broytingar, sum bert lóggávuvaldið kann seta í verk, mugu fara fram, um sømdirnar skulu vera, sum lær eiga at vera.

Vit skulu her stutt greiða frá, hvørjar lógreglur, ið nú eru galdandi samhætt seinast nevndu lógum og kunngerðum frá 26. juni og 1. juli 1939.

a) *Havnir, føroysk skip og bátar kunnu nýta.*

Eftir lógini kunnu fyra havnir nýtast:

1. Ravens Storø.
2. Færingerhavn.
3. Tovqussaq.
4. Færinger Nordhavn.

Frá hesum havnum verður sagt seinni í álitinum.

b) *Hvar hava føroyingar loyvi at fiska?*

Síðani 1925, tá ið bann var fyri øllum fiskiskapi í »grønlandske Farvande« er støðan broytt munandi.

Nú er heimild til at veiða á sjóarøkinum millum umleið 61° og 67° við ymiskum undantøkum. Veiðast má bert við snøri ella línu.

Viðvíkjandi teimum ásettu reglunum um, hvat ið fiskast kann á sjóarøkinum, skulu vit bert viðmerkja, at hesar lógreglur kundu verið minni strangar, soleiðis at t. d. skip innanfyri núgaldandi mark ikki fingi sekt fyri bert at gera reint umborð. Um illveður kemur brádliga, er ofta umráðandi bæði fyri arbeiði og fyri veiðina á dekkinum at fara inn um mark at arbeiða fiskin.

Vit skjóta upp, at løgting og landstýri — nú tá ið broytingar í lógreglum viðvíkjandi Grønlandi ætlandi fara fram, av tí at »Grønlands-kommissionen« sum skjótast skal seta fram uppskot til dansku stjórnina — velur eina nevnd í samarbeiði við umboðsmenn fyri avvarandi fiskivinnufeløgini til at kunna gjølla, hvørjar broytingar í lógreglunum, um hvat fiskast kann, eru neyðugar soleiðis at samsvarandi uppskot verður lagt fyri dansku stjórnina, áðrenn »Grønlandskommissionen« hevur gjørt sítt álit.

Vit hava við hesum látti stutt prógvað at

1. eitt støðugt vaksandi tal av fiskimonnum taka lut í fiskiskapinum við vesturstrond Grønlands,
2. veiðan í nøgd og peningi hevur størsta týðning fyri samfelagið fíggarliga,
3. trupulleikarnir hjá fiskivinnuni har vesturi hava verið nógvir og stórir, tí lóggávuvaldið hevur hildið fram við lógreglum, sum — hóast broyttar — ikki eru nóg mikið broyttar til at geva fiskivinnuni hóskandi sømdar.

Tann útbyggjan av Føroyingahavnini, sum viðgjørd verður í einum komandi látti, eigur tí at ganga hond í hond við eini broyting av lógreglunum, ið galda fyri fisking har vesturi. Mint verður á, at ein nútímans útbyggjan eigur at verða gjørd við broyting í framleiðsluni í huganum.

II. Úrslit av kanningum sendinevndarinnar.

1. Havnirnar.

Av teimum áðurnevndu havnum, Ravens Storø, Færingehavn, Tovqussaq og Færingar Nordhavn fekk sendinevndin bert høvi til at kanna Færingehavn og Tovqussaq.

Um Ravens Storø fosaði sendinevndin við nógvar fiskimenn og skiparar. Eingin heldur hana vera hóskandi til útbyggjan. Ísurin er so nógvar, hon liggur ikki væl fyri havaldi og byggilendið er ikki stórt.

Færingar Nordhavn, sum menn, ið kenna hana væl, halda liggja ov langt burtur frá teimum mest týðandi veiðiplássum, er heldur ikki soleiðis skikkað, at nakar heldur hana vera hóskandi sum fiskihavn.

So stalt kannaðu vit gjølla Tovqussaq og Færingehavn.

Tovqussaq.

Hesa havn, ið liggur umleið 64° 52' n., kenna nógvir føroyingar væl. Nógvir hava róð út haðani, og skipini fara ofta inn á hana.

Claus Sørensen, Ešbjerg, hevur á oynni í havnini, Langø, stovnað fiskavirki, har føroyingar hava arbeitt seinastu árin. Tað økið, hann hevur, er foliga slætt, men ikki rættiliga stórt. Annars er lendið ikki hóskandi til útbyggjan. Men um so var, vantaði nógv í, at Tovqussaq var hóskandi havn. Í ytru havnini er bládýpi, og sjátt í innaru havnini, sum ikki er so stór, at dýpið upp til 64 m.

Bert hetta er nóg mikið til at síggja burtur frá Tovqussaq í spurninginum um útbyggjan. Sjálvandi verður hon, sum áður, tá ið skip eru har á leið, nýtt til at seta inn í í iltveðri, ellir vatni o. t., men óivað bert tá ið skipini eru so langt av leið, at tað er ov langt til Føroyingahavnina. Nógvir skiparar sigla heldur eitt sindur longur og taka Føroyingahavnina.

Færingerhavn.

Henda havn hevur tann fyrimum fram um hinar, at her eru skiparar og fiskimenn kunnigari enn í nakrari aðrari havni í Grønlandi. Hóast mjørkin kann vera so tjúkkur, at menn illa hætta sær inn, so sigla teir flestu inn, hvussu veðrið er.

Fyrimumirnir eru nógvir. Viti er á Satut oynni. »Baaker og Bøjer« lætta um siglingina. Framum alt er akkershotnurin sera góður. Og hóast at kalla einki er gjort á landi, so er tað kortini frægari enn í hinum havnum, har føroyingar hava loyvi at vera. Sjúkrahús er, radio- og telegrafstöð, sjómannsheim og smíðja.

Sjálv havnin hevur eisini tann fyrimum, at havalda og vindvág kenst ikki.

Um lendið hevði verið eins væl bóskandi og sjálv havnin, var eingin ivi í, at treytirnar fyri útbyggjan fyri lítlan pening vóru læt altarbestu.

Men so er ikki. Lendið er hoyggjagt og grýtt.

Tað hevur verið havt uppá mál, at í tí innara partinum av Kangerdluarssoruseq-firðinum, har Asgríco hevur bygt, eru byggilíkindini nógv betri. Vit eru ikki heili samsintir í hesum. Tað er beint, at lendið er betri — nógv betri. Men dýpið er nógv, sørur til vindvág er hesin partur av firðinum ikki. Ógviliga ivasamt er, um tað fæst nóg mikið vatn, tí ísurin sigst at liggja leingi. Atløgaviðurskiftini eru ikki betri enn nógva aðrastaðni.

Tá ið sendinevndin tí mælir til at útbyggja tann part av Kangerdluarssoruseq-firðinum, ið føroyingar nýta og sum millum manna merkir Føroyingahavnin, er tað út frá niðanfyrirstandandi orsøkum.

1. innsiglingarviðurskiftini kunnu við ymiskum umbøtingum gerast heilt góð,
2. akkershotnurin er fyrsta flokks,
3. arbeiðast kann altíð í havnini, hvussu ættin er,
4. teir, ið skulu nýta havnina, kenna hana sera væl,
5. hon liggur centralt fyri fiskimiðnum.

Áðrenn vit í komandi látti siga okkara hugsan um tað, sum skal setast í verk, við eini útbyggjan skulu vit viðmerkja:

Mestsum øll veiðan í Grønlandi hevur verið saltað og verður saltað enn sum er.

Samstundis er kunnugt, at línaufiskiskapurin veksur í hvørjum, soleiðis at agnspurningurin verður eitt ógvuliga átroðkandi mál at loysa. Kunnugt er eisini, at hópur av kalva hvørt einasta ár fer til sjós, av tí at tað ber ikki til at goyma hann. Leggja vit afturat, at fleiri og fleiri føroyingar hava lært at gera fiskallak, so ivast vit ikki í, at skal peningur investerast bert til at loysa agnspurningin, so fæst ikki tað burtúr, sum krevst. Vit mugu seta okkum fyri at broyta framleiðsluna. Broyta hana soleiðis, at ikki bert saltfiskur verður endamálið, men eisini fiskallak, frystur kalvi og annar frystur fiskur.

Vit viðmerkja eisini, at frystur fiskur óivað er betri at avreiða á tí amerikanska meginlandinum. At knýta útflytan av frystum fiski saman við innflytan av olju og aðra fyri okkara fiskivinnu í Grønlandi neyðuga vøru, eigur at verða roynt. Um tað eydnast, hevur tað nóg at siga ikki bert fíggarliga fyri fiskivinnuna, men eisini til at útvega tjóðini fremmant og munagott gjaldoyra.

III. Útbyggjan av Føroyingahavnini.

Vit vilja siga heinan vegin, at ein útbyggjan av hesi havn, soleiðis hon er ætlað, ikki kann fara fram og verða liðug komandi ár.

Í minsta lagi ganga tvey ár, áðrenn arbeiðið er liðugt, og tí er neyðugt komandi vár at fyrireika, at dampari verður sendur við útgerðarvørn, salti o. tfl. til Grønlands, og at hann tekur fiskafarm heim aftur. Tí verður undir IV sett uppskot fram um at stovna eitt felag, ið so skjótt sum gjørligt átekur sær bæði at byggja út sambært niðanfyrirstandandi uppskoti og at leggja til rættis chartern av dampara o. tfl.

1. Vatn.

Tað er kunnugt, at okkara fiskifør í Føroyingahavnini mugu flyta vatn í tunnum ella seglum. Ov nógv tíð verður nýtt til at taka vatn. Hesin spurningur loysist komandi vár. Uppsett verður ein elektrisk pumpa, rør verða lögð, soleiðis at vatn fæst frá einari boju í havnini — og fæst heilt skjótt. Um tað vísir seg, at nýtslan av vatni veksur munandi, verður kanska neyðugt at støypa í einstøkum støðum rundan um tað tjørnina, har vatnið er. Eisini lað ber til at gera komandi vár.

Vit eru vísir í, at hetta fær tann týðning, at nógvir hundrad arbeiðstímar verða spardir.

Sjálvandi verður neyðugt at seta eitt gjald fyri vatn.

2. Olja.

Av royndum vita allir útgerðarmenn og fiskimenn, hvussu stórir trupulleikar eru av at útvega olju har vesturi. Tunnubaksið hevur einki við rationellan rakstur at gera. Nógkur peningur fer fyri einki, tí tunnur í túsundtali liggja eftir. Tað er áskoðan sendinevndarinnar, at byggjan av oljugoymslum í Føroyingahavnini, sum ofta hevur verið tosað um, eisini í heyst, og sum danski slaturin og aðrir skutdu gera, neyvan kemur í lag komandi ár. Vit halda, ið hvussu er, at vit mugu loysa henda spurning nú, og tí er okkara uppskot, at keyptir verða tveir 500 m³ standard-tangar, ið verða uppsettir, so teir kunnu nýtast umleið ein mánað aftan á at tilfarið er yvirkomid.

Aðlanin er, at hesir báðir tangar skulu fyllast við solarolju, tó soleiðis at annar tangin umleið 1.—15. september kann lata upp til 500 tons av fuel-olju. Eftir okkara uppskoti verða teirs ellir upp á nesið yvirav Fugloynni.

Hóast vatn- og oljuspurningurin bert er ein partur av tí tilætlanu útbyggjanini, verður tað ein sera góður stuðul fyri okkara fiskifør, at hesir spurningar eru greiðir komandi ár. Tað hevði eisini havt nógva at týða at fingið salt- og saltfiskagoymslu. Men tað letur seg ikki gera komandi ár, tí á einum rættiliga stórum øki, har ætlanin er at koncentrera bryggju, kranar, salt- og saltfiskagoymslu, frystihús til agn, fiskafak og kalva, handil og mekaniskan verkstað, verður neyðugt at spreingja væl av grófi, áðrenn bygt verður. Tí mugu vit rokna við, at sjálvt um eitt munagott arbeiði verður gjørt komandi vár og summar, so er ikki møguligt at hava hetta liðugt. Tó verður í lötuni møguleikin at byggja frystihús komandi ár á økinum kannaður. Tað er ivinga-

samt, um það letur seg gera. Niðanfyrirstandandi uppskot er tí at skilja sum tann úlbyggjan, ið kann gerast liðug í 1951 ella 1952.

3. Bryggja.

Vit skjóta upp, at bryggja — 100 m long at byrja við — verður bygd. Høu gongur út frá landi, soleiðis at báðar síður eru nýlandi. 6—8 skip fáa lagt at í senn. Bryggjan verður gjørd av træ við træhestum við gróti í. Tá bryggjan er liðug, fáa skipini tikið vato, meðan tey skipa upp fisk ella ferma salt o. l.

4 Kránar ella „transportband“.

Av tí úrsliti av teimum kanniðum, verkfrøðingarnir eru í holt við viðvíkjandi hesum spurningi, er ov líðliga at siga, hvussu flutnings-spurningurin verður loystur, tá ið fiskur skal koyrast á goymslu ella salt skipast inn. Tann loysningur, sum fíggarliga er tann bíligasti, samstundis sum hann stýttir um tíðina at avgreiða skip, verður valdur.

5. Saltfiskagoymsla.

Bygd verður saltfiskagoymsla, sum seinni kann vaksast, at byrja við er ætlanin at byggja hana so stóra, at 1000 tons kunnu vera á goymslu.

6. Saltgoymsla.

Bygd verður saltgoymsla, sum tekur upp til 2500 tons. Saltgoymslan verður bygd soleiðis, at ein partur av henni kann nýtast til saltfiskagoymslu.

7. Frystihús til agn, fiskaflak og kalva.

Sum sagt frá frammanundan er það ivingasamt, um møguleiki er fyri at byggja frystihús komandi vár og summer. Agnspurningin er það í øllum førum neyðugt at greiða.

Tí verður í lètuni kannað, um eitt uppskot, sum er sent nevndini frá harra Vith. Nielsen, kann loysa henda spurning. Nevndin skal sum sína fyrribils áskoðan siga frá, at vit halda, at það er ov dýrt at nýta trolarar til at goyma agn, fiskaflak og kalva í.

Annars kannar nevndin møguleikan fyri at fáa hendur á annað agn (hornfisk) enn það vanliga nýtta (sild), eins og vit kunna útreiðslurnar av at chartra ein dampara, sum er útgjæddur til at hava sild á goymslu, kanska elsini at frysta fiskaflak og kalva.

Í øllum førum er það okkara uppskot, at bygt verður seinast í 1951 eitt frystihús, har 1000/1100 tons havast á goymslu av agni, fiskaflak og kalva.

Sjálvt frystingarvirki verður gjørt við »kontakte«-frysting. Í tí húsi har frystingarvirkið er lagt inn, verður eitt stórt rúm, har fiskurin til fiskaflak verður arbeiddur og har pakkingin í cellofan verður gjørd.

8. *Handil.*

Goymsluhús til útgerðarvørn, proviant o. t. verður bygt soleiðis, at størsti parturin av hesum húsi er ætlaður til ta vøru, sum skipini biðja um. Annars verður høvi til hjá manningunum at keypa vøru, sum vanliga fæst í eini føroyskari krambúð. Nevndin mælir til, at sòla av øli og brennivíni verður bannað.

9. *Mekaniskur verkstaður.*

Kanningarnar hesum spurningi viðvíkjandi vístu, at verkstaðurin hevur gjørt eitt munagott arbeiði í ár. Heilt stórar uppgávur hevur verkstaðurin átikið sær og greitt væl úr hondum, hóast hann er ovflíð útbúgvinn við amboðum, ið krevjast.

At útvega ymiskar nýggjar maskinur og onnur amboð verður neyðugt.

Nevndin setir eisini fram uppskot um, at ein kavari arbeiðir á verkstaðnum.

Nevndin skal eisini gera vart við, at tað er ógviliga átroðkandi, at kænur radioteknikari kann átaka sær at gera aftur telefonir og radio á skipunum komandi ár. Í ár hava fleiri skip mist nógva góða fiskitíð, av tí at telefonirnar vóru í ólagi.

Annars er uppfatan nevndarinnar tann, at tað í løtuni ikki er heilt greitt, um tað almenna ella ein privat fyritøka eigur verkstaðin, somuleiðis er tað okkara áskoðan, at ognarrætturin til maskinur og amboð, ið »huvru« undir bardaganum, heldur ikki er greiður.

Hesar spurningar loyvir nevndin sær at biðja landsstýrið og lögtingið um at taka støðu til.

Í sambandi við verkstaðin hevur nevndin kunnað møguleikan at gera eina turrdokk í einari vík nærhendis, har sættanin er at seta upp oljutangarnar. Av tí at ein sovrðin turrdokk neyvan verður nýtt meira enn einstakar ferðir á hvørjum ári, verður hon sjálvandi ikki lønandi. Men um t. d. ein dampari, ið skal ferma fisk, verður fyriskaða, sum ongastaðni gerst aftur í Grønlandi, vil ein turrdokk hava stóran lýðning. Av tí at nevndin frammanfyri hevur sett uppskot fram um kavara, sum í nógvum ferum kann bota um skaðar, ið annars ikki kunnu bótast, heldur hon, at spurningurin um turrdokk helst má steðga eitt sindur, men at hann eigur at verða kunnaður av nýggjum, tá ið útbyggjanin annars er komin væl á leið.

10. *Kolgoymsla.*

Vit skjóta upp, at á økinum, har oljutangarnir verða settir upp verður gjørd goymsla til kol, har okkara trolarar fáa bunkrað.

Vanliga hyrja trolarar ikki at fiska fyrr enn 20. august—1. september. Um ein tí sendir kolfarm til Grønlands í september, skuldi borið væl til at tryggja trolarunum kol til ein tír afturat og samstundis flugið fiskafarm heimaftur við koldamparanum.

Ættanin er, at 3000 tons skulu vera á hesi goymslu.

11. Radiostøð.

Um avgreiðslan av skipunum í Føroyingahavnini skal fara fram, soleiðis at tann stytst møgulega tíð verður nýtt til tess, er avgerandi neyðugt, at sambandið millum havnina og skipini á fiskileið er fyrsta flokks. Her vantar nógv í løtuni.

Um vit sjálvir høvdu eina radiostøð í landi hevði tað óivað verið tað besta.

Kanningarnar siga nevndini, at tað letur seg ikki gera, at vit byggja radiostøð sjálvir.

Vit høvdu samráðingar vit fyristøðumannin á radiostøðini og okkara uppskot er samsvarandi hesum samráðingum.

Við Grønlands styrelse og Statsministeriet verður samrátt um, at 3—4 menn ístaðin fyri 2 arbeida á radiostøðini, sum er.

Sáttmáli verður gjørdur, um at tað felag, ið hevur við avgreiðsluna at gera, fyra ferðir um dagin kann hava samband við skipini í tilsaman 2 tímar.

Tvær ferðir um dagin, 5 minuttir hvørja ferð, sendir radiostøðin tíðindi á føroyskum ávikavist úr Føroyum og úr úlheiminum.

Ið hvussu so er eina ferð, helst tvær ferðir, um vikuna verður andakt ella annar kristuligur fundur sendur út til skipini. So stutt verður mikrofon og annað neyðturvuligt at seta upp á sjómansheiminum.

12. Tokulúður.

Skiparar flestir, ið nevndin hevur tosað við, halda at innsiglingarvitin á Satul oynni utanfyri Føroyingahavnina hevur stóran týðning. Tá ið siglt verður inn á havnina í mjørka, hevði tað tó verið ein fyrimunur, um ein tokulúður var. Meðan nevndin var í Grønlandi, var gjørd tann atfinning, at tokulúðurin ikki hevði so stóran týðning, av tí at fjøllini kasta ljóðið aftur.

Vit skjóta upp, at hesin spurningur verður kannaður gjølla av sakkønum og tokulúður verður settur upp á hóskaði plássi til at lætta um siglingina, um ein tokulúður hevur tann týðning, summir halda.

Viðmerkingar.

Til frammanfyrirstandandi uppskot eru ikki gjørdar viðmerkingar um lær útreiðslur, ið verða um útbyggjanin fer fram sambært uppskotinum.

Vit eru ikki førir fyri at gera tað enn. Verkfrøðingurin Anton Djurhuus er farin í holt við at gera eitt bráðfengis uppskot, øskitseprojektið, har eisini verður sagt frá tí ætlaðu útreiðsluni.

At útbyggjanin er ein stór uppgáva, og at útreiðslurnar verða samsvarandi, vita allir. Men tað er eisini øllum kunnugt, at okkara fiskivinna sum er, arbeidir ov tungt í Grønlandi, hevur nógvar og stórar eykaútreiðslur, sum minna munandi, um viðurskiftini verða broytt á landi. Men tað sum í hesum sambandi hevur mest at týða, er at veiðan eftir okkara bestu ætlan verður økt so mikið, at hon í peningi kann metast til at geva landinum, ið hvussu so er 2—3 mill. kr. meira um árið í saltfiski, um útbygt verður. Um broytan í framleiðsluni fer fram,

soleiðis at kalvi og fiskaflak verða fryst, veksur úrtøkan lættliga 2 mill. kr. afturat.

Ílást útbyggjanin er ein stór fíggjarlig byrða, so má eftir okkara lykki farast undir hana, tí tann peningur, ið verður nýttur at tryggja okkara fiskivinnu hóskandi vinnulíkindi við vesturstrond Grønlands, kann við góðum og dagnandi arbeiði vinast aftur.

At sela útbyggjanina í verk krevur ikki bert pening og nógv arbeiði, men eisini tíð.

Um vit í komandi ári skulu koma bert eitt lítið stig fram, eigur hvør lóta at verða nýtt.

Tí skjóta vit upp í IV, at eitt felag verður stovnað beinan vegin, soleiðis at arbeiðið kann byrja í hesum ári. Vit leggja nógvan dent á, at uppskotið í IV verður viðgjørt sum skjótast, eisini av tí at vinnufeløg flest í hesum døgum viðgera okkara uppskot.

IV. Uppskot til lóg fyri L.f. Grønlandsfelagið.

Navn, heimstaður og endamál.

Gr. 1.

Felagsins navn er lutafelagið Grønlandsfelagið (Andelsselskabet Det Færøske Grønlandskompagni) (Faroe Co-Operative Greenland Trading Co.). Heimstaður felagsins er Tórshavn.

Gr. 2.

Endamál felagsins er at stovna og at umsita slík virki í Grønlandi (bryggjur, gøymslurúm, oljugøymslur, vatnveiting, frystihús, bedingar, verkstaðir o. a. m.), sum tørvur er á hjá føroyskum skipum, sum fiska við Grønland, so eisini at útvega fiskiførum útgerð, taka veiði frá teimum, og inni allan handil í Grønlandi.

Felagslimir.

Gr. 3.

Limir í hesum felagi eru:

Landið, umboðað av Løgtinginum, og ley føroysku fiskivinnufeløgin:

L/f Føroya Fiskasøla,
Færøernes Rederiforening,
Felag Føroyskra Trolaracigara,
Føroya Fiskimannafelag,
Suðuroyar Fiskimannafelag,
Føroya Skipara- og Navigatorfelag,
Føroya Maskinistfelag,
Føroya Motorpassarafelag.

Gr. 4.

Vil nakar limur siga seg úr felaginum, skal hann geva skrivliga uppsøgn við hálsárs freist til ein 1. januar.

Lutapeningurin.

Gr. 5.

Felagsins lutapeningur er 1.000.000 kr. Lutapeningurin verður býttur sundur í lutir, 1.000 kr. hvør. Av hvørjum luti skulu 50 pct. verða rindað beinanvegin, ið felagið verður sett á stovn.

Gr. 6.

Fyri tann lutapening, ið verður ikki goldin beinan vegin, verður skuldbinding at skriva. Við skuldbindingini skal lutaeigarin binda seg til við 3 mánaða ávarðing at rinda lað, sum eftir stendur ella part av tí, sum nú stjórnin mælir til og umboðsmannanevndin samtykkir, tó so at ikki má meira enn helvtin av eftirstøðuni verða krævd inn sama árið. Tað er umboðsmannanevndini heimilt at krevja veðtrygd fyri ógoldnan lutapening.

Gr. 7.

Teir í gr. 3 nevodu limir eru luttiknir í felaginum á henda hátt:

Landið	30 pct. svarandi til	300 lutir
L/f Føroya Fiskasøla	30 pct. svarandi til	300 lutir
Færøernes Rederiforening	8 pct. svarandi til	80 lutir
Felag Føroyskra Trolaraeigara	8 pct. svarandi til	80 lutir
Føroya Fiskimannafelag og Suðuroyar Fiskimannafelag	8 pct. svarandi til	80 lutir
Føroya Skipara- og Navigatørfelag	8 pct. svarandi til	80 lutir
Føroya Maskinistfelag og Føroya Motor- passarafelag	8 pct. svarandi til	80 lutir
		100 pct. svarandi til 1000 lutir

Ábyrgd limanna.

Gr. 8.

Limirnir hava hvørki innanfelags ella úteftir ábyrgd av felagsins skyldum uttan við tí lutapeningi, teir hava goldið inn í felagið ella givið skuldbinding fyri.

Umboðsmannanevndin.

Gr. 9.

Felagið verður stýrt av einari umboðsmannanevnd við 11 limum, ið verða valdir soleiðis:

Føroya Løgting velur	3 limir
Føroya Fiskasøla	3 limir
Færøernes Rederiforening	1 lim
Felag Føroyskra Trolaraeigara	1 lim

Føroya Fisklimannafelag og Snðuroyar Fiskimannafelag	1 lim
Føroya Skipara- og Navigatørfelag	1 lim
Føroya Maskinistfelag og Føroya Motorpassarafelag	1 lim

Hvør limur velur ein tiltaksmann fyri hvønn umboðsmann, hann hevur, og fyri sama tíðarskeið. Tiltaksmaðurin hevur, tá ið umboðsmaðurin hevur lóglig forföll, sama fundarrætt sum hesin hevði og skal umboðsnevndin góðtaka hann.

Gr. 10.

Limirnir velja hvør sær umboðsmannanevndina fyri í ár ísenn frá 1. mars til 28. februar. Hon hevur hægstu leiðslu í øllum felagsins viðurskiftum. Umboðsmannanevndin velur sínamilum formann og næstformann. Umboðsmannanevndarfundur skal vera í hvørjum mars mánaði, har umboðsmennirnir leggja fram sína heimild frá limunum; skal tá fundurin góðtaka limaskap teirra í nevndini fyri eitt ár. Tað liggur á tí manni, sum seinast var formaður í umboðsmannanevndini, at kalla inn til henda fund og leiða hann. Er hesin maður ikki valdur aftur í umboðsmannanevndina, kemur tann, sum avvarandi limur hevur valt í hansara stað, staðin fyri hann. Limur hevur ongan avgerðarrætt í felaginum, meðan hann ongan umboðsmann hevur valt, hann verður bundin av hvørjum stigi, ið tann ófullmannaða umboðsmannanevnd tekur, men missir ikki rætt sín at velja sær umboðsmann seipri í árinum.

Gr. 11.

Formaður umboðsmannanevndarinnar fær eina samsýning, sum umboðsmannanevndin ásetir. Umboðsmannanevndarmenn fáa dagpening fyri fundir. Ferðaútreiðslur verða rindaðar eftir rokning.

Ársaðalfundir og aðrir umboðsmannanevndarfundir.

Gr. 12.

Umboðsmannanevndin skipar ársaðalfund felagsins, sum verður hildin í februar mánaði. Formaðurin boðar til fundar við brævi til hvønn einstakan umboðsmann, har dagsskráin verður tilskilað. Á dagskrá skal vera:

1. Frágreiðing frá stjórnini um virkið í farna árinum.
2. Framlaga av granskoðaðum roknskapi til góðkenningar.
3. Val av stjórn, tá ið tað gerst neyðugt.
4. Val av 2 granskoðarum fyri komandi ár.
5. Ymist.

Gr. 13.

Umboðsmannanevndin heldur annars fundir hvørja ferð stjórn ella nevndarformaður boða til fundar.

Gr. 14.

Á ársaðalfundi fer atkvøðugreiðsla fram skrivliga, uttan so at nevndarlimirnir koma ásamt um, at hon skal vera munnlig. Á vanligum umboðsmannanevndarfundi er atkvøðugreiðslan munnlig, uttan so at onkur fundarmaður krevur, at hon skal vera skrivlig.

Til ársaðalfundar skulu umboðsmennirnir kallaðir við 14 daga freist. Til vanlaga funda skal freistin vera minst 3 dagar uttan so, ef fundurinn er bráðneyðingur. Ársaðalfundurinn kann taka uppskot frá umboðsmönnum til viðgerðar. Ársaðalfundurinn skal taka slík uppskot til viðgerðar, táíð þey eru send formanninum skrifliga, áðrenn janúar mánaður er hálvur.

Á öllum fundum ræður meirilutinn af greiddum atkvæðum, sbr. tó gr. 15. Standa atkvæðurnar á jövnum, deldur uppskot burtur.

Gr. 15.

Til at bróyla felagslógina og til at samtykkja avtökn felagsins krevst, at allir umboðsmennirnir eru á fundi, og at minst níggju samtykkja lógbroytingina ella avtökuna.

Stjórnin.

Gr. 16.

Umboðsmannanevndin setur ein ella tveir stjórar til at hava felagsins dagliga virki í hondum. Stjórin setur skrivstofufólk og annað starvsfólk.

Lántøka.

Gr. 17.

Felagið hevur rætt til at taka lán. Til tess at fáa tilfík lán hevur felagið rætt til at veðseta skuldbindingar limanna og aðrar ognir felagsins.

Til veðsetingar krevst samtykki frá umboðsmannanevndini.

Hvør, ið bindur felagið.

Gr. 18.

Stjóri bindur felagið við undirskrift síni. Skuldi stjóri havt forfall, skrivar formaðurin undir saman við einum umboðsmannanevndarmanni. Verður lán tikið ella ognir felagsins settar í veð, skrivar stjóri undir saman við formanninum. Skuldi annar teirra havt forföll, skrivar stjóri ella formaður undir saman við tveimum umboðsmannanevndarmönnum.

Roknskaparviðurskipti.

Gr. 19.

Roknskaparár felagsins er álmanakka-árið.

Roknskapurin verður granskoðaður av tveimum granskoðarum, sum aðalfundurinn velur, og sum ikki eru felagslimir. Annar teirra skal vera lóggiltur. Aðalfundurinn avger samnýning teirra.

Roknskapurin við viðmerkingum frá granskoðarunum verður at leggja fyri ársaðalfund til samtyktar.

Gr. 20.

Tá ið roknskapur verður uppgjörður, verða fyrst allar útløgur til umsiting og lön og til avskrivning at draga frá vinninginum. Hús og maskinur á landi í Grønlandi verða um møguligt at avskriva 10 % árliga og bryggjur 5 %. Av tí, sum er eftir fara fyrst 25 % í ein tiltaksgrunn og síðan 5 % í rentu til lutapeningin. Tað, sum enn er eftir, verður nýtt til at avskriva skuldbindingar limanna, til at flyta til næsta ár ella unnur felags endamál.

Lutabrev.

Gr. 21.

Fyri lann pening, hvør einstakur limur hevur teknað í lutapeningi, verða útflyggjað lutabrev.

Lutabrevini kunnu ikki flytast til annan eigara ei heldur veðsetast, uttan so umboðsmannanevndin samtykkir. Fer limur úr felagnum aftaná uppsøgn, hevur lutafelagið heimild til at loysa inn lutabrev hansara beinanvegin, um umboðsmannanevndin samtykkir hesum, og ognast felaginum tá lutirnar. Limi, sum fer úr felaginum, verður ikki afturgoldið meir, enn hann hevur goldið inn. Uppsøgn kann í fyrsta lagi verða givin í 1954 til úrfaringar 1. januar 1955. Hevur felagið ikki pening tøkán til at loysa inn lutabrevini hjá úrfarandi limi og hinir limirnir vilja halda fram lutafelaginum, kann umboðsmannanevndin seta eina tíð til afturrindan, tó ikki meiri enn 10 ár. Um landið ella L/f Føroya Fiskasøla siga seg úr felaginum, kann hvør av hinum limunum krevja, at felagið verður avtikið.

Avtøka felagsins.

Gr. 22.

Verður felagið avtikið, skulu ognir tess býttast millum luthavararnar í mun til goldnar lutir. Verða ognir felagsins í Grønlandi setdar, hevur Føroya land rætt til at keypa tær eftir virðismetan settari av tveimum monnum, uppnevndum av Føroya rætti, tó hevur felagið ikki skyldu at selja, um virðismetingin er lægri enn tað bókaða virði.

Hevur umboðsmannanevndin samtykt, at felagið skal verða avtikið, setir hon tveir likvidatorar at standa fyri avtøkuni.

Trætumál.

Gr. 23.

Trætumál millum felagið og teir einstøku limirnir verða avgjörd við rættarmáli.

V. Samráðingar við danska ríkisstýri o. a. m.

Í I hevur nevndin skotið upp, at samráðingar fara fram millum myndugleikarnar í Føroyum og dansku myndugleikarnar viðvíkjandi ymiskum broytingum av teimum reglum, sum áseta mark fyri fiskiskapin í Grønlandi.

Samstundis sum vit vísa til tað, sum er sagt frammannundan í III og IV loyva vit okkum at gera vart við, at tann nevnda útbyggjan og arbeiðið í Grønlandi hjá felagnum, ið uppskot er gjørt um, ger tað neyðugt, at landsstýrið og lögtingið hava samráðingar við danskar myndugleikar.

Undir hesum samráðingum er neyðugt at leggja fram

1. eftir hvørjari treytum ley øki, sum skulu nýlast, kunnu fáast (um t. d. ein leigusáttmáli galdandi t. d. 99 ár kann útvegast, ella um økini kunnu fáast sum ogn)
2. um tað almenna í Føroyum ella Grønlandsfelagið kann áseta reglugerð viðvíkjandi nýtslu av teimum økjum, vit leiga ella á annan hátt hava í hondum.
3. um tað almenna í Føroyum ella Grønlandsfelagið kann áseta gjald fyri nýtslu av atløguplássi, vatni o. s. fr.
4. um útlendsk skip, ið ætla at handla við Grønlandsfelagið kunnu gera hetta undir somu treytum sum føroysk skip.
5. um hvussu støðan rættarliga metl er hjá ávikavist felagnum og skipum, ið handla við felagið, men ikki eru føroysk. (Spurningurin um internationalan privatrætt).

Hesar spurningar, sum tað óivað tekur tíð at greiða, loyva vit okkum at biðja landsstýrið og lögtingið taka støðu til, so skjótt sum til ber, so at samráðingar kunnu fara fram við dansku stjórnina.

24. Løgtingslóg um ábyrgd fyri lán til Fuglafjarðar, Sørvágs og Nes kommunur.

Tingmál nr. 24. 1. viðgerð 3. august.

Uppskot frá landsstýrinum.

Í lögtingsmáli nr. IX—9, 1947—48, samb. lögtingsmál nr. 10/48: Størri havnir (Havnarætlan 1948—57) samtykti løgtingið m. a. at veita 50 pct. í studningi til havnabygging í Fuglafirði og Sørvági, atvikavist 50 pct. av 1.000.000 kr. og 970.000 kr. ella atvikavist 500.000 kr. og 485.000 kr. Fyri ta helvt, kommunurnar sjálvar skulu rinda, hevur Løgtingið veðhildið fyri lánum úr Færø Amts Sparekasse. Av studninginum er útgoldið til Fuglafjarðar 100.000 kr. og til Sørvágs 97.000 kr.

Upplýst er, at báðar kommunurnar nú hava trol uppá pening til at halda fram við arbeiðinum, og søkja tær tí um loyvi til at upptaka lán í Færø Amts Sparekasse við lögtingsveðhaldi uppá tann partin av studninginum, sum ikki er útgoldin. Í lögtingsmáli nr. 11/48: Ábyrgd fyri havnalán, hevur løgtingið samtykt at geva umsøkta veðhald.

Av tí, at til úlíkt veðhald krevst lóg og ikki bert løgtingssamtykt, sambt. løgtingslóg nr. 1, 13. mai 1948, um stýrisskipan Føroya í sermálum, verður fylgjandi sett fram:

Uppskot

til

løgtingslóg um ábyrgd fyri lánum til Fuglafjarðar og Sørvágs kommunur.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað at taka ábyrgd tingsins vegna fyri lánum til Fuglafjarðar og Sørvágs kommunur til havnarbygging, lá bert innanfyri tann partin av lögtingsstudninginum av havnaætlanini 1948/57, sum ikki enn er fallin til gjaldingar.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Forslag

til

lagtingslov om garanti for lån til Fuglefjord og Sørvågs kommuner.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til på Lagtingets vegne at garantere for lån til Fuglefjord og Sørvågs kommuner til havnebygning, dog kun indenfor den del af lagtingstilskudet af havneplanen 1948/57, der endnu ikke er forfalden til betaling.

§ 2.

Denne lov træder strak i kraft.

Tingmål nr. 28. 1. viðgerð 11. august.

Uppskot frá landsstýrinum.

Í lögtingsmáli nr. IX—9, 1947/48: Størri havnir (Havnaætlan 1948/57) samtykti tingið m. a. at veita studning til havnabygging í Runavík 50 pct. 1.000.000 kr. ella 500.000 kr.

Í brævum, dags. 2. august í ár, søkir kommunan um, at Løgtingið við lóg gevir landsstýrinum heimild til tingsins vegna at taka ábyrgd fyri sparikassalánunum, deils fyri kommununnar part av havnabyggingini 500.000 kr. og deils fyri lögtingsstudningin, tó hægst 300.000 kr.

Í lögtingsmáli nr. 35/1948: Lán til Nes kommunu til havnabygging í Runavík, hevur lögtingið samtykt at geva viðhald fyri studningspartin. Av studninginum er útgaldið 50.000 kr.

Av tí, at til útført viðhald krevst lóg og ikki bert lögtingssamtykt, sbr. § 19 í lögtingslóg nr. 1, 13. mai 1948, um stýrisskipan Føroya í sermálum, loyvir landsstýrið sær at skjóta upp, at til tað av landsstýrinum í tingmáli nr. 24/1949 framsetta lógaruppskot um lögtingslóg um ábyrgd fyri láni til Fuglafjarðar og Sørvågs kommunur verður uppískoytt fylgjandi:

Tekstin verður broytt til:

Lögtingslóg um ábyrgd fyri lántøku.

ad § 1.

Aftaná »Fuglafjarð« verður sett »Nes«; aftaná »gjaldingar« verður sett: »viðvíkjandi Nes kommunu tó hægst 300.000 kr.«.

Sum nýtt 2. stk. verður sett:

Umframt nevndu ábyrgd fyri láni til Nes kommunu verður landsstýrið heimilað til tingsins vegna at taka ábyrgd fyri láni, stórt 500.000 kr. til kommununa til havnabygging í Runavík.

Lagtingslov om garanti for lån.

ad § 1.

Efter »Fuglefjord« tilføjes »Nes«; efter »betaling« tilføjes: »vedrørende Nes kommune dog højst 300.000 kr.«.

Som nyt stk. 2 sættes:

Foruden nævnte garanti for lån til Nes kommune bemyndiges landsstyret til på lagtingels vegne at garantere for lån, stort 500.000 kr. til kommunen til havnebygning i Runavík.

2. viðgerð 11. august og 3. viðgerð 12. august.

Broylingaruppskot í tingmáli nr. 28 til § 1 samtykt 12—0. § 1 so broytt, § 2 og lógaruppskotið í síni heild í tingmáli nr. 24 samtykt 13—0.

25. *Broytan í vrakaralógini.*

1. viðgerð 5. august. Framlagt árlil 28. november og broytingaruppskot 7. desember.

Alt.

Landsstýrið hevur í brævi, dagsell 2. august 1949, sett fram uppskot til lógtingslóg um fiskavraking. Málið varð av tinginum beint í fiskivinnuneyvndina, ið nú hevur viðgjørt málið.

Fiskivinnuneyvndin er samd við landsstýrið í teim broytingum, sum landsstýrið hevur gjørt í galdandi lóggávu um vraking tó so, at nevndin er av tí áskoðan, at § 1, 4. stk., í uppskotinum verður at orða soleiðis, at allur fiskur skal vera væl saltaður og umrivin seinast 8 dagar aftaná, at hann er dripin. Fiskur, sum er skipaður upp í Føroyum sum saltfiskur, skal, ta ið hann verður uppskipaður — ífall manning ella reiðari ynskja tað — vigast undir vrakieftirliti.

Nevndin skal annars vísa á bræv og uppskot landsstýrisins.

Viðvíkjandi lön vrakieftirlitsmanna hevur nevndin bytt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Jens Chr. Olsen, P. M. Dam og Wm. Smith) er av samu áskoðan sum landsstýrið, at vrakieftirlitsmenninir verða settir sum tænaðumenn við tí lön, sum uppskotið er av landsstýrinum.

Minnilutin (Fr. Bláhamar og Anth. Sørensen) kann ikki mæla til, at vrakieftirlitsmenninir verða settir sum tænaðumenn, men skjýtur upp, at hesir verða honorarløntir í ó soleiðis, at honorarið verður sett so, at árlønin verður tann sama, sum um teir vóru settir sum tænaðumenn sambært uppskot landsstýrisins.

Uppskot

til

løgtingslóg um fiskavranking.

§ 1.

1. *stykki.* Allur klippfiskur, ið verður fluttur úr Føroyum, skal, sama til hvat land ella hvønn annan stað í ríkinum, hann verður fluttur, verða mettur og flokkaður av vrakarum undir umsjón av yvirvrakara ella vrakieftirlitsmanni. Somuleiðis skal fiskurin verða vigaður á vektum, sum uppfylla lær treytil, ið landsstýrið harum fyriskipar.

2. *stykki.* Á sama hátt skal allur fiskur uppskipaður í Føroyum, ið verður seldur sum saltfiskur, verða mettur, flokkaður og vigaður, sama til hvat land ella annan stað í ríkinum, hann verður fluttur.

3. *stykki.* Yvirvrakari og vrakieftirlitsmenn skulu í báðum teimum førum, sum nevnd eru í 1. og 2. stykki hava umsjón við, hvussu fiskurin er innskipaður, løddur og viðfari í útflutningsskipunum. Fyriskipanir teirra hesum viðvíkjandi eru allir viðkomandi skyldigir at lýða. Ilvørgum fiskafarum skal fylgja váttan yvirvrakara ella vrakieftirlitsmanna, skrivað á farnprógvi.

4. *stykki.* Allur fiskur skal vera væl saltaður og umrivin seinast 8 dagar aftaná, at hann er dripin. Fiskur, sum er skipaður upp í Føroyum sum saltfiskur, skal, lá ið hann verður uppskipaður, ífall manning ella reiðari ynskir tað, undir vrakieftirliti verða vigaður á tann hátt, sum nevndur er í fyrsta stykki. Tó er landsstýrinum heimilt at gera av, at váttan frá vrakara, sum var bjástaddur, lá ið fiskurin var skipaður upp á land, og sum inniheldur álit vrakarans á góðsku, saltlog og ætlaðari vekt av fiskafarminum, lá ið hann varð uppskipaður, og í hagreiding fisksins frammanundan, gongur ístaðin fyri meting flokkan og vigan. Er nú ikki fiskurin fullsallaður (umrivin), lá ið hann verður uppskipaður, gevur vrakarinn váttan um hetta, eins og hann í váttanini áselir, nær ið meting, flokkan og vigan skal vera. Landsstýrið kann gera av, at váttanin, sum nevnd er í 2. punktum, gongur ístaðin fyri meting, flokkan og vigan. Framvegis skal allur saltfiskur, sum ikki hevur verið vrakaður áður, verða vrakaður, fyrstu ferð hann verður seldur í Føroyum. Eisini um hesa vraking kann vrakari geva váttan.

5. stykki. Tær váttanir, sum gjørdar eru um meting, flokkan og vígan, hava í rættarviðurskiftum alment sanleiksgildi. Tó er ikki lokað fyri mótiþrógví.

6. stykki. Loyvt er vrakieftirlitsmanni, tá ið hann fær samtykki frá yvirvrakara, at veita vrakara fulltrú til at starvast í staðin fyri seg sum vrakieftirlitsmaður. Um helta verður gjøllari fyriskipað í starvsreglugerðini, ið umrødd er í 7. stykki.

7. stykki. Gjøllari reglur um vrakingina og vøruviðgerðina, bæði meðan inn verður skipað og umborð í farmaskipinum, verða settar í starvsreglugerð fyri vrakieftirlitsmenn og vrakarar, sum landsstýrið gevur út.

§ 2.

Landsstýrið skipar yvirvrakara, sum hevur í hendi umsjón við allari fiskavranking í Føroyum. Eisini er hann ráðgevari hjá tí almenna í málum viðvíkjandi fiskavranking og -virking. Løn hansara verður ásett í tænastumannalógini.

§ 3.

Frá meirilutanum:

1. stykki. Landsstýrið skipar vrakieftirlitsmenn við tænastustað í hesum støðum, í Vági, Trongisvági, í Klakksvík, á Skálafirði, í Vestmanna og Tórshavn. Løn teirra verður ásett í tænastumannalógini.

Frá minnilutanum:

1. stykki. Landsstýrið skipar vrakieftirlitsmenn við tænastustað í hesum støðum, í Vági, Trongisvági, í Klakksvík, á Skálafirði, í Vestmanna og í Tórshavn. Teir verða honorarløntir, og verða honorarini sett á fíggjarlógini.

2. stykki. Tøð ber til at brøyla talið á vrakieftirlitsmonnum við veiting á fíggjarlógini.

3. stykki. Vrakieftirlitsmenn skulu greiða úr hondum tey størv, ið tilskilað er í 1. og 8. grein.

4. stykki. Vrakieftirlitsmenn skulu, áðrenn teir verða skipaðir í starvið, hava fingið sær neyturvuligan kunndeika um fiskavranking og um, hvussu fiskurin eigur at verða virkaður og hagraiddur, annaðhvørt við tí at hava starvað sum fiskavrakari ella á annan háll.

§ 4.

1. stykki. Landsstýrið skipar so mangar vrakarar, sum tørvast, á hvørjum fiskauútflutningsstað eftir tilmæli yvirvrakarans.

2. stykki. Teir skulu, áðrenn teir taka við starvi, undirskriva trygðarorð, sum landsstýrið fyriskipar, um at teir vilja fylgja teimum reglum, ið settar verða viðvíkjandi starvi teirra, og ídnir og nærlagdir røkja tær skyldur, sum á teimum hvíla í stöðu teirra.

§ 5.

1. stykki. Hvørki yvirvrakari, vrakieftirlitsmenn ella vrakarar mega taka ímóti nakrari samsýning, hvørjari sum er, frá teimum, sum vrakað er fyri, frá skipara á farmaskipum ella øðrum, sum eiga við skipið ella vrakingina at gera, aðrari enn løn teirra, sum ásett er í hesari lóg ella í starvsreglugerðini teirra; heldur ikki mega teir vera fíggjarliga heflir av nøkrum teirra.

2. stykki. Yvirvrakari ella vrakieftirlitsmenn mega harumframt ikki eiga part í virkjum, sum lata vraka fisk, ella arbeiða hjá ella hava annað samsýnt starv hjá keypmönnum ella øðrum, sum vrakað er fyri. Heldur ikki mega vrakarar sum starvsmenn vera í fastari tænaðu hjá nøkrum av hesum ella sum fognarar hava við hesi virki at gera.

§ 6.

1. stykki. Útreiðslur landskassans til lønir yvirvrakara og vrakieftirlitsmanna, dagpeningur teirra og ferðakostnað verða sum part goldnar við tað, at í teimum í 1. grein, 1. og 2. stykki, nevndu ferum skal hann, sum vrakað er fyri, lata í avgjaldi 10 oyru av hvørjum pakka (50 kg) av klippfiski og 5 oyru av hvørjum 100 kg av saltfiski.

2. stykki. Tá ið serliga ber til, hevur landsstýrið heimild til fyribils at lækka hetta avgjaldið ella sleppa tí.

3. stykki. Landsstýrið selir reglurnar um, hvussu avgjaldið skal riðast.

§ 7.

1. stykki. Løn vrakara fyri arbeiði teirra við vraking verður hann at gjalda, ið vrakað er fyri, eftir reglum, sum landsstýrið setir í starvsreglugerð vrakaranna.

2. stykki. Gerst tað neyðugt, verða hesar útreiðslur latnar úr landskassanum frammánundan.

3. stykki. Í hesum reglugerðum skal verða heimilt at gera av, annaðhvørt hvør útflytari sær skal greiða hesi avgjöld, ella um tey skulu verða líknað á allar útflytarar.

4. stykki. Verður ósemja teirra millum, sum eiga lut í máli, av rokningum vrakaranna eftir hesi lóg, sker sýslumaðurin úr, og er avgerð hansara bindandi.

§ 8.

1. stykki. Umframt starv síll við at vraka klippfisk til útflutnings og saltfisk skulu vrakieftirlitsmenninir verða skyldigir at ferðast um í umdømunum sínum til tess at leiðbeina í fiskahagreiðingini, hava umsjón við hagreiðingini, og skal yvirvrakari skipa fyri umferðum teirra. Í starvsreglugerðunum verður avgjørt, hvussu kostnaðurin verður at greiða.

2. stykki. Vrakieftirlitsmenn og vrakarar skulu harafrat, um tað er kravt, og tað ikki bagir starvi teirra annars, vera skyldigir at hjálpa til at døma um fisk eisini í øðrum ferum, enn nevnd eru í 1. grein, 4. stk.; tá skal hann, sum hevur biðið um hesa hjálp, gjalda vrakarunum løn teirra, dagpening og ferðakostnað eftir teimum reglum, sum um hella eru settar.

§ 9.

1. stykki. Brot móti reglunum í hesari lóg verða revsað við sektum, ið leggjast til landskassan.

2. stykki. Sakarmál av hesum brotum verða at viðgera sum lögreglamál.

§ 10.

1. *stykki.* Henda lóg fær gildi beinanvegin. Samstundis fer lóg nr. 71 um fiskavranking í Føroyum frá 23. mars 1932 úr gildi.

2. *stykki.* Henda lóg verður at endurskoða í tingsetuni 1954-55.

Forslag

til

lagtingslov om fiskevranging.

§ 1.

Stykke 1. Al klipfisk, som udføres fra Færøerne, skal, uanset til hvilket land eller hvilke dele af det øvrige kongerige, udførselen sker, af vrager under overvragerens eller en vragerkontrollørs opsyn vurderes og klassificeres, ligesom den skal opvejes på vægte, der opfylder de krav, der stilles i de derom af landsstyret givne forskrifter.

Stykke 2. På samme måde skal al på Færøerne ilandbragt fisk, der sælges som saltfisk, uanset til hvilket land eller til hvilke dele af det øvrige kongerige udførselen sker, vurderes, klassificeres og opvejes.

Stykke 3. Overvrageren og vragerkontrollørerne skal såvel i det i stk. 1 som det i stk. 2 nævnte tilfælde føre tilsyn med fiskens indskibning, stuvning og behandling i fragtskibene. Deres krav i så henseende er alle vedkommende pligtige at adlyde. Med hver fiskeladning skal følge overvragerens eller vragerkontrollørens attest, der påtegnes konossementerne.

Stykke 4. Al fisk skal være velsaltet og omlagt senest 8 dage efter, at den er dræbt. Fisk, som ilandbringes på Færøerne som saltfisk, skal ved ilandbringelsen — ifald mandskab eller reder ønsker det under vragerkontrol — opvejes på samme måde som i stk. 1 ommeldt. Landsstyret kan dog bestemme, at en af den ved ilandbringelsen tilstedeværende vrager udstedt attest, indeholdende vragerens bedømmelse af den pågældende fiskeladnings kvalitet, saltningsgrad og anlagelige vægt ved ilandbringelsen, kan træde i stedet for vurdering, klassificering og opvejning. Forsåvidt fisken ved ilandbringelsen ikke måtte være fuldsaltet (omlagt), afgiver vrageren attest herom, ligesom han i attesten fastsætter det tidspunkt, hvor vurdering, klassificering og opvejning skal finde sted. Landsstyret kan bestemme, at den i 2. punktum nævnte attest træder i stedet for vurdering, klassificering og opvejning. Endvidere skal der finde vranging sted af al ikke tidligere vraget saltfisk, første gang den sælges på Færøerne. Også om denne vranging kan vrager udstede attest.

Stykke 5. De om den stedfundne vurdering, klassificering og opvejning

udfærdigede attester har i reelle forhold offentlig troværdighed. Modbevis er dog ikke udelukket.

Stykke 6. En vragerkontrollør kan med overvragerens samtykke meddele en vrager fuldmagt til at udføre hvervet som vragerkontrollør i sit sted. Der træffes herom nærmere bestemmelser i det i stykke 7 nævnte arbejdsregulativ.

Stykke 7. Nærmere regler om vragningen og varens behandling både ved indskibningen og i fragtskibene fastsættes i et af landsstyret udstedt arbejdsregulativ for vragerkontrollører og vragere.

§ 2.

Overvrager, der udnævnes af landsstyret, fører tilsyn med al vrugning af fisk på Færøerne. Han er tillige det offentliges konsulent i sager angående vrugning og tilvirkning af fisk. Hans lønning fastsættes ved tjenstemandsloven.

§ 3.

Flertallet:

Stykke 1. Vragerkontrollører udnævnes af landsstyret med tjenstested henholdsvis i Våg, Trangisvåg, i Klaksvig, på Skålefjord, i Vestmanna og Thorshavn. Deres lønning fastsættes i tjenstemandsloven.

Mindretallet:

Stykke 1. Vragerkontrollører udnævnes af landsstyret med tjenstested henholdsvis i Våg, Trangisvåg, i Klaksvig, på Skålefjord, i Vestmanna og Thorshavn. De honorarlønnes, og fastsættes honorarene på finansloven.

Stykke 2. Antallet af vragerkontrollører kan ændres ved bevilling på finansloven.

Stykke 3. Der påhviler vragerkontrollørerne de i §§ 1 og 8 ommeldte opgaver.

Stykke 4. Vragerkontrollørerne skal forinden deres beskikkelse have erhvervet sig det fornødne kendskab til vrugning af fisken og fiskens tilvirkning og behandling, enten ved beskæftigelse som vrager eller på anden måde.

§ 4.

Stykke 1. Vragere beskikkes i fornødent antal på hvert fiskeeksportsted af landsstyret efter overvragerens indstilling.

Stykke 2. De skal forinden de begynder deres virksomhed, underskrive en højtidelig forsikring i en af landsstyret fastsat form om, at de vil rette sig efter de bestemmelser, der træffes angående deres virksomhed, og at de med flid og nidkærhed vil opfylde de pligter, der påhviler dem i deres bestilling.

§ 5.

Stykke 1. Hverken overvrageren, vragerkontrollørerne eller vragerne må under nogen form modtage nogen som helst godtgørelse af de personer,

for hvilke vragningen udføres, af fragtbådens fører eller andre, der har noget med båden eller vragningen at gøre, udover den betaling, som er foreskrevet i denne lov eller i deres arbejdsregulativ, ligesom de ikke må stå i økonomisk afhængighedsforhold til nogen af disse.

Stykke 2. Overvrageren eller vragerkontrollørerne må derhos ikke være interessenter i virksomheder, der lader vragning af fisk udføre, eller udføre arbejde hos eller på anden måde yde tjeneste imod betaling til købmænd eller andre, der lader vragning af fisk udføre. Ej heller må vragerne som funktionærer stå i fast tjenesteforhold til nogen af disse eller som interessenter være tilknyttet de pågældende virksomheder.

§ 6.

Stykke 1. Til delvis dækning af landskassens udgifter til overvragerens og vragerkontrollørernes lønninger, dagpenge og rejseudgifter vil der i de i paragraf 1, 1. og 2. stykke, ommeldte tilfælde af rekvirenten være at erlægge en afgift af 10 øre pr. balle (50 kg) klipfisk og 5 øre pr. 100 kg saltfisk.

Stykke 2. Denne afgift kan landsstyret under særlige omstændigheder midlertidigt nedsætte eventuelt frafalde.

Stykke 3. De nævnte forskrifter om afgiftens betaling fastsættes af landsstyret.

§ 7.

Stykke 1. Vragernes løn for deres arbejde med vragningen betales af rekvirenten efter regler, der nærmere fastsættes i vragernes arbejdsregulativ.

Stykke 2. Om fornødent udredes de pågældende omkostninger forskudsvis af landskassen.

Stykke 3. I disse regulativer skal kunne træffes bestemmelse om, hvorvidt hver enkelt eksportør for sit vedkommende skal bære disse afgifter, eller hvorvidt der skal finde en fordeling sted af disse på samtlige eksportører.

Stykke 4. I tilfælde af uenighed mellem de pågældende angående vragernes regninger ifølge nærværende lov, skal sysselmanden kunne decidere med bindende virkning.

§ 8.

Stykke 1. Foruden deres virksomhed ved vragning af klipfisk til eksport og saltfisk skal vragerkontrollørerne være pligtige til efter en af overvrageren fastsat turnus at rejse om i deres distrikter for at vejlede folk med hensyn til behandlingen af fisk og føre tilsyn med den. I regulativerne vil der være at træffe bestemmelse om, hvorledes omkostningerne skal afholdes.

Stykke 2. Endvidere skal vragerkontrollørerne og vragerne være pligtige til, om det forlanges, og det kan forenes med deres øvrige virksomhed, at yde deres medvirken ved bedømmelsen af fisk udover de i paragraf 1, stk. 4, nævnte tilfælde; i så fald betales vragernes lønninger, dag-

penge og rejsseudgifter af den, der har forlangt deres medvirken, med den i henhold til de herom gældende regler fastsatte betaling.

§ 9.

Stykke 1. Overtrædelse af de i denne lov indeholdte bestemmelser straffes med bøder, der tilfalder landskassen.

Stykke 2. Sager i anledning af disse overtrædelse behandles som politisager.

§ 10.

Stykke 1. Denne lov træder i kraft straks. Samtidig ophæves lov nr. 71 om vrugning af fisk på Færøerne af 23. marts 1932.

Stykke 2. Nærværende lov bliver at tage op til revision i lagtingssamlingen 1954—55.

Broytingaruppskot

frá Fr. Bláhamar:

Í álitinum verður útlalísi minnilutans, næstseinasta og seinasta setning, broytt frá »at árslønin verður tann sama, sum um leir vóru settir sum tænastumenn, sambart uppskoti landsstýrisins,« til: »at árslønin verður betri, enn um leir vóru settir sum tænastumenn, sambart uppskoti landsstýrisins.«

Skriv frá landsstýrinum, 2./8.—49:

Av tí at samtykt er, at vrakarastovnurin skuldi vera foroyst sermál, vendi landsstýrið sær, út frá tí sjónarmiði, at stovnurin trongdi til at umskipast, til l/f Føroya Fiskasøla og bað um, at felagið gjørdi uppskot til reglugerð fyri yvirvrakara og vrakieftirlitsmenn og kom við ummæli viðvíkjandi hóskandi samsýning til hesar.

Føroya Fiskasøla svaraði landsstýrinum í brævi, dags. 10. jan. í ár, og sendi samstundis uppskot til broytingar í lóg nr. 7., 23. mars 1932, om vrugning af fisk på Færøerne, arbejdsregulativ for vragerkontrollører på Færøerne, 25. juli 1932, arbejdsregulativ for fiskevrager, 25. juli 1932, og uppskot um propagandunevnd fiski viðvíkjandi. Hesi skjøl eru viðlögð í avriti. Uppskot fiskasølunnar varð sent yvirvrakaranum, og gav hann sítt ummæli í viðlagda brævi í avriti, dags. 20. mai í ár.

Broytingar av týðningi í galdandi lóggávu í uppskoti fiskasølunnar eru fylgjandi:

1. Vraking verður kravd av øllum klippfiski og saltfiski, landaður í Føroyum, uttan mun hval laud fiskurin verður útlutur til, og ikki sum skipanin var áður, bert til tey og ley lond. § 1, stk. 1 og 2 í uppskotinum.
2. Gjallari umsjón við saltfiski, tá ið hann verður landaður. § 1, stk. 4.
3. Nýtt vrakieftirlitsdømi verður sett á stovn (Skálafjørðurin). § 3, stk. 1.
4. Yvirvrakarinn ásetur tann »turnus«, ið vrakieftirlitsmenninir skulu nýta í teirra leiðbeining við tí endamáli at bøta um góðskuna av fiski og skapa javna vraking um allar Føroyar.

Landsstýrið kann út frá teim av fiskasøluni framførdu sjónarmiðum viðmæla, at uppskotið verður gjørt til lóg, ið við fylgjandi broytingum:

ad § 2.

Landsstýrið heldur tað ikki vera beint, at tað í lógini verður ásett, at fyriløka, ið ikki er undir almennu umsitingini, fær rætt at verða hoyrd, tá ið embælsmaður skal setast. Eitt annað er, at landsstýrið administrativt í praksis ivaleyst vil spyrja tann stovnin, ið hevur størsta áluga av, hvussu vrakarastovnurin verður skipaður.

Løna hjá vrakieftirlitsmonnunum.

Vrakieftirlitsmenninir eru honorarløntir, í løtuni við einum árligum honorari uppá 3.600 kr.; haraftrat verður latin vanlig prosentviðbót 55 pct. ella tilsamans 5.580 kr. Í fylgiskjali viðvíkjandi løn vrakieftirlitsmanna hevur fiskasølan principalt skotið upp, at hesir verða settir sum tænastumenn við árligari grundløn uppá 3.600 kr. Landsstýrið góðtekur tey av fiskasøluni framsettu sjónarmið fyri eini betran av løn eftirlismanna; serstakliga er tað rímiligt, tá ið lógin og uppskotið, eins og verður kravt av tænastumönnum, krevur, at teir fíggjarliga skulu vera leysir av privatum fyriløkum. Rímiligt er tí at seta teir sum tænastumenn. Spurningurin er so, hvussu grundlønin skal ásetast. Til sammingar skal nevast, at tollmenninir liggja í lønardeildini 1950—2400 kr., yvirtollarin 2400—2850 kr. Av tí at tað óivað má krevjast av vrakieftirlitsmonnum, at teir ikki eru ov ungir, heldur landsstýrið, at lønardeildin: grundløn 3000 kr., hækkandi 3. hvørt ár við 300 kr. upp til 3600 kr. er hóskandi. Byrjanarlønin gevur við teim viðbótum, ið nú eru, fyri ein giftan mann 7680 kr. árliga, fyri ein ógiftan 6480 kr. árliga. Út frá tí, at eftirlitsmenninir verða settir sum tænastumenn, er uppskot fiskasølunnar broytt í hesum paragraffum: 3, stk. 1 og 2 (tað verður ikki hildið neyðugt at krevja serliga vátan frá tænastumanni umframt vanlig embælislyfti) 6, stk. 1, 7, stk. 1, og 8, stk. 2.

ad § 6, stk. 1.

Av tí at prísurin fyri fisk er nógv lægri nú enn áðrenn bardagan, at útreiðslurnar hjá tí almenna viðvíkjandi vrakarastovnunum

verða hægri enn fyrr, verður skotið upp, at gjøldini verða sett atvikavíst til 10 oyru pr. ballu fyri klippfisk og 5 oyru pr. 100 kg saltfisk. Beinast hevði kanska verið at ásett gjøldini sum ein procentpart av söluprísinum, men hetta vil óivað geva eykaumsiting. Fylgjandi vísir, hvat tey gomlu gjøldini vildu givið, og hvat tey nýggju kunnu geva; uppseltar eru eisini útreiðslurnar við vrakarastovninum eftir teim gomlu og teim nýggju lønunum. Føroya Fiskasøla roknar við eini sølu í ár uppá 29.000 tons saltfisk og hægst 1000 tons klippfisk.

	Núgaldandi gjøld	Nýggj gjøld	Galdandi lønir	Nýggjar lønir
Saltfisk	5.800 kr.	11.500 kr.	(roknað við 6 eftirlitsm. og í yvirvrakara).	
Klippfisk	1.000 —	2.000 —		
	6.800 —	16.500 kr.	32.320 kr.	56.400 kr.

Út frá teim omanfyri nevndu sjónarmiðum, at vrakieftirlitsmenninir (og yvirvrakarir) verða settir sum tænaðsmenn, heldur landsstýrið tað ikki verða neyðugt at seta serligar reglur um, nær hesir kunnu vera frákoyrdir, shr. viðm. til § 9 í uppskoti fiskasølunnar.

ad § 10, stk. 2.

Landsstýrið heldur, at lógin, áðrenn hon verður tikin upp aftur, skal hava loyvi at virka í nøkur ár, so at roynt verður í praksis, um hon hevur brek; skotið verður tí upp, at lógin verður tikin upp til endurskoðunar í tingsetuni 1954—55 og ikki sum av fiskasøluni skotið upp longu eftir einum ári.

Viðvíkjandi spurninginum um at seta nevnd at fyrirleika propaganda til tess at bota um góðskuna av salt- og klippfiski, jvnbr. viðlagda fylgiskjal frá Føroya Fiskasøla, er landsstýrið av somu áskoðan sum fiskasølan um, at hetta er beint, í hvussu er, inn til serlig fiskivinnuskrivstova er stovnað undir landsstýrinum. Landsstýrið skal tí mæla til, at stýrið fær heimild til at seta tilíka nevnd, og at útreiðslurnar verða at rinda av landskassanum.

Við hesum viðmerkingum skal landsstýrið mæla til, at niðanfyri framsetta uppskot til lögtingslóg um fiskavrakir í Føroyum verður gjørt til lóg.

Lógaruppskotið tikið upp í álitinum.

2. viðg. 1. desbr. 3. viðg. 6. og 9. desbr. Atkvøðugr. 12. desbr. Brøyttingaruppskotið frá Bláhamar fall 9—0. Lógaruppskotsins §§ 1 og 2 samtyktar 19—0. Uppskot minnilutans pt. 1 til § 3 fall 8—0. Uppskot meirilutans pt. 1 til § 3 samtykt 13—0. § 3, pt. 2, 3 og 4 samtykt 14—0. §§ 4—10 samtyktar 17—0 og lógin í síni heild samtykt 14—0.

26. *Broytingar í og uppiskoyti til tænaðumannalógina.*

1. viðgerð 5. august. Framlagt 10. febrúar 1950

Alit.

Fíggiarnevndin hefur havi til viðgerðar ýmsar umsóknir og uppskot til broytingar og í uppiskoyti til tænaðumannalógina. Uppskotini og tær flestu av umsóknunum eru sendar nevndini av landsstýrinum við ummæli.

Fíggiarnevndin setur fram soljóðandi

Uppskot

til

Broytingar í og uppiskoyti til lögtingslóg nr. 16, 28. mars 1949, um lön tænaðumanna landsins.

Til § 2):

1. Sum nýtt punktum til stk. 1 (landsbókahaldarin):
Núsitandi landsbókahaldari verður lönur við grundlön 7.800 kr. árliga, hækkandi 5. hvørt ár við 600 kr. til 9.000 kr.
2. Sum nýtt punktum til stk. 3 (kassameistari og bókahaldarar):
Frá meirilutanum (Dam, H. Djurhuus, Long og Th. Petersen):
Núsitandi kassameistari og bókahaldarar fáa tillagt lønaraldur frá 1. degi, teir lónu við starv á gjaldstovuni sum ávikavíst kassameistari og bókahaldarar.
Minnilutin (Poulsen, Weihe og Øregaard) setur ikki uppskot fram.
3. Stk. 4 verður broytt soleiðis:
Tollskipanin.
Yvirtollari av 1. stigi: Grundlön 2.400 kr. árliga, hækkandi 3. hvørt ár við 150 kr. til 2.850 kr.
Yvirtollari av 2. stigi: Grundlön 2.100 kr. árliga, hækkandi 3. hvørt ár við 150 kr. til 2.550 kr.
Tollarar (5): Grundlön 1.950 kr. árliga, hækkandi 3. hvørt ár við 150 kr. til 2.400 kr.

Til § 3):

4. Stk. 1 verður broytt soleiðis:
Landsverkfrøðingurin: Grundlön 7.800 kr. árliga, hækkandi eftir 5 árum til 8.400 kr., eftir 10 árum til 9.000 kr., eftir 15 árum til 10.800 kr. og eftir 20 árum til 11.700 kr.
5. Stk. 2 verður broytt soleiðis: Verkfrøðingar (1): Grundlön 6.000 kr. árliga, hækkandi 5. hvørt ár við 500 kr. til 7.500 kr.

Til § 5):

6. Sum nýtt punktum til stk. 1:
Núsitandi yvirlækni fær lön sambt. sáttmála millum Sygghusforeningen i Danmark og Den almindelige danske lægeforening vedrørende fastsættelse af ansættelsesvilkår for sygehusoverlæger. Skipanin er galdandi frá 1. apríl 1946.

Til § 7):

7. Sum nýtt punktum til stk. 4 (landbúnaðarráðgevarin):
Meirilutin (H. Djurhuus, Poulsen, Weihe og Øregaard):
Núsitandi landbúnaðarráðgevari fær 3 aldursviðbætur sum persónliga eftirlönggevandi viðbætur frá 1. apríl 1949. Tænastualdur hansara verður roknaður frá 1. apríl 1949.

Minnilutin (Dam, Long og Th. Petersen):

Núsitandi landbúnaðarráðgevari fær tænastualdur tillagdan frá 1. apríl 1938.

Til § 8):

8. Sum nýtt stk. 1:
Fiskiskonomisk laboratorium:
Fyrirstoðumaðurin: Grundløn 5.700 kr. árliga, hækkandi 3. hvørt ár við 600 kr. til 7.500 kr.
9. Sum nýtt stk. 3:
Vrakarueftirlitsmenn (6): Grundløn 3.000 kr. árliga, hækkandi 3. hvørt ár við 300 kr. til 3.600 kr.

Til § 9):

10. Sum nýtt punktum til stk. 2 (lærarar):
Núsitandi lærari fær tænastualdur tillagdan frá 1. oktober 1942.

Forslag

til

Ændringer i og tilføjelser til lagtingslov nr. 16 af 28. marts 1949
om lønregulering for landets tjenestemænd.

Til § 2):

1. Som nyt punktum til stk. 1 (landsbogholderen):
Nuværende landsbogholder aflønnes dog med grundløn 7.800 kr. årlig, stigende hvert 5. år med 600 kr. til 9.000 kr.
2. Som nyt punktum til stk. 3 (kasserer og bogholdere):
Fra flertallet (Dam, H. Djurhuus, Long og Th. Petersen):
Nuværende kasserer og bogholdere får tillagt lønningsancienni-

tel fra det tidspunkt, de blev ansat på oppebørselskontoret som henholdsvis kasserer og bogholdere.

Mindretallet (Poulsen, Weihe og Øregaard) fremsætter ikke forslag.

3. Stk. 4 ændres således:

Toldvæsnel.

Overtolder af første grad: Grundløn 2.400 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 150 kr. til 2.850 kr.

Overtolder af 2. grad: Grundløn 2.100 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 150 kr. til 2.550 kr.

Toldere (5): Grundløn 1.950 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 150 kr. til 2.400 kr.

Til § 3):

4. Stk. 1 ændres således:

Landsingeuiøren: Grundløn 7.800 kr. årlig, stigende efter 5 år til 8.400 kr., efter 10 år til 9.000 kr., efter 15 år til 10.800 kr., og efter 20 år til 11.700 kr.

5. Stk. 2 ændres således:

Ingeniører (1): Grundløn 6.000 kr. årlig, stigende hvert 5. år med 500 kr. til 7.500 kr.

Til § 5):

6. Som nyt punktum til stk. 1:

Nuværende overlæge aflønnes i overensstemmelse med overenskomst mellem Sygehusforeningen i Danmark og Den almindelige danske Lægeforening vedrørende fastsættelse af ansættelsesvilkår for sygehusoverlæger. Ordningen er gældende fra 1. april 1946.

Til § 7):

7. Som nyt punktum til stk. 4 (landbrugskonsulenten):

Flertallet (H. Djarhuus, Poulsen, Weihe og Øregaard):

Nuværende landbrugskonsulent får tillagt 3 alderstillæg som personligt pensionsgivende tillæg fra 1. april 1949. Tjenesteancienniteten regnes fra 1. april 1949.

Mindretallet (Dam, Long og Th. Petersen):

Nuværende landbrugskonsulent får tillagt tjenesteanciennitet fra 1. april 1938.

Til § 8):

8. Som nyt stk. 1:

Fiskeriøkonomisk laboratorium:

Forstanderen: Grundløn 5.700 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 600 kr. til 7.500 kr.

9. Som nyt stk. 3:

Vragerkontrollører (6): Grundløn 3.000 kr., stigende hvert 3. år med 300 kr. til 3.600 kr.

Til § 9):

10. Som nyl punktum til stk. 2 (lærere):

Nuværende lærere far tillagt tjenesteanciennitet fra 1. oktober 1942.

2. og 3. viðgerð 10. febr. — Lógarsuppskotsins pelli 1 samtykt 12—0, pt. 2 frá meirilutanum samtykt 11—0, pt. 3, 4 og 5 samtykt 15—0 og pt. 6 samtykt 12—0. Pt. 7 frá minnilutanum fall 9—0 og pt. 7 frá meirilutanum samtykt 14—0. Pt. 8—10 samtykt 15—0 og lógarsuppskotið í síni heild samtykt 16—0.

27. *Broytan í rúsdrekkalógini.*

1. viðgerð 28. október. Framlagt 1. deshr.

Álit.

Føroya landsstýri hevur í brævi til tingið 4.-8.—1949 sett fram uppskot til broytan í lögtingslóg nr. 10, 28. mars 1949, hareftir hvør persónur yvir 20 ár bert kann innflyta upp til 9 lítrar av rúsdrekka um $\frac{1}{4}$ -árið. Herundir kemur vín, ið inniheldur yvir $2\frac{1}{2}$ pct. alkohol. Lagt verður aftrat í skrivinum frá landsstýrinum, at A. Samuelson, lögmaður, er imóti, at rationeringin av víni verður tikin av. Lögtingslóg nr. 10, 28.-3.—1949, hevur nú skjótt virka í $\frac{3}{4}$ ár, og menn, sum hava fylgt við, kunnu lí duga á at skyna, hvussu lógin hevur verið í royndum.

Tað er allíð torført at seta í lóggildi skamtan av vørnum og ikki minst av spirituosa. Vit vita, at tað er nakað av okkara fólk, sum ikki nýtir spiritus, ein annar partur, sum nýtir eitt sindur og upp aftur ein partur, sum nýtir tað til yvirmál.

Tann skamtanin, sum sett varð við lóg 28.-3.—1949, má koma at hava til fylgi, at tann seinast nevndi parturin roynir at finna útvegir fyri at umganga lógina, heraftrat kemur, at tollurin av spiritus er vorðin so høgur, at menn leita sær lógir at fáa spiritus uttan um regluligan veg. Tað kann lí sigast, at tann núverandi lóggáva treingir til stóra ábót, og at tað eru fá fólk, sum eru noydd við tað, sum í dag er galdandi.

Í seinastu tingsetu var málið til viðgerðar á tingi og hevði ein meiriluti í nevndini uppskot um at seta á stovn eitt spiritusmonopol undir tingsins umsjón, soleiðis at tað var ført kartotek yvir hvønn einstakan keypara, og at ein altíð kundi eftirkanna, hvat hvør einstakur hevði fingið, tá árið var at enda. Hetta uppskot vann ikki meirilutin fyri sær á tingi. Hesin sami meirilutin, sum er í nevndini í ár, heldur

tað vera fálengt at seta uppskotið fram aftur nú, meðan ein meirluti (M. Holm, J. Chr. Olsen og Øregaard) vilja ikki hava núverandi löggávu broytta av tí, at teir halda hana hava virkað ov stutt til at fáa eitt greitt yvirlit yvir, hvat gagn ella ógagn hon ger.

Ein minniluti (Hákon Djurhuus og S. P. Zachariasen) mæla til at uppskotið frá landsstýrinum um at undantaka vín frá skamtanini verður samtykt.

Ein annar minniluti (S. P. Zachariasen) mælir til at taka lógina 28.-3.-1949 av aftur.

Uppskot

til

broytan í lögtingslóg nr. 10, 28. mars 1949, frá einum minniluta (Hákon Djurhuus og S. P. Zachariasen):

1. Uppskot landsstýrisins til broytan í lögtingslóg nr. 10 av 28. mars 1949 verður at samtykkja av lögtinginum.

Ein annar minniluti (S. P. Zachariasen) setir fram hetta uppskot:

2. Lögtingslóg nr. 10, 28. mars 1949, verður at seta úr gildi.
3. Henda lóg fær gildi beinanvegin.

Ændring í lagtingslov nr. 10 af 28. marts 1949 fra et mindretal (Hákon Djurhuus og S. P. Zachariasen).

1. Landsstyrets forslag til ændring i lagtingslov nr. 10 af 28. marts 1949 vedtages af lagtinget.

Et mindretal (S. P. Zachariasen) fremsætter dette forslag:

2. Lagtingslov nr. 10 af 28. marts 1949 ophæves.
3. Denne lov træder i kraft straks.

Uppskot frá landsstýrinum.

Í lögtingslóg nr. 10, 28. mars 1949, eru serligar reglur settar fyrir innflytan av rúsdrekka, soleiðis at hvør persónur yvir 20 ár berf kann innflyta upp til 9 lítrar av rúsdrekka um fjórðingsárið, soleiðis at fata, at allur lógur, ið inniheldur yvir $2\frac{1}{4}$ pct. alkohol, fellur hernundir.

Av tí, at meginparturin av vanligum víni inniheldur yvir $2\frac{1}{4}$ pct. vektprocent alkohol, og tað má sigast, at vín vanliga er ein vora, sum ikki verður misbrúkt og heldur ikki kann sigast at vera skaðilig at nýta, verður tað hildið at vera óneyðugt at lata vanligt vín verða undir galdandi rationering.

Í lógini er nýtt merkingin vektprocent. Við tað at hetta í vanligum tollbrúki er broytt til rúmprocent, verður skotið uppá at nýta hesu merking.

Vín kann koma upp um 23 rúmprocent, men verður lá t. d. í Danmark tollað sum spiritus. Tað verður hildið hóskandi í hesum viðfangi at nýta sama merki sum í Danmark.

Lagt verður afturat, at A. Samuelson, lögmaður, er ímóti, at rationeringin av víni verður líkin av.

Uppskot

til

broytan í lögtingslóg nr. 10, 28. mars 1949.

§ 1.

Í lógarinnar gr. 1 verður 2. pelli orðað soleiðis:

Fyrí spiritus verður eftir hesi lóg roknaður allur lógur, sum í sær hevur meira enn 23 rúmprocent av alkoholi.

§ 2.

Henda lógin kemur í gildi beinan vegin.

Forslag

til

ændring í lagtingslov nr. 10 af 28. marts 1949.

§ 1.

Lovens § 1, 2. stykke, affattes således:

Som spiritus henregnes i henhold til nærværende lov al vædske, der indeholder over 23 rumprocent alkohol.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

2. viðgerð 5. desbr. og 3. viðg. 8. desbr. Atkv. 12. desbr. — Uppskot minnilutans (S. P. Zachariassen) fall 8—0. Uppskot minnilutans (Hákon Djurhuus og S. P. Zachariassen) § 1 samtykt 11—0, § 2 sett undir atkvøðugr. við *navnakalli*: *Ja* atkvøddu: L. Zachariassen, H. Djurhuus, S. P. Zachariassen, M. Holm, R. Long, Kr. Djurhuus, P. H. Weihe, Wm. Smith, A. Sørensen, Th. Petersen, S. Ellefsen, J. P. Davidsen. Atkvøddu *íkkí*: P. Petersen, P. M. Dam, Tr. Samuelson, Jens Chr. Olsen, J. Poulsen, H. Iversen, Fr. Bláhamar og J. Fr. Øregaard, og varð § 2 so staft og lógin í síni heid samtykt 12—0.

28. Hvalaveiða við hvalabátinum „Sumbø“.

Við 1. viðgerð 11. august samtykt við 14—0 soljóðandi

Uppskot frá landsstýrinum.

Í lögtingsmáli nr. VI—16/1947 hevur Løgtingið samtykt, at p.f. Lopra fær loyvi at reka hvalaveiðu frá støðini í Lopra við upp til 2 hvalabátum.

25. juli 1949 hevur felagið vent sær til tingið við soljóðandi brævi:

»Undirritaða felag loyvir sær hervið at venda sær til tað hátt virða Løgting við niðanfyrri skrivaðu umsókn.

Vit hava keypt nýggjan hvalabát og sett í veiðu í staðin fyrri »Sumbø«, sum nú er úli og veiðir brugdu. »Sumbø« hevur siglingsloyvi til 1./9.

Tá tað mest er ein roynd við brugduskjótingini, kunnu vit ikki vænta tað fer at geva nakra peningaliga úrløku, men verður at geva erfaring um hvat ið kann útvinnast úr henni, sum kann koma at hava týdning fyrri framtíðina.

Fyri at bæta um tað peningarligu úrløkuna, loyva vit okkum hervið at spyrja tað hátt virða Løgting um loyvi til við »Sumbø« eisini at skjóta teir hvalir, teir koma framat í tíoarskeiðinum 1.-8.—1.-9. heitar ár.

Vit eru greiðir yvir, at tað er nokk við 6 hvalabátum í Føroyum, tá veiðisøki er so lítið, og hvalurin ikki er so nógvur sum fyrr í tíðini, men tá heitar er so stutt tíð, tað her er talan um, og vit hava brúkt so nógvan pening at gera hvalastøð og bátar í stand við, at tað hevði komið væl við, um »Sumbø« kundi fingið nakrar hvalir afturat brugdunum.

Vit vildu fegin fingið tað hátt virða Løgtings svar aftur

skjótast gjørligt, um vit kunnu fá betlar loyvi hetlar stutta tíðarskeið.

Vísandi til hesa umsókn kann landsstýrið viðmæla, at tað umsøkla loyvi verður givið.

Uppskot.

Løgtingið samtykkir, at p.f. Lopra fær loyvi til við hvalabátinum »Sumbø«, ið annars er á brugðuveiðu, eisini at skjóta hvalir, teir koma frammat í tíðarskeiðinum 1. august til 1. september 1949.

29. Loyvi til og ábyrgd fyri kassakredit til Froðbiar kommunu.

1. viðgerð 11. august. Framlægt 17. aug.

Álit.

Froðbiar sóknarstýri søkir í brævi, 29. juli 1949, um tingsins samtykt til at taka ein kassakredit uppá 100.000 kr. í Føroya Banka og biður samstundis um tingsins ábyrgd.

Við at vísa á skriv landsstýrisins, 10. august 1949, heldir nevndin seg ikki kunna seta fram uppskot um ábyrgd og setir tí fram hella

uppskot.

Løgtingið gevur Froðbiar kommunu loyvi til at upplaka ein kassakredit í Føroya Banka uppá 100.000 kr.

Skriv landsstýrisins 10. august 1949.

Í viðlagda brævi í avrili, dags. 29. juli í ár, hevur Froðbiar kommuna søkt um lögtingsins samtykt til at taka ein kassakreditt uppá 100.000 kr. í Føroya Banka og um, at løgtingið tekur ábyrgd fyri hesum kreditti. Átlanin er at hava kassakredittin í 3 ár.

Kommunan upplýsir, at orsøkin til, at kreditturin skal upptakast, er at kommunuskatturin ikki verður goldin í rættari tíð, serliga tí at reiðararnir, ið eru kravdir at halda pening aftur hjá sjómennunum til rindan av skatti, ikki kunnu rinda fyrrenn við árslok.

Kommunan biður um at fáa málið avgreitt sum skjótast, av tí at kreditturin skal brúkast til rindan av hinum dagligu útreiðslunum.

Málið hevur verið í umsóknarnevndini, ið beindi tað aftur til landsstýrið við tilmæli um, at stýrið legði tað fyri tingið til avgerðar.

Sum tað gongur fram av tí til løgtingið framsenda yvirlíti yvir ábyrgdarskyldu lögtingssins pr. 1. apríl í ár, hevur løgtingið áttikið sær garantiir fyri um leið 6 mill. kr., fyri tað mesta lán til kommunur; har aftrat koma so lán frá ríkiskassanum og frá kreditfeløgnum av kommunum í Danmark. Aftrat koma eisini lán til vinnulánsgrunnin pr. s. d. ca. 6 mill. kr. Av lánnum til Froðbiar kommunu garanteraði løgtingið pr. 1. apríl í ár fyri kr. 871.401,88. Hetta blætið vísir, at tað óivað er neyðugt, at løgtingið er meira varið í framtíðini við at veita garantiir. Minnst má eisini til, at løgtingið hevur givið lyfti um ógvuliga stórar garantiir, ið ikki enn eru vorðin aktuel, og at Færø Amts Sparekasse nú er farin at krevja garanti fyri lán uppá lögtingsludning til havnabygging.

Hetta lánið, Froðbiar kommuna nú søkir um loyvi til at taka, skal nýtast til rindan av dagligum útreiðslum. Tað verður vegna konsekvensunum ætlað ikki at vera tilráðiligt at garanterera fyri láninum. Tær grundir, kommunan førir fram fyri loyvinum, eru óivað felags fyri flestu kommunur í Føroyum.

Har ímóti er tað væl neyðugt hjá kommununi, um ikki steðgur skal koma í, at hon fær loyvi til at taka upp hóskandi kreditt, sum verður afturgoldin, so hvørt sum fallin skattur verður goldin.

2. viðgerð 18. august.

Uppskot nevndarinnar samtykt 15—0.

30. Lán til Sandavágs kommunu til vatnveiting.

1. viðgerð 11. august. Framlagi 12. aug.

Álit.

Í brævi, dags. 5. august í ár, til lögtingið hefur Sandavágs sóknarstýri sókt um tingsins loyvi og ábyrgd fyri, at kommunan tekur upp lán í Færø Amts Sparekasse, stórt 45.000 kr., til eina umfatandi víðkan av vatnveitingini í bygdini. Sóknarstýrið roknað við, at víðkanin kemur at kosta omanfyri nevndu peningahædd. Arbeiðið er komið væl á veg, men kommunan er komin í peningatrot, og um ikki steðgur skal koma í, er neyðugt, at umsókn loyvi verður givið skjótast gjørligt.

Kommunan annullerar samstundis umsókn kommununnar í lögtingsmáli nr. 104/1948; jbr. lögtingslóg nr. 31, 31. mars 1949. Eftir hesi lóg er landsstýrið heimilað tingsins vegna at geva Sandavágs kommunu loyvi at taka lán í Færø Amts Sparekasse 60.000 kr. til byggjan av el.verki og taka ábyrgd fyri hesum láni undir nærri treytum.

Umsóknarnevndin hefur beint hetta málið í kommunala nevndina.

Kommunala nevndin, ið hefur viðgjørt hetta mál, er sámd um at mæla tinginum til at geva Sandavágs kommunu loyvi til at taka lán í Færø Amts Sparekasse, og at tingið tekur ábyrgd fyri hesum láni, stórt 45.000 kr., og setir so stalt fram fylgjandi

UPPSKOT:

Løgtingslóg um lán til Sandavágs kommunu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað tingsins vegna at geva Sandavágs kommunu loyvi til at taka lán í Færø Amts Sparekasse 45.000 kr. til víðkan av vatnveitingini og taka ábyrgd fyri hesum láni.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Samstundis fer lögtingslóg nr. 31, 31. mars 1949, um lán til Sandavágs kommunu úr gildi.

Lagtingslov om lån til Sandevåg kommune.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til på tingets vegne at give Sandevåg kommune tilladelse til at optage et lån, stort 45.000 kr., i Færo Amts Sparekasse til udvidelse af vandforsyningen og til at stille garanti for dette lån.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

Samtidig ophæves lagtingslov nr. 31. af 31. marts 1949 om lån til Sandevåg kommune.

2. og 3. viðgerð 18. august. Lógaruppskotsins §§ 1 og 2 samtyklar utan atkvøðugreiðslu og lógin í síni heild samtykt 15—0.

31. Post- og ferðasamband til Funningsfjarðar og Biggjar.

1. viðgerð 12. august. Framlagt álit 30. januar 1950. (P. II. Weihe, ó.h., S. P. Zachariassen og P. M. Dam v. f.):

Álit.

Í skrivi, dagfest 1. august 1949, heitir Hans J. Kjeld o. fl., Funningsfjarði, á lögtingið við bøn um, at »Ternan« ella annað far, ið siglar til bygdirnar har um leið, eisini kemur til Funningsfjarðar og tekur allan postin við til bygdirnar.

Ein limur í nevndini (A. Sørensen) skjýtur upp at lata »Smiril« eina ferð um vikuna sigla til Sands fyrri suðurgangandi og 14. hvønn dag til Skúvoyar suðurgangandi.

Samferðslunevndin, ið hevur havt málið til viðgerðar, er samd um at áleggja Smirils administrator at lata Ternuna aðruhvørja viku sigla til Funningsfjarðar og at lata Smiril eina ferð um vikuna fara til Sands suðurgangandi og 14. hvønn dag til Skúvoyar suðurgangandi.

Skriv er eisini frá J. Ole Jacobsen, Bø, dagsett 19. august 1949, har hann heitir á lögtingið við bøn um, at lögtingsins skip leggja at í Bø, tá ið tey eru vestanfyrri. Eisini biður hann um hava vegin Bø—Sørvág í huga, so samband kann fáast tann vegin. Smirils administra-

lor hefur havt umsóknina til ummælis, og heldur hann það næstan vera ógjörligt at lata lögtingsskipini sigla bert til Bíggjar.

Samferðsluneyndin hefur viðgjört málið og er sátt um at biðja lögtingsskrivstovuna heita á D. Niclasen og biðja hann um at lata m.b. »Vesturleið« leggja at í Bø teir dagar, tá ið báturin siglur til Mykines.

Uppskot

1. Álagt verður Smirils administrator at lata Ternuna aðruhvørja viku sigla til Fanningsfjarðar.
2. At Smiril eina ferð um vikuna fer til Sands suðurgangandi og 14. hvønn dag til Skúvoyar suðurgangandi.
3. Heitt verður á D. Niclasen at lata m.b. »Vesturleið« leggja at í Bø teir dagar, tá ið siglt verður til Mykines.
4. Álagt verður Sørvágs kommunu at gera vegin Bø—Sørvág lánan.

2. viðg. 1. februar og 3. viðg. 3. febr. Uppskot nevndarinnar samtykt 14—0.

32. Lánloyvi og ábyrgd fyri láni til Fámjins kommunu.

1. viðg. 12. aug. Framl. 17. aug.

Nevndarálit.

Sóknarstýrið fyri Fámjins kommunu hefur í brævi, dags. 8. h.m., søkt lögtingið um loyvi til kommununa at upptaka eitt lán uppá 25.000 kr., ið brúkast skal til byggjan av einum kolátráðbana.

Samstundis verður lögtingið biðið um at átaka sær ábyrgdina fyri hesum láni, tí sparikassin er sýtin fyri at læna kommununi peningin uttan lögtingsábyrgd.

Umsóknarnevndin hefur beint málið í kommunalu nevndina.

Nevndin, sum hefur havt málið til viðgerðar, má halda, ut um tráðbanin verður bygdur, verður bygdin sjálf fær fyri at útvega sær brenni, og er helta av stórum týðningi, bæði fyri bygdina — torvheiðarnar eru um at verða uppbrúktar, og bygdin liggur so óhøgliga fyrri, at útreiðslurnar við at fáa kol aðrar staðir frá verða ov stórar — og fyrri landið í síni heild.

Upplýst er, at tingið hefur fyrr átekið sær eina ábyrgð fyri kommununa uppá 3.000 kr. í 1948. Av hesum stendur eftir at gjalda pr. 1/4—1949 2.800 kr.

Nevndin setir í fram hetta

Uppskot

til

Løgtingslóg um loyvi til upptøku av og ábyrgd fyri láni til Fámjins kommunu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað lingsins vegna at geva loyvi til upptøku av og garantera fyri einum láni til Fámjins kommunu uppá 25.000 kr., ið nýlast skal til byggjan av kolatráðbana.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Forslag

til

Lagtingslov om tilladelse til optagelse af og garanti for lån til Famiens kommune.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til på lagtingets vegne at give tilladelse til optagelse af og garantere for et lån til Famiens kommune, stort 25.000 kr., der skal anvendes til opførelse af en kultrådbane.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

2. og 3. viðg. 18. aug. Lógaruppskotsins §§ 1 og 2 samtyklar uttan alkvøðugr. og lógin í síni heild samtykt 13—0.

33. *Broytan í lóg fyri l.f Føroya Fiskasølu.*

1. viðgerð 14. november. Framlagt 6. februar 1950.

Umhugsan.

Við skrivi, dagsett 21. oktober 1949, hevur Føroya javnaðarflokkur vent sær til lögtingið við áheitan um at broyta skipanina fyri l.f Føroya Fiskasølu soleiðis, at veiðumannastætturin verður at fáa helmingin av limunum í umboðsnevnd og stjórn felagsins. Í skrivinum verður ført fram, at veiðimannastætturin vanliga sambært sáttmálar eigur helmingin av veiðuni.

Málið er tann 14. november beint í fiskivinnunevndina, ið hevur býtt seg í 3 minnilutar.

Minnilutin (Jens Chr. Olsen) loyvir sær at føra fram :

Sambært grein 3 í lóg fyri l.f Føroya Fiskasølu eigur limarætt maður ella felag, sum er salt- ella klipptfiskaútflytari, hevur heimstað í Føroyum og skrivliga gevur seg undir lógir felagsins í øllum lutum, og eftir grein 11 hevur aðalfundurin hægsta vald í øllum viðurskiptum felagsins. Grein 17 fyrirselur, at aðalfundurin velur eina umboðsnevnd, og grein 18, at umboðsnevndin setur eina starvsnevnd.

Eftir grein 16 krevst til broytan av felagslógini, at minst helvtin av felagslimunum er umboðað á fundi, og at minst $\frac{2}{3}$ av teim umboðaðu atkvøðum eru fyri uppskotinum.

Sum nevnt er tað aðalfundurin, ið velur umboðsnevnd, og umboðsnevndin, ið velur starvsnevnd eftir lóg felagsins. Um so er, at áheitan javnaðarflokksins miðar ímóti at geva veiðumannastættinum frammihjárt til at fáa helmingin av limunum í hesum báðum nevndum, krevst broytan av lógum felagsins, og so stalt eigur eitt fílski uppskot at verða lagt fyri aðalfundin, sbr. grein 16 í felagslógini. Annars er at viðmerkja, at í hesum báðum nevndum sita ávikavist 9 og 3 limir.

Løgtingið hevur góðtikið lógir felagsins og harvið sjálvandi eisini góðtikið grein 16, ið fyrirsetir, at broytan bert kann gerast, um ein kvalificeraður meiriluti av limum felagsins á fundi eru fyri hesum.

Løgtingið kann so stalt ikki nú gera broytingar í lógum felagsins, men tað má farast fram eftir felagsins lógum, um broytingar skulu gerast, og má málið tí leggjast fyri aðalfund felagsins.

Minnilutin (Jens Chr. Olsen) skal annars viðmerkja, at fiskimannastætturin sjálvandi hevur stóran áhuga fyri, hvussu fiskasølan fer fram, og harvið fyri virki Føroya Fiskasølunnar. Fiskimaðurin eigur antin beinleiðis ella óbeinleiðis sín stóra part í fiskinum og harvið í sölupeninginum.

Bæði reiðarastætturin og fiskimannastætturin hava somu interessur hesum viðvíkjandi og ynskja, at fiskurin verður seldur best møguligt. Fekk fiskimannastætturin meiri at siga í Føroya Fiskasølu við at fingið teirra menn inn í leiðsluna, vildi hann eisini tikið sína

ábyrgd viðvíkjandi söluni, og tað vildi ivaleyst ført til, at báðir partar kendu sína ábyrgd, soleiðis at teir komu til at føll, at teir drógu somu línu, og harvið eisini følt seg meira »solidariskar».

Skotið verður tí upp, at heilt verður á Føroya Fiskasølu um, at lógir felagsins verða broyttar soleiðis, at fiskimannafeløgin, maskin- og motorpassarafeløgin og skipara- og navigatørfelagið fáa rætt til at hava í umboðsnevnd felagsins 1 mann hvør, soleiðis at tey umboðast við 3 monnum í tí 9-mannanevnd, ið er umboðsnevnd felagsins, og setir minnilutin fram uppskot samsvarandi hesum.

Minnilutin (Fr. Bláhamar og A. Sørensen) loyvir sær at bera upp ynski fyri aðalfundi Føroya Fiskasølu um at broyta lógir felagsins so, at fiskimannafeløgunum verður heimilt at velja 1 mann í umboðsnevndina, maskin- og motorpassarafeløgin 1 mann og Føroya skipara- og navigatørfelag 1 mann.

Ein minniluti (Wm. Smith og P. M. Dam) ásannar, at kravið um, at fiskimannastatturin, sum sambært fiskisáttmálarnar eigur yvir helmingin av veiðini, skal fáa helmingin av stjórnarmonnum Føroya Fiskasølnnar, er ikki bara rættvíst, men eisini av stórum týðningi at fáa framt sum skjótast.

Tað kann ikki nektast, at sum nú er vorðið, eru fiskimenn ógvuliga illa nøgdir við fiskasøluna. Sum kunnugt er ein maður, sum er illa nøgdur við eitt úrslit, dupult illa við, um hann verður hildin uttanfyri og einki fær at siga og harvið onga ávirkan fær á úrslitið, serliga tá tað leikar so nógv á hjá honum, sum tað leikar á hjá fiskimannastattinum at fáa hilt besta úrslitið av fiskasøluni, ið er einki minni enn sjálvt grundarlagið undir hansara tilveran.

At verða hildin uttanfyri hjá fiskimanninum í so týðningarmiklum máli, sum tá ið avgerast skal, hvat ið hann skal fáa fyri arbeiðið, kann ikki annað enn skapa missskiljan millum hann og reiðarastattin, sum í dag hevur fingið einkarrætt at selja allan salt- og klippfisk, eisini tann partin, sum fiskimannabólkurin eigur. Aftur á hin bógvin við tað taka burtur alla illgitan, missskiljan söluni viðvíkjandi, um fiskimannastatturin fær eins nógv at siga og harvið eins stóra ábyrgd sum reiðarastatturin viðvíkjandi fiskasøluni.

Tað ber ikki til at siga, at fiskimenn ikki hava skil á at verja interessur sínar í fiskasølu.

Fiskimenninir kunna eins væl og úlgerðarflokkurin velja sær skilamenn at vera fyri seg í umboðsmanna- og starvsnevndum Føroya Fiskasølnnar. Keypararnir í einum brúksfelag hava ikki allir skil uppá forrættning og handilsskap. Men teir velja sær serkønar menn síná millum ella uttan fyri sín ring til at standa fyri og vera í umsitingarnevndum og stýrum brúksfelaganna.

Og hvør torir at avsanna, at andeilsfeløg og brúksfeløg kring knøttin ikki hava víst seg kappingarfør við onnur virki.

Minnilutin ivast ikki í, at fiskimannastatturin meiri enn so er førur fyri at velja sær dugnamenn sum umboðsmenn í umboðsmannanevnd eins væl og starvsnevnd Føroya Fiskasølnnar.

Minnilutin (Smith og Dam) setir tí uppskot um, at tingið skipar fyri, at fiskimannastatturin verður at fáa helmingin av limunum í umboðsmanna- og starvsnevndum fiskasølnnar.

Fyri at náa at hesum máli verður mælt tinginum til at samtykkja tvínni uppskot. Annað, har ið tað verður álagt Føroya Landsstýri at treyta framhald av einkarrættinum, ið givin er Føroya Fiska-

sølu við, at fiskasølan á fyrsta aðalfundi broytlir »Lóg fyrri l/f Føroya Fiskasølu (The Faroe Fish Exporting Company)« soleiðis, at í umboðsmannanevnd og starvsnevnd Føroya Fiskasølunnar verða at sita eins nógvir umboðsmenn fyrri fiskimannastatlin (fiskimenn, skiparar og stýrimenn, maskin- og motormenn) og fyrri reiðarastatlin.

Minnilutin hevur hugsað sær, at veiðimannafeløgin byta sínar sessar síná millum í mun til partin, ið hvør eigur í veiðuni. Soleiðis kundi hóskandi setst, at fiskimannafeløgin fingu 60 pct., skipara- og navigatørfelagið 25 pct. og maskinist- og motorpassarafelagið 15 pct. av tí helmingi, sum fiskimannastatlin verður at fáa.

Er ójavn tal í umboðsmannanevnd og starvsnevnd, verður at kasta lut um, hvør ið skal fáa hin staka.

Til fyrivarni, um hella uppskot fellur, eigur tingið at samtykkja at sela eina landsfiskasølu á stovn. Henda landsøla skal sjálvandi hava einkarsølurætt fyrri allar Føroyar, og hon eigur at verða skipað á lutafelags grundarlagi, eins og Føroya Fiskasøla er og Føroya Fiskeksport var.

Uppskot.

Frá minnilutanum (Jens Chr. Olsen):

Heitt verður á Føroya Fiskasølu um, at lógir felagsins verða broyttar soleiðis, at fiskimannafeløgin fáa rætt til at hava 1 lim í umboðsnevnd felagsins, maskin- og motorpassarafeløgin 1 og skipara- og navigatørfelagið 1 lim.

Frá minnilutanum (Fr. Bláhamar og A. Sørensen):

Skotið verður upp, at felagslógarinnar gr. 17 verður broytt soleiðis:

Sum nýtt pelti 2 verður selt:

»Umboðsnevndin sambært gr. 17, pelti 1, verður at økja við 3 monnum, einum valdum av Føroya og Suðuroyar Fiskimannafeløgum, einum valdum av Føroya maskinist- og Føroya motorpassarafeløgum og einum av Føroya skipara- og navigatørfelag.«

Frá minnilutanum (W. Smith og P. M. Dam):

Í fyrstu syftu:

Føroya Landsstýri treylar framhald av einkarsølurættinum, tað hevur givið l/f Føroya Fiskasølu, við, at felagið á fyrsta aðalfundi sínum broytlir »Lóg fyrri l/f Føroya Fiskasølu« soleiðis, at fiskimannastatlin fær helmingin av umboðsmonnum í starvsnevnd og umboðsmannanevnd felagsins, og av hesum helmingi verða fiskimannafeløgin at fáa 60 %, skipara- og navigatørfelagið 25 % og maskinist- og motorpassarafelagið 15 %.

Verður stakur limur í starvs- og umboðsmannanevndunum, verður kastað lut um hann millum fiskimannastatlin og reiðarastatlin.

Í aðru syftu:

Lóg

fyrir

L.F. Føroya Landsfiskasøla, Tórshavn.

Navn, heimstaður og endamál.

§ 1.

Navn felagsins er L.F. Føroya Landsfiskasøla. Felagið er lutafelag (andeilsfelag), og heimstaður tess er Tórshavn. Endamál felagsins er at hava saltfiska- og klippfiskaútflutningin úr Føroyum í hondum og røkja slíkan handilsskap, sum náttúrliga fylgir hesum endamáli.

§ 2.

Útflutninginum til frama skal felagið fyrireika ella styðja propaganda fyri føroyskum fiski mest gjørligt, og royna at bota um marknaðin.

Felagið skal virka fyri, at sáttmálar um handilsskap, serliga fiskasølu, verða gjørdir við onnur lond.

Limirnir.

§ 3.

Limarætt eigur maður ella felag, sum er salt- ella klippfiskaútflytari, hevur heimstað í Føroyum, og skrivliga gevur seg undir lógir felagsins í øllum lutum.

Felagslimirnir átaka sær at lata allan sín saltfisk og klippfisk til ella um felagið. Í vissum førum, og tá tað annars ikki nervar felagið, kann stjórnin í samráði við starvsnevndina geva serstøk imflutningsloyvi eftir reglum, sum eru samtyktar av umboðsnevndini. Tá limur verður upptikin í felagið, rindar hann 600 kr. í limagjaldi. Limagjaldið verður endalig ogn felagsins.

§ 4.

Vil limur ganga úr felagnum, skal hann boða frá skrivliga við hálvt árs freist til 1. jannar í komandi árinum.

Fíggarliga skipan felagsins.

§ 5.

Fyri peningaliga skyldur felagsins heftir ein skuldbindingarpeningur, líttaksgrunnur felagsins og aðrar ognir felagsins. Eingin einstakur limur heftir fyri peningaliga skyldur felagsins.

§ 6.

Skuldbindingarpeningurin útvegast á tann hátt, at hvør limur, tá hann gengur í felagið, gevur eina skuldbinding, sum starvsnevndin ásetir til eina peningahædd, ið svarar til 100 oyru fyri hvørju 50 kg av klippfiski av teirri sølnøgd, sum limurin árliga kann ætlast at selja felagnum. Starvsnevndin kann krevja, at limurin letur veðhald fyri skuldbindingina, annaðhvørt í sínum ognum ella á annan hátt.

Av skuldbindingini verða 10 % at rinda í seinasta lagi 1 ár frá tí degi, limurin er gingin í felagið. Um neyðugt kann aðalfundurin krevja, at meira verður goldið, ið ongantíð meir enn 20 % árliga. Triðja hvørt ár skal starvsnevndin útjavna skuldbindingar limanna eftir

teirra meðalsölu tey farnu 3 árin. Tó fer fyrsta útlavningin fram 1950.

Gongur limur úr felagnum, fær hann skuldbindingina aftur, íroknað tann part av henni, sum inngoldin er. Tó verður einki útgoldið fyrr enn omanfyri nevnda útlavning er farin fram, og ikki fyrr enn 1 ár er gingið frá tí degi, limurin er gingin úr felagnum.

§ 7.

Rindar limur ikki rættstundis tað, hann er skyldugur at rinda, skal hann í rentu lata 6 pct. árliga av teirri peningahædd, sum fallin er til gjaldingar. Verður eitt innheintað krav ikki goldið rættstundis, hevur felagið rætt til at meta alla skuldbindingina fallna til gjaldingar, og til at søkja sær frygd ella fullnað fyri kravið.

§ 8.

Tiltaksgrunnurin útvegast á lann hátt, at 1 pct. árliga verður afturbildið av tí peningi, sum hvør limur eigur fyri tað, hann hevur selt felagnum.

Tá 1 milliún er komin í tiltaksgrunnin, kann tað, sum framvegis verður afturbildið, nýlast til árligar afturgjaldingar so við og við av tí, sum fyrst varð afturbildið, tá ið felagið heldur seg hava nóg stóran rakstrarpening.

Roknskapur verður førdur fyri hvønn lim viðvíkjandi tí, hann eigur í tiltaksgrunninum. Límir, sum siga seg úr felagnum, fáa tó bert 75 pct. afturgoldið av sínum luti í tiltaksgrunninum.

§ 9.

Felagið hevur rætt til at taka lán. Til tess at hjálpa felagnum til slík lán, hevur felagið rætt til at veðseta skuldbindingar limanna og aðrar ognir felagsins.

Til veðseting krevst samtykki frá umboðsnevndini.

§ 10.

Tá fiskur verður seldur felagnum, fær limurin ein keypseðil, har greiðliga er tilskilað, hvat og hvussu nógv selt er. Hetta má vera skilt sundur frá tí, sum limurin annars eigur av fiski, og tá báðir partar hava undirritað keypseðilin, er ognarrætturin gingin til felagið.

Gjollari reglur viðvíkjandi keypi felagsins frá limunum verða ásettir í einari starvsreglugerð, sum samtykt verður av umboðsnevndini.

Fyriskipan felagsins.

§ 11.

Hægsta vald í øllum viðurskiptum felagsins hevur aðalfundurin. Aðalfundur verða hildin í Tórshavn.

Regluligur aðalfundur verður hildin einaferð um árið í mars mánað. Eykadalfundur verður hildin, tá annaðhvørt starvsnevndin ella aðalfundurin viðtekur tað, ella tá í minsta lagi 15 limir krevja tað.

Verður slíkt krav sett fram, skal aðalfundurin haldast í seinasta lagi ein mánað aftaná at kravið er móttikið.

§ 12.

Starvsnevndin kallar aðalfundin saman á tann hátt, at hon skrivliga gevur hvørjum einstøkum limi boð í minsta lagi 14 dagar frammanundan. Samstundis sum samankallað verður til aðalfundar,

verða tey uppskot at leggja fram á skrivstovu felagsins, sum fráboðað eru til viðgerðar á tí samankallaða aðalfundinum. Í boðunum til limirnar skal dagsskrá aðalfundarins verða tilskilað.

§ 13.

Uppskot frá limunum til viðgerðar á regluligum aðalfundi skulu vera nevndini í hendi í seinasta lagi 10. februar og uppskot til viðgerðar á eykaaðalfundi í seinasta lagi 3 vikur, áðrenn eykaaðalfundurin verður settur.

§ 14.

Á aðalfundinum greiða limirnir atkvøðu eftir fylgjandi reglum: Hver limur, sum sambært skuldbinding sínari verður settur at selja felagnum 3000 ballur av klippfiski (á 50 kg) ella meira, eigur 1 atkvøðu. Limir, hvørs ætlaða sòla verður mett til minni enn 3000 ballur, eiga $\frac{1}{30}$ atkvøðu fyri hvørjar fullar 1000 ballur.

Hvørjum limi er loyvt at lata umboðsfulltrúa (prokurist) mæta fyri seg, ella slíkan mann við ábyrgd, ið arbeiðir hjá honum. Somuleiðis er felagnum loyvt at hava stjóran fyri seg, og nýtist hesum monnum ikki serliga fundarfulltrú. Loyvt er at greiða atkvøðu við fulltrúa, men fulltrúin skal sjálvur vera limur í felagnum.

Er mál til viðgerðar viðvíkjandi viðurskiptum millum lim og felag, hevur limurin ella fulltrúi hansara rætt til at geva frágreiðing í málinum, men ikki at vera til staðar, tá ið atkvøtt verður um avgerðina; eingin kann tá heldur atkvøða fyri hann.

Aðalfundurin velur sjálvur fundarstjóra. Fundarstjórin ger av øll mál viðvíkjandi fulltrúarviðurskiptum og stýrir fundinum.

§ 15.

Á aðalfundinum verða øll mál avgjörd við vanligum meiriluta. Standa atkvøðurnar á jøvnum, er uppskotið burturdøtt. Atkvøðugreiðslan fer fram skrivliga við atkvøðuseðlum. Tó kann fundarstjórin loyva munnliga atkvøðugreiðslu, um eingin av limunum mótmælir hesum.

§ 16.

Broytan av felagslógini verður at samtykkja av Føroya Løgtingi.

§ 17.

Burturúr felagslimunum velur aðalfundurin helmingin av eini umboðsnevnd. Hin helmingurin verður valdur av Føroya Fiskimannafelag og Suduroyar Fiskimannafelag við 60 pct., hvørt felag í mun til sítt limatal, Føroya skipara- og navigatørfelag við 25 pct. og Føroya maskinist- og motorpassarafelag við 15 pct. Um hvør av teimum, fiskimannastatturin ella felagsins limir, skulu fáa tann 9. mannin, verður avgjört við lutakasti.

Í umboðsnevndini sita 9 limir, ið valdir verða fyri 3 ár (seinn og soleiðis, at 3 fara frá á hvørjum ári, tey fyrstu árin við lutakast. Afturval loyvt.

Umboðsnevndin er millumlið millum limirnar og starvsnevndina. Hon viðger og avger allar spurningar, sum starvsnevndin leggur fyri hana. Á umboðsnevndarfundum kann hon krevja upplýsingar um alt felagsviðurskiptum viðvíkjandi.

§ 18.

Á hvørjum ári velur umboðsnevndin burtur úr sínum limum eina starvsnevnd við upp til 5 limum.

Starvsnevndin hevur eftirlit við og ábyrgdina fyri dagligu leiðslu felagsins. Starvsnevndin velur sær sjálv formann og ræður fyri síni starvsskipan.

§ 19.

Eftir uppskoti frá starvsnevndini setir umboðsnevndin stjóra ella stjórar. Starvsnevndin setir hægri starvsfólk felagsins og avger løn teirra. Dagligu leiðslu felagsins og setan av skrivstovufólki hevur stjórnin í hondum.

§ 20.

Fyri starvið fáa starvsnevndarlimirnir fasta samsýning, sum umboðsnevndin avger.

Starvsnevndarlimir, sum ikki búgva í Tórshavn, fáa harumframt sínar ferðaútreiðslur afturrindaðar eftir rokning.

Formaður umboðsnevndarinnar fær eina samsýning, sum umboðsnevndin avger. Umboðsnevndarlimirnir fáa dagpening fyri fundirnar. Ferðaútreiðslur fáa teir afturrindaðar eftir rokning.

§ 21.

Felag verður bundið við undirskrift av stjóra, tá soleiðis at skat lán vera líkið ella ognir felagsins verða settar í veð sambært gr. 9, mugu 2 starvsnevndarlimir skriva undir ella stjóri saman við starvsnevndarlimi.

§ 22.

Roknskaparár felagsins er álmannaárið. Roknskapurin verður granskoðaður av 2 granskoðarum, sum aðalfundurin velur, og sum ikki eru felagslimir. Annar teirra skal vera lóggiltur. Aðalfundurin avger samsýning teirra.

Roknskapurin við viðmerkingum frá granskoðarunum verður at leggja fyri hvønn regluligan aðalfund til samtyktar.

Reglur um gerðadóm o. a. t.

§ 23.

Øll trætumál millum felagið og teir einstøku limirnir verða at loysa við gerðadóm. Felagið og limirnir nevna upp hvør sín gerðadómara. Kunnu gerðadómararnir ikki greiða trætumálið, verður tað at avgera av einum ástøðumanni, sum valdur er av sorinskrivarinum. Hvørki gerðadómararnir ella ástøðumaðurin mugu vera limir í ella í tænastu hjá felaginum ella nøkrum limi, og mugu teir ikki vera nærri skyldir við partarnar eina trémenningar.

Gerðadómurin avger sjálvur, hvør skal gjalda útreiðslurnar, sum standast av honum.

§ 24.

Svíkur limur skyldur eftir hesi lóg og teim keypseðlum, sum nevndir eru í gr. 10, kann starvsnevndin døma hann í sekt. Sektin fellur til felagið.

Hvør starvsnevndaravgerð eftir hesi grein kann leggjast undir gerðadómio, sambært gr. 23.

Áðrenn avgerð verður tikin um viðurskiptir, ið kunna valda, at limur kemur undir sekt, kann hann krevja, at klagan verður lögð fyrri hann, og eigur hann tá at fáa høvi til annaðhvørt skrivliga ella munnliga at føra sína undanfærslu.

Byrjan av starvi felagsins.

§ 25.

Felagið byrjar starv sítt, tá ið limirnir við 8 daga fyrivarni fáa boð um helta í innskrivaðum brævi frá starvsnevndini.

§ 26.

Landsstýrið skipar eftirlitið við starvi felagsins og eigur rætt at fáa allar upplýsingar frá felaginum, sum tað ynskir felaginum og tess virki viðvíkjandi.

§ 27.

Hesa lóg verður stýrið at seta í gildi, um aðalfundur f. f. Føroya Fiskasøluvarnar ikki broytir lógarreglur felagsins sambært uppskoti minnilutans í fyrstu syftu.

2. viðgerð 7. februar og 3. viðg. 8. febr. Minnilutauppskot frá Smith og Dam í fyrstu syftu og í aðru syftu fall 7—0. Minnilutauppskot frá Jens Chr. Olsen fall 6—0. Minnilutauppskot frá Bláhamar og Sørensen samtykt 12—0.

34. Løgtingssamtykt um tingslit.

17. august legði lögtingsformaðurin fram soljóðandi

uppskot til avgerðar.

Løgtingið samtykkir, at tingfundirnir verða niðurlagdir frá hósdeggi 18. h. m. iuntil mánadagin 17. oktober 1949.

18. august legði formaðurin fram soljóðandi

Broytingaruppskot.

Orðini hósdagur 18. h. m. verður broytt til fríggjadagin 19. august 1949.

19. august broytingaruppskotið samtykt 11—0 og uppskot til avgerðar so broytt samtykt 11—0.

35. *Løgtingslóg um uttanbýggjajørð.*

1. viðg. 25. oktbr. Framl. álit 30. jan. 1950 (Johan Poulsen v.f.).

Alt.

Landsstýrið hevur lagt fyri tingið uppskot til lóg um uttanbýggjajørð. Í skrivi, ið er viðlagt somu sak, verður gjørt vart við, at høurin til uttanbýggjajørð stundum stendur ósligin í fleiri ár, orsakað av at uppsitari og ánari ikki kunnu koma ásamt. Mælt verður til at samtykkja lóg, ið tryggjar uppsitaran, so hann ikki kann verða uppsagdur, uttan so at jørðin skiftir eigara við arv ella sølu.

Herumframt verður skotið upp, at jørð bert skal kunna fara í arv til 1. og 2. ættarlið, um arvingar ikki búgva í somu bygd, har jørðin liggur, og at tað ikki skal vera loyvt at selja jørð til uttanbýggjamað, um maður á staðnum býur fyri hana, tað jørðin verður mælt til av almennum sýnis- og melismað, ið rættarin átpeikar, og skal uppsitarin allíð eiga fyrsta rætt til keyp.

Búnaðarnevndin, ið hevur hugið málið til viðgerðar, hevur bytt seg í 3 minnilutar.

Ein minniluti (Øregaard og Dam) er samdur við landsstýrið í, at tað má tykjast at vera stórt spell, at stórar víddir av dyrkaðum lendi verða so vanrøktar, at grasíð ár undan ári ikki verður sligið í eini tíð, har nógv — enná børn — ikki fáa mjólkasopan. Hetta er eitt óskil, ið tingið eigur at gera tað, ið gerast kann, fyri at bøla um.

Sum nú er skipað, at uppsitarin vanliga kann sigast upp við mánaða ávaring til ein 1. januar, kann tað hugsast, at mangur ikki er líka ágríttin at halda innaugarðsjørðina í góðum standi, sum nm ein hevði tryggjan fyri, at hann kom at sita við jørðini alla sína tíð, og enn minni fer undir nýdyrkingararbeiði.

Minnilutin (Dam og Øregaard) skal so statt mæla tinginum til at samtykkja uppskot landsstýrisins soleiðis broytt, at sett verður sum nýggj grein 3:

»Tann í gr. 2 nevndi sáttmáli fer úr gildi, hvørja ferð jørðin skiftir eigara, antin tað er við arv, gávu, sølu ella makaskifti«.

Ein minniluti (P. Petersen og A. Sørensen) loyvir sær at úttala:

Frá gamlari tíð man tað hava verið reglan yvirhøvur, at tann gamla bygðin (so langt sum felags-lunnindini rækka) hevur verið rættarumdømi í øllum jarðarrættarligum málum.

Eingin eigari av jørð — ognar- ella óðalsmaður — sum sat utanfyri bygdamarkið, kundi rækja síni eigararættindi sjálvur, men mátti haraftur ímóti rækja tey gjøgnum sín uppsitara (smbr. regluna í gr. 9 í forordning frá 30. mai 1691).

Tað fyrsta í hesum máli má tí vera at sláa fast, nær uppsitaraskylda er, og um hon í vissum førum, eitt nú har bygdir eru vaksnar saman, kann linkast ella frávikjast við sáttmála bygda millum.

Hærnæst má sláast fast, hvørji rættindi uppsitarin hevur eftir galdandi siði, og um regla skal gerast eins fyri landið.

Minnilutin vil vera við í eini skipan, sum miðar ímóti, at uttanbýggjarjørðin skjótast gjørligt fæst aftur til bygðina og so leingi tryggjar uppsitara sum umboðsmanni eigara mest gjørligt.

Var hugur á tingi fyri tí, var lag á manni at fyriskriva tíðarhóskandi reglur um ein óðals- og loysingarrætt fyri uttanbýggjumanna næstringar, sum sita í bygðini.

Hesin vegur var ivaleyst tann hesti fyri aftur at fáa jørðina til bygðina.

Eisini vildi ein lóggáva, sum áleggur størri fyrilit við flyting av seyði, borið sama vegin.

Minnilutin kann ikki mæla tinginum til at ganga saman um uppskot landsstýrisins í tí skili, tað er.

Minnilutin skal afturí móti mæla til at ganga saman í einum uppskoti um at fyriskriva reglur, sum fastleggja uppsitaraskylduna og rættindi uppsitara, og sum uppiskoyti hartil gera lógarreglu um bygdamanna rættindi til loysingar — ella forkeypisrættindi av uttanbýggjajørð yvirhøvur.

Ein minniluti (Joh. M. Fr. Poulsen) setur ikki fram uppskot.

Uppskot.

Frá minnilutanum (Øregaard og Dam):

Uppskot landsstýrisins verður at samtykkja soleiðis broytt:

Uppskot

til

løgtingslóg um uttanbíggjajørð.

§ 1.

Við teirri í hesi lóg nevndu uttanbíggjajørð er at fata tann jørð, ið er í ogn teirra, ið búgva í aðrari bygd, enn har jørðin liggur.

§ 2.

Tá eigari av tilíkari jørð ikki er førur fyri sjálvur at gera nýtslu úr henni, innangarðs eins væl og uttangerðs, hevur hann skyldu at fáa sær uppsitara og við hann gera sáttmála.

Í hesum brúksáttmála verður skrásettur rættur uppsitarans og kann hans til at brúka innangarðsjørðina, so leingi tey eru á lívi. Ífall ósemja stendst av hesum sáttmálaviðurskiftum, hava partarnir skyldu at geva seg undir avgerð landbúnaðarráðsins.

§ 3.

Tann í grein 2 nevndi sáttmáli fer úr gildi, hvørja ferð jørðin skiftir eigara, ætlin það er við arv, gávu, sølu ella makaskifti.

§ 4.

Jørð, sum smb. gr. 2 er latin uppsitara í hendi at røkja, kann einans verða latin til fólk, ið búgva í somu bygd, har jørðin liggur, og eigur uppsitarin fyrsta rætt til keyp.

Er uppsitarin ikki hugaður at keypa, meðan annar keypari bjóðar seg fram, kann uppsitarin verða uppsagdur við mánaða ávaring til at fara úr starvi, innan árið er úti.

Reglurnar í 1. petli í hesi grein forða tó ikki fyri, at kona eigarans og lívsarvingar hans í 1. og 2. ættarliði kunnu ognast jørðina, sjálvt um arvingarnir búgva uttanbíggja.

§ 5.

Tá ið jørð, sum sbr. 4. grein, 3. petli, hevur verið latin til uttanbíggjanienn, ognast øðrum aftur, eigur tilíkt skifti at fara fram sbr. reglunum í 4. grein, 1. og 2. petli. Somuleiðis har eigarin kann makaskifta jørðina.

§ 6.

Um uttanbíggja seljari og innanbíggja keypari verða ósamdir um kostnaðin, verður avgerð í hesum spurningi at taka av uttanveltadum sýnis- og metismauni, ið rætturin útpeikar. Sum grundarlag fyri tilíkari virðismetan eigur at verða líkin við tann vinningur, ið jørðin kann roknað at geva í væl undandyrkaðum standi, eins og viðbót má verða viðroknað, har jørðin verður bíddin at liggja á virðismiklum stað.

Um eingin innanbíggja hevur hug at ognast jørðina til soleiðis ásett virði, stendur tað eiganum frítt, eftir at almenn útbjóðing er farin fram, at lata jørðina til hvønn honum lystir. Áðrenn tinglestur um tilíka sølu kann fara fram, skal landbúnaðarráðið fyri dómaranum, ið tinglesur, prógva, at innanbíggja søla ikki hevur fingist í lag, sbr. 1. petli.

§ 7.

Einki skjal, sum stríður ímóti hesi lóg, kann verða tinglisið við rættarlóggildi.

§ 8.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Forslag

til

lagtingslov om udenbygds jord.

§ 1.

Ved udenbys jord forstås i denne lov jord, der ejes af person bosiddende i anden bygd, end den, hvor jordegodset er beliggende.

§ 2.

Når ejeren af sådant jordegods ikke selv er i stand til at drive jorden, indengårds såvel som udengårds, skal han sørge for at have en opsidder (forpagter) og med denne oprette en brugskontrakt.

Denne brugskontrakt sikrer opsidderen brugen af indmarken for hans og hustrus levetid. I tilfælde af uenighed om kontraktforholdene er parterne underkastet landbrugsrådets afgørelse.

§ 3.

Den i § 2 nævnte overenskomst træder ud af kraft, hver gang jorden skifter ejer, hvadenten dette sker ved arv, gave, salg eller mageskifte.

§ 4.

Ved overdragelse af jordegods, der ifølge § 2 er undergivet forpagtningspligt, må afhændelse kun ske til person (personer) bosiddende i den bygd, hvor jordegodset er beliggende, og har opsidderen (forpagteren) forkøbsret.

Såfremt opsidderen ikke ønsker at købe, og anden køber findes, kan hans forpagtning opsiges med måneds varsel til ophør ved årets udgang.

Bestemmelserne i stk. 1 i denne paragraf er dog ikke til hinder for, at ejerens hustru eller hans livsarvinger i 1. og 2. led kan få jordegodset overdraget, selvom arvingerne er udenbygdsboende.

§ 5.

Når jordegods, der ifølge § 4, stk. 3, har været overdraget udenbygdsboende, atter skifter ejer, skal der forholdes efter reglerne i § 4, 1. og 2. stykke, og på samme måde, hvor ejeren mageskifter jordegodset.

§ 6.

Skulde der opstå uenighed mellem udenbygds sælger og indenbygds køber om købesummen, skal denne bestemmes af uvildige, af retten udmeldte syns- og skønsmænd under hensyntagen til den ind-

lægt, ejeren måtte have haft af jordegodset, regnet i god, driftsmæssig stand med tillæg for mulig værdifuld beliggenhed.

Skulde ingen indenbygds hœende ønske at overtage jordegodset for den således fastsatte værdi, står det ejeren frit for efter offentligt udbud at afhænde jordegodset til hvem som helst. Forinden tinglæsning af sådanne salg kan finde sted, skal landbrugsrådet overfor tinglæsningsdommeren dokumentere, at indenbygdssalg ikke har kunnet opnås, jfr. 1. stk.

§ 7.

Intet i strid med denne lov udstedt dokument kan tinglæses med gyldig retsvirkning.

§ 8.

Denne lov træder straks i kraft.

2. viðgerð 31. jannar og 3. viðgerð 1. febr. Atkvøðugr. 7. febr. Uppskotið frá Dam og Øregaard fall 7—0. Lógaruppskotið so stalt burturdottið.

36. 25. apríl sum frídagur í fólkaskúlanum.

1. viðgerð 25. oktober. Framlagt 6. desember.

Álit.

Føroya landsstýri hevur í skrivi, dagsett 22. september, sent tinginum bræv frá Føroya arbeðarafelag, dagsett 3. august í ár, og verður her skrivað: Á aðalfundi 21. mars 1949 varð einmæll samtykt at heita á Føroya lögting um at gera flaggdagin 25. apríl til vanligan frídag í fólkaskúlanum. Føroya arbeðarafelag biður hervið Føroya lögting um at taka málið til viðgerðar.

Í sama skrivi er viðmerkt, at stýrið ikki sær, at tingsamtykt er um, at 25. apríl er flaggdagur.

Ein minniluti umboðandi sambandsflokkin (Samuelson og Weihe), seta ikki fram nakað uppskot í hesum máli.

Ein meiriluti (M. Holm, R. Long og S. P. Zachariasen) heldur tað vera heint, at lögtingið samtykkir at gera 25. apríl til flaggdag soleiðis, at allir slovnar, sum eru undir tingsins ræði ella øðrum almennum føroyskum fyrisæti, hava skyldu at vinda flagg á stong henda dag.

Ein minniluti (M. Holm R. Long) heldur, at tað skal verða álagt við lóg, at allir skúlar í Føroyum skulu á hvørjum ári tann 25. apríl flagga við føroyskum flaggi, meðan ein annar minniluti (S. P. Zachariasen) heldur, at tað fyribils ikki skal ásetast við lóg, at skúlar í Føroyum hava flaggskyldu henda dag av tí, at tað við nógvar skúlar í Føroyum ikki er flaggstong og flagg, og má hetta koma so við og við. Tað skuldi verið gjørligt hjá lærarum í samráð við sóknarstýrinum at fingi til vega flaggstong og flagg uttan at seta lógarreglur hesum viðvíkjandi.

Spurningurin um, at børnini skulu hava frí frá skúlanum 25. apríl, heldur nevndin ikki fer at bera til at seta fram í lógarformi.

Meirilutin í nevndini mælir til, at landsstýrið heitir á okkara skúlastjórn um at senda rundskriv til skúlarnar og biðja lærararnar greiða børnunum frá uppruna flaggsins, og hvønn týdning flaggið hevur havt fyri hvørja einstaka tjóð, eins og teir læra børnini at hava virðing fyri okkara lands flaggi, so at tey eisini virða fløggini hjá øðrum londum.

Her kann leggjast afturat, at ein minniluti (M. Holm og R. Long) vilja hava hetta sett fram sum eina ríkislóg, meðan ein annar minniluti (S. P. Zachariasen) vil hava hetta sum eina lögtingssamtykt.

Okkara flagg er ungt, og tað skortar oftani uppá flaggsíð. Vit hava úverri sæð fløgg hingið uppi í myrkri og enná alla náttina. Tilíkt og annað kunna lærararnir greiða børnunum frá, hval rættur flaggsíður er.

Uppskot.

I. Frá meirilutanum (M. Holm, R. Long og S. P. Zachariasen).

Løgtingið samtykkir, at 25. apríl er flaggdagur Føroya, og at allir slovnar, sum eru undir lögtingsins ræði ella øðrum almennum føroyskum fyrisæti, hava skyldu at vinda flagg á stong henda dag.

II. Heitt verður á landsstýrið um at biðja okkara skúlastjórn senda rundskriv til skúlarnar í Føroyum ávísandi tað, ið fram er ført í álitinum.

III. Frá einum minniluta: (M. Holm og R. Long).

Álagt verður øllum teim sóknarstýrum, ið enn ikki hava reist flaggstong og keypt flagg til teir skúlar, sum tey hava ábyrgd fyri, at gera hella áðrenn 25. apríl 1950.

Uppskot

til

ríkislóg um 25. apríl sum flaggdag fyri allar skúlar í Føroyum.

§ 1.

Allir skúlar í Føroyum skulu tann 25. apríl á hvørjum ári flagga við føroyskum flaggi frá 1. skúlatíma til sólsetur.

§ 2.

Skúlastjórnin saman við lærarunum og við minni skúlar lærarin (lærarinnan) hevur skyldu til tann 25. apríl á hvørjum ári 1) at greiða børnunum frá uppruna flaggsins og tann týdning, flaggið hevur fyri hvørja einstøku tjóð, 2) at læra børnunum góðan flaggsíð og at hava virðing fyri okkara flaggi eins og fyri flaggi annara landa.

Rigslov om 25. april som flagdag for alle skoler på Færøerne.

§ 1.

Alle skoler på Færøerne har hvert år den 25. april at flage med færøsk flag fra 1. skoletime til solnedgang.

§ 2.

Skoledirektionen sammen med lærerne og ved de mindre skoler læreren (lærerinden) er pligtig til hvert år den 25. april 1) at fortælle børnene om flagets oprindelse og den betydning flaget har for hver enkelt nation, 2) at lære børnene god flagskik og at have agtelse for vort flag ligesom for et andet lands flag.

2. viðgerð 9. desember og 3. viðg. 13. desbr. Atkvøðugr. 19. desbr. Uppskot frá minnilutanum (Holm og Long) pt. III falið 9-0. Lógaruppskotsins § 1 falið 8-0 og var § 2 so stalt burturdottin. Uppskot meirilutans (M. Holm o. fl.) pt. I samtykt 11-0 og pt. II samtykt 12-0.

37. Viðbót til dagpening frá Føroya Vanlukkutrygging.

1. viðgerð 25. oktober. Framlagt 20. desember.

Nevndarálit.

Málið er av landsstýrinum lagt fram til tingviðgerðar í skrivi av 6. oktober 1949.

Nevndin hevur havt tað til viðgerðar og er samd um at tilmæla tinginum at samtykkja landsstýrisins uppskot.

Uppskot.

Tingið samtykkir landsstýrisins uppskot til løgtingslóg um broytan í kongligari fyriskipan fyri Føroyar nr. 161 av 29. mars 1939 »om forsikring mod følger af ulykkestilfælde«, dagfest tann 6. oktober 1949.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTÝRINUM

Løgtingið samtykti í fjør, at dagpeningarnir frá Føroya vanlukkutrygging eins og árið undan skuldi vera 6 kr. um dagin, sbr. løgtingslóg nr. 14, 24. august 1948, og kunngerð nr. 3, 26. januar 1947.

Av tí, at málið aftur verður at leggja fyri løgtinginum í tingsetuni 1949/50 viðvíkjandi skipanini fyri 1950, hevur landsstýrið umbiðið sær ummæli frá tryggingini um spurningin at leiðja galdandi skipan eisini fyri árið 1950. Tryggingin hevur 28. september givið soljóðandi ummæli:

»Tilbagesendes med bemærkning, at nærværende selskabs bestyrelse i et den 15. d. m. afholdt møde har vedtaget at svare, at der ikke findes noget at erindre mod, at dagpengenes størrelse for 1950 bliver uændret 6 kr. pr. dag.

Det bemærkes, at forhøjelsen af dagpengene fra 3 kr. pr. dag iflg. ulykkesforsikringsanordningen nr. 161 af 29. mars 1939 til de nuværende 6 kr. pr. dag oprindelig repræsenterer et dyrtidstillæg, udbetalt herfra mod refusion af lagtingets socialfond, som senere er væltet over på nærværende selskab. Det følger heraf, at man ikke har kendskab til, efter hvilke retningslinjer dyrtidstillæggets størrelse er fastsat, så meget mindre som nærværende selskab uden at være spurgt i sagen har været stillet over for et fait accompli.»

So stalt skal landsstýrið, av tí at lær umstøður, ið hava talað fyri at hækka dagpeningarnar, eru tær somu enn, loyva sær at scla fylgjandi fram:

Uppskot

til

løgtingslóg um broytan í kgl. fyriskipan fyri Føroyar nr. 161 av 29. mars 1939 »om forsikring mod følger af ulykkestilfælde«.

§ 25 í fyriskipan nr. 161 av 29. mars 1939 verður broytt soleiðis:

»Dagpeningurin fyri árið 1950 er kr. 6,00 um dagin. Partvisur dagpeningur verður ikki veittur.«

Forslag

til

løgtingslov om ændring i kgl. anordning for Færøerne nr. 161 af 29. marts 1939 »om forsikring mod følger af ulykkestilfælde«.

§ 25 í anordning nr. 161 af 29. marts 1939 ændres således:

»Dagpengene udgør for året 1950 kr. 6,00 daglig. Delvis dagpenge ydes ikke.«

2. og 3. viðg. 20. desbr. Uppskot nevndarinnar samtykt 19—0.

38. *Smiðjan í Føroyingahavnini.*

1. viðg. 25. oktober. Framlagt 1. febr. 1950.

Alit.

Føroya landsstýri hevur í skrivi av 6. oktober 1949 lagt hetta mál fyri tingið. Í skrivinum er greitt frá, hvussu lögtingsviðtøkan frá 1948 um endurreisan av smiðjunni í Føroyingahavnini er førd út í lívið.

Johannes Petersen og Hjalgrim Hentze bjóðaðu sær til at stovna smiðjuna av nýggjum og flyta hana vestur, ímóti, at teir flingu eitt lán, stórt kr. 100.000.

Landsstýrið heitti so á tryggingarsambandið, ið lænti Vinnulánsgrunninum nevnda pening, sum so Vinnulánsgrunnurin lænti út aftur til Petersen og Hentze, og er av lánum útgoldið kr. 93.820,66.

Landsstýrið mælir tinginum til at avlöysa vinnulánsgrunnin sum debitor fyri tryggingarsambandið fyri ammælda láni.

Við málinum fylgir avrit av semju millum partarnar og listi yvir maskinur og amboð, ið eru keypt til smiðjuna.

Fisklívinnunevndin, ið hevur fingið málið til viðgerðar, hevur havt fund saman við landsstýrinum og Hjalgrim Hentze, ið sjálvur hevur verið fyristøðumaður fyri smiðjunni.

Á fundinum greiddi Hentze frá, at tey í smiðjunni fyrrverandi amboð, ið burtur vóru blivin undir heimsbardaganum, eru nú flest øll aftur komin í góðum standi; sumuleiðis eru tey í 1949 tilfórdu amboð góð. Upplýst er, at eitt elektrisk sveisiapparat og dykkaragreiðir, ið meitt verður at kosta ca. 7.000 kr., eru neyðugar at keypa fyri at útbyggja smiðjuna til tey ymisku arbeiðir.

Hentze greiddi víðari frá, at arbeiðið hevur verið nátt sum dag, tá trøngd hevur verið til tess; bara eitt føroysk skip hevur verið haruppi, sum ikki hevur trøngt til hjálp. Føroyingar hava allíð gingið fram um hinar fjóðirnar, men hevur eisini verið arbeiðið fyri Íslendingar, Norðmenn, Danskarar og Grønlandsstýrið, tá ið hetta ikki hevur seinkað Føroyingum.

Nevndin er fegin yvir, at tað hevur eydnast at endurreisa smiðjuna, ið hevur so stóran týdning fyri Føroyingar og fiskivinnu teirra undir Grønlandi; nú er at halda áfram við hesum arbeiði á besta hátt.

Tað hevur verið frammi í nevndini, at smiðjan passandi kundi verið lögð undir grønlandsfelagið, men av tí, at hetta felag ikki enn er stovnað, heldur nevndin tað vera rættast aftur í ár at lata landsstýrið taka avgerð í hesum máli.

Uppskot.

Givið verður landsstýrinum í hendi at fyrireika tað, ið neyðugt er fyri, at smiðjan í Føroyingahavnini í Grønlandi kann koma at virka komandi summer og at umskipa tað í álitinum nevnda lán, soleiðis sum av landsstýrinum skotið upp.

2. viðgerð 2. febr. Uppskot nevndarinnar samtykt 13—0.

39. Løgtingslóg um statistikk.

1. viðg. 26. oktober. Framlagt 1. desbr. 1950.

Alit.

Í lögtingsmáli nr. 73/1948 samtykti løgtingið uppskot til lóg um statistikk. Av tí, at hetta uppskot hevði ymisk teknisk brek — t. d. samsvara tann føroyska og tann danska tekstin ikki — hevur lögmaður ikki hildið tað verið beint at staðfest lógaruppskotið.

Málið er sostatt beint aftur til tingið.

Landsstýrið tilmælir, at tingið við lóg heimilar landsstýrið til við kunngerð at seta í gildi neyðturvuligar reglur um statistikk og setir sambært hervið uppskot til slíka lóg.

Fíggarnevndin, ið hevur fingið málið til viðgerðar, hevur bytt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Dam, Øregaard, Weihe og Poulsen) heldur, at tað er av størsta lýðingi fyri okkum at fáa fult yvirlit yvir okkara inn- og útflutning, og er tað tí átroðkandi neyðugt skjótast gjørligt at fara undir hetta arbeiði. Tað er meirilutanum kunnuft, at landsstýrið hevur uppskot til slíka kunngerð liggjandi, og kann hon, um høvi verður til tað, setast í gildi beinanvegin.

Ísini eiga vit at hava í huga, at hetta er eitt fyri okkum heldur ókunnuft øki, og kann ein vanlig nýggj lóg um statistikk tí lætt fáa slík brek, at tey vilja valda stórar trupulleikar, tá ið lógin er sett í gildi, og kunna slík brek, um tey hava sín uppruna í lóg, ikki bótast aftur fyrr enn tingið kemur saman og broytir lógina.

Ein heimildarlóg hevur tann stóra fyrimun, at brekini kunnu bótast beinanvegin við hóskandi broyting í galdandi kunngerð. Meirilutin skal annars viðmerkja, at hansara støða í hesum máli ikki skal skiljast soleiðis, at hann gongur inn fyri heimildarlógum sum vanlig regla (principielt), men at tað eftir meirilutans ætlan í hesum føri vegna bæði umstøður og øki er hent og praktiskt at greiða málið á hendan hátt.

Meirilutin skal so stutt mæla tinginum til at samtykkja uppskot landsstýrisins.

Minnilutin (Th. Petersen, R. Long og Hákon Djurhuus) loyvir sær at úttala:

Í tí sáttmála, sum gjørdur varð seinasta heyst, hareftir Føroyar fingu B málið — inn- og útflutningseftirlit — undir vald heimastýrisins sum sermál, var tað ein ásetningur, at heimastýrið harvið eisini fekk hagtalið undir seg.

Tað varð ásaðnað, hvussu neyðugt tað var at fáa eitt hagtál skipað í stundini.

Lógaruppskot varð so stutt sett fram í seinastu vanligu tingsetu, hareftir Føroya hagtál (statistikkur) skuldi leggjast undir Føroya gjaldstovu.

Í hesum lógaruppskoti vóru so stór avvík í føroyska og danska tekstinum, at tað ikki bar til at kunngera tað sum lóg og tessvegna hevur landsstýrið lagt málið aftur fyri līgið.

Fyri at bera so skjótt at sum gjørligt, so eitt fullfíggjað føroyskt hagtál kann byrja við 1. januar 1950, sefir minnilutin fram uppskot um at samtykkja uppskot fiskivinnuvevdarinnar frá seinastu liggsetu, nú danski teksturin er gjørdur samsvarandi føroyska tekstinum.

UPPSKOT

Frá meirilutannum: (Dam, Øregaard, Weihe og Poulsen).

Løgtingslóg um statistik.

§ 1.

Landsstýrið verur heimilað til við kunngerð at sêla neyðturvuligar reglur í gildi statistikki viðvíkjandi fyri tey sambært lóg um heimastýri Føroya til heimastýrið fluttu sermál, og herundir áleggja avvarandi skyldu at geva neyðturvuligar upplýsingar.

§ 2.

Brot móti teim av landsstýrinum kunngjørdu reglum verða at sekta til landskassan.

Málini verða at viðgera sum politimál.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

Lagtingslov om statistik.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til ved bekendtgørelse at sætte nødvendige bestemmelser i kraft vedrørende statistik for de i overensstemmelse med lov om Færøernes hjemmestyre til hjemmestyret overførte særråder, herunder pålægge pligt for vedkommende at give de nødvendige oplysninger.

§ 2.

Overtrædelse af de af landsstyret udstedte bekendtgørelser straffes med bøder, der tilfalder landskassen.

§ 3.

Denne lov træder straks i kraft.

Frá minnilutanum: (Th. Petersen, R. Long og Hákan Djurhuus).

Løgtingslóg um hagtál.

§ 1.

Hvørja ferð føroyskt fiskiskip uppskipar veiðu, skal reiðarin antin uppskipanin fer fram í Føroyum ella uttan fyri Føroyar, geva upplýsing um veiðuna á útfyllingarhløð, góðkend av landsstýri Føroya. Einhver í Føroyum búsettur, ið keypir fisk frá øðrum fiskiskipum eina føroyskum hevur skyldu at geva líknandi upplýsingar.

Landsstýrið kann áseta reglur um at áleggja teimum, ið keypa bátafisk sama skyldu til at geva upplýsingar, sum er álagt reiðaranum.

§ 2.

Upplýsingar um fiskiskapin skulu verða givnar í so góðari tíð, at uppgerðin av teirri samlaðu veiðuni í ávísum tíðarskeiði og tí fiski, sum er á goymslu, lá hetta tíðarskeið er útliðið, kann liggja fyri skjótast møguligt. Hesar upplýsingar verða kunngjördar eftir nærri fyriskipan av landsstýrinum á best hóskandi hátt.

§ 3.

Tað er skylda íbúgvanna at geva upp talið á kríatúrnum, upplýsingar um skurð, innheyslan og annað landbúnaðinum viðvíkjandi á útfyllingarhløð, góðkend av landsstýrinum.

§ 4.

Skip, sum úr hinum partinum av ríkinum ella úr útheiminum koma til Føroya til at uppskipa vørur her, skulu hava við sær fullfíggað yvirlit yvir hesar vørur, ið verða uppskipaðar í Føroyum. Tá skip kemur frá útlendskari havni við vørur, skal yvirlitið vera váttað av tí danska konsulinum her, ella um eingin er, av yvirvöldini á staðnum.

Skiparin á einumhvørjum skipi, sum kemur til Føroya ella fer úr Føroyum, hevur skyldu at lata tann almenna innheimtarin (oppebørselsbetjent) á staðnum fáa navn skipsins, heimstað, rúmlastir (netto-registar tonsatal), fráfaringsstað og atkomustað og støddina á tí uppskipaða ella innlastaða farminum. Umframt skal skiparin senda almenna innheimtaranum á hvørjum plássi, har vørur verða uppskipaðar ella innlastaðar, váttan hesum viðvíkjandi.

Móttakarinn av innfluttum vørur hevur skyldu at geva upplýsing um slagð og nøgdina av vørurum, landið, tær eru keyptar frá, og innkeypsprís við fraktútreiðslum. Tann, ið ætlar sær at útflyta vørur, hevur skyldu at geva upplýsingar um slagð og nøgdina á vørurum, landið, tær skulu verða sendar til, og söluvirði teirra.

§ 5.

Embættismenn landsins og kommunurnar, eins og ein og hvør, sum er løntur av tí almenna í Føroyum, hevur skyldu at virka við til at útvega statistiskar upplýsingar viðvíkjandi starvi teirra ella viðurskiftum, sum standa í samband við tað, eftir reglum ásettum av landsstýrinum.

Kommunustýrini hava tilsvarendi skyldu viðvíkjandi upplýsingum um fólkatál o. a.

§ 6.

Um nakar ber seg undan at geva upplýsingar, sum hann hevur skylda at útvega, ella um hann við vilja gevur skeivar upplýsingar, kann hann verða seklaður. Sekta verður at fara í landskassan.

§ 7.

Umsílingin av hesi lóg er hjá Føroya gjaldstofu.

Landsstýrið ásetir nærri reglur fyri, hvussu lær statistisku upplýsingarnar skulu verða fingnar til vega, viðgjørðar og kunngjørðar og annars alt annað, ið stendur av hesi löggávu.

§ 8.

Henda lóg fær gildi 1. apríl 1950. Samstundis verður avlíktin »Lov for Færøerne nr. 95, 25. mars 1933 om Statistikk«.

Lagtingslov om statistik.

§ 1.

Hver gang et færøsk fiskerskib udlosser fangst, skal rederen, hvad enten udlossningen sker på Færøerne eller uden for disse, give oplysning om fangsten på dertil af Færøernes landsstyre godkendte blanketter. Enhver på Færøerne bosat, der erhverver fisk fra andre skibe end færøske fiskerskibe, skal give lignende oplysning.

Landsstyret kan fastsætte regler, hvorefter der pålægges dem, der opkøber båd fisk, at give oplysninger på samme måde som rederne.

§ 2.

Oplysningerne om fiskeriet skal tilvejebringes således, at opgørelsen af den samlede fangst inden for en vis del af året og af de forhåndsenværende beholdninger af fiskevarer ved de pågældende tidsafsnits slutning kan foreligge snarest muligt efter disse tidspunkter. Oplysningerne bekendtgøres efter landsstyrets nærmere bestemmelse på hensigtsmæssig måde.

§ 3.

Beboerne er pligtige at opgive antallet af kreaturer og give oplysninger om høstudbytte samt andre oplysninger vedrørende landbruget på dertil af landsstyret godkendte blanketter.

§ 4.

Enhvert skib, som fra det øvrige kongerige eller fra udlandet ankommer til Færøerne for der at losse varer, skal være forsynet med en varefortegnelse, der nøjagtig angiver indholdet af den del af ladningen, som er bestemt til udlosning på Færøerne, og hvis rigtighed, for så vidt angår skibe, der kommer fra udenlandske havne, skal være attesteret af vedkommende danske konsul, eller hvis sådan ikke findes i den pågældende havn, af øvrigheden på stedet.

Det påhviler endvidere føreren af ethvert skib, der ankommer til eller afgår fra Færøerne, at tilstille vedkommende oppebørselsbetjent en angivelse, der indeholder oplysning om skibets navn, dets hjemsted,

dets dræglighed (netto registertonnage), dets afgangssted og bestemmelsessted, og den udlossede eller indtagne ladnings art og størrelse. Endelig skal der på hvert sted, hvor noget er indladet eller lossat til vedkommende oppebørselsbetjent indsendes angivelse herom.

Modtageren af indførte varer er pligtig at opgive oplysning om arten og mængden af varerne, det land, hvor de er indkøbt, samt indkøbsprisen med tillæg af fragtomkostninger. Den, der agter at udføre varer, er pligtig at give oplysninger om arten og mængden af varerne, det land, hvortil de sendes, samt varernes salgsværdi.

§ 5.

Landets tjenestemænd, kommunale funktionærer og enhver der, modtager honorar af en offentlig kasse på Færøerne, er pligtig at yde medvirkning til tilvejebringelse af statistiske oplysninger vedrørende deres tjenestevirksomhed eller dermed i forbindelse stående forhold efter landstyrets nærmere bestemmelse.

Med hensyn til kommunale forhold, herunder oplysninger om folketal og lignende påhviler der de kommunale bestyrelser tilsvarende pligt.

§ 6.

Den, der forsømmer at give de, oplysninger, som han er pligtig at give, eller som med forsæt giver urigtige oplysninger, kan idømmes bøde. Bøderne tilfalder landskassen.

§ 7.

Administrationen af denne lov henlægges under Føroya gjaldstovu (Færøernes oppebørselskontor).

Landsstyret fastsætter de nærmere regler for de statistiske oplysningers tilvejebringelse, bearbejdelse og offentliggørelse samt andre af denne lovgivning forårsagede forhold.

§ 8.

Denne lov træder i kraft 1. april 1950. Samtidig ophæves Lov for Færøerne nr. 95, 25. marts 1933, om statistik.

2. viðg. 7. desbr. og 3. viðg. 10. desbr. Atkvøðugr. 12. desbr. Uppskot minnilutans (Th. Petersen o. fl.) fall 8—0. Uppskot meirilutans (Dam o. fl.) § 1 samtykt 15—0, §§ 2 og 3 og lógin í síni heild samtykt 14—0.

40. *Broytan av havnareglugerð fyri Vestmanna havn.*

1. viðgerð 26. oktober. Framlagt 12. desember.

Nevndarálit.

Sóknarstýrið fyri Kvívíkar kommunu hevur sent lögtinginum soljóðandi bræv:

»Undirteknaða sóknarstýri fyri Kvívíkar kommunu loyvir sær við hesum at venda sær til Føroya lögtings við umsókn um, at havnareglugerðin fyri »Vestmanhavn havn« verður broytt, soleiðis at Kvívík fær sín gamla rætti til part í stýrinum og part í inntøkunum góðkendan, og um hetta ikki fer at bera til, biðja vit Føroya lögting skipa soleiðis fyri, at Kvívíkar kommunu fær fult ræði yvir tí bryggju, sum er á Kvívíksslandinum, soleiðis at felagsskapur bert verður um inntøkur frá skipum, ið liggja úti á lirðinum.

Reglugerðin fyri »Vestmanna havn« er fleiri ferðir viðgjörd á tingi, og greiniligar frágreiðingar um hetta mál eru millum annað at finna í lögtingslíðindi 1944, pag. 252 og í okkara umsókn til Føroya lögtings 12. juli 1944.

Í tingsetuni 1944 samtykti tingið soljóðandi uppskot:

»Løgtingið heldur, at tað er orsøk til hjá Kvívíkar kommunu at fáa reglugerðina fyri Vestmanna havn broytta, og samtykkir lögtingið at seta eina trýmauna millumtinganevnd til at taka upp samráðingar við sóknarstýrini í Vestmanna og Kvívíkar kommunu um eina framtíðarskipan av havnareglugerðini fyri Vestmanna«.

Henda millumtinganevnd var í Vestmanna 12. juli 1945 (sjá lögtingslíðindi 1945, pag. 83) og fekk soljóðandi semju flag millum Kvívíkar og Vestmanna kommunur:

1.

Havnastýrið fyri Vestmanna havn skal frá 1. januar 1946 vera 3 menn, harav Vestmanna kommunu velur 2 og Kvívíkar kommunu 1.

2.

Vestmanna havn gjaldar Kvívíkar kommunu 5000 kr. — fimm túsund kr. — sum endurgjald fyri tað, sum Kvívíkar kommunu hevur útlagt fyri Válabryggjuna og hús.

3.

Allar inntøkur úr válabryggjunum so sum vørugjald, bryggjugjald, vatn- og goymslugjald verða uppkravdar av Vestmanna havnarífuta og ganga í havnakassan.

4.

Vestmanna havn skal skjólast gjørligt gera »dekk« í Válabryggjuna og gera koyriveg til bryggjuna, freytað av, at lögtingsstudningur fæst.

Eftir hesi semju varð havnastýrið, ið eftir reglugerðini av 1939 var hjá Vestmanna kommunustýri, lagt undir eina trymmannevnd, harav Vestmanna kommuna velur tveir menn, og Kvívíkar kommuna velur ein mann.

Semjan var eftir okkara ætlan at skilja soleiðis, at Kvívíkar kommuna nú fekk sín gamla ognarrætt til havniina viðurkendan av tinginum, soleiðis sum hesin rættur eisini er viðurkendar av gerðardómnum í 1912.

Henda semja varð góðkend av tinginum í setuni 1945, men tað merkiliga hendir, at tingið, sum hevur góðkent semjuna, samtykkir eina broyting í havnareglugerðini, sum gongur beint ímóti tí semju, sum samlykt er.

Eftir reglugerðini 15.-11. 1939 grein 1 verður havnin stjórnað av Vestmanna kommunu, sjálvandi var tað grein 1, ið broytast skuldi eftir semjuni, men í staðin samlykti tingið at broyta grein 2, sum talar um beinleiðis stýrið og eftirlitið við havnini.

Ætlandi er tað av misgávum, at grein 2 í havnareglugerðini er broytt í staðin fyri at broyta grein 1, og vit loyva okkum tí at venda okkum til Føroya løgling við umsóku um, at sakin verður tikin upp aftur, og at grein 1 í havnareglugerðini av 15.-11. 1939 verður broytt eftir semjuni.

Eftir okkara ætlan er tað nmráðandi, at tingið samstundis skoytir upp í havnareglugerðina reglur um, hvussu fram skal farast, tá ósemja er millum havnastýrsliminnar um arbeiðir á Válasíðuni, og um hvussu stórir partur av havnainntøkunum nýtast skal á Válasíðuni, soleiðis sum gjørt er í reglugerðini 1912.

Um tað ikki ber til at seta reglur fyri, hvussu fram skal farast, tá ósemja er, loyva vit okkum at søkja um, at havniin verður býtt sundur millum Vestmanna og Kvívík, soleiðis sum nevnt er í lögtingsfíðindi 1944, pag 256, soleiðis at felagsskapur bert verður um inntøkurnar frá skipum, ið liggja úti á firðinum.

4. mars í ár samtykti Føroya løgting at veita studning 120.000 kr. til at útbyggja Válabakina. Í 1948 var givið 30.000 kr. í studningi til sama endamá, men einki arbeiði er komið í lag at gera.

Orsøkin til hetta er, at skrivið frá tinginum um studning er sent til Vestmanna kommunu ella havnastýrið í Vestmanna, sum ikki hevur sagt Kvívíkar kommunu frá hesum.

Kvívíkar kommuna mátti tí venda sær til lögtingsskrivstovuna um avskrift av skrivinum um studningin, og ikki fyrr enn 25. juni í ár bar tað til at halda fund í havnastýrinum.

Vit leggja við úrskrift úr fundarbókinum um henda fund, sum vísir, at teir tveir av havnarstýrslimum

- 1) einki vilja viðtaka um at byggja Válabakina,
- 2) einki kunna avgera um ábyrgd fyri láni, sum Kvívíkar kommuna hevði sagt seg til reiðar at taka ábyrgdina fyri.

Sum tað er tinginum kunnugt, er tað neyðugt skjólast gjørligt at fara undir at gera Válabakina í stand, men sum nú er, kann einki

gerast orsakað av, at tveir av havnarstýrislimunum onga støðu vilja taka til málið.

Vil loyva okkum at biðja um, at Føroya løgting tekur sær av okkara umsóku og viðger hana skjótast gjørligt, soleiðis at skil kann koma á havnaviðurskiftini á Váralandinum.«

Kommunala nevndin hevur viðgjørt málið, og umboðsmenn fyri Kvívíkar og Vestmanna kommunur hava verið í samráð við lögtingsins kommunalu nevnd og eru komnir á samt um ta í uppskotinum uppseltu semju.

Nevndin heldur, at henda semja er í lagi, og setir fram uppskot til lingsamtyktar samsvarandi semjuni.

Eftir semjuni verður havnareglugerðin fyri Vestmanna havnarlag at broyta og nýggj reglugerð at seta upp fyri Kvívíkar havnarlag á Válinum, og verða uppskotini at senda landsstýrinum til avgerðar og samtyktar.

Uppskot.

I. Løgtingið góðkennir niðanfyri standandi semju millum Vestmanna og Kvívíkar kommunu:

1.

Havnarlagið í Vestmanna verður skipað á henda hátt:

2.

Vestmanna kommuna hevur eitt havnastýri fyri tað landøki, ið liggur í Vestmanna kommunu og tað øki, ið er í felag millum Vestmanna og Kvívíkar kommunu.

3.

Kvívíkar kommuna hevur eitt havnastýri fyri tað landøki, ið liggur í Kvívíkar kommunu.

4.

Hvør kommuna byggir út innan fyri sítt øki. Tann studningur, ið játtaður er til Válabrúnna, verður fluttur til Kvívíkar kommunu.

5.

Hvør kommuna fær øll gjöld frá skipum, ið leggja at bryggju í avvarðandi kommunu, meðan akkergjöld fyri skip, ið leggja til bryggju, og fortoyningsgjöld verða at býta millum kommunurnar soleiðis, at Kvívíkar kommuna fær $\frac{2}{7}$ og Vestmanna kommunu $\frac{5}{7}$.

Hesi gjöld verða uppkravd av Vestmanna kommunu, sum hevur roknskaparførsln og skyldu til á hvørjum ári at lata Kvívíkar kommunu fáa avrit av roknskapinum. Allar útreiðslur, ið standast av tí øki, ið er felags, verða at býta millum kommunurnar á sama hátt sum omanfyri.

6.

Henda semja, kan bert broytast ella setast úr gildi, um báðar kommunur koma ásamt um hetta. Nýggj semja verður at góðkenna av landsstýrinum.

7.

Semja av 12. juli 1945 verður selt úr gildi.

Vestmanna kommuna íráfellið krav uppá afturrindan av leim 5.000 kr., ið goldnar eru til Kvívíkar kommunu eftir semjuni av 12. juli 1945.

8.

Henda semja kemur í gildi 1. januar 1950, og verður havna-reglugerðin fyri Vestmanna at broyta samsvarandi, og nýggj reglugerð at gera fyri Kvívík.

2. a. Vestmanna kommuna verður biðin um at senda til landsstýrið uppskot til broytan í havnareglugerðini fyri Vestmanna havnarlag.
- b. Kvívíkar kommuna verður biðin um at senda til landsstýrið uppskot til havnareglugerð fyri Kvívíkar havnarlag á Válinum.
3. Landsstýrið verður beimilað at samtykkja uppskot til havnareglugerðir fyri nevndu havnarløg.

2. viðg. 14. desbr. og 3. viðg. 17. desbr. Atkvøðugr. 19. desbr. Uppskot nevndarinnar pt. 1. samtykt 15—0 og pt. 2. og 3. samtykt 16—0.

41. Tryggingarlógin.

1. viðg. 26. oktober. Framlagt 5. desbr.

Álit.

Í tingsetuni 1947/1948 viðgjörði tingið umsókn frá tryggingarfeløgnum: Suderø gensidige Forsikringsforening og Færøernes gensidige Forsikringsforening um at broyta »Midlertidige Bestemmelser for Færøerne om Forsikringsvirksomhed» soleiðis at teimum verður loyvt at tryggja nýggj fæ og tryggingarmark teirra, ið nú er ávikavíst 30.000 kr. og 50.000 kr., verður hækkað.

Løgtingið samtykti lá ikki at laka støðu til spurningin, men taka hann uppáflur í Ólavsøkusetuni 1948.

Málið var ikki uppافتurtikið og leggja hesi bæði feløgin í nú við skrivum av 3.-8. og 8.-10. 1949 aftur hesi teirra ynskir fyrí tingið.

Feløgin benda á, at um tingið ikki við broytan av oman fyrí nevndu lóg veitir teimum betri arbeiðslíkandi, er teimum ikki lív lagað, og at taka tey av lívi kann ikki vera rætt, í tryggingargjöld teirra eru lægri enn tey, Tryggingarsambandið Føroyar leggur á fiskivinnuna.

Landsstýrið hevur sent umsóknirnar til ummælis hjá Tryggingarsambandi Føroya, og stjórnin viðgjørði tær á fundi 15. september 1949, har hon mótmælir, at tryggingarlógin verður broytt. Samstundis sigur stjórn tryggingarsambandsins frá, at Færøernes gensidige Forsikringsforening tekur hesi gjöld fyrí sluppir og skonnartir:

Kasko (fult forliss og partvísir skaði) 3 % fyrí árið
Ábyrgd 1/2 % fyrí árið

og at tryggingarsambandið tekur fyrí hesi somu skip:

Fult forliss, partvísan skaða og ábyrgd 3 1/2 % fyrí árið
Gjöldini eru so stalt tey somu.

Annars leggur stjórn tryggingarsambandsins afturat hesum upplýsingum hetta yvirlit yvir síní tryggingargjöld frá 1941—1949:

YVIRLIT YVIR TRYGGINGARGJÖLD

	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949
Trolarar, Fullar treytir sigling alt árið.	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Bygdir aftaná 1920	} 7 1/2	8 1/2	8 1/2	8 1/2	8 1/2	7 1/2	6	5	5
Bygdir áðrenn 1920							6 1/2	5 1/2	5 1/2
Sluppir og skonnartir Fullar treytir sigling mars/okt. og lega nov./febr.									
Upp til kr. 40.000	3	5	5	4	} 5	} 5	4 1/2	3 1/2	3 1/2
Yvir kr. 40.000	4 1/2	7	7	6					
Eykagjald nov./febr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Smonruváðsb. yvir 20 t. Fullar treytir sigling alt árið.									
Undir 10 ár	1941 til 1946 tryggjaðir sum sluppirnar					6 1/2	5	} 4	} 3 1/2
10—20 ár						7	5 1/2		
Yvir 20 ár						7 1/2	6		
Útróðrabátar (dekksh.) Fullar treytir sigling alt árið.									
Undir 10 tons	4	4	4	4	4	4	4	} 3 1/4	} 3 1/4
10—15 tons	4	4	4	4	4	4 1/2	4 1/2		
Yvir 15 tons	4	4	4	4	4	5	5	3 3/4	3 3/4

Hetta yvirlit sýnir, at gjøldini eru lækkandi ár undan ári, og stjórin, Th. Thomasen, skoytir upps, at eingin ivi kann vera um, at gjøldini vera lægri og lægri, um einki óvanligt hendir.

Ymsamálaneyvndin er av teirri áskoðan, at tryggingarsambandið hesa sluttu tíð, tað hevur virkað, hevur sum landstrygging verið færøyska samfelagnum til stórt gagna. Nevndin á sannar, at tryggingargjøldini hava verið høg og nóg so tung byrða hjá fiskivinnuni, men hetta mundi óivað vera neyðugt hjá so ungum slovni.

Ymsamálaneyvndin setir tí fram hetta

Uppskot.

Eingin broyting verður á hesum sinni gjørd í »Midlertidige bestemmelse for Færøerne om forsikringsvirksomhed«.

2. viðg. 8. desbr. Uppskot nevndarinnar samtykt 14—0.

42. Broytan av reglunum um sundurbýtan av jørð.

1. viðg. 25. oktbr. Framl. 17. novbr.

Álit.

Landsstýrið hevur lagt fyri tingið uppskot um, at lógin av 4. mars 1857, ið áseir, at jørð ikki kann býlast sundur í smærri støddir enn 1 gyllin hvørki í hø ella haga, verður broytt soleiðis, at minsta mark fyri sundurbýtan av jørð ntlangarðs verður 4 gyllin og innangarðs 1 hl. svarandi til eitt heilárskúfóður. Tó verður mælt til, at undantak kann vera gjørt í bygdam, har innangarðsjørðin er lítil, har fyriligið verður at býlt kann vera sundur í 2000 m² til nrtagarðsbrúk og smærri støddir til byggigrundir.

Búnaðarnevndin, ið hevur viðgjørt hetta uppskot, er av tí áskoðan, at tað í nógvum bygðum tvey seinastu árin er lögð so nógv jørð inn um garðar, at tað ikki er neyðugt at eiga 4 gyllin fyri at kunna halda kúgv, og at tað tí ikki er rætt, at minsta mark fyri sundurbýtan av jørð verður sett so høgt sum av landsstýrinum skotið upp.

Eisini heldur nevndin, at maður kann vera borin til arv í báðar ættir, so hann, um hann hevði kunna gjørt brúk av sínum arvarætti, kundi ognast meiri enn 4 gl., ikki vil kunna ognast ta jørð, hann er borin til eftir uppskoti landsstýrisins.

So stalt mælir nevndin til, at § 1 í landsstýrisins uppskoti gongur út, og at síðsta stykki í § 2 eisini gongur út.

§ 2 broyta orðið Amlmanden til Jarðarráðið og ger tað loyvi undir serligum umstøðum at skilja bø frá haga, og vil nevndin mæla tinginum til at samtykkja hetta og setir so stalt fram fylgjandi uppskot.

Uppskot

til

løgtingslóg um broytan í lóg av 4. mars 1857 um avmarkan av møguleikum fyri sundurbýtan av ognarjørð í Føroyum, soleiðis sum henda lóg er broytt við fyribils kunngerð nr. 50 av 19. desbr. 1940.

§ 1.

Sum nýtt petti til § 18 verður sett:

Búnaðarráðið kann, har serligar umstøður gera seg galdandi, geva loyvi til at skilja bø og haga og samstundis gera av, hvussu skal skipast við leim lunnindum, ið hoyra til jarðimar; hetta verður at tinglesa.

Har loyvi er neyðugt, kann einki skjál tinglesast, áðrenn slíkt loyvi er givið.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin. Samstundis fer úr gildi fyribils kunngerð nr. 50 af 19. desbr. 1940.

Lagtingslov om ændring i lov af 4. marts 1857, hvorved ndstykning af det private jordegods søges indskrænket, således som denne er ændret ved midlertidig bestemmelse nr. 50 af 19. desbr. 1940.

§ 1.

Som nyt stykke til § 18 føjes:

Landbrugsrådet kan, hvor særlige forhold gør sig gældende, meddele tilladelse til adskillelse af bø og hauge og samtidig træffe bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes med de til jordegodset knyttede berligheder; dette skal tinglæses.

Hvor tilladelse er nødvendig, kan intet dokument tinglæses, forinden sådan tilladelse foreligger.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft. Samtidig ophæves midlertidig bestemmelse nr. 50 af 19. december 1940.

2. viðg. 23. november og 3. viðg. 26. novbr. Atkvgr. 29. novbr. Lógaruppskotsins §§ 1 og 2 samtyktir ultan atkvøðisgr. og lógin í síni heild samtykt 14—0.

43. *Vraking av føroyskum ullvørum.*

1. viðgerð 26. oktober. Framlagt 18. novbr.

Álit.

Føroya arbeðarafelag hevur við skrivi 3. august 1949 beitt á tingið um at seta í gildi tvungna vraking av føroyskum ullvørum.

Málið hevur verið til ummælis hjá Føroya jarðarráð, sum mælir til, at umsóknin frá Føroya arbeðarafelag verður samtykt.

Búnaðarnevndin, ið hevur viðgjørt málið, er av tí áskoðan, at tær vørur, ið seldar verða til útlendið, eiga at verða so væl hagreiðdar, sum á nakran hátt gjørligt.

Meðan tað fyri kríggið var lítið lønandi arbeði at teta til útflytingar, hava føroyskar heimavirkisvørur aftaná kríggslok haft góðan prís, og verið góð salgsvøra. Men nú tykist sleðgur at vera komin í útflytanina. Hetta kemur kanska av, at tað nú eru fleiri ullvørur í útboði á útlenskum marknaða, men eisini er at bera ótta fyri, at ikki allar heimavirkisvørur, ið útluttar eru, hava verið eins góðar.

Nevndin vil tí mæla tinginum til, at settar verða reglur har eftir allar ullvørur av føroyskum uppruna, ið seldar verða til útlendið, megu verða vrakaðar, áðrenn tær verða fluttar út, og selir so stutt fram fylgjandi lógaruppskot, viðlagt er eisini uppskot til reglugerð frá landsstýrinum um ta nærri skipanina:

Uppskot

til

løgtingslóg um vraking av føroyskum ullvørum til útflutning.

§ 1.

Ull, tógv, bundnir og vøvnir lutir og skinn skulu fyri at kunna seljast út av landinum verða vrakaðir.

§ 2.

Landsstýrið skipar nærri reglur fyri vrakingina. Tær útreiðslur, ið standast av hesi lóg, verða at rinda úr landskassanum.

§ 3.

Hann, ið brýtur hesa lóg, verður at bøta til landskassan. Slíkar sakir verða viðgjørðar sum almennar politisakir.

§ 4.

Henda lóg kemur í gildi 1. apríl 1950.

Lagtingslov om vrugning af færøske uldvarer til udførsel.

§ 1.

Uld, garn, strikkede og vævede varer og skind skal for at kunne udføres fra Færøerne være vragede.

§ 2.

Landsstyret udfærdiger de nærmere regler for vrugningen. De udgifter, der staar i forbindelse med denne lov, betales af landskassen.

§ 3.

Den, der overtræder denne lov, straffes med bøde til landskassen. Disse sager behandles som offentlige politisager.

§ 4.

Denne lov træder i kraft 1. april 1950.

2. viðg. 23. novbr. og 3. viðg. 26. novbr. Atkvgr. 29. novbr. — Lógaruppskotsins § 1 og §§ 2—4 og lógin í síni heild samtykt 11—0.

40. *Broytan av reglunum um kommunuval.*

1. viðg. 26. oktober. Framl. 23. novbr.

Alit.

Føroya landsstýri hevur í skrivi til tingið 20. oktober 1949 sent fram uppskot til broytan av reglunum um kommunuval, soleiðis at val, sum eftir núgaldandi lógreglum fer fram í januar/februar, skal verða hildið í november/desember. Hetta hevur til fylgi, at tey regluligu valini til bygðarkommunurnar í Føroyum, sum skuldi fara fram januar/februar 1950, verða at halda november/desember 1950.

Nevndin, ið hevur viðgjørt hetta mál, er á einum máli um, at ráða tinginum til at samtykkja hetta uppskot, men samstundis heldur nevndin, at reglurnar, um at veljarin skal hava svaret sin til inddrivelse ved udpankning forfaldne direkte skat til kommunen for hele det forudgående kalenderår eiga at verða strikaðar úr lógini. Tað skuldi eingin grund verið til at hava hesar lógarreglur longur, tí kommunurnar hava so góð amboð í hendi nú til at fáa inn skatt, ikki bert við panting, men arbeiðsgevarin ella reiðarin kann eftir kravi frá sóknarstýrinum verða pliktaður til at halda aftur $\frac{1}{3}$ av inntøkuni hjá ógiftum og $\frac{1}{6}$ hjá giftum. Herafturat kemur, at tað kunnu veru menn í einari kommunu, sum eru væl eignaðir til at sita í stýrinum, men sum eftir núgaldandi lógreglum kunnu sleppa sær undan við ikki at gjalda skatt.

Okkara sjóvinna førir tað við sær, at nógvir av leimum monnum, sum verða valdir í sóknarstýrið, eru burtur ein stóran part av árinum, og verður tað tí soleiðis vordið, at sóknarstýrin kunnu koma at vera ómannaði av tí, at lógin krevur meira enn helmingin at vera á fundi, um avgerð verður tikin. Tað kann tí verða hildið at vera rætt, at reglur verða settar í lógina soleiðis, at um sóknarstýrislimur vegna sjúku, burturferð ella av aðrari orsøk skuldi verið lógliga hindraður at taka lut í sóknarstýrisfundum, so at tiltaksmaður, tann ið á listanum hevði næsta pláss, men ikki kom inn í sóknarstýrið, kemur í hansara stað.

Tað er kannska ikki neyðugt at áseta reglur í lógini, um hvussu leingi limur skal hava verið hindraður í at luttaka í arbeiði kommunustýrisins fyri at tiltaksmaður kann koma, men rætt kann vera at fara fram eftir somu reglum, sum eru ásettar í tingskipanini hjá Føroya lögtingi. Hesar reglur eiga tí ikki at verða vanliga nýttar, uttan at útlit er til, at sóknarstýrið ikki er viðtøkuført.

Uppskot

til

løgtingslóg um broytan av reglunum um kommunuval.

§ 1.

Í kunningerð nr. 200, 17. juli 1931, um val í bygðakommunum verða í 1. pt. í § 2 orðini:

»og har svarað sin til inddrivelse ved udpantning forfaldne direkte skat til kommunen for hele det forudgående kalenderår« strikaði.

Í § 6 verða orðini:

»månederne januar-februar« broytt til »månederne november-december.«

Skoytt verður uppi 1. pt. í § 17:

»ella vegna sjúku, burlurferð ella av aðrari orsök skuldi verið lógliga hindraður í at luttaka í samráðingum kommunustýrisins, tó bert so leingi viðurskiptini gera hella neyðugt.«

§ 2.

Í lóg nr. 126, 27. mei 1908, um stjórnar av Tórshavnar býi verða í 1. pt. í § 5 orðini:

»og indenfor det nævnte tidsrum har svarað sin til inddrivelse ved udpantning forfaldne direkte skat til kommunen« strikaði.

§ 3.

Fyrsta sóknarstýrisval verður herettir í mánaðunum november-desember 1950.

§ 4.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

lagtingslov om ændring i reglerne om kommunevalg.

§ 1.

1 bekendtgørelse nr. 200 af 17. juli 1931 om kommunale valg i landkommunerne på Færøerne udgår i 1. stk. i § 2 ordene:

»og har svarað sin til inddrivelse ved udpantning forfaldne direkte skat til kommunen for hele det forudgående kalenderår.«

1 § 6 ændres ordene:

»månederne januar-februar« til »månederne november-december.«

Til 1. stk. i § 17 tilføjes:

»eller på grund af sygdom, bortrejse eller anden grund måtte være lovlig forhindret i at deltage i forstanderskabets forhandlinger, dog kun så længe dette efter omstændighederne skønnes nødvendigt.«

§ 2.

1 lov nr. 126 af 27. maj 1908 om byen Thorshavns kommunale styrelse udgår i 1. stk. i § 5 ordene:

»og indenfor det nævnte tidsrum har svarað sin til inddrivelse ved udpantning forfaldne direkte skat til kommunen.«

§ 3.

Første sognerådsvalg bliver herefter i månederne november-december 1950.

Denne lov træder straks i kraft.

2. viðg. 26. novbr. og 3. viðg. 1. desbr. Løgarruppskotsins § 1, §§ 2—4 og lógin í síni heild samtykt 16—0.

45. *Abyrgd fyri láni til p.f. „Trolkol“.*

Tann 22. oktober framlagt

Álit

Í skrivi 4. oktober 1949 til Føroya landsstýri boðar p/f Trolkol frá, at nevndin fyri »Ornaftalli« hevur biðið felagið taka 3000 tons av kól við »Oyrnaftalli« úr Onglandi til Føroyar. Skipið, ið skal til Noregs, kemur annars at sigla tómt úr Onglandi. Felagið hevur viðgjørt ábeitanina og samtykt, at hóast felagið ikki í løtuni hevur brúk fyri 3000 tonssum av kól, vil tað kortini taka henda farm, um lögtingið veitir trygd fyri keypslupeningi og farmagjaldi, til peningurin er inn aftur kominn við kolasøluna her, og ættar felagið bert at selja móti kontant ella móti góðari trygd.

Felagið seekir úr um, at lögtingið veitir neyðturvuliga trygd yvir fyri Føroya Banka fyri um 300.000 kr. til nevnda farm og farmagjaldið.

Málið hevur verið til viðgerðar í fíggarnevndini, sum hevur býtt seg í ein meiriluta og tveir minnilutar.

Minnilutin (P. H. Weihe og Joh. M. Fr. Poulsen) setir einki uppskot fram.

Minnilutin (P. M. Dam og J. Fr. Øregaard) heldur tað vera neyðugt, at kól verður keypt at hava á goymslu til trolararnar, bæði úr kól altíð má vera tækt fyri trolararnar, og tí kólið ætlandi er hækkingandi í prisi.

Fíggarstøða »Trolkoles« má sigast at vera ógvuliga spent, og heldur minnilutin, at tað í hesi sýftu er rættari, at landshandilin keypir kólið og letur tað til trolarar einans móti kontantari gjaldan ella banka- ella aðra fullgóða gjaldtryggjan. Men lá ið eingin meiriluti er fyri, at landshandilin skal átaka sær keypið av kólinum, tekur minnilutin undir við uppskotin um at læna Trolkol peningin, heldur enn at lata keypið av kólinum falla ella at lata kothandilin fara á útlenskar hendur. Treytin fyri láni má sjálvandi vera, at Trolkol ikki letur kólið út aftur uttan kontant ella móti banka- ella aðrari fullgóðari tryggjan.

Meirilutin (P. M. Dam, J. Fr. Øregaard, Th. Petersen, R. Long og H. Djurhuus) heldur fram, at sum viðurskiðini eru, nú prísir á heimsmarknaðinum yvirhøvur eru stígandi ella hava stígandi lyndi, er tað av týðningi fyri sigling okkara at vit eiga niðurfyri av kóli, og nú tað ætlast at liggja fyri at fáa ein farm heim við egnum skipi, eigur málið at verða styðjað av tinginum, og skal meirilutin mæla til, at landstýrið tingsins vegna verður heimilað at taka ábyrgd fyri einum láni uppá 300.000 kr. til p.f. Trolkol til nevnda fyrimál, treytað av, at sølan av farminum einans fer fram móti kontantum gjaldi ella móti bankgaranti.

Uppskot.

Frá meirilutanum (P. M. Dam, J. Fr. Øregaard, Th. Petersen, R. Long og H. Djurhuus):

Løgtingslóg

um

ábyrgd fyri láni til p.f. Trolkol, Tórshavn.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað tingsins vegna at taka ábyrgd fyri láni um 300.000 kr. til p.f. Trolkol, Tórshavn, til gjaldan av 3000 tons av kóli og farmagjald við skipinum »Oyrnafjall« úr Onglandi til Føroyar.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

Lagtíngslov

om

garanti for lån til p.f. Trolkol, Tórshavn.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til på tingets vegne at yde garanti for et lån, stort ca. 300.000 kr. til p.f. Trolkol, Tórshavn, til betaling af 3000 tons kul og fragtedgifter med skibet »Oyrnafjall« fra England til Færøerne.

§ 2.

Deene lov træder straks i kraft.

Tann 26. október framlagt

Broytingaruppskot.

1.

Sum nýggj § 2 verður:

Tann í § 1 nevnda ábyrgd er treytað av, at p.f. Trolkol ikki letur kelið út aftur uttan kontant ella móti banka- ella aðrari fullgððari tryggjan, samstundis sum tann innkomni peningur verður nýttur til rindan av tí í § 1 nevnda láni.

2.

§ 2 í lógaruppskotinum verður broytt til § 3.

1.

Som ny § 2 tilføjes:

Den i § 1 anførte garanti er betinget af, at p.f. Trolkol ikke sælger kullene uden imod kontant betaling eller imod bank- eller anden fuldgod sikkerhed, samtidig som de indkomne beløb bliver at anvende til betaling af det i § 1 nævnte lån.

2.

§ 2 i lovforslaget ændres til § 3.

2. viðg. 24. október og 3. viðg. 26. oktbr. Broytingaruppskotið samtykt 18—0. Lógaruppskotsins § 2 so stalt broytt til § 3. Lógaruppskotsins §§ 1 og 3 og lógin í síni heild so broytt samtykt 18—0.

46. *Bygging av búnaðarskúla.*

1. viðg. 11. novbr. Framl. álit og broytingaruppskot 17. desbr.

Álit.

Málið um byggjan av búnaðarskúla er av landstýrinum lagt fyri tingið, og er av tinginum beint til viðgerðar í búnaðarnevndina.

Búnaðarskúli er gamalt mál á tingi. Var á fyrsta sinni reist í 1875. Síðani hevur málið verið frammi á tingi ferð eftir ferð, uttan ló at nakað úrslitið er komið burtúr.

1917 samtykti tingið, at búnaðarskúli skuldi setast á stovn á Hjalnesi í Kollafirði og at søkja statin um stuðning til slíkan skúla. Á sumri 1918 kom danska búnaðarnevndin higar og kannaði saman við búnaðarráðgevara M. W. Lützen líkindini fyri at seta á stovn búnaðarskúla í Føroyum.

Teir garðar, nevndin kannaði, vóru Hjalnes í Kollafirði, prestagarðnrin á Nesi, Kirkjubøgarðurin (sýslumannsgarðurin), Hornagarður í Tórshavn og Hoyvíksgarður. 2. august hevði nevndin fund við lögtingsins búnaðarnevnd. Á hesum fundi samdist báðar nevndirnar um at útseta stovnan av búnaðarskúla fyri fyrst, men mæltu til at stovna smærri royndarbrúk og fáa í lag fyrilestrar í búfrøði.

Í februar 1919 var lögtingsins búnaðarnevnd í København og hevði samráðingar við dansku búnaðarnevndina um stovnan av búnaðarskúla, og í vanligu tingsetuni 1919 samtykti tingið, at búnaðarskúli skuldi setast á stovn í Hoyvík, og at royndarbrúk skuldi setast á stovn í Hoyvík og á Sandi.

Meðan royndarbrúkini vóru sett á stovn, datt eisini á hesum sinni skúlamálið niðurfyri.

1934 var málið um stovnan av búnaðarskúla reist av nýggjum, og samtykti tingið at stovna búnaðarskúla í samband við royndarbrúki í Hoyvík.

Heldur ikki á hesum sinni eydnaðist tað at fáa sett skúlan á stovn, og var nevndin, ið arbeitt hevði við búnaðarmálum nú í fleiri ár, upptikin av arbeiði viðvíkjandi broytan av jarðalógunum, ið komu í gildi í mei 1937.

Í tingsetuni 1943 samtykti tingið at leggja í grunu 20.000 kr. til byggjan av búnaðarskúla. Síðani er játtað 140.000 kr. til sama endamál, so nú eru tókar 160.000 kr. Í tingsetuni 1948 samtykti tingið at heimila landsstýrið at lána úr jarðagrunninum 500.000 kr. til byggjan av búnaðarskúla á Heyggi í Kollafirði.

Undir teim samráðingum, ið fram eru farnar, millum landsstýrið og búnaðarráðið, hevur ráðið gjørt landsstýrið vart við, at møguleiki er fyri at fáa Dalsgarð í Skálavík til búnaðarskúla og biður um, at málið av nýggjum verður lagt fyri tingið til støðutakan, hvar skúlin skal liggja.

Búnaðarráðið hevur í skrivi, dagsett 11. mei 1949, sent landsstýrinum soljóðandi ummæli:

»Við skrivi 3. desember 1948 og 25. mars 1949 hevur Føroya landsstýri sent málið um byggjan av búnaðarskúla í Føroyum til jarðarráðið til ummælis.

Skúlin er ætlaður at verða bygdur á Heyggi í Kollafirði.

Jarðarráðið hevur havt málið til umrøðu og roynt hevur verið at finna ein annan garð til skúlan.

Limirir Sørensen og Dalsgaard hava nú havt samráðing við Johannes Dalsgaard, bónda á Dalsgarði í Skálavík, og gjørt ein sáttmála við hann, ið er soljóðandi:

Sáttmáli millum Jóannes Dalsgaard og Føroya Jarðarráð.

»Eg Jóannes Dalsgaard avstandi hervið festirættin til tann garð, eg havi í hondum til frama fyri stovnan av búnaðarskúla fyri Føroyar móti hesum treytum:

I.

Um so er, skúlin verður niðurafturlagdur, gongur festirætturin aftur til mín.

II.

Mær verður goldið frá Føroya Jarðarráð 8.000 kr. — átta túsund krónur — um árið so leingi eg livi. Hesin peningur verður mær goldin mánaðarvís frammanundan við einum tolvlaparti í senn. Hetta gjald verður rindað frá tí degi, løgtingið yvirtekur garðin.

III.

Tey gomlu kongssethúsini og úthúsini í Dalsgarði verða mín ogn, og eg avstandi til Føroya Jarðarráð rættin at yvirtaka húsini á innara Húsahø við somu treytum, sum eg skuldi taka tey fyri, tó so at eg fái rætt í teimum, inntil sethúsini í Dalsgarði eru læk.

Eg fái rætt til torvskurð á festinum til egið brúk fyri lívslíð. Eg fái í vanligi lívsvarugt leigumál stykkið, sum tey gomlu Dalsgarðshúsini standa á soleiðis, at markið norðureftir verður landavegurin, suðureftir Stórá, cystureftir vegurin á Lagnum og vestureftir móti Heygsgarðinum.

IV.

Mær verður givin fortrinsrættur til at verða arbeiðsformaður á skúlagarðinum, um so er, eg søki.

V.

Hesin sáttmáli er treytaður av, at Føroya Løgting góðtekur ta skipan, ið her er sett upp.ª

Á Inndi í jarðarráðnum 10. mei 1949 varð so samtykt at senda málið aftur til landsstýrið og biðja landsstýrið um at leggja málið fyri løgtingið av nýggjum í hesari eykatingsetu og síðani senda málið aftur til ráðið til víðari viðgerðar.

Búnaðarráðið hevur biðið búnaðarráðgevarin um ummæli í málinum, og hevur búnaðarráðgevarin 11. mei sent landsstýrinum niðanfyrirstandandi ummæli:

Eftir áheitan frá Føroya Jarðarráð, skal eg her við loyva mær at geva eina litla frásøgn um tann garð í Skálavík, sum sambært jarðarráðsins bræv til landsstýrið av í dag er at fáa til skúlagarð, um tingið ynskir tað.

Hesin garður verður 11 merkur og 4 gyllin í bø. Viddin er 13 ha. Hartil eigur garðurin eitt óvelt stykki. Um lag $\frac{1}{5}$ av bønnum eru í einum næstan samanhangandi stykki. Fyri tað mesta er hetta góður slættur bøur, sum gjøgnum eitt langt áramál hevur verið drivin við rossaamboðum.

Á tí stað í bønnum, sum kann ællast at vera lagaligast og mest hóskandi fyri at seta bygningarnar, um skúlin skuldi komið á hesum garði, standa eini rúmilig, hálvnyggj sethús, sum eftir sáttmálanum við festaran kunnu yvirtakast við garðinum. Hesí hús høvdu verið væl

hóskandi til lærarahús. Hinir bygningarnir á garðinum kunna ikki sigast at hava nakran týðning fyri ein skúla.

Til garðin hoyra 2 merkur og 4 gyllin av haga, og er skipanin 50 seyðir á mörkina.

Beinanvegin, sum skúlamálið við brævi landsstýrisins av 3. desember 1948 varð sent jarðarráðnum til viðgerðar, varð havt á munni, at heygsgarður í Kollafirði, sum var í uppskoti til skúlagarð, ikki var so væl hóskandi til hella brúk, sum ynskiligt kundi verið. Ráðið samtykti tí — áðrenn svar varð sent landsstýrinum — at kanna eftir, um onkur betri hóskandi garður kundi verið at finnið. Henda eftirkannan hevur so ført til tann sáttmála við Jóannes Dalsgaard í Skálavík, sum omannevnda brævi frá jarðarráðnum er sendur landsstýrinum.

Eg havi áður, tá ið valið var millum Hoyvíksgarð og Heygsgarð til skúlagarð, sagt mína støðu og valt Heygsgarð í tí, har var dyrkijørð at fáa til skúlans brúk, meðan hvørki býur ella hóskandi dyrkijørð var at vísa á í Hoyvík. Nú liggur aftur soleiðis fyri, at eg skal siga mína støðu til garðarnar Heygsgarð og Dalsgarð. Lat meg tá fyrst nevna, at eingin nakrantíð hevur valt Heygsgarð til skúlagarð millum aðrar í Føroyum. Heygsgarður kom upp á tal av teirri grund, at hann var fal. Nú hendir tað, at jarðarráðið verður biðið um at læna 500.000 kr. til skúlan og kemur undir samráðingunum til tað áskoðan, at tað hevði verið belur at leita sær ein betri garð burtur úr gørdum í Føroyum og ikki bert góðtaka Heygsgarð av tí, at hann av tilviljum er at fáa. Hetta hevur so ført til, at jarðarráðið í dag kann bjóða Føroya Løgtingi Dalsgarð til skúlagarð.

Dalsgarð liggur í einum veðurgóðum plássi. Har eru 13 ha av góðum gomlum bø at koma til. Eftir samtykt landsstýrisins liggur bygdin Skálavík fyri útskipting, og ætlandi verður arbeiðið byrjað í summar, so væl ber til at fáa garðsins bø og træðir skipað í samanhangi stykki. Garðurin hevur innleggjarrætt við bygdina. Hartil hevur jarðarráðið 4 ha av óveltari trøð uppá hondina og kann fáa meir afturat, um tað tørvar.

Garðurin sjálvur hevur 2 mkr. 4 gld. av haga, men jarðarráðið er ført at bjóða lögtinginum 2 merkur afturat og fáa allar lær 4 mkr. og 4 gld. í ein og sama haga, sum so stutt verður einbýttur. Skipanin verður stívar 200 seyð.

Heygsgarður er 4 merkur, skipanin er 180 seyð og hagin einbýttur, so hagin er í lagi til skúlagarð, men býurin á Heyggi er bæði lítil og liggur avsíðis fyri at verða øktur við nýinnleggi av haganum. Tí síggja vit eisini í sakini, at menn hava ætlað ikki at nýta henda bø til skúlabrúk men taka allan bœin upp úr nýggjum úr Heygshaga. Hetta lendið sum ætlanin hevur verið at taka upp til skúlabø, er skuggasíða, men álvalla og rætt gróttfrí mógjørð, mangastaðni heldur grunt og heyggjut. Fyri at bøta um hetta hevur ætlanin verið at taka eitt øki um 4 ha av Sjóargarði millum ána í dalinum og landavegin. Her er jørðin slættari og djúpari, men eisini mógjørð. Tað var so ætlanin at seta sjálvan skúlabyggingin á hella stykki fyri at fáa sól.

Eftir sum kendir menn á staðnum siga og eftir teim kanninum, sum hava farið fram í samband við tað tilætlaða ravmagnsverki við Leynavatn, er Kollafirðardalur eitt pláss, sum viðvíkjandi avfalli umlag kann javnmetast við Hvalvíksdal, har málingar hava farið fram. Hesar

málingar vísa avfall í miðal fyrri árinum 1922 til 1930: Hvalvík 3098 mm, Høivík 1448 mm og Sandur 1102 mm. Skálavík er at javnmeta við Sand viðvíkjandi avfalli.

Víðari er at nevna, at Heyggjur er stormpláss. Tað verður sagt av monnum av staðnum, at tað er frægari, har inni sum skúlin var ætlaður at standa, men at har tá er stormpláss, kannska menn varnaðust seinastu ferð, menn vóru har norðuri og kannaðu eftir, hvar bygningar kundu verða settir, um skúlin kom har.

Av tí, sum omanfyri er nevnt, er lætt at síggja, at líkindini fyrri innangarðsbrúki er torført. Á móglandi og á so regnuíklum stað, verður torførari enn á turrari moldjörð at nýta røssa- og motordrivin amboð; dagarnir, tá ið tað eru líkindi til at lata næmingaruar nýta hesi amboð, verða færri á so ólagaligum plássi, og tað er ikki ynskiligt fyrri skúlaarbeiðið. Ein høvuðstáttur í skúlaarbeiðinum verður at læra fólk at nýta nýggj skjóttar og lættvint amboð í staðin fyrri hondamboðini, vit nú hava. Eydnast hetta ikki, verður innangarðsbrúkið bert viðfáningur. Tað, at Heyggsgarður er stormpláss, ger eisini arbeiðið torført; grøðið, sum hevur fyrri neyðini at standa langt út á heystið, hevur lyndi til at miseydnast, grøðin verður bert at eydnast eftir áringum, og tað er dýrt og tvørligt fyrri ein skúla, sum skal driva sítt arbeiði bæði í skúlastovni og í hølum eftir so fastari skipan sum gjørligt. Vit eiga at minnast til, at ein skúli er nógvar meira tvungin í sínum arbeiði enn hvør maður. Skúlin má velja ta grøði, honum verður álagt, ein arbeiðsskipan verður sett upp og samtykt hvørt ár, og tað verður skúlastjórans sak at fremja tað arbeiðið, ið stendur av hesi skipan. Um nú líkindini ikki eru til, verður skúlans arbeiði torført, miseydnast korn- og røtaveittur ov ofta, verður ivaleyst mangur at fara og spyrja, hví menn hava lagt skúlan eitt stað, har vanlig veltung í Føroyum hevur ikki líkindi at trivast. Ein maður, sum situr á sínum egna brúki á ringum plássi, skipar seg, sum hann vil, hann leggur sítt brúk eftir viðurskiftunum á staðnum og átekur sær ikki tær fyrirtekur, ið elva honum ov nógvar trupulleikar.

Vit hoyra, tað verður hildið fram, at tað kann verða ynskiligt, at hava vána lendi til at arbeiða við á skúlanum, tí so verður ein næmingur av ringum plássi at kunna flyta allan brúkhátt á skúlanum heim aftur við sær. Tað kann kanska vera eitt sindur um tað; men hartil er at siga, at ring jørð (sólskuggi, sjóðlegg, gadd, grýti, mýra) er allastaðnis í Føroyum, eisini á Dalsgarði. Men góð jørð fæst ikki allastaðnis. Og óhent má tað sigast at verða, um næmingar frá góðum plássnum, ið koma á skúlan, ikki fáa høvi til at arbeiða við amboðum og grøði, sum kann hóska í teirra heimsbygðum. Tað verður tó, tá ið saman um kemur, á tí góðu og miðalgóðu jørðini, ið brúkið skal vaksa fram har, sum veður og jarðalíkindini eru hóskandi. Á teimum ringu støðnum elist eisini onkur grøði, men hon fellur dýr og torfør og ikki telva í nøgd, dygd og söluvirði við tey betru støðini.

Sum tað stendur í sáttmálanum við festarin á Dalsgarði, hevur hann vísað sær eina árliga samsýning fyrri at avstanda festirættin. Hetta útlegg hevði skúlin ikki fingið, um hann verður lagdur á Heyggsgarði, men aftur ímóti verða stovningarútreiðslurnar minni á Dalsgarði enn á Heyggsgarði.

Á Heyggsgarði skal gerast ein vegur um lag 600 m.

ið kann ætlast til	30.000 kr.
Ein brúgv	10.000
Uppdyrking av 13 ha	70.000 —
	110.000 kr.

«Eg skal so enda hetta bræv við at siga, at eg ráði frá at steðga skúlasakini ella draga hana út aftur av nýggjum, men eg vil av fullum huga ráða lögtinginum til at velja Dalsgarð til skúlagarð fram um Heygsgarð. Teir menn, ið koma ut arbeiða við skúlan, verða betri førir fyri at gera eitt landsgagnligt arbeiði á einum stað, har trupulleikarnir eru minnst, og ein seinri tíð verður at sanna, at tingið gjørdi beint at taka ein betri garð til skúlagarð fram um ein verri.»

Eisini hevur málið verið til ummælis hjá búnaðarfelagnum, sum í ummæli av 15.-7. flytir fram fylgjandi:

»Tað er til Føroya Búnaðarfelag komin áheitan frá Føroya Jarðarráði um at geva ummæli til bræv frá Føroya landsstýri, dagsett 17.-5.—1949, viðvíkjandi búnaðarskúla í Føroyum. Hetta málið varð lagt fyri ársaðalfund Føroya búnaðarfelags, h. 13. juli í ár, og samtykti aðalfundurin við 23 atkvøðum móti einari, at senda fylgjandi ummæli til jarðarráðið, sum hervið verður gjørt kunnugt eisini fyri Føroya landsstýri:

»Við brævi, d. 29.-11.—1948, hevur stjórnin greiniliga sent til Føroya landsstýri felagsins ællan í búnaðarskúlamálinum. Við brævi Jarðarráðsins av 8.-6.—1949 er einki grundarlag komið fram, sum gevur grund til at broyta felagsins støðu um skúla á Heygsgarði. Heygsgarður hevur tann fyrimum, at hann liggur miðskeiðis í landinum, hann fær bæ og haga samanhangandi og hevur stórt arbeiðsrúm bæði uttan- og innangarðs. Viðvíkjandi jarðagóðskuni er einki at siga til, tað er skætt og gott lendi og miðal jørð til góðsku. Viðvíkjandi veðurlagnum, sum menn hava funnist at, er at vísa á, at Oyrareingir og Heygsbøur eru væl brúkanði bøir í Føroyum fyri veður. So vítt búnaðarfelagnum kunnugt, hevur Dalsgarður ikki so góð líkindir til samlaða drift innan- og uttargarðs. Sandoyggjin liggur ikki so høglig og lagelig at ferðast til, sum Kollafjørður, og harav verður heldur ikki so lættligt at avhanda vørurnar.

Felagið má átala, at spurningurin, um hvar skúlin verður settur á stovn, nú verður reistur av nýggjum, nú ið málið er búgvið til at vera ein veruleiki frá almennari síðu og frá landbúnaðarstættinum. Tað má sigast at vera illa atborið, nú at útseta búnaðarskúlamálið, aftaná at tað hevur verið til fyrireikingar í so langt áramál.»

30. august 1949 hevur búnaðarráðgevarin sent soljóðandi skriv til landbruksdirektøren i Oslo:

Herved tillader jeg mig ærbødigst at henvende mig til Dem og udbede mig Deres udtalelse om forskellige forhold vedrørende valg af landbrugsskolegård.

Under den kommende lagtingssamling — omkring 17. oktober i år — vil der blive truffet afgørelse om hvilken gård, man skal vælge til at bygge landbrugsskole på. Der er to helt vesensforskellige gårde, valget kommer til at stå imellem, den ene »Heygsgarður« beliggende i Kollafjord, den anden »Dalsgarður«, beliggende i Skålevig. På Heygsgarður agtes skolen opført i udyrket mark og skoleindmark skaffes til-

veje ved nydyrkning omkring bygningerne. Opdyrkningsarbejdet tænkes for en del udført af skolens elever. Denne gårds gamle indmark er af ringe udstrækning og er ngunstig beliggende, således at der ikke har været tanken at benytte den som skoleindmark for fremtiden. Denne gårds hele udmarkstrækning ligger fra elven i en dalbund op på fjeldet imod syd til en højde af ca. 800 m. Indmarken kommer således væsentlig at være skyggeside. Hertil kommer, at den lokalitet, hvor gården ligger, er meget regnfuld, ca. 3.000 mm pr. år. Ligeledes er stedet vejrhårdt, et af de værste store pladser på øerne. Gården har udmark til en fårebesætning af 180 får.

Den anden gård har ca. 12 ha af god, gammel indmark, væsentlig på solside i en egn, hvor nedbøren er ca. 1100 mm om året, ligesom gården ligger vel beskyttet imod storme. Terrænet er så jævnt, som vi kan finde det her på øerne. Hertil kommer, at gården har udmark til en besætning af 200 får, og man kan indtage til opdyrkning alt, hvad man har brug for.

Her står således valget mellem en letvint og en tungvint gård. Nu skulde man tro, at valget var åbenbart, men dette er ikke tilfældet, mange, særlig bønder og lokalt interesserede holder på den dårlige gård, idet de fremfører, at det netop skal være landbrugsskolens opgave at vise, hvad man kan få ud af en vanskelig gård, at man bør tage en gård, som ligger centralt for tilrejse, at man bør tage en gård af denne art, for at elever fra dårlige gårde ikke skal blive skuffet, når de kommer hjem og skal prøve i praksis, hvad de har lært på skolen, medens elever fra de gode gårde ikke bliver skuffet alligevel.

Ud fra den smule kendskab, jeg har til norsk landbrugsskolehistorie, mener jeg at kunne genfinde disse og lignende påstande fremført i skolernes barndomstid.

Min mening — og mange andres — er den, at vi skal vælge en god gård, hvor de afgrøder, man skal arbejde med kan være så årsikre som muligt, hvor vejrforholdene kan tillade gennemførelse af en ordnet arbejdsplads i så stor udstrækning som muligt, og vi mener ikke, det er nogen fordel, at skolen er beliggende lige ved trafikvej med fremmedbesøg til daglig og alt, som dermed følger. Vi mener heller ikke, at eleverne skal være et tyende, som skal få til opgave at udføre det kæmpearbejde at kultivere en udmarkstrækning og oparbejde et nybrug fra bunden af, vi mener, at skolen skal have praksis for, at eleverne kan have anledning til at erhverve sig førstehånds viden om et brugs ordning og drift og til at følge med afgrødernes pasning og udnyttelse.

Når jeg herved henvender mig til Dem om en udtalelse, er det ud fra den kendsgerning, at de i Norge har gennemgået en udvikling med hensyn til teoretiske og praktiske landbrugsskoler, og at man derfor derovre har et langt intimere kendskab til disse ting, end vi har. Og når vi nu endelig skal til at bygge vor første landbrugsskole, skulde vi nødig gøre de samme fejl om igen, som andre har udviklet sig fra.

Skolen anlægges til at tage 12 elever, og skal have et praksisteoretisk kursus. Den endelige skoleplan er dog endnu ikke udarbejdet. Forsøgsvesenet tænkes tillige lagt under skolen.

Jeg håber De vil bære over med min påtrængenhed.

21. september hevur landbruksdirektøren i Oslo sent húnadar-ráðgevaranum hetta bræv:

Valg av landbruksskolegård Deres brev 30.-8.—1949.

Som De nevner, har problemene og meningene vedkommende valg af skolegård for en stor del vært de samme her i landet, og en kan vel ikke si, at en enda har nådd frem til en egentlig enighet. Noen direkte undersøkelse av forholdet kan en heller ikke si er foretatt. Ut fra erfaringer og drøftinger omkring problemene her i landet, skal jeg likevel få lov å gjøre noen merknader, som forhåpentlig kan være til rettledning.

For det første må en regne med, at skolegården som samlet driftsenhet bare i liten utstrekning kan være noen mønster for vanlig gårdsdrift, men at de enkelte deler av driften i størst mulig utstrekning bør kunne være mønster.

For det andre bør en regne med, at skolegården skal kunne dyrke alle de vekster, og arbeide med alle de driftsgrener, som det kan være tale om å drive med i skolens distrikt. Skat gården kunne fylle disse krav, må det være en god gård, en gård som i alle fall ligger godt over gjennomsnittet med omsyn til driftsforhold og vekstvilkår. De argumenter, de nevner for at en skolegård bør ha dårlige vekstvilkår, kan kanskje synes å ha noe for seg, men hvis det gjelder å vise bøndene, hva en kan få ut av en gård under vanskelige forhold, tror jeg, at spørsmålet kan løses bedre og billigere på annen måte, enn ved å plasere en skole spesielt med hensyn til denne opgaven.

Ut fra det som er nevnt, er det etter min mening ikke tvil om, at Færøene gjør rettest i å velge den beste av de gårdene, De nemner. For en elevflokk på 12 skulle jeg tro, at denne ejendommen er stor nok, selv om den blir drevet vesentlig med vekster, som er forholdsvis lite arbeidskrævende. I sammenheng med dette må en også huske på, at elevene kan eller bør utnyttes med vanlig effektivitet for øye. Dette forhold gjør også, at en må stille seg meget skeptisk til tanken om å plasere skolen på en eiendom, som vesentlig består av udyrket mark. En slik plassering vil sansynligvis føre til, at elevene blir alt for sterkt opptatt med nydyrkingsarbeid i lang tid fremover.

Jeg håper disse merknadene kan være dem til nytte, og jeg står gjerne til tjeneste, hvis jeg senere kan være til hjelp på noen måte med hensyn til planleggingsarbeid. I sammenheng med dette kan jeg også nevne, at en komite for tiden arbeider med revision av planen for landbrugsskolene her i landet. Jeg skal sørge for, at De så vidt muligt blir holdt ajour med de resultater, som denne komiteen kommer til.

Av tí, ið frammanfyri er flutt fram, sæst, at tingið tvær ferðir hevur samtykt at seta á stovn búnaðarskúla í Høysík og einuferð á Hjalnesi í Kollafirði, men málið er á hvørjum sinni dottið niður fyri, deils orsakað av, at eingir pengar hava verið til at bygt fyri og deils tí menn hava hildið teir garðar, ið tøkir hava verið, ikki hava verið væl hóskandi til skúlagarðar.

Tá tingið í 1948 samtykti, at búnaðarskúli skuldi setast á stovn á Heyggi í Kollafirði, var ikki annar garður í boði, og hevði tingið so statt einki valg, um skúlin skuldi setast á stovn. Nú er tað hent, at búnaðarráðið hevur funnið ein annan garð, ið ráðið heldur er betri hóskandi til skúlagarð enn Heyggsgarður. Búnaðarráðgevarin er av tí áskoðan, at tingið eigur at velja tann besta garðin, ið stendur í boði,

og at Dalsgarður er av bestu gørdum, við stórum og góðum bø og um 200 seyðum í einbýttum haga. Landbrugsdirektøren í Oslo gevur búnaðarráðgevaranum viðhald í hansara áskoðan, meðan búnaðarfelagið mælir til, at skúlin verður á Heyggi.

Nevndin hevur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (J. Fr. Øregård, P. M. Dam og A. Sørensen) er av tí áskoðan, at tá talan er um byggjan av búnaðarskúla, eigur ikki at vera farið fram eftir sumnum. Tað, at tingið í fjør samtykti at stovna búnaðarskúla á Heyggi, eigur ikki at fora tinginum í at taka aðra støðu í ár, nú tá betri hóskaði garður stendur í boði. Tað, at Dalsgarður er av bestu gørdum í Føroyum, er eingin ivi um, hann hevur stóran og góðan bø og liggur á sólríkum og veðurgóðum staði og hevur einbýttan haga við umleið 200 seyðum, so her eru bestu líkindi fyri teir næmingar, ið skulu søkja skúlan, at royna, hvat fíast kann burtúrur føyðyskari jørð innangarðs eins væl og utlangarðs.

Tað, ið ført hevur verið fram ímóti Dalsgarði, at hann ikki liggur eins høggliga fyri og Heyggsgarður, kann ikki haldast at vera so nógv, sum teir fyrimunir, hann annars hevur, við tað, at samferðslan byggjanna millum er við at verða betri og betri, so tað nærum er samband við Sandoyanna livøun dag og stundum fleiri ferðir um dagin. Meirilutin skal so stótt mæla tinginum til at samtykkja uppskot um, at búnaðarskúli verður settur á stovn á Dalsgarði í Skálavík, og at heimila landsstýrið til at læna úr jarðargrunninum kr. 500.000 til byggjan av búnaðarskúla.

Minnilutin (J. M. Fr. Poulsen og P. Petersen) setir einki uppskot fram.

Uppskot.

- I. Búnaðarskúli verður at seta á stovn á Dalsgarði í Skálavík. Landsstýrið skipar fyri, at tær neyðugu fyrircikningar av byggjan av búnaðarskúla á Dalsgarði í Skálavík verða gjørdar, og at farið verður undir at byggja skúlan sum skjótast, allan á at tekningar eru góðtiknar av fíggarnevdini.

II.

Løgtingslóg

viðvíkjandi lántøku til byggjan av búnaðarskúla á Dalsgarði í Skálavík.

§ 1.

Landsstýrið verðar heimilað til úr jarðargrunninum tingsins vegna at læna kr. 500.000 til byggjan av einum búnaðarskúla í Skálavík.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinanvegin.

Lagtingslov

vedrærende lán til oprettelse af landbrugsskole ved
Dalsgård i Skålevig.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til lagtingets vegne fra jordfonden at låne kr. 500.000 til oprettelse af en landbrugsskole i Skålevig.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

Broytingaruppskot

frá Øregaard og Sørensen:

Sum uppskoyti til § 2 verður sett:

»samstundis fer úr gildi lögtingslóg nr. 34 av 31. mars 1949 um byggjan av búnaðarskúla í Kollafirði.«

Til § 2 føjes:

»samtíðig ophæves lagtingslov nr. 34 af 31. marts 1949 om oprettelse af landbrugsskole i Kollefjord.«

Greint álit

frá Kr. Djarhuus:

Nú málið um, hvar búnaðarskúlin skal liggja, er reist av nýggjum, og har kunnu vera nógv pláss, talan kann verða um, tá tað skal vera avgerandi at finna besta plássið fyri gróðralíkindum og beligginheit, vil tað ikki vera beint bert at velja millum Heygsgarð í Kollafirði og Dalsgarð í Skálavík. Við tað, at málið helst nú má fáa eina skjóta avgerð og tað eftir mínum tykki óivað er so, at tingmenn ikki hava høvi til í skundi at kanna, hvar besta plássið er, vil beinasta leiðin verða nú at seta eina nevnd, sum fær heimild til at greiða málið.

Landsstýrið hevur skotið upp at seta eina »vinterskandinaviska« nevnd, men tykist hetta ikki at vera fallið í góða jørð.

1)

Um meiriluti ikki fæst fyri uppskoti landsstýrisins, seti eg uppskot um at sett verður ein føroysk nevnd skipað soleiðis:

- 1) 1 limur valdur av landsstýrinum,
- 2) 1 limur valdur av Føroya Búnaðarráð,
- 3) 1 limur valdur av Føroya Búnaðarfelag,
- 4) Landbúnaðarráðgevarin og
- 5) Røynðarstjórin.

Landsstýrið avger, hvør ið skal verða formaður nevndarinnar. Henda nevnd skal kanna, hvar besta staðið er fyri búnaðarskúla, fyrircika yvirtøku og, eftir góðtakan av landsstýrinum, tryggja yvirtøkuna. Síðan skal nevndin fyrircika tekningar til neyðturvulig skúlabús o. a. og verða landsstýrinum til hjálpar við at seta arbeiðini í verk innanfyri tað peningahædd, ið er ásett við lögtingslóg nr. 34, 31. mars 1949.

Tingið samtykkir samstundis:

2)

Løgtingslóg

um broytan av lóg nr. 34, 31. mars 1949, um byggan av landbúnaðarskúla í Kollafirði.

§ 1.

Í lógarinnar § 1 gongur orðið »í Kollafirði« út.

§ 2.

Tær útreiðslur, sum standast av tí í álitinum nevnda nevndararbeiði, verða at rinda úr landskassanum. Nevndarlimirnir fáa sam-sýning samsvarandi kunngerð landsstýrisins, dagssett 31. oktober 1949, um tíma- og dagpening tænastumanna.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Lagtingslov

om ændring i lagtingslov nr. 34 af 31. marts 1949 om bygning af landbrugsskole i Kollafjord.

§ 1.

I lovens § 1 udgår ordene »i Kollafjord«.

§ 2.

De udgifter, som forårsages af det i betænkningen nævnte udvalgs arbejde, afholdes af landskassen. Godtgørelse til udvalgets medlemmer betales efter reglerne i landsstyreets kundgørelse af 31. oktober 1949 om tjenestemænds time- og dagpenge.

§ 3.

Denne lov træder straks i kraft.

2. viðg. 17. desbr. og 3. viðg. 19. desbr. Atkvøðugr. 20. desbr. Uppskot meirilutans pt. I sett undir atkvøðu við navnaskalli: *Ja* atkvøddu: P. M. Dam, H. Djurhuus, M. Holm, R. Long, W. Smith, A. Sørensen, Th. Petersen, S. Ellefsen, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregård. Atkvøddu *ikki*: P. Petersen, L. Zachariasen, S. P. Zachariasen, Tr. Samuelsen, Kr. Djurhuus, Johan Poulsen, P. H. Weihe, H. Iversen, Fr. Bláhamar. *Burtur*: Jens Chr. Olsen, og fall uppskotið so stætt 10—0. Lógaruppskotið pt. II, og broytingaruppskotið til pt. II. so stætt burturdottið. Uppskot 1) frá Kr. Djurhuus fall 7—0 og var lógaruppskot 2) soleiðis burturdottið.

47. Løgtingslóg um lønjarvningargrunn skipsfiskimanna.

1. viðg. 11. novbr. Framl. umhugsan 1. desbr. (P. M. Dam v. l.) og broytingaruppskot 8. desbr.

Umhugsan.

Landsstýrið hevur tann 29. oktober lagt málið um lønjarvningargrunn skipisfiskimanna fyri tingið. Í málinum er givið eitt stult yvirliit yvir virkið í farna árinum. Um mæli frá fiskimannafeløgnum, Felag Føroyskra Trolaraeigara og Færøernes Rederiforening fylgir eisini við málinum.

Spurningurin er nú, um grunnurin eisini skal virka fyri komandi ár.

Landsstýrið er av tí áskoðan, at grunnurin hevur virkað til gagn fyri fiskimenninar. Tær grundir, sum í síni tíð talaðu fyri at stovna grunnin, tala í dag eisini fyri, at skipan grunnins verður galdandi komandi ár. Har móti heldur landsstýrið, at tað ikki er serlig orsök til at tryggja fiskimennum, ið ikki eru forsyrgjarir, minstuløn, og skjýtur tí upp, at minstuløn kr. 500 um mánaðin bert verður tryggjað teimum, ið eru giftir ella hava forsyrgjaraskyldu yvir fyri børnum undir 15 ár. Um hella uppskot verður samtykt, verður eisini skotið upp at seta gjaldið til grunnin niður í $\frac{3}{4}\%$ í staðin fyri sum nú 1 %.

Fiskivinnunevndin, ið hevur fingið málið til viðgerðar, hevur ført samráðingar við stjórnina fyri grunnin, og er stjórnin í móti, at gjaldið 1 % verður niðursett. Stjórnin er eisini í móti, at bara forsyrgjarir fáa minstuløn, stjórnin framdróg har til eisini sína áskoðan viðvíkjandi teim tilfellum, har fiskimaðurin, ið hevur lovað seg burtur,

er komin umborð og so legst sjúkur, áðrenn mystrað er. Tað fyrri-koma 5—6 sovorðin tilfellið árliga; 2 dømir frá fiskimannafelaginum eru viðlögð málinum. Tað er stjórnarinnar ællan, at hesir menn eiga ut fáa somu lønarviðbót, sum hinir sjúku, ið grunnurin gevur viðbót eftir § 4, pelli 8.

Spurningurin, um trolarir í ísfiski skulu gjalda ella ganga út, varð eisini umrøddur, og vísti tað seg, at hesi fær vegna ringa sølu næstan einki hava goldið í farna ári. Ummæli frá fiskimannafelagnum hesum viðvíkjandi er viðlagt málinum.

Nevndin er samd við landsstýrið um, at skipan grunnsins verður galdandi komandi ár. Í spurninginum, um hvør lønarviðbót skal fáa, er nevndin samd við landsstýrið av tí, at nevndin heldur uppá, at her er talan um ein lønjava, og at tí allir fiskimenn hava rætt til at fáa. Nevndin heldur so stutt, at eingin broyting verður gjørd í § 4, pelli 6.

Nevndin er samd við stjórnina um, at teir menn, sum hava lovað seg burtur, men eftir at vera komnir til skipið fella fyri sjúku, eiga at fáa lønarviðbót eins og teir, ið mystrað hava.

Nevndin er av tí áskoðan, at trolarir í ísfiski eiga at ganga út úr grunninum við tað, at teir ongan stuðul fáa haðani, og sum um-støðurnar hava verið síðsta ár, heldur ikki hava verið til stuðul av týðningi fyri grunnin.

Uppskot

tí

løgtingslóg um Lønjavningargrunn Skipsfiskimanna.

§ 1.

Seltur er á slovn grunnur, nevndur Lønjavningargrunnur Skipsfiskimanna, til at tryggja løn færoyskra skipsfiskimanna. Fyrirseti grunnsins er í Tórshavn.

§ 2.

Goldið verður til henda grunn 1 % av söluvirðinum av øllum skipsfiski, ið við trol, línu, snør, snurraváð, nót ella garni er veiddur frá 1. januar til 31. desember 1950, og 1) verður útfluttur sum feskur fiskur, 2) umskipaður frá færoyskum veiðuskipi til flutningsskip í havn ulla fyri Færoyar, 3) uppskipaður sum saltfiskur til virkan til klippfisk ella aðra virkan. Tollur, frakt og landingskostnaður verður at draga frá söluvirðinum. Tann gjøllari fyriskipan gjaldinum viðvíkjandi verður givin stýri grunnsins upp í hendur at gera, tó so at landsstýrið skal góðtaka hana.

Av fiskafarmum, ið avroknaðir eru eftir galdandi sáttmálum, sum tryggja minstuløn, verður ikki latið tað í hesi grein nevnda gjald til grunnin.

§ 3.

Stýri grunnsins verður 3-mannanevnd, og velur lögtingið ein lim, fiskimannafelögin ein og reiðarafelagið og trolarafelagið ein lim. Stýrið selur roknskaparløra, ið innheimlar tey í § 2 nevndu gjöld. Hann verður løntur av grunninum. Roknskaparin verður at grannskoða av roknskapargrannskoðara lögtingsins og at leggja fyri tingið til góðtakingar.

§ 4.

Við sölu av feskum fiski hava teir, sum skulu svara gjald til grunnin, skyldu til beinanvegin aftaná hvørja landing at senda grunninum neyðturvuliga söluvátlan. Við sölu av salt- ella klipfiski skulu teir gjaldskyldigu, samstundis við at fiskurin verður avskipaður úr Føroyum, senda grunninum neyðturvuliga váttan yvir söluvirðið. Verður saltfiskur seldur uttan millumlanding í Føroyum, skal uppgerð verða send grunninum, so skjótt söluvirðið liggur fyri.

Hevur grunnurin ikki móttikið ta nevndu sölunppgerð (søluattest) seinast 14 dagar aftaná ta tíð, teir í stk. 1 nevndu eru skyldigir til tess, ger grunnurin upp söluvirðið eftir bestu ætlan og sendir skuldaranum hesa uppgerð. Hevur hann ikki seinast 14 dagar aftaná móttøkuna av hesi uppgerð yvir fyri grunninum skrivliga prógvað skeivleikan í henni, verður uppgerðin bindandi fyri skuldaran.

Gjaldini til grunnin falla til gjaldingar fyri fyrra hálvár 1. september 1950 og fyri seinna hálvár 1. februar 1951.

Gjöld, sum ikki eru goldin í seinasta lagi 1 mánað aftaná gjalddagin, verða at renta við $1\frac{1}{2}$ % fyri hvønn byrjaðan mánað aftaná gjalddagin.

Øll gjöld til grunnin kunnu, um tey ikki verða goldin aftaná at vera kravd cinaferð, verða inobeimtað við panting.

Menn, ið hava fyllt 16 ár mynstringardagin, og menn undir henda aldur, um teir eru forsyrgjarar, sum fyri alla veiðutíðina í árinum ikki hava veitt fyri 500 kr. oppá mánaðin, kunnu úr grunninum fáa peningaviðbót til at fáa mánaðarlønina upp í henda pening, um skattainntøka teirra liggur undir 7000 kr. Teir, ið ikki hava fyllt 16 ár, verða roknaðir fyri lærlingar og fáa so stalt hálva viðbót; tó verða teir ungu menn, ið mynstrað hava fyri minni enn heilan part, at fáa viðbót í mun til sáttmála teirra.

Útjavningarviðbóttin verður latin eins væl til menn í samveidu og í sjálvdrátti.

Um maður verður sjúkur umborð, og sjúkan er váltað av lækna ella skipara, eigur hann lønarviðbót, til hann er arbeiðsførur, tó í minsta lagi fyri 1 mánað og í mesta lagi fyri trýggjar mánaðar, um maðurin er sjúkur so leingi.

Maður, ið hevur lovað seg burtur við fiskiskipi og fyri at sleppa til at mynstra gevur seg inn undir lógfestu bróstsjúkukanningina, men verður innlagdur fyri hesa sjúku, eigur viðbót úr grunninum eftir somu reglum, sum ásettar eru í stykki 8.

Um veiðuskip liggja stilt millum túrar, verður at rokna útjavningarviðbót upp í 14 dagar tilsamans.

§ 5.

Innan 1. februar 1951 skulu teir, sum halda seg hava rætt til lönjavningarviðbót úr grunninum, skrivliga venda sær til grunnin og viðleggja uppgerð.

Har serligar umstøður gera seg galdandi, kann stýri grunnsins í desember veita sum fyribils viðbót upp til 50 %, tó so at tilsamans ikki verður latið upp um 50 % av inngjaldinum fyri fyrra hálvár.

§ 6.

Um útjavningargrunnurin ikki røkkur til, skal lögtingið lata upp í eina helvt av tí peningi, ið 1 % gjaldið gevur, og verður av hesum ikki nóg mikil peningur til at javna lønina upp í 500 kr., verður hon at lækka í tann mun, sum hon fæst býtt úr grunninum.

Um peningur verður til avlops í grunninum, tekur lögtingið avgerð um, hvussu hann verður at nýta.

§ 7.

Henda lóg kemur í gildi 1. januar 1950. Samstundis fer úr gildi kunngerð nr. 6, 18. mars 1947, kunngerð nr. 43, 27. december 1947, og lögtingslóg nr. 2, 6. januar 1949.

Lagtíngslov

om løureguleringsfonden for skibsfiskere.

§ 1.

Der er oprettet en fond, der har navnet: Løureguleringsfonden for skibsfiskere, med det formål at sikre skibsfiskernes løn. Fondens bestyrelse har sæde i Thorshavn.

§ 2.

Der indbetales til denne fond 1 % af salgsværdien af den skibsfisk, der er fanget med trawl, langline, håndsnøre, snurrevåd, net eller garn fra 1. januar til 31. december 1950, og 1) bliver eksporteret som ferskfisk, 2) omskibet fra færøsk fiskerskib til transportskib i havn uden for Færøerne, 3) opskibet som saltfisk for bearbejdelse til klipfisk eller anden bearbejdelse. Told, fragt og landingsudgifter fradrages salgsværdien. Fondens bestyrelse bemyndiges til at fastsætte nærmere bestemmelser vedrørende afgiften, dog skal disse godkendes af landsstyret.

Vedrørende fiskelaster, der er afregnet i benhold til gældende kontrakter, som garanterer mindsteløn, skal den i nærværende paragraf omhandlede afgift til fonden ikke betales.

§ 3.

Fondens bestyrelse er et 3-mandsudvalg, hvoraf lagtinget vælger et medlem, fiskerforeningerne et medlem og Færøernes Rederiforening og foreningen for trawlerejere et medlem. Bestyrelsen ansætter en regnskabsfører, der skal indkassere de i § 2 nævnte afgifter. Han lønnes af fonden. Fondens regnskab skal revideres af lagtingets revisor og forelægges tinget til godkendelse.

§ 4.

De, der skal svare afgift til fonden, er, når det drejer sig om ferskfisk, pligtige til straks efter hver landing at tilsende fonden nødvendig salgsattest. Når det drejer sig om salt- eller klipfisk, skal de afgiftspligtige, samtidig med at fisken bliver afskibet fra Færøerne, tilsende fonden nødvendig attest vedrørende salgsværdien. Sælges saltfisken uden mellemlanding på Færøerne, skal opgørelse tilsendes fonden så snart salgsværdien foreligger.

Har fonden ikke modtaget sådan salgsattest senest 14 dage efter, at de i stykke 1 nævnte er pligtige dertil, opgør fonden salgsværdien efter bedste skøn og tilsender den afgiftspligtige opgørelsen. Har denne

ikke senest 14 dage efter modtagelsen af opgørelsen påvist fejl i opgørelsen, er denne bindende for ham. Afgifterne til fonden forfalder til betaling for 1. halvår den 1. september 1950 og for sidste halvår den 1. februar 1951.

Afgifter der ikke er betalt senest en måned efter betalingsdagen, forrentes med en $\frac{1}{2}$ % for hver påbegyndt måned efter betalingsdagen.

Alle udgifter til fonden kan i mangel af betaling ved første påkrav inddrives ved udpantning.

Fiskere, der mønstringsdagen er fyldt 16 år, og fiskere under denne alder, forudsat de er forsørgere, som for hele årets fiskesæson ikke har haft fortjeneste ved fiskeriet på 500 kr. om måneden, kan fra fonden få tilskud for at få deres månedsførtjeneste sat op til dette beløb, forudsat deres skattepligtige indtægt er under 7.000 kr. Fiskere, der ikke er fyldt 16 år, regnes for lærlinge og får således det halve tilskud; dog får de unge fiskere, der er mønstret for mindre end hel part, et tilskud, der står i forhold til deres overenskomst.

Reguleringstillægget udbetales både til dem, der driver fællesdrift og til dem, hvis fortjeneste beregnes i henhold til, hvad hver fisker.

Hvis en mand bliver syg ombord, og sygdommen attesteres af en læge eller af skipperen, har han ret til lønregulering, indtil han er arbejdsdygtig, dog mindst for en måned og højst for tre måneder, hvis sygdommen varer så længe.

Den, der har afgivet løfte om at tage på fiskeri med et fiskeskib, men som for at få adgang til at mønstre undergiver sig den lovpålagte tuberkuloseundersøgelse og på grundlag af denne undersøgelse lader sig indlægge for denne sygdom, har ret til tilskud fra fonden efter samme regler som gælder i henhold til stykke 8.

Hvis fiskeskibe ligger stille mellem turene, skal reguleringstillæg beregnes for indtil 14 dage ialt.

§ 5.

Inden 1. februar 1951 skal de, der mener sig berettiget til lønregulering fra fonden, skriftlig henvende sig til fonden og vedlægge opgørelse.

Hvor særlige forhold gør sig gældende, kan fondens bestyrelse i december måned udbetale foreløbigt tilskud på indtil 50 %, dog således at der ialt ikke udbetales mere end 50 % af, hvad afgifterne for første halvår beløber sig til.

§ 6.

Hvis reguleringsfondens midler ikke er tilstrækkelige, skal lagtinget yde op til halvdelen af det beløb, som 1 % afgiften udgør, og hvis der ikke således tilvejebringes tilstrækkelige pengemidler til at regulere lønningerne til 500 kr., skal mindstelønnen nedsættes i forhold til fondens midler.

Hvis der bliver overskud i fonden, tager lagtinget bestemmelse om, hvordan dette skal benyttes.

§ 7.

Denne lov træder i kraft den 1. januar 1950. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 6 af 18. marts 1947, bekendtgørelse nr. 43 af 27. december 1947 og lagtingslov nr. 2 af 6. januar 1949.

Broytingaruppskot

frá P. M. Dam og Wm. Smith:

Í staðin fyri § 2 verður sett:

»§ 2.

Galdið verður til benda grunn 1 % av söluvirðinum av øllum skipsfiski, ið við trol, línu, snøri snurruvát, nót ella garni er veiddur frá 1. januar 1950 og 1) verður útluttur sum feskur fiskur, 2) umskipaður frá føroyskum veiðiskipi til flutningsskip í havu uttan fyri Føroyar, 3) um skipaður sum saltfiskur til virkan til klipfisk ella aðra virkan. Tollur, frakt og landingskostnaður verður at draga frá söluvirðinum. Tann gjøltari fyriskipan gjaldinum viðvíkjandi verður givin stýri grunnsins í hendur at gera, tó so at landsstýrið skal góðtaka hana.

Av fiskafarmum, ið avroknaðir eru eftir galdandi sálmálum sum tryggja minstu lön, verður ikki latið tað í hesi grein nevnda gjald til grunnin, um tilsamans í rakstrarárinum er latið meiri í minstulön enn fyrisetla presentid. Um minni ella einki er latið, eigur grunnurin munin.«

Í § 5, 1. pætti, verða orðini: »Ínnan 1. februar 1951« broytt til: »Ínnan 1. mars á hvørjum ári.«

2. viðg. 5. desbr. og 3. viðg. 8. og 19. desbr. Uppskot nevndarinnar § 1 samtykt uttan atkvøðugreiðslu. Broytingaruppskot til § 2 fall, 5—0. Uppskot nevndarinnar § 2 og §§ 3 og 4 samtyktar við 17—0. Broytingaruppskot til § 5 samtykt 14—0 og § 5 so broytt samtykt 14—0. §§ 6 og 7 samtyktar uttan atkvøðugreiðslu og lógin í síni heild samtykt 17—0.

48. *Hækkan av honorarviðbótini til honorarlønt starvsfólk.*

2. november framlegði fíggarnevndin

Alit.

Landsstýrið hevur lagt fyri fíggarnevndina uppskot til at hækka viðbótina hjá honorarløntum starvsfólki frá 50 % til 55 %, roknað frá 1. januar 1948.

Fíggarnevndin mælir til at hetta verður samtykt.

Uppskot

til

løgtingslóg um viðbót til honorarlønt starvsfólk landsins.

§ 1.

Dýrtíðarviðbóttin til honorarlønt starvsfólk í landsins tænastu verður hækkað frá 50 % til 55 %, virkandi frá 1. januar 1948.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin, samskiðis fer úr gildi § 3 í kunningarð nr. 12, 21. apríl 1943 sbr. kunningarð nr. 22, 21. sept. 1945.

Forslag

til

lagtingslov om tillæg til landets honorarlønnede embedsfolk.

§ 1.

Dyrtidstillægget til honorarlønnet embedsfolk i landets tjeneste forhøjes fra 50 pct. til 55 pct., fra 1. januar 1948 at regne.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks. Samtidig ophæves § 3 i bekendtgørelse nr. 12, 21. april 1943, jfr. kundgørelse nr. 22, 21. sept. 1945.

2. viðg. 4. november og 3. viðg. 16. november. Lógaruppskotsins §§ 1 og 2 samtyktar uttan atkvøðugreiðslu og lógin í síni heild samtykt 13—0

49. Lóg um frískúlar í Føroyum.

1. viðg. 11. novbr. Framl. álit (Tr. Samuelson v. f.) og broyl-ingaruppskot 20. desbr.

Álit.

Føroya landsstýri hevar í skrivi, dagsett 1. november 1949, sent lögtinginum uppskot til lóg um frískúlar í Føroyum.

Lógin er í 3 deildum:

- I. Grundarlag frískúlans,
- II. Umsjón við frískúlum,
- III. Studningur frá tí almenna.

Málið hevur verið lagt fyri Føroya skúlastjórn, sum hevur sent soljóðandi skriv, dagsett 13. desember 1949:

»Hoslagte udkast til lov om friskoler på Færøerne tilbagesendes lagtingets skoleudvalg, idet skoledirektionen skal udtale, at den kan anbefale forslaget, dog at man skal foreslå, at der foretages følgende rettelser og tilføjelser til forslaget:

I § 8, stk. 2 b, tilføjes, »herunder lønning til lederen«.

Som ny § 8, stk. 3, indføjes: »Det er en betingelse for udbetaling af dette tilskud, at ingen lærer ved friskolen, der har mindst 6 ugentlige timer, under hensyn til det af ham givne ugentlige timetal, oppebære mindre løn, end hvad der svarer til andenlærerløn (grundløn og reguleringstillæg) og for lærerinder, der kun underviser i de yngste klasser, forskolelærerindløn (grundløn og reguleringstillæg). Driver lederen skolen for egen regning, betales i offentlig tilskud til lederen af en friskole halvdelen af andenlærerløn, medmindre skoledirektionen finder højere løn berettiget.

Skoledirektionen fastsætter, hvor stort et ugentligt timetal lederen af en friskole selv skal besørge for at få fuldt løntilskud.«

I § 8 ændres »stk. 3 til stk. 4« og i stykkets tekst ændres »undervisningsministeren« til »skoledirektionen«.

Endvidere skal skoledirektionen på anledning bemærke, at den finder bestemmelsen i § 7 om, at skolen skal have været besøgt af gennemsnitligt mindst 15 elever for passende.«

Landsstýrið hevur viðmerkt til hesa lóg:

Við skrivi 20. juli 1948 til undirvísingarmínisterið hevur Elisabeth Arge, lærarinna, Tórshavn, biðið um stuðul til tann privatskúla, hon hevur havt í mong ár.

Málið er sent gjøgnum skúlastjórnina, sum sigur, at einki grundarlag er fyri, at úthelala stuðul, men ræður annars til at fáa lóg-arheimild til vega. Ríkisstýrið er á einum máli við skúlastjórnina um at styðja privatskúlar í Føroyum.

Landsstýrið og ríkisumboðsmaðurin hava havt samráðingar í málinum, og eru teir komnir ásamt um, at góðkenna uppskotið til lóg um »friskoler på Færøerne«, soleiðis at málið, um tað verður samtykt av tinginum, verður víðarísent til ríkisstýrið, av tí at skúlamálið enn er felags.

Sjálvsagt kemur lógin at umfata allar privatskúlar í Føroyum, sum hava lokið tær treyir, ið lógin ásetir.

Nevndin, ið hevur havt málið til viðgerðar, skal mæla til, at uppskotið til lógina verður samtykt av tinginum við leim av Føroya skúlastjórn omanfyri nevndu broytingum, og at til grein 1 verður lagt aftrát: Skoledirektionen bestemmer, hvor mange privatskoler, der kan oprettes i en enkelt bygd og fastsætter det mindstetal af indbyggere, der må kræves, for oprettelse af tilskudsberettigede privatskoler.

Uppskot.

Løgtingið samtykkir uppskotið frá landsstýrinum um frískúlar í Føroyum við fylgjandi broytingum:

ad § 1. Sum nýtt stk.: Skoledirektionen bestemmer, hvor mange privatskoler, der kan oprettes i en enkelt bygd og fastsætter det mindstetal af indbyggere, der må kræves for oprettelse af tilskudsberettigede privatskoler.

ad § 8, stk. b 2, verður lagt aftrat: »herunder lønning til lederen«.

ad § 8, stk. 3, sum nýtt stk. 3: »Det er en betingelse for udbetaling af dette tilskud, at ingen lærer ved friskolen, der har mindst 6 ugentlige timer, under hensyn til det af ham givne ugentlige timetal, oppebærer mindre løn, end hvad der svarer til andenlærerløn (grundløn og reguleringsstillæg) og for lærerinder, der kun underviser i de yngste klasser, forskolelærerindeløn (grundløn og reguleringsstillæg). Driver lederen skolen for egen regning, betales i offentligt tilskud til lederen af en friskole halvdelen af andenlærerløn, medmindre skoledirektionen finder højere løn berettiget.

Skoledirektionen fastsætter, hvor stort et ugentligt timetal lederen af en friskole selv skal besørge for at få fuldt løntilskud.«

ad § 8, »stk. 3« verður broytt til »stk. 4, og »undervisningsministeriet« verður broytt til »skoledirektionen«.

Broytingaruppskot

frá R. Long og M. Holm:

Í nevndaruppskoti til nýtt stk. til gr. 1 verða orðini »hvor mange privatskoler« broytt til »hvor mange tilskudsberettigede privatskoler«.

Uppskot frá landsstýrinum

til

Lov om friskole på Færøerne.

I. Friskolens skoleform.

§ 1.

Ved friskoler på Færøerne forstås private skoler, der underviser deres elever gennem hele den undervisningspligtige alder og giver en undervisning, der står mål med undervisningen i folkeskolen.

II. Tilsynet.

§ 2.

Stk. 1. Oprettelse af en friskole skal anmeldes for Færøernes skoledirektion med angivelse af, hvem der skal være leder af skolen, og hvilke lokaler, der skal benyttes.

Stk. 2. Det påhviler skolens leder ved hvert skoleårs begyndelse gennem vedkommende skolekommission at tilstille skoledirektionen en fortegnelse over alle børn i skolen.

Stk. 3. Der skal årligt til skoledirektionen indgives indberetning om skolens forhold, hvorved det godtgøres, at dens undervisning står mål med, hvad der almindelig kræves i folkeskolen, samt indsendes de statistiske oplysninger, der måtte blive forlangt.

§ 3.

Friskolen står under tilsyn af vedkommende skolekommission og af Færøernes skoledirektion.

§ 4.

Stk. 1. Det offentlige tilsyn med friskoler omfatter

- a) børnenes standpunkt i færøsk og dansk — skriftlig og mundtlig skrivning og regning,
- b) skoleforsømmelserne og
- c) skolens sundhedsforhold.

Hertil kommer det i § 5 omhandlede tilsyn med kristendomsundervisningen.

Stk. 2. Skønnes det, at børnene ikke i færøsk, dansk, skrivning eller regning står mål med, hvad børn sædvanligt når i folkeskolen, skal dette meddeles skolens bestyrelse; viser det sig derefter, efter et års forløb, at undervisningen stadig er mangelfuld, indberettes sagen til skoledirektionen, der efter at have ladet skolens undervisning prøve, afgør, om børnene skal indskrives i den offentlige skole.

Stk. 3. Det påhviler skolens leder og lærerne at føre forsømmelseslister over børnene, hvilke lister hvert kvartal skal indsendes gennem vedkommende skolekommission til skoledirektionen.

Stk. 4. Tilsynet med skolens sundhedstilstand skal foretages efter de i kommunens sundhedsvedtægt gældende forskrifter og omfatter lokalernes rumfang og belysning i forhold til det børnetal, der anbringes i hvert lokale, reholdelsen og toiletforholdene. Findes disse forhold ikke tilfredsstillende, skal dette meddeles skolens styrelse, og er manglerne ikke rettede inden $\frac{1}{2}$ års forløb, anmeldes sagen til lændslægen.

§ 5.

Stk. 1. Tilsynet med børnenes undervisning i kristendoms-kundskab føres efter følgende regler:

- a) Forsåvidt angår børn, der tilhører folkekirken eller en evangelisk luthersk frimenighed, jfr. lov nr. 284 af 30. juli 1922, skal tilsynes af skolens styrelse overdrages til en i folkekirken eller til en ved sådan frimenighed ansat præst.
- b) Forsåvidt angår børn, der tilhører et trossamfund uden for folkekirken, påhviler tilsynet med deres religiøse opdragelse dette trossamfund, der træffer bestemmelse om, hvorledes tilsynet skal udøves.
- c) Børn, der ikke tilhører noget trossamfund, kan fritages for undervisningen i kristendoms-kundskab i friskolen, men vedkommende skolekommission skal påse, at børnene ikke savner oplysning om de almindelige regler for livet i et ordnet samfund.

Stk. 2. Finder den tilsynsførende med kristendoms-kundskaben, at de pågældende børn ikke modtager tilfredsstillende undervisning i kristendoms-kundskab, meddeler den tilsynsførende dette til skolens ledelse, der træffer de foranstaltninger, der findes påkrævet.

§ 6.

Stk. 1. De i § 5 nævnte tilsynsførende skal godkendes af skole-

direktionen efter indhentet tilladelse fra vedkommende skolekommission.

Stk. 2. Tilsynet med friskolens virksomhed iøvrigt og ansvaret for, at der i alle folkeskolens fag gives en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindelig kræver i folkeskolen, påhviler vedkommende lokale skolekommission, der selv træffer beslutning om, på hvilken måde tilsynet hermed skal udøves.

III. Tilskud fra det offentlige.

§ 7.

Det er en betingelse for, at en friskole kan oppebære tilskud fra det offentlige

- at den i de sidste 3 kalenderår — eller, for såvidt den ikke har været i virksomhed i 3 kalenderår, da i tiden siden dens oprettelse — i gennemsnit har været søgt af mindst 15 elever. En skoles børnetal beregnes efter gennemsnitstallet af undervisningspligtige børn, som den 15. i hver måned er optaget i skolen,
- at den ikke har større børnetal til undervisning for en enkelt lærer end det for den offentlige folkeskole fastsatte,
- at den underkaster sig det tilsyn, som er angivet i afsnit II, og imødekommer de krav, der stilles fra tilsynets side.

§ 8.

Stk. 1. Bedømmelsen af, hvorvidt en friskole er tilskudsberettiget, foretages af skoledirektionen, som lader sin indstilling gå videre til henholdsvis Færøernes landsstyre og til undervisningsministeriet.

Stk. 2. Tilskudet, der betales med halvdelen af statskassen og halvdelen af den færøske landskasse, fastsættes efter følgende regler:

- a) Et grundtilskud på 1.000 kr. årligt,
- b) halvdelen af de lærerlønninger, som skolens indehaver udbetaler,
- c) for hvert klasseværelse 400 kr. årligt og
- d) for gymnastiksal, selv om den er lejet, kan der efter skoledirektionens skøn betales op til 1.200 kr. årligt.

Stk. 3. Særlige regler for betaling af løntilskud til katolske skoler, hvori undervisningen helt eller delvis besørges af ordenens medlemmer, kan fastsættes af skoledirektionen efter samråd med Færøernes landsstyre,

§ 9.

Tilskudet fra det offentlige beregnes for det forløbne kalenderår og udbetales i løbet af det følgende finansår; for ny oprettede skoler beregnes tilskudet fra det tidspunkt, de opfylder betingelserne efter § 7.

§ 10.

Denne lov træder i kraft pr. 1. april 1950.

Viðmerkingar til uppskot til »Lov om friskoler på Færøerne«.

Við skrivi 20. juli 1948 til Undervisningsministeriet hevur Elisabeth Arge, lærarinna, Tórshavn, biðið um stuðul til tann privatskúlan, hon hevur havt í mong ár.

Málið er framsett gjøgnum skúlastjórnina, sum ikki sigur seg fína lógarheimild til tílskan stuðul, men ræður annars til at fáa heimild til vega.

Ríkisstýrið svarar aftur í skrivi 8. desember 1948, at stýrið er sannað til at styðja privatskúlar í Føroyum eftir somu reglum, sum danskir friskúlar verða styðjaðir eftir, um landsstýrið framsendir tílíkt uppskot, og stuðulin verður býttur í helvt millum ríkiskassan og landskassan í samsvari við nýggja lønarlóginu fyrí fólkskúlan í Føroyum.

Eftir hetta hevur landsstýrið samant við ríkisumboðnum fingið til vega hjálagda uppskot til »Lov om friskoler på Færøerne«, og vil landsstýrið mæla lögtinginum til at viðtaka hetta uppskot fyrí at senda tað víðari til ríkisstýrið.

Sjálvsagt miðar uppskotið ikki bert ímóti at styðja ein einstakan privatskúla, men allar privatskúlar í Føroyum, sum túka tær treytir, lógin ásetir.

2. og 3. viðg. 20. desbr. Broytingaruppskotið frá Long og Holm samtykt 18—0. § 1 so broytt samtykt 15—0. §§ 2—7 samtyktar uttan atkvøðugreiðslu. Broytingaruppskot frá nevndini til § 8 samtykt 12—0. § 8 so broytt samtykt 16—0. §§ 9 og 10 samtyktar uttan atkvøðugreiðslu og lógin í síni heild samtykt 17—0.

50. *Løgtingslóg um tvangstøku av grundum og byggingum til apotek v.m.*

1. viðgerð 7. novbr. Framl. álit og broytingaruppskot 1. desbr.

Álit.

Samhært løgtingslóg nr. 14 av 28. mars 1949 eru okkara apotekaraviðurskiftir yvirtikin sum føroyskt sermál. Í sínum viðmerkingum til málið greiðir landsstýrið frá, at tað hevur samtykt at skipa soleiðis fyrí, at landskassin gjøgnum hin føroyska apotekaragruunnu stendur fíggjarliga til svars fyrí rakstrinum og syrgir fyrí neyðugum hølum, meðan apotekarin hevur ta teknisku og fagligu ábyrgdina.

Undir teim samráðingum, ið fram eru farnar við núverandi apotekara um keyp av apoteksbygginginum við grundstykki, eru komnir trupulleikar av tí, at tað á bygginginum hvílir ein forkeypsrættur. Av hesu orsök heldur landsstýrið, at tað hevði verið beinast, at apotekara-

grunnurinn undir landskassanum ognast hóskandi bygging v. m. til apotek mögulegt eisini til medicínafabrik o. t. við tvangstöku. Málið er beint í fíggarnevndina. Síðan málið kom í nevnd, hefur nevndin fengið skrif frá frú Johanna Dahl-Restorff, Tórshavn, hvort hon ger vart við, at hon hefur forkeypsrætt til apotekshúsini og ætlar at gera brúk av hesum rætti, men avgjørt er til reiðar at leiga húsini til landsstýrið fyri event. longri áramál til eina leigu sum skal góðtakast av Tórshavnar leigunevnd. Fíggarnevndin hefur havt fund saman við landsstýrinum, umboðað við landsstýrismanni L. Zachariassen, Kr. Dahl-Restorff sum umboð fyri frú Johanne Dahl-Restorff og landslækninum og apotekara David Magnussen. Ymisk uppskot vóru frammi, og úrslitið av fundinum varð, at landsstýrismaðurin skuldi av nýggjum samráðast við stýrið og skjótast gjørligt siga nevndini frá landsstýrisins endaligu støðu til málið. Á einum seinri fundi, hvar bæði landsstýrismaður L. Zachariassen og Kr. Dahl-Restorff vóru, segði landsstýrismaðurin, at stýrið fæstheft ynski um at fáa eina tøkulóg, men at støðan annars var lann, at stýrið aftaná at hava fengið lógina eins og higartil var sinnað at halda fram við tingingum við apotekara Juul bæði um keyp og möguliga leigu av apotekinum, eins og stýrið var villugt at tingast við frú Dahl-Restorff um hennara fyrstakeypsrætt, og at frú Dahl-Restorff kundi kenna seg aldeilis tryggja; landsstýrið var ikki úti eftir at taka nakað av hennara hava ella øðrum ognum, ja, tað var ikki ómöguligt, at hon kundi fáa sín fyrstarætt endurnýggjaðan, um landsstýrið keypti apoteksbyggingin. Kr. Dahl-Restorff segði, at hann aftaná landstýrismannsins úttalilsir kundi seg meira tryggan, men at hevði verið betur, um hann fekk tey skrivliga váttað.

Fíggarnevndin hefur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilatio (Dam, Øregaard, Weihe og Poulsen) mælir tinginum til at samtykkja landsstýrisins uppskot um tøkulóg.

Minnilutin (H. Djurhuus, Long og Th. Petersen) má fasthalda, at man ikki kann gera tøkulóg uttan so, at allar royndir til at fáa semju við samráðing eru gjørdar, og her hava allir partar sagt seg fúsar til samráðingar. So statti setir minnilutin fram

Uppskot.

Álagt verður landsstýrinum at samráðast við frú Johanne Dahl-Restorff og apotekara Juul um yvirtøku av núverandi apoteksbyggingi, og um hesar samráðingar ikki føra til úrslit, tá at leggja málið av nýggjum fyri tingið.

Frá meirilutanum: (Dam, Øregaard, Weihe og Poulsen)

Uppskot

til

løgtingslóg um tvangstöku av grundum og byggingum til apotek v. m.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað landskassans vegna við tvangstöku, sbr. reglurnar í lóg nr. 69, 7. mei 1881, at ognast hóskandi øki við byggingum til apotek, medicínafabrik o. t.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Forslag

til

Iagtingslov om ekspropriation af grundstykker og bygninger til apotek m.m.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til landskassens vegne ved ekspropriation i overensstemmelse med reglerne i lov nr. 69 af 7. maj 1881 at erhverve passende areal med bygninger til apotek, medicinfabrik o.l.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

Broytingaruppskot

frá Johan Poulsen og P. H. Weihe:

Í § 1 útgangur »o. t.«

2. og 3. viðgerð 1. desbr. Broytingaruppskotið fall, bert 7—0. Lógaruppskotsins § 1 sett undir atkvæðngreiðslu við navnakall. Ja atkvøddu: L. Zachariassen, P. M. Dam, S. P. Zachariassen, Tr. Samuelson, Kr. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Johan Poulsen, P. H. Weihe, Hans Iversen, Wm. Smith, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaard. Nei atkvøddu: P. Petersen, H. Djurhuus, M. Holm, R. Long, Fr. Bláhamar, A. Sørensen, Th. Petersen og S. Ellefsen. § 1 so slatt samtykt 12—8. § 2 samtykt 11—0 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 12—1.

51. Lóg um tvungna tuberklarannsókn av skipsfiskimonnum.

1. viðg. 12. novbr. Framl. 8. desbr.

Álit.

Sambært § 4 í lov for Færøerne nr. 405 af 21. november 1939 um tvungna tuberklarannsókn skuldi henda lóg verið tikin til umhugsan á ríkisdegi í setuni 1942/1943.

Men av tí at heimsbardagin seinri forðaði øllum samgongu Føroyar og Danmarkar millum, varð einki gjørt við lógina tá.

Nú hevur innarríkismálaráðið aftan á samráðingar við Vilh. Magnussen, yvirlækna, sett uppskot fram um at leingja lógina til ríkisdagsseluna 1954/55 við teimum broytingum, sum standast av heima-stýrislógini.

Í skrivi, dagfest 29. november 1941, sendir yvirheilsunevndin til landsstýrið uppskot til eitt nýtt punktum í lógarinnar 1. §, 1. pt. Hetta uppskotið er spruttið av einari áheitan frá H. D. Joensen, landslækna, og Vilh. Magnussen, yvirlækna. Teir leggja við skriv, ið lýsa tað óskil, sum í Løbra er tuberkulur og tuberkularansóknur viðvíkjandi. Síðan 1940 eru nógv vordin smittaði har, og 2—3 ley seinastu árinu eru 6 deyð av tuberkulur í Løbra og Økrum. Hetta eru ley, sum tuberkulastøðin veit um — tað kunna vera fleiri, sigur yvirlæknin. Av tí at fólkio lítlan vilja hevur havt til at lata seg gjøgnumlýsa og á annan hátt lata seg kanna, og læknarnir onga lógarheimild hava til tvingslu søkja teir um lógarheimild.

Ymsamálanevndin, sum hevur viðgjørt málið, ásannar, at henda lóg hevur verið okkum sera hent í stríðnum móti hesi oyðandi sjúku, og setir tí fram hetta

Uppskot.

Løgtingið samtykkir at góðtaka bæði innarríkisráðsins og yvirheilsunevndarinnar uppskot til broytingar í lov for Færøerne nr. 405 af 21. november 1939 om tvungen tuberkuloseundersøgelse af fiskerskibes mandskab.

Uppskot

frá yvirheilsunevndini í Føroyum

til

»lov om udskydelse af revision af lov for Færøerne nr 405 af 21. november 1939 om tvungen tuberkuloseundersøgelse af fiskerskibes mandskab.

I lovens § 1, stk. 1, indføjes som nyt punktum:

»Enhver person, der er beskæftiget ombord på en på Færøerne hjemmehørende hvalfangerbåd eller på en af hvalstationerne på Færøerne, skal hvert år inden hvalsæsonens begyndelse ligeledes fremstille sig til lægeundersøgelse på Færøernes tuberkulosestation og fremskaffe attest om, at den pågældende ikke frembyder tegn på smittefarlig tuberkulose i lunger eller strubehoved.«

Uppskot
frá Landsstýrinum
til

lov om udskydelse af revisionen af lov for Færøerne nr. 405 af 21. november 1939 om tvungen tuberkuloseundersøgelse af fiskerskibes mandskab.

I § 3 i lov for Færøerne nr. 405 af 21. november 1939 om tvungen tuberkuloseundersøgelse af fiskerskibes mandskab ændres »Færø amls repartitionsfond« til »Færøernes landskasse«, og i § 4 i samme lov ændres »1942—43« til »1954—55«.

Viðmerkingar.

Ávísandi hjáløgdu ummæli viðvíkjandi leingjan av lov for Færøerne nr. 405 af 21. november 1939 um tvungna tuberkulosaundersókn av manning á fiskiskipum við broyting, sum av Indenrigsministeriet skotið upp, mælir landsstýrið lögtinginum til at viðtaka ríkisstýrisins uppskot til

»lov om udskydelse af revisionen af lov for Færøerne nr. 405 af 21. november 1939 om tvungen tuberkuloseundersøgelse af fiskerskibes mandskab.«

Ríkisstýrið hevar greitt frá málinum í sínum »Bemærkninger til lovforslaget.«

Bemærkninger til lovforslaget.

I henhold til § 4 i lov for Færøerne nr. 405 af 21. november 1939 om tvungen tuberkuloseundersøgelse af fiskerskibes mandskab skal loven underkastes revision i rigsdagssamlingen 1942/43. Denne bestemmelse blev indsat under hensyn til lovens forsøgsmæssige karakter, idet man gik ud fra, at der til det nævnte tidspunkt ville have dannet sig et indtryk af, hvorledes loven havde virket i praksis.

Den af sidste verdenskrig følgende afbrydelse af forbindelsen med Færøerne bevirkede imidlertid, at revisionen af loven blev udsat, og under hensyn til overvejelserne efter krigen vedrørende den endelige ordning af øernes forhold til det øvrige Danmark rejste indenrigsministeriet først revisionsspørgsmålet efter ikrafttrædelsen af lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre.

På grundlag af en redegørelse fra overlægen ved Færøernes tuberkulosesygehus i Thorshavn har hjemmestyret herefter afgivet indstilling om lovens forlængelse for en 5-årig periode, idet de ved loven indførte undersøgelser på den ene side har vist sig som en meget værdifuld hjælp i tuberkulosebekæmpelsen på øerne, men på den anden side endnu ikke kan undværes, da virkningerne af de med undersøgelserne forbundne Calmettevaccinationer først kan bedømmes efter en årrækkes forløb.

Indenrigsministeriet kan i overensstemmelse med indsendte erklæringer fra statsministeriet, fiskeriministeriet, sundhedsstyrelsen og

rigsombudsmanden på Færøerne tiltræde den således afgivne indstilling. Ministeriet har på grundlag heraf udarbejdet nærværende lovforslag, hvorefter lovens revision foreslås udsat til rigsdagssamlingen 1954/55, hvorhos ordene i lovens § 3 »Færø amts repartitionsfond« som følge af hjemmeslyreslovens ikrafttræden foreslås ændret til »Færøernes repartitionsfond«.

2. viðg. 13. desbr. og 3. viðg. 17. desbr. Atkvgr. 20. desbr. Uppskot frá yvirheilsunevndini til § 1 samtykt 18—0 og uppskot landsstýrisins til § 3 samtykt 17—0.

52. Tryggjan av vinning fiskimanna.

1. viðg. 14. novbr. Framl. 28. jan. 1950.

Nevndarálit.

Føroya Fiskimannafelag hevur sent Føroya landsstýri soljóðandi skriv, dagfest 24. oktober 1949:

»Vit vilja hervið biðja tað háttvirda landsstýrið leggja hetta mál fram fyri Føroya Løgting í hesu setu:

Ísfiskasáttmálin við Ísland er eitt av teim málum, sum nu er fyri á lögtingi, men hesin sáttmáli er bert ein av so nógvum, sum vit hava til teir ymisku veiðuháttir.

Í løtuni eiga nógvir fiskimenn fyrirtætt sína vinnu fyri 1949 eisini nógvan pening eftir fyri 1948, og nakað fyri 1947, hjá teimum ymisku reiðarum, sum teir hava siglt hjá. Hetta ger, at fiskimenn fyri ein stóran part við sínum peningi dríva fiskiflotan og ikki tann ella teir, sum eru eigarar av tí og tí bestemla fari. Hetta hava fiskimenn ikki ráð til, aftrat tí, at vit hava fleiri dømir uppá, at úrslitið við hesum er, at fiskimenn ofta koma at lapa sín pening.

Vit vilja tí biðja tað háttvirda lögting skipa við lóg, at peningur fiskimannsins ongantíð kemur útgerðarmanninum í hendi.

Hvat viðvíkir salt- ella klippfiski, so halda vit, at best er, at Føroya Fiskasøla fær álagt at eftirhalda eitt vist procenttal av øllum peningi til fiskimenninar, og at hesin peningur verður standandi, til skipið er avroknað, sum viðkomandi peningur hoyrir til, og so fær hvør maður sína avrokning sendandi.

Tann salt- ella klippfiskur, sum seldur verður uttanum Føroya Fiskasølu, men við teirra játtan um sølu, skal eisini gjaldast gjøgnum Fiskasøluna, soleiðis at allur salt- ella klippfiskur verður goldin gjøgnum Føroya Fiskasølu, eisini um fiskakeyparin er búsitandi í Føroyum.

Annarsleiðis er við ísfiskasølu í Onglandi ella aðrastaðni, her vilja vit meina, at rættast er at gera at útrokna í felagsskapi, hvat okkara limum tilkemur av ymiskum lúrum, og so at ein ávís procent-stødd verður beinleiðis tikin av söluni og send heim til Føroyar til tann stovn, sum skal senda fiskimonnum sínar avrokningar.

Føroya fiskimannafelag er til reiðar at fyriskipa ein tilíkan stovn, sum aftaná at hava móttikið peningin hjá manningini at senda hvørjum manni sína avrokning beinleiðis, sum peningurin er komin í hendi á viðkomandi stovni.

Vit vón, at hetta mál verður væl undirtikið av Føroya lögtingi.»

Landsstýrið hevur lagt málið fyri lögtingið, ið hevur beint tað í fiskivinnunevnd lögtingsins.

Soljóðandi skriv, 21. oktober 1949, frá Føroya Javnaðarflokki um at lógfesta frábýtisrætt fiskimanna er eisini beint í fiskivinnunevndina:

»Feskfiskasáttmálin millum fiskimenn og trolaraeigarar er lagdur fyri tingið.

Meðan fiskimaðurin hevur frábýtisrætt við sluppum og skonnartum, hevur hann ongan frábýtisrætt við trolarum.

Hetta má verða hildið at vera skeið.

Vit loyva okkum tí at biðja tingið um at skipa fyri, at fiskimanninum við lóg verður tryggjað at eiga frábýtisrætt í allari vinnu síni, og í samband við henda spurning gera tað lógfast, at Føroya Fiskasøla ella annar avrokningarstovnur, maður ella felag skal avrokna veiðumonnum og útgerðarmonnum hvør fyri seg, so veiðumaðurin altíð er vísur í at fáa peningin, so brátt keyparin hevur veiðuna.»

Færøernes Rederiforening heldur í skrivi av 1. december til lögtingið fram, at sáttmálar organisatiónirnar ímillum ikki eru uppsagdir norðanfjørðs og kunnu tí ikki broyfast við lóg eftir áheitan frá øðrum parti. Annars vísir felagið til, at rættindi fiskimanna eru tryggjaði við sjópantri, frábýtisrætti í vissum fornum og privilegium í konkursbúgvum.

Nevndin má ásanna, at tað í seinastuni, helst seinasta ár, hevur víst seg at vera torført hjá fiskimonnum at fingi teirra vinnu í vissum fornum av ymsum orsøkum. Fiskivinnan hjá sumnum veiðufeløgum hevur roynt sera illa, og nøkur fiskifør eru farin undir hamarin. Sjópantrætturin hevur verið so stórur, at fiskimenn ikki hava fingið teirra vinnu, tá ferini eru seld. Tað hevur soleiðis víst seg, at sjópantrætturin, ið skuldi tryggja vinnu fiskimannsins, ikki hevur gjørt tað.

Sáttmálarnir lysiseta, nær avroknast skal, men ofta verður ikki gjørt eftir sáttmálanum. Føroya Fiskimannafelag sigur soleiðis í sínum skrivi, at tað eru fiskimenn, ið eiga húru tilgóðar bæði fyri 1947, 1948 og 1949. Summir fáa ongan tíð teirra húru, og sölupeningurin fyri veiðuna verður nýttur til annað.

Nevndin hevur bytt seg í ein meiriluta (Jens Chr. Olsen, Fr. Bláhamar og A. Sørensen) og ein minniluta (W. Smith og P. M. Dam).

Meirilutin heldur, at av tí at sáttmálar felaganna millum í hvørt fall norðanfjørðs eru óuppsagdir og tí í gildi, fer ikki at bera til at lógfesta frábýtisrætt. Spurningurin um frábýtisrætt í teimum fornum, har hann ikki við sáttmála er galdandi, eigur heldur at verða tikin upp til tingingar felaganna millum, tá samráðast skal um nýggjar sáttmálar.

Minnilutin heldur frábýttisrættin vera av so avgerandi týðningi, at tað er neyðugt at tryggja fiskimanninum hann við lóg, og setir fram uppskot harum.

Meirilutin heldur, at tað á annan hátt skuldi verið gjørligt at hjálpt til at tryggja fiskimonnum teirra vinnu. Allur sall- og klipfiskur, ið seldur verður, verður goldin gjøgnum Føroya Fiskasølu, og má tað kunna skipast soleiðis fyri, at tað, ið svarar til part fiskimanna, verður goldið beinleiðis til fiskimannin, til dømis gjøgnum teirra felag. Um ein so vorðin skipan fekkst í lag, vildi tað eisini verið møguligt hjá avvarðandi fiskimannafelag at kunna givið forgreiðslu til fiskimannin um neyðugt.

Meirilutin vil tí mæla til, at Løgtingið heitir á Føroya Fiskasølu um at skipa soleiðis fyri, at tað, ið svarar til manningapartin fyri hvørt far, verður afturbildið av sölupeninginum og sent beinleiðis til Føroya Fiskimannafelag (Føroya motorpassarafelag) og Suðuroya Fiskimannafelag. Feløgin kundi so avrokna við fiskimennin og gjørt upp.

Minnilutin kann í aðru syfti vera við til hesa áheitan, tá ið tað er vorðið nevndini kunnugt, at formaður F.F.'s felagsins vegna hevur góðtikið hesa áheitan.

Av tí at tað í hesum føri ikki er talan um beinleiðis frábýttisrætt, men bert um at taka av sölupeninginum tað, sum svarar til manningapartin, útroknað leystliga eftir sáttmálahýruni, verður partur fiskimannsins sjálvandi at seta eftir ætli av Føroya Fiskasølu.

Samsvarandi frammanfyri standandi skal meirilutin og í aðru syfti minnilutin seta fram fylgjandi

Uppskot.

Løgtingið heitir á Føroya Fiskasølu um, tá søla fer fram, at seta av so mikið av sölupeninginum, ið svarar til manningapartin, og gjalda til avvarðandi fiskimannafelag, tá meirilutin av manningini á viðkomandi fiskifari krevur tað, áðrenn skipið fer avstað og skrivliga sigur Føroya Fiskasølu frá.

Skotið verður upp, at avsett og goldið verður:

1. Snøriskontrakt til saltfisk:
Til manning (allir uttan skiparin) 35 % av bruttosøluni.
2. Línokontrakt til saltfisk:
Til manning (allir uttan skiparin) 29 % av bruttosøluni.
3. Kontrakt við miuni trolfør til saltfisk:
Til manning (allir uttan skiparin) 29 % av bruttosøluni.
4. Kontrakt við trolarum til saltfisk:
Til manning (allir uttan skiparin, stýrimenn og maskinmeistarar) 20 % av bruttosøluni.

Útgjaldingarprocentini verða tó ikki hægri enn manninganna partur ællast at røkka.

Fiskimannafeløgin ábyrgdast útgerðarmanninum tað, hann møguligt eigur á eftir roknskapinum fyri felagsútreiðslur og fyri møguliga forgreiðslu til manningina, tó bert so langt sum viðkomandi fiskipartur røkkur til. Visur roknskapurin, at manningin eigur á hjá útgerð-

armanninum, verður hetta av útgerðarmanninum at gjalda inn til avvarðandi fiskimannafelag. Annars verður ein regulering at fara fram, lá alt er uppgjört.

Minnilutin setir fram

Uppskot

til

løgtingslóg um frábýlirætt og tryggjan av vinningi fiskimannsins.

§ 1.

Manningin á fiskifari eignir frábýlirætt, um meirilutin er fyri tí.

§ 2.

Søla av veiðipartinum hjá manningini við frábýti skal fara fram ígjøgnum annað fiskimannafelagið Føroya Fiskimannafelag ella Suðuroyar Fiskimannafelag, so sum manningin kemur á samt.

Føroya Fiskasøla ella annar avrokningarstovnur, maður ella felag, ið selur ella keypir óbýtta veiðu, skal avrokna manningini og útgerðarmanninum (útgerðarfeløgnum) hvørjum sær, um meirilutin av manningini er fyri tí.

Avrokningarar fyri manningina skulu fara ígjøgnum annað av teimum nevndu fiskimannafeløgnum.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

§ 1.

Mandskabet på fiskeskibe har fradelingsret, hvis flertallet stemmer herfor.

§ 2.

Salg af mandskabets andel af fangsten ved fradeling skal foregå enten gennem Føroya Fiskimannafelag eller Suðuroyar Fiskimannafelag, således som mandskabet bliver enige herom.

Føroya Fiskasøla eller anden afregningsinstitution, person eller forening, der sælger eller køber fangst, der ikke er fradelte, skal afregne mandskabet og rederne (rederselskaberne) hver for sig, hvis flertallet af mandskabet stemmer derfor.

Afregninger til mandskabet skal ske gennem den ene af de nævnte fiskerorganisationer.

§ 3.

Denne lov træder straks i kraft.

2. viðgerð 6. februar og 3. viðg. 7. febr. Atkvøðugr. 11. februar. Uppskot minnilutans § 1 fall 5—0, § 2 fall 6—0 og lógaruppskotið so statt burturdottið. Uppskot meirilutans samtykt 13—0.

53. Figgjarhjálp til fiskivinnuna.

1. viðg. 7 novbr. Framlagt 10. febr. 1950.

Nevndarálit.

Føroya landsstýri hevur við skrivi, dagselt 3. november 1949, sent lögtinginum soljóðandi frágreiðing og uppskot:

»Samsvarandi lögtingssamtykt í lögtingsmáli nr. 9/1949: Moratoriumlóg setti landsstýrið nevnd til at kanna figgjjarligu støðu fiskivinnunnar serstakliga trolaranna.

Sum nevndarlimir vórðu valdir:

Trygve Samuelsen, formaður, valdur av landsstýrinum,
Ingvarð Jacobsen, valdur av fiskimannafeløgnum,
Sigurd Joensen, valdur av Færøernes Rederiforening og Felag Føroyskra
Trolaraeigara,
Edw. Mitens, valdur av Føroya Banka,
Thorstein Petersen, valdur av Sjóvinnubankanum.

Kanningarnevndin hevur framselt álit, dagselt 25. oktober 1949, sum er hjálgt í avriti.

Av álitinum framgongur, at nevndin hevur kannað roknskapin fyri 1948 fyri 20 trolarar.

Av hesum hava teir 17 verið í drift heila árið, 12 hava rakstraravlop, meðan 5 hava rakstrarhall.

Figgjarstandurin visir yvirhøvur, at feløgin hava ov líttan pening at ráð yvir. Partapeningurin er ov lítt. Annars verður víst á, at summir trolarir kundi havt gjørt fleiri túrar og kundi havt fiska meira.

Nevndin heldur tað vera gjørligt at fáa endarnar at rækka saman ífall

1) útgerðin kann gerast bfiligari — og heldur at hetta kann lata seg gera við at keypa meira í felag. —

2) umvøling og klassifikatióin gerast bfiligari og

3) at ein skipan fæst í lag soleiðis, at býrir og procentir verða lækkað

Nevndin mælir til, at lögtingið heimilar landsstýrinum til at veita figgjjarhjálp við láni ella ábyrgd fyri láni við upp til 2 mill. kr., og setir so nevndin uppskot til lóg um hetta.

Landsstýrið skal viðmerkja:

Eftir tí, sum fyriliggur, er kanningarnevndin komin til tað úrslit, at tað vil vera gjørligt at fáa trolaraflotan at bera seg, ífall allar útreiðslur verða skornar hóskandi niður samstundis sum skái verður givin við skuld trolaranna, ella skuldin verður niðurskrivað, og at tað almenna útvegar nýggjan pening.

Landsstýrið er av tí áskoðan, at tað má gerast, hvat gerast kann fyri at halda trolaraflotan gangandi. Ífall tað eftir kauningum kann sællast at vera møguleiki fyri at skipa rentabla drift fyri ávarandi far, verður tað hildið at vera beint, at tað almenna hjálpir til at fáa eina slíka skipan í lag. Tó er at viðmerkja, at ífall tað almenna skal seta nýggjan pening í trolararnar, má tað samstundis krevjast, at tann skuld,

ávarandi far hefur, verður skorin munandi niður, at eisini nýggjar egiðpeningur verður fingin til vega, í minnsta lagi av somu stødd, sum tann almenni peningastuðulin, og at raksturin gjøgnum nýggja umsýsja kann gerast munandi bítligari. Tað er landsstýrisins hugsan, at ein saneringsskipan, hvar bert verður skapt moratorin (steðgur í afturrindanini) fyri skuld trolaranna, ikki førir á mál. Skal nakað skil fáast í trolaravinnuna, mugu allir, sum hava pening til góða, asanna veruleikan og ganga undir ein munandi og stóran niðurskurð í tilgóðahavandi teirra. Skal tað hugsast at fáa teir vánaliga støddu trolararnar aftur á rætt kjøl, fíggarliga sæð, er hetta einasti vegur, ífall ávarandi trolari ikki skal fara undir hamarin.

Kortini verður tað óivað so, at onkur trolari ikki kann sanerast á fyrrnevnda hátt, men má fara undir hamarin.

Landsstýrið kann fylgja einum parti av teim lógarreglum, sum kanningarnevndin hefur sett fram, hesar fylgja fyri einum parti tí reglugerð, sum landsstýrið hefur sent tinginum við skrivi, dagsett 6. august 1949.

Eftir landsstýrisins ætlan kann tað vera talan um almenna hjálp til um 15 trolarar. Verður tann neyðuga hjálpin ætlað upp til 200.000 kr. fyri hvørt far, og hesin peningur verður býttur við helvt um helvt til tað almenna (løgtingið) og tann ætlaða nýggja egiðpeningin, verður tað ikki neyðugt at fara upp um 1,5 mill. kr. við lögtingsins ábyrgd.

Ávísandi tað her framflutta, verður framsett fylgjandi lógaruppskot:

Uppskot

tí

løgtingshjálpi um fíggarhjálpi til fiskivinnuna.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað at veita eigarum av fiskiskipum fíggarhjálpi, annaðhvørt við beinleiðis lánum úr landskassanum ella við ábyrgd fyri lánum.

Fyri at kunna veita beinleiðis lán, er landsstýrið heimilað til lögtingsins vegna at upptaka neyðturvulig lán annaðhvørt frá peningastovnum ella privatum og tingsins vegna undirskriva neyðturvulig skjøl.

Tey í pt. 1 nevndu lán og ábyrgd fyri lán, mugu tilsamans ikki fara upp um 1,5 mill. kr.

§ 2.

Lán ella ábyrgd fyri lán eftir § 1 er treytað av, at ávarandi felag ella skipaeigari er skrásett í ella heimahoyrandi í Føroyum og gevur seg undir, at raksturin verður ríkin av einum av landsstýrinum settum umsýsarmanni.

Umsýsnarráðið verður skipað við einum umboðsmanni fyri vinnulánsgrunnin, einum umboðsmanni fyri ávarandi banka og formanni, settur av landsstýrinum.

Umsýsnarráðið stendur fyri rakstrinum, soleingi almennur peningur er bundin í ávarandi virki uttan so, at landsstýrið tekur avgerð um, at eginleisla fyrr kann fara fram.

Útreiðslur, ið standast av umsýsnarráðsins virki, verða at gjalda av ávarandi fiskiførum eftir nærri av landsstýrinum ásettu reglum.

Landsstýrið setir reglar fyri virki umsýsnarráðsins.

§ 3.

Umsóknir um fíggjargjálpið verða at senda landsstýrinum gjøgn- um stýri vinnulánsgrunnins við greiniligum upplýsingum um fíggjar- viðurskiðli umsóknarar og fíggjarstandi fyrri rakstrarárini síðan 1945.

Aftaná at hava viðgjørt málið, sendir vinnulánsgrunnurin um- sóknirnar til landsstýrið við tilmæli.

§ 4.

Landsstýrið tekur avgerð, um fíggjargjálpið skal játast og ásetir stødd og treytir fyrri slíkari hjálpi.

Ein slík fíggjargjálpið kann ongan tíð fara upp um ta peninga- hædd, sum av nýggjum verður útvegað sum egið peningur.

§ 5.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin og samstundis fer lög- tingslóg nr. 40, 16. mei 1949, úr gildi.

Lagtingslov om financier hjælp til fiskeriet.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til at bevilge ejere af fiskefartøjer fi- nancier hjælp, enten som direkte lån fra landskassen eller ved garanti for lån.

Af hensyn til ydelse af direkte lån, er landsstyret bemyndiget til på lagtingets vegne at optage fornødne lån enten fra pengeinstitu- tioner eller fra private og til på tingets vegne at underskrive fornødne dokumenter.

De i pkt. 1 nævnte lån samt garanti for lån må tilsammen ikke overskride 1,5 mill. kr.

§ 2.

Lån eller garanti for lån i henhold til § 1 er betinget af, at pågældende selskab eller skibsejer er registreret som hjemmehørende eller boende på Færøerne og underkaster sig administration af et af landsstyret udpeget administrationsråd.

Administrationsrådet vælges med en repræsentant for vinnu- lánsgrunden, en repræsentant for pågældende bank og formanden, ud- nævnt af landsstyret.

Administrationsrådet forestår administrationen, så længe offent- lige midler er bundne i pågældende virksomhed, for så vidt landsstyret ikke beslutter, at overgangen til egen privat administration kan ske på et tidligere tidspunkt.

Administrationsrådets udgifter vil være at betale af de pågæl- dende fiskefartøjer efter nærmere af landsstyret fastsatte regler.

Landsstyret udfærdiger instruks for administrationsrådets virk- somhed.

§ 3.

Ansøgninger om financier hjælp skal indsendes til landsstyret gennem bestyrelsen for vinnulánsgrunden bilagt udførlige oplysninger om ansøgerens økonomiske forhold og driftsstatus efter 1945.

Efter at vinnulánsgrunden har behandlet ansøgningen bliver denne med indstilling at indsende til landsstyret.

§ 4.

Landsstyret træffer afgørelse om, hvorvidt der skal ydes financieriel hjælp og bestemmer størrelsen heraf og vilkårene for en sådan hjælp.

En sådan financieriel hjælp må aldrig overstige det beløb, som måtte tilvejebringes som ny egenkapital.

§ 5.

Denne lov træder i kraft straks og samtidig ophæves lagtingslov nr. 40 af 16. maj 1949.«

Til landsstýrið.

Løgtingið samtykti og lögmaður staðfesti 16. mei í ár lögtingslóg nr. 40 um rakstrarfígging, hareftir landsstýrið fær heimild til at taka lán fyri at veita rakstrarhjálp til fiskiskip.

Landsstýrið sendi í lögtingssetuni í ár uppskot til reglugerð um veitan av tilskari rakstrarhjálp.

Eftir uppskotinum skulu umsóknir um rakstrarhjálp verða viðgjørðar í stjórn vinnulánsgrunnins og haðani aftursendar til landsstýrið, ið tekur endaliga støðu og avgerð. Rakstrarhjálpin verður treytað av, at raksturin av avvarðandi fiskifari verður lagdur undir eitt umsjónarráð, ið landsstýrið setir, skipað av 1 manni, valdur av avvarðandi banka, 1 manni av Felag Føroyskra Trolaraeigara ella Færøernes Rederiforening, og av 1 manni, sum landsstýrið velur, og hesin verður formaður ráðsins.

Málið varð beint í fíggingarnevndina, sum 18. august gav álit. Meirilutin í nevndini var principielt samdur við landsstýrið um reglugerðina, men helt, at viðurskiftini fyri tey ymsu feløgin vóru so ymisk, at tað var beinast, at málið varð kannað av einari kanningarnevnd, áðrenn generellar reglur vóru ásettar. Henda nevnd kundi so, tá ið neyðturvuligt tilfar var fingið til vega, gjørt uppskot til lóg. Minnilutin í nevndini setti fram uppskot til lögtingslóg um fíggingarbætur til illastødd veiðufør, hareftir landsstýrið skuldi verða heimilað at virka til nýskipan av veiðufeløgum, sum søkja um almannan stuðul, og hartil kundu nýtast upp til 2 milliónur krónur. Lógin skuldi verða umsitin av 3-mannanævnd, 1 maður valdur av vinnulánsgrunninum, 1 av avvarðandi banka, og formaður settur av landsstýrinum. Lán skulu verða treytað av, at nevndin fær í lag skipan við debitorar og kreditorar. Lán mugu ikki fara upp um 25 % av tí vírði, sum nevndin setir veiðufarið í.

Uppskot minnilutans varð ikki samtykt, meðan løgtingið samtykti uppskot meirilutans um at heimila landsstýrið at seta eina nevnd til kanningar av fíggingarlígu støðu fiskivinnunnar, serliga trolaranna, og til at gera uppskot til lóg um sanering, tá ið hon hevði kannað tað innheintaða tilfarið. Til nevndarlimir eru valdir Ingvarð Jacobsen, (Føroya Fiskimannafelag og Suðuroyar Fiskimannafelag), Sigurd Joensen (Felag Føroyskra Trolaraeigara og Færøernes Rederiforening), Edw. Mitens (Føroya Banki), Thorstein Petersen (Sjóvinnubankin) og Trygve Samuelsen (Landsstýrið).

Kanningarnevndin hevur fingið roknskap fyri 1948 fyri 20 trolarar. Av hesum hava tó 3 fiskað bert ein part av árinum.

Viðvíkjandi leim, ið hava fiskað alt árið, vísa roknskapirnir:

Bruttoinntøka (meðal)	kr. 1.153.847,—
Hævar ísliskasøla	404.894 kr.
„ salísliskasøla	621.281 „
„ lýsi	115.729 „
„ annað	11.943 „
	kr. 1.153.847,—
	<u>1.153.847 kr.</u>

Tær ymisku útreiðslurnar er hesar (meðal):

Tollur, kommissiön og havnaútreiðslur ..	kr. 76.075,45
Arbeiðslön, bílkoyring	„ 47.984,37
Kol ella olja	„ 223.305,30
Ís og sál	„ 45.920,03
Umvøling og viðlíkubald o. t.	„ 78.078,07
Maskingreiðir, smyrjuolja o. t.	„ 15.016,62
Fiskiamboð	„ 76.597,16
Trygging	„ 40.439,28
Hýrir og prosentir	„ 377.961,19
Lönjavningargrunnurin	„ 7.370,22
Proviantur	„ 50.880,76
Renta	„ 18.798,25
Reiðaralön, stjóralön og skattur	„ 15.691,31
Aðrar útreiðslur	„ 24.011,09
Avskrivning og vinning	„ 55.717,90
	kr. 1.153.847,—

Hesir hava vinning:	3 trolarir frá	5.000 —	60.000 kr.
	6 „ „	60.000 —	100.000 „
	3 „ „	100.000 —	225.000 „
Hesir hava hall:	2 trolarir frá	18.000 —	25.000 kr.
	3 „ „	60.000 —	145.000 „

Hvat viðvíkir heildarblætíönun av fíggjarstöðuni, so vísa roknskapirnir, at raksturin fyrí ein part av trolarunum ber seg, tó við tí viðmerking, at í flest øllum førum loypir ikki nóg mikið av til avskrivning, klassifikatiön og lífíkt. Fíggjarstandurin vísir yvirhøvur, at felögni hava ov lítilan pening at ráða yvir. Partapeningurin er ov lítil, tey fœstu lánini eru stór, og rakstrarpeningurin er lítil ella eingin.

Viðvíkjandi inntökunum er at viðmerkja, at fiskaprisirnir ikki kunna roknaast at verða størri, men fara heldur at minnka.

Fyri summar trolarar er at siga, at nevudin heldur, at fleiri túrar kunni verið gjørdir, og at tað kundi verið fiskað meir.

Spurningurin er so, um ein partur av útreiðslunum kann lækkast.

a. Kol.

Nevndin hevur fingið upplýst frá 3 ymsum trolarafeløgum, at kol er keypt fyri:

Í Noregi:	Harstad.....n. kr. 104,00 — 109,00
Í Englandi:	Leithfirðinum.....56 sh 8 d — 59 sh 1 d
”	Aberdeen.....79 sh 0 d — 84 sh 6 d
Í Føroyum:	f. kr. 125,00 — 133,00

b. Umvølingar og klassifikatióin

Roknskapirnir vísa, at útreiðslurnar til umvølingar liggja frá ca. 35.000 kr. til ca. 140.000 kr. (fyri árið). Aðlandi er hetta vanligar viðlíkahaldsútreiðslur og ikki klassing.

c. Fiskiamboð.

Roknskapirnir vísa, at útreiðslurnar hertil liggja frá um 35.000 kr. og upp til ca. 130.000 kr.

d. Hýrir og procentir.

Roknskapirnir vísa, at hesar útreiðslur liggja frá um 200.000 kr. og upp til ca. 670.000 kr.

Tað má sigast, at útreiðslurnar yvirhøvur eru nógv ov stórar, og at hetta er ein av teim avgerandi orsøkum til, at raksturin ikki ber seg, og at tað, ið gerast kann, eigur at verða gjørt fyri at fáa útreiðslurnar munandi niður. Nógv av trolarafeløgnum eru heldur úbyggj, hava havt lítlan stovuspening, og hava ikki havt stundir ella møguleikar til at konsolidera seg, so at eitt vánaligt ár kann taka felagið av fótum. Tað er lí beinleiðis neyðugt, at útreiðslurnar fáast munandi niður. Eitt stig á hesa leið, eru semingsuppskotini av 3. september 1949 til sáttmálar við trolarar á ísfiskaveiðu.

Nevndin hevur havt samráð við semingsmannin. Roknskapirnir vísa, at útreiðslan til hýru og procentir er ein lutvís stórur partur av teim samlaðu útreiðslum, og mælir lí nevndin til, at fingið verður í lag ein nýskipan soleiðis, at hesar útreiðslur til hýru og procentir verða lækkaðar, og at spurningurin um hýrurnar til yvirmenninar á saltfiskaveiðu eisini verður viðgjørdur.

Útreiðslurnar til kol, fiskiamboð og tilfikt kundu eisini aðlandi verið lækkaðar niður, um feløgin tóku seg saman um innkeyp.

Eftir lí roknskaparlífari, ið kannað er, heldur nevndin, at tað almenna eigur at veita fíggarhjálp í vissum forom til umskipan og sanering av avvarandi fiskiveiðufeløgum.

So státt mælir nevndin til, at lögtingið heimilar landsstýrið til at veita nevndu fíggarhjálp annaðhvørt við lánum úr landskassanum ella við ábyrgd fyri lánum, sum feløgin upptaka frá bankum og øðrum.

Ein stórur partur av hjálpini vil aðlandi kunna veitast við tilfíkari ábyrgd, og landsstýrið vil í hvørjum einstøkum føri kunna umhugsan at tryggja lán og ábyrgd við veð í skipum og fong.

Nevndin heldur, at tað er beint, at lögtingið heimilar landsstýrið til at geva lán, og taka ábyrgd upp til 2 milliónir krónur, um landsstýrið heldur tað verða neyðugt og viðleggur uppskot til lögtingslóg um fíggarhjálp.

Løgtingslóg um fíggjarkjálpi til fiskivinnuna.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað at veita fiskiveiðufeløgum ella fiskiskipaeigarum fíggjarkjálpi, annaðhvørt við lánum úr landskassanum ella við ábyrgd fyri lánum.

Tað er treyt, at avvarandi skipacigari er búsettur í Føroyum, og fyri felag, at tað er skrásett her.

§ 2.

Lánjáttan og ábyrgd kann ikki fara upp um 2 mill. krónur tilsamans.

Landsstýrið verður heimilað at upptaka neyðturvulig lán til landskassan.

§ 3.

Umsóknir um fíggjarkjálpi verða at senda landsstýrinum gjøgn- um stýrið fyri vinnulánsgrunninum við greiniligum upplýsingum um fíggjarviðurskipti umsøkjarans og við rakstrarroknskapí og fíggjarstandi fyri rakstrarár aftaná 1945.

Vinnulánsgrunnurin sendir landsstýrinum umsóknirnar við upplýsingum og ummæli.

§ 4.

Landsstýrið tekur avgerð og ásetir støddina av lánum, rentu- hædd og gjalddingarfrest.

§ 5.

Landsstýrið kann áseta sum treyt fyri fíggjarkjálpinum, at um- søkjarin fær í lag skipan við kreditorar um at steðga við gjaldan (mo- ratorium) ella fær í lag skipan við kreditorar um niðurskrivan av teirra tilgóðahavandi til nærri ásetta stødd.

§ 6.

Landsstýrið kann áseta sum treyt fyri fíggjarkjálpinum, at rakst- urin av veiðufarinum verður undir umsjón av 3-mannanovnd, har landsstýrið velur formann, vinnulánsgrunnurin 1 mann og veiðhavandi banki 1 mann.

Landsstýrið ásetir nærri reglur fyri virki nevndarinnar.

Útreiðslurnar, ið standast av nevndini, verða goldnar av rakstr- inum av avvarandi fiskiveiðufari.

§ 7.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin, og samstundis fer lög- tingslóg nr. 40, 16. mei 1949, úr gildi.

Lógin er galdandi til 31. desember 1950.»

Málið bleiv aftaná 1. viðgerð tann 7. november 1949 víst til viðgerðar í undirritaðri nevnd.

Undir nevndarviðgerðini kom frá tveimum limum (P. M. Dam og Poul Petersen) í Vinnulánsgrunni Føroya Løgtings skriv, dagsett 16. november 1949, soljóðandi:

»Landsfíggjarliga sæð hava Føroyar ikki verið fyri ringum býli við at hava keypt tey nógvu skipini, heldur enn at vit skuldu koma

at liggja í fartroti, lí hesi skip hava givið okkum nógv meiri í eyka-inntøku enn tað, tey hava kostað. Herafturat er at leggja tað, sum kannska vigar mest av øllum: okkara fiskimenn hava sloppið til arbeiðis á sjónum, og tað hevur so aftur givið liv og virki fyri fólkið á landi.

Hesa ásanann kunnu vit gleða okkum við.

Men vit vildu óivað staðið betri, um skipini, vit finga aftaná kríggsløk, vóru øll tikin úr bakkastokkinum, keypt brænnýggj.

Kortini má verða viðgengið, at ofta er so, at aftaná langt og hart kríggj eins og undir lílikum kríggi, er tilfarið, ið gjørt verður burtur úr, vánaligt — kríggjprodukt, sum menn taka til. Mong av teimum skipum, sum vit tó finga úr bakkastokkinum ella keyptu at kalla óbrúkt, hava elvt monnum stór tap, sumnum so stór, at tey hava trýst mannin til jarðar. Á hesum skipum hevur nú eitt og so annað verið í ólagi ella beinanvegin farið í sor, lí tilfarið var so ringt, belt ikki fyri lí harða slitinum, ið tann sterka driftin bar við sær. Kannska tað ikki allíð var bara tilfarið, ið bæddi, men eisini ókunuleiki hjá teimum, ið røkja skuldu.

At trolararnir, ið keyptir vórðu aftaná tann harða ágang, teir høvdu fingið undir krígnum, komu at verða ovurdýrir at fáa aftur í brúkligan stand til fiskiskaps, og at leir, hóast stórar umvølingar komu at vera dyrir at halda gangandi, var allíð væntandi. Tað sama kann verða sagt um øll hini brúktu skipini, ið keypt vórðu. Men vónin um sera góðan prís tey fyrstu árin aftaná kríggið og trøngdin til at sleppu til arbeiðis gav fólki dirvi at fara undir at fáa sær hesi skip heldur enn eingi at fáa og noyðast at liggja á landi. Tað er bara so harmiligt, at ein ovurspent kappbjóðing og agentasmartness skuldu sleppa framat at dyrka skipini ofta upp í tann tvífalda prís, ið tey annars við einari landsstýrisskipan kundu fingist fyri.

Hetta at skipini vóru so dýr, at ov lítið hevur verið tøkt av peningi til raksturin, at óhapp, ið manusvit og fyrivarni ikki kann hava borið upp fyri, at driftshegni hjá yvirmonnum umborð og á landi kanska heldur ikki hevur staðið fullt mál, hevur fingið tað hjá mongum skipi at láttu so sterkt í, at driftin er vordin land hjá sumnum og við at verða land hjá øðrum.

Ein partur av okkara skipaslota er so stutt við at verða noyddur at leggjast fyri teymin, og um ikki fíggarbøtur fáast at geva seg ella verða givin til uppsølu.

Í ásanann av, at hetta bakkast, hesin steðgur í driftini, vil verða beinskerjandi fyri innløgur landsins og deyðakost fyri ávarðandi menn og feløg, hevur slýrið fyri Vinnulánsgrunn Føroya Løgtings havt til viðgerðar spurningin um at hjálpa fiskivinnuni við eini nýskipan, ið veitir driftini:

- 1) fíggarviðbøtur,
- 2) gjalfreist og
- 3) rationalisering.

Við hesum í hyggi verður sett fram hjálagdu uppskot, ið grunnurin hevur havt til viðgerðar.

Hartil hevur landsstýrið í skrivi, dagsett 13. desember 1949, gjørt hesar viðmerkingar:

»Í løglingsmáli nr. 61/1949: Fíggarhjálp til fiskivinnuna, hevur vinnulánsgrunnurin sent fiskivinnunevndini, ið hevur fingið málið til viðgerðar, ymis lógaruppskot. Landsstýrið hevur undirhonds frá nevnd-

ini fengið uppskotini til ummælis. So stalt skal landsstýrið loyva sær at geva fylgjandi frágreiðing:

Tey uppskotini, sum talan er um, eru fylgjandi:

- A. Løgtingslóg og reglugerð um fíggarbøtur og gjaldfreist fiskiskipa.
- B. Lóg um hægsta mark fyri rentur og tryggingargjöld.
- C. Lóg um einkarsølu av salti og koli.
- D. Lóg um slovnar og rakstur av einum kokkaskúla.
- E. Lóg um gjaldi av skipasmiðjuumvøling av skipum.

Umframt hesi lógaruppskot verður eisini sett uppskot um:

1. Álag verður landsbandlinum og p/f Trolkol ella einum møguligum nýstovnaðum landslutafelag fyri sjóvinnuna at samráðast um og skipa fyri einum felags innkeypi av øllum útgerðarvørum undantikið salt og kol.

Hertil kann viðmerkjast:

Tað verður hildið at vera beinari at centralisera alla útgerð undir einum felagi — landslutafelagi — soleiðis sum landsstýrið hevur skotið upp í málinum um feskfiskasáttmála.

2. Álagt verður Føroya Landsstýri at skipa fyri, at maskineftirlitsmenninir verða at leggja allan doyðin á strangasla og ágrýtnasta eftirlitið við maskinmonnum skipaflotans og geva teimum góð ráð og vegleiðing.

Hertil kann viðmerkjast:

Tað verður hildið heint, at strangliga verður farið fram við slíkum eftirliti, men samstundis má minnast til, at nógvir maskinmenn ikki hava fullan kunnleika, men sigla uppá serloyvi. Um eftirlitið skal vera strangt, mugu óivað krevjast «full pappírir» av okkara maskinmonnum umframt stranga eftirkannan. Slíkt eftirlit kundi t. d. vinnulánsgrunnurin havt fengið í lag fyri at tryggja, at tey skip, ið veðsett eru til grunnin, vórðu hildin í góðum standi. Landsstýrið hevur nú fengið skipa fyri, at skips- og maskineftirlit her á landi er vordið útbyggt.

- ad. A. Høvuðsprincippið í hesum uppskoti er, at sett verður ein 3-mannanevnd við einum limi valdum av landsstýrinum, einum av vinnulánsgrunninum og einum av avvarðandi banka. Nevndin skipar seg sjálfan.

Hertil kann viðmerkjast, at tað ætlandi er skeivt, at landsstýrið, tá ið tað velur mann í nevndina, ikki samstundis velur nevndarformannin.

Nevndin skal eftir uppskotinum hava heimild til:

1. at seta steðg fyri rættarstígum, jbr. § 4,
2. at taka avgerð um lætta í skuld, jbr. § 6.

Tað er óivað soleiðis, at hesin myndugleiki, ið her er tilætlaður nevndini, krevur ríkislóg.

3. Nevndin kann veita fíggjarbøtur, sum skulu gjaldast úr landskassanum og útvegast sbr. lögtingslóg nr. 40, 16. mei 1949, um veðhald, eins og tær útreiðslur, sum standast av gjaldfreistingum, jbr. § 9.

Í reglugerðini § 4 sýnist ætlanin eisini at vera, at vinnulánsgrunnurin skal kunna geva gjaldfreistingar, og at landskassin skal standa vinnulánsgrunninum í veð.

Hertil kann viðmerkjast:

Tað verður hildið at vera heilt óvanligt í almennari umsiting, at ein nevnd, har teir áhugaðn kreditorarnir eru í meiriluta, skal hava heimild at jálta pening — aftrat óavmarkaðan — úr landskassanum.

Hetta uppskotið er annars heilt ólíkt uppskoti landsstýrisins, av tí at her ikki verður kravdur nýggjur eginpeningur.

4. Umsitingin skal fara fram gjøgnum vinnulánsgrunnin, og stjóri grunnsins fær uppi hendi at skipa fyri umsitingini, jbr. § 5 í reglugerðini.

Hertil kann viðmerkjast:

Ivingasamt er, um tað er beint at lata umsitingina so avgjört uppi hendi vinnulánsgrunnsins og stjóra hansara. Vinnulánsgrunnurin er partur í málinum og soleiðis fyri ein part inhabilur. Hildið verður annars, at leiðslan má skipast á sakkønum grundarlagi.

Ad B. Høvuðsprincippini eru hesi:

1. at hægsta mark fyri bankrentu fyri lán til fiskivinnuna ikki má fara upp um 4 % p. a. uttan serloyvi landsstýrisins, jbr. § 1.
2. Føroysk tryggingarfeløg eiga ikki rætt til at taka hægri árgjald enn 4 % uttan serloyvi landsstýrisins, jbr. § 3.
3. Endurtrygging skal fara fram hjá landskassanum, jbr. § 4.

Hertil kann viðmerkjast:

ad 1. Tað verður hildið at vera beint, at loft verður lagt yvir útlánsrentuna. Samstundis má tó ansast eftir, at markið ikki verður so lágt, at lókur peningur fer frá sjóvinnuni til onnur endamál, t. d. húsabygging, handil, ella at peningurin rýmur av landinum. Hetta øki er annars felagsmál og krevur ríkislóg.

ad 2. Tryggingargjöldini mugu nú eina ferð liggja soleiðis, at hóskandi balanca er millum inntøkur og skaðabøtur.

ad 3. Skal landskassin standa sum endurtryggingartakari, er tað neyðugt at leggja hóskandi pening av fyri møgnlig krøv um skaðabøtur. Einahvør annar politikkur vil verða ábyrgdarleysur. At trúgva, at

trygging yvirhøvur er avlopsgevandi, er uttan fyri verunleikan. Onnur lond býla risici mest møguligt millum tryggingarfeløgini, herundir eisini útlendsk. Her hjá okkum tykist ættanin at vera heint tvørturlímolí.

A d C. Her er høvuðsprincippið:

at leggja alt salt og kol undir landshandilin ella landslutafelag, jbr. § 1.

at heimila landsstýrið til at keypa saltbingið á Drelnesi og um neyðugt

at ekspropriera.

Hertil kann viðmerkjast:

a d 1. Í uppskoti landsstýrisins um fiskisáttmálar er eisini uppskot um at skipa innkeypsmiðstöð fyri alla útgerð.

a d 2. Tað verður hildið at vera ógvuliga ivingasamt, hvat nýttu Føroyar vilja fáa av slíkari yvirtøku. Yvirtøkan kemur at krevja nógvan pening og kemur neyvan at hava bíligari salt, enn hvat North Atlantic Salt Company — partur av einari ógvuliga stórarri koncern — kann útvega undir neyðturvuligum prís eftirliti frá almennari síðu.

A d D. Ættanin er her at stovna kokkaskúla fyri sjóvinnuna fyri landskassans rokning, og annars at heimila landsstýrið at gera reglur fyri skúlanum.

Hertil kann viðmerkjast:

Tað er ásannað, at húsarhaldið við matgerð umborð á okkara fiskiskipum langt frá er, sum tað átti at verið. Ein vælskipaður kokkaskúli kann bæta munagott um hetta. Um slíkur kokkaskúli millum annað fær skiparaskúlanæmingarnar í kost, skuldi tað verið gjørligt at fangið skúlan at borið seg. Um skúlin skal fáa fullan samfelagsligan týðning, verður tað óivað neyðugt at seta reglur fyri, at eingin, sum ikki hevur prógv frá kokkaskúlanum, má mynstra sum kokkur.

Annars kann tað sigast at vera ivingasamt, um tað er neyðugt at seta kokkaskúla á stovn við serliga lóg.

A d E. Ættanin er her, at prísraðið skal kanna, góðkenna og taka avgerð um, hvussu stórar rokningar skipasmiðjurnar kunna krevja goldnar fyri skipasmiðjuumvøling av skipum.

Hertil kann viðmerkjast:

Ivingasamt er, um slík lóg vil skipa tryggari eftirlit enn tað eftirlit, prísraðið longu hevur heimild til, sambært galdandi lóg.

Við hesum viðmerkingum skal landsstýrið mæla nevndini til at fylgja teim princippum, ið innihildin eru í uppskoti landsstýrisins í brævi 3. f. m. við uppskoti til løgtingslóg um fíggarhjálpi til fiskivinnuna.*

Nevndin hefur havt nógvar samráðingar og reynt hefur verið at sinna fram í samju til lann besta loysning av málinum, men ikki hefur eydnast at fáa samju um eina felagsstöðu.

Nevndin hefur býtt seg í ein meiriluta (P. M. Dam, W. Smith, Fr. Bláhamar og Anth. Sørensen) og ein minniluta (Jens Chr. Olsen).

Meirilutin tekur undir við skrivi frá Vinnulánsgranninum og ásannar tað, ið har er ført fram og setir fram ley í skrivinum viðlögdu uppskot eitt sindur broytt.

Minnilutin er samdur við landsstýrið í tí, sum landsstýrið hefur flutt fram í skrivi, dagsett 3. november 1949.

Tað í hesum skrivi nevnda lógaruppskot verður tó at broyta so mikið, at tað ikki kemur í stríð við ta lóg, sum tingið samtykti tann 20. desember 1949 í lögtingsmáli nr. 93/1949, og sum er kunngjörd sum lögtingslóg nr. 67 av 24. desember 1949, har heimild er givið til uppløku av »saneringslánum» upp til 2 mill. kr.

Hvat viðvíkir teim av meirilutanum nevnda rationaliseringsuppskotum, er minnilutin fyri at seta útlánsrentuna mest møguligt niður, eins og at tryggingargjeldini megu skipast bítigast gjørligt, men heldur minnilutin, at hesi mál eins og hin »rationaliseringsmál» mugu skipast sum skotið upp av landsstýrinum í skrivi, dagsett 13. desember 1949. At seta kokkaskúla á slovn, at lata landskassan hefta fyri endurtrygging og at yvirtaka saltsiloina á Drelnesi krevur nógvan pening, sum fyrst eigur at vera settur av við jáltað á fíggarlógina.

Undir viðgerðini av málinum hefur nevndin umrøtt spurningia um at skipa eina miðstöðu viðvíkjandi innkeypi av allari skipsútgerð.

Í tingmáli nr. 21. B/1949 hefur landsstýrið í síni frágreiðing til lögtingið m. a. eitt uppskot um at skipa eina slíka miðstöðu, sjá nevnda frágreiðing, síðu 8.

Undir stóðutakanini til hetta hefur nevndin býtt seg í ein annan meiriluta (Jens Chr. Olsen, P. M. Dam og Wm. Smith) og ein annan minniluta (Fr. Bláhamar og Anth. Sørensen).

Meirilutin er sinnadur til at fremja uppskot landsstýrisins, tó viðmerkir Jens Chr. Olsen, at hetta er treytað av, at øll ley í uppskotinum nevnda vinnufeløg í minnsta lagi hvørt tekna seg fyri 12.000 kr. í partapeningi, meðan Dam og Smith ikki seta slíka treyt, men hava ymiskar aðrar broytingar til uppskot landsstýrisins. Hesar broytingar framganga av niðanfyri stundandi uppskoti.

Minnilutin ynskir ikki at stíðja eina slíka solumiðstöð, har landshandilin er tann ráðandi.

Vísandi til tað, sum soleiðis er flutt fram, setir nevndin fylgjandi:

Uppskot.

A. Frá meirilutanum (P. M. Dam, Wm. Smith, Fr. Bláhamar og Anth. Sørensen):

1. Løgtingslóg um fíggjarbøtur og gjaldfreist fiskiskipa.

§ 1.

Mein ella feløg, ið fiskiviðnu røkja, kunnu fáa fíggjarbøtur og gjaldfreist á skuldbindingum eftir teim reglum, ið innihaldast í hesi lóg.

Gjaldsfreist eftir hesi lóg gevst bert til høvuðstól av láni, sum tikið verður til skipakeyps og skipaumvalingar, men ikki til rentur og heldur ikki til skattir og onnur almenn gjöld.

§ 2.

Henda skipan verður umsitin av 3 mannanevnd og útinni gjøgnum vinnulánsgrunn Føroya Løgtings.

Til nevndina velur landsstýrið 1, vinnulánsgrunnur Føroya Løgtings 1 og bankarnir í Føroyum 1; nevndin skipar seg sjálv.

§ 3.

Nú menn ella feløg sambært § 1 ikki eru før fyri at greiða sínar skyldur ella ikki eru før fyri at fáa í lag skipan við ognarar sínar, kunnu teir ella tey venda sær til vinnulánsgrunn Føroya Løgtings við skrivligari umsókn um lætta eftir hesi lóg.

Við umsóknini skulu fylgja:

- 1) greitt yvirlit yvir rakstrar- og fíggjarviðurskiftini,
- 2) yvirlit yvir allar skuldir og uppruna teirra og
- 3) broytingar í fíggjarviðurskiftinum.

§ 4.

Tá nevndin sambært § 2 hevur fingið umsókn sambært § 3, skal hon alt fyrri eitt kunngera skrivvaranum tað, soleiðis at rættarlig kunnu fyribyrgjast, til nevndin hevur tikið avgerð um fíggjarbøtur ella gjaldfreisting.

§ 5.

Nevndin skal skjótast gjørligt gjølla kanna umsóknina. Hon hevur heimild til at krevja sær til handa upplýsingar frá skattavaldinum og øðrum almennum stovnum, og afturímóti er nevndin í øllum størvum bundin til stranga tøgnskyldu eftir somu reglum sum skattavald.

§ 6.

So skjótt, sum nevndin hevur fingið til handa alt tørvandi tilfar, tekur hon avgerð við vanligum meiriluta, um lætti skal veitast.

Er nevndin samd, kann avgerð hennara ikki skjótast inn til hægri vald. Er hon ikki tað, kann avgerð hennara av umsøkjara, sum avgerðin gongur ímóti, skjótast inn til landsstýrið, sum tá tekur endaliga avgerð.

§ 7.

Nevndin heldur gerðabók, sum landsstýrið læggildir. Í gerðabókini skulu allar nevndarinnar avgerðir færast og stutt yvirlit yvir tað, sum fram er farið á fundum hennara.

§ 8.

Nevndin hevur annars rætt til, tá hon heldur grundir vera til tess, at kalla fyri seg skuldarar, ognarar og annars teir, ið ábyrgd hava ella umboðsmeðn teirra til tess at fáa í lag sáttmála um gjaldfreist ella avslátt í skuldum.

Fáast tilíkir sáttmálar, skulu úrslitini fæst í gerðabókina, undirskrivast av þertunum, og hevur hon tá gildi.

§ 9.

Tær fíggiarbøtur, sum nevndin játtar, rindast úr landskassanum og útvegast honum sambært løgtingslóg nr. 67 av 24. december 1949. Tær veitast móti veðhaldi eins og tær útreiðslur sum standast av gjaldfreistum.

Landskassin stendur vinnulánsgrunninum í veð fyri gjaldfreistum og avsláttum. Løgtingið fyriskrivur í reglugerð reglur og treytir fyri lætta eftir hesi lóg tó so, at hvørki banki ella vinnulánsgrunnur ella annar veðhavi far lut í fíggiarbøtupeninginum.

§ 10.

Kemur tað upp, at maður ella felag hevur latið inn rangar upplýsingar um viðurskifti teirra ella á annan hátt givið upplýsingar, sum ikki halda, kann nevndin gera um aftur avgerðir, ið longu eru gjørdar.

§ 11.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Løgtingslov om financieriel hjælp og betalingshenstand for fiskerskibe.

§ 1.

Enkeltpersoner eller selskaber, som driver fiskerierhverv, kan få financieriel hjælp eller betalingshenstand for gældforpligtelser efter de i denne lov indeholdte regler.

Betalingshenstand efter denne lov kan kun bevilges for hovedstolens vedkommende for lån, som optages til skibskøb og skibsreparation, men ikke for renter og ej heller for skatter eller andre offentlige afgifter.

§ 2.

Denne ordning administreres af et 3 mandsudvalg og udøves gennem vinnulánsgrunn Føroya Løgtings.

Til ndvalget vælger landstyre et, Vinnulánsgrunn Føroya Løgtings et, og de færøske banker et medlem. Udvalget konstituerer sig selv.

§ 3.

Hvor enkeltpersoner eller selskaber, jævnfør § 1, ikke er i stand til at klare sine forpligtelser eller ikki er i stand til at tilvejebringe en ordning med kreditorerne, kan pågældende indgive skriftlig ansøgning til Vinnulánsgrunn Føroya Løgtings om hjælp i henhold til denne lov.

En sådan ansøgning skal være bilagt med:

1. Regnskab over driften samt status,

2. Fortegnelse over samtlige kreditorer med forklaring om, hvorledes gælden er opslået,
3. Oversigt over bevægelserne i status.

§ 4.

Så snart udvalget jfr. § 2 har modtaget ansøgning jfr. § 3 skal dette omgående underrettes sorenskriveren, således at retsforfølgning kan forebygges, indtil udvalget har taget bestemmelse om financierel støtte eller betalingshenstand.

§ 5.

Udvalget skal snarest muligt gøre sig nøje bekendt med ansøgningen. Udvalget har hjemmel til at kræve sig forelagt oplysning fra skattemyndighederne og andre offentlige institutioner. Udvalget har i alle forhold, der står i forbindelse med dens virksomhed, tavshedspligt efter samme regler som skattemyndigheder.

§ 6.

Umiddelbart efter at udvalget har tilvejebragt alle fornødne oplysninger, træffer udvalget med almindelig flertalsbeslutning afgørelse om, hvorvidt det ansøgte skal imødekommes.

Hvor udvalget er enige, kan dets afgørelse ikke indankes for højere myndighed. Såfremt der ikke opnås enighed, kan udvalgets afgørelse af vedkommende ansøger, som afgørelsen måtte gå imod, indankes for landsstyret, som så endeligt afgør sagen.

§ 7.

Udvalget fører en af landsstyret autoriseret forhandlingsprotokol. Alle de af udvalget trafte afgørelser skal indføres i forhandlingsprotokollen med kort oversigt over det, som er passeret på udvalgets møder.

§ 8.

Udvalget er forøvrigt berettiget til, når dette skønnes påkrævet, at indkalde debitorer, kreditorer og alle ansvarshavende eller disses repræsentanter for at søge opnå overenskomst om betalingshenstand eller nedsættelse af gældsforpligtelserne.

Opnås sådan overenskomst, skal resultatet indføres i forhandlingsprotokollen og underskrives af parterne, hvorefter protokollen har retsgyldighed.

§ 9.

Den finansielle hjælp, som udvalget bevilger, udbetales af landskassen og tilvejebringes denne i henhold til lagtingslov nr. 67 af 24. december 1949. Hjælpen såvel som de udgifter, som betalingshenstanden medfører, bevilges imod pantsikkerhed. Landskassen garanterer vinnulånsgrunden for ydet betalingshenstand.

Lagtinget foreskriver i et regulativ de nærmere regler og betingelser for ydelser i henhold til denne lov, dog således at hverken bank eller vinnulånsgrund eller andre panthavere kan få andel i den finansielle hjælp.

§ 10.

I tilfælde, hvor enkeltperson eller selskab har afgivet fejlagtige oplysninger om deres forhold eller på anden måde meddelt oplysning-

ger, som ikke holder stik, kan udvalget omgøre allerede trafne afgørelser.

§ 11.

Denne lov træder straks i kraft.

2.

Reglugerð

sambært lögtingsmál nr. / .

§ 1.

Umsóknir um fíggjarbætur og gjaldfreist eftir lóg nr. / skulu sendast nevndini sambært lógarinnar § 2 gjøgnum vinnulánsgrunn Føroya Løgtings.

§ 2.

Umsóknirnar skulu innihalda upplýsingar um fíggjarlig viðurskipti umsøkjara, greitt yvirlit yvir rakstur og fíggjarstand.

§ 3.

Tá vinnulánsgrunnurin hevur fingið læt i § 2 kravdu upplýsingar, sendir hann nevndini málið við ummæli sínum.

Nevndin tekur so endaliga avgerð í málinum (smb. tó lógarinnar § 6).

§ 4.

Tær gjaldfreistir, sum vinnulánsgrunnurin gevur, mega ongan tíð fara upp um tvær ferðir tær gjaldfreistir, sum banki ella annar lánistovnur veitir móti 1. veð ella eftirlíkar í peningagædd.

Landskassin stendur vinnulánsgrunninum í veð fyri gjaldfreistum og avsláttum.

Tann gjaldfreistarpeningur, ið sambært gjaldfreistartreytirnar møguliga verður strikaður, verður at ganga inn sum parta- ella lutapeningur, ið tó kann verða yvirtikin av upprunaligu partaeigarunum fyri viðurgjald, ið tó ikki má fara upp um pari.

§ 5.

Fíggjarbætur og gjaldfreist, ið fáast eftir hesi lóg eru treytaðar av, at umsøkjari gevur seg undir tær rakstrartreytir, umsjón og umsiting, ið nevndin góðtekur ella setir.

Henda skipan verður útinn í gjøgnum vinnulánsgrunn Føroya Løgtings, so at stjórn grunnsins undir ábyrgd nevndarinnar fær upp í hendi at skipa teim undir § 4, pætti 1, nevndu treylum.

Stjórnin eigur rætt til at leita sær upplýsingar hjá bankum, serkønum monnum og stovnum, skipi, tess rakstri og fíggjarviðurskiptum og eftir samráð við nevndina taka sær tørvandi hjálp.

Maður ella felag, ið tikið hava við lætta eftir hesi skipan, sleppa ikki undan nevndu umsjón, umsiting og rakstrartreytum, soleingi almennur peningur eftir hesi skipan stendur í virki teirra uttan so, at nevndin avger annað.

§ 6.

Maður ella felag, ið gongur undir hesa skipan, fær skildu at rinda sín part av teim útreiðslum, ið slandast av umsitingini. Nevndin tekur avgerð um býti.

3. Løgtingslóg um bægstamark fyri rentu og tryggingargjald.

§ 1.

Føroya landsstýri kann eftir tilmæli frá bankaeftirlitinum seta reglur um rentuhæddir av útgerðarlánum, lánum við veð í skipum ella øðrum lánum til rakstur av sjóvinnuni ella virkjum á landi við tilgerð av ráevnum av sjónum.

Bankaeftirlitið verður biðið um at ráða til so lága útlánsrentu sum møguligt.

§ 2.

Í ivamálum liggur tað hjá landsstýrinum at avgera, um lán koma undir tey í § 1 nevndu lán.

§ 3.

Føroysk tryggingarfeløg eiga ikki uttan landsstýrisins serloyvi rætt til at fara upp um 4 % í árligum tryggingargjaldi.

§ 4.

Hjá landskassanum kunnu tryggingarfeløgin í so stórum muni, sum landsstýrið heldur vera forsvarligt, fáa endurtryggjað tryggingar, ið annars ikki kunnu verða endurtryggjaðar í Føroyum.

§ 5.

Umsitingin av teirri í § 4 nevndu endurtrygging landskassans verður lögð undir Tryggingarsambandið Føroyar.

Endurtrygging landskassans verður at gjalda Tryggingarsambandinum í ómáks- og umsitingarløn somu avgift, sum ymsu deildir Tryggingarsambandsins rindar tí.

§ 6.

Henda lóg fær gildi beinanvegin.

Lagtingslov om maksimum for rente og forsikringspræmier.

§ 1.

Færøernes landstyre kan efter tilladelse fra bankinspektionen foreskrive regler om maksimum for renter for udrustningslån, lån mod pant i fartøj, andre lån til sanering eller virksomheder på land, hvis formål er forædling af råstoffer fra havet.

Bankinspektionen anmodes om at tilråde en så lav udlånsrente som muligt.

§ 2.

I tvivlstillfælde afgør landsstyret, hvilke lån der falder under de i § 1 nævnte områder.

§ 3.

Færøske forsikringsselskaber har ikke uden landsstyrets tilladelse ret til at beregne en højere årspræmie end 4 %.

§ 4.

Hos landskassen kan forsikringsselskaber i det omfang, som landsstyret anser forsvarligt, tegne sådan genforsikring, der ellers ikke kan tegnes på Færøerne.

§ 5.

Administrationen af den i § 4 nævnte genforsikring for landskassen undergives Tryggingarsambandið Føroyar.

For administration af landskassens genforsikring vil der være at betale »Tryggingarsambandið« samme afgift, som »Tryggingarsambandið«s forskellige afdelinger betaler.

§ 6.

Denne lov træder straks i kraft.

4. a. Løgtingslóg um ognan av saltbinginum á Drelnesi.

§ 1.

Føroya landsstýri verður heimilað til tingsins vegna at keypa saltbingið á Drelnesi.

Um áðarar saltbingsins sýla at selja, fær landsstýrið heimild til tingsins vegna at taka (ekspropriera) saltbingið móli viðurgjaldi sett av metingarmónum, valdum av sorinskrivarum í Føroyum.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinanvegin sambært tíðarásetan av landsstýrinum.

Lagtingslov om erhvervelse af saltsiloen på Drelnæs.

§ 1.

Færøernes landsstyre bemyndiges til på lagtingets vegne at købe saltsiloen på Drelnæs.

I tilfælde af, at ejerne af saltsiloen modsætter sig salg, bemyndiges landsstyret til på lagtingets vegne at ekspropriere saltsiloen mod erstatning fastsat af vurderingsmænd, udpeget af sorenskriveren på Færøerne.

§ 2.

Denne lov træder i kraft på et af landsstyret fastsat tidspunkt.

4. b. Álagt verður landshandlinum og p.f. Trolkol ella einum mög-
ligum nýstovnaðum landslutafelagi fyri sjóvinnuna at samráðast
um og skipa fyri einum felags innkeypi av øllum útgerðarvörum.

5. Løgtingslóg viðvíkjandi stovnan og rakstri av
einum kokkaskúla.

§ 1.

Løgtingsins vegna skipar landsstýrið fyri, at settur verður á
stovn ein kokkaskúli fyri sjóvinnu okkara.

§ 2.

Landsstýrið ger reglugerð fyri skúlan og setir skúlans fyristøðu-
mann, ið annars tekur tað neyðugu manning til skúlan, men skal lands-
stýrið góðkenna manningina.

§ 3.

Tær útreiðslur, ið kokkaskúlin ikki sjálvur kann bera, verða at
gjalda úr landskassanum.

§ 4.

Henda lóg fær gildi beinanvegin.

Løgtingslov om oprettelse af en kokkeskole.

§ 1.

På lagtingets vegne besørger landsstyret oprettelse af en kokke-
skole for øernes sønæring.

§ 2.

Landsstyret udfærdiger regulativ for skolen og ansætter skole-
bestyrer, som derefter efter godkendelse af landsstyret antager det for
skolens drift fornødne personale.

§ 3.

De udgifter, som ikke kan afholdes af skolens indtægter, beta-
les af landskassen.

§ 4.

Denne lov træder straks i kraft.

6. Løgtingslóg viðvíkjandi gjaldi av skipasmíði og
umvøling av skipum.

§ 1.

Allar rokningar fyri skipasmíð og umvøling av skipum og skips-
maskinum skulu verða kannaðar og góðkendar av prísráðnum. Tað,

ið prísráðið aftaná gjølla kannan finnur at vera ov mikið góldið, verður at afturrinda ávarðandi.

(Er arbeiðið ógöldið, lá prísráðsins kanning er liðug, verður at gjalda sambært ráðsins góðkenning).

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinan vegin,

Lagtingslov om betaling for bygning og reparation af skibe.

§ 1.

Alle regninger for bygning af såvel som reparation af skibe og skibsmaskiner skal gennemgås og godkendes af prisrådet. Det, som prisrådet efter en grundig gennemgang anser for for meget betalt, bliver at tilbagebetale pågældende.

(Er rådets gennemgang tilendebragt, inden arbejdet er betalt, sker betaling i henhold til rådets godkendelse).

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

7. Álagt verður Føroya landsstýri at skipa fyri, at maskineftirlitsmenninir verða at leggja allan doyðin á við strangasta og ágrýtnasta eftirliti við skipaflotans maskinmonnum og við góðum ráðum og vegleiðingum at fáa maskinurnar, drívhjóli í fiskivinnuni í fullgóðum standi, so fær verða at brenna minnst møguligt, tó soleiðis farið fram, at alt tað arbeiði, ið kann verða gjørt um borð av maskinfólkum, verður gjørt fyri at spara útreiðslurnar.

B. Frá minnilutanum (Jens Chr. Olsen).

1. Løgtingslóg um fíggjjarhjálp til fiskivinnuna.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað at veita eigarum av fiskiskipum fíggjjarhjálp, annaðhvørt við beinleiðis lánum úr landskassanum ella við ábyrgd fyri lánum.

Fyri at kunna veita beinleiðis lán er landsstýrið heimilað til lögtingsins vegna at upptaka neyðturvulig lán annaðhvørt frá peningastovnum ella privatum og tingsins vegna undirskriva neyðturvulig skjot.

Tey í pt. 1 nevndu lán og ábyrgd fyri lán mugu tilsamans ikki fara upp um 2 mill. kr.

§ 2.

Lán ella ábyrgd fyri láni eftir § 1 er treytað av, at ávarðandi felag ella skipacigari er skrásett í ella heimaboyrandi í Føroyum og gevur seg undir, at raksturin verður rikin av einum av landsstýrinum settum umsýðarráð.

Umsjónarráðið verður skipað við einum umboðsmanni fyrir vinnulánsgrunnin, einum umboðsmanni fyrir ávarðandi banka og formanni, settur af landsstýrinum.

Umsjónarráðið stendur fyrir rakstrinum, soleingi almennur peningur er bundin í ávarðandi virki uttan so, at landsstýrið tekur avgerð um, at eiginleiðsla fyrr kann fara fram.

Útreiðslur, ið standast av umsjónarráðsins virki, verða at gjalda av ávarðandi fiskiförum eftir nærri av landsstýrinum ásettum reglum.

Landsstýrið setir reglar fyri virki umsjónarráðsins.

§ 3.

Umsóknir um fíggarhjálp verða at senda landsstýrinum gjøgnum stýri vinnulánsgrunnins við greiniligum upplýsingum um fíggarviðurskifti umsóklarans og fíggarlandi fyri rakstrarárin 1945.

Aftaná at hava viðgjørt málið, sendir vinnulánsgrunnurin umsóknirnar til landsstýrið við tilmæli.

§ 4.

Landsstýrið tekur avgerð, um fíggarhjálp skal játtast og ásetir stødd og treytil fyri slíkari hjálpi.

Ein slík fíggarhjálp kann ongan líð fara upp um ta peningahædd, sum av nýggjum verður útvegað sum eginpeningur.

§ 5.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin og samstundis fer lótingslóg nr. 67 av 24. desember 1949 úr gildi.

Lagtingslov om financier hjælp til fiskeriet.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til at bevilge ejere af fisketartøjer financier hjælp, enten som direkte lån fra landskassen eller ved garanti for lån.

Af hensyn til ydelse af direkte lån er landsstyret bemyndiget til på lagtingets vegne at optage fornødne lån enten fra pengeinstitutter eller fra private og til på tingets vegne at underskrive fornødne dokumenter.

De i pkt. nævnte lån samt garanti for lån må tilsammen ikke overstige 2 mill. kr.

§ 2.

Lån eller garanti for lån i henhold til § 1 er betinget af, at pågældende selskab eller skibsejer er registreret som hjemmehørende eller boende på Færøerne og underkaster sig administration af et af landsstyret udpeget administrationsråd.

Administrationsrådet vælges med en repræsentant for vinnulánsgrunnen, en repræsentant for pågældende bank og formanden, udnævnt af landsstyret.

Administrationsrådet forestår administrationen, så længe offentlige midler er bundne i pågældende virksomhed, for så vidt landsstyret ikke beslutter, at overgang til egen privat administration kan ske på et tidligere tidspunkt.

Administrationsrådets udgifter vil være at betale af de pågældende fiskefarløj efter nærmere af landsstyret fastsatte regler.

Landsstyret udfærdiger instruks for administrationsrådets virksomhed.

§ 3.

Ansøgninger om finansiell hjælp skal indsendes til landsstyret gennem bestyrelsen for vinnulånsgrunden bilagt udførlige oplysninger om ansøgerens økonomiske forhold og driftstatus efter 1945.

Efter at vinnulånsgrunden har behandlet ansøgningen bliver denne med iudstilling at indsende til landsstyret.

§ 4.

Landsstyret træffer afgørelse om, hvorvidt der skal ydes finansiell hjælp og bestemmer størrelsen heraf og vilkårene for en sådan hjælp.

En sådan finansiell hjælp må aldrig overstige det beløb, som måtte tilvejebringes som ny egenkapital.

§ 5.

Denne lov træder straks i kraft og samtidig ophæves lagtingslov nr. 67 af 24. december 1949.

2.

1.

Stovnað verðar eitt lutafelag, kallað »Føroya útgerðarfelag«, hvørs endamál er at skipa fyri allari útgerð til tann føroyska fiskilutan.

2.

Felagið fær ein lutapening uppá 300.000 kr. skipað soleiðis, at

- 1) Felag Føroyskra Trolaraeigara fær høvi at tekna $\frac{1}{5}$ ella upp til 60.000 kr.
- 2) Felagið Færøernes Rederiforening fær høvi at tekna $\frac{1}{5}$ ella upp til 60.000 kr.
- 3) Føroya Fiskimannafelag fær høvi at tekna $\frac{1}{5}$ ella upp til 60.000 kr.
- 4) Suðuroya Fiskimannafelag fær høvi at tekna $\frac{1}{5}$ ella upp til 60.000 kr.
- 5) Felagið Føroya Skipara- og Navigatorfelag fær høvi at tekna $\frac{1}{5}$ ella upp til 60.000 kr.

3.

Tann partapeningur sum tað einstaka felagið ikki tekna av tí parti, sum tað hevur rætt til at tekna, verður yvirtikin av Føroya landskassa gjøgnum Landshandlin við upp til 80 % av tí, hvørt einstakt felag hevur rætt til at tekna. Tann restandi peningur, í minnsta lagi 20 %, má hvørt einstakt felag sjálvt tekna.

4

Føroya útgerðarfelag verður ríkið sum eitt hvørt annað kapitalfelag eftir vanligum rakstrarprincippum.

5.

Føroya útgerðarfelag fær høvi til at nýta leiðsluna av Landshandlinum sum miðstöðu fyri virki sítt eftir nærri av landsstýrinum fyriskrivaðum reglum.

6.

Føroya útgerðarfelag skal annars á einhvønn hátt, har tørvur er til tess, í mun til sín »kapacitet«, verða fiskivinnuni til hjálpar við tí endamáli gjøgnum centralisering at skapa best møguliga rentabilitet fyri fiskivinnuni.

C. Frá minnilutunum (P. M. Dam og W. Smith).

1.

Stovnað verður eitt partafelag, kallað »Føroya útgerðafelag«, hvørs endamál er at skipa fyri allari útgerð til tann føroyska fiskiflotan.

2.

- Felagið fær ein lutapening uppá 300.000 kr. skipað soleiðis, at
- 1) Felag Føroyskra Trolaraeigara fær høvi at tekna $\frac{1}{5}$ ella upp til 60.000 kr.
 - 2) Felagið Færøernes Rederiforening fær høvi at tekna $\frac{1}{5}$ ella upp til 60.000 kr.
 - 3) Føroya Fiskimannafelag fær høvi at tekna $\frac{1}{5}$ ella upp til 60.000 kr.
 - 4) Suðuroya Fiskimannafelag fær høvi at tekna $\frac{1}{5}$ ella upp til 60.000 kr.
 - 5) Felagið Føroya Skipara- og Navigatørfelag fær høvi at tekna $\frac{1}{5}$ ella upp til 60.000 kr.

3.

Tann partapeningur, sum tað einstaka felagið ikki tekna av tí parti, sum tað hevur rætt til at tekna, verður yvirtikið av Føroya landskassa gjøgnum »Færøernes offentlige vareforsyning«.

4.

Føroya útgerðafelag verður rikið sum eitt hvørt annað kapitalfelag eftir vanligum rakstrarprincippum, og verður umsitingin at fara fram gjøgnum Føroya landshandil soleiðis, at landshandilsins stjóri er felagsins stjóri.

5.

Felagsins stjórn er 7-mannastjórn, hvarf ley í gr. 2 nevndu feløg velja hvør sín stjórnarlim og lögtingið 2 stjórnarlimir.

6.

Felagið heldur ársaðalfund í januar mánaða.

Allir lögtingsmenn og limir teirra undir gr. 2 nevndu felaga hava rætt at møta á aðalfundinum og taka orðið, meðan bert teir, íð sambært fullmakt møta fyri feløginum, hava atkvøðurætt.

Fyri lögtingið mølir landsstýrið og hevur atkvøðurætt.

Atkvøðurnar gera av í mun til partapeningin.

Á aðalfundinum koma til viðgerðar:

- 1) Frágreiðing um felagsins virki.
- 2) Framlaga av roknskap og status til góðkenningar.
- 3) Val av roknskapargranskarum.
- 4) Bókan av hvør valdur er av ávarðandi feløgum og lögtinginum í stjórn felagsins.
- 5) Ymiskt.

Føroya útgerðafelag skal annars á einhvønn hátt, har lórvur er til tess, í mun til sín «kapacitet», verða fiskivinnuni til hjálpar við til endamáli gjøgnum centralisering at skapa best møguliga rentabilitet fyri fiskivinnuna.

Broytingaruppskot.

Í lógaruppskoti meirilutans (P. M. Dam, W. Smith, Fr. Bláhamar og A. Sørensen) verður henda broyting gjørd:

Í gr. 4: »soleiðis — gjaldfreisting»
»sáledes — betalingshenstand» gongur út.

2. viðg. 10. febr. og 3. viðg. 11. febr. Lógaruppskot meirilutans A. pt. 1: §§ 1—3 samtyktar 11—0. Broytingaruppskot til § 4 samtykt 12—0 og § 4 so broytt og §§ 5—11 og lógin í síni heild samtykt 12—0. Uppskot meirilutans pt. 2: §§ 1—6 samtyktar 12—0. Pt. 3: § 1 samtykt 12—0 og §§ 2—6 og lógin í síni heild samtykt 13—0. Pt. 4 a: § 1 fall 9—0 og lógaruppskotið so stalt burturdottið. Pt. 4 b samtykt 17—0. Pt. 5: § 1 samtykt 11—0 og §§ 2—4 og lógin í síni heild samtykt 11—0. Pt. 6: § 1 samtykt 16—0, § 2 samtykt uttan atkvøðugreiðslu og lógin í síni heild samtykt 19—0. Pt. 7 samtykt 19—0. Lógaruppskot minnilutans (Jens Chr. Olsen) B. pt. 1 burturdottið. Pt. 2: § 1 fall 4—0 og uppskotið so stalt burturdottið. Uppskot minnilutans (P. M. Dam og W. Smith) C. fall 6—0.

54. Forboð móti veiðu við flóttitrolí innan fyri landoddarnar.

1. viðg. 16. novbr. Framlagt 21. novbr.

Umhugsan.

Í juni—juli mánaða í ár hava menn frá Kongshavn við tveimur skrivum vent sær til landsstýrið og løglingið og biðið um, at forboð verður sett fyri at nýta tað sonevnda flóttitrol innan fyri landoddarnar. Teir meina, at brúk av hesum trolí og øðrum trollíknaði am-

höðum á firðinum vil vera til stóran skaða fyri ta gjøgnum tíðina nýttu garndrift.

Landsstýrið er av tí áskoðan, at tað er av stórum týdningi at tryggja sildaliskiskapin inni á firðinum og mælir til, at forboð móti brúki av flóttitrolu verður sett, har sum snurriváð og skovliváð er forboðið.

Landsstýrið setir fram uppskot til lögtingslóg um broytan í kunngerð nr. 36, 24. november 1942, jfr. lögtingslóg nr. 5, 31. desember 1948, um fiskivinnu innan fyri sjómark.

Málið er 16. november beint til fiskivinnunevndina, sum er av somu áskoðan sum landsstýrið og mælir til, at uppskotið frá landsstýrinum verður viðtakið.

Uppskot

til

lögtingslóg um broytan í kunngerð nr. 36, 24. november 1942, jfr. lögtingslóg nr. 5, 31. desember 1948, um fiskivinnu innan fyri sjómark.

§ 1.

Í § 4 í kunngerð nr. 36, 24. november 1942, verður sett aftaná »snurriváð» »og flóttrol».

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

Lagtingslov om ændring i midlertidig bestemmelse nr. 36, 24. november 1942, jfr. lagtingslov nr. 5, 31. december 1948, om fiskeri på søterritoriet.

§ 1.

I § 4 i midlertidig bestemmelse nr. 36, 24. november 1942, indføjes efter »Snurrevåde» »og Flydetrawl».

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

2. viðg. 24. novbr. og 3. viðg. 28. novbr. Lógaruppskotsins § 1 sett undir atkvøðu við navnakalli. Ja atkvøddu: P. Petersen, Z. Zachariassen, P. M. Dam, Tr. Samuelson, Kr. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Johan Poulsen, P. H. Weihe, Hans Iversen, W. Smith, Fr Bláhamar, J. P. Davidsen og J. Fr. Øregaard. Atkvøddu ikki: Martin Holm, R. Long og Th. Petersen. Burturstaddir: H. Djurhuus, S. P. Zachariassen, A. Sørensen og S. Ellefsen, og varð uppskotið so stutt samtykt við 13—0. § 2 samtykt við 13—0 og lógin í síni heild við 12—0.

55. Løgtingslóg um havnalán til Froðbiar kommunu.

Framlagt álit 14. novbr. (P. Petersen og A. Sørensen o. h.) og
broytingaruppskot 17. novbr.

Álit.

Landsstýrið hefur lagt fyrir tingið uppskot um at góðtaka eitt
av Kampmann, Kjærulf & Saxild A/S givið tilboð um úlbyggjan av
Tvøroyra havn og Drelnæs kai íalt 1.249.227 kr. og at taka ábyrgd
fyrir láni til hetta endamál.

Sóknarstýrið fyrir Froðbæar sóknar kommunu hefur latið málið
so seint i hendur landsverkfrøðingsins, at hann ikki hefur havt høvi
til at kanna málið.

Eftir umstøðunum kann undirritaða nevnd seta uppskot um at
fylgja uppskotið frá landsstýrinum.

Uppskot.

1. Tingið góðtekur íað av Kampmann, Kjærulf & Saxild A/S givna
tilboð um at úlbyggja Tvøráhavn og Drelnæs bryggja fyrir 1.249.227
kr. eftir tí av verkfrøðingi Anton Djurhaus gjørda projekti.
2. Tingið samtykkir landsstýrisins uppskot til løgtingslóg.

Broytingaruppskot.

Aftaná uppskot nevndarinnar pt. 1 verður sett:

»2. Tingið góðkennir, at Froðbæar sóknar kommunu nýtir munin
millum tann til úlbygging av Trongisvágs havnarlagi játtaðu peningi
kr. 2.280.000,— ÷ (kr. 200.000,— ið eru nýttar til bunkrastøðunum á
Drelnesi) og peningin kr 1.249.227,— til framhald av úlbyggingini av
Tvøroyrar havn, soleiðis sum umsókt er, ella sum løgtingsverkfrøðing-
urin aftaná samráð við Froðbæar sóknar-stýri og landsstýrið kann til-
mæla.«

Pt. 2 verður broytt til pt. 3.

Uppskot frá landsstýrinum.

Í lögtingsmáli nr. IX—9/1947/48: Størrí havnir (havnættan 1948/47) samtykti lögtingið millum annað at veita 50 % í studningi til havnabygging á Tvøroyri, 50 % av 2.280.000 kr. ella 1.140.000 kr. Av studninginum er útgoldið til viðkanina av kafti á Drelnesi 100.000 kr. soleiðis, at tað av studninginum nú stendur eftir 1.040.000 kr. Formaðurin fyri Froðbøar sóknar kommunu hevur verið sær til landsstýrið við umsókn um, at tingið veðheldur fyri láni samsvarandi tí peningahædd kommunan sjálv skal útvega til havnabyggingina ella 1.040.000 kr. Tað verður í hesum viðfangi viðmerkt, at tingið í oman fyri nevnda máli hevur givið landsstýrinum heimild til at taka ábyrgd fyri tílkum lánum, men síðan lögtingslóg nr. 1, 13. mei 1948, um stýrisskipan Føroya í sermálum er komin í gildi, verður nú kravt lóg fyri tílkum veðhaldi. Landsstýrið loyvir sær niðanfyrri at seta uppskot um tílka lóg.

Froðbøar sóknar kommunu hevur eisini søkt um at fáa góðtikið tilboð uppá havnabyggingina frá Kampmann, Kjærulf & Saxild A/S, stórt 1.249.227 kr. Sambært fyrr nevnda lögtingsmál, javnber pkt. C í álitinum, skal avvarðandi kommunu, har einki projekt varð gjørt, lá íð 10-ára havnættanin var til viðgerðar, fáa til vega projekt gjørt av verkfrøðingi, góðkendur av landsstýrinum, og skal projektið leggjast fyri tingið, so tingið kann taka endaliga støðu til støddina av studninginum.

Landsstýrið, ið hevur havt málið til viðgerðar, hevur samtykt at senda projektið og tilboðið til lögtingið sambært omanfyri nevnda pkt. C til góðkenningar við teini viðmerkingum, at landsstýrið kann góðtaka Anton Djurhuus sum projekterandi verkfrøðing í fyriliggjandi tilfelli, og at landsverkfrøðingurin ikki enn hevur havt stundir til at eftirhyggja projektið. Tað kom bonum fyrst í hendi 27. oktober í ár. Landsstýrið skal tó mæla til, soleiðis sum málið er komið at liggja fyri, at tingið tekur skjóta avgerð við at góðtaka projektið, sum er ein partur av tí tilætlaðu havnabygging á Tvøroyri.

Uppskot.

til

lögtingslóg um ábyrgd fyri láni til Froðbøar sóknar kommunu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað at taka ábyrgd tingsins vegna fyri láni, stórt upp til 1.040.000 kr., til Froðbøar sóknar kommunu til havnabygging innan fyri havnættanina 1948/57.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

Lagtingslov om garanti for lån til Frodebø sogns kommune.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til på lagtingets vegne at garantere for lån, stort op til 1.040.000 kr., til Frodebø sogns kommune til havnebygning inden for havneplanen 1948/57.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðg. 24. novbr. og 3. viðg. 26. novbr. Broytingaruppskotið samtykt 11—0 og uppskot nevndarinnar so broytt samtykt 11—0. Lög-
aruppskotsins §§ 1 og 2 samtyktar uttan atkvæðugreiðslu og lög-
uppskot í síni heild samtykt 11—0.

56. *Broytan av reglunum um trolara- landingar v. m.*

1. viðg. 17. novbr. Framl. 1. febr. 1950

Umhugsan.

Føroya javnaðarflokkur hevur í skrivi av 21. oktobur 1949 lagt hetta mál fyri tingið. Í skrivinum verður framhildið, at tað hevur komið trolarunum illa við, at teir hava verið tvingaðir til at fara í fesk-fiskaveiðu. Teir trolarir, ið hava verið tvingslinum lýdnir, hava gjørt buntúrur við stórum undirskoti, meðan aðrir, ið hava verið ólýdnir og fari til saltfisk, móti landsstýrisins sýlan, hava gjørt góðar túrar og onga straff fingið.

Víðari verður framhildið, at tað er íntuligt, at trolarar, ið standa illa í tí, heldur vilja taka straffina, ið ein lönandi saltfiskutúrur kann føra við sær, enn at vága sær út fyri ein ella fleiri buntúrur í ísfiski. Men eftir á hin bógvin kann vit ikki tola, at okkara lógir ikki verða hildnar, og teir, sum halda lógirnar, eiga ikki at straffast fyri tað.

Tað verður fyrirligið, at tvingisli um, at trolarir skulu á fesk-fiskaveiðu, verður avlikið, og at teir trolarir, ið lýdnir hava verið, men hava verið fyri ovurstórum tapum, fáa nakað av tapinum endurgoldið av Føroya Fiskasølu.

At enda verður biðið um, at hesir báðir spurningar, endur-

gjaldsspurningurin og spurningurin um avtøku av tvingslinum viðvíkjandi feskfiskaveiðu, verða tiknir til umhugsingar.

Tann 17. november er málið beint í lögtingsins fiskivinnunevnd, ið hevur ført samráðingar við Føroya Fiskasølu um endurgjaldsspurningin. Fiskasølan vísir á felagslógina, hareftir eingin heimild er at endurgjalda tap av feskfiskalandingum, og stjórnin heldur tað verða ógjørligt at fáa broytt felagslógina soleiðis, at heimild kann fáast, so tap av feskfiskaveiðu kann verða endurgoldið.

Nevndin er av tí áskoðan, at tað er rætt, at kunngerð nr. 26 av 25. september 1948, soleiðis sum broytt við kunngerð nr. 29 av 31. mars 1949, fer úr gildi.

Í spurninginum um endurgjald til teir trolarar, ið buntúrur hava gjørt, er nevndin farin í klovningar. Meirilutin (Fr. Bláhamar, A. Sørensen og Jens Chr. Olsen) hevur somu áskoðan sum Fiskasølan, at heimild ikki er til staðar, hareftir trolarar, ið hava gjørt undirskot í ísfiskaveiðu, kunnu fáa ein part endurgoldnan frá Fiskasøluni.

Minnilutin (P. M. Dam og Wm. Smith) hevði havt hug at skotið upp, at reglurnar fyri Føroya Fiskasølu verða broyttar soleiðis, at tap kann verða endurgoldið umrøddu trolarum, men tá ið Føroya Fiskasølunnar umboðsmenn avgjørt halda tað ikki vera hugur hjá limunum í Føroya Fiskasølu at broyta felagsins lógir, so veitt kundi verið feskfiskatrolarum eitt endurgjald uppá t. d. 8.000 kr. av tiltaksgrunni felagsins fyri hvønn undirskotsfeskfiskatúr svarandi til tað uppskoyti, ið Føroya Fiskasøla veitti einum saltfiskatrolara við einum farni uppá 100 tons avreiddum í Bretlandi, verður einki uppskot sett fram um hetta.

Uppskot.

Løgtingslóg um avtøku av kunngerð nr. 20 av 25. september 1948.

§ 1.

Kunngerð nr. 20 av 25. september 1948 um útflutning av fiski, soleiðis sum broytt við kunngerð nr. 29 av 31. mars 1949, fer úr gildi.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

§ 1.

Bekendtgørelse nr. 20 af 25. september 1948 om udførsel af fisk, således som ændret ved bekendtgørelse nr. 29 af 31. mars 1949, ophæves.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðgerð 18. jan., 3. viðg. 23. jan. og 3. februar. Lógaruppskotsins §§ 1 og 2 samtyktar uttan atkvøðugreinslu, og lógin í síni heild samtykt 13—0.

57. Broytan av lóg um veðsetan av veiðu.

1. viðg. 17. novbr. Framlagt 14. desbr.

Umhugsan.

Føroya javnaðarflokkur hevur í skrivi, 21. oktober 1949, lagt hetta mál á ting. Í skrivinum verður framhildið, at sum nú er skipað, hevur útgerðarmaðurin rætt til at seta alla veiðuna, eisini fiskimaansins part, í veð fyri útgerðarlán. Í skrivinum verður víðari framhildið, at tá henda skipan tykist okkum at vera hættislig fyri fiskimannin, loyva vit okkum at biðja hitt heiðraða lögting um at broyta útgerðarlánslógina soleiðis, at fiskimaansins partur ikki uttan manningarlógar samtykt verður settur í veð fyri útgerðarlán.

Málið er 17. november beint í fiskinevndina, sum er samd um, at lógin av 28. mars 1949 um veðsetan av veiðu eigur at verða endurnýggjað fyri árið 1950.

Ein minniluti (Bláhamar og Sørensen) skjýtur upp, at lögtingslóg av 28. mars 1949 um veðsetan av veiðu verður endurnýggjað fyri árið 1950 óbroytt.

Ein minniluti (Jens Chr. Olsen) skjýtur upp eitt uppskoyti til § 1, hareftir veðhavarin skal víkja fyri frábýtisrættinum hjá manningini eftir kontraktini.

Ein annar minniluti (William Smith og P. M. Dam) skjýtur upp, at tann, ið rekur fiskiskap, einans hevur loyvi at seta í veð tann part av veiðini, sum hann sáttmálaliga ella á annan hátt eigur, og parthavarin skal respektera frábýtisrættin hjá manningini.

Uppskot.

Løgtingslóg um veðsetan av veiðu.

I. Frá minnilutanum (Bláhamar og Sørensen):

§ 1.

Hvør tann, sum rekur fiskiskap, kann seta í veð veiðuna í 1950 til trygd fyri rindan av skuld, ið gjørd er til útgerð og rakstur av fiskiførum.

§ 2.

Skuldin sambært avvarðandi veðbrævi kann innheimtast við

panting og felhar til gjaldingar í seinasta lagi 31. desember 1950. Veðrætturinn dettur burtur, um krav um panting ekki er sent fútanum áðr-enn 1. febrúar 1951.

§ 3.

Vörur latnar til útgerð móti veð í veiðunum samsvarandi hesi lóg kunna ekki fyri aðra skuld koma undir lóghald, úttöku ella aðra lögsókn.

§ 4.

Tá febrúar mánaði 1950 er útlíðin, strikar sorinskrivarin (dóm-arin) tinglisin veðbrøv, utan at tað er neyðugt at seta fram krav um flíkt.

§ 5.

Tá veðbrøv samsvarandi hesi lóg verða tinglisin, avlisin ella strikað, nýtist gjald ekki at vera goldið til ríkiskassan.

§ 6.

Henda lóg fær gildi beinanvegin.

Lagtingslov om pantsætning af fangst.

§ 1.

Enhver, der driver fiskeri, skal kunne give underpant i fangsten i året 1950 til sikkerhed for betaling af gæld, der er stiftet til udrustning og drift af fiskefartøjer.

§ 2.

Det ifølge vedkommende pantebrevskyldige beløb, der kan inddrives ved udpantning, forfalder til betaling senest 31. desember 1950. Panteretten bortfalder, såfremt begæring om udpantning ikke er indgivet til fogden inden den 1. februar 1951.

§ 3.

Varer leveret til udrustning mod pant i fangsten i overensstemmelse med denne lov, kan ikke for andre tilgodehavender gøres til genstand for arrest, udlæg eller anden retsforfølgning.

§ 4.

Efter udløbet af februar måned 1951 udsletter sorenskriveren (dommeren) de tinglæste pantebreve, uden at fremsættelse af begæring i så henseende er fornøden.

§ 5.

Tinglæsning såvel som aflæsning og udslettelse, der sker i medfør af denne lov, kan lide sted uden gebyr til statskassen.

§ 6.

Denne lov træder i kraft straks.

II. Frá minnilutanum (Jens Chr. Olsen):

Til § 1 verður sett sum nýtt pelli 2:

»Veðhavarin skal íó vikja fyrí mögúliga frábyltisrætti manninganna í forun, har tilfkur frábyltisrættur er heimilaður sambært sáttmála.«

Til § 1 føyas som nyt stykke 2:

»Panthaveren skal dog respektere mandskabets eventuelle fradelingsret i de tilfælde, hvor sådan fradelingsret er hjemlet ifølge kontrakt.«

III. Frá minnilutanum (William Smith og P. M. Dam):

Sum § 1 verður sett:

»Hvør tann, sum rekur fiskiskap kann einans seta í veð sín part av veiðuni í 1950 til trygd fyrí rindan av skuld, ið gjørd er til útgerð og rakstur av fiskiførum.

Veðhavarin víkir fyrí frábyltisrætti manningarinnar.«

Som § 1 sættes:

»Enbver, der driver fiskeri, skal kun kunne give underpant i sin del af fangsten i året 1950 til sikkerhed for betaling af gæld, der er stiftet til udrustning og drift af fisk fartøjer.

Panthaveren respekterer mandskabets fradelingsret.«

2. viðg. 16. desbr. og 3. viðg. 17. desbr. Atkvøðugr. 19. desbr. Uppskot III minnilutans (Smith og Dam) fall 4—0. Uppskot II minnilutans (Olsen) til § 1 samtykt 15—0. Uppskot I minnilutans (Bláhamar og Sørensen) § 1 so broytt samtykt 15—0. §§ 2—6 samtyktar utan atkvøðugreiðslu. Lógaruppskotið í síni heild samtykt 16—0.

58. Gjald av fiskalandingum í Brettlendi.

1. viðg. 24. novbr. Framlagt umhugsan 5. desbr og broytingar-
uppskot 10. desbr.

Umhugsan.

Í skrivi, dagfest 15. november 1949, hevur Felag Føroyskra Trolaraeigara vent sær til lögtingið og víst á grunn, stovnaður sambært kunngerð av 27/7 1944, hvareftir iungoldið verður av hvørjari landing í Brettlendi kr. 112 fyri skip undir 100 tons og kr. 224 fyri skip yvir 100 tons.

Grunnurin hevur til uppgávu at avhalda útreiðslurnar av vinnulívsumboðsmönnum í Íslandi og Brettlendi. Skrivið greiðir víðari frá, at umboðsmaðurin í Íslandi er langtíðani heimafturkomin, og at umboðsmaðurin í Brettlendi, harra Skarðhamar, er komin at virka direkta undir landsstýrinum aftaná, at útslutfningsnevndin er avtíkin, so stalt hevur vinnulívið einki beinleiðis við umboðsmannin í Aberdeen at gera. Tá so liggur fyri, heldur felagið tað ikki vera beint at krevja gjald uppá teskfiskalandingar frá trolarum, sum í løtuni hava stórar trupulleikar at dragast við.

Felagið hevur í umbúna at seta eftirlitsmenn í Føroyum og Brettlendi, sum skulu virka fyri trolaraflotanum í síni heild. Hetta kemur at føra við sær stórar eyknútreiðslur, og biður felagið tí lögtingið um at gera frávik frá kunngerðini av 27/7 1944 soleiðis, at gjaldið annaðhvørt verður avtikið ella verður givið felagnum til rindan av útreiðslum til eftirlitsmenn.

Málið er 24/11 beint í fiskivinnunevndina, ið hevur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (P. M. Dam, W. Smith og J. Chr. Olsen) er av teirri áskoðan, at umboðsmaðurin í Aberdeen má vera nógv avlaslaður við arbeiði eftirhondini, sum fiskasølan í Brettlendi minskar. Meirilutin heldur tí, at hesin maður má kunna vera trolarafelagnum til hjálpar við eftirliti og møguligum innkeypum í stórum til skipsútlgerð. At umboðsmaðurin nú stendur undir landsstýrinum, kann ikki gera hann minni vælegnaðan til samvitsknfult at arbeiða fyri vinnulívið og vinnulívsfeløginu enn frammanundan. So stalt setir meirilutin einki uppskot fram í málinum.

Minnilutin (Fr. Bláhamar og A. Sørensen) heldur, at lögtingið eigur at koma umsøkjaraunum á mæti og seta fram soljóðandi

Uppskot.

Principalt. Tað gjald, ið goldið verður av trolaralandingum í Brettlendi fær Felag Føroyskra Trolaraeigara til rindan av útreiðslum til eftirlitsmenn.

Subsidiert. Gjaldið uppá teskfiskalandingar í Brettlendi frá trolarum verður avtikið,

Broytingaruppskot.

Í staðin fyri subsidiera uppskot minnilutans (Fr. Bláhamars og A. Sørensens) verður seft:

Subsidierð:

- I Løgtingslóg um avtøku av kunngerð nr. 27 frá 24. juli 1944 um afgift ved ferskfiskesalg m. v.

§ 1.

Kunngerð nr. 27 frá 24. juli 1944 »om afgift ved ferskfiskesalg m. v.« verður aftikin.

§ 2.

Henda lögtingslóg fær gildi 1. januar 1950.

§ 1.

Kundgørelse nr. 27 af 24. juli 1944 om afgift af ferskfiskesalg m. v. ophæves.

§ 2.

Denne lagtingslov træder i kraft 1. januar 1950.

- II Løgtingið samtykkir at ognir grunnsins sambært § 5 í kunngerð nr. 27 frá 24. juli 1944 verða nýttar til flggjarbætur skípsfiskilótans.

2. viðg. 8. desbr. og 3. viðg. 12. desbr. Broytingaruppskotið § 1 fall 7--0 og uppskotið so stutt burturdottið.

59. Útgerð til trolaravinnuna.

1. viðg. 24. novbr. Framlagt 1. desbr.

Umhugsun.

Felag Føroyskra Trolaragigara hevur í skrivi, dagfest 15. november 1949, greitt frá, at felagið á fundi 14. november hevur avgjørt at ganga saman um at keypa sum mest av tí, ið tørvar til trolaraúlgerð. Nevndin var biðin um at fyrirleika innkeypið á henda hátt.

- I. at hava miðstøð her í Føroyum til tess í felagsskapi at keypa higgar til landið sum mest av tilfari útgerð, ið verður at taka umborð her sum til dømis trolgreiðir, skipsvistir, kokkagreiðir o. a.,
- II. at hava ráðgevandi miðstøð her í Føroyum til at eftirkauna klassing, umsitingar- og umvælingararbeiðir av trolarum bæði heima í Føroyum og uttanlanda,
- III. at seta umboð í Bretlandi soleiðis, at umboðsstovnar har virka sum einasta stað, har trolarir og onnur fer taka útgerð frá ella ígjøgnum og á henda hátt keypa inn stórar nøgdir at gangin.

Felagið heldur at kunna spara um árið:

Í kóli 150.000 kr., í fiskiútgerð 150.000 kr. og í skipsvistum 120.000 kr., ialt 420.000 kr. svarandi til 12.000 kr. pr. trolara.

Felagið søkir tingið um loyvi til at innflyta til skipsútgerð eina og hvørja vøru, harundir mjøl, sukur, te, kaffi o. a., sum nú er undir einkarinnflutningi.

Fiskivinnunevndin, harí málið er beint 24/11, hevur viðgjørt tað, og hevur nevndin bytt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (P. M. Dam, W. Smith og Jens Chr. Olsen) ásannar, at tað er av stórum týðningi, at væl verður ansað eftir í allar mátar, og at keypt verður inn í stórum, so at tað á henda hátt verður spart, hval sparast kann. Hetta hevur felagið høvi til at útvinna gjøgnum Trolkol. Viðvíkjandi hinum spurninginum um innflytan av mjøli, sukri, te og kaffi er tað jú so, at landshaudilin her hevur einkarætt, og henda rætt, heldur meirilutin, eigur hann framvegis at hava.

Minnilutin (Fr. Bláhamar og Anth. Sørensen) er fyri at geva felagnum rætt til innflytan av øllum vørum til skipsútgerð, eisini lær, ið eru undir einkarinnflutningi.

Uppskot

Frá meirilutanum: (Dam, Smith og Olsen).

Eitt eintak av umhugsanini verður sent umsøkjaranum.

Frá minnilutanum: (Bláhamar og Sørensen).

Løgtingið gevur Felag Føroyskra Trolaraeigara høvi til at innflyta eina og hvørja vøru til skipsútgerð, herundir eisini mjøl, sukur, te og kaffi.

2. viðg. 5. desbr. og 3. viðg. 8. desbr. Atkvøðngr. 19. desbr. Uppskot minnilutans fall 8—0 og uppskot meirilutans fall eisini 6—0.

60. Nýggjur kirkjugarður á Nesi.

21. novbr. framlagt

Alit.

Stýrið fyri Nes kommunu hevur sent umsókn, dagsett 26. juli 1948, á ting um studning til nýggjan kirkjugarð á Nesi.

Málið lá tá so ógreitt fyri, at neyðugt var at fáa ymiskar upplýsingar fram, áðrenn tingið kundi viðgera tað.

Síðani tá hevur landsstýrisskrivstovan fingið til vega hesi skjøl:

- 1) Ognarskjal viðvíkjandi tí lendi, ið skal nýtast.
- 2) Váttan frá landslækna Dahl um, at tað ognaða landi er hóskandi til kirkjugarð.
- 3) Kostnaðarættan frá landsverkfrøðingi Helmsdal.
- 4) Tekning (skitsu) av N. P. Hansen, Glyvrum, yvir lendið.

Um stykkið, ið skal nýtast til kirkjugarð, úttalar landslæknin fylgjandi:

»Hin 20. oktober havi eg verið á Nesi og sýnað tað stykki, sum á tí fyrsta støðuplanin var útlagdur til kirkjugarð. Av tí, at sóknarstýrið hevði ætlað eina broyting, varð tíkin samráðing um ta ættan, sum her liggur fyri, soleiðis at kirkjugarðurin kemur at liggja niðan móti sóknarvegnum.

Hér liggur kirkjugarðurin væl fyri, stykkið er vakurt og væl hóskandi og ivaleysa stórt.

Av tí, at hallið er stórt tykist tað ikki neyðugt at leggja meira enn trý grótdren, 1 metur breið, oman gjøgnum alt stykkið. Undir tí niðasta garðinum eigur at verða lagt eitt $\frac{1}{2}$ metur breitt grótdren, sum verður ført suður eftir á sjógv.

Har sum grevsturin verður, skal áskot av mold verða tilført so við og við, at moldlagið er 1 metur yvir kistulokið.

Eftir kostnaðarættanini kemur garðurin, ið verður av steinstoypi, at kosta 33.000 kr. Tíllar og formannsløn er mett til 15.000 kr. Vanliga verður veitt sum studningur $\frac{3}{5}$ av útreiðslunum til tíllar og formannsløn, ella kr. 9.000.

Neyndin skal mæla tinginum til at veita vanligan studning eins og til at góðlaka lekning og kostnaðarættan.

Uppskot.

Tá arbeiddi við at stoypa tann nýggja kirkjugarðin inni á Nesi er liðugt, skoðað og góðtikið, og roknskapurin er innsendur, verður

stodningur af veita eftir vanligum reglum treytað av, at í minsta lagi 8 manns arbeiða hvønn dag, sum formaðurin tekur lön.

2. viðg. 24. og 3. viðg. 28. novbr. Uppskot nevndarinnar samtykt 15—0.

61. Jólapakkar til Danmarkar.

21. novbr. framlagt

Uppskot frá landsstýrinum

til

løgtingslóg um broytni í løgtingslóg nr. 7, 14. mei 1948, jfr. kunning nr. 36, 2. desember 1947, um gávupakkar.

§ 1.

Fyri hvønn gávubýtisseðilin fyri desember mánaða 1949 kann verða sendur ein gávupakki uppá 5 kg til Danmarkar.

Gávubýtisseðlarnir fyri desember mánaða 1949 kunnu útlýggjast og nýtast frá í dag inntil 31. desember 1949.

§ 2.

Henda løgtingslóg ger annars ikki broytingar í teim reglum, ið eru galdandi fyri gávupakkar.

Lagtingslov om ændring i lagtingslov nr. 7, 14. maj 1948, jfr. bekendtgørelse nr. 36, 2. december 1947, om gavepakker.

§ 1.

For hvert gaverationeringsmærke for december måned 1949 kan der sendes en gavepakke på 5 kg til Danmark.

Gaverationeringsmærkerne for december måned 1949 kan udleveres og anvendes fra i dag og indtil 31. december 1949.

§ 2.

Denne lov gør ellers ingen ændringer i de regler, der er fastsat for gavepakker.

2. viðg. 24. og 3. viðg. 25. november. Lógaruppskotsins § 1 samtykt 13—0. § 2 samtykt 12—0 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 13—0.

62. Fiskeribiologisk og fiskerioekonomisk laboratorium.

1. viðg. 29. novbr. Framl. álit 19. desbr.

Alit.

Landsstýrið hefur 3. november í ár sent fígðjarnevndin so-
ljóðandi skrif:

»Undir samráðingunum í júní 1948 millum V. Buhl, ministara, Andr. Møller, departementchef og landsstýrið, varð samráðst um at gera laboratorium í Tórshavn í samband við millumlanda havransóknararbeiði; laboratorið skuldi vera ein undirdeild av marinbiologisk laboratorium í København. Landsstýrið helt tað eisini vera av týdningi, at tað umframt eitt biologisk laboratorium bleiv stovnað eitt fiskerioekonomisk laboratorium. Landsstýrið vendi sær so til fiskeriministeriets forsøgslaboratorium við tí endamáli at fáa ein serkønnan mann herupp at seta uppskot fram um, hvussu tílíkt laboratorium kundi skipast heruppi. Hansara frágreiðing er viðlögð (verður vinarligast umbiðin aflursend, tá ið nevndin hefur viðgjørt málið).

Tað er nú landsstýrisins ællan at virka fyri, at tað verður sett á stovn deils eitt biologisk laboratorium og deils eitt økonomisk laboratorium; frágreiðing um ta nærrí skipanina vil koma seinri við umsókn um fígðjarjáltað fyri komandi fígðjarár.

Av tí, at tað er harliga neyðugt, at fáa tað økonomiska laboratorið at virka skjólast møguligt, skal landsstýrið loyva sær at heita á nevndina við fyrispurningi, um hon er samd við landsstýrið í, at tær neyðugu útreiðslurnar verða at gjalda av konto § 12, 12: Til fiskivinnuna á fígðjarløgtingslóg 1949/50, útreiðslurnar verða hesar um leið:

Keyp av amboðum kr. 6.000,—.

Løn til leiðara (grundløn 5.700—7.500 kr.) ella við nógaldandi viðbótum 11.340,—kr. árliga.

Ljós, leiga av hølum v. m. 5.000,— kr. árliga.

Viðmerkt verður, at av nevndu konto er í dag brúkt kr. 9.857,91.

Ætlanin er, at Kærsten Høydal, Klakksvík, skal byrja sum leiðari. Tey neyðugu høluni hefur Tryggingarsambandið Føroyar leiguð landsstýrinum úti í Havn. Seinri er ætlanin at byggja laboratorið í samband við nýggja sjómannsháskúla. Peningurin til hesi endamál

kann ætlandi útvegast av statsins parti av avlopnum av kriggstryggingini ca. 2 mill. kr.€

Eitt annað skriv dagsett 5. november í ár, undirskrivað av Kr. Djurhuus vegna landsstýrið og A. Vedel-Táning vegna marinebiologisk laboratoríum er stílað beinleiðis til Føroya Løgting. Meðan tað fyrra skrivi mest umrøðar tað fiskaríðkononomiska laboratoríð og tess viðurskiftir, verður hitt fiskaríðbiologiska laboratoríð serliga umrøtt í hinum seinra.

Máluni hava verið til viðgerðar í fíggingarnevndini. Nevndin er á einum máli um nyttuna av tilíðum laboratoríum. Tað er ein royndurlutur og ásannast av fleiri og fleiri, sum tíðin liður, at tey lond, hvørs vinna arbeiðir málvíst á vísindaligum grundalagi, gerast betur kappingarfør og vinna fyrsta sess á øllum teimum ymisku marknaðum, hvar teirra vørur verða bjóðaðar fram, meðan hini londini, ið verða standandi við teir gomlu einferð royndu arbeiðishættir, missa økið á marknaðinum og gerast meira og meira eftirbátar. Tað er ásannanin av hesum verunleika, ið hevur gjørt, at tað beinanvegin fer ein kapping fram millum tey ymisku lond um at undirleggja framleiðsluna innan fyri tær ymisku vinnurnar best gjørligt vísindarliga væl vitandi, at tað, ið er komin longst, hevur fyrirun í kappingini um marknaðarnar. Tað arbeiðið, ið verður gjørt á laboratoríum og øðrum vísindaligum stovnum er líka í mongum førum eins týðningarmikið og tað, ið verður gjørt av vinnulívsfólkinum. Loysonarorðið í teim ymisku londunum hevur verið og er, at tey vísindaligu úrslitini skulu mest møgulegt gerast nyttug í tí praktisku vinnuni.

Fyri at standa sum fremst í hesi kapping, veita tey ymisku lond miklan pening. Í øllum hesum, sum fram er flutt, er nevndin samsínt, meðan nevndin er ósamd um, hvussu málið skalførast út í lívið.

Ein meiriluti (Dam, Poulsen, Weihe og Øregaard) mæla til, at tikið verður undir landsstýrisins áheitan um at seta tað fiskaríðkononomiska laboratoríð í verk skjótast gjørligt.

Eitt tilíkt laboratoríum kundi náttúrliga verið eitt bindilið millum tað vísindarliga arbeiði á útlendskum laboratoríum og fiskivinnuna her á landi.

Harumframt vil tað kunna stuðla vinnuna t. d. í viðgerðini av sild, av lýsi og vísa á, hvussu ráðgevi skal viðgerast fyri at fáa eina fyrstaflokks vøru fram, vera ráðgevandi og vegleiðandi viðvíkjandi fiskaríðnaðinum t. d. fiskakonserves o. s. fr.

Í uppskotinum, sum er viðlagt, verður greitt frá, hvussu fiskaríðlaboratoríð skal skipast, og er nevnt, at tað eigur at hava eftirlit við:

1. feskum fiski og feskari fiskafilét,
2. frystum fiski og frystari fiskafilét,
3. saltaðum fiski (saltsild, saltfiski og klippfiski),
4. fiskikonserves t. d. fiskabollar,
5. medicínlýsi og hvalaolju.

Meirilutin setir uppskot um at veita lann neyðurviliga pening til stovnan og rakstur av einum fiskaríðkononomiskum laboratoríum har uppí eisini roknað løn til ein leiðara. Hesar útreiðslur eru sambært

skriv landsstýrisins mettar til ca. 22—23.000 kr. og verða at gjalda úr landskassanum. Viðvíkjandi leiðarastarvinum heldur fíggjarnevndin, at tað er beinast at lýsa tað ósett í bløðunum, áðrenn maður verður settur.

Viðvíkjandi tí fiskaribiologiska laboratorinum kann vístast til áðurnevnda skriv av 5. november í ár. Útreiðslurnar til hetta laboratoriið: inventar, mikroskop, gløs, bækur etc. eru mettar til eina ferð fyri alla at kosta um 6.000 kr.

Viðvíkjandi tí árliga rakstrinum verður sagt:

»De årlige udgifter til det fiskeribiologiske laboratorium vil antagelig komme til at omfatte nedennævnte poster, uden at man dog skal forpligte sig til hvert år at fastholde grænserne mellem de enkelte poster, selvom hovedsummen ikke bør overskrides.

Udgifter til leje af mindre fartøjer.....	15.000 kr.
„ „ lejel hjælp, transport, rejser ved øerne etc..	6.000 „
„ „ lys, varme, rengøring	1.000 „
Diverse udgifter til laboratorium etc.....	2.000 „
Rejseudgifter og dagpenge til opsendelse af assistent ...	6.000 „
	<u>alt.... 30.000 kr.</u>

Det foreslås, at udgifterne til såvel indretning af laboratoriet som til den årlige drift deles lige mellem den danske stat og Færøerne. Foreløbig holdes udgifterne til aflønning af en fast assistent ved til-lægen udenfor budgettet, bl. a. fordi et passende emne endnu ikke fore-ligger.«

Meirilutin kann eisini vera samdur við tað, ið stendur í sama brævi viðvíkjandi umsjónarráð, at bæði feløgini skulu hava felags um-sjón. Meirilutin setir uppskot um á fíggjarlógina 1950/51 at seta av tað neyðugu peningangædd til at fremja hetta mál. Meirilutin er samdur við landsstýrið í, at lær útreiðslur, ið eru neyðugar at gjalda til frama fyri nevnda laboratoriið í hesum fíggjarári verða at gjalda av konto § 12, 12: Til fiskivinnuna, eins og útreiðslurnar til somu stovnar í fíggjarárinum 1950/51 verða at gjalda av konto § 12, 5 í fíggjarlógini fyri sama ár og setir fram uppskot samsvarandi hervið.

Minnilutin (K. Djurhuus, R. Long og Th. Petersen) úttalar viðv. havransóknarstøðini, at hon eigur at vera stovnað fyri føroyskan kosnað og ikki sum ein deild undir »marinbiologisk laboratorium« í Keypmannahavn. Tað má vera gjørligt, at ein føroysk havransóknar-støð má kunna stovnast í nært samvinnu við dansku støðina. Ein stóur partur av kanniðinum má kunna gerast á sama hátt, sum nú Norðmenn eru farnir at gera við at lata álítandi monnum í fiskivinnuni tað upp í hendur undir leiðbeining og eftiransan av kønum ma-rinbiologi.

Viðvíkjandi tí í hesum máli nevnda »økonomiska laboratorium« heldur minnilutin, at málið átti at verið kannað gjøllari og tekur fyri-varni við síni støðu, tá ið málið kemur til atkvøðugreiðslu.

Meirilutin (Dam, Poulsen, Weihe og Øregaard) setir fram hetta

Uppskot.

Landsstýrið verður heimilað til at gjalda møguligar útreiðslur til tey í álitinum umrøddu laboratoríir fyri fíggjarárið 1949/50 av konto § 12, 12 og fyri fíggjarárið 1950/51 av konto § 12, 5.

2. viðg. 20. desbr. Uppskot nevndarinnar samtykt 16—0.

63. Lønviðurskifti fiskavrakaranna.

28. november framlagt

Álit.

Fiskavrakarir úr Vestmanna, úr Vágoy, sunnan úr Vági og av Tvøroyri hava sent einsljóðandi umsókn, dagsett 16. juli í ár, inn á ting um betur lønviðurskiftir. Síðsta stykki í umsóknini er ein samundráttur av tí, ið stendur í umsóknini og lýsir so stutt væl teirra ynskir. Tað er soljóðandi: »Okkara umsókn til tað háttvirda lögting er, at lögtingið garanterar okkum — hvørjum vrakara — í minnsta lagi eina løn uppá 5.000 kr. tó soleiðis, at tá ein vrakari fær meir enn 5.000 kr. skal hann hava tað, ið yvir er, meðan teir vrakarir, ið ikki koma til 5.000 kr., skulu fáa munin goldnan frá lögtinginum.«

Umsóknin hevur verið til ummælis hjá yvirvrakaranum, og heldur hann í sínum ummæli m. a. fram fylgjandi: »Vrakarakontrollørarnir saman við mær halda tó ikki tað vera gjørligt hjá tí almenna at garanterera vrakarunum eina líflíka ársløn, sum nevnt í umsóknini, men skjóta vit uppá og halda, at tað vildi havt stóran týðning, at tímalønin hjá vrakarunum verður hækkað til tað gamla, sum hon var fyrr 100 % av vanligari tímaløn. Í staðin fyri sum nú 60 %.«

Málið hevur verið til viðgerðar í fíggjarnevndini, og skal hon so stutt loyva sær at seta fram sína hugsan um málið. Tær galdandi reglur fyri lønviðurskiftini hjá fiskavrakarunum innihaldast í § 7 í vrakaralógini av 23/3 1932, »Arbejdsregulativ for Fiskevrage på Færøerne«. Sambært § 5 í hesari reglugerð er teirra løn: vanlig tímaløn á plássinum + 60 %. Lønin verður goldin antin av útflutningsmanninum ella honum, ið eigur fiskin. Til dømis: Er vanlig tímaløn á

plássinum 3 kr., fær fiskavrakarinn eina tímaløn uppá kr. 4,80. Umsækjarnir biðja, sum nevnt frammanundan, löglingið garantera teimum í minsta lagi eina ársløn uppá 5.000 kr. íó soleiðis, at lá ein vrakari fær meir enn 5.000 kr., skal hann hava tað, ið yvir er, meðan teir vrakarir, ið ikki koma til 5.000 kr., skulu fáa munin goldnan frá lögtinginum. Fíggjarnevndin má eins og yvirvrakarinn halda, at tað er ógjørligt hjá tí almenna at garantera fiskavrakarunum eina ársløn uppá minnst 5.000 kr. Soleiðis sum ásaðnað av umsækjarunum, eru inntøkurnar ógvuliga ymiskar á teim ymsu plássunum. Summi pláss geva nógv vrakaraarbeiði, so ein vrakari fær hampuliga ársløn, meðan onnur pláss geva so lítið, at tað er neyðugt hjá teimum at søkja aðra vinnu.

Hetta er rætt, men tað sigur okkum samstundis, at fiskavrakarnir á teim plássum, sum kasta lítið av sær, eisini hava meginpartin av síni tíð tøku til annað starv, og á tíðskum plássum er vanliga trott uppá lønarbeiði, tað verður tí vanliga mett sum ein fyrimunnur at hava vrakararbeiði sum frammihjá starv. Viðkomandi verður hildin at verða betur fyri tí fíggjarliga enn fólk flest. Vanligt vrakarastarv er eitt avgjørt »sæson«-arbeiði og vildi tað tí verið í stríð við vanliga mannagongd at tryggja monnum fasta ársløn fyri tíðt arbeiði, eisini vildi tað verið ein av tung byrða fíggjarliga at álagt fiskivinnuni, um lønin skal gjaldast sum higartil antin av útlutningsmanni ella av honum, sum eigur fiskin.

Fíggjarnevndin ásaðnar, at starvið sum fiskavrakari er týðningarmikið og krevur álitismenn, um arbeiðið skal verða gjørt til lítar, og tí eisini má lønast sámuliga. Nevndin vil tí mæla til, at § 5 í »Arbejdsregulativ for Fiskevragere paa Færøerne« verður broytt soleiðis, at lønin verður vanlig tímaløn á avvarðandi plássi + 80 %.

Uppskot.

Landsstýrið verður biðið um at broyta § 5 í »Arbejdsregulativ for Fiskevragere paa Færøerne« soleiðis, at viðbóttin til tímalønina verður hækkað frá 60 % til 80 %.

2. viðg. 1. desbr. og 3. viðg. 6. desbr. Uppskot nevndarinnar samtykt 15—0.

64. Ríkisstudningur og lán til S. E. V.

29. november framlagt

Uppskot til samtyktar.

Frá el-felagnum S. E. V. hevur landsstýrið fingið málið um útbýgging av Fossá, Vestmanna, sent við bøn um at senda tað víðari til

statsministerið við landsstýrisins viðmæli um, at S. E. V. fær 20 % ella 2,8 mill. kr. í ríkisstudning til byggingina og lán til 3 %, stórt 7,2 mill. kr., við veðhaldi frá ríkisstýrinum. Felagið ynskir harumframt at sleppa frá rentugjaldi í fyrstuni, helst meðan byggingin er fyri.

Av tí at løgtingið í juni 1948 gjørdi viðtøku um sambært stjórnarlógina av 23. mars 1948 at leggja máløkið ravmagnsverk undir føroyska heimastýrið, áðrenn nakað landsstýri var sett, og landsstýrið ikki seinri hevur mótmælt hesum, er máløkið ravmagnsverk vorðið føroyskt sermál, og landsstýrið heldur seg tí ikki kunna viðmæla ríkisstudning til S. E. V.-felagið, uttan løgtingið í eini viðtøku biður landsstýrið um at gera tað.

Landsstýrið skal viðmerkja, at reint fíggjarliga treingir S. E. V.-felagið til tann umsøktu ríkisstudningin, fyri at fáa raksturin hjá felagnum at ganga, um útbyggingin av Fossá fer í gerð. Felagið treingir bæði til tað umsøktu lánið og Marshall-peningin, 3 mill. kr. Um felagið ikki fær ein studning sum tann ummælti, 2,8 mill. kr. og lagalog lán við rentulættan, meðan verkið er undir bygging, kann tað vera ivasamt, um byggingin ikki fellur niður fyri, og felagið spreingist uppá tað.

Landsstýrið heldur seg tó bert hava rætt til at viðmæla, at S. E. V. fær ríkisstudning, um løgtingið viðtekur fylgjandi

Uppskot til samtyktar.

Løgtingið biður landsstýrið viðmæla, at felagið S. E. V. fær ríkisstudning til byggjan av ravmagnsverki, sum elektricitetsráðið góðkennir, og at felagið fær lagalog lán til hesa bygging við hjálp frá ríkisstýrinum.

Sama dag uppskotið samtykt 14 0.

65. Ábyrgd fyri kassakredit til 1/1 Føroya Fiskasølu.

5. desbr. framlagt

Álit.

L/f Føroya Fiskasølu hevur í skrivi, dagsett 3/8 í ár, til Suðuroya sparikassa spurt, um Føroya Fiskasøla:

1. kann gera eina kreditkontrakt við Suðuroya sparikassa, og hvussu nógv kann trekkjast í mesta lagi,

2. um lögtingsgarantiir krevst fyri at tilsk kreditkontrakt kann gerast,
3. hvørjar rentir og undir hvørjum treytum annars Suðuroya sparikassi kann ællast at gera kreditkontrakt við Føroya Fiskasølu.

Í áðurnevnda brævi verður greiniliga greitt frá, hvussu Føroya Fiskasøla er skipað (eitt eintak av felagsins lógum við seinri broytingum fylgir við) eins og hvørja peninganeigdir fiskasølan hevur tókna í hesum ári at seta í veð fyri lán til finansiering av fiskasøluni o. ø.

Tann tóku peningurin er hesin:

a. Limagjald.....	ca. 60.000 kr.
b. Skuldbindingar.....	„ 100.000 „
c. 1 % av söluvirðinum.....	„ 450.000 „
tilsammans	
ca. 610.000 kr.	

Soleiðis sum marknaðarviðurskiftini eru, má roknað við, at tað í einum stykki ella longri tíðarskeiði kann vera trupult at selja og útflýta fisk. Tí kann tað verða neyðugt at læna uppá tann fiskin, sum liggur á goymslu fyri at kunna gera skipini út o. a. Føroya Fiskasøla hevur sambært nevnda bræv gjøgnum teir føroysku bankarnar útvegað tann kredit, sum bankunum sambært banklógina er heimilað at veita tilskum felag. Av tí, at Føroyska Fiskasøla — um tilber — vil lala alla finansiering av fiski fara fram í Føroyum, og av tí, at fiskasølan vil tryggja sær størst møguligar lánumøguleikar út yvir tað, sum fáast kann í bankunum, setir hon áðurnevnda 3 spurningar fram fyri stýri fyri Suðuroya sparikassa.

Suðuroya sparikassi svarar í brævi, dagsett 10/8, at umsjónarráðið fyri kassan hevur viðtikið, at Føroya Fiskasøla í mesta lagi kann fáa ein kassakredit í sparikassanum upp í 200.000 kr., og at sparikassin sambært sparikassalógina er noyddur at krevja lögtingsábyrgd fyri kreditlán.

Viðvíkjandi rentu varð viðtikið at taka tað sama, sum hinir sparikassarir krevja. Ið hvussu er, má fiskasølan rokna við 5+1 %.

Málið hevur verið til ummælis hjá landsstýrinum, sum úttalar, at landsstýrið eftir umstøðunum kann ganga við til at viðmæla tinginum til at garantera umsøkt lán í so, at garantiin bert stendur við árið 1950 út, men at landsstýrið undir serligum umstøðum fær heimild at leingja garantiin fyri eitt ár ísent. Føroya Fiskasøla er sum kunnugt privat felag við serligum av löglinginum givnum onkarrætti undir landsstýrisins umsjón, og kann tað so státt — eftir landsstýrisins hugsan — ikki sigast at skapa præcedens, um löglingið átekur sær ábyrgd fyri ummælda láni til hetta felag.

Fíggarnevndin, sum hevur fingið málið til viðgerðar, er samd við fiskasøluna í, at tað er beint mest møguligt at nýta føroyskan pening til finansiering, serstakliga um viðurskiftini eru tey, at tað er

rúmligt við peningi soleiðis, at ein partur av samfelagsins peningaorku liggur ónýtt. Aftur á hin bógvin má ansast eftir, at okkara tøkur peningur — kredittur — ikki verður soleiðis fastbundin til finansieringina av fiskasøluni, at tað læsir og hindur fyri allari aðrari lántøku og harvið skapar trupulleikar ella leypur stöðg í aðra neyðturvuliga vinnu og útbygging av okkara samfelagi.

Nevndin er samd um at seta fram til lingsins samtykt uppskotið frá landsstýrinum, sum er soljóðandi:

Uppskot

til

Løgtingslóg um garanti fyri láni til l/f Føroya Fiskasølu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað løgtingsins vegna at garantera fyri kassakredit, stórt 200.000,— kr., til l/f Føroya Fiskasølu frá Suðuroya sparikassa. Garantin stendur bert við árið 1950 út, tó fær landsstýrið heimild til undir serligum umstøðum at leingja garantin fyri eitt ár ísenn.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

Lagtingslov om garanti for lån til l/f Føroya Fiskasølu.

§ 1.

Landsslyrel bemyndiges til lagtingets vegne at garantere for en kassekredit på 200.000,— kr. til l/f Føroya Fiskasøla frá Suðuroya sparikasso. Garantien gælder kun indtil udgangen af året 1950, landstytret bemyndiges dog til at forlænge garantien for et år ad gangen.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðg. 8. og 3. viðg. 12. desbr. Lógaruppskotsins § 1 og § 2 samtykt 17—0 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 16—0.

66. Studningur til ítróttavitjanina til Noregs.

5. desbr. framlagt álit (J. Fr. Øregaard óheftur).

Álit.

Fíggjarnevndin heldur það vera umráðandi eftir förinni at at slúðla ítróttavæðingun til at gerast kappingarféður og kappingarforur, sær sjálvum til menningar og Føroyum til æru, og mæli hon tí til at taka væl við hesi umsókn. Vit halda ikki, það ber til at taka lóglingsins ferðafólkskip úr siglingini uttan av stak hendingi, men aðrir vegir mugu kunna vera at koma til Harstads uttan leiðin til Bergen. Það mátti verið gjørligt at fingið trolarar, sum um ta tíðina, ið henda ferð er ætlað at fara fram, mugu roknast at fara fram við Norðurnoreg til fiskiskap, at seta hesi ítróttafólk av í Harstad og taka tey aftur á heimleið. Vit mæla til, at hella verður kannað, og lóglingið luttekur munandi í kostnaðinum.

Uppskot.

Kannað verður í samráð við umboðsmenn fyri stjórnar B. 36's og Neistans, um ikki er gjørligt at fáa ítróttafólkið, ið ættar sær til Harstad komandi summer, flutt aftur og fram við trolarum hiðani. Landsstýrið verður heimilað í samráð við fíggjarnevndina at veita upp í 3.000 kr. í studningi til ferðina.

2. viðg. 8. og 3. viðg. 12. desbr. Uppskot nevndarinnar samtykt 14—0.

67. Oljugoymslan í Søldarfirði.

5. desbr. framlagt álit og 10. desbr. framlagt broytingaruppskot.

Álit.

Viðvíkjandi oljugoymslunum í Søldarfirði og Sørvági hevur landsstýrið sent tinginum soljóðandi skriv, dagsett 22. november í ár:

29. mars 1947 varð samtykt á tingi at keypa oljugoymslurnar fyrir 15.670 £. Goymslan varð so keypt og yvirtøkan er galdandi frá 27. juli 1947.

11. mei 1948 varð samtykt á tingi úr amtsgrunninum at veita kr. 300.000 til bygging av eini atleggjarbrúgv fyri stór skip við oljugoymsluna í Sældarfirði og at geva landsstýrinum í hendi at gera leigusáttmála við áðurnar av oljubingalendinum har.

Við hesum samtyktum sum grundarlag hevur landsstýrið arbeitt við málinum og m. a. roynt at fingið í lag eina skipan, ið bæði gevur møguleika fyri at fáa fulla nýtslu úr oljugoymslunum, soleiðis at teir fyrimunir, ið teirra stóra kapacitet lærir við sær, verður teimum, ið oljuna nýta, at gagni, og fyri at landið fær aftur tann pening, sum í sær er sellur.

Málið viðvíkjandi oljugoymsluni í Sældarfirði liggur í lötuni soleiðis:

1) Á fundi í landsstýrinum 28. september 1948 varð samtykt at heita á landbúnaðarráðið um at fáa lendið, ið hoyrir til oljugoymslurnar í Sældarfirði til keyps (jørðin er kongsjørð). Keypið er tó ikki komið í lag enn.

2) Í juli mánaða í ár hevur landsstýrið gjørt leigusáttmála við D. D. P. A. um oljugoymslurnar í Sældarfirði og Sørvági, og er hann í stuttum soleiðis:

a)	Leigan er fyri oljugoymsluna í Sældarfirði.	kr. 58.000	árliga
	og „ „ „ Sørvági....	„ 16.000	„
	tilsamans ...		<u>kr. 74.000 árliga</u>

b) Leigumálið varar í 20 ár frá tí degi, tað kemur í gildi.

c) Leigumálið kemur í gildi tann dag, bryggjan við oljugoymsluna í Sældarfirði er liðug.

d) Landsstýrið skal gjalda allar útreiðslur til bygging av áðurnevndu bryggju og sær útreiðslur, ið nýtast verða til umvøling av goymsluni. Seinast nevnda arbeiði skal D. D. P. A. gjalda fyribils, peningurin verður tó at rokna sum leiga, ið góldin er frammanundan. Landsstýrisins partur í útreiðslunum til umvøling kann tó ikki verða størri enn 37.900 kr.

e) Um nevndu arbeiðir kosta meir enn 300.000 kr., er D. D. P. A. sinnað heinanvegin at gjalda kr. 100.000 í leigu frammanundan, heri tó fróknaðar útreiðslurnar til áðurnevndu umvøling av oljugoymslunum.

3) Landsstýrið hevur í summar latið gera byggjællan fyri bryggju í Sældarfirði, og er arbeiðið boðið út í bundnari licitátión. Uppskotini vóru tvíani og hevði fa. Højgaard & Schultz lægsta boð fyri tað best umtøkta uppskoti; Landsstýrið er tí sinnað at taka hetta boð frá fa. Højgaard & Schultz, ið er kr. 410.000, treytað av at teir eisini fáa arbeiðið við gerð av 4 kistum til Runavíkar havn. Nes sóktarstýri hevur 19. h. m. samtykt at taka við tilboði Højgaard & Schultz' fyri gerð av áðurnevndu kistum, og hevur í dag biðið um landsstýris-

ins loyvi til at gera sáttmála við firmað. Hetta loyvi er landsstýrið sinnað at geva.

Fyri at kunna draga nýtslu av nevndu fyrireikningararbeiðum og greiða málið til fullnar:

- a) nýtist landsstýrinum lögtingsins loyvi til at nýta o. u. kr. 500.000 til gerð av bryggju í Seldarfirði og til umvæling av goysluni.

Upphæddin kemur soleiðis:

Tilboð Højgaard & Schultz	kr. 410.000
Umvæling: hægst	— 37.900
Projektering og aðrar útreiðslur o. u.	— 52.100
tílsamans o. u. kr. 500.000	

- b) nýtist landsstýrinum, um áðurnevnda loyvi verður givið, nýjttan stórt kr. 100.000 ella lógarheimild til útvegan av hesum peningi við lántøku móti lögtingsábyrgd.

Við hesum verður málið givið lögtinginum til viðgerðar við áheitan um, at tingið gevur nevnda loyvi og játtar ella gevur heimild til útvegan av nevnda peningaupphædd. Um tingið heldur rættast, er at endurnýggja áðurnevnda játtan, stórt 300.000 kr., verður heitt á tingið at gera hetta, ella geva lógarheimild til lántøku móti lögtingsábyrgd.«

(sign.) Louis Zachariasen. /M. Helmsdal (sign.)

Málið hevur verið til viðgerðar í fíggarnevndini, og er nevndin samd um at viðmæla áheitan landsstýrisins.

Nevndin kundi tó hugsa sær, at kannað varð um ikki loysti seg at broyta byggjaættlanina fyri oljubryggjuna, ið eftir verandi ættlan bert kann nýtast sum eintáttað oljubryggja, soleiðis at hon samstundis kundi verið nýtt til onnur endamál og harvið gera óneyðugt at umvæla og leingja lendingsbrúna við handilshús P. Weihe's, ið liggur o. u. 300 m norðanfyri. Henda brúgv er nú í sera vánaligum standi og rækkur eisini av stótt út fyri nýggja mjólkabátin »Sigmund«.

Viðmerkt verður, at hr. Esmar Fuglø, stjóri D. D. P. A.'s, her, einki hevur ímóti, at bryggjan verður broytt og nýtt til øll vanlig endamál.

Rættast verður tó hildið, at henda kanning ikki tænar arbeiðinum við útbygging av oljugoymsluni, so nevndin vil ikki forða fyri at tikið verður við tilboði Højgaard & Schultz, ið ikki stendur við leingi afturat, og má tí samráðing fara fram við nevnda firma, um ynskt verður at broyta byggjaættlanina.

Tann parturin í byggjaættlanini, sum talan er um at broyta, er í tilboðnum settur til 64.000 kr.

Nevndin leggur fram til viðtøku á tingi fylgjandi uppskot. Ein minniluti (Th. Petersen og R. Long) kann ikki ráða tinginum til hesa samtykt.

Uppskot.

1. Landsstýrinum verður givið loyvi til at nýta upp til kr. 500.000 til gerð av bryggju við oljugoymsluna í Sældarfirði og til umvæling av goymsluni.
2. Landsstýrinum verður givin lógarheimild til útvegan av upp til kr. 100.000 við lántøku, móti lögtingsábyrgd til ley undir 1) nevndu endamál.
3. Heitt verður á landsstýrið at biðja landsverkfrøðingin skjólast gjørligt kanna, hvat best loysir seg: Broyta byggisællanina fyri bryggjuna soleiðis, at hon kann nýtast til øll vanlig endamál, ella umvæla og leingja lendingsbrúnna við handilshús P. Weihe's í Sældarfirði.

Broytingaruppskot

frá Kr. Djurhuus:

Vísandi til lögtingslóg nr. 1 av 13. mai 1948 um stýrisskipan Føroya í sermálum, § 19 smb. við § 21, verður pkt. 1 og 2 í nevndaruppskotinum broytt til:

Løgtingslóg

um m. a. byggan av brúgv við oljugoymsluna í Sældarfirði.

§ 1.

Úr landskassanum verður til byggjan av brúgv við oljugoymsluna í Sældarfirði og til umvæling av goymsluni játtað upp til 500.000 kr.

Samstundis fer úr gildi játtanin uppá 300.000 kr. til sama endamál.

§ 2.

Skuldi tað verið neyðugt, verður landsstýrið heimilað til at taka upp lán 400.000 kr. ella geva ábyrgd fyri láni 400.000 kr. til partvís rindan av tí í § 1 givnu játtan.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Lagtíngslov

om bygning af anlægshro m. v. ved olietankene i Solmunde.

§ 1.

Til bygning af bro ved olietankene i Solmunde samt til reparation af Tankanlæggenes bevilges der af landskassen indtil 500.000 kr.

Samtidig bortfalder en tidligere bevilling på 300.000 kr. til samme formål.

§ 2.

Skulde det være pákrævet, bemyndiges landsstyret til at oplage lån eller give garanti for lån til delvis dækning af den i § 1 nævnte bevilling.

§ 3.

Denne lov kommer straks i kraft.

2. viðg. 8. og 3. viðg. 12. dsbr. Broytingaruppskotið § 1—3 og lógin í síni heild samtykt 15—0. Uppskot nevdariðunar pt. 1 og 2 burturðottið, Pt. 3 samtykt 15—0.

68. Val av nevnd viðv. siglingarlæru.

1. viðg. 10. dsbr. 20. dsbr. framlagt

Álit.

R. Long, lögtingsmaður, hevur í brævi til lögtingið, dagssett 28. november 1949, sett uppskot um, at vald verður nevnd til at viðgera siglingarlæruviðurskiftini.

Í brævinum verður greitt frá, at lögtingið í vár samtykti at seta 7-mannanevnd til at viðgera endurnýggjingin og úthyggjingin av skipaflotanum og viðgera siglingarlæruviðurskiftini. Her vóru tvey mál kastað saman, sum bæði eru tíðningarmikil, men sum hvørt sær krevur sín kunnleika av teimum monnum, ið settir verða at greiða tey. Umráðandi var at viðgera bæði málini skjótt, men siglingarlærana tó skjótast, tí eftir tað, at Føroyar hava líkið undir ræði sítt siglingarlærana, er umráðandi at leggja hesa læru so til rættis, sum hon best hóskar okkara vinnu og sigling.

Av ymsum orsøkum er henda nevnd ikki sett enn. Skotið verður tí upp, at lögtingið beinleiðis setir eina nevnd til at viðgera siglingarlæruviðurskiftini.

Fiskivinnunevndin, ið hevur fingið hetta mál til viðgerðar, er samd um, at tað er neyðugt, sum av R. Long skotið upp, at ummæla nevnd verður sett nú, og skal mæla til, at nevndin verður vald av lögtinginum við lutfallsvæli, og setir fram fylgjandi

Uppskot

til

Løgtingslóg um nevnd til viðgerð av siglingarlærni.

§ 1.

Til viðgerð av siglingarlærni setir løgtingið við lutfallsvali 5-mannanevnd við einum tiltaksmanni. Nevndin skipar seg sjálv við formanni og næstformanni.

Útreiðslur, ið standast av hesi nevnd, verða at rinda úr landskassanum.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

Lagtingslov om kommission til behandling af navigationsundervisningen.

§ 1.

Til behandling af navigationsundervisningen nedsætter lagtinget ved forholdstalsvalg en kommission bestående af 5 medlemmer og en suppleant. Kommissionen konstituerer sig med formand og næstformand.

De udgifter, kommissionen måtte have, eller udgifter iøvrigt i forbindelse med kommissionen afholdes af landskassen.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

Greint broytingaruppskot.

Longu fyrri bardagan varð sett fram frá siglandi monnum krav um at fáa sjóvinnulógina broytta til at hóska til føroyska sjóvinnu. Tann øðiliga broytan bæði navigeran viðvíkjandi og veiðnháttum og veiðikapping viðvíkjandi, sum er komin í og eftir bardagatiðina, ger tað neyðugt sum skjótast at fyrirreika hesa broytan. Vít vísa her til skriv hesum viðvíkjandi til tingið frá Føroya Skipara- og Navigatørfelag, har ímillum uppskot frá navigatiónslærara í Marstal D. J. Joensen, til nýskipan eins og til bræv frá Jens Paula í Dal, skúlastjóra, um hetta sama mál.

Uppskotið til lögtingslóg um nevnd til viðgerð av siglingarlærni verður orðað soleiðis:

§ 1.

Løgtingið setir 5-mannanevnd til at fyrirreika og gera uppskot til nýskipan av sjóvinnulóggávuni og harav fylgjandi nýskipan av lærni á sjómannaskúlanum. Nevndin velur sjálv formann og næstformann og í samráð við landsstýrið ein tiltaksmann. Nevndarstarvið verður at avrika sum skjótast og skal í seinasta lagi vera liðugt innan september mánað 1950. Uppskotini verða at leggja fyrri landsstýrið at at greiða til tingviðgerð.

§ 2.

Útreiðslur av hesum nevndarstarvi skulu vera góðtiknar av landsslýrinum og verða goldnar úr landskassanum.

§ 3.

Lógin kemur í gildi heinan vegin

§ 1.

Lagtingel nedsætter en kommission på 5 medlemmer til at forberede og gøre forslag til nyordning af søneringslovgivningen og deraf følgende nyordning af undervisningen på navigationsskolen. Kommissionen vælger selv formand og næstformand og efter samråd med landsstyret en suppleant. Kommissionshvervet skal færdigbehandles hurtigst muligt og skal allersenest være lærdigt inden september måned 1950. Forslagene skal forelægges landsstyret til forberedelse til lagtingsbehandling.

§ 2.

Udgifterne hidrørende fra kommissionshvervet skal godkendes af landsstyret og afholdes af landskassen.

§ 3.

Denne lov træder straks i kraft.

2. og 3. viðg. 20. desbr. Broytingaruppskotið § 1, § 2 og lógin í síni heild samtykt 11—0. Uppskot nevndarinnar so stätt burturdottið.

69. *Studningur til mjólka- og kjøtframleiðslu.*

1. viðg. 10. desbr. Framlagt álit 7. febr. og broytingaruppskot 8. febr. 1950.

Álit.

Landsstýrið hevur lagt málið inn á ting við soljóðandi skrivi, dagfest 6. desember 1949:

»Føroya Búnaðarfelag hevur við skrivum, dagsett 19. og 21. oktober 1949, vent sær til landsstýrið við áheitan um at leggja fyrri lögtingið uppskot um studning til mjólka- og kjøtframleiðsluna.

Tað verður í umsóknini víst á, at tann studningur, sum lögtingið í líðarskeiðinum 1. januar 1948—1. juli 1948, og 1. desember 1948—1. juni 1949 játtaði við 15 oyru fyrri hvønn seldan litur av mjólki,

umframt at kraflfóður (klif og oljekukur) var hildið niðri í 55 oyru pr. fóðureinheit, ávirkaði mjólkaframleiðsluna í so stóran mun, at mjólkartilflutningurin til Tórshavn vaks við yvir 100.000 kr. mjólk frá 1947 til 1948. Síðan studningurin fall burtur, sigst tilflutningurin at vera minnkaður munandi. Víst verður til, at í september 1947 var tilflutur Tórshavn 37.000 kg mjólk, meðan tilflutningurin í september í ár bert var 28.000 kg.

Líkaleiðis verður í umsóknini víst á, at okkara grannalond geva studning til mjólkaprísir fyrri at fremja framleiðsluna, og fyrri at forða fyrri, at keyparin kemur undir høgum mjólkaprís.

Føroya búnaðarfelag hevur í 1948 kalkulerað framleiðsluprísir av mjólk til um 1 kr., og verður nú víst á, at framleiðsluprísirurin ikki er minnkaður.

Prísráðið er ikki sinnað til at avtaka hámarksprísir, ið er:

Í Tórshavn.....	78 oyru pr. litur.
Á bygd.....	65 " " "

Føroya Búnaðarfelag sigur seg at vilja verða lagligt, og vil ikki krevja fulla samsýning fyrri prísir, men setir uppskot um, at tingið veitir fylgjandi studning:

1. Framleiðarir, sum lata mjólk til mjólkabúðirnar í Tórshavn, Klakksvík og Tvøroyri fáa tryggjað fylgjandi mjólkaprísir (at rokna sum meðal fyrri teir ymisku flokkarnar, um mjólkin verður flokkað eftir dygd): Frá 1/11 1949 til 30/4 1950 verður latið 75 oyru, frá 1/5 1950 til 31/8 1950 verður latið 65 oyru og frá 1/9 1950 til 31/12 1950 verður latið 75 oyru pr. kg. mjólk netto til framleiðarar. Fyrri at hann kann fáa hesar prísir, letur tað almenna tilskot, sum engurgjald fyrri tilflutningsútreiðslurnar (her verður ló at ansa eftir, at nógaldandi frakttakstir ikki av teirri grund verða hækkaðir, og annars eigur at verða kannað eftir, um ikki møguleikar eru fyrri at seta núverandi takstir niður í vissum førum), sum eykagjald fyrri vetrarmjólkina, og sum viðurgjald fyrri ta mjólkina, sum fer til ost og smør. Møguleikarnar fyrri at útnylta yvirskotsmjólkina um summarið í Klakksvík og á Tvøroyri verða kannaðir. Fyrri at hesin stuðul kann nýtast, má trygd vera fyrri, at bara óspillt mjólk kemur til nevndu pláss, og her verður helst neyðugt at flokka mjólkina eftir dygd (við reduktasuprøvu) og hava ein hóskandi prísir um teim ymisku flokkunum, tað almenna eigur at bera útreiðslurnar av hesum arbeiði, sum eigur at liggja uttan fyrri búsdjórálógarætlanina. Annars eiga møguleikarnir fyrri einari betri samferðslu at verða kannaðir, harímillum flutningur av mjólk um summarið um sunnudagar og aðrar heiligdagar.
2. Bygdir, sum ikki fáa selt til nevndu marknaðir, men sum ló hava tolnuligan marknað í sjálvari bygdini ella grannabygdum, selja framvegis til hámarksprísir, sum í løtuni er 65 oyru pr. kg., men sum felagið vildi mælt til at selt javnt við prísir í Tórshavn, við tað at arbeiðsløn nú er tað sama fyrri bygdir og Tórshavn. Annars eigur at verða líkið til umhugsunar at fáa organiserað mjólkasølu í slíkum plássum, herundir eignir styrkur at verða latin til flutning av mjólk innan fyrri slík pláss.

3. Fyri at styðja neytabrúkið í plássum, sum ikki hava algongd til at selja mjólk, verður frá 1/11 1949 til 31/12 1950 tryggjaður ein almennur stuðul til kjøtprísir á neyti fyri teir tveir fyrstu klassarnar (sermerkt A og klassi 1) uppá 1,50 kr. pr. kg. kjøt. Í hesar klassar koma gøðingakálvar, oksar og ungar feitar kyr, tað vil siga, at slaktineyt úr óhøgligum plássum, fyri tað mesta koma í slíkar klassar, meðan slaktineyt úr plássum, sum framleiða mjólk til sølu, fyri tað mesta koma í 2. ella 3. klassa (avdeyðakýr).
4. Prísurin á kraftfóðri (kliti og oljukøkublanding) má ikki fara upp um tað, hann nú er, nevnliga 55 oyru pr. fóðureind.
5. Fara prísirnir her á landi at vaksa óvanliga nógv í komandi ári, verður neyðugt at taka mjólkaprísir fyri 1950 aftur til viðgerðar.
6. Samráðingar verða um summarið 1950 millum landsstýri Føroya og búnaðarfelagið viðvíkjandi endurnýggjanini av skipanini fyri tað fylgjandi árið (1951).

Kostnaðurin av hesi skipan fyri 1950 verður mettur til fylgjandi:

Undir 1.

Vetrarmjólkir verður mettil til 300.000 kg.		
hetta tilskotið verður uppá 0,15 kr. pr.		
kg. ella	45.000 kr.	
Til ost og smør verður mettil at fara		
180.000 kg., og her verður at lata 0,25		
kr. pr. kg. ella	30.000 „	
Viðurgjald fyri frakt (mettil)	5.000 „	80.000 kr.

Undir 2.

Fraktútleigg við mjólkasølu í hesum	
plássum (mettil)	15.000 „

Undir 3.

Kjøtnøgðin innar fyri nevndu klassar	
verður mettil til 30.000 kg. á 1,50 kr. ella	45.000 „
At taka til	60.000 kr.
Tilsamans	200.000 kr.

Viðvíkjandi flokking av mjólk hevur felagið kannað málið og fingið upplýst, at mjólkabúðin í Havn vil átaka sær hetta arbeiði undir álfandi leiðslu, av hesum fellur hesin kostnaðarliður burtur. Felagið mælir til at nýta somu føstu reglur, sum menn nýta í úrheiminum, at mjólkir verður flokkað í 4 flokkar. Flokkingin eigur at byrja 1. januar við óbroyttum prísnum fyrstu tíðina, so høvi fæst til at kanna lutfallið millum flokkarnar, og at finna hval orsøkin er til mismunin. Um samferðslan er orsøkin til ringa mjólk, verður at bota um hana, áðren seljarin verður sektaður. Tá ið samferðslan er komin í rætt lag, verður prísur settur á flokkarnar, sum samsvarar miðalprísir 75 oyru um veturin og 65 oyru um summarið, og nærri reglur settar eftir samráð millum landsstýrið og Føroya Búnaðarfelag. Mælt verður til, at

mjólkabúðirnar í Klakksvík og á Tvøroyri skipa seg á sama hált sum í Tórshavn.

Landsstýrið hevur frá búnaðarráðgevaranum fingið ummæli, dagsett 7. november 1947, hvari verður tikið undir við tí áskoðan, at mjólkaprísurin eigur at leggjast í fastari legu, enn hann nú er, og at tað er eitt rætt og rímligt krav frá mjólkaframleiðarum um bygdin at fáa 65 oyru í netto um summarið og 75 oyru í netto um veturin fyri liturin av góðari, reinari mjólk.

Líkaleiðis mælir landbúnaðarráðgevarin til, at lögtingið letur

- a) studning, ið svarar til munin millum omannevnda prís og hámarksprís, ið prísráðið hevur ásett og
- b) studning til flutningin í tann mun, at seljarin í netto kann hava síni 65 oyru um summarið og 75 oyru um veturin fyri liturin, tó við tí viðmerking, at ikki bert tey skulu fáa studning, sum selja til solumiðstøðir, men eisini tey, sum selja frá fjósdyrnum.

Landbúnaðarráðgevarin ræður frá at fylgja uppskotinum frá Føroya Búnaðarfelag, um at kubba allan studning av fyrri mjólkaframleiðarin í Tórshavn og líknandi støð, tí at hetta kemur at føra við sær, at neylatalið fer niður ígjøgnum til skaða fyri børnini á staðnum, ið vanliga nýta ta her framleidda mjólk.

Annars er uppskotið frá landbúnaðarráðgevaranum soljóðandi:

- a. Mjólkaframleiðarir á bygd fáa vissað ein prís sum omanfyri nevnt fyri alla seldu mjólk. Prógvfóringin verður tað sama sum áður við mjólkaseðlum og uppgerð frá mjólkasøluni. Hartil verður saman við mjólkaseðlunum sett inn prógv fyri flutningsútlegg av mjólk til sølu, meðan útlegg til innvigara á bygdunum verður ikki tikið við, líkasum svinn verður heldur ikki tikið við.
- b. Tað verður latin studningur til mjólkasølu í Tórshavn og líknandi støðum eins og áður við 15 oyru fyri liturin, og dokumentatiónin verður tann sama sum áður. Hesin studningur verður í mongum føri høgur samanborið við bygdin, men av tí, at eingin osta-mjólk verður framleidd í Tórshavn og eingin studningur fer til flutning, verður hesin studningur uppá 15 oyru ikki hægri enn á bygdunum, tá ið saman um kemur.
- c. Mjólk, ið kemur til solumiðstøðirnar í Havn, Klakksvík og Tvøroyri, verður klassað eftir reduktasupróvanum. Tann fyrsta tíðin verður royndartíð sum F. B. tilræður. Áðrenn henda tíðin er liðug, verður málið kannað, og samráðingar tiknar upp viðvíkjandi prís og áhøtingum.
- d. Fóðurprísurin verður hildin á sama stigi sum nú.
- e. Fyrstaflokks slaktikjöt verður goldið við prís, sum í F. B. uppskoti tilrátt.
- f. Tingið ger atstøður til alment at kanna mongdina av osta- og smørgerð við mjólkahúsin.

- g. Løglingið tekur til umhugsan, um tað ikki er beinast at leggja ein hóskaði innflutningsstoll fyri ost og kjøt og lata tann pening, ið har kemur inn, koma sum føroysk framleidda vørum til góðar.«

Frá landshandlinum hevur landsstýrið fingið upplýst, at tað í 1948/1949 er selt av kraftfóðri:

280 tons av kliti,
160 „ „ oljukøkum,

og at hetta hevur givið landshandlinum eitt bruttoundirskot uppá um 34.000 kr.

Til hetta kraftfóðurið, ið verður innflutt frá Danmark, gevur staturin studning (subsidiir) til oljukøkurnar.

Fyri at halda sama kraftfóðurprís, sum er í lätuni, má rokast við einum líknandi undirskoti fyri landshandilin, sum í farna rakstrarári.

Landsstýrið ásannar, at tað nationalekonomisk sæð, er av størum týðningi, at tað her á landi verður framleitt so mikið av mjólk, at innflutningurin av mjólk og fløta verður óneyðugur.

Fyri at hetta kann fáast í lag, má mjólkaprísurin vera so mikið høgur, at framleiðarin fær eina hóskaði fortænaðu fyri sítt strev.

Í Danmark og Noreg liggur mjólkaprísurin lægri enn í Føroyum, men har — serstakliga í Danmark — eru líkindini fyri jarðabrúki so væl betri enn í Føroyum. Í Danmark gevur staturin nakað av studningi til kraftfóður. Í Noreg er studningurin bæði til kraftfóður og mjólkaprísir.

Landsstýrið heldur tað vera beint og rímiligt at veita studning til mjólkina. Harafturímóti heldur landsstýrið, at tað ikki í lätuni er beint at veita studning til kjøtframleiðslu.

At taka nakað av hesum mjólkastudningi inn aftur við at áleggja toll á ta innflutta mjólk, sum av landbúnaðarráðgevaranum skotið upp, heldur landsstýrið ikki vera beint í lätuni.

Vísandi til tað soleiðis framflutta, skal landsstýrið seta uppskot um, at lögtingið samtykkir:

1. Mjólkaprísurin verður:

- a. Á bygd: 75 oyru um veturin (frá 1. september til 30 apríl)
og 65 „ „ summarið (frá 1. mei til 31. august).

- b. Í Tórshavn, Klakksvík og Tvøroyri og annars, hvar meistarir verða stovnað:

90 oyru pr. l. um veturin (frá 1. sept. til 31. apr.)
og 75 „ „ l. „ summarið (frá 1. mei til 31. aug).

- c. Keyparin av mjólk fær úr landskassanum ein studning uppá 15 oyru fyri hvønn liturin av mjólk keyptan frá framleiðara.

- d. Har mjólkasølubúðir eru, verður mjólkir seld forbrúkaranum fyri niðurstøttan prís, t. v. s. 15 oyru guldann úr landskassanum.

2. Í Tórshavn, Klakksvík og Tvøroyri, og annars hvar meirar (mjólkasølubúðir) verða stovnað, verður mjólk, sum kemur til slíkar sølubúðir, klassað eftir reduktasupróvanum. Innhandlað mjólk klassa 1 fær ein hægri prís, meðan lægri klassar fáa samsvarandi lægri prís, soleiðis at miðalprísurin verður sum undir pkt. 1, b. tilskilað.
3. Fóðurprísurin fyri klit og oljukøkur verður sum higartil 55 oyru fyri fódurreind. Tað undirskot, sum landshandilin fær av hesum, verður at afturrinda úr landskassanum eftir prógvaðum roknskapi.
4. Útreiðslur, ið mjólkaframleiðarir hava av at flyta mjólk til sølubúðirnar í Tórshavn, Klakksvík og Tvøroyri, og hvar annars slíkar sølubúðir verða settar á stovn, verða afturgoldnar úr landskassanum.
5. Føroya landbúnaðarráð verður saman við landbúnaðarráðgevaranum heimilað til at seta nærri reglur um eftirlit við útgjaldan av teimum undir pkt. 1 og 4 nevndu studningum og reglur fyri reduktasupróvar og prísum fyri teir ymisku mjólkaklassarnar, sbr. pkt. 2. Líkaleiðis verður landbúnaðarráðið og landbúnaðarráðgevarin heimilað til at skipa fyri eftirlit við kanning av tí mjólkanøgd, ið fer til osta- og smørgerð við mjólkahúsin.
6. Studningur smbr. pkt. 1 og 4 verður landskassans vegna at útgjalda hvørt $\frac{1}{4}$ ár av landbúnaðarráðnum.
7. Útreiðslur, ið standast av eftirliti smbr. pkt. 5, verða líkaleiðis landskassans vegna at útgjalda av landbúnaðarráðnum eftir landsstýrisins nærri samtykt.
8. Studningsveitan, sbr. omanfyri nevndu reglum, byrjar frá 1. apríl 1950.

Málið er víst til búnaðarnevndina, sum hevur havt samráð við Føroya Búnaðarfelag, landbúnaðarráðgevarin, Thorshavns Mælkeforsyning og Margarinefabrik og við landstýrið. Ymiskar áskoðanir eru bornar fram til ein loysning av mjólkaprísspurninginum, og hevur nevndin gjølla umhugsað, hvat ið beinast er at gera, og er vorðin sámd um at seta fram til lingsamtykt niðanfyri standandi uppskot.

Nevndin ásannar tann stóra týdning, tað hevur fyri landið, at framleitt verður so mikið av mjólk, sum tørvur er á, so landið kann verða sjálvbjargið við hesi fyri fólkið so týðningarmiklu føðievni.

Á fíggarløgtingslógini fyri 1950/1951 eru bert settar av 100.000 kr. til mjólkaframleiðslu, so nevndin kann ikki fult út ganga búnaðarfelagnum á mæti við tí studningsveitan, har er skofið upp, sumleiðis sum nevndin ikki heldur seg kunna seta fram uppskot um studningsveitan til kjøtframleiðslu. At leggja innflutningsgjald á ost og kjøt, ið verður flutt til landið, heldur nevndin ikki vera beint í løtuni.

Uppskot.

1. Mjólkaprísurnir verður settur soleiðis:

a. Til framleiðara á bygd:

65 oyru pr. litur um summarið (frá 1/3—31/8)
75 oyru pr. litur um veturinn (frá 1/9—28/2).

b. Sæla í bygðini.

Keyparinn rindar árið runt 65 oyru pr. litur.
Um veturinn (1/9—28/2) fær framleiðarinn úr landskassanum
sum studning 10 oyru pr. litur seldar mjólk.

c. Sæla til mjólkabúðir.

Keyparinn letur fullan prís fyrir ta mjólk, ið nýtt verður sum konsummjólk. Fyri avlopsmjólk, ið vauliga fer til osta- og smørgerð, verður settur ein prísur, sum útroknaður verður eftir osta- og smørprísinum. Ómanfyri nevndu prísir eru fyri mjólk, sum inniheldur 3,65 % feitt. Fyri mjólk, sum inniheldur meir enn 3,65 % verður lagt til prísinn 0,4 oyru fyri hvørji 0,05 % inntil 4,5 %. Uppá sama máta verður trekt frá fyri mjólk, sum inniheldur minni enn 3,65 % 0,4 oyru fyri hvørji 0,05 % niður á 2,5 %, hvareftir frádrigið verður dupult. Hesir próvar verða líknir og avlísir av kontrolløri, sum verður útpeikaður av landbúnaðarráðnum.

Flutningsútreiðslan av mjólkini verður latin sum studningur úr landskassanum eftir prógvaðum kravi frá báti ella bili. Kravið verður sent inn einferð um mánaðin til búnaðarráðið.

d. Sæla frá mjólkabúð.

Keyparinn rindar árið runt 78 oyru pr. litur. Sum studningur verður latin úr landskassanum til mjólkabúðirnar 7 oyru pr. seldan lítur um summarið og 17 oyru pr. litur um veturinn | 3 oyru fyri liturinn, ið seldur verður frá mjólkabili.

Framleiðarir, har mjólkabúð er, og sum selja fyri galdandi hámarksprís, fáa ongan studning um summarið, men 10 oyru um veturinn.

2. Har mjólkasælubúðir eru, verður mjólk, sum kemur til slíkar sölubúðir, klassað eftir reduktasuprøvom.

Innhandlað mjólk klassa 1 fær ein lægri prís, meðan lægri klassar fáa samsvarandi lægri prís, soleiðis at meðalprísurnir verður sum undir pt. 1 tilskilað.

3. Fóðurprísurnir fyri klit og oljukøkur verður sum hagartil 55 oyru fyri fóðureind.

Tað undirskot, sum landshandilin fær av hesum, kann verða afturrindað úr landskassanum eftir prógvaðum roknskapi.

4. Føroya Jarðarráð verður saman við landbúnaðarráðgevaranum heimilað til at seta nærri reglur um eftirlit við útgjaldan av teim undir pt. 1. b. c. d. nevndu studningum og reglur fyri reduktasupróvar og prísir fyri teir ymsu mjólkaklassarnar, sbr. pt. 1 og 2. Somuleiðis verður jarðarráðið og landbúnaðarráðgevarin heimilað til at skipa fyri eftirlit við kanning av tí mjólkanøgð, ið fer til osta- og smørgerð við mjólkabúðirnar.
5. Studnigur, sbr. pt. 4., verður landskassans vegna at útgjalda hvørt $\frac{1}{4}$ ár av jarðarráðnum.
6. Útreiðslur, ið standast av eftirlitinum, sbr. pt. 4, verða somuleiðis landskassans vegna at útgjalda av jarðarráðnum eftir landsstýrisins nærri samtykt.
7. Studningsveitan, sbr. frammanfyri nevndu reglum, byrjar frá 1. apríl 1950 og er galdandi til 31. mars 1951.

Broytingaruppskot.

Til nevndarinnar uppskot verður sett í seinasta petti undir c) millum »mjólkina« og »verðure:« »sum ikki má fara upp um 3 oyru pr. litur fyri eina flyting og 6 oyru fyri tvinnanda flyting.«

Undir punkt d) verður sett í fyrsta petti aftaná »mjólkabili«: »alt árið.«

Petti 5 verður orðað soleiðis:

»Studningur sbr. pt. 4 verður landskassans vegna at útgjalda fyri hvønn mánað av jarðarráðnum.«

2. viðg. 7. og 3. viðg. 8. febr. Broytingaruppskotið samtykt 15—0, og uppskot nevndarinnar so broytt samtykt 17—0.

70. Viðkan av kirkjugarðinum í Kunoy.

9. desbr. framlagt

Alit.

Stýrið fyri Kunoyar sóknar kommunu hevur sent umsókn, dagsett 11. november í ár, um studning til viðkan av kirkjugarðinum í Kunoy.

Í umsóknini er greitt frá:

- at arbeiðið er gjørt liðugt og hevur kostað um 12.000 kr.,
- at løgtingsverkfrøðingur Helmsdal hevur sýnað og góðfikið arbeiðið,
- at læknaváttan er um, at kirkjugarðurin er hóskandi til grevstur, og
- at ognarviðurskiftini viðvíkjandi tí inngyrda lendum eru í ordan.

Garðurin er grótgarður og er 80 m langur.

Málið hevur verið til viðgerðar í kirkjunevndini, og er nevndin á einum máli um at mæla til at veita vanligan studning. Sambært galdandi reglum verður studningurin: 80×32 kr. = 2560 kr.

Uppskot.

Úr kirkjugrunninum verður veitt sum studningur til viðkan av kirkjugarðinum í Kunoy kr. 2560,00.

2. viðg. 13. desbr. Uppskot nevndarinnar samtykt 16—0.

71. Býtan av Føroya parti av ellisrentuni.

1. viðg. 14. desbr. Framlagt 19. desbr.

Álit.

Landsstýrið hevur í skrivi, dags. 9. desember 1949, sent uppskot til løgtingið um, at íann helvtin av ellisrentuni, sum sambært lóg nr. 146, 31. mars 1949, skal rindast frá føroyskari síðu, skal gjaldast við $\frac{9}{10}$ ár landskassanum og $\frac{1}{10}$ frá kommununi. Kommunanna partur verður javnaður út á allar kommunurnar á íann hátt, at $\frac{1}{20}$ verður at aflurrinda landskassanum eftir fólkatali og $\frac{1}{20}$ eftir skattainntøkuni í kommununum.

Fíggarnevndin, ið hevur fingið málið til viðgerðar, hevur býtt seg í ein minniluta og ein meiriluta.

Meirilutin (Hákon Djurhuus, Long, Th. Petersen, Joh. M. Fr. Poulsen og Weihe) er av tí áskoðan, at kommunurnar, soleiðis sum uppskotið, skulu rinda $\frac{1}{10}$ av ellisrentuni. Meirilutin heldur tó ikki, at hesin $\frac{1}{10}$ skal útljavast á allar kommunurnar sum av landsstýrinum skotið upp, men heldur, at tær kommunur, ið hava fingið útgoldið ellisrentu til íbúgvagnar, skulu rinda $\frac{1}{10}$ av hesari ellisrentu aftur til landskassan, soleiðis at hvør kommuna afturrindar $\frac{1}{10}$ av tí, sum verunliga er útgoldið íbúgvunum í avvarðandi kommunu, jfr. eisini lögtingslóg nr. 27, 31. mars 1949.

Minnilutin (Dam og Øregaard) er av somu áskoðan sum landsstýrið og setir uppskot samsvarandi landsstýrinum.

Uppskot

Frá meirilutanum:

Løgtingslóg um býti av Føroya parti av ellisrentuni.

§ 1.

Sambært § 17 í lóg nr. 146, 31. mars 1949, verður ásett, at av Føroya parti av ellisrentuni skal landskassin rinda $\frac{9}{10}$ og avvarðandi kommunur $\frac{1}{10}$. Landskassin leggur rentuna út fyri kommunurnar og fær peningin afturgoldnan, soleiðis at seinast 1. juli á hvørjum ári verður útroknað, hvussu nógv verður at afturrinda landskassanum frá hvørjari kommunu fyri fíggjarárið, ið fór. Kommunurnar skulu afturrinda sín part seinast 1. december í fylgjandi fíggjarári.

§ 2.

Tær her ásettu reglur hava gildi frá 1. apríl 1949. Samstundis fer úr gildi løgtingslóg nr. 27, 31. mars 1949.

Lagtingslov om fordeling af Færøernes andel af aldersrenten.

§ 1.

I henhold til § 17 i lov nr. 146 af 31. marts 1949, fastsættes, at af Færøernes andel af aldersrenten skal landskassen betale $\frac{9}{10}$ og vedkommende kommune $\frac{1}{10}$. Landskassen udlægger renten for kommunerne og får beløbet tilbagebetalt, således at det senest den 1. juli hvert år udregnes, hvor meget landskassen skal have tilbagebetalt fra hver enkelt kommune for det forløbne finansår. Kommunerne skal tilbagebetale deres andel senest den 1. december i det følgende finansår.

§ 2.

De her fastsatte bestemmelser har gyldighed fra 1. april 1949. Samtidig ophæves lagtingslov nr. 27 af 31. marts 1949.

Frá minnilutanum:

Løgtingslóg um býti av Føroya parti av ellisrentuni.

§ 1.

Smbr. § 17 í lóg nr. 146, 31. mars 1949, verður ásett, at av Føroya parti av ellisrentuni skal landskassin rinda $\frac{2}{10}$ og kommunurnar $\frac{1}{10}$.

Landskassin, ið leggur rentuna út fyri kommunurnar, fær kommunanna parti afturgoldnan soleiðis, at helvtin av hesum verður álíknað øllum kommununum eftir fólkatali og helvtin eftir skattainntøku.

Uppgjørt verður, seinast 1. júlí á hvørjum ári, hvussu nógv verður at afturrinda landskassanum frá hvørjari kommunu fyri fíggjarárið, ið fór. Kommunurnar skulu afturrinda sín part seinast 1. desember í fylgjandi fíggjarári.

§ 2.

Tær her ásettu reglur hava gildi frá 1. apríl 1949. Samstundis fer úr gildi løgtingslóg nr. 27, 31. mars 1949.

Lagtingslov om fordeling af Færøernes andel af aldersrenten.

§ 1.

I henhold til § 17 i lov nr. 146 af 31. marts 1949, fastsættes, at af Færøernes andel af aldersrenten skal landskassen betale $\frac{2}{10}$ og kommunerne $\frac{1}{10}$.

Landskassen lægger renten ud for kommunerne; disses andel refunderes landskassen, således at halvdelen heraf pålignes alle kommunerne efter folketal og halvdelen efter skatteindtægt.

Hvert år, senest første juli, foretages opgørelse over, hvor meget hver kommune skal refundere landskassen for det forløbne finansår. Kommunerne skal refundere deres andel senest 1. december i det følgende finansår.

§ 2.

De her fastsatte bestemmelser har gyldighed fra 1. april 1949. Samtidig ophæves lagtingslov nr. 27 af 31. marts 1949.

2. og 3. viðg. 20. desbr. Uppskot minnilutans § 1 fall 9—0 og § 2 burturdottin. Uppskot meirilutans § 1 samtykt 13—0, § 2 samtykt utan atkvøðugr., og lógaruppskotið í síni heild samtykt 14—0.

72. Býtan av Føroya parti av avlamisrentuni.

1. viðg. 14. desbr. Framlagt 19. desbr.

Álit.

Landsstýrið hevur í skrivi, dagsett 9. desmbr. 1949, sent uppskot til løgtingið um, at tann helvtin av avlamisrentuni, sum sbr. lóg nr. 147, 31. mars 1949, skal rindast frá føroyskari síðu, skal gjaldast við $\frac{9}{10}$ úr landskassanum og $\frac{1}{10}$ frá kommununum. Kommunanna partur verður javnaður út á allar kommunurnar á tann hátt, at $\frac{1}{20}$ verður at afturrinda landskassanum eftir fólkatali og $\frac{1}{20}$ eftir skatta-inntøkuni í kommununum.

Fíggjarnevndin, ið hevur fingið málið til viðgerðar, hevur býtt seg í ein minniluta og ein meiriluta.

Meirilutin (Hákon Djurhuus, Long, Th. Petersen, Joh. M. Fr. Poulsen og Weihe) er av tí áskoðan, at kommunurnar soleiðis sum uppskotið, skulu rinda $\frac{1}{10}$ av avlamisrentuni. Meirilutin heldur tó ikki, at hesin $\frac{1}{10}$ skal útjavnast á allar kommunurnar sum av landsstýrinum skotið upp, men heldur, at iær kommunur, ið hava fingið útgoldið avlamisrentu til íbúgvarnar, skulu rinda $\frac{1}{10}$ av hesari avlamisrentu aftur til landskassan, soleiðis at hvør kommuna afturrindar $\frac{1}{10}$ av tí, sum veruliga er útgoldið íbúgvunum á avvarðandi kommunu.

Minnilutin (Dam og Øregaard) er av somu áskoðan sum landsstýrið og selir uppskot samsvarandi landsstýrinum.

Uppskot.

Fra meirilutanum:

Løgtingslóg um býti av Føroya parti av avlamisrentuni.

§ 1.

Sambært § 7, 3. stk. í lóg nr. 147, 31. mars 1949, verður ásett, at av Føroya parti av avlamisrentuni skal landskassin rinda $\frac{9}{10}$ og avvarðandi kommunur $\frac{1}{10}$. Landskassin leggur rentuna út fyri kommunurnar og fær peningin afturgoldnan, soleiðis at seinast 1. juli á hvørjum ári verður útróknað, hvussu nógv verður at afturrinda landskassanum frá hvørjari kommunu fyri fíggjarárið, ið fór. Kommunurnar skulu afturrinda sín part seinast 1. desember í fylgjandi fíggjarári.

§ 2.

Tær her ásettu reglur hava gildi frá 1. apríl 1949.

Lagtingslov om fordeling af Færøernes andel af invaliderenten.

§ 1.

I henhold til § 7, stk. 3, i lov nr. 147 af 31. marts 1949 fastsættes, at af Færøernes andel af invaliderenten skal landskassen betale $\frac{9}{10}$ og vedkommende kommuner $\frac{1}{10}$. Landskassen udlægger renten for kommunerne og får beløbet tilbagebetalt, således at det senest 1. juli hvert år udregnes, hvormed landskassen skal have tilbagebetalt fra hver enkelt kommune for det forløbne finansår. Kommunerne skal tilbagebetale deres andel senest den 1. december i det følgende finansår.

§ 2.

De her fastsatte bestemmelser har gyldighed fra 1. april 1949.

Frá minnilutanum:

Løgtingslóg um býti av Føroya parti av avlamisrentuni.

§ 1.

Sambært § 7, 3. stk. í lóg nr. 147, 31. mars 1949, verður ásett, at av Føroya parti av tí partinum av avlamistryggingini, ið ikki verður goldin av tryggingargjöldum, skal landskassin rinda $\frac{9}{10}$ og kommunurnar $\frac{1}{10}$.

Landskassin, ið leggur rentuna út fyri kommunurnar, fær kommunanna part afturgoldnan, soleiðis at helvtin av hesum verður áfkræð øllum kommununum eftir fólkatali og helvtin eftir skattainntøku.

Uppgjørt verður, seinast 1. juli á hvørjum ári, hvussu nógv verður at afturrinda landskassanum frá hvørjari kommunu fyri fíggjarárið, ið fór. Kommunurnar skulu afturrinda sín part seinast 1. december í fylgjandi fíggjarári.

§ 2.

Tær ásettu reglur hava gildi frá 1. apríl 1949.

Lagtingslov om fordeling af Færøernes andel af invaliderenten.

§ 1.

I henhold til § 7, stk. 3, i lov nr. 147 af 31. marts 1949 fastsættes, at af Færøernes andel af den del af invalideforsikringen, som ikke dækkes af de indgåede præmier, skal landskassen betale $\frac{9}{10}$ og kommunerne $\frac{1}{10}$.

Landskassen lægger renten ud for kommunerne; disses andel refunderes landskassen, således at halvdelen heraf pålignes alle kommuner efter folketal og halvdelen efter skatteindtægt.

Hvert år, senest den 1. juli foretages opgørelse over, hvormed hver kommune skal refundere landskassen for det forløbne finansår. Kommunerne skal refundere deres andel senest den 1. december i det følgende finansår.

De her fastsatte bestemmelser har gyldighed fra 1. april 1949.

2. og 3. viðg. 20. desbr. Uppskot minnilutans § 1 fall 7—0 og § 2 burturðöttin. Uppskot meirilutans § 1 samtykt 15—0, § 2 samtykt uttan alkvøðisgr., og lógaruppskotið í síni heild samtykt 14—0.

73. *Býtan av Føroya parti av barnastyrkinum.*

1. viðg. 14. desbr. Framlagi 19. desbr.

Alit.

Landsstýrið hevur í skrivi, dagseti 9. desember 1949, sent uppskot til løgtingið um, at tann helvtin av barnastyrkinum, sum sbr. kgl. fyriskipan nr. 101, 18. mars 1949, skal rindast frá føroyskari síðu, skal gjaldast við $\frac{9}{10}$ úr landskassanum og $\frac{1}{10}$ frá kommununum. Kommunanna partur verður javnaður út á allar kommunurnar á tann hátt, at $\frac{1}{20}$ verður at afturrinda landskassanum eftir fólkatali og $\frac{1}{20}$ eftir skattaíntøkuni í kommununi.

Fíggarnevndin, ið hevur fingið málið til viðgerðar, hevur bytt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (H. Djurhuus, Long, Th. Petersen, Joh. M. Fr. Poulsen og Weihe) er av tí áskoðan, at kommunurnar soleiðis sum skotið upp skulu rinda $\frac{1}{10}$ av barnastyrkinum. Meirilutin heldur tó ikki, at hesin $\frac{1}{10}$ skal útjavnast á allar kommunurnar sum av landsstýrinum skotið upp, men heldur, at tær kommunur, ið hava fingið útgoldið barnastyrk til íbúgvarnar, skulu rinda $\frac{1}{10}$ av hesum barnastyrki aftur til landskassan, soleiðis at hvør kommuna afturrindar $\frac{1}{10}$ av tí, sum veruliga er útgoldið íbúgvarunum í avvarðandi kommunu.

Minnilutin (Dam og Øregaard) er av somu áskoðan sum landsstýrið og setir uppskot samsvarandi landsstýrinum.

Uppskot.

Frá meirilutanum:

Løgtingslóg um býti av Føroya parti av barnastyrkinum.

§ 1.

Sambært § 46 í kgl. fyriskipan nr. 101, 18. mars 1949, verður ásett, at av Føroya parti av barnastyrkinum skal landskassin rinda $\frac{9}{10}$ og avvarðandi kommunur $\frac{1}{10}$. Landskassin leggur barnastyrkin út fyri kommunurnar og fær peningin afturgoldnan, soleiðis at seinast 1. juli á hvørjum ári verður útroknað, hvussu nógv verður at afturrinda landskassanum frá hvørjari kommunu fyri fíggjarárið, ið fór. Kommunurnar skulu afturrinda sín part seinast 1. desember í fylgjandi fíggjarári.

§ 2.

Tær her ásettu reglur hava gildi frá 1. apríl 1949.

Lagtingslov om fordeling af Færøernes andel af børnebidraget.

§ 1.

I henhold til § 46 i kgl. anordning nr. 101 af 18. mars 1949 fastsættes, at af Færøernes andel af børnebidraget skal landskassen betale $\frac{9}{10}$ og vedkommende kommuner $\frac{1}{10}$. Landskassen udlægger bidraget for kommunerne og får beløbet tilbagebetalt, således at det senest 1. juli hvert år udregnes, hvormegen landskassen skal have tilbagebetalt fra hver enkelt kommune for det forløbne finansår. Kommunerne skal tilbagebetale deres andel senest den 1. december i det følgende finansår.

§ 2.

De her fastsatte bestemmelser har gyldighed fra 1. april 1949.

Frá minnilutanum:

Løgtingslóg um býti av Føroya parti av barnastyrkinum:

§ 1.

Sambært § 46 í kgl. fyriskipan nr. 101, 18. mars 1949, verður ásett, at av barnastyrkinum eftir hesi fyriskipan verður landskassin at rinda $\frac{9}{10}$ og kommunurnar $\frac{1}{10}$ av tí helvt, ið skal riudast frá føroyskari síðu.

Landskassin, ið leggur peningin út fyri kommunurnar, fær kommunanna part afturgoldnar, soleiðis at helvtin av hesum verður álíknad øllum kommununum eftir fólkatali og helvtin eftir skattabætur.

Uppgjørt verður, seinast 1. juli á hvørjum ári, hvussu nógv verður at afturrinda landskassanum frá hvørjari kommunu fyri fíggjarárið, ið fór. Kommunurnar skulu afturrinda sín part seinast 1. desember í fylgjandi fíggjarári.

§ 2.

Tær her ásettu reglur hava gildi frá 1. apríl 1949.

Lagtingslov om fordeling af Færøernes andel af børnebidraget.

§ 1.

I henhold til § 46 i kgl. anordning nr. 101 af 18. marts 1949 fastsættes, at af børnebidraget efter denne anordning skal landskassen betale $\frac{9}{10}$ og kommunerne $\frac{1}{10}$ af den halvdel, der skal betales fra færøsk side.

Landskassen lægger bidraget ud for kommunerne; disses andel refunderes landskassen, således at halvdelen heraf pålignes alle kommunerne efter folketal og halvdelen efter skatteindtægt.

Hvert år, senest 1. juli, foretages opgørelse over, hvormeget hver kommune skal refundere landskassen for det forløbne finansår. Kommunerne skal refundere deres andel senest den 1. december i det følgende finansår.

§ 2.

De her fastsatte bestemmelser har gyldighed fra 1. april 1949.

2. og 3. viðg, 20. desbr. Uppskot minnilutans § 1 fall 9—0 og § 2 burturðottin. Uppskot meirilutans § 1 samtykt 16—0, § 2 samtykt utan atkvøðugr., og lógaruppskotið í síni heild samtykt 15—0.

74. Løgtingslóg um lán til Húsar og Oyndafjarðar kommunur.

14. desember framlagt

Álit.

Sóknarstýrið fyri Húsa kommunu søkir um løgtingsins leyvi og ábyrgd fyri einum arbeiðsláni uppá 40.000 kr., sum kommunan ættar at upplaka frá Norðoya sparikassa og nýta til framhaldsbygging av lendingini á Húsum.

Kommunan hevur onga løgtingsjáttan til lendingarbeiðir í kommununi.

Tann fíggarliga slóðan hjá kommununi tykist at vera sera góð, og skal nevndin mæla til, at umsóknin um lántøku verður játtað treytað av, at arbeiðið fer fram eftir fyriskipan frá landsverkføðinginum.

Sóknarstýrið fyri Oyndafjarðar kommunu søkir somuleiðis um tingsins loyvi og ábyrgd fyri einum arbeiðsláni úr Færø Amts Sparekasse uppá 30.000 kr. til framhald av bygging av lendibryggjuni í Oyndafirði.

Oyndafjarðar kommunu var pr. 31.-12.-1947 bytt sundar í Oyndafjarðar og Elduvíkar kommunur. Tann fíggarliga sundurbýtingin gekk heldur torfør og varð ikki liðug fyrr enn inn í árið 1949. Fíggarstandurin pr. 31.-12. hjá kommununi kemur helst at síggja soleiðis út:

Ognir:	Kassapeningur og eftirstøður um	23.000 kr.
Skuld:	Sparikassin	25.000 kr.
	Gjaldstovan	5.500 — 30.500 kr.
Lákningsprocentin var í 1949 8 pct.		

Henda fíggarstöðan hjá kommununi skuldi tí ikki verið til hindurs fyri, at kommunan kann upplaka nevnda lán.

Kommunan hevur eins løgtingsjáttan yvir 2 ár uppá $\frac{3}{4}$ av 27.500 kr., nýggir prísir, til leingjan av bryggjuni í Oyndafirði. Landsverkføðingurin hevur tekningar fyri byggiarbeiðið í gerð. Nevndin skal mæla til, at umsóknin verður játtað soleiðis, at arbeiðið fer fram eftir landsverkføðingsins fyriskipan og soleiðis, at tann løgtingsstudningur, ið játtaður er, verður nýttur til afturrindan av láainum.

Uppskot

til

I. Løgtingslóg um lán til Húsar og Oyndafjarðar kommunur.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað at geva loyvi til og taka ábyrgd løgtingsins vegna fyri lán til

- 1) Húsa kommunu, stórt 40.000 kr.,
- 2) Oyndafjarðar kommunu, stórt 30.000 kr.

til úlbyggjan av lendingarviðurskiftunum í avvarðandi kommunum.

§ 2.

Henda lóg fær gildi heinanvegin.

Lagtingslov om lån til Húsar og Oyndafjarðar kommuner.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges at give tilladelse til og på lagtingets vegne garantere for lån til

- 1) Húsar kommune, stort 40.000 kr.,
- 2) Oyndafjarðar kommune, stort 30.000 kr.

til udbygning af landingsforholdene i vedkommende kommuner.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

- II. Taun til Oyndafjarðar kommunu játtaði lögtingsstudningur uppá $\frac{3}{4}$ av 27.500 kr., nýggir prísir, til lendlíbrúna í Oyndalirði verður at nýta til afturrindan av lánum til hesa kommunu.

2. viðg. 16. og 3. viðg. 17. desbr. Uppskot nevndarinnar í §§ 1 og 2 samtyktar uttan alkvøðugr., og lógaruppskotið í síni heild samtykt 17—0. Uppskot II samtykt 17—0.

75. Løgtingslóg um lán til Oyndafjarðar og Sands kommunur.

14. desember framlagt

Álit.

Sóknarstýrið fyri Oyndafjarðar kommunu seekir um lögtingsins løyvi og ábyrgd fyri einum láni, slórt 20.000 kr., úr Færø Amts Sparekasse at nýta til ein nýggjan vatnleiðing í hygdini. Sóknarstýrið ferir fram, at tað í fleiri ár hevur verið slórt trot uppá vatn í hygdini, og at teir nú kunnu fáa 1100 m av vatnrørum. Teir rokna við at koma at brúka eini 3.500 m av rørum, men er kommunan ikki før fyri at skaffa nokk av peningi til vega. Átlænin er, at 50 pct. av lánum fást inn við vatnskatt á íbúgvararnar.

Oyndafjarðar kommunu varð býll sundur í Elduvíkar og Oyndafjarðar kommunur pr. 31.-12.-1947. Tann fíggjarliga sundurbýtingin gekk torfør og varð ikki liðug, fyrr enn í árið 1949. Eftir fyriliggjandi upplýsingum kann fíggjarstandurin pr. 31.-12.-1948 metast til:

Ognir:	Kassapeningur og eftirstøður um.....	23.000 kr.
Skuld:	Sparikassin.....	25.000 kr.
	Gjaldstovan.....	5.500 —
		<u>30.500 kr.</u>

Líkningarprocentin var í 1949 8 pct.

Fíggjarstöðan er ikki serliga góð, men heldur nevndin, at tað tó ikki skuldi verið nakað í vegin fyri, at kommunan átekur sær upp-tøku av nevnda láni.

Sóknarstýrið fyrir Sands kommunu sækir samuleiðis um tingsins leyvi og ábyrgd fyrir einum láni, stórt 20.000 kr., úr Færo Amts Sparekasse til ein nýggjan vatnleiðing til bygdina. Sóknarstýrið færir fram, at tann vatnleiðing, teir hava, er um 20 ára gomul og gevur ikki nóg mikið av vatni til bygdina, og hava teir ik keypt ein nýggjan.

Figgjarstöðan hjá kommununi sær soleiðis út pr. 31/12-1948:

Ognir:	Í banka	5.242,—	kr.	
	„ sparikassa	14.621,—	„	
	„ kassapeningi	10.759,—	„	
	„ eftirløðum ..	18.867,—	„	49.489,— kr.
Skuld:	Viðv. havnini	40.000,—	kr.	
	„ læknahúsin	7.616,—	„	
	„ sanering	19.552,—	„	
	„ havnini	10.500,—	„	77.668,— kr.

Líkningarprocentin fyrri 1949 var 8 pct.

Frá tí figgjarligu stöðu av málinum skuldi so stalt ættlandi einki verið til bindurs fyrri, at kommunan tekur upp nevnda lán, og skal nevndin mæla til, at umsóknin verður játlað.

Uppskot

til

Løgtingslóg um lán til Oyndafjarðar og Sands kommunur.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað at geva leyvi til og taka ábyrgd lögtingsins vegna fyrri lán til

1) Oyndafjarðar kommunu, stórt 20.000 kr.

2) Sands kommunu, stórt 20.000 kr.

til nýggjar vatnleiðingar í avvarðandi kommunum.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

Lagtingslov om lán til Oyndafjarðar og Sands kommuner.

§ 1.

Landsstyrel bemyndiges at give tilladelse til og på lagtingets vegne garantere for lán til

1) Oyndafjarðar kommune, stort 20.000 kr.

2) Sands kommune, stort 20.000 kr.

til nye vandledninger i vedkommende kommuner.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðg. 16. og 3. viðg. 17. desbr. Uppskot nevndarinnar §§ 1 og 2 samtyktar ullan atkvæðugreiðslu, og lógaruppskotið í sni heild samtykt 17—0.

76. *Løgtingslóg um sildavraking.*

1. viðg. 14. desbr. Framlagi 20. desbr.

Umhugsan.

Málið er 14/12 beint í fiskivinnunevndina, sum hevur viðgjørt tað og mælir liginum til at viðtaka tað av landsstýrinum framsella uppskot til lögtingslóg um sildavraking óbroytt.

Uppskot frá landsstýrinum.

Spurningarin um sildavraking er ikki ókendur á Føroya Løgtingi. Í tíðini undan heimsbardaganum var hann frammi ár um ár orsakað av, at menn, sum hevði áhuga fyri saltsildini sum útflutningsvørn, ynsktu, at tað almenna her, eins og í okkara grannalondum, seltu í gildi reglur viðvíkjandi vraking av saltsild.

Í 1937 samtykti lögtingið at heila á fiskivinnuráðharran um at seta ein sildavrakara fyri heila landið, og at geva honum somu lön, sum vrakieftirlitsmenninir fingu, teirra lön var tá um 3.000 kr. árliga.

Tað er landsstýrinum kunnugt, at tað í ár hava verið trupuleikar at sleppa av við føroysku saltsildina, møguligt eina mest av tí, at sildin ikki hevur verið mell og flokkað, soleiðis sum hjá íslendingum og norðmonnum, sum hava ein ógvuliga væl fyriskipaðan vrakara-stovn til at vraka saltsildina, áðrenn hon verður útflutt. Út frá hesum sjónarmiðum er tað, at landsstýrið hevur framsett hetta uppskot til lögtingslóg um sildavraking.

Sum tað framgongur av uppskotinum, heldur landsstýrið tað vera beinast, um tað er møguligt, at tað verða fiskavrakararnir, sum eisini verða sildavrakarar, undir umsjón av yvirvrakarannum og vrakieftirlitsmonnum.

Uppskot

til

løgtinglóg um sildavranking.

§ 1.

Øll saltsild, herundir kryddað saltsild, ið verður flutt úr Føroyum, skal, sama til hvat land ella hvønn annan stað í ríkinum hon verður flutt, verða melt og flokkað av (silda-) vrakara undir umsjón av yvirvrakara ella vrakaraeftirlitsmanni.

§ 2.

Føroysk havsild ella onnur havsild, veidd av føroyskum skipi, má ikki flytast beinleiðis frá veiðustaðnum til útlendskan marknað, men skal leggjast upp í Føroyum fyrri at verða melt og flokkað samsvarandi reglunum í § 1.

§ 3.

Tunnurnar, sum saltsildin verður útflutt í, skulu uppfylla tær treytir, sum landsstýrið harum fyriskipar.

§ 4.

Vektirnar, sum saltsildin verður vegað á, skulu somuleiðis uppfylla tær treytir, sum landsstýrið harum fyriskipar.

§ 5.

Gjöttari reglur um viðgerðina, meðan sildin verður veidd, saltað og innskipað í flutningsskipið, eins og hvussu sjálv metingin skal fara fram, verða av landsstýrinum settar í starvsreglugerð fyrri yvirvrakaran, vrakaraeftirlitsmenn og vrakarar.

§ 6.

Teir, sambært lögtingslóg nr. 12 av 12. januar 1950 um fiskavranking, settu yvirvrakarir og vrakaraeftirlitsmenn hava skyldu til at álaka sær umsjón við metan og flokkan sambært § 1.

Um landsstýrið heldur tað vera neyðugt at seta serslakan yvirvrakara og vrakaraeftirlitsmenn, fær tað heimild at seta hesar. Lønin verður ásett á fíggiarlógini.

§ 7.

Landsstýrið skipar eftir tilmæli yvirvrakarans so mangar sildavrakarar sum tørvast.

Teir skulu, áðrenn teir taka við starvið, undirskriva trygdarorð, sum landsstýrið skipar um, at teir vilja fylgja teimum reglum, ið settar verða viðvíkjandi starvi teirra, og íðnir og nærlagdir røkja tær skyldur, sum hvíla á teimum í starvi teirra. So vítt glørligt verða fiskavrakararnir at seta í starvi sum sildavrakarir.

§ 8.

Løn vrakara fyrri arbeiði teirra við sildavranking verður hann at gjalda, ið vrakað er fyrri, eftir reglum, sum landsstýrið setir í starvsreglugerð vrakaranna; og gerst tað neyðugt, verða hesar útreiðslur fyribils latnar úr landskassanum. Fyri slíkar útreiðslur hevur landskassin útpantningsrætt.

§ 9.

Útreiðslur landskassans til lønir yvirvrakara og vrakaraeftirlitsmanna, dagpeningur teirra og ferðakostnað verða sum part goldnar við

tað, at hann, sum vrakað er fyri, letur í avgjaldi 1 oyra pr. kg. (1 kr. pr. tunnu a 100 kg. sild).

Landsstýrið selir reglurnar, hvussu avgjaldið skal rindast.

§ 10.

Tær váttanir, sum gjørdar eru um meting og flokkan og vega, hava í rættarviðurskiftum alment sannleiksgildi. Tó er ikki lokað fyri mótprógv.

§ 11.

Brot móti reglum í hesari lóg verða revsað við sektum, ið leggjast til landskassan.

Sakarmál av hesum brotum verða at viðgera sum løgreglumál.

§ 12.

Henda lóg fær gildi 1. apríl 1950.

Forslag

til

Lagtigslov om sildevragning.

§ 1.

Al saltsild, herunder krydret saltsild, som udføres fra Færøerne, skal, uanset til hvilket land eller hvilke dele af det øvrige kongerige, udførelsen sker, af (silde-) vrager under overvragerens eller en vragerkontrollørs opsyn, vrages og klassificeres.

§ 2.

Færøsk havsild eller anden havsild, fanget af færøsk skib, må ikke exporteres direkte til fremmed marked fra fangstfeltet, men skal ilandbringes på Færøerne for at vrages og klassificeres som nævnt i § 1.

§ 3.

Tønderne, som saltsilden exporteres i, skal opfylde de krav, der stilles i de derom af landsstyret givne forskrifter.

§ 4.

Saltsilden skal opvejes på vægte, der på samme måde opfylder de krav, der stilles i de derom af landsstyret givne forskrifter.

§ 5.

Nærmere regler om sildens behandling under fangst, saltning og indskibning i fragtskibene, såvel som selve vragningen, fastsættes i et af landsstyret udstedt arbejdsregulativ for overvrager, vragerkontrollører og vrager.

§ 6.

De, ifølge lagtingslov nr. 12 af 12. jan. 1950 om fiskevrugning, ansatte overvrager og vragerkontrollører har pligt til at påtage sig tilsyn med vrugning og klassificering ifølge § 1.

Hvis landsstyret finder det nødvendigt med særskilt overvrager og vragerkontrollører, får det bemyndigelse til at ansætte disse. Lønnen fastsættes på finansloven.

§ 7.

Landsstyret beskikker efter overvragerens indstilling det fornødne antal sildevrager. De skal, forinden de begynder deres virk-

somhed, underskrive en højtidelig forsikring i en af landsstyrel fastsat form om, at de vil rette sig efter de bestemmelser, der træffes angående deres virksomhed, og at de med flid og nidkærhed vil opfylde de pligter, der påhviler dem i deres bestilling. Så vidt muligt skal fiskevragerne ansættes som sildevragerne.

§ 8.

Vragernes løn for deres arbejde med sildevragning betales af rekvirenten efter regler, der nærmere fastsættes i del af landsstyret udfærdigede arbejdsregulativ for vragerne; om forment udredes de pågældende omkostninger forskudsvis af landskassen. For sådanne udlæg har landskassen udpantningsret.

§ 9.

Til delvis dækning af landskassens udgifter til overvragerens og vragerkontrollørernes lønninger, dagpenge og rejseudgifter vil der i de i § 1 ommeldte tilfælde af rekvirenten være at erlægge en afgift af 1 øre pr. kg. (1 kr. pr. lønde a 100 kg. sild). Forskrifter om afgiftens betaling fastsættes af landsstyret.

§ 10.

De om den stedfundne vrugning, klassificering og opvejning udfærdigede attester har i retslige forhold offentlig troværdighed. Modbevist er dog ikke udelukket.

§ 11.

Overtrædelse af de i denne lov indeholdte bestemmelser straffes med bøder, der tilfalder landskassen.

Sager i anledning af disse overtrædelser behandles som politisager.

§ 12.

Denne lov træder i kraft 1. april 1950.

2. og 3. viðg. 20. desbr. Lógaruppskotsins § 1 samtykt 18—0, og §§ 2—12 samtyktar utan atkvæðugr. Lógaruppskið í síni heild samtykt 17—0.

77. Løgtingslóg um apotekaragrunn o. a.

1. viðgerð 14. desbr.

Uppskot frá landsstýrinum.

Fyri at yvirlaka raksturin av apotekum í Føroyum, hoyðist landsstýrið at fáa til vega pening til tær vørur, sum skulu vera á goymslu á apotekinum, umframt at peningar skal fáast til vega til keyp av apotekshúsum.

Til tess hevur landsstýrið hugsað sær í fyrstu syftu at upptaka lán undir ábyrgd av landskassanum til hin føroyska apotekaragrunnin, sum er stovnaður við løgtingslóg nr. 14 av 28. mars 1949, prgl. 1 og 6, soleiðis at hesin grunnur, sum skal eiga rakstraravlopið av apotekinum, endurrindar lánið og svarar renturnar av tí.

Tá ið ríkisins fíggjarlóg fyri komandi fíggjarár um 1. apríl 1950 verður viðtikin, roknar landsstýrið við sambært tingingar, sum ferdar eru í innanríkismálaráðnum, at fáa útgoldið væl av peningi úr ríkisins apotekaragrunni, og ællar landsstýrið, at hesin peningur skal ganga inn í okkara apotekaragrunn. Ællandi verður grunnurin lá ferur fyri at niðurskriva lánið munandi. Tað sum lá verður eflir av lánum — um tað verður nakað — endurrindar apotekaragrunnur okkara av lein inuløkum, hann ár um ár vænlást at fáa av avlopinum av apoteks-rakstrinum.

Landsstýrið ásetir reglur fyri apotekaragrunnin og fyri apoteks-raksturin.

Samsvarandi her við framsætir landsstýrið fylgjandi

Uppskot

til

løgtingslóg um apotekaragrunn o. a.

§ 1.

Tann í løgtingslóg nr. 14, 28. mars 1949, § 1 og 6 nevndi apotekara-grunnur eigur tað avlopið, sum apoteksraksturin í Føroyum gevur, og hevur annars við landskassanum aflanfyrir seg fíggjarliga ábyrgd av apotekinum (apotekunum). Apotekaragrunnurin verður annars at eiga tann pening, sum kann verða lufaður Føroyum út úr ríkisins apotek-aragrunni, eins og grunnurin verður at eiga tær vørur á goymslu, ið apoteksraksturin á føroyskum hondum, eftir nærri áselan, byrjar við, og tær føstu ognir grunnurin keypir ella ognar sær.

§ 2.

Nærri reglur um apotekaragrunnin og um apoteksraksturin verða at áseta av landsstýrinum.

§ 3.

Landsstýrið verður heimilað til apotekaragrunnin at taka tey lán, sum vørukeyp, fastoguarkeyp ella bygging til hvørja líð gera neyðug.

§ 4.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Lagtingslov om apotekerfond o. a.

§ 1.

Det i lagtingslov nr. 14, 28. marts 1949, § 1 og 6 omtalte apo-tekerfond faar det overskud, som driften af apoteket (apotekerne) paa Færøerne giver, og har iøvrigt med landskassen bag sig det finansielle ansvar af apoteket (apotekerne). Apotekerfondet vil desuden eje de penge, som Færøerne maatte faa udloddet af rigets apotekerfond, lige-som fondet kommer til at eje det varelager, som apoteksdriften paa færøske hænder efter nærmere bestemmelser starter med, samt de faste ejendomme, fondet køber eller tilegner sig.

§ 2.

Nærmere regler for apotekerfondet, sauevél som apoleksdriften, fastsættes af landsstyret.

§ 3.

Landsstyret bemyndiges til for apotekerfondet at optage de lån, som køb af varer, faste ejendomme eller opførsel af bygning til enhver tid nødvendiggør.

§ 4.

Denne lov træder i kraft straks.

2. og 3. viðg. 14. desbr. Uppskólsins § 1, §§ 2—4 og lógaruppskotið í síni heild samþykkt 19—0.

78. *Býti av rakstaravlopi landskassans.*

19. desember framlagi

Átt.

Í vanlugu tingsetuni 1943 (tingl. 1943, s. 18) varð samþykkt, at rakstraravlop landskassans, til annað er samþykkt, verður at nýta soleiðis:

Til vinnulánsgrunnin		ein fjórðing,
» socialgrunnin		ein fjórðing,
» ábyrgðargrunnin		ein fjórðing,
» lögtingsins liltaksgrunn		ein sættapart,
» lókt rakstraravlop		ein tólvpart.

Helta varð gjørt í rættlag í 1942 og 1943, og varð lá eftir í	
tökum rakstraravlopi	kr. 138.996,66
so kom yvirskot av rakstri 1944	» 4.641,57
» » » 1945	» 182.646,13
» » » 1946	» 1.507.070,71
» » » 1947	» 625.018,91
	kr. 2.458.373,98

Í hesum árum 1944—1947 er flutt til vinnulánsgrunnin

av rakstri 1946		kr. 375.000,00	
» » 1947		» 150.000,00	» 525.000,00

Múður kr. 1.933.373,98

settur á fíggjarstöðn landskassans 31. desember 1948 sum ogn pr. 1. januar 1948.

Av hesum fyra ársroknskapum er soleiðis einki lagt av til socialgrunn, ábyrgdargrunn ella tiltaksgrunn, men einans 525.000,00 kr. til vinnulánsgrunnin; restin er sett upp sum tækt rakstraravlop, ogn. Vinnulánsgrunnurin átti eftir lingsamtyktini ein fjórðing av 2.319.377,32

ella kr. 579.844,33 og
 hevur soleiðis fingið pr. 1. januar 1948 kr. 54.844,33
 minni enn tilætlað.

Fíggjarstöðan pr. 1. januar 1948 vísir avlop í árinum 1948, kr. 1.190.441,18, og eigur vinnulánsgrunnurin fjórðingin herav, ella kr. 297.610,29, sum saman við omanfyri nevndu kr. 54.844,33 gevur kr. 352.454,62.

Fíggjarnevndin, ið er gjørd kunnug við tær útreiðslar, vinnulánsgrunnurin stendur fyri at gjalda í rentu og avdrátti, mælir tinginum til at hækka helta til kr. 540.000,00, ásannaði at fingið stendur til til svars fyri, at grunnurin kann gjalda hvørjum sítt, men við tí viðmerking, at hesin meirsludningur uppá kr. 187.545,38 skal nýlast til at fíggjarstímra grunnin, og ikki til nýggj útlán.

Nevndin setir uppskot samsvarandi.

Amisgrunnusins ogn pr. 1. januar 1941.	kr. 589.680,29
Ogn pr. 1. januar 1948.....	- 1.933.373,98
Avlop av rakstri 1948.....	- 1.190.441,18
	kr. 3.713.495,15
→ til vinnulánsgr.	- 540.000,00
	kr. 3.173.495,15

skuldi sambært lingsamtyktina frá 1943 til socialgrunnin, ábyrgdargrunnin, tiltaksgrunnin og ein minni partur staði sum rakstraravlop (ogn), men fíggjarnevndin heldur ikki, tað er orsök til at brøyla hetta nú, men mælir til, at hesin peningur í roknskapinum verður settur sum ein peningahædd »landskassans ogn».

Tað er frá gjaldstovuni gjørt fíggjarnevndini kunnugt, at roknskapurin fyri januar ársfjórðing 1948 vísir eitt rakstrarhall uppá kr. 139.002,39, og verður hetta so at trekkja frá omanfyri nevndu peningahædd, soleiðis at tað 31.-1.-1948 í fíggjarstandinum kemur at standa:

Landskassans ogn: 3.132.493,06.

Fíggjarnevndin (undantikið Th. Petersen) setir uppskot um at tað av hesum landskassans rakstraravlopi verður jáltað »Óyrnafjall« ein peningastuðul uppá kr. 160.000,00, ið soleiðis verða at bóka í árinum 1949-50 av hesi ognarkonto.

Uppskot.

1.

Av lingsins rakstraravlopi fyri árinum 1944 til 1948 verður aflrat tí longu bókaða at flyta til Vinnulánsgrunn Føroya Løgtings kr. 540.000,00.

2.

**Løgtingslóg
um pening til »Oyrnafjall«.**

§ 1.

Av landskassans rakstraravlopi pr. 31.-3.-1948 verður veitt »Oyrnafjalli« ein stuðul uppá kr. 160.000,00.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

§ 1.

Af landskassens driftsoverskud pr. 31.-3.-1948 ydes der »Oyrnafjalli« et tilskud på 160.000 kr.

§ 2.

Denne Lov træder i Kraft straks.

2. og 3. viðg. 20. desbr. Uppskot nevndarinnar pt. 1 samtykt 14—0. Pt. 2. lógaruppskotsins § 1 samtykt 14—0, § 2 samtykt utan atkvøðisgreiðslu og lógaruppskotið í síni heild samtykt 14—0.

12. januar 1950 framlagt

Uppskot til samtyktar.

Í lögtingsmáli nr. 92.-1949: Býti av rakstraravlopi landskassans varð millum annað samtykt lögtingslóg um pening til »Oyrnafjall«.

Av tí, at tað við eini villu í lógini er komið at slanda, at stuðulin til »Oyrnafjall« skal takast av rakstraravlopi landskassans pr. 31. mars 1948, meðan rætt er pr. 31. mars 1949, verður sett fram fylgjandi

Uppskot.

Í § 1 í lögtingslóg um pening til »Oyrnafjall«, sum er samtykt av lögtinginum tann 20. desember 1949, verður í staðin fyri 1948 sett 1949.

16. januar uppskotið samtykt 14—0.

79. Rakstrarfíggjan og rakstrarbøtur.

13. desember framlagt álit og broytingaruppskot og undirbroyt-
ingaruppskot 20. desbr.

Álit.

Við lögtingslóg nr. 40, 16. mei 1949, varð givið landsstýrinum heimild til at taka upp neyðturvilig lán tingsins vegna til í samráð við stýri Vinnulánsgrunn Føroya Løgtings at nýta til rakstrarhjálp til fiskiskip.

Til landsstýrið eru komnar umsóknir um hjálp eftir hesi lóg. Landsstýrið hevur ló í færum, har talan var um fíggjarbøtur, ikki hildið seg at hava havt heimild til at veita lán, av tí at stýrið hevur verið av tí áskoðan, at undir orðið »rakstrarhjálpe» ganga ikki fíggjarbøtur.

Meirilutin (P. M. Dam, Bláhamar, A. Sørensen og Smith) er av tí áskoðan, at ætlan tingsins við nevndu lóg var eisini at gera útvegir fyri at veita lán og stuðul til fíggjarbøtur av fiskiskipum, og setir tí fram uppskot samsvarandi hesum.

Minoritutin (Jens Chr. Olsen) er av tí áskoðan, at nú, tá ið spurningurin um fíggjarhjálp til fiskivinnuna í síni heild er til viðgerðar í tinginum, er ikki grund til at gera serstaka lóg um nevnda spurning, men heldur tað vera beinari, at allur hesin spurningur verður viðgjørdur og lógfestur undir einum, og setir tí ikki uppskot fram.

Frá meirilutanum:

Uppskot

til

løgtingslóg um fíggjarhjálp til fiskivinnuna.

§ 1.

Landsstýrið fær heimild til at taka upp neyðturvilig lán tingsins vegna til í samráð við stýri Vinnulánsgrunn Føroya Løgtings at nýta til rakstrarhjálp og fíggjarbøtur til fiskiskip.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin, og samstundis fer úr gildi løgtingslóg nr. 40, 16. mei 1949, um rakstrarfíggjan.

Lagtingslov om finansiell støtte til fiskerierhvervet.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til på tingets vegne at optage nødvendige lån til i samråd med bestyrelsen for Vinnulánsgrunn Føroya Løgtings at anvende til driftsfinansiering og sanering af fiskerifartøjer.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft, og samtidig ophæves lov nr. 40 af 16. maj 1949 om driftsfinansiering.

Greint broytingaruppskot.

Samsvarandi einmæltu stöðu kanninganevndarinnar, at tann peningur, ið krevst fiskivinnu okkara til fíggjærbætur ikki nýttist at fara uppum 2 milliónir krónur, verður sett fram hetta

Broytingaruppskot.

Millum orðini »lån« og »tingsins vegna« í § 1 verður sett »uppi 2 milliónura, »indtil 2 millionere«.

Undirbroytingaruppskot.

Sum nýtt petli 2 í § 1 verður sett:

50 % av hesum láni verða at nýta til útlán til nýggj fiskiskip.

Som nyt punkt 2 til § 1. tilføjes:

50 % af ovennævnte lån vil være at anvende til udlån til anskaffelse af nye fiskeskibe.

2. viðg. 13. desbr. og 3. viðg. 20. desbr. Broytingaruppskotið til § 1 í lógaruppskotinum samtykt 11—0. Undirbroytingaruppskotið til § 1 fall 4—0. Lógaruppskotsins § 1 so broytt, § 2 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 11—0.

80. *Løgtingslóg um lán til Sands kommunu.*

14. desember framlagt

Uppskot frá landsstýrinum.

Í løgtingsmáli nr. 35—1948: (Lánloyvi og ábyrgd fyri láni til Sands kommunu) samtykti tingið uppskot frá landsstýrinum um loyvi til Sands kommunu undir løgtingsábyrgd at taka lán 12.000 kr. til gerð av goymsluhúsi og útvegan av spæli og ljósi við havnina. Lánið skuldi afturrindast í 5 ár og verða treytað av, at kommunuskatturin verður álíknaður við minnst 8 pct.

Av tí, at til lílíka ábyrgdajáttan krevst lógarheimild og ikki bert løgtingssamtykt, shr. løgtingslóg nr. 1, av 13. mai 1948 um stýrisskipan Føroyar í sermálum setur landsstýrið fram til lingsins samtykt fylgjandi

Uppskot.

1. Løgtingslóg um lán til Sands kommunu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað at geva loyvi til og taka ábyrgd løgtingsins vegna fyri láni, stórt kr. 12.000, til Sands kommunu til gerð av einum goymsluhúsi við bryggjuna á Sandi, eitt hús uttanum eitt motorspæl og eitt ljósanlegg við havnina.

§ 2.

Heinta lóg kemur í gildi heinan vegin.

Løgtingslov om lán til Sands kommune.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges at give tilladelse til og på lagtingets vegne at garantere for lán stórt 12.000 kr. til Sands kommune til opførelse af en lagerbygning ved kaj anlægget på Sand, et hus til et motorspil og et lysanlæg ved havnen.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

11. Tað í lógaruppskotinum umrødda lán verður at afturrinda í 5 ár og verður treytað av, at kommunuskatturin verður álfknaður við minnst 8 pct.

2. og 3. viðg. 17. desbr. Atkvøðisgreiðsla 19. desbr. Lógaruppskotsins §§ 1 og 2 samtyktar uttan atkvøðisgreiðslu og lógaruppskotið í síni heild samtykt 12—0.

81. *Brúk av radiotelefon umborð í føroyskum skipum.*

1. viðg. 16. desbr. Framlagt 17. desbr.

Álit.

Føroya landsstýri hevur í skrivi av 14. desember 1949 heitt á tingið um at fáa bøn um viðurskiptini viðvíkjandi brúk av radiotelefonum umborð á føroyskum skipum, og hevur samsvarandi hesum gjørt lógaruppskot.

Landsstýrið grundar sína ábeitan á, at Danmark undir samráðingum í Atlantíð City í oktober 1947 hevur bundið seg og harvið Føroyar til at yvirhalda ymsar reglur fyri m. a. brúk av radiotelefon. Í hesum reglum er í art. 24 ásett, at umborð á hvørjum skipi við radiotelefon skal vera avgreiðslumaður, ið hevur kunnleika til brúk av hesum tóli. Danmark hevur lí við kunngerð av 17. februar 1949 um »bevægclige radiostationer i skibe eller luftfartøjer« í gr. 9 ásett, at radiostøðirnar umborð í skipum bert skulu brúkast av manni, ið hevur prógv fyri neyðugum kunnleika.

Prógv fyri slíkum neyðugum kunnleika kunnu menn fáa á skeiði, ið tekur um 3 vikur, og mælir landsstýrið til, at reglur verða settar, ið gera tað møguligt, at hesi skeið verða hildin í Føroyum, og at tað frá ávisum degi verður ásett, at skip við radiotelefon bert má mynstra, um ásaðnað verður, at onkur av manningini hevur prógv fyri at kunna brúka radiotelefon.

Nevndin, ið hevur havt hetta mál til viðgerðar, er samd við landsstýrinum í, at tað harðliga er tørvur á, at her verða gjørdar reglur, ið kunna føra til, at brúkið og umsitingin av radiotelefonum umborð á føroyskum skipum kemur í betri lag.

Sø statt mælir nevndin til, at soljóðandi lógaruppskot frá landsstýrinum verður samtykt:

Uppskot

til lögtingslóg um uppskoyti til kunngerð nr. 26, 25. juli 1947.

Sum nýggj § 5 verður sett:

»Landsstýrið fær heimild til at skipa soleiðis fyri, at tað verður gjørligt í Føroyum at fáa sær neyðugan kunnleika til brúk av radiotelefon á skipum, og áseta reglur um, at frá ávísum degi skal á føroyskum skipi verða mynstraður maður, ið kann prógva, at hann hevur neyðugan kunnleika til brúk av radiotelefon.»

Lagtingslov om tillæg til kundgørelse nr. 26 af 25. juli 1947.

»Som ny § 5 tilføjes:

»Landsstyret bemyndiges til at træffe nødvendige foranstaltninger til, at det bliver muligt på Færøerne at erhverve sig den nødvendige uddannelse til brug af radiotelefon, og fastsætte, at fra en nærmere angiven dato skal der i færøske skibe være påmønstret en mand, der kan bevise at have den nødvendige kendskab til brug af radiotelefon.»

2. og 3. viðg. 19. desbr. Uppskot nevndarinnar samtykt 16—0.

82. *Havna- og fortoyningsgjald á Skálafirði.*

14. desember framlagt

Álit.

Kongshavnar havnastýri hevur 5. desember 1949 sent lögtinginum søljóðandi skriv:

»Á fundi í havnarslýrinum fyri Kongshavnar havnavegin, tann 25. november 1949, hvar Gøtu, Sjóar og Nes kommunumeð vóru møttir, varð viðlíkið at biðja tað heiðraða lögting um at uppseta havnagjaldið til 17—18 oyru pr. registarton; tað er nú 10 oyru.

Somuleiðis varð viðtikið at biðja lögtingið um at frétaka havnakassan frá plíktini at halda fortoyningarnar á fjørðinum og niðursela fortoyningsavgiftina til ca. kr. 48 um árið.«

Nevndin mælir til at koma umsóknini á mæti tó soleiðis, at havnagjaldið fyri skip, ið koma inn á havnækið á Skálafirði, ikki fer upp um tað, sum er galdandi fyri størri havnir, t. d. Klakksvík, Fuglafjørð, Tvøroyri og Vág.

Viðvíkjandi fortoyningsgjaldinum skrivur havnarstýrið, at teir ikki vilja vera plíktaðir til at halda fortoyningar á Skálafirðinum og skjóta upp, at fortoyningsgjaldið verður sett til ca. 48 kr. um árið.

Fleitta heldur nevndin vera hóskandi og selir tí fram soljóðandi

Uppskot.

- I. Tað verður givið landsstýrinum í hendi at góðkenna havnagjaldið fyri Skálafjørðin soleiðis, sum lært er fram í álitinum.
- II. Tingið mælir til, at landsstýrið góðkennir, at fortoyningsgjaldið á Skálafjørðinum verður sett til ca. 48 kr. um árið.

2. viðg. 16. og 3. viðg. 17. desbr. Uppskot nevndarinnar pt. I og II samtykt 16—0.

83. Havna- og vegamál.

14. desbr. framlagt álit og broytingaruppskot, 17. desbr. broytingaruppskot.

Álit

viðv. studningi til lendingar:

Standandi studningar til lendingar eru tils. o. u. $\frac{3}{4}$ av kr. 1.340.000 = kr. 1.005.000; herav eru tó ca. kr. 227.000 studningar, ið ikki er tøkur fyrr enn fíggarárið 1950/51 og fylgjandi ár.

Tá skyldurnar viðvíkjandi lendingarstudningum, ið álagdar eru landskassanum, soleiðis eru slórar, og landsstýrið tess vegna hevur heitt á nevndina um at vera sparin við tilsegnum um studning í ár,

hefur nevndin reynt at hildið aflur við játtanum og samtykt at avmarka ta tíð, slíkar játtanir vera galdandi til sama tíðarskeið, sum til-mælt er at galda fyri vegir.

Uppskot.

- A. Allir studningar, sum í lätuni eru galdandi, verða at galda til 31. mars 1951.
- B. 1. apríl 1951 fara allar játtanir, samtyktar í tingsetuni 1948/49 ella fyrr, úr gildi og vera ikki endurnýggjaðar uttan so, at umsókn herum fyriliggur, og at góðar grundir eru fyri eini endurnýggjan.
- C. Tær játtanir, ið samtyktar verða í hesi tingsetu, fara úr gildi 31. mars 1952, og annars verða lendingajáttanir fyri eftirtíðina bert at galda fyri tað fíggjarárið, ið byrjar í somu tingsetu, játtanin verður samtykt, og tað eftirfylgjandi, og verður tað sama at galda viðvíkjandi endurnýggjing, sum nevnt er undir B.
- Studningar, ið játtaðir verða yvir tvey ella fleiri fíggjarár, verða galdandi eitt fíggjarár út yvir tað árið, seinasti partur av játtanini fellur til gjaldingar.

D.	Nýj áttanir eru:		Studn. er $\frac{3}{4}$ av kr.
	Kommuna	Studningurin er til:	
	Viðoyar	Eykastudningur til lending- ina í Múla..... $\frac{3}{4}$ av kr. 2.300	
		Eykastudning til lendingina við Leitið..... - - - 1.200	3.500
	Húsa	Leinging av lendingibrúgv og gerð av bála- drátti á Húsum.....	40.000
	Elduvíkar	Til betan um lendingsviðurskiðtini í samráð við landsverkfrøðingio	10.000
	Fuglafjarðar	Eykastudning til lendingina á Hellanum ..	14.000
	Gjáar	Eykastudn. til upptøku av gróti úr gjónni o. ø.	8.000
	Haldórsvíkar	Til trygging av grótvegginum undir havnar- plássinum í Haldórsvík	6.000
	Hvalvíkar	Lendingibrúna í Hósvík $\frac{3}{4}$ av kr. 15.000	
		- Hvalvík - - - 25.000	40.000
	Kollafjarðar	Lendingibrúgv á Signabø.....	10.000
	Fámjns	Motorspæl til bátadrátt á Fámjio	5.000
	Kirkju		6.000
	Skálavíkar		6.000
			<u>148.500</u>

- E. Allir studningar til motorspæl til bátadráttir eru freytaðir av, at avvarandi kommunu átekur sær útreiðslurnar við gerð av húsi og til umsiting av spælinum.
- F. Standandi studningar til umvæling av bryggjunni á Válinum, ið játtaðir eru til Vestmanna kommunu, verða fluttir til Kvívíkar kommunu. Hetta eru avvarandi sóknarstýrir komin ásamt um sbr. semjuna, dags. 3. des. 1949, teirra millum, um hvussu havnaviður-skiftini inni á Vestmanna skulu skipast.
- G. Um Froðbiar kommunu ynskir at yvirtaka bryggju fa. N. P. Mortensens eftf.'s á Hvítanes, og um nevnda firma einki hevur ímóti, kann verða veittur studningur til umvæling av hesi brúgv burtur av tí játtan kommunan hevur sbr. 10-ára havnarættlanina 1948—57, ella eisini kann studningurin, sum í tingsetuni 1947—48 varð játtaður til Skúlabrúna, flytast til hesa brúgv.
- H. Studningurin — $\frac{3}{4}$ av kr. 15.000 — ið Tórshavnar uttanb. kommunu hevur standandi, fellur burtur.
- I. Viðvíkjandi dýpingini av havnini í Hovi verður landsverkfrøðingurin biðin um skjótast gjørligt at útvega byggi- og kostnaðarættan.

Broytingaruppskot

frá William Smith.

Til nevndarinnar uppskot pkt. 1 verður at skoyta uppí: Til hesa havn verður fyrihild játtað kr. 25.000 um árið í 2 ár.

Álit

viðv. studningi til vegir.

Støðan er henda tann 1. novbr. 1949:

Elduvíkar kommuna (Fjarðavegurin).....	kr.	14.226,00
Gøtu — — — — —	-	5.875,00
Porkeris — (Porkeris-Høvs vegurin) —	-	5.165,50
Tórshavnar — (Oyggjarvegurin)	-	205.792,00

Viðvíkjandi Fjarða- og Oyggjarvegnum hevur støðan nú verið tann sama í fleiri ár, og lítil vón er um at fáa hesar veginar gjørdar, um ikki broyting verður gjørd í entreprisusáttmálanum við Tórshavnar kommunu um gerð av Oyggjarvegnum og um ikki viðvíkjandi Fjarðavegnum verður farið burt frá tí vanliga mannagongd at avvarandi kommunu ger og umvælir vegin á sínum øki. Gøtu kommunu hevur lítlan ábuga fyri vegnum og er stúrin fyri at fáa enn longri vegastrekki at halda, og síðan Funningsfjørður og Elduvík vórðu sjálvstøðug kommunu er arbeiðis- og peningaorkan her vórðin so lítil, at neyvan kemur stórvegis burturúr.

Tórshavnar kommuna hevur í hesi tingsetu sent inn umsókn um broyting av áðurnevnda sáttmála, og verður lí hetta mál, helst saman við Fjarðavegsspurninginum at viðgera, tá ið tingið kemur saman aftur til várs.

Nevndin hevur havt samráðing við umboðsmenn fyri Gøtu, Sjóar og Elduvíkar kommunur um gerð av Fjarðavegnum og vegnum runt Skálafjørðin.

Játtanir samtyktar 1940 og seinri.

Standandi studningar, játtaðir til dyrkingarvegir o. t., eru tils. o. u. $\frac{3}{4}$ av kr. 360.000	= kr. 270.000
og av studningi til samferðsluvegir standa tils. o. u. $\frac{3}{4}$ av kr. 930.000	= - 697.500
Harumframt er játtað til Rangabolsvegin.....	- 150.000
og hevur landsstýrið flogið heimild til at nýla til veg Hvítanes—Sund og bryggju á Sundi og í Kirkjubø ..	- 40.000
	tils. o. u. kr. 1.157.500

Saman við studningum, játtaðir smbr. vegættlanina 1935—40, hevur lögtingið soleiðis viðvíkjandi vegastudningi álagt landskassanum skyldur út við 1.4 mill. kr.

Við tað, at ikki annar peningur heinleiðis er tøkur til rindan av hesum skyldum enn lann, sum vanliga á hvørjum ári verður settur á fíggjarættlanina til vegagerð, kan tað, um tíðirnar broytast soleiðis at bráðliga verður farið undir nógv vegarbeiði, verða neyðugt at fáa til vegar serliga nógvan pening til hetta mál, — ella at standa í afturhond við studningi til kommunurnar. Nevndin heldur tí ikki vera rætt at lata vegujáttanir, ið ikki vera nýttar, ganga aftur ár undan ári, men tilmælir at avmarka ta tíð, ein vegajáttan er galdandi, til 2 fíggjarár aftaná hon er játtað. Studningurin verður so ikki endurnýggjaður uttan so, at umsókn berum fyriliggur, og at góðar grundir eru fyri eini endurnýgging, t. d. at arbeiðið er í gerð.

Uppskot.

- A. Allir studningar, sum í lötuni eru galdandi, verða at galda til 31. mars 1951.
- B. 1. april 1951 fara allar játtanir, samtyktar í tingsetuni 1948—49 ella fyrr, úr gildi og vera ikki endurnýggjaðar uttan so, at umsókn berum fyriliggur, og at góðar grundir eru fyri eini endurnýgging.
- C. Tær játtanir, ið samtyktar verða í hesi tingsetu, fara úr gildi 31. mars 1952, og annars vera vegajáttanir fyri eftirtíðina bert at galda fyrri tað fíggjarárið, ið byrjar í somu tingsetu, játtanin verður samtykt, og tað eftirfylgjandi, og verður tað sama at galda viðvíkjandi endurnýgging, sum nevnt er undir B.

D. Kommuna	Nýjáttanir til dyrkingarvegir o. l. eru : Studn. er til:	Studn. er $\frac{3}{4}$ av kr.
Viðoyar	o. n. 100 m av vegi við Dalá og brúgv um hana.....	6.000
Mikladals	Vegir í Mikladali og Trøllanesi.....	8.000
Húsa	Framh. av vegi norðureftir frá Húsum....	5.000
Oyndarfjarðar	o. n. 400 m av vegi í Oyndarfirði.....	10.000
Nes	Ovara veg á Glyvrum..... $\frac{3}{4}$ av 6.000 kr. Frh. av Gerðisv. á Toftum - - 2.000 — Frh. av Hamrav. á Toftum - - 6.000 — Veg oman á Gomlustøð í Lamba..... - - 8.000 —	22.000
Sjóar	Veg móti leim ovaru Laga- húsunum á Strondum..... $\frac{3}{4}$ av 2.500 kr. Veg innan Glyvur..... - - 6.000 —	8.500
Sunda	Veg frá samferðsluvegnum gjøgnum ovaru gerðini (Norðskála).....	2.000
Gjáar	Framh. av veg gjøgnum bœin.....	10.000
Saksunar	Framh. av veg við Svartá.....	3.000
Kvívkar	Verjugarð fram við Toftará (undir útgrevstr- arøkinum..... $\frac{3}{4}$ av 7.500 kr. o. n. 100 m frh. frammi á Kleiti..... - - 2.800 —	10.300
	Standandi studningur til gerðið handanfyri Leitið verður fluttur til framhald av vegnum yvir á Heygum.	
Kaldbaks	Eykastudn. til veg í Soylogarðum (gjørdur)	2.500
Tórs. úttanb.	o. n. 150 m av vegi í Norða- dali..... $\frac{3}{4}$ av 4.000 kr. o. n. 100 m av vegi í Syðra- dali..... - - 3.000 — o. n. 100 m av vegi gjøgn- um gl. bœin í Hoyvík..... - - 3.000 —	10.000
Hests	Veg suðureftir.....	5.000
Mykines	Trygging av gongd út í holmin.....	1.000
Sands	Vegin Traðir—Royndarbrúkið..... Avlopið av studningum til vegin í Söltvíks- klivum verður flutt til vegin Traðir—Roynd- arbrúkið.	6.000
Skálavíkar	Heiðarhagavegin.....	5.000
Skúoyar	Veg undir Hamri (gjørdur) $\frac{3}{4}$ av 2.200 kr. Veg úti á Bø..... - - 7.800 —	10.000
Pockkeris	Framh. av vegnum móti trøð Lars Müllers	2.000
Vágs	Framh. av vegi norður í Dal.....	20.000
Sunnbiar	Framh. av vegnum móti Akrahyrgi.....	15.000
		<u>161.300</u>

E. Kommuna	Nýjáltanir til samferðsluvegir eru:	
	Studn. er til:	Studn. er $\frac{3}{4}$ av kr.
Elduvíkar	Veg inn eftir Hjellum	3.000
Kvívíkar	Veg Leynar—Skæling	10.000
Tórsh. uttanh.	Veg oman í bygdina á Hvítanesi	10.000
Bíggjar	Vegin Bøur—Sørvág	10.000
Sands	Breiðkan av Sand-Skopunur vegnum	10.000
Húsavíkar	Skarvanesvegin	$\frac{3}{4}$ av 5.000 kr.
	Dal—Húsavíkar vegin	15.000 —
Sunnbiar	Vegin Víkarbyrgi—Vøtt	4.000
		<u>Tils. 67.000</u>

- F. Landsverkfrøðingurin verður biðin um at fáa til vegar byggi- og kostnaðarætlan fyri vegi frá Hvítanesi til Sunds.
- G. Landsverkfrøðingurin, sum hevur biðið ingenjörfirma geva leysliga byggi- og kostnaðarætlan fyri tunnel gjøgnum fjallið við Manna-skarð út frá tí jarðfrøðiliga kanning, ið fram er farin, verður biðin um eisini at útvega líknandi kanning við byggi og kostnaðarætlan fyri tunnel frá Trongisvágsdalinum móti Hvalbø.
- H. Jáltað verður til Hvalvíkar kommunu 50 pct. av útreiðslunum til keyp av traktori til vegagerð undir treytum, sum uppskotið av landsverkfrøðinginum, tó ikki yvir kr. 30.000.
- I. Til vegaristir yvir samferðsluvegir verður at veita kr. 1000 í sludningi til hvørja rist. Byggiháttur og arbeiði skal góðkennast av landsverkfrøðinginum. Studningurin verður at gjalda úr veg-grunninum (av leim kr. 100.000, ið árliga verða veittar til breiðkan av brúm, rættan av suidum o. t.)

Broytingaruppskot

frá

Wm. Smith, Poul Petersen, Hákon Djurhuus og Anth. Sørensen:

Til uppskot nevndarinnar pkt. G. verður at skoyta uppí: Til hesa seinru tunnel verður fyribils jáltað kr. 50.000.

Broytingaruppskot

frá P. Petersen o. fl.

Í fjór kom umsókn frá Eiðis-, Haldórsvíkar- og Sunda kommunum, undantikin av eini fólkaadressu frá nógvum fólki í hesum kommunum um dýping av Streyminum, soleiðis at størri fær, vanlig fiskiskip v. m., kunna fara um hann.

Henda umsókn hevur ligið frammi í Havnar- og veganevndini í vefur, men er ikki komin við í nevndarinnar uppskoti til tingið.

Ásannandi lýðningin í hesum máli loyva vit undirskrivaðu okkum at seta fram hetta

broytingaruppskot

Sum nýtt pætti J. verður sett:

Landsverkfæðingurin fær álagt at biðja entreprenørfirma kanna og meta um eina dýping av Streyminum, so sum borið við omanfyri, gera skitsuprojekt og kostnaðarætlan at leggja fyri tingið í komandi tingsetu.

Tær útreiðslur, sum standast av hesum arbeiði, verða at leggja út úr landskassanum konto: gr. 9, 3.

Broytingaruppskot

frá Hans Iversen o. fl.

Sum nýtt pkt. K. í uppskotinum verður sett:

Verkfæðingsskrivstovan verður biðin um at gera tekning og kostnaðarætlan yvir eini leingjan av 15 m av lendibrúnni í Streymnesi.

2. viðg. 16. og 3. viðg. 17. desbr. Atkvøðngr. 20. desbr. — Uppskot nevndarinnar viðv. lendingar pt. A. B. C. og pl. D. E. F. G. H. I. samtykt 19—0. Broytingaruppskot frá P. Petersen um nýtt pt. J. samtykt 14—0. Broytingaruppskot frá H. Iversen o. fl. um nýtt pt. K. samtykt 17—0. Broytingaruppskot frá Wm. Smith fall 8—0. Uppskot nevndarinnar viðv. vegir pt. A.—D. samtykt 13—0. Broytingaruppskot frá Wm. Smith o. fl. til pt. G. samtykt 13—0, pt. G. so broytt samtykt 14—0. Pt. A.—I. samtykt 17—0.

84. Frágreiðsla frá Oyrnafjallsnevndini.

1. viðg. 20. desbr. Framlagt álit 23. januar 1950. (R. Long og J. Fr. Øregaard v. f.).

Nevndarálit.

Oyrnafjallsnevndin hevur í skrivi av 14. desember 1949 givið lögtinginum frágreiðing viðvíkjandi rakstrinum av og tilgonguni við Oyrnafjalli, síðani tingið keypti tað frá danska statinum.

Hjálagt frágreiðingini liggja:

1. s/s »Oyrnafjall«, saldobalansi pr. 1. oktober 1949 av Johannes Jacobsen, roknskaparførara.
2. Frágreiðing um s/s Oyrnafjall eisini av Johannes Jacobsen.
3. Údráttur úr roknskapi pr. 31/1 1948 viðvíkjandi skipsins rakstri frá 19/10 47 til 28/4 1948 undir T. C. Christensen & Co.
4. Uppskot til lógir fyri partafelagið »Farm«, Tórshavn, útarbeitt av Poul Petersen eftir áheitan av nevndini samsvarandi lögtings-samtykt.
5. Avskrift av gerðabók »Farmes«.

Nevndin, ið hevur havt málið til viðgerðar, mælir tinginum til at góðkenna frágreiðingina við skjølum.

Harmiligt er, at farmasiglingin hjá Oyrnafjalli hevur verið fyri so stórum óhappom, serliga er at nevna tær ovurdýru umvælingar, ið skipið hevur fingið bæði beint aftaná keypið og undir siglingini.

Tað, ið hendi, tá ið kyndaragongdirnar vórðu niðurbrendar, er tað versta, ið skipið hevur verið úti fyri. Og kom hesio skaðin ikki bara at nerva driftna við tapinum av, at ein góð timechartring fyri 6 mánaðar fór fyri skeyti, og skipið kom at liggja leingi stilt við dagligum stórum rakstrarútreiðslum sum rentu, avdrátt, manningarløn, vistir o. a. m. Men sjálf afturgerðingin av kyndaragongdunum varð ikki tikin av tryggingini, tí skipið er tryggjað eftir danskum treytum, ið ikki rindar fyri skaðar í maskinuni, um teir eru hendir av manna-ávum. Og tessverri máttu menn ásauna, at niðurbrenningin av kyndaragongdunum skyldaðist einum ófatuligum gáløysi og óskeltni.

Allar hesar eykumvælingarútreiðslur kunnu ikki verða roknaðar sum virðisøking, og tá ið farmaskip eru farin niður í söluvirði, síðani lögtingið keypti Oyrnafjall, heldur nevndin, at skipsins trygging-virði ikki kann fara upp um 2 mill. kr.

Samsvarandi keypiskeytið og samráðingarnar við statsmyndugleikarnar um endurgjald fyri skip, ið Føroyingar hava mist av kríggs-ávum, skal Føroyum lutast ein part av endurgjaldinum, ið danska ríkið fær frá Týsklandi fyri skipatap. Føroya partur varð mettur til $\frac{1}{25}$.

Fyri flggjarstöðu »Farmes« er neyðugt, at uppgjørt verður, hval ið Føroyar eiga av endurgjaldinum, og verður hesin partur so við rentum at skriva av uppá høvuðsstólin.

Lond víða hava lagt nógv á fyrri at endurnýggja tað, ið fór undir krígunum, og roynt varð at lynna teim tiltøkum væl við rúmunum og bíligum lánum. Í hesum sambandi kann verða tikið til, at frá Noregi gongur fregn av, at staturin har einans hevur roknað sær 2 % fyrri lán, ið hann hevur lænt til endurnýggjan av landsins farmaflota.

Tá ið Føroyar viðvíkjandi farmasigling og sjóvinnu í síni heild liggja á sama bógví sum Noregi og lond, ið høvuðssakliga hava hjalli á sjónum, og tá ið Oyrnafjall, sum talan er um í hesu syftu, tørvar munandi fíggarbót, mælir nevndin til at søkja statin um at seta rentuna fyrri sítt krav til lögtingið fyrri Oyrnafjall niður í 2 %.

Nevndin ynskir sterkt at undirstrika týðningin av, at Oyrnafjall gongur inn sum eitt lið í farmaflutninginum av landsins egnum vörum sum salt, kol, salt- og klippfisk o. a., soleiðis sum nú tey fystu stigini eru gjørd til og sum nevndini kunnu, stýrið fyrri »Oyrnafjalli« arbeiðir fyrri og hevur samráðingar við ávarandi landsins feløg og samtøkur um.

Uppskot.

- I. Løgtingið góðkennir frágreiðing nevndarinnar.
- II. Løgtingið samtykkir, at rakstur Oyrnafjalls verður at fara fram fyrri landsins rokning og umseting av einum av tinginum valdum 5-mannastýri.
- III. Løgtingið setur tryggingarvirði Oyrnafjalls til 2 milliúnir krónur.

IV. Reglugerð fyrri rakstur Oyrnafjalls.

1.
Farmasigling landsins (løgtingsins) við skipinum Oyrnafjalli verður rikin undir navninum »Farmur«.

2.
»Farmur« verður landsins vegna umsitin av einum 5-mannastýri, sum løgtingið velur fyrri 3 ár. Á hvørjum ári verða nývaldir 2 og 2 og 1.

3.
Stýrið skipar seg sjálvt við formanni og næstformanni, tekur ta manning, ið tørvar, harundir neyðugar skipsmidlarar.

4.
Starvssamsýning til stýrið verður at seta av landsstýrinum eftir tilmæli frá fíggarnevndini.

5.
Landsstýrið ferir umsjón við rakstrinum, fær útskrift av gerðabók Farms fyrri hvønn stjórnarfundin og fær roknskaparyvirlit og frágreiðing hálv árliga.

6.
Ársroknskapur verður granskoðaður av landsins roknskapar-granskorum og góðkendur av tinginum.

- V. Løgtingið heilir á ríkisstýrið um at fáa uppgjört, hvat ið tilkemur Føroyum sambært samráðingar um býli slatskassans og Føroya landskassans ímillum av endurgjaldinum frá Týsklandi fyri skipatap undir seinasta heimsbardaga.
- VI. Løgtingið heilir á ríkisstýrið um at fáa sett slatsins rentukrav uppá lán viðvíkjandi Oyrnafjalli til 2 % p. a.
- VII. Álagt verður stýri Farms og heitt verður á p/f Trolkol, l/f Føroya Fiskasølu, A/S North Atlantic Saltcompany og onnur feløg og virki, ið arbeiða í Føroya vinnu at royna at fáa skipað eitt samarbeiði, so »Oyrnafjalli« allíð verður at hava nóg mikið av lönandi farmasigling.

2. viðg. 25. og 3. viðg. 27. januar 1950. Uppskot nevndarinnar pt. I. og II. samtykt 15--0. Pt. III. samtykt 14--0 og pt. IV. samtykt 15--0. Pt. V. samtykt 16--0 og pt. VI. fall 5--0. Pt. VII. samtykt 17--0.

85. Val av álitismonnum og nevndum.

Tann 28. januar 1950 fór fram val av álitismonnum og nevndum:

1. Fólkatingsvalnevnd.

A. Suðurstreymoyar prestagjald.

a. fastir limir.

Arnold Egholm, kassameistari, Tórshavn, H. O. Hansen, direktørur, ibd., Nyholm Debess, rørleggjari, ibd., H. A. Djurhuus, lærari, ibd., J. P. Henriksen, iðkassator, ibd., Chr. Guttessen, málari, ibd., Ole Chr. Skaale, chaufførur, ibd.

b. Tiltaksmenn.

Oluf Nielsen, prentari, ibd., Clement Clementsen, keypmáður, ibd., Th. J. Jacobsen, telegrafistur, ibd., Johs. Simonsen, múrari, ibd., Andor Eiríkstoft, limburmaður, ibd., Johs. Weihe, stjóri, ibd., Joen Jacobsen, fiskimaður, ibd.

B. Norðstreymoyar prestagjald.

a. Fastur limur.

Aksel Hansen, prokuristur, Vestmanna.

h. Tiltaksmaður.

Hans Iversen, keypmáður, Kvívík.

C. Eysturoya sýsla.

a. Fastur limur.

Sigurd Petersen, Fuglafirði.

b. Tiltaksmaður.

Job. M. Fr. Poulsen, lærari, Strondum.

D. Norðuroya sýsla.

a. Fastur limur.

Sofus Larsen, bakari, Klakksvík.

b. Tiltaksmaður.

Einar Waag, bryggjari, Klakksvík.

E. Vága sýsla.

a. Fastur limur.

Poul Joensen, lærari, Sandavági.

b. Tiltaksmaður.

Eli Lauritsen, Sørvági.

F. Sandoyar sýsla.

a. Fastur limur.

Gunnar Winther, revisor, Sandi.

b. Tiltaksmaður.

Hákon Dam, lærari, Sandi.

G. Suðuroya sýsla.

a. Fastur limur.

Jasper Holm, Tvøroyri.

b. Tiltaksmaður.

J. Baia, hankastjóri, Tvøroyri.

2. Løgtingsvalnevnd.

A. Suðurstreymoyar prestagjald.

a. Fastir limir.

Thomas Jacob Jacobsen, telegrafistur, Tórshavn, H. O. Hansen, direktørur, ibd., Andor Eiríkstoft, timburmaður, ibd.

b. Tiltaksmenn.

Carl Jensen, direktørur, ibd., Chr. Guttessen, málari, ibd.

B. Norðstreymoyar prestagjald.

a. Fastir limir.

Hans Nolsøe, kassameistari, Vestmanna, Poul Johs. Samuelsen, keypmaður, Haldórsvík, Haldor Olsen, Vestmanna.

b. Tiltaksmenn.

Samuel Jacob Egholm, kongsbóndi, Streymnes, Eyolvur á Heygum, Vestmanna.

C. Eysturoyar sýsla.

a. Fastir limir.

Elieser Reynberg, Fuglafirði, Joh. M. Fr. Poolsen, lærari, Strondum, Jacob Simonsen, lærari, Gøtu.

b. Tiltaksmenn.

Johs. Petersen, træsmiður, Saltnesi, Samuel P. Hansen, Norðragøtu.

D. Norðuroya sýsla.

a. Fastir limir.

Olaf Olsen, keypmaður, Klakksvík, Absalon Matras, keypmaður, Hvannasundi, Hans Biskopstøð, kongsbóndi, Klakksvík.

b. Tiltaksmenn.

Karl Joensen, kongsbóndi, Klakksvík, Debes Christiansen, keypm., Norðdepli.

E. Vága sýsla.

a. Fastir limir.

D. Danielsen, lærari, Sørvági, D. P. Nielsen, keypmaður, Miðvági, J. H. Samuelsen, lærari, Miðvági.

b. Tiltaksmenn.

Søren Danielsen, brævsamlari, Miðvági, Th. J. Thomsen, fiskimaður, Sørvági.

F. Sandoyar sýsla.

a. Fastir limir.

Gunnar Winther, revisor, Sandi, Anthonius Sørensen, keypmaður, Húsavík, J. Kristen Joensen, keypmaður, Sandi.

b. Tiltaksmenn.

Edvard Hjalt, træsmiður, Sandi, J. Dalberg, royndarstjóri, Sandi.

G. Suðuroya sýsla.

a. Fastir limir.

Johan Djurhuus, lærari, Vági, Jasper Holm, Tvøroyri, Gunnar Petersen, kontoristur, Tvøroyri.

b. Tiltaksmenn.

Daniel Oliver Holm, keypmaður, Hvalba, Samuel Johansen, lærari, Vági.

3. *Vørunevndin:*

J. Fr. Øregaard, Wm. Smith, S. Ellefsen, Fr. Bláhamar, A. Sørensen, H. Iversen, P. H. Weihe.

Tiltaksmenn.

S. P. Zachariasen, Trygvi Samuelsen, Poul Petersen, Hákon Djurhuus, Martin Holm, Johan Poulsen, J. P. Henriksen.

4. *Kirkjustjórnin:*

S. Ellefsen, Johan Poulsen, J. Fr. Øregaard.

5. *Skúlastjórnin:*

P. M. Dam, R. Long, Johan Poulsen.

6. *Grannskoðarar til Færo Amts Sparekasse:*

Aakjær Jensen, Keypmannahavn, Hákon Dam, Sandi.

Tiltaksmaður:

Sofus Hvidtfeldt, Tórshavn.

7. *Nevndin fyri Føroya realskúla:*

J. P. Henriksen, Tórshavn, Jens Pauli í Dali, Tórshavn, Johan
Danielsen, postmeistari, Tórshavn.

8. *Nevndin fyri Skipafelagið Føroyar:*

O. J. Jensen, Tórshavn, P. M. Dam, Tvøroyri.

9. *Umboðsmaður tingsins á aðalfundi Skipafelagsins Føroya:*

Poul Niclasen.

Tiltaksmaður:

Hákon Djarhaus.

10. *Umboðsmaður tingsins á aðalfundi p/f Sjóvinnubankans:*

Poul Niclasen.

Tiltaksmaður:

Trygve Samuelson.

11. *Skúlabókanevndin:*

R. Long,	Tiltaksmaður:	M. Holm, Tórshavn.
P. M. Dam,	„	J. H. Danbjørg, Porkeri.
Joh. M. Fr. Poulsen,	„	Poul Niclasen, Tórshavn.

12. *Stýrið fyri Vinnulánsgrunnin:*

Poul Petersen,	Tiltaksmaður:	Th. Petersen.
Rich. Long,	„	Jens Pauli í Dali.
P. M. Dam,	„	Johs. Weihe.
Johan Poulsen,	„	Aage Mikelsen.
J. P. Henriksen,	„	J. Fr. Øregaard.

13. Grannskoðarar fyri Vinnulánsgrunnin:

J. H. Schrøter, Tórshavn, Hákon Dam, Sandi.

14. Stýrið fyri „Mentunargrunn Føroya Løgtings“:

P. M. Dam, Richard Long, Johan Poulsen.

Tiltaksmenn:

S. P. Zachariasen, Martin Holm, Poul Niclasen.

*15. Nevndin fyri Kong Kristian X og
Dronning Alexandrines legal:*

Georg Lindenskov-Samuelsen, Tórshavn.

16. Stýrið fyri Jólamerkilægatið:

Edw. Milens, Tórshavn.

17. Stýrið fyri Føroya vanlukkutrygging:

J. P. Henriksen, Johan Poulsen, Poul Petersen.

Tiltaksmenn:

Johannes Weihe, J. Danielsen, Th. Petersen.

18. Yvirlíkningarnevndin:

Sigfred Skaale, Tórshavn, Peter Egholm, reiðari, Tórshavn.

Tiltaksmenn:

Esbern Zachariasen, Georg Lindenskov-Samuelsen.

19. Umsjón við fongsilsrúmi:

Johs. O. Joensen, Zacharias Sørensen, Tórshavn.

20. Líkningarráð fyri Føroyar:

Andor Eirikstof, Trygvi Samuelsen, Poul Petersen.

Tiltaksmenn:

Johs. Weihe, O. F. Joensen, Th. Petersen.

21. Oyrnafjallsnevndin:

H. Djurhuus, P. Petersen, P. M. Dam, P. H. Weihe, H. Iversen.

86. Millum- og realskúli í Nes kommunu.

1. viðg. 20. desbr. Framlagt álit 19. desbr. (P. H. Weihe o. h.).

Álit.

Sóknarstýrið fyri Nes sókn vendir sær til Føroya lögting við áheitan um at fáa rætt til at halda millum- og realskúla í sóknini, ella ið hvussu er at fáa eina slíka skipan, at børn, ið ætla sær at taka prógv frá millum- og realskúla, kunnu ganga fyrsta partin av tíðini í skúla í sóknini t. d. tey fyrsta lvey árin. Sóknarstýrið ferir fram, at fólkatalið í sóknini er vaksið so nógv, at bert Klakksvík og Tórshavn liggja frammanfyri.

Av tí, at málið um at sela á stovn millum- og realskúla hevur verið umsøkt aðra staðni frá í Føroyum, og at spurningurin um at sela á stovn ein miðstöðukostskúla í Føroyum enn ikki er greiddur, heldur nevndin, at hetta mál má bíða fyri fyrst og verður líkið upp aftur á komandi ólavsøkutingi.

Uppskot.

Málið um millum- og realskúla í Nes sóknar kommunu verður at bíða fyri fyrst og verður at taka upp aftur á komandi ólavsøkutingi, og verður sóknarstýrið biðið innan ta tíð havt samráðingar við skúlastjórnina.

2. viðg. 20. desbr. Uppskot nevndarinnar fall 9—0.

87. Studningur til fimleikarhøll á Tvøroyri.

20. desbr. framlagt álit (M. Holm og R. Long v. f.).

Alit.

Froðbiar sóknar kommuna hevur sent soljóðandi bræv til lögtingið, dagselt 30/11 1949:

»Vit søktu um studning til og góðkenning av bygging av leikfimis- og svimjingarhøll, sambært tekningar av J. S. Hofgaard, arkitekti. Høllin var mett til at koma at kosta kr. 262.000,—.

Vil flngu studning 20 % frá lögtingi og 20 % frá statl. Men ministerið og skúlastjórn eftir tilmæli frá strótlainspektøri og lækna kravdu hesar broytingar:

Svimjingarhøllin skal vera 12,5 m langur í staðin fyri 11,5 og dýptin so stór, at útløp kann verða gjørt frá eini 3 m vippu. 2 brúsrúm við 4 brúsum skulu gerast við svimjingarhøllina, at tað kann verða møguleiki fyri, at baðið kann verða nýtt av manuligum og kvinnuligum svimjaraum í senn. Úr- og flatingarrúm fyri fimleikarar má verða flutt úr eyslara enda í vestara enda, har sum svimjingarhøllin er o. s. fr., eins og fleiri w. c. mega verða gjørd í samband við úr- og flatingarrúmin, og færir alt hetta við sær, at ein stórur partur av bygninginum má verða breiðkaður.

Breiðkanin av húsinum ber eisini við sær, at tað má flytast longur niðan í brekkuna, ið krevur minnst dupult so nógvan útgrevstur og spreinging og krevur eykakeyp av jørd.

Breiðkanin vil koma at dýrka bygningin við um kr. 73.183,—, og loyvir sóknarstýrið sær havið at søkja um 20 % av meirikostnaðinum í studningi.

Søkt verður eisini ministerið um tilsvareandi studning, sum tingið gevur, og vóna vit, at lögtingið kann geva umsóknini til ministerið silt besta viðmæli.

Nevndin hevur spurt landsslýrisskrivstovuna um støddina av í studningi, ið játtaður er til fimleikarhøll á Tvøroyri, og gevur stýrið hesa frágreiðing, at byggikostnaðurin var ætlaður til 262.500,— kr. og fíggarnevndin, sum í 1948 viðgjørði málið, kundi hugsa sær eina tilfka skipan fyri studninginum, at játtað varð 20 % av kostnaðarællanini ella 52.500,—, og at studningurin varð útgøldin soleiðis:

Kommunan eigur av ikki gøldnum studningi	8.000,— kr.
í 1949 verður veitt	25.000,— „
og í 1950	19.500,— „
	<u>52.500,— kr.</u>

Landsstýrið viðgjörði spurningin um studningsveitan 24. mars 1949 og samtykti at veita studning sambært ællan fíggjarnevndarinnar 20 % av útreiðslunum 262.500,— kr. ella 52.500 kr., og leggur stýrið afturat, at ætlandi er hægsta mark sell fyri studning av veitan av upprunaliga kostnaðarættan, nevnliga 52.500,— kr.

Nevndin heldur, at tá ið ministerið og skúlastjórnin eflir til-mæli frá ítróttaráðgevara og lækna krevja broytingar í tí upprunaliga byggingaryvirilitinum, hvørjar broytingar koma at kosta 73.183,— kr., so at lögtingið letur 20 % av hesum meirakostnaðanum í studningi, eins og tað verður givið viðmæli til, at staturin gevur tilsvarendi studning, aliso 20 % av 73.183,— kr.

Uppskot.

- 1) Tingið heilir á landsstýrið um at veita 20 % av 73.183 kr. í meirjáltan úr fimleikargrunninum.
- 2) Løgtingið biður landsstýrið um at viðmæla, at staturin letur 20 % av tí í álitinum ásetta meirakostnaða av fimleikarhøll á Tvøroyri.

2. og 3. viðg. 20. desbr. Uppskot nevndarinnar pt. 1) samtykt 19-0 og pt. 2) samtykt 12-0.

88. Havnabygging í Tórshavn.

20. desbr. framlagt

Alit.

Tórshavnar býráð hevur sent umsókn, dagsell 8. november 1949, til Føroya lögling um, at lögtingslóg nr. 35 av 31. mars 1949, hvareftir lögtingið samtykti at veita Tórshavnar kommunu ein studning (50 % av byggikostnaðinum) uppá 3.150.000 kr. til bygging av o. u. 115 m av brimgarði við Gulaklett og o. u. 100 m leingjan av eystara brimgarði, verður broytt soleiðis, at laun av tinginum játtaði studningur kr. 3.150.000 kann verða brúktur til tey av býráðnum nú samtyktu arbeiðir, nevnliga:

- a) leingjan av eystara brimgarði við o. u. 100 m, og

- b) bygging av o. u. 195 m av bryggju á vestaru vág í samband við o. u. 25 m av brimverju fyri hesi bryggju.

Sambært áðurnevndu lögtingslóg garanterar tingið eisini fyri láni til nevndu bygging upp til íalt kr. 4.500.000.

Í umsóknini verður annars millum annað skrivað:

»Verkfrøðingaskrivstova Tórshavnar kommunu hevur síðan arbeitt við málinum og gjørt tað fyrireikingararbeiði, ið neyðugt er fyri at nevndu arbeiði kunnu verða útbjóðað í licitatió. Undir hesum arbeiði, har málið hevur verið gjølla kannað, eru verkfrøðingarnir komnir til tað úrslit, at um málið verður framt sum av fyrstan líð ætlað, verður havnin gjørd heilt lamið, við tað at ein stórir partur av tí núverandi og undir bygging verandi bryggjuplássi, sum longu í løtuni er nógv ov lítið, má takast í brúk til arbeiðspláss (útskipan av gróli o. ø.) hjá tí ella teimum arbeiðstakarum, sum fáa arbeiðið upp í hendi.

Verkfrøðingarnir halda tí, at tað, áðrenn farið verður undir brimgarðarnar, verður neyðugt at byggja minst líka so nógv av nýggjum bryggjuplássi, sum tað, ið verður lítið til hrúks sum arbeiðspláss.

Eftir samráðingum við verkfrøðingar okkara hevur býráðið tí á fundi laun 7. oktober 1949 samtykt at fremja havnarmálið soleiðis, sum tað framgongur av hjáløgdu útskrift av gerðabók býráðsins.

Býráðið loyvir sær við hesum at heita á lögtingið við umsókn um, at lögtingslógin má verða broytt soleiðis, at laun av tinginum játlaði studningur kr. 3.150.000.— kann verða bráktur til tey av býráðnum nú samtyktu arbeiði.

Landsverkfrøðingurin hevur havt málið til ummælis. Eftir hansara uppstilling er byggjætlanin nú hendan:

1) Leingjan av eystaru brimgarði o. u.	kr.	4.000.000
2) Brimgarð við Gulaklett o. u. 50 m	„	800.000
3) Bryggjan á Vestaru vág frá Havnar fiskacentral (Skibsteds brúgv) og suður eftir	„	2.400.000
4) Oljubryggja í gloppinum millum 2) og 3	„	230.000
	kr.	<u>7.430.000</u>

Landsverkfrøðingurin styðjar umsóknina og heldur, at sum stóran er, er best at byggja sum umsøkt. Hann heldur eisini, at tað er rætt, at bryggjan frá Skibsteds brúgv (fiskacentralinum) verður gjørd á 8 m's dýpi, soleiðis at størri farmaskip kunnu leggja at her. Her verða eisini tær vørur, sum t. d. kol og salt, ið tey stóru skipini sígla við, goymdar. Tað kann t. d. nevast, at hvørki »Ánana« ella »Oyrna-fjall« kunnu, sum nú er liggja fullastaði við bryggjuna í Havn. Millum annað heldur verkfrøðingurin fram fylgjandi:

»Verður ætlað, at arbeiðið tekur o. u. 7 ár at gera og lögtingið veitir studning smbr. lóg nr. 35, 31. mars 1949, verður kommunan

neydd at taka langfreista lán, stórt 4—4,5 mill. kr. Siga vit, at hesi lán fáast uppá 30 ár og við $4\frac{3}{4}\%$ í rentu, verða árliga útreiðslurnar til afturrindan o. u. 250—285.000 kr. Hetta er ein stór peningahædd at seta sær fyri at rinda árliga í so nógv ár.

Eg skal sambært áðurnevndu sjónarmið mæla til, at tingið, sum hevur játtað 3,15 millión í studningi til nevndu brimgarðar, endurjáltar henda studning, sjálvi um byggjætlanin verður boytt soleiðis, at nakað av peninginum verður nýttur til gerð av bryggju innan fyri garðarnar, ið við tí treyt at Tórshavnar havn ikki má lutlaka í útreiðslunum, ið standast av nevndu bygging við meir enn 50 % av ársvinninginum árliga. Henda treyt skal forða fyri, at øll byrðan verður lögð á havnina og gera hana ov peningaveika til at útgera havnina, soleiðis sum hon eftir nútímans krøvum eigur at vera.

Fíggarnevndin er samd við býráðið og landsverkfrøðingin í, at neyðugt er at broyta ta byggjætlan, ið lá til grundar fyri lóg nr. 35, 31. mars 1949, og vil tí tilmæla, at nevnda lóg verður broytt.

Nevndin er eisini samd í tí áskoðan, landsverkfrøðingurin setur fram, at øll byrðan av hesi bygging ikki má verða lögð á Tórshavnar havn, tí hon hevur nógvur aðrar nppgávur at røkja eisini: at útbyggja havnarlássini, at fáa til vegar tey tól, ið neyðug eru í eini tífkari havn, um hon skal vera taluliga nútímans, at útbyggja bryggjurnar inni á báðum vágunum og m. a.; alt landið hevur áhuga fyri at arbeiðið í Tórshavnar havn, sum er miðstöðuhavnin, gengur so lættliga og so ódýrt sum gjørligt.

Uppskot

til

løgtingslóg um broyting í løgtingslóg nr. 35, 31. mars 1949,
um havnabygging í Tórshavn og Leirvík.

§ 1.

Í løgtingslóg nr. 35, 31. mars 1949, verður § 1 broytt og orðað soleiðis:

Landsstýrið verður heimilað at góðkenna bygging av hesum havnagerðum í Tórshavn:

1. Bygging av o. u. 50 m langum brimgarði út frá Gulakletti.
2. Bygging av bryggju millum Gulaklett og Skibsteds brúgv.
3. 100 m leinging av verandi brimgarði.

Úr landskassanum veitir løgtingið í studningi til hesar havnagerðir 50 % av byggikostnaðinum, ið hægst 50 % av kr. 6.300.000,—. Studningurin — kr. 3.150.000,— kemur til vegar á henda hátt: lann upphædd, ið eftir er frá lingsins játtan 1942 verður sett upp til kr. 800.000,— og verður játtanin endurnýggjað soleiðis, at útgjaldan av hesum peningi fer fram við helvt av byggikostnaðinum. Harumframt verða kr. 235.000,— at seta á tingsins fíggarlóg hvørt ár í 10 ár, fyrstu ferð fyri árið 1950/51.

Løglingið heimilar landsstýrið at taka ábyrgð fyri og geva loyvi til tøkni av lánum, ið Tórshavnar kommuna tekur til ta í hesi lóg nevnda bygging og til bygging av bryggjum á Fystari- og Vestarivág, upp til ialt kr. 4.500.000,—.

Tórshavnar kommuna útvegar ultan fyri kostnaðin, tey øki, ið skulu nýlasí, um neyðugt við ekspropriation.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

Lagtingslov om ændring i lagtingslov nr. 35 af 31. marts 1949 vedrørende havnebygning i Tórshavn og Leirvík.

§ 1.

I lagtingslov nr. 35 af 31. marts 1949 ændres § 1 til:

Landsstyret bliver bemyndiget til at godkende udførelsen af disse havnebygningsarbejder i Tórshavn:

1. Bygning af en 50 m lang dækmole ud fra Gulakleiti.
2. Udførelse af kaj anlæg mellem Gulakleiti og Skibsteds brúgv.
3. 100 m forlængelse af den eksisterende dækmole.

Til disse anlæg yder lagtinget af landskassen et tilskud stort 50 % af bygningsomkostningerne, dog højst 50 % af kr. 6.300.000. Tilskudssummen kr. 3.150.000,— tilvejebringes på følgende måde: det beløb, der står ubenyttet fra tingets tilsagn af 1942, forhøjes til kr. 800.000 og tilsagnet fornyes således, at udbetaling af disse penge sker med halvdelen af byggeomkostningerne. Desuden bliver at bevilge på tingets budgetlov hvert år i 10 år kr. 235.000,—, første gang året 1950/51.

Lagtinget bemyndiger landsstyret til at garantere og give tilladelse til optagelse af lån, som Tórshavn kommune optager til de i denne lov nævnte arbejder og til udførelse af kaj anlæg ved Østre- og Vestrevåg, op til ialt kr. 4.500.000,—.

Tórshavn kommune erhverver, uden for byggeomkostningerne, de arealer, som skal benyttes, om nødvendigt ved ekspropriation.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. og 3. viðg. 20. desbr. Lógaruppskotsins § 1 samtykt 18—0.
§ 2 samtykt ultan atkvøðugreiðslu og lógaruppskotið í síni heild samtykt 18—0.

89. *Havnabygging í Sjóar kommunu (við Hulkinn).*

20. desbr. framlagt

Álit.

Sóknarstýrið í Sjóar kommunu hefur 9. desember í ár sent tinginum hessa umsókn:

»Sjóar sóknarstýri loyvir sær herved at søkja um at fáa lann studning, ið tilsagdur er sambært 10-ára ællanina 1948/57 fyri havnabygging, til bryggju við Hulkinn, hækkaðan til 50 % av kr. 275.000, t. e. ein hækkan uppá 50 % av kr. 100.000.

Kommunan hevur í vár yvirtikið ogn Valdemar Lützens við Hulkinn t. e. eitt 320 m² stórt pakkhús og 24 m long træbryggja. Síðan hevur kommunan bygt 180 m² pakkhús afturat. Plássið við Hulkinn verður ógvuliga nógv nýtt til upplegging av fiski og hartil er at siga, at einki pláss í landinum er betri og fá eins góð og betta at liggja við í øllum veðri, og verður tað tí eisini líðan nýtt av skipum, ið mugu frá umliggjandi havnum at kroka og av trolarum, ið blása av.

Bryggjan, ið nú er her, er tíverri í ógvuliga ringum standi, og er sera primitiv, neyðugt verður tí, íðan leingi at gera stórar umvølingar har. Hartil kemur eisini, at hon er alt ov stult; fleiri skipum eru noktað pláss har og onnur hava mist nógva tíð við at bíða eftir tønni.

Kommunan fær av hesum góðar innlækur eisini við tað, at nógv arbeiði verður av landing, pakking o. ø., men sær seg íð ikki føra fyri at gera ta bygging, ið neyðug er, bert við tí tilsagda studningi. Kommunan sær seg færa fyri sjálv at átaka umvøling av tí gomlu bryggjun, ein umvøling, sum helst kostar o. u. 75—100.000 kr., og útgera landøki við meir pakkhúsplássi o. ø., ið krevst, og vil fegin átaka sær hessa byrðu, um tingið vil hjálpa til við bygging av bryggju í hóskaðandi longd. Um bert verður bygt fyri kr. 175.000 fæst helst so lítið burlur úr, at umstøðurnar ikki batna til muns: verður bygt við spunsjarni og sandfyllu — hvat helst letur seg gera — verður longdin ikki stórt meir enn 20 m, og um opin brúgv verður gjørd, nakað meir.

Bygging av havnarverkinum er sera kostnaðarmikil, og um ein hampulig longd skal fæst burtur úr eini bygging nú, verður minnst at nýta o. u. 250—300.000 kr.

Sóknarstýrið heitir tí á lögtingið við umbøn um at sýna okkum ta vælvild at hækka áðurnevndu jáltað.

Málið hevur verið til ummælis hjá landsverkfrøðinginum, og kann hann vátta teir upplýsingar og ley sjónarmið, ið liggja til grundar fyri umsóknini. Hann heldur verandi jáltað vera heldur lítt til at lata byggifelag fara í gongd við arbeiðinum at økja um bryggjuna; tað verður ov lítið burtur úr, og tann procentparturin av byggipeninginum, ið fer til uttanumútreiðslur, verður stórur.

Vega- og havnanevndin, ið eisini hevur havt málið til viðgerðar, hevur tilmælt studningshækking.

Fíggaranevndin er samd um, út frá teini sjónarmiðum, ið framhildin eru og út frá tí áskoðan, at ein úlbygging við Húlkini eisini er av týdningi, tí hetta er eitt av teim fáu plássum, har trólarar uttan vanda kunnu blása av, at tilmæla lögtinginum at hækka tann smbr. 10-ára ætlanina játtada studning til bryggju við Húlkini við kr. 50.000, soleiðis at studningurin nú verður 50 % av kr. 275.000,—. Allur studningurin verður at rinda í 10 ára líðarskeiðinum 1948/57 við eins stórar peningahædd hvørt árið, og verður tí tann peningahæddin, studningsveitingin er komin í aftørhond 2 tey seinastu árin (2 × kr. 5.000), at seta á fíggarlógina 1950/51. Studningurin til bryggju við Húlkini verður í tí nevnda fíggarári kr. 23.750,—, og annars verður hann kr. 13.750,— um árið í 7 ár hereftir.

Uppskot

tíl

Løgtingslóg um havnabygging í Sjóar kommunu (við Húlkini).

§ 1.

Studningurin, ið sambært 10-ára havnaætlanina 1948/57 (løgtingssamtykt 21. januar 1947) varð játtaður til havnabygging í Sjóar kommunu (við Húlkini), verður broyttur frá 50 % av 175.000,— til 50 % av kr. 275.000; allur studningur verður at rinda í 10 ára skeiðinum 1948/57.

§ 2.

Tann partur av studninginum, ið enn er eftir av hesi játtan, verður at avgreiða soleiðis: Fyri fíggarárið 1950/51 verður at seta á tingsins fíggarlóg kr. 23.750,— og fyri hvørt ár í 7 ár hereftir at seta á nevndu lóg kr. 13.750,—.

§ 3.

Løgtingið heimilar landssýrið at taka ábyrgd fyri og geva loyvi til tøkni av lánum, ið Sjóar kommuna tekur til ta í hesi lóg nevndu bygging, upp til íalt kr. 250.000.

§ 4.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Lagtingslov vedrørende havnebygning i Sjóar kommune (ved Húlkini).

§ 1.

Det tilskud, der i henhold til 10 års havneplanen 1948/57 (lagtingsbeslutning af 21. januar 1948) blev bevilget til havneanlæg i Sjóar kommune (ved Húlkini), ændres fra 50 % af kr. 175.000 til 50 % af kr. 275.000; hele tilskudet forfalder til betaling i 10 året 1948/57.

§ 2.

Den del af tilskudet, der endnu ikke er forfaldet til betaling, ydes således: For finansåret 1950/51 bevilges på tingets budgetlov kr. 23.750,— og for hvert år i 7 år derefter bevilges på nævnte lov kr. 13.750,—.

§ 3.

Lagtinget bemyndiger landsstyret at garantere og give tilladelse til optagelse af lån, som Sjóar kommune optager til del i denne lov nævnte anlæg, op til ialt kr. 250.000,—.

§ 4.

Denne lov træder i kraft straks.

2. og 3. viðg. 20. desbr. Lógaruppskotsins § 1 samtykt 16—0.
§§ 2—4 samtyktar uttan atkvæðugreiðslu og lógaruppskotið í síni beild samtykt 15—0.

90. Løgtingslóg um lán til Froðbiar kommunu.

1. viðg. 20. desbr.

Uppskot frá landsstýrinum.

Froðbiar sóknarstýri biður landsstýrið um veðhald fyrri eyka-lán 50.000 kr. til fullgeran av ravmagnsverkinum í Trongisvági.

Uppá löglingssamtykt av 24. mars 1947 um veðhald fyrri lán til ravmagnsverkið í Trongisvági er áður lænt

Fyrst	225.000 kr.
7. júlí 1948.....	65.000 „
6. janúar 1949.....	100.000 „

Tilsamans: 390.000 kr.

Tá landsstýrið 6. janúar 1949 samtykti at veðhalda fyrri 100.000 kr. afturat, viðmerkti stýrið í sínum brævi til Froðbiar sóknarstýri, at hella var hægsta markið, landsstýrið heldur seg kunna ganga uttan nýggja löglingssamtykt.

Tá Froðbiar sóknarstýri nú biður um 50.000 kr. afturat fyrri at

kunna fullgera verkið, loyvir landsstýrið sær at seta fram fylgjandi uppskot til

Løgtingslóg um ábyrgd fyri lán til Froðbiar kommunu.

§ 1.

Løgtingið heimilar landsstýrið til at veðhalda fyri eykaláni til ravmagnsverk hjá Froðbiar sókn, stórt 50.000 kr.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

Lagtingslov om garanti for lån til Frodebø kommune.

§ 1.

Lagtinget bemyndiger landsstyret til at garantere for et tillægslån til Frodebø sogns kommunes el-værk, stort 50.000 kr.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. og 3. viðg. 20. desbr. Lógaruppskotsins § 1 samtykt 15—0.
§ 2 samtykt uttan atkvøðugreiðslu og lógaruppskotið í síni heild samtykt 16—0.

91. Løgtingslóg um havnalán til Klakksvíkar kommunu.

1. viðg. 12. januar 1950.

Uppskot frá landsstýrinum.

Undir 10-ára havnaættlanini 1948/57 hevur løgtingið samtykt at veita sum stuðning til havnabygging í Klakksvík 50 % av 2.000.000 kr. = 1.000.000 kr.

Í lögtingsmáli nr. 47/1948 (Ábyrgd fyri lán til Klakksvíkar havn) hevur lögtingið samtykt tann 17. desember 1948 at geva Klakksvíkar kommunu lánloyvi og taka ábyrgd fyri láni upp til 1.000.000 kr. til nevndu havnabygging.

Av tí, at til tilíkt veðhald krevst lóg og ikki bert lögtingssamtykt, sbr. lögtingslóg nr. 1. frá 13 mei 1948 um stýrisskipan Føroya í sermálum, setir landsstýrið fram fylgjandi

Uppskot

til

løgtingslóg um ábyrgd fyri láni til Klakksvíkar kommunu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað lögtingsins vegna at taka ábyrgd fyri láni til Klakksvíkar kommunu til havnabygging í Klakksvík upp til 1.000.000 kr. innan fyri 10-ára havnaættlanina 1948/57.

Løgtingsstundningurin verður at nýta til affurrindan av láninum.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Lagtingslov om garanti for lån til Klaksvig kommune.

Landsstyret bemyndiges til på lagtingens vegne at garantere for lån til Klaksvig kommune til havnebygning i Klaksvig op til 1.000.000 kr. inden for 10-års havneplanen 1948/57.

Lagtingstilskudet anvendes til tilbagebetaling af lånet.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðg. 16. og 3. viðg. 23. januar. Lógaruppskotsins § 1 og 2 samtyktar uttan atkvøðugreiðslu og lógaruppskotið í síni heild samtykt 16—0.

92. Tokulúður i Føroyingahavnini.

10. februar 1950 framlagt

Greint uppskot til avgerðar.

Føroya Skipara- og Navigatørfelag hevur beitt á tingið til at virka fyri, at tokulúður verður settur upp í Føroyingahavnini, og at

veður og ístíðindi verða útvarpað til feroysk skip ella skip yvirhøvur í Grønlandi. Øll tey árin, Føroyingar hava drivið fiskiskap í Grønlandi, hevur verið mikil ampi, bæði av at innsiglingarlíkindini vóru vánaligari, enn tey kundu verið, og av at skipini fingu líttan og ongan kunnleika til ísrák og veðurlíkindi. Tá ið hildið hevur verið, at lokulúðrar kunna ikki verða nýttir í Grønlandi, tí har er ov nógv ekkó, so mugu feroyskir skiparar halda, at í Føroyingahavnini kann eingin ampi vera av ekkó, tí fjøllini har um leið eru so lág og so langt burturi. Undirskrivaðir tingmenn biðja tingið taka væl við umsókn Skiparafelagsins og biðja landsstýrið tingsins vegna heita á stýri Grønlands til at bóta um siglingarviðurskiftini í Grønlandi á tann hátt, sum søkt er um.

Uppskot.

Tingið biður landsstýrið sína vegna heita á stýri Grønlands um longu í ár, um tað er gjørligt, at seta upp lokulúður í Føroyingahavnini, og fáa í lag, at veðurstíðindi og ístíðindi verða útvarpað soleiðis, at veiðiskip og onnur skip í grønlandskum sjógvi av teimum kunna fáa neyðturvuliga leiðbeining.

2. viðg. 10 febr. Uppskotið samtykt 18—0.

93. Løgtingslóg viðv. fólk í heimarøkt undir eftirliti.

23. januar 1950 framlagt

Nevndarálit.

Í nevndini hevur verið til viðgerðar at vaksa um viðbótina hjá fólki í heimarøkt undir eftirliti. Meðan ellisrentu- og avlamisfólk hava fingið munandi ábót, er einki broytt hjá hesum fólki.

Tá málið er eitt felagsmál, hevur nevndin havt tað til ummælis hjá ríkisumboðsmanninum.

Ríkisumboðsmaðurin hevur í riti av 14. desember 1949 givið sítt ummæli, ið verður at taka upp í tingstíðindi sum skjal.

Sambært ríkisumboðsmannsins frágreiðing eru 27 persónar í heimarøkt undir eftirliti. Av hesum 27 eru 19 menn, 8 kvinnur í árunum millum 20 og 50. Flestir eru av bygd. Úr Havn, Klakksvík, Tvøroyri, Vági, Fuglafirði og Vestmanna eru einans 4.

Nevndin eins og ríkisumboðsmaðurin eru á einum máli um, at tað er órættvíst, at hesi treingjandi menniskju ikki hava fingið kor sín bœtt samstundis sum ellisrentu- og avlamsfólkiní língu sín for-sorgarpening hækkaðan, og skotið verður tí uppá at samtykkja eina fyribíls lóg til ábót tyri tey, ið eru í heimarøkt, til spurningarin um eina endaliga skipan kann verða avgjördur.

Tá ið henda fyribílsábólahækking helst skuldi komið teim treingjandi til gagns heimanvegin, og tað ikki eru stundir at viðgera málið sum eitt felagsmál við endilígari viðgerð á ríkisdegi, er tað neyðugt, at landskassin átekur sær eykaútreiðslurnar, ið standast av hesum. Hesar eykaútreiðslur verða kr. 20.000,—.

Uppskot

til

løgtingslóg um fyribíls uppskoyti til heim, hagar persónar sambært kunngerð nr. 13 av 1. oktober 1940 eru settir í heimarøkt undir eftirliti.

§ 1.

Frá 1. apríl 1949 og framveftir fær hann, hjá hvørjum persónur er settur í heimarøkt undir eftirliti eftir galdandi reglum, eitt uppskoyti, ið hækkar tað samlaða árgjaldið við dyrtíðarviðbólini fyri hvønn persónin, hann hevur í heimarøkt, uppá

600 kr. fyri persónar undir 18 ár, og
1200 „ „ „ yvir 18 ár.

§ 2.

Meirkostnaðurin sambært hesa løgtingslóg rindar landskassin.

Lagtingslov om midlertidigt tillæg til hjem, i hvilke personer i henhold til kundgørelse nr. 31 af 1. oktober 1940 er anbragt i kontrolleret familiepleje.

§ 1.

Fra 1. april 1949 at regne og indtil videre tildeles der den, hos hvem en person er anbragt i kontrolleret familiepleje i medfør af de herom gældende regler, et tillæg, der bringer den samlede årlige betaling, inclusive dyrtidstillæg, for hver person, der således er anbragt, op på

600 kr. for personer under 18 år og
1200 „ „ „ over 18 år.

§ 2.

Merudgifterne i henhold til denne lagtingslov afholdes af landskassen.

Fylgiskjal.

Rit frá 14. desember 1949 frá ríkisumboðsmanninum.

I anledning af, at der overfor udvalget er rejst spørgsmål om en forhøjelse af den takstmæssige betaling, der i henhold til vedlagte kundgørelse nr. 31 af 1. oktober 1949 ydes til dem, hos hvem en person er anbragt i kontrolleret familiepleje, skal jeg efter anmodning fra udvalget oplyse følgende:

Bestemmelserne om kontrolleret familiepleje er udstedt i henhold til lov nr. 122 af 15. marts 1939 om statsliskud til særforborg for personer bosat på Færøerne, hvis § 1 lyder således:

»Når trængende færøske sindssyge, åndssvage, epileptikere, vanføre, taletidende, blinde eller døvstumme, der er bosat på Færøerne, undergives anstaltsbehandling på en statsanstalt eller en af socialministeren anerkendt anstalt, udreder Færø Amts repartitionsfond den i henhold til lov nr. 77 af 14. marts 1934 fastsatte takstmæssige betaling samt fornødne rejse- og beklædningsudgifter. For personer, der af sådanne anstalter under vedvarende tilsyn er anbragt i kontrolleret familiepleje, udreder amtsrepartitionsfonden derhos den fastsatte plejeløn, dog aldrig udover den fornævnte betaling. Af disse udgifter refunderer staten $\frac{3}{4}$ og vedkommende sognekommune $\frac{1}{4}$.«

Som det vil fremgå af den vedlagte afskrift af lagingsbelsækning fra 1940, blev bestemmelserne om kontrolleret familiepleje indførte udelukkende som en følge af, at de pågældende særforborgsberettigede personer var afskåret på grund af krigen fra at blive anbragt i særforborgsanstalter i det øvrige kongerige.

Bestemmelserne administreres således, at begæringen om anbringelse i kontrolleret familiepleje indgives gennem vedkommende forstanderskab til sorenskriveren og derfra til ulykkesforsikringsrådet, som afgør spørgsmålet om selve anbringelsen. Tilsyn med de hjem, hvor sådanne personer er anbragt, føres af vedkommende kredslege. Til hjemmet udbetales ved rigsombudets foranstaltning gennem Færøernes oppebørselskontor et årligt beløb af 180 kr., hvoraf staten refunderer $\frac{3}{4}$, vedkommende sognekommune $\frac{1}{4}$, samt et dyrtidstillæg som tidligere for alders- og invaliderentenydere gældende: 225 kr. årlig, der refunderes af landskassen.

Pr. 1. december 1949 var ialt 27 personer under kontrolleret familiepleje på Færøerne, deraf 19 mænd og 8 kvinder, næsten alle (nemlig 22 personer) i alderen 20—50 år, og næsten alle (nemlig 21 personer) anbragt i kontrolleret familiepleje i løbet af 1940 og 1941. Kun 2 af de 27 personer er anbragt efter 1943. De anbragte personer er næsten alle på småbygder. Fra Thorshavn, Klaksvig, Tverå, Våg, Vestmanna og Fuglefjord er tilsammen kun 4 personer.

Efter at satserne for alders- og invaliderentenydere samt børneunderstøttelserne er forhøjet væsentligt gennem de nye sociale love, medens satserne for udbetalinger til de hjem, hvor en person er anbragt under kontrolleret familiepleje, er uberørt heraf, er disse sidste væsentlig ringere stillet end de førstnævnte kategorier. Dette er nærmere vist i nedenstående skematiske oversigt:

Samlet årlig rente el. underst. til en enlig person uden anden indtægt.

Finansåret 1948/49

	Grundb.	Dyrt.till.	ialt
Aldersrente (ansøgn.alder 65 år):	175	218,75	393,75
Invaliderente:	250	312,50	562,50
Kontr. familiepl. (ingen tvangsundersøgelse):	180	225,00	405,00

Samlet årlig rente el. underst. til en enlig person uden anden indtægt.

Finansåret 1949/50

	Grundb.	gnsll. pers. till.	invaliditets tillæg	ialt
Aldersrente (ansøgn.alder 65 år):	1212	150		1362
Invaliderente:	1212	150	192	1554
Kontr. familiepl. (ingen tvangsundersøgelse):	180	dyrt. till. 225		405

Der rejser sig for det første det spørgsmål, om denne lovgivning bør bibeholdes, efter at forbindelsen med det øvrige kongerige er genoprettet. Til støtte for en bibeholdelse af nævnte lovgivning taler for det første, at det for tiden er vanskeligt at sende ovennævnte personer, der alle er åndssvage, ned på særforsoresanstalter eller til kontrolleret familiepleje i Danmark, idet nævnteanstalter i forvejen er stærkt overfyldt. Dertil kommer, at det muligvis på længere sigt vil være af betydning at bibeholde denne institution for visse kategorier af åndssvage, der egner sig til at forblive i hjemmet. På den anden side er det klart, at lægelige hensyn i en del tilfælde kan tale for, at en fjernelse fra hjemmet finder sted, og at anbringelse på en anstalt ville være den bedste løsning, og en forhøjelse af de på Færøerne gældende takster for anbringelse i kontrolleret familiepleje bør derfor ikke være af en sådan karakter, at den modvirker, at åndssvage personer fjernes fra hjemmet, hvor lægelige og samfundsmæssige hensyn taler herfor.

En ændring i den nugældende lovgivning om kontrolleret familiepleje må ske ved rigslov, sålænge socialvæsenet på Færøerne er et fællesanliggende. Såfremt man midlertidig ønsker at forbedre ydelserne til de, hos hvem en person er anbragt i kontrolleret familiepleje, indtil en ændring ved rigslov kan finde sted, er der efter min formening næppe noget til hinder for, at der kan ydes de pågældende et tilskud ved lagtingslov af en sådan størrelse, som lagtinget måtte finde ønskværdig. Jeg skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på, at ydelserne ikke bør være større end taksterne i det øvrige kongerige i henhold til lov af 14. marts 1934, der for tiden udgør: 600 kr. årlig for personer under 18 år og 1200 kr. årlig for personer over 18 år. Såfremt man måtte ønske en sådan forbedring indført ved lagtingslov, kunne bestemmelserne herom formuleres således:

Forslag til lagtingslov

om

midlertidigt tillæg til hjem, i hvilke personer i henhold til kundgørelse nr. 31 af 1. oktober 1940 er anbragt i kontrolleret familiepleje.

§ 1.

Fra første april 1949 at regne og indtil videre tildeles der den, hos hvem en person er anbragt i kontrolleret familiepleje i medfør af de herom gældende regler, et tillæg, der bringer den samlede årlige betaling, inklusive dyrtidstillæg, for hver person, der således er anbragt, op på:

600 kr. for personer under 18 år og
1200 kr. for personer over 18 år.

§ 2.

Merudgifterne i henhold til denne lagtingslov afholdes af landskassen.«

Det tilføjes, at merudgifterne ved foranstående forslag for så vidt angår indeværende finansår vil andrage 20.865 kr.

2. viðg. 25. og 3. viðg. 27. janúar. Lógaruppskotsins §§ 1 og 2 samþykktar utan atkvæðugreiðslu og lógaruppskotið í síni heild samþykkt 17—0.

94. Aftøka av ymsum fyriskipanum um inn- og útflutning og skamtan av vorum.

1. viðg. 25. janúar 1950. Framlagt 3. febr. álit og 6. febrúar broytingaruppskot.

Álit.

Landsstýrið hevur í brævi, dagsett 23. janúar 1950, sent lóginginum lógaruppskot um aftøku av ymsum fyriskipanum um inn- og útflutning og skamtan av vorum. Brævið verður at prenta í lógingssíðindi.

Málið varð beint í flggjarnevndina.

Hövuðsendamál landsstýrisins við lógaruppskotinum er at avtaka fleiri av teim lógum og fyriskipanum, ið gjørdar eru av lögtinginum ella av lögtingi saman við amtmanninum undir og aflaná handagan og so í staðin javna inn- og útfluttning av vörum við tí heimild, ið givin er umsitingini við lóg nr. 288 av 2. september 1939 um ekstraordinære foranstaltninger til landets forsyning med nødvendige varer m. v., jfr. kunngerð nr. 33, 23. oktober 1940, § 1, pkt. 2. Úrslitið skuldi verið, at javnanin skuldi gingið lættari og betri kunna laga seg, eftir sum umstøðurnar broytast, nú tá ið tíðirnar skuldi farið at verið meira normalar.

Umframt frama av nevnda endamáli er ætlan landsstýrisins m. a. at avtaka skamtanina av manufakturvörum og forboðið móti proviantering av fremmandum skipum, eins og avtaka forboðið móti innflytan av vörum frá Danmark gjøgnum post. Innflutningurin frá Danmark skal so vera leysur við undantak av fáum bestemtum vörum. Eisini er ætlan landsstýrisins at avtaka gávupakkaskipanina, soleiðis at um útflutningar av ávísari vørn til Danmarkar ikki er loyvdur, er heldur ikki loyviligt at senda hesa vøru sum gávupakka.

Limir flggjarnevndarinnar eru ikki samdir um at seta felagsuppskot fram.

P. H. Weihe og Øregaard seta einki uppskot fram.

Ein minniluti (P. M. Dam og Joh. M. Fr. Poulsen) eru samdir við landsstýrið um, at skipanin fyri javnan av inn- og útflutningi eigur at liggja undir umsitingini, avmarkað av nevnda lóg nr. 288, 2. september 1939. Líkaleiðis heldur minnilutin ikki, at tær grundir, sum í síni tíð talaðu fyri keypikortsskipanini fyri manufakturvörum, longur er til staðar, og skipanin kann tí nú avtakast. Viðvíkjandi proviantering av fremmandum skipum er tað ætlandi ikki beinur politikkur, at Føroyar skamla provianteringina, nú tá ið Føroyingar sjálvir eru noyddir til í stórum at proviantera frá fremmandum, t. d. í Noreg. Tá ið størsti parturin av útflutningi Føroya verður goldin í danska krónum, heldur minnilutin ikki, at valutagrundir gera tað neyðugt at forða innflutningin av vanligum pakkavörum frá Danmark ella ikki principielt halda uppá frihandil her.

Minnilutin (H. Djurhuus, R. Long og P. Petersen) tekur fyrivarni fyri § 1, petti 9, í lógaruppskotinum, og til § 1 í lógaruppskotinum verður tann viðmerking gjørd, at valutastýrið eisini kann seta vøru ella vørubólk á bundnan lista, tá tað prógvast, at vørur av sama slagi verða fluttar inn til ójavnar ella ov høgar prísir.

Uppskot

til

løgtingslóg um avtøku av ymsum fyriskipanum um inn- og útfluttning og skamtan av vörum.

§ 1.

Fylgjandi fyriskipanir verða at avtaka:

1. Midlertidige bestemmelse nr. 27 af 8. november 1943 vedrørende handel med udlandet.
2. Bekendtgørelse nr. 6 af 24. maj 1945 om sejlads fra Færøerne til det øvrige kongerige.
3. Bekendtgørelse nr. 19 af 19. september 1945 om udførsel af færøske produkter til det øvrige kongerige.

4. Kundgørelse nr. 4 af 17. marts 1947 om forbud mod udførsel af ler og lufsten.
5. Kundgørelse nr. 36 af 2. december 1947 om forsendelse af gavepakker til det øvrige kongerige.
6. Løgtingslóg nr. 7, 14. mei 1948, um broytan av kunngerð nr 36, 2. desember 1947 um gávupakkar, smbr. kunngerð nr. 23, 13. november 1948, um jólapakkar til Danmarkar.
7. Løgtingslóg nr. 6, 14. mei 1948, um handil við manufakturvørum o. ø. og proviantering av fremmandum skipum.
8. Løgtingslóg nr. 17, 15. september 1948, um broytan av lögtingslóg nr. 6, 14. mei 1948, um handil við manufakturvørum o. ø.
9. Løgtingslóg nr. 13, 28. mars 1949, um innflutning av vørum.

§ 2.

Henda lóg skerjir ikki tað myndugleika, ið givin er umsitingini, nú landsstýrinum, sbr. lóg nr. 288, 2. september 1939, um ekstraordinære foranslætningar til landets forsyning med nødvendige varer, sbr. kunngerð nr. 33, 23. oktober 1940.

§ 3.

Sektir og virði av tiknum lutum fyri brot móti lógini ella ásetanum landsstýrisins sbr. lógina falla til landskassan.

§ 4.

Henda lóg kemur í gildi heinan vegin,

Forslag

til

lagtingslov om ophævelse af forskellige bestemmelser om import og eksport og rationering af varer.

§ 1.

Følgende bestemmelser ophæves:

1. Midlertidige bestemmelser nr. 27 af 8. november 1943 vedrørende handel med udlandet.
2. Bekendtgørelse nr. 6 af 24. maj 1945 om sejlads fra Færøerne til det øvrige kongerige.
3. Bekendtgørelse nr. 19 af 19. september 1945 om udførsel af færøske produkter til det øvrige kongerige.
4. Kundgørelse nr. 4 af 17. marts 1947 om forbud mod udførsel af ler og lufsten.
5. Kundgørelse nr. 36 af 2. december 1947 om forsendelse af gavepakker til det øvrige kongerige.
6. Lagtingslov nr. 7 af 14. maj 1948 om ændring i kundgørelse nr. 36 af 2. december 1947 om gavepakker, jfr. kundgørelse nr. 23, 13. november 1948, om gavepakker til Danmark.
7. Lagtingslov nr. 6 af 14. maj 1948 om handel med manufakturvarer o. a. og proviantering af fremmede skibe.
8. Lagtingslov nr. 17 af 15. september 1948 om ændring i lagtingslov nr. 6 af 14. maj 1948 om handel med manufakturvarer o. a.
9. Lagtingslov nr. 13 af 28. marts 1949 om indførsel af varer.

§ 2.

Denne lov gør ingen indskrænkninger i den bemyndigelse, der er tillagt administrationen, nu landsstyret, i henhold til lov nr. 288 af 2. september 1939 om ekstraordinære foranstaltninger til landets forsyning med nødvendige varer, jfr. kundgørelse nr. 22 af 23. oktbr. 1940.

§ 3.

Bøder og konfiskerede genstandes værdi for overtrædelse af loven eller af landsstyrets bestemmelser i henhold til loven tilfalder landskassen.

§ 4.

Denne lov træder i kraft straks.

Broytingaruppskot

frá P. Petersen o. fl.:

Sum motiv til kunngerð um inn- og útflylan av vörum verður sett:

Valnamiðstöðin kann eisini seta vöru ella vórubólk á bundnan lista, tá tað prógvast, at vöra ella vørubólkur flytast inn til ójavnar ella óbílígar prísir.

Valutacentralen kan tillige overføre en vare eller varegruppe på bunden liste, når det dokumenteres, at en vare eller varegruppe indføres til forskellige priser eller urimelige priser.

2. viðg. 6. febr. og 3. viðg. 7. febr. Atkvøðugreiðsla 10. febr. — Lógaruppskotsins § 1, pt. 1—8, samtykt 19—0. § 1 pt. 9, sett undir atkvøðugreiðslu við navnakall: Ja atkvøddu: P. M. Dam, J. P. Henriksen, S. P. Zachariasen, Martin Holm, Tr. Samuelson, Kr. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Johan Poulsen, Hans Iversen, Wm. Smith, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaard, Atkvøddu ikki: P. Petersen, H. Djurhuus, R. Long, P. H. Weihe, Fr. Bláhamar, A. Sørensen og S. Elleisen, og varð uppskotið so stætt samtykt 12—0. §§ 2—4 samtyktar 15—0 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 16—0. Broytingaruppskotið samtykt 15—0.

95. Løgtingslóg um lán til Klakksvíkar kommunu.

1. viðg. 31. januar 1950.

Uppskot

frá Hákon Djurhuus

Í 1946 samtykti løgtingið at taka ábyrgd fyri láni upp til 1.200.000 kr. til el-virkið í Klakksvík, treyðað av at ca. 400.000 kr. harav skuldi nýtast til avloysan ella umleggjan av gomlum lánum og 800.000 kr. sum nýtt lán. Í 1949 varð samtykt at taka ábyrgd fyri einum láni afturat uppá 200.000 kr. til el-virkið. Uppá hesar løgtingsábyrgdir hevur Klakksvíkar kommuna upptikið lán 500.000 kr. frá Føroya Banka og 500.000 kr. frá Føroya sparikassa. Hareftir er ábyrgd líkin fyri lær 800.000 kr. og lær 200.000 kr. Í gomul lán hevur kommunan 364.176,50 kr. Til avloysan ella umleggjan av hesum lánum hevur kommunan eina ábyrgðajátlan uppá ca. 400.000 kr.

Tey nýggju lánini hjá kommununi:

Færø Amts Sparekasse	500.000 kr.
Føroya Banki	500.000 „
A/S Dansk Folkeforsikring	75.000 „
Norðoyar sparikassi	100.000 „
„ „	100.000 „
	1.275.000 kr.

Grundin til, at viðkanin av el-virkinum kom ut gerast dýrari enn ætlað, er eina mest umbyggjanin av loftleiðningunum inni í bygðini. Útreiðslurnar til hetta koma at vera o. n. 200.000 kr. Síðani er húsið komið at kosta o. n. 150.000 kr. meira enn ætlað. Orsøkin til hetta er deils lann, at illa hevur gingist at fingið handverkarar til arbeiðið, og deils príshækkanin á tilfari, afturat hesum kemur so rentutap og aðrar umloysir.

Fyri at fáa verkið fullfíggið og ta fíggarligu støðuna beint í rætt lag, er tað neyðugt at taka upp lán 200.000 kr. afturat.

Undirritaði løgtingsmaður loyvir sær so stutt at heita á løgtingið um at geva loyvi til og taka ábyrgd fyri lær oman fyri undir nýggj lán uppsettu 200.000 kr. frá Norðoya sparikassa og skal skjóla upp til tingsins samtykt fylgjandi:

Uppskot

til

løgtingslóg um lán til Klakksvíkar kommunu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað løgtingsins vegna at geva loyvi til og taka ábyrgð fyri láni til Klakksvíkar kommunu til fullfíggjan av elverkinum í Klakksvík upp til 200.000 kr.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi heinanvegin.

Løgtingslov om lån til Klaksvig kommune.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til på lagtingets vegne at give tilladelse til og garantere for lån til Klaksvig kommune til fuldførelse af elværket i Klaksvig op til 200.000 kr.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðg. og 3. viðg. 8. febr. Lógaruppskotsins §§ 1 og 2 samtyktar uttan atkvøðugreiðslu. Lógaruppskotið í síni heild samtykt 16—0.

96. Financiering av Føroya Fiskasølu.

1. viðg. 31. januar 1950. Framlagt umhugsan 10. febr. (R. Long v. 1.) og broytingaruppskot 11. febr.

Umhugsan.

Føroya Fiskasøla hevur sent tinginum soljóðandi bræv, dagsett 23. januar 1950.

»Spurningurin um financiering av saltfiski og klippfiski á goymslu hevur ógvuliga ofta verið havdur á lofti seinasta árið í bløðum og úti millum manna. Veruleikin hevur tó verið tann, at Føroya Fiskasøla hevur havt eina financieringsskipan, hareftir teir føroysku

bankarnir hava havt alla financieringina í hondum, soleiðis at í teimum førum, har bankin ikki beinleiðis hevur kunnað finciera ein fiskauðflytara, hevur hann fingið financiering óbeinleiðis gjøgnum ein kreditt, sum hvør banki hevur latið til Føroya Fiskasølu.

Hetta samvirki millum bankarnar og Føroya fiskasølu hevur virkað ógvuliga væl, men lá ið fiskurin á goymslu var nógvur, hava menn tó hildið, at financieringin var ikki nóg mikil. Ein orsøkin til hetta, er tann, at hóast fiskaprísirnir í dag eru høgir, so hevur tann broyting, sum verið hevur í fiskivinnuni (størri før, línureiðskapur, trol) kravið so nógvan tøkna pening til útgerð, at financieringin krevur at vera ógvuliga stór, um hon skal muna. Tó at teir føroysku bankarnir og Føroya Fiskasøla hava gjørt, hvat ið teir hava verið førir fyri, vita vit, at fiskauðflytarir halda seg hava havt eina ov lílla financiering.

Tað verður roknað við, at saltfiskaframleiðslan í 1950 kann verða størri av tí, at fleiri skip orsakað av trupulleika við ísfiski vilja royna saltfiskaveiðu. Eisini er áhugin fyri framleiðslu av klippfiski vaksandi. Endiliga hevur verið hildið fram, at tað er neyðugt at fáa eina betri avrokningarskipan fyri fiskimenn, enn vit í løtuni hava, soleiðis at teir kunnu fáa sín pening skjótari goldnan. Fiskasølan vil gera sítt til at fáa selt tann veidda saltfiskin ella klippfiskin so skjótt, sum umstøðurnar loyva tí. Ein kann ikki koma burtur frá kortini, at tað hevur fleiri ferðir víst seg, sum til dømis við Spaniafiskinum, at sjálvt um avtalur liggja fyri um, nær ið fiskurin skal avskipast, gongur long tíð hjá keyparanum til at fáa fyrireiðað innflutningsloyvi og rembursir, soleiðis at avskiping kann fara fram.

Fiskasølan hevur tí 11. h. m. havt eina samráðing við teir føroysku bankarnar. Út frá tí, at tað hevur víst seg, at tann besta skipan vil vera, at øll financiering verð gjørd gjøgnum teir føroysku bankarnar, vóru allir partar samdir um at halda hesa mannagongd, um gjørligt. Skotið varð upp at søkja hvønn banka um ein kreditt uppá 5.000.000 kr., sum skuldu nýtast bert til lán og forskot uppá saltfisk. Fyri at bankarnir kunnu hava møguleikar fyri at læna Føroya Fiskasølu henda pening, varð samtykt at søkja lögtingið um ábyrgd (garanti) fyri slíkum krediti við 5.000.000 kr. frá hvørjum banka.

Vit skjóta upp, at samráðing um hetta mál fer fram skjótast gjørligt millum Føroya Løgting og starvsnevndina fyri Føroya Fiskasølu.

Tað er okkara vón, at Føroya Løgting við vælvild vil viðgera hetta lýðningarmikla mál.

Við skrivi, dagselt 27. januar, hevur landsstýrið lagt málið fyrilingið.

Hetta skriv er soljóðandi:

„Til viðlagda bræv frá Føroya Fiskasølu av 23. januar 1950 um financiering av saltfiski og klippfiski á goymslu skal landsstýrið loyva sær at gera fylgjandi viðmerkingar.

Í september í fjør vendi Føroya Fiskasøla sær til landsstýrið við umsókn um viðmæli til umsókn um 5 mill. kr. í lán frá Kongeriget Danmarks Fiskeribank og um statsgaranti fyri kr. 5 mill. í lán frá Føroya Banka til financiering. Landsstýrið avgreiddi málið til statsministerið við viðmæli 18. september 1949. Svar er tó ikki enn komið landsstýrinum í hendi.

Landsstýrið er av tí áskoðan, at tað í allarhægsta stigi er umráðandi og av størsta lýðningi fyri teir, ið hava sína vinnu í saltfiska- og klippfiskaframleiðsluni, at financieringin av hesum vinnuvegi er lögð soleiðis til rættis, at teir kunnu fáa sína fortænastu og umloysir í framleiðsluni goldnað skjótari, enn sum nú er, har tað nógva av avrokningini má stæðga, inntil fiskurin er seldur og avskipaður. Ein betri financiering vildi virka tann vegin, at framleiðslan vildi gangi lættari og kanska eisini økt um framleiðsluna.

Hóast hesir týðandi fyrimunnir, er landsstýrið í iva, um tað er beint, at landskassin átekur sær garantiir fyri tey umsøktu lánini kr. 10 mill. Landskassin hevur sum kunnugt longu nú átið sær so nógvar garantiskyldur, at ein garantiur uppá 10 mill. kr. aftrat ætlandi ikki er forsvarligur við leim ognum, landskassin hevur. Landsstýrið skal tí mæla til, at roynt verður at gera útvegir fyri, soleiðis sum eisini av Føroya Fiskasølu tilhælað í umsóknini av september í fjør, at statskassin átekur sær garanti fyri nevndu lán allarhelst soleiðis, at lánini fáast frá fiskaríbankanum.

Málið hevur verið til viðgerð í undirritaði nevnd.

Nevndin er samd við landsstýrið um, at tað almenna eigur at hjálpa umsøkjaranum til neyðuga financiering.

Ein meiriluti (Øregaard, Dam, H. Djurhuus, P. Petersen og R. Long) er av tí áskoðan, at lögtingið í fyrstu syftu eigur at taka ábyrgd fyri einum slikum láni.

Minnilutin (Johan Poulsen og Weihe) er av tí áskoðan, eftir tí sum er upplýst fyri nevndini, at tað neyvan kann væntast, at neyðturvulig lán fáast til vega, bert við lögtingsábyrgd, men vil minnilutin tó ikki seta seg ímóti at roynt verður, hvussu langt ein slík ábyrgd røkkur.

Minnilutin ynskir tó at viðmerkja, at tað má haldast beint og neyðugt at treyta eina ábyrgd fyri einum láni sum umsøkt við, at ein hóskandi partur av hesum verður nýttur til at tryggja fiskivinnuni eina kontanta løvrindan uppá 500 kr. um mánaðin.

Minnilutin setur uppskot samsvarandi hesum.

Uppskot.

I. Frá allari nevndini:

Løgtingslóg um garanti fyri láni til l/f Føroya Fiskasølu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað lögtingsins vegna at veita garanti og at góðkenna lánitreytirnar fyri láni til l/f Føroya Fiskasølu upp til 10 mill. kr. til financiering av klippfiska- og saltfiskaframleiðsluni í 1950.

§ 2.

L/f Føroya Fiskasøla gevur seg undir tær eftirlitsfyriskipanir, sum landsstýrið heldur verða neyðugar fyri at tryggja best møguliga skipan av tí í § 1 nevndu financiering.

§ 3.

Frá minnilutanum (Poulsen og Weihe):

L/f Føroya Fiskasøla er við garantijáttanina, jbr. § 1, pliktað til fyrri hvønn mánað at avrokna til tað við lögtingslóg nr. settu útgjaldingarskrivstovu eina peningahædd, svarandi til tann partin, tær í saltfiskaframleiðsluni luttakandi manningar hava rætti til sbr. hýrusáttmála.

Skuldi so borið á, at avrokningin eftir 1. stk. vegna tørvandi kunnleika til söluvirði veiðunnar ikki kann fara fram hvønn mánað, hevur Føroya Fiskasøla tó skyldu at avrokna á conto peningahædd um mánaðin svarandi til ásettu minstuløn, nú 500 kr. pr. mann.

Frá meirilutanum (Øregaard, P. M. Dam, Hákun Djurhaus, P. Petersen og Long):

Um neyðug financiering av útgjaldingarskrivstovuni, stovnað sbr. lögtingslóg nr. ikki kann útvegast við láni frá meirilutanum av teim grunnum og lánistovum v. m., sum nevndir eru í lögtingslóg nr. er l/f Føroya Fiskasøla við garantijáttanini, jbr. § 1, pliktað at útgjalda nevndu útgjaldingarskrivstovu um mánaðin tað, ið neyðugt er til lønrindan, sbr. nevndu lögtingslóg nr. Hesa peningahædd hevur stjórin fyri lønjavningargrunn skipsfiskimanna skyldu at upplýsa.

§ 4.

Frá allari nevndini:

Í teim førum, har skipsmanningin frábýtir sín part av veiðuni, sbr. hýrusáttmálan, skal sølan, sjálvt um hon er til innanlendis keypara, avroknast gjøgnum Føroya Fiskasølu.

§ 5.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Lagtingslov om garanti for lån til l/f Føroya Fiskasøla.

Fra hele udvalget:

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til på lagtingets vegne at meddele garanti for og godkendelse af lånevilkårene for et lån til l/f Føroya Fiskasøla op til 10 mill. kr. til financiering af klipfiske- og saltfiskeproduktionen i 1950.

§ 2.

L/f Føroya Fiskasøla vil have at underkaste sig de kontrolforanstaltninger, som landsstyret skønner påkrævet for at sikre den bedst mulige gennemførelse af den i § 1 nævnte financiering.

§ 3.

Fra mindretallet (Poulsen og Weihe):

L/f Føroya Fiskasøla er ved garantiydelsen, jfr. § 1, forpligtet til månedlig at afregne til det ved lagtingslov nr. oprettede udbetalingskontor et beløb, svarende til den andel de i saltfiskeri deltagende færøske mandskaber iflg. forhyringskontrakt er berettigede til.

Skulde den i stk. 1 nævnte afregning, som følge af manglende kendskab til fangstens salgsværdi, ikke kunne finde sted månedlig, er Føroya Fiskasøla dog forpligtet til at afregne et månedligt á conto beløb, svarende til den fastsatte mindsteløn, f. t. 500 kr pr. mand.

Fra flertallet (Øregaard, H. Djurlinus, P. Petersen, Long og Dam):

Såfremt tilstrækkelig finansiering af det ved lagtingslov nr. oprettede udbetalingskontor ikke kan erholdes ved lån fra de af flertallet i lagtingslov nr. nævnte fonds og låneinstitutioner m. m., er l/f Føroya Fiskasøla ved garantiydelse jfr. § 1, forpligtet til månedlig at udbetale til nævnte udbetalingskontor det til bestridelsen af den i nævnte lagtingslov nr. omhandlede lønudbetaling manglende beløb, hvilket beløb vil være at opgive af lederen af »Lønjavningargrunni skipsfiskimanna«.

Fra hele udvalget:

§ 4.

I de tilfælde, hvor skibsmandskaber måtte gennemføre fradeling af deres andel af fangsten ifølge forhyringskontrakt, skal satget, selvom dette måtte ske til indenlandsk køber, afregnes gennem Føroya Fiskasøla.

§ 5.

Denne lov træder straks i kraft.

II. Frá allari nevndini:

Landsstýrið verður heimilað til lögtingsins vegna um neyðugt at útvega statsgaranti fyri ley í álitinum nevndu lán upp til 10 mill. kr.

Broytingaruppskot

frá P. M. Dam o. fl.:

Aftaná seinasta orð »upplýsa« í meirilutans uppskoti undir § 3 verður sett: »Hon skal í óngatíð vera meiri enn svarandi til fiskimannaparliu av saltfiskaframleiðsluni.«

I tt danska:

Aftaná seinasta orðið »Skipsfiskimanna« verður sett:

Beløbet skal dog ikke overstige et til fiskernes andel i saltfiskeproduktionen svarende beløb.«

2. og 3. viðg. 11. febr. Uppskot I. frá allari nevndini §§ 1 og 2 samtyktar 19—0. Uppskot meirilutans (Poulsen og Weihe) til § 3 fall 6—0. Brøylingaruppskotið frá Dam o. fl. til § 3 í uppskot meirilutans (Øregaard o. fl.) samlykt 13—0 og uppskot meirilutans § 3 so broytt samlykt 13—0. Uppskot frá allari nevndini §§ 4 og 5 samtyktar 19—0 og lógarnuppskotið í síni heild samtykt 18—0. Uppskot II. frá allari nevndini samlykt 15—0.

97. *Serkønur maður í uttan- rikisráðharradeildini.*

31. januar 1950 framlagt

Uppskot frá landsstýrinum.

Í § 8 í »Lov om Færøernes hjemmestyre« av 23. mars 1948 stendur, at serkønur maður í føroyskum viðurskiftum verður at seta í uttanríkisráðharradeildina, um føroyska heimastýrið setur fram ynski um tað.

Landsstýrið loyvir sær tí at seta fram fyri tingið fylgjandi

uppskot til avgerðar:

Tingið setur fram ynski um sambært § 8 í »Lov om Færøernes hjemmestyre« av 23. mars 1948 at sellur verður í uttanríkisráðharradeildina serkønur maður í føroyskum viðurskiftum.

Heitt verður á landsstýrið um at fyrireika tað, ið neyðugt er í málinum.

2. og 3. viðg. 10. febr. Uppskot landsstýrisins samtykt 16—0.

98. Skipasýnið í Føroyum.

1. viðg. 2. febr. 1950. Framl. Álit 9. febr. og broytingaruppskot 10. febr.

Álit.

Hin føroyski fólkalokkurin (radikalt sjálvslýri) hevur í skrivi, dagselt 27. januar 1950, lagt spurningin um skipasýnið í Føroyum fyrri tingið. Í skrivinum verður framført:

»Nú allir, sum skip hava at gera, sleggja, hvussu tung hendur skipanin er í royndum, og hvussu nállúrligt tað er, at avgerðarrætturin í hesum máli liggur her á landi, loyva vit okkum at seta fram uppskot um, at helta mál so sum skipaskrásetingin verður samtykt sum føroyskt sermál og samstundis tikið yvir frá 1. apríl 1950 at rokna, (sbr. gr. 9 í lóg nr. 11 frá 23. mars 1948).«

31. januar 1950 er málið beint í fiskivinnunevndina, ið hevur havt fund saman við skipsinspektør Jessen, Peter Dahl og Sofus Sivertsen, ið eru skipasýnismenn. Teir upplýstu fyrri nevndini, at tá ið smærri broytingar fara fram, verður avgerð tikin í Føroyum; kemur tað til størri broytingar og umleggjanir, verður avgerð tikin í Keypmannahavn; dispenserast kann tó frá reglunum, tá ið góðar grundir tala fyri tí.

Upplýst er, at síðan skipsinspektør Jessen kom til Føroyar í oktober, eru bert 3 mál send til Keypmannahavnar til avgerðar, og eru hesi avgreidd skjótt. Skipssýnið kostar um 60.000 kr. árliga.

Ein meiriluti (P. M. Dam, W. Smith og Jens Chr. Olsen) heldur ikki, at skipatilsýnið fyribils kann verða yvirtikið. Spurningar um serkøna manning, kostnaðin av yvirløkuni við bygging v. m. eru ikki avgreiddir.

Eftir leim samráðingum, ið eru farnar fram við umboðsmenn fyrri skipatilsýnið, er nevndin greið yvir, at viðurskiptini í Føroyum viðvíkjandi fiskivinnuni eru so ólík donskum viðurskiptum, at tað er neyðugt, um ikki steðgur skal koma í veiðuna, at undantaksloyvi verður givið frá ávísu krøvum, ið galdandi lógarreglur seta.

Nevndin er lí samd um at mæla lóginum til at geva landsstýrinum í hendi í samarbeiði við skipatilsýnsumboðsmennin at heita á ríkisstýrið um ley neyðugu fyribils undantaksloyvi fyrri at sleppa undan steðgi í driftini.

Minnilutin (A. Sørensen og Fr. Bláhamar) heldur tað verða meiri praktiskt og skjóttvirkandi, um málið varð yvirtikið og setur fram uppskot harum.

Uppskot

Frá meirilutanum og minnilutanum í aðru syftu:

Landsstýrið fær í hendi eftir samráðing við skipatilsýnismennin í Føroyum at heita á ríkisráðið um at geva neyðug fyribils undan-

taksloyvi frá ávísum krøvum, ið lógarreglurnar fyri skipatilsýnisreglur seta, so eingin sleðgur verður í driftini.

Frá minnilutanum (A. Sørensen og Fr. Bláhamar):

Tingið samtykkir, at skipatilsýnið í Føroyum verður føroyskt sermál og tíkið yvir frá 1. apríl 1950 at rokna.

Broytingaruppskot

Frá Bláhamar og Sørensen:

Í staðin fyri minnilutauppskotið (A. Sørensen og Fr. Bláhamar) verður sett:

Tingið samtykkir, at skipasýnið í Føroyum verður føroyskt sermál og tíkið yvir frá 1. október 1950 at rokna.

Landsstýrinum verður álagt at gera uppskot til lógarreglur, sum fylgja av umskiftinum, at leggja fyri tingið á komandi ólav søku.

Tørvandi peningajáttan verður til ta tíð at veita á framhaldsfliggjarlóg.

2. viðg. 9. og 3. viðg. 10. febr. Broytingaruppskotið fall 8—0. Uppskot minnilutans burturdottið. Uppskot meirilutans og minnilutans í aðru syftu samtykt 15—0.

99. Havnabygging í Vestmanna.

3. februar 1950 framlagt

Álit.

Vestmanna kommuna hevur í ár eins og í seinastu tingsetu søkt um eykasludning til bryggjuna við Heyganes í Vestmanna. Arbeiðið var liðugt í summar, og sýnir roknskapurin, at arbeiðið hevur kostað um kr. 540.000 t. e. kr. 90.000 meir enn tann peningahædd, studningurin er roknaður eftir. Roknskapurin fyri seinasta partin av arbeiðinum er nýliga innkominn, og er tí enn ikki kunnaður av landsverkfæðinginum.

Sóknarstýrið sigur orsökina til hækkingina vera, at landsverkfrøðingurinn hevur kravt gróttfyllu í staðin fyri sandfyllu, sum ætlað var.

Landsverkfrøðingurinn hevur havt málið til ummælis og sigur m. a. at ynskt varð at gróttfylla varð nýtt í staðin fyri sandfyllu sum ætlað, ikki fyri at broyta verandi byggietlan, men tí verandi byggietlan var broytt. Teir fyrstu 22 m av múrinum vóru gjørdir nógv tynnri enn á lekningini sýnt og heldur ikki varð sprongt á botninum fyri at fáa tryggja støði. Fyri tann partin, ið gjørdur var, kundi tí bert gróttfylla (2000 m³) nýlast, um ein ikki skuldi vága nakað. Skuldi sandur nýlast til ifyllu (3—4000 m³) í tað øki, ið eftir var, varð neyðugt antin at gera tryggjandi støði við spreinging ella at gera múrin færrari. Burtursæð frá, at slagi í helluni á botninum var soleiðis, at hættisligt var at ríva upp í henni við stórvegis spreinging, høvdu báðir hesir úlvegir dýrkað arbeiðið líka so nógv gróttfylla efr. sandfyllu ger tað.

O. u. 4000 m³ av gróti er ifyllt og eftir uppgávu frá formanninum ætlast teir at kosta um 18 kr/m³. Sandur kostar í dag 21—22 kr/m³, men nú hevur Vestmanna havn egnan sandbát, og sandur er at fáa úti í Víkini, so her hevur hann verið bíligari, men neyvan minni enn 11—12 kr/m³; meirikosnaðurin fyri gróttfyllu er soleiðis o. u. 40.000 kr.; men hetta gongur sum nevnt upp ímóti minniútreiðslu til beton.

Tá ið játtanin ikki røkkur, er orsøkin tann at játtað var undir havnaætlanini 1948/57 minni, enn kosnaðarætlanin sýndi. Anton Djurhuus, verkfrøðingur, hevur í sínari fyribils byggietlan, jan. 1948, sett tvinnar kosnaðarællanir upp fyri tað arbeiði, ið eftir var tá: 505.000 kr. bygt á prísir frá verkfrøðingsskrivstovuni her, og 355.000 kr. bygt á prísir frá Vestmanna sóknarstýri. Játtað varð 50 % av 300.000 kr.º

Landsverkfrøðingurinn viðmælir annars, at eykajáttan verður veitt, tí, sum áður nevnt, var játtanin ov lítil til tað arbeiðið, ið loyvi var givið kommununi at gera, og tí arbeiðið hevur gingið væl, og kosnaðurin verið sera sámuligur.

Fíggjarnevndin er samd um, at sum málið er lýst, er rímuligt at veita studning til meirikosnaðin, og skal tí lilmæla tinginum at veitt verður 50 % av tí, arbeiðið hevur kostað út yvir kr. 450.000, tá hægst 50 % av kr. 90.000. Hesin studningur verður at rokna sum hækkan av játtanini sbr. 10 ára havnaættanina 1948/57, og árliga studningsveitingin í hesum 10-ára skeiðinum eigur tí at vera kr. 19.500. Tann peningahædd studningsveitingin í seinastu 2 fíggjarárinum soleiðis er komin í afturbond (2 × kr. 4.500), verður sett á fíggjarlógina 1950/51. Studningurinn til Vestmanna kommunu undir 10-ára havnaættanini 1948/57 verður tí nevnda fíggjarár kr. 28.500 og annars kr. 19.500 um árið í 7 ár hareftir.

Við tað, at Vestmanna kommuna hevur fingið allan áður játtanán studning goldnan, verður hesin meiristudningur at gjalda við kr. 6000,— fíggjarárið 1955/56 og við kr. 19.500,— hvørt fíggjarárið 1956/57 og 1957/58.

Fíggjarnevndin skal eisini mæla til, at tingið lekur ábyrgd fyri einum havnaláni upp til kr. 90.000.

Uppskot

til

lögtingslóg um havnabygging í Vestmanna kommunu.

§ 1.

Studningurinn, ið sambært 10 ára havnaætlunina 1948/57 (lögtingssamtykt 21. januar 1948), varð játtaður til havnabygging í Vestmanna kommunu, verður broyttur frá 50 % av kr. 300.000 til 50 % av kr. 390.000, allur studningur verður at rinda í 10 ára skeiðinum 1948/57.

§ 2.

Neyðturvuligur peningur til studningshækkingina verður at fáa til vega á henda hátt: Fyri fíggjarárið 1950/51 verður at seta á tingsins fíggjarlóg kr. 13.500 og fyri hvørt ár í 7 ár hereftir at seta á nevndu lóg kr. 4.500.

Hesin eykastudningur verður rindaður kommununi við kr. 6000 fíggjarárið 1955/56 og við kr. 19.500 hvørt fíggjarárið 1956/57 og 1957/58.

§ 3.

Løgtingið heimilar landsstýri at taka ábyrgd fyri og geva loyvi til tøku av lánum, ið Vestmanna kommuna tekur upp til ta í hesi lóg nevndu bygging, upp til íalt kr. 90.000.

§ 4.

Henda lóg kemur í gildi heinan vegin.

Lagtingslov vedrørende havnebygning i Vestmanna kommune.

§ 1.

Det tilskud, der, i henhold til 10 års havneplanen 1948/57 (lagtingsbeslutning af 21. januar 1948), blev bevilget til havneanlæg i Vestmanna kommune, ændres fra 50 % af kr. 300.000,— til 50 % af kr. 390.000,—, hele tilskudet forfalder til betaling i 10 året 1948/57.

§ 2.

De til afholdelsen af merudgiften ved tilskudets forhøjelse nødvendige beløb tilvejebringes således: For finansåret 1950/51 bevilges på tingets budgetlov kr. 13.500 og for hvert år i 7 år derefter bevilges på nævnte lov kr. 4.500,—.

Dette ekstra tilskud udbetales kommunen med kr. 6.000,— i finansåret 1955/56 og ved kr. 19.500,— hvert finansår 1956/57 og 1957/58.

§ 3.

Lagtinget bemyndiger landsstyret at garantere og give tilladelse til optagelse af lån, som Vestmanna kommune optager til det i denne lov nævnte anlæg, op til ialt kr. 90.000,—.

§ 4.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðg. 7. og 3. viðg. 8. febr. Lógaruppskotsins § 1 samtykt 15—0. §§ 2—4 samtyktar uttan atkvøðugreiðslu og lógaruppskotið í síni heild samtykt 13—0.

100. *Post- og ferðasamband til Sandvíkar.*

1. febr. 1950 framlagt

Álit.

Í skrivi, dagfest 12. januar 1950, heitir Hentze E. Joensen, Sandvík, bygðarinnar vegna á lögtingið við høn um, at eitt av strandferðaskipum lögtingsins má leggja inn á Sandvík, tá ið tilber. Sagt verður í áheitanini, at tað bert eru knappar $1\frac{1}{2}$ fjórðingar at sigla inn á Sandvík og vil hægst taka $\frac{1}{2}$ tíma.

Samferðslunevndin, ið hevur viðgjørt málið er samd um, at tað vildi hóska væl at lati Ternuna fari inn á Sandvík, tá ið farið verður til Hvalbiar.

Uppskot.

Álagt verður »Smitils« administrator, at lata m/b »Ternuna« leggja inn á Sandvík, tá ið farið verður til Hvalbiar.

2. viðg. 2. febr. Uppskot nevndarinnar samtykt 12—0.

101. *Sunnudagsarbeiði umborð i føroyskum fiskiskipum.*

1. febr. 1950 framlagt álit (Fr. Bláhamar, A. Sørensen og P. M. Dam v. f.).

Álit.

Felagið Bróðurkreðsurin á havinum hevur tann 11. januar 1950 sent soljóðandi skriv til lögtingið:

»Undirskrivaða felag loyvir sær hervið at heita á heiraða lögting og landsstýri um at skipa fyri lóg, at manningin á føroyskum fiskiskipum verður frí fyri at gera annað arbeiði umborð sunnudag, enn tað arbeiði, ið stendst av at halda skipið í sjódugandi standi.«

Hesin spurningur kom fram á fundi felagsins, ið hildin var á Strøndum 20/11-1948, og var tá samtykt at senda málið til ummælis til Føroya Fiskimannafelag og hjá Suðuroya Fiskimannafelag. Nú er komið svar frá hesum feløgum, ið er soljóðandi:

Til Bróðurkredsini á havinum!

Málið um sunnudagsarbeiði á føroyskum skipum er framlagt á fundum í øllum okkara sóknunum. Limirnir vóru spurdir um teir vildu viðmæla, at sunnudagurin verður hildin sum heiligdagur, og at einki arbeiði verður gjørt umborð á føroyskum skipum uttan tilfíkt, sum neyðugt er fyri at halda skipið í sjódugandi standi. Limir okkara fingu henda spurning til umrøðu, og síðan er avstemmað í hvørjari bygd (sókn) fyri seg sjálfvan, og er nú úrslitið av hesari avstemman, at allir limir, sum hava stemmað vóru við til at viðmæla, at lóg verður sett ímóti at rækja fiskiskap sunnudagar, eingir limir hava stemmað ímóti hesum, men nakrir fáir hava verið á fundi, sum ikki hava stemmað. So stutt kann Føroya Fiskimannafelag viðmæla, at henda lóg kemur í gildi, at sunnudagurin verður hildin sum frídagur og heiligdagur umborð á teim føroysku fiskiskipunum.

Vegna Føroya Fiskimannafelag
(sign) Ingv. Jacobsen.

Til Bróðurkredsini á havinum!

Hervið gerið eg tykkum kunnugt, at málið um sunnudagsarbeiði umborð í føroyskum fiskiførum hevur verið til viðgerðar á teim fundum, sum Suðuroya Fiskimannafelag nú í heyst hevur hildið í øllum bygdum í Suðuroy. Limirnir vóru spurdir, um teir vildu viðmæla, at lóg verður gjørd, ið ásekkir, at sunnudagurin verður hildin sum heiligdagur umborð í okkara fiskiførum soleiðis, at menn ikki skulu verða skyldugir um sunnudagar at veiða fisk ella arbeiða uppá fisk, men einans at gera slíkt ið neyðugt er fyri at halda skipið í sjódugandi standi, stýra etc. Allir fiskimenn, ið á fundinum vóru, svараðu játtandi á henda spurning. Hetta er so svar á bræv frá Bróðurkredsini, og vil eg sum formaður fyri Suðuroya Fiskimannafelag mæla til, at Bróðurkredsini vendir sær til Føroya lögting og landastýrið við áheitan um, at skipað verður fyri við lóg, at okkara sjómenn um sunnudagarnar verða fríir frá allari skyldu viðvíkjandi veiðu og arbeiði við veiðuni, men bert hava skyldu at halda skipið í sjódugandi standi etc.

Fyri Suðuroya Fiskimannafelag
(sign) J. H. Danbjørg.

Sum tað sæst av omanfyri standandi hava limirnir bæði í Føroya Fiskimannafelag og í Suðuroya Fiskimannafelag einmælt samtykt at mæla til, at skipað verður fyri við lóg, at sunnudagurin verður frídagur umborð á føroyskum fiskiskipum.

Hjá Føroyingum hevur tað allíð verið siður, at sunnudagurin hevur verið hildin sum bæði heilidagur og fridagur, umborð á skipum eins væl og uppi á landi. Men undir seinasta bardaga hendi tað, at sunnudagurin í nógvum førum umborð á okkara skipum kom at vera vanligur arbeiðsdagur, og hevur tað síðani víst seg at vera vanskulígt at koma burtur úr hesum óskili.

Felag okkara heitir tí á heiðraða lögting um at skipa fyri við lóg, at manningin umborð á skipum okkara verður frí fyri at gera annað arbeiði sunnudagar, enn tað sum til eina og hvørja tíð kreivur at vera gjørt um borð á einum skipi.

Við hávirðing

Tórshavn 11/1-1950.

fyrí Bróðurkreðsin á havinum

Berthel Johansen (sign)

Vilh. Nielsen (sign)

Josias Matras (sign)

Málið er beint í fiskivinnunevndina.

Nevndin er samd um, at sunnudagur eigur at verða hildin bæði sum fridagur og heilidagur á lóroyskum fiskiskipum.

Tá tað í umsóknini verður skotið upp at lógfesta hetta, so skuldi tað ikki verið neyðugt av tí, at tað frammanundan við lóg eru reglur viðvíkjandi sunnu- og heiligdagsarbeiði umborð á skipum. Lóg nr. 181 av 1. mei 1923 (Sømandsløven) fyrisetir í § 56 fylgjandi:

»Paa Søndage og andre her i Riget anordnede Helligdage maa der ikke paalægges Mandskabet Arbejde, som kan opsættes.

Paa de nævnte Dage bør der saavidt muligt gives Mandskabet Lejlighed til at holde Gudstjeneste om Bord.«

Uppskot.

Eitt eintak av umhugsanini verður sent felagnum Bróðurkreðsin á havinum.

2. viðg. 2. febr. Uppskot nevndarinnar samtykt 14—0.

102. Útflytan av saltsild.

1. februar 1950 framlagt

Alit.

Útflytarar av saltsild úr ymsum plássum á Skálafirði hava sent Føroya Løgtingi soljóðandi skriv, dagfest 12. januar 1950.

»Undirritaðu útflytarar av saltsild loyva okkum hervið at heita á Fiskivinnunevndina um at fáa í lag, at saltsild eisini verður tikin við, tá tingingar um handilssáttmálar fara fram við útheimin, so at okkum verður tildeilt ein kvota, soleiðis at vit koma at hava vissan marknað fyri tí sild, ið fiskað verður til saltingar.

Tað vóru seinasta ár o. u. 10.000 tunnur av føroyskari sild saltaðar, og av hesum eru o. u. 2500 ikki avskipaðar enn. Sildin hevur verið send til Danmarkar og vrakað og nmaftur vega har, áðrenn nøkur avrokning hevur fingist, og hevur oftast verið okkurt at funnist at, sum so hevur havt ávirkan á prísir. Og er tað heldur ikki lítið, ið farið er fyri einki. Marknaðarviðurskiftini hava ikki verið góð í Danmark seinasta ár fyri tí føroysku sildini, og er tað ivaleyst høvuðsavgjöldin til, at so torført hevur gingist við hesum handli. Fyri ta sild, ið eftir er, hevur verið roynt at fáa í lag sølu, men hevur helta gingið vánaliga og tikið langa tíð, sjálvt um tað nú er útlit fyri, at tað sleppst av við hana til Týsklands gjøgnum danskar umboðsmenn, og soleiðis at góðska og vekt skal góðkennast í Keypmannahavn.»

Annars verður í nevnda skrivi ført fram, at tað vildi havt stóran týðning fyri samfelag okkara, um ein skipan fekkst í lag, soleiðis at tað í ár kundi fingist ein »kvota« fyri o. u. 20.000 tunnum av saltsild. Teir siga, at orsøkin til teirra áheitan er tann, at teir ikki framvegis kunna byrja at keypa upp sild, uttan at sølan er lögð til rættis framanundan, tí teir hava higartil havt so ringar royndir av hesum.

Nevndin heldur, ut alt, ið gerast kann, eigur at verða gjørt fyri at tryggja hesa vinnu. Løgtingið hevur í hesi tingsetu gjørt lóg um sildavráking, og henda skipan skuldi gjørt tað møguligt at tryggja sildasøluna, soleiðis at tað kundi fingist í lag, at sildin verður goldin við avskipan, soleiðis sum nú er við salt- og klippfiskaútflutningi.

Um ein trygg skipan kemur í lag, vil sildaveiðan helst fara at verða nógv vaksandi í komandi tíðum, soleiðis at ein eksportkvota uppá o. u. 20.000 tunnur, ið er skotið upp, vil verða oy lítil. Um tingingar koma í lag, eigur at verða skotið upp um eina kvotu uppá o. u. kr. 5 mill. í peningavirði.

Nevndin heldur, at tað eigur at verða tingað við teir myndugleikar, ið hava við útflutning og handilssáttmálar við útheimin at gera um málið, og at tað verður gjørt, ið gerast kann, fyri at tryggja okkara saltsildavinnu á fremmandum marknaðum.

Uppskot.

Landsstýrið verður umbíðið at taka sær av málinum í síni heild og leggja tað fyrri myndugleikar, ið hava við útflutning og handils-sáttmálar við útheimin at gera.

2. viðg. 2. febr. Uppskot nevndarinnar samtykt 13—0.

103. *Nýggir pengaseðlar.*

1. viðg. 2. febr. 1950. Framlagt 9. februar

Álit.

Sambært § 3 í lóg nr. 248, 12. apríl 1949, um føroyskar pengaseðlar hevur landsstýrið í brævi, dagsett 31 januar 1950, fyrri lögtingið lagt málið um útsjónina av pengaseðlunum og skotið upp, at Janus Kamban, listamaður, møgnligt fyrri landskassans rukning fer til Danmarkar Nationalbanka at arbeiða við málinum, og at landsstýrið so fær heimild til at góðkenna útsjónina av seðlunum.

Málið er víst til fíggarnevndina.

Í nevnda brævi upplýsir landsstýrið, at stýrið sum fyrireikandi lið í samráðingunum millum statsministerið og lögtingið um útsjónina av pengaseðlunum í føroyskum bløðum hevur útbjóðað til kappingar tekning av uppskoti til nýggjar føroyskar pengaseðlar, 5, 10, 50, 100 og 500 kr. Uppskot komu inn frá 4 ymiskum persónum. Ríkisumboðsmaðurin hevði frá nationalbankanum fingið uppskot til 5- og 10-kr. seðlar, fram- og baksíðu, og vórðu hesi uppskotini saman við teimum, sum komu frá føroyskari síðu, tikin til viðgerðar av landsstýrinum, ríkisumboðsmanninum og Edw. Mitens, formanni í stýri valulamiðstøðunnar.

Landsstýrið sendi so uppskotini, sum vóru komin frá Janus Kamban og J. C. F. Olsen, saman við uppskotinum frá nationalbankanum, til bankan til ummælis og viðmerkli, at stýrið var av tí áskoðan, at gerðin av framsíðuni er serliga teknisk og eigur tí ætlandi at verða gjørd av bankanum, meðan føroyskir listamenn eiga at fáa høvi til at ávirka, hvussu baksíðan kemur at verða.

Nationalbankin hefur svarað aftur 20. desember 1949 og skjýtur upp, at Kamban kemur til Keypmannahavnar, soleiðis at hann og seðilprentsmiðjan í felag kunnu gera uppskot til seðlar at leggja fyrri landsstýrið.

Fíggarnevndin er samd um, at Janus Kamban fyrri landskassans rokning fer til Keypmannahavnar at arbeiða við málinum, og landsstýrið so fær heimild til at góðkenna útsjóndina av pengaseðlunum.

Uppskot til samtyktar.

Landsstýrið verður heimilað til at lata Janus Kamban, listamann, fara til Keypmannahavnar (nationalbankan), so at hann og seðilprentsmiðja nationalbankans í felag kunnu gera uppskot til úyggar føroyskar pengaseðlar, og fær landsstýrið so heimild til at góðkenna útsjóndina av seðlunum.

Tær neyðugu útreiðslurnar av hesum fyrireikingararbeiði verða at gjalda av figgjarløgtingslóg, konto: § 18, 2.

2. viðg. 10. febr. Uppskot nevndarinnar samtykt 17—0.

104. Løgtingslóg um avgreiðslugjald fyrri innflutningsloyvi.

3. febr. 1950 framl. álit (J. Fr. Øregaard v. f.).

Álit.

Eftir áheitan frá landsstýrinum hefur valutamiðstöðin sett fram uppskot um avgreiðslugjald fyrri innflutningsloyvi.

Fíggarnevndin, ið hefur fingið málið til viðgerðar, hefur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Minnilotin (Dam og Øregaard) setir einki uppskot fram.

Meirilutin (Hákon Djorhuus, Long, P. Petersen, Joh. M. Fr. Poulsen og P. H. Weihe) er samdar um at seta fram uppskot um avgreiðslugjald samsvarandi uppskoti valutamiðstøðunnar, soleiðis at gjaldið verður 1 % av jáltanarpeninginum, og setir so statti fram fylgjandi

Uppskot

til

løgtingslóg um avgreiðslugjald fyrí innflutningsloyvi.

§ 1.

Fyrí innflutningsloyvi, ið valutasýrið jáltar, verður at svara avgreiðslugjald, ið fer í landskassan. Gjaldið er 1 % av jáltanarpeninginum. Loyvi, ið nevna eina nøgd av vøru, fáa átekning um peningahædd, svarandi til vørunøgdina, og verður gjaldið roknað eftir hesi peningahædd. Valutamiðstöðin ásetir henda pening eftir meðalprísi, roknað fyrí vøru av tí slagi, sum loyvið umtalar.

§ 2.

Undir heilt serstøkum viðurskiftum kann valutasýrið fyrí einstakar vøru eftir heimild frá landsstýrinum geva innflutningsloyvi utan rindan av gjaldi.

Hetta verður at skriva á tilík loyvi.

§ 3.

Valutamiðstöðin útrokar gjaldið, og hvørt innflutningsloyvi, ið valutamiðstöðin gevur, fær áteknan um støddina av gjaldinum, ið verður at rinda. Hann, til hvønn loyvið er skrivað, hevur skylda at rinda gjaldið.

Gjaldið verður at rinda, áðrenn loyvið kann verða nýtt.

§ 4.

Gjaldið verður greitt á tann hátt, at innflutningsloyvismerkir verða sett á loyvið. Tilík merkir eru at fáa hjá valutamiðstöðini, Føroyu Gjaldstovu, sýslumenninum og sóknafótanum í Vági. Innflytari setir merkir, svarandi til gjaldið, ásett av valutamiðstöðini, á rubrikk, ið er til hetta á innflutningsloyvinum.

Loyvið soleiðis stemplað verður lagt fyrí eina av leim nevndu skrivstovum til kassatið av merkjunum, og yvirstemplar skrivstovan merkini.

§ 5.

Undir heilt serstøkum viðurskiftum kann landsstýrið loyva afturrindan av gjaldinum.

§ 6.

Tá gjald er rindað fyrí eitt loyvi, fyriskipar valutamiðstöðin innanfyri ta tíðarskeið, ið sett er fyrí loyvið, allar seinri avgreiðslur gjaldfrítt, harundir eisini útskrivan av øðrum loyvum við umpostaran.

§ 7.

Brot móti hesi lóg verða revsað eftir reglum í lóg nr. 288, 2. september 1939, sbr. kunningar nr. 33, 23. oktober 1940.

Sektirnar falla til landskassan.

§ 8.

Henda lóg kemur í gildi 1. apríl 1950.

Forslag

til

lagtingslov om ekspeditionsgebyr for indførselsbevillinger.

§ 1.

For indførselsbevillinger, der gives af valutastyret, svares et ekspeditionsgebyr, der tilfalder landskassen. Gebyret udgør 1 % af bevillingsbeløbet. Bevillinger, der lyder på et kvantum af en vare, forsynes med påtegning om et til varemængden svarende beløb, som lægges til grund for gebyrberegningen. Det pågældende beløb fastsættes af valutacentralen, beregnet som en gennemsnitspris for varer af den af bevillingen omhandlede art.

§ 2.

Under ganske særlige omstændigheder kan valutastyret for enkelte varer efter bemyndigelse fra landsstyret give indførselsbevilling uden erlæggelse af gebyr.

Dette bliver at anføre på vedkommende bevilling.

§ 3.

Valutacentralen udregner afgiften, og enhver indførselsbevilling, der gives af valutacentralen, får påtegning om størrelsen af det gebyr, der skal erlægges. Det påhviler den person, til hvem bevillingen er udfærdiget, at berigtige gebyret.

Gebyret må erlægges, forinden bevillingen kan anvendes.

§ 4.

Gebyret berigtiges på den måde, at gebyrmærker påklæbes bevillingen. Sådanne mærker kan fås udleveret hos valutacentralen, Færøernes Oppebørselskontor, sysselmændene og hos sognefogeden i Vaag. Importøren anbringer mærker, svarende til gebyret i en hertil på indførselsbevillingen indrettet rubrik.

Den således stemplede bevilling forelægges et af de nævnte kontorer til kassation, og kontoret overstempler derefter mærkerne.

§ 5.

Under ganske særlige omstændigheder kan landsstyret tillade tilbagebetaling af gebyret.

§ 6.

Når gebyret for en bevilling er erlagt, foranstalter valutacentralen indenfor det for bevillingen fastsatte tidsrum alle senere ekspeditioner gebyrfrit, herunder også udskrivning af andre bevillinger ved ompostering.

§ 7.

Overtrædelse af denne lov straffes efter bestemmelserne i lov nr. 288 af 2. september 1939, jfr. kongedørelse nr. 33 af 23. oktober 1940. Bøderne tilfalder landskassen.

§ 8.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1950.

2. viðg. 7. febr. og 3. viðg. 8. febr. Atkvøðugreiðsla 10. febr. Lógaruppskotsins § 1 og §§ 2—8 samtyktar 14—0 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 13—0.

105. Frágreiðing frá Mentunargrunni Føroya Løgtings.

6. febr. 1950 framlagt

Álit.

Stýrið fyri Mentunargrunn Føroya Løgtings hevur 25. januar í ár sent Føroya löglingi frágreiðing viðvíkjandi grunnsins virki fyri tíðina frá 1. januar 1948 til 31. desember 1949. 6. mei 1946 varð grunnurin stovnaður sambært løglingssamtykt.

Stovnsfæ grunnsins eru 200.000 kr. Umframt hevur tingið veitt 10.000 kr. í 3 ár, og er hann so stall nú vaksin til 230.000 kr., men væntar tó nakað í eun, at stovnsfæið er komið upp í 300.000 kr., soleiðis sum hugsanin var á fyrstan tíð.

Vanligur styrkur, ið grunnurin hevur latið til einstaka bók (kostnaður 4000 kr. í miðaltali) er 1000 kr. Til grunnin eru komnar umsóknir um stuðul til bókaverk, sum, um tey kunna verða útgivin, krevja munabetri stuðul, annaðhvørt tí sølan kann væntast at verða lítil, ella útgávan er sera dýr, ella av báðum orsøkum. Sært er, ikki at kunna veita nóg munagóðan stuðul til bókaverk, sum hava mentunartíðan týdning, men soleiðis vil vera við teimum peningagávum, sum grunnurin nú hevur. Men eisini til vanligar bókur vil grunnurin ikki, sum nú er, kunna veita so munandi stuðning, at bókaprísurin fæst lækkaður so mikið, at bókurnar kunna væntast at verða almanna ogn.

Stýrið vendir sær tí til tingið við høn at veita heimild til at nýta ein part av stovnsfænum — upp í 30.000 kr. — til útgávu av bókaverkum, sum so verða ogn lögtingsins, ið umsitin verður av grunninum undir ábyrgd yvirfyri tingi og landsstýri. Samtíðis biður stýri grunnsins um, at tingsins árliga peningaveitan til grunnin til rakstrarpening má verða hækkað til 15.000 kr.

Um grunnurin skal kunna nýta ein part av stovnspeninginum til bókaútgávu, má reglugerðin broytast, og stýrið setir fram uppskot samisvarandi.

Frágreiðingin verður at seta í løgtingstíðindi.

Málið hevur verið til viðgerðar í fíggejarnevndini, og er nevndin samd um at góðtaka frágreiðingina, eins og hon setir fram uppskotið hjá stýrinum til broytan av reglugerð fyri grunnin.

Uppskot.

I. Løgtingið góðlekur stýrisins frágreiðing viðvíkjandi grunnsins virki fyri tíðina frá 1. januar 1948 til 31. desember 1949.

II. Reglugerð fyri Mentunargrunn Føroya Løgtings.

§ 2 verður orðað soleiðis:

Stovnsfæ grunnsins eru 200.000 kr., sum løgtingið jáltaði úr tiltaksgrunni tingsins, umframt 10.000 kr. árliga frá tinguinum, til peningurin er komin upp í 300.000 kr., eins og annar peningur sum kann verða latin til grunnin til økjan av stovnsfænum.

§ 4 verður orðað soleiðis:

Av stovnsfænum verða 30.000 kr. at kunna nýtast til rakstrarpening til útgávu av bókaverkum. Annars má stovnsfæið ikki skerjast. Stýrið eigur at fáa stovnsfæið rentað á tryggan hátt í samráð við andsstýrið.

2. viðg. og 3. viðg. 8. febr. Uppskot nevndarinnar samtykt 17—0.

Fylgiskjal:

Frágreiðing

frá

Mentunargrunni Føroya Løgtings fyri tíðina 1/1 1948—31/12 1949.

Løgtingið samtykti 6. mei 1946 at seta á stovn mentunargrunn, og 12. sept. 1947 varð samtykt reglugerð fyri grunnin. Í desember 1947 vóru valdir í stýri grunnsins: P. M. Dam, R. Long og Johan M. Fr. Poulsen. Fyrsta nýval skuldi altso verið í tingsetuni 1949.

Tann galdandi reglugerðin er soljóðandi.

1.

Føroya Løgting samtykti við 6. mei 1946 (80 ára føðingardegi Jóannesar Paturssonar) sum stovningardegi at seta á stovn »Mentunargrunn Føroya Løgtings.«

2.

Stovnsfæ grunnsins eru 200.000 kr., sum løgtingið jáltaði úr tiltaksgrunni tingsins, umframt tær 10.000 kr. árliga, sum tingið jáltaði í 1946, og gávar, ið verða givnar til grunnin.

3.

Endamál grunnsins er at styðja starv fyri føroyskum máli, bókmentum, list, vísind og øðrum mentunarmálum.

4.

Høvuðsstovnur grunnsins má ikki verða skerdur. Stýrið fyri grunninum skal skipa fyri, at stovnsfæið verður rentað á tryggan hátt.

5.

Grunnurin verður stýrdur av 3-mannanevnd (við trimum til-
taksmonnum) valdari av Føroya Løgtingi upp á 3 ár soleiðis, at ein
fer frá árliga.

Stýrið kann til grunnsins endamál ráða yvir teimum inntøkum,
sum grunnurin fær frá lögtinginum ella á annan hátt.

6.

Roknskapsár grunnsins er álmannaáarið. Roknskapurin verður
at granskoða av lögtingsrevisor og at leggja fyri lögtingið at góðkenna.

31. juli 1948 legði landsstýrismaður L. Zachariassen fram á ting
uppskot um nýggja reglugerð fyri grunnin, sum miðaði ímóti at leggja
grunnin beinleiðis undir landsstýrið. Uppskotið varð ikki samtykt.

Grunnurin hevur nú virkað í 2 ár og verður her givið eitt
stutt yvirlit yvir virkið.

Frá lögtinginum hevur grunnurin fingið til virkispening tvær
ferðir 10.000 kr. ella 20.000 kr. Í 1948 veitti grunnurin í studningi til
bókaútgávu tilsamans 5000 kr. og í skaldalønnum tilsamans 3000 kr.

Í árinum 1949 hevur grunnurin latið í studningi til bókaútgávu
7000 kr. og til Hammershaimbsgrunnin 2000 kr. 1000 kr. eru avlagdar
til umsókn frá Føroyingafelagi í Keypmannahavn, sum er boðað frá
men ikki var komin á nýggjárinum. Til Hammershaimbsgrunnin hevur
Mentunargrunnurin — út frá lyfli frammanundan til fyrrnevnda grunu
frá lögtingsins figgjarnevnd — fyri hetta árið latið 2000 kr.

Figgjarnevnd lögtingsins, landsstýrið og hvør tingmaður, sum ynskir
tað, fær gjøllari frágreiðing um teir ymsu studningarnar.

Vanligur styrkur, ið grunnurin hevur latið til einstaka bók
(kostnaðurin 4000 kr. í miðaltali) er 1000 kr. Til grunnin eru komnar
umsóknir um stuðul til bókaverk, sum, um tey skulu kunna verða út-
givin krevja munabetur stuðul, annaðhvørt lí sölun kann væntast at
verða lítil, ella útgávan er serliga dýr, ella av báðum orsøkum. Sári er,
ikki at kunna veita nóg munagóðan stuðul til bókaverk, sum hava
mentunarlígan týðning, men soleiðis vil vera við teimum peningagávum,
sum grunnurin nú hevur. Men eisini til vanligar bókur vil grunnurin
ikki sum nú er kunna veita so munandi studning, at bókaprísurin
fæst lækkaður so mikið, at bókurnar kunna væntast at verða almanna
ogn.

Stýrið vendir sær lí til tingið við bøn at veita heimild til at
nýta ein part av stovnsfænum — upp í 30.000 kr. — til útgávu av
bókaverkum, sum so verða ogn lögtingsins, ið umsitin verður av grunn-
inum undir ábyrgd yvirfyri tingi og landsstýri. Samlíðis biður stýri
grunnsins um, at tingsins árliga peningaveitan til grunnin til rakstrar-
pening má verða hækkað til 15.000 kr.

Longu í 1948 reyndi stýrið fyri grunninum at fáa rentu av stovnsfænum, sum tá var økt til 220.000 kr. og nú eftir tingsins triðn árligu veilan er 230.000 kr. Sjóvinnubankin beyð at veita 4 % í rentu, meðan Færø Amts Sparekasse tá helt seg ikki kunna reula peningin. Stýrið hevur atrað seg at binda allan peningin á einum stað, og hevur tí eingin munur renta fingist av peninginum enn tingsins árliga veilan til rakstrarpening, um hon kann verða roknað sum rentan. Stýrið heldur tað vera veri al hugsa, um lögtingið sjálvt vildi rentað peningin (stovnsfæið) og umframt, sum hugsanin var av fyrstan tíð, veitt grunninum 10.000 kr. árliga, til stovnsfæið er komið upp í 300.000 kr. Umframt vónar stýrið, at tingið vil veita árliga til rakstrarpening 15.000 kr.

Um grunnurin skal kunna nýta ein part av stovnspeninginum til bókaútgávu, má reglugerðin broytast, og stýrið setur fram uppskot samsvarandi. Um broyting fæst í lag og hon roynist væl, vil stýrið seinni seta fram uppskot til at broyta reglugerðina frá grundini, miðandi imóti at leggja alla bókaútgávu tingsins undir grunnin ella fáa hana í samvirki við grunnin.

Grunnurin hevur fingið játtilsí frá J. Heina Hansen bókhaldara at vera roknskaparførari grunnsins og verður fyrsti roknskapur latin til tingið á Ólavsøku 1950.

Uppskot

til

broytan í reglugerð fyri

Mentuuargrunn Føroya Løgtings.

§ 2 verður orðað soleiðis:

Stovnsfæ grunnsins eru 200.000 kr., sum lögtingið játtaði úr tiltaksgrunni tingsins, umframt 10.000 kr. árliga frá tinguinum, til peningurin er komin upp í 300.000 kr., eins og annar peningur, sum kann verða latin til grunnin til økjan av stovnsfænum.

§ 4 verður orðað soleiðis:

Av stovnsfænum verða 30.000 kr. at kunna nýtast til rakstrarpening til útgávu av bókaverkum. Annars má stovnsfæið ikki skerjast. Stýrið eigur at fáa stovnsfæið rentað á tryggan hátt í samráð við landsstýrið.

106. Ekspropriation til kommunal endamål.

1. viðg. 7. febr. 1950. Framl. 10. febr.

Álit.

Kommunala nevndin hefur frá landsstýrinum fengið málið um töku av lendi til havnaverk í Heygstøð á Ströndum til viðgerðar. Loyvi til hesa ekspropriation skal sóknarstýrið hava smbr. § 27 í lóg nr. 30, dagselt 28. februar 1872.

Landsstýrið hefur í skrivi av 8. desember 1949 givið sóknarstýrið loyvi at taka ein part av tí øki, leir hava biðið um, men av tí, at leir halda tað vera ov lítið, hava leir sagt, at leir vilja venda sær til lögtingið, um ikki landsstýrið ger tað.

Løgtingið hevði fyrr hægsta umsitingarvald yvir sóknarkommunum í lílíkum málum, men smbr. § 5 í lögtingslóg nr. 1, 13. mei 1948, stendur landsstýrið til svars fyri umsitingini av sermálum, herundir ekspropriation til serstøk endamál.

Nevndin má halda, at tað ræði, ið lögtingið fyrr hevði sum yvirkommunaráð, sambært nýggju stýrisskipanini, er farið yvir til landsstýrið til avgerðar og heldur tí, at landsstýrisins avgerð í hesum máli má verða avgerandi, tó heldur nevndin, at tað øki, sum er givið loyvi til at eksproprierast, er nakað lítið, um arbeiðslíkindir skulu verða uppi á landi.

Spurningurin um appellinstans verður at goyma til vanligu tingsetu á Ólavsøku í ár.

Uppskot.

1. Løgtingið ásannar, at landsstýrið hefur endaliga avgerð í hesum máli.
2. Spurningurin um appellinstans verður at taka upp aftur á Ólavsøktug.

2. viðg. 10. febr. Uppskot nevndarinnar pt. 1. samtykt 16—0 og pt. 2. samtykt 13—0.

107. *Broytan í kunngerð um leiguviðurskifti.*

1. viðg. 9. febr. 1950.

Uppskot frá landsstýrinum.

Sorinskrivarin, ið er formaður fyri leigunevndini í Tórshavn, hevur heitt á landsstýrið um at leggja fyri tingið uppskot um broytingar í §§ 12, 13 og 16, 2. pelli, í kunngerð nr. 41, 2. desember 1940.

Sorinskrivarin heldur í skrivi sínum, dagsett 2. desember 1948, til Tórshavnar býráð, at tað er ógvuliga óhóskandi, at leigunevndin er skipað av skiftandi limum, við tað at tær avgerðir, ið nevndin skal taka, ofta mugu verða bygdar uppá eina meira ella minni fría metan.

Fyri at skapa ein fastan og javnan praksis fyri metanini heldur sorinskrivarin tað vera meira hóskandi at velja fastar limir av nevndini, men vegna inhabilitet, sjúku o. a. eiga fleiri tiltaksmenn at verða valdir fyri hvønn lim.

Hann vísir eisini á, at formaðurin átti at flugið viðurgjald (sum í hinum partinum av ríkinum) sbr. § 58 í ministeriellari kunngerð nr. 265, 29. mei 1943, av tí at hetta starvið er kommunalt.

Viðmerkt verður, at Tórshavnar býráð við áriti, dagsett 28. januar 1949, gevur málinum tilmæli og mælir til, at tað verður lagt fyri tingið.

Landsstýrið loyvir sær so stutt at seta fram uppskot um hesar broytingar.:

Uppskot

um

Broytingar í kunngerð nr. 41, 2. desember 1940, um leiguviðurskifti.

§ 1.

§ 12 verður broytt til:

»Leigunevndin í Tórshavn verður skipað av sorinskrivaranum (dómaranum) sum formanni og tveimum byggningskønnum limum; annar eigur at vera húsnæigari og hin leigari. Teir seinni verða valdir fyri 2 ár ísenn av Tórshavnar býráð, sum samstundis velur 3 tiltaksmenn fyri hvønn lim.

Tær í káp. 5 í rættargongdarlógini nevndu frítakingar- og inhabilitetsreglur verða á líknandi hátt at nýta fyri teir byggningskøn limirnar av leigunevndini.«

§ 2.

§ 13 verður broytt til:

»Kommunan ber útreiðslurnar, ið standast av virki leigunevndarinnar og ásetir støddina av tí viðurgjaldi, ið formaðurin og limirnir skulu hava.«

§ 3.

§ 16, 2. pelli, verður broytt til:

»Um fyriskipanir verða settar í gildi utan fyri Tórshavn, verður fyri avvarðandi kommunu ein leigunevnd at skipa samsvarandi fyriskipanunum í §§ 12 og 13, tó at sýslumaðurin verður formaður.«

§ 1.

§ 12 ændres således:

»Lejenævnet i Thorshavn består af sorenskriveren (dommeren) som formand og to bygningskyndige medlemmer, af hvilke det ene skal være husejer og det andet lejer. Disse sidste vælges for 2 år ad gangen af Thorshavn byråd, der samtidig vælger 3 suppleanter for hvert medlem.

De i kap. 5 i retsplejeloven indeholdte fritagelses- og inhabilitetsregler finder tilsvarende anvendelse på de bygningskyndige medlemmer af lejenævnet.«

§ 2.

§ 13 ændres således:

»Kommunen afholder de med lejenævnets virksomhed forbundne udgifter og fastsætter størrelsen af det formanden og medlemmerne tilkommende vederlag.«

§ 3.

§ 16, 2. stykke, ændres således:

»Forsåvidt bestemmelserne sættes i kraft udenfor Thorshavn, oprettes der for den pågældende kommune et lejenævn efter reglerne i §§ 12 og 13, dog at sysselmanden er formand.«

2. og 3. viðg. 10. febr. Lógaruppskotsins §§ 1—3 samtyktar utan atkvøðugreiðslu og lógaruppskotið í síni heild samtykt 15—0

108. Løgtingslóg um havnalán til Vágs kommunu.

1. viðg. 10. febr. 1950.

Uppskot frá landsstýrinum.

Undir 10 ára havnaætlandini 1948/57 (løgtingssamtykt 21. jan. 1948) hevur tingið jállað í studningi til Vágs kommunu til havna-bygging 50 % av 2.000.000 kr., og sambært pkt. E í somu samtykt

heimilað landsstýrið til um neyðugt at taka ábyrgd fyrir hesum lánum.

Nú krevst sambært lögtingslóg nr. 1, 13. mei 1948, at slík heimild verður givin við lóg, og við tað at arbeiðið við økjan um Vágs havn helst verður byrjað, áðrenn tingið kemur saman aftur. (byggjaellan er send landsstýrinum til góðkenningar) setir landsstýrið við hesum fram

Uppskot

til

løgtingslóg um ábyrgd fyri láni til Vágs kommunu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað lögtingsins vegna at taka ábyrgd fyri láni til Vágs kommunu til havnabygging í Vági upp til 1.000.000 kr. innan fyri 10-ára havnaættlanina 1948/57.

Løgtingsstutningurin verður at nýta til afturrindan av lánum.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

Lagtingslov om garanti for lån til Vaags kommune.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til på lagtingens vegne at garantere for lån til Vaag kommune til havnebygning i Vaag op til 1.000.000 kr. inden for 10-års havneplanen 1948/57.

Lagtingstilskudet anvendes til tilbagebetaling af lånet.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. og 3. viðg. 10. febr. Lógaruppskotsins § 1 samtykt 16—0; § 2 samtykt uttan atkvøðugreiðslu og lógaruppskotið í síni heild samtykt 16—0.

109. Løgtingslóg um lán til Vestmanna kommunu.

9. febr. 1950 framlagt

Álit.

Sóknarstýrið fyri Vestmanna kommunu hevur vent sær til lögtingið við umsókn um loyvi til upptøku av láni og um lögtings ábyrgd fyri lánum, stórt 50.000 kr., til byggjan av goymsluhúsum á havna-plássinum í Vestmanna.

Málið er beint í kommunalu neyndina, sum skal mæla til, at umsóknin verður játtað, og setir neyndin fram til tingsamlykt fylgjandi

Uppskot

til

løgtingslóg um lán til Vestmanna kommunu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað lögtingsins vegna at geva loyvi til og taka ábyrgd fyri láni til Vestmanna kommunu, stórt 50.000 kr., til byggjan av goymsluhúsum á havnarlássinum í Vestmanna.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinanvegin.

Lagtingslov om lån til Vestmanhavn kommune.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til på lagtingets vegne at give tilladelse til og garantere for lån til Vestmanhavns kommune, stort 50.000 kr., til opførelse af pakhuse på havnepladsen i Vestmanhavn.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðg. 9. og 3. viðg. 10 febr. Lógaruppskotsins §§ 1 og 2 samtyktar ultan atkvøðugreiðslu og lógaruppskotið í síni heild samtykt 17—0.

110. Tolllógin.

10. febr. 1950 framlagt

Álit.

Landsstýrið hevur í brævi, dags. 2. november 1949, sent fíggarnevndini uppskot til nýggja tolllóg. Í brævinum greiðir landsstýrið frá, at í uppskotinum til fíggarløgtingslóg fyri fíggarárið 1. apríl 1950 til 31. mars 1951 eru tollinntøkurnar settar til 3 milj. kr. Undir fram-

løguni av lógaruppskotinum varð skilað til, at ikki er lætt at ælla, hval slíkar inntøkur kunna verða, og varð eisini lagt aflrat, at tað kundi verða neyðugt at seta uppskot fram um hækkan av ymsum tollgjøldum.

Í hesum sambandi var viðmerkt, at tað kundi koma at liggja fyri nýggjar umsóknir, sum krevja meira av peningi enn avsett er á fliggjarløgtingslógaruppskotinum, og tað so slátt, um slíkar umsóknir skuldu játtast, kundi verða neyðugt at økja um inntøkur landskassans.

Soleiðis kann nevast, at umsókn tá var komin frá Føroya Búnaðarfelag um at geva studning til mjólka- og kjøtframleiðslu við um 200—300.000 kr. árliga. (Skotið er nú upp at seta av 100.000 kr. í mjólkastudningi. Seinri er eisini komið uppskot um at seta 300.000 kr. til sanering av skipaflotanum og vinnulánsgrunninum).

Landsstýrið hevur so stítt saman við stjóranum fyri gjaldstovuni kannað møguleikarnar fyri at økja um tollinntøkurnar og samstundis broyta tolllógina, soleiðis at lógin fekk eitt meira greitt snið.

Fliggjarnevndin hevur býtt seg í ein minniluta og ein meiriluta.

Minnilutin (Dam og Øregaard) setir einki uppskot fram í hesum máli, men hevur í lögtingsmálinum: skattalóggávan, sett uppskot um inntøkur landskassans.

Meirilutin (Hákon Djurhuus, Long, Poul Petersen, Joh. M. Fr. Poulsen og Weihe) er av somu áskoðan sum landsstýrið og setir uppskot um nýggja tolllóg samsvarandi uppskoti landsstýrisins, ið við smávegis broytingum.

Uppskot

til

løgtingslóg um innflutningsgjøld o. m.

sf skjal nr. 3.

2. og 3. viðg. 10. febr. Lógaruppskotsins pt. I, § 1 og §§ 2—8 samtyktar við 13—0 og pt. II, §§ 9—14 samtyktar við 13—0. Pt. III, §§ 15—22 og lógin í síni heild samtykt 14—0.

111. Yvirtøka av jarðagrunninum og kongsjørðini.

9. febr. 1950 framlagt

Álit.

Í vanligu tingsetuni 1948 var til viðgerðar spurningurin um yvirtøku av jarðagrunninum og kongsjørðini í Føroyum. Løgtingið samtykti uppskot um, at málið skuldi verða lagt fyri Føroya Búnaðarfelag og líkið uppáttur í komandi tingsetu, og hevur landsstýrið so stítt aftur í ár lagt málið fyri tingið.

Í skrivi, ið er viðlagt sakini frá Føroya Búnaðarfelag til landsstýrið, verður greitt frá, at spurningurin um yvirtøku av jarðagrunninum og kongsjørðini, var lagdur fyri ársaðalfund Føroya búnaðarfelags 13. juli 1949, og at tað var einmælt samtykt at heita á tingið um at yvirtaka jarðagrunnin og kongsjørðina. Viðari verður ført fram av Føroya Búnaðarfelag, at henda áheitan til tingið er eitt ynski, sum er fyrilagt og einmælt samtykt av tí føroyska jarðabrúkarastátlinum.

Meirilutin (J. Fr. Øregaard, P. M. Dam, A. Sørensen og P. Petersen) tekur undir við búnaðarfelagnum um, at jarðagrunnurin og kongsjørðin eigur at gerast føroysk ogn. Men við tað, at hetta er eitt felagsmál, skulu samráðingar fara fram um yvirtøkuna. Meirilutin skal tí mæla tinginum til at heita á landsstýrið um at taka upp samráðingar við danska ríkisstýrið um yvirtøku av jarðagrunninum og kongsjørðini.

Minnilutin (Poulsen) setir einki uppskot fram.

Eisini heldur minnilutin (Dam og Øregaard), nú lá talan er um at yvirtaka kongsjørðina, sum aflaná yvirtøkuna verður ogn løgtingsins, at leigan á kongsjørðini eigur at vera førd »ajour«.

Nú øll virðir eru broytt, er tað sjálvandi rætt at ajourføra leiguna á kongsjørðini soleiðis, at hon hóskar og samsvarar til nútíðina og teir prísir, ið eru í dag.

Meirilutin skal so stítt mæla tinginum til at heita á landsstýrið at taka upp samráðingar við danska ríkisstýrið um yvirtøku av jarðagrunninum og kongsjørðini. Haráfrat skal minnilutin mæla tinginum til at áleggja landsstýrinum at fyrirreika og gera uppskot til tingið um nýggjar leigutakstir fyri kongsjørðina.

Uppskot

1) Frá meirilutanum:

Landsstýrið verður umbiðið at taka upp samráðingar við danska ríkisstýrið um yvirtøku av jarðagrunninum og kongsjørðini í Føroyum.

2) Frá minnilutanum:

Álagt verður landsstýrinum at gera uppskot til nýggjar leigutækstir fyri kongsjørðina.

2. og 3. viðg. 10. febr. Uppskot 1) frá meirilutanum samtykt 12—0. Uppskot 2) frá minnilutanum sett undir atkvøðugreiðslu við navnakalli: Ja atkvøddu: J. P. Henriksen, P. M. Dam, H. Djurhuus, S. P. Zachariassen, Martin Holm, R. Long, Hans Iversen, W. Smith, Fr. Bláhamar, J. Fr. Øregaard. Nei atkvøddi: J. P. Davidsen. Atkvøddu ikki: P. Petersen, Tr. Samuelson, Kr. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Johan Poulsen, P. H. Weihe, A. Sørensen, S. Ellefsen. Burtur: P. Dahl, og fall uppskotið so statt, bert 10—1.

112. Løgtingslóg um broyting í gjøldunum fyri handilsloyvi og loyvi til handilsreisandi.

9. febr. 1950 framlagt álit (P. H. Weihe o.h.).

Alit.

Við tí endamáli at vaksa um inntøkur landskassans er fíggarnevndin samd um at seta uppskot um at hækka gjaldið fyri tey loyvi, handlandi og handilsreisandi skulu loysa, jfr. § 2 í lóg nr. 70, 7. mei 1881 og § 2 í lóg nr. 361, 13. desember 1933. Nevndin er samd um at hækka gjaldið fyri handilsloyvi við 400 % og fyri loyvi til handilsreisandi við 600 %. Henda hækkanin færir ætlandi við sær, at inntøka landskassans fyri nevndu loyvi veksir frá 3.500 kr. til 15.000 kr. Undantikin frá hækkanini eru tó loyvi til handilsreisandi fyri uttanríkisfeløg.

Uppskot

til

løgtingslóg um broyting í gjøldunum fyri handilsloyvi
og loyvi til handilsreisandi.

§ 1.

Gjaldið fyri handilsloyvi, jfr. § 2 í lóg nr. 70, 7. mei 1881, verður hækkað frá 50 kr. til 200 kr.

Gjöldini fyri loyvi til handilsreisandi, jfr. § 2 í lóg nr. 361, 13. desember 1933, verða hækkað soleiðis:

Fyri at umboða eitt innanríkisfelag frá 50 til 300 kr. og fyri hvørt av teim fylgjandi frá 25 til 150 kr.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Forslag

til

lagtingslov om ændring i afgiften for antagelsesbeviser til
handlende og handelsrejsende.

§ 1.

Afgiften for handelsantagelsesbeviser, jfr. § 2 i lov nr. 70 af 7. maj 1881, forhøjes fra 50 kr. til 200 kr.

Afgiften for handelsrejsendes antagelsesbeviser, jfr. § 2 i lov nr. 361 af 13. december 1933, forhøjes således:

For at repræsentere et indenrigsfirma fra 50 til 300 kr. og for hvert af de følgende fra 25 til 150 kr.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

2. viðg. 10. febr. og 3. viðg. 11. febr. Lógaruppskotsins § 1, pt. 1, samtykt 12—0; § 1, pt. 2 og 3, samtykt 11—0 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 11—0.

113. Kannan av landsstýrismálum.

10. febr. 1950 framlagt

Alit.

Sambært tingskipan lögtingsins § 10, pt. 3, hefur nevndin viðvíkjandi kannan av landsstýrismálum kannað útskriv av landsstýrisins gerðabók fyri líðarskeiðið 14/5-1948 til 22/7-1949.

Við at kannu gerðabók landsstýrisins er ein greiður yvir, at tað er ein fjøld av málum, landsstýrið hefur viðgjørt og avrikað. Áðr enn stýrisskipanin kom í gildi viðgjörði lögtingið ein hóp av tilskum málum, og hefur henda nýggja skipan lætt nógv um tingsins starv.

Tað kundi verið eitt og annað at trivið í, men nevndin ger á hesum sinni ongar viðmerkingar og loyvir sær at seta fram hella

Uppskot.

Lögtingið góðkennir læt avgerðir, landsstýrið hefur tikið í líðarskeiðinum 14/5-1948 til 22/7-1949.

2. viðg. 10. febr. Uppskot nevndarinnar samtykt 12—0.

114. Løgtingslóg um lán til Kunoyar kommunu.

10. febr. 1950 framlagt

Alit.

Kunoyar sóknarstýri hefur í skrivi av 6. desember 1949 til lögtingið søkt um at fáa tilskot 50.000 kr. og garanti fyri láni til byggjan av einum el-verki í Kunoy.

Fíggarnevndin hefur fingið málið til viðgerðar, men heldur seg ikki kunna gera nakað við málið í hesu tingsetu. Sóknarstýrið hefur fingið jállan um keyp av einari 50 hk. vatnturbínu, og salgið umfatar maskinu við øllum tilhoyri.

Annleggið er meti at kosta um 150.000 kr., og harav hefur kommunan í tøkum peningi 20.000 kr. 6.000 kr. ættar kommunan at álíkna um árið í 5 ár, soleiðis at eftir verður um 100.000 kr.

Av li, at leir ætla at fara undir arbeiðið nú í summer, er tað teimum minnir áandi at fáa pening til vega til hetta endamál, og loyvi eg mær at seta fram hella

Uppskot

til

løgtingslóg um lán til el-verk í Kunoyar kommunu.

§ 1.

Undir teim treytum, at elektricitetsnevndin góðkennir tað projektið, sum er gjørt til el-verkið, verður landsstýrið heimilað til at taka ábyrgd løgtingsins vegna fyri einum láni uppá 100.000 kr. samstundis, sum lögtingið góðkennir upptøkuna av láninum.

§ 2.

Henda lóg fær gildi, tá ið landsstýrið ásetir tíðarskeiðið.

Lagtingslov om lån til elektricitetsværk i Knnø kommune.

§ 1.

Under de betingelser, at elektricitetsudvalget godkender det projekt, som er udarbejdet til elektricitetsværket, bemyndiges landsstyret til lagtingets vegne at garantere for et lån, stort 100,000 kr., samtidig som lagtinget godkender optagelsen af lånet.

§ 2.

Denne lov træder i kraft, når landsstyret fastsætter tidspunktet.

2. viðg. 10. og 3. viðg. 11. febr. Lógaruppskotsins § 1 fall, bert 2—0 og uppskotið er so statt hurlurdottið.

115. Løgtingslóg um lán til ^{Pif}Pigment & Málingavirkið „Færøsit“.

10. febr. 1950 framlagt

Álit

Partafelagið Pigment- & Málingavirkið »Færøsit« hevur 31. januar 1950 vent sær til lögtingið við nmsókn um løgtingsábyrgd fyri einum láni, stórt 50.000 kr., ið skal nýtast til bróling, sending og mal-

ing av 200 tons sum av royðugróti, ið ætlanin er at lata micronisera (flinmala) í Noregi.

Felagið hevur havt samband við partafelagið »Norwegian Tale«, Bergen, um at fáa eina skípan í lag, so at hetta felagið kann átaka sær at mala royðugróti finari (micronisera) tað, og eftir sum tað framgongur av teim upplýsingum, sum fyriliggja í málinum, kann hetta norska felagið átaka sær at flinmala royðugrótið fyri ein prís og uppá treytir, sum tað føroyska felagið kann standa seg við at góðtaka.

Fíggarnevndin hevur viðgjørt málið og skal mæla lögtinginum til at ganga umsóknini á mæti, soleiðis at landsstýrið verður heimilað lögtingsins vegna at taka ábyrgd fyri nevnda láni uppá 50.000 kr., sum verður at afturrinda seinast 31. desember 1950, og uppá treytir, at lánið bert verður at nýta til nevndu fyrimál, og at lann við søluna av tí í Noregi microniseraða royðugróti innkomni peningur verður settur á serstaka konto, sum felagið ikki kann disponera yvir aftur uttá við loyvi frá landsstýrinum.

Uppskot

til

løgtingslóg um ábyrgd fyri láni til p/f Pigment- og
Málingavirkið »Færøsite«.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað lögtingsins vegna at taka ábyrgd fyri láni, stórt 50.000 kr., til p/f Pigment- og Málingavirkið »Færøsite«.

Lánið verður at nýta til bróting, sending og maling av 200 tons sum av royðugróti, ið skal sendast til Noreg at lata micronisera (flinmala).

Lánið verður at afturrinda seinast 31. desember 1950.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinanvegin.

Lagtingslov om garanti for lån til p/f Pigment- og
Málingavirkið »Færøsite«.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til på lagtingets vegne at garantere for lån, stort 50.000 kr., til p/f Pigment- og Málingavirkið »Færøsite«.

Lånet anvendes til brydning, sending og formaling af 200 tons tuf, som skal sendes til Norge for at blive microniseret (flinformålet).

Lånet tilbagebetales senest 31. desember 1950.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. og 3. viðg. 11. febr. Lógaruppskotsins § 1 samtykt 12—0.
§ 2 samtykt uttan atkvæðgreiðslu og lógaruppskotið í síni heild samtykt 12—0.

116. *Forskotsrindan skipsfiskimanna.*

10. febr. 1950 framlagt

Nevndarálit.

Nevndarlimirnir William Smith og P. M. Dam hava lagt so-
ljóðandi skriv fram í fiskivinnunevndini:

»Hin størsti vansin hjá Føroya fiskimanni í vinnu síni í dag er, at hann ofta í eitt heilt ár ikki fær avrokning og kontantan pening. Tað er tí eitt brennandi mál hjá fiskimanninum at fáa eina skipan, ið veitir honum í minsta lagi eina minstuløn uppá kr. 500 goldna um mánaðin.

Okkum tørvar ikki at geva langa greinan av leim trupulleikum ikki einans fyri fiskimannin sjálfan, men fyri at kalla allar tættir í samfelagslívi okkara, sum standast av longjaldstrotinum. Hesir trupulleikar eru sjálvandi hvørjum tingmanni kunnugir, og tingmenn hava tí lætt við at ásanna, at broyting má koma í, so fiskimaðurin verður stillaður eins væl og aðrir samfelagsbúgvar landsins, ið fáa lön sína goldna fyri starv sítt fyri ávísa tíð, dagliga, vikuliga ella mánaðarliga.

Undirskrivaði javnaðarflokkur loyvir sær við hesum at biðja háttvirðu fiskivinnunevnd tingsins at taka til umbugsingar eina skipan, ið tryggjar fiskimanninum at fáa 500 kr. goldnar um mánaðin fyri ta tíðina, hann er til sjós (fiskiskaps), ella eina aðra peningahædd, ið svarar til ta til eina og hvørja tíð galdandi minstuløn.

Flokkurin hevur hugsað sær, at henda uppgáva kann verða loyst saman við lönjavnungargrunni skipsfiskimanna.

Lönjavnungargrunnurin hevur nakað væl av peningi, ið kann verða nýttur til driftskapital, men ikki nóg mikið. Spurningurin verður so at fáa tað neyðturvuliga uppskoyti av rakstrarpeningi. Her kunnu ymsir møguleikar vera at taka til. Hin næsti er, at Føroya Fiskasøla lænir helvtina av avlopinum av tí peningi, sum tann eina procentin, ið fer í fiskasøllunnar rakstrargrunn, gevur, og sum fiskimannaslatturin eigur helmingin av. Tað, ið ikki kann fáast á henda hátt, kann hugsast at verða fingið sum lán frá einum av lingsins grunnum, t. d. í sociala grunninum ella frá Kongeriget Danmarks Fiskerihank ella av kríggs-tryggingaravlopinum, ið staturin eigur, og sum talan hevur verið um at nýla til frama fyri føroysk mál. Um ikki alt kann verða lænt av einum, so nakað av hvørjum til tess nóg stórir peningur er tókur, so lönjavnungargrunnurin altíð kann vera gjaldførur.

Tað er eysæð, at Føroya Fiskasøla, fiskimannafeløgin, maður ella felag ella hvør ið tað nú verður, ið avroknar ella fiskimaðurin eigur pening hjá fyri veiðuna, skulu standa grunninum til svars fyri at fáa tann útgoldna peningin aftur.

Uppskot

til

lóg um løngjaldingurskipan skipsfiskimanna.

§ 1.

Sum ein deild av Lønjavningargrunni skipsfiskimanna verður gjørd ein skipan fyri rindan av eini forskotsløn uppá kr. 500 ella eina aðra peningahædd, ið svarar til ta til eina og hvørja tíð galdandi minstuløn, til hvønn mynstraðan fiskimann, ið skrivliga ynskir tað, fyri tíðina, hann er til sjós, um hann ikki fær regluliga goldna løn á annan hátt.

§ 2.

Stjóri lønjavningargrunnsins fær undir umsjón av grunnins stýri í hendi at umsita lønrindanina, og stendur hann og stýrið til svars fyri lógligari bókaferlsu, og at lønrindanin fer fram á tryggum rættarstöði, eins og tað allíð verður, áðrenn peningurin verður goldin, fingin tryggjan fyri, at peningurin verður afturgoldin annaðhvørt av Føroya Fiskasølu ella øðrum keypara av veiðuni ella av ávarandi útgerðamanni ella felag í so stórum muni, sum fiskimaðurin hevur veitt ella tænt fyri umborð í skipinum.

§ 3.

Til lúkan av hesi uppgávu kann avlopspeningur lønjavningargrunnsins verða nýttur.

Um hann ikki rækkur, kann stjórin saman við grunnins stýri grunnins vegna læna:

úr rakstrargrunni Føroya Fiskasølnnar,

úr lögtingsgrunni, t. d. socialgrunninum,

frá lögtinginum,

frá slatinum,

frá Kongeriget Danmarks Fiskeribank,

av kríggstryggingaravlopinum, ið statinum kannast, og sum talan hevur verið um at nýta til frama fyri føroyskt endamál.

Um ikki alt kann verða lænt av einum, so nakað av hvørjum til tess peningurinn nóg er stórir til, at grunnurin allíð kann vera gjaldførur.

§ 4.

Roknskaparavlegging, roknskapargranskan og eftirlit verða at fara fram á sama hátt sum hjá lønjavningargrunninum.

§ 5.

Rakstrar- og rentuútreiðslur verða at bera av lönjavningargrunninum.

§ 6.

Henda lóg kemur í gildi tann 1. apríl 1950.

Meirilutin (Dam, Smith, Sørensen og Bláhamar):

Nevndin tekur undir við málinum.

Hugsar ein sær, at tað verður talan um at veita 3000 fiskimonnum eina forskotsrindan uppá 500 kr. um mánaðin, og at fiskasølan fer fram 3 ferðir á árinum, verður peningakravið ætlandi at liggja soleiðs:

Útmynstring 1. mars.	
Útgjald 1. apríl	1,5 mill. kr.
+ Lönjavningargrunnsins eginpening	0,5 " "
Tørvandi tøkur peningur	1,0 mill. kr.
Útgjald 1. mei	1,5 " "
Tørvandi tøkur peningur	2,5 mill. kr.
Afturrindan við sølu av fiski, t. d. 17 % av bratto.	2,0 " "
Tørvandi tøkur peningur	0,5 mill. kr.
Útgjald 1. juni	1,5 " "
Tørvandi tøkur peningur	2,0 mill. kr.
Útgjald 1. juli	1,5 " "
Tørvandi tøkur peningur	3,5 mill. kr.
Útgjald 1. august	1,5 " "
Tørvandi tøkur peningur	5,0 mill. kr.
Afturrindan við sølu	2,0 " "
Tørvandi tøkur peningur	3,0 mill. kr.
Útgjald 1. september	1,5 " "
Tørvandi tøkur peningur	4,5 mill. kr.
Afturrindan við seinastu sølu	5,0 " "
At rinda grunninum aftur	0,5 mill. kr.

4,5 mill. kr. ætlast so státt at verða hægsta kravið til rakstrarpening.

Sambært upplýsing er unnmæltu kríggstryggingaravlop 2 mill. kr. í sociala grunninum er meira enn 1 millión. Lønjavningargrunnurin hevur í hvussu er 0,5 mill. kr. tókar. 3,5 mill. kr. kunnu so státt roknað við at vera tókar við tað sama. Eftir verður so um 1 millión at fáa til vega, lá ið úlgjaldingarkravið er bægst.

Sambært tí, ið liggur fyri, skuldi so státt málið væl kunna verðið loyst nú við tað sama.

Meirilutin loyvir sær tí at seta fram eftirfylgjandi uppskot.

Minnilutin (Jens Chr. Olsen) er eins beittur og hinir nevndarlimirnir fyri at tryggja fiskimonnum eina mánaðarlíga lønrindan.

Fyri at fremja hetta endamál er tað neyðugt at fáa tilvega neyðnrvuligan pening.

Minnilutin er av tí áskoðan, at tað vegur, sum meirilutin setur uppskot um, at fáa peningin til vega við lán úr ymsum grunnum og landskassanum, ikki førur á mál, tí har er ikki tókur peningar vegna eftirstøður.

Minnilutin vil halda tað verða beinast og greiðast at fáa pening til vega gjøgnum ta financieran, sum Føroya Fiskasøla skal fáa við tingsins og landsstýrisins hjálp, og at hesi mál verða knýtt saman.

Minnilutin setur samsvarandi hesum eftirfylgjandi uppskot

Uppskot

1. Frá meirilutanum:

Løgtingslóg um forskotsrindan skipsfiskimanna.

§ 1.

Sum ein deild av Lønjavningargrunni skipsfiskimanna verður gjørd ein skipan fyri rindan av eini forskotsløn so vítt gjørligt upp til kr. 500 um mánaðin ella eina aðra peningahædd, ið svarar til ta til eina og hvørja tíð galdandi minstuløn, til hvønn mynstraðan fiskimann (herundir yvirmenninir umborð), ið skrivliga ynskir tað, fyri tíðina, hann er til sjós, um hann ikki fær regluliga góðna løn á annað hátt.

§ 2.

Stjóri lønjavningargrunnsins fær undir umsjón av grunnsins stýri í hendi at umsita lønrindanina, og stendur hann og stýrið til svars fyri lógligari bókaferðslu, og at lønrindanin fer fram á tryggum rættarstöði eins og tað altíð verður, áðrenn peningurin verður góddur, fløgin tryggjan fyri, at peningurin verður afturgóddur annaðhvørt av Føroya Fiskasølu ella øðrum keypara av veiðuni ella av ávarandi útgerðamanni ella felag í so stórum muni, sum fiskimaðurin hevur veitt ella tænt fyri umborð í skipinum.

Mynstringarstjórnarnir eru skyldigir til at geva lóngjaldingarskrivstovuni avskrift av manningarlistanum hvørja ferð mynstrað verður. Við avmynstring ella við deyðsfall er skiparin skyldigur at siga lóngjaldingarskrivstovuni frá.

§ 3.

Til lókan av hesi uppgávu kann avloppeningur lønjavningargrunnins verða nýttur.

Um hann ikki røkkur, kann stjórin saman við grunnins stýri grunnins vegna læna:

úr rakstrargrunni Føroya Fiskasøluunnar,

úr løgtingsgrunni, t. d. til sociala grunninum,

frá løgtinginum,

frá statinum,

frá Kongeriget Danmarks Fiskeribank, øðrum lánistovni, ella á annan hátt,

av kríggstryggingaravlopinum, ið statinum kannast, og sum talan hevur verið um at nýta til frama fyri føroyskt endamál.

Um ikki alt kann verða lænt av einum, so nakað av hvørjum, til tess peningurin er nóg stórur til, at grunnurin altíð kann vera gjaldførur.

§ 4.

Roknskaparavlegging, roknskapargranskan og eftirlit verða at fara fram á sama hátt sum hjá lønjavningargrunninum.

§ 5.

Rakstrar- og rentuútreiðslur verða at bera av lønjavningargrunninum og landskassanum helvt um helvt.

§ 6.

Landsstýrið verðnr heimilað lingsins vegna at veðhalda fyri møguligum lánum til Lønjavningargrunn skipsfiskimanna til rakstur av forskotsrindanini.

§ 7.

Henda lóg fær gildi beinanvegin.

Lagtingslov om forskudsudbetaling for skibsfiskere.

§ 1.

Som en afdeling af »Lønjavningargrunni skipsfiskimanna« etableres der anordning til udbetaling af en forskudsløn for så vidt muligt op til kr. 500,— månedlig eller et andet beløb svarende til den til enhver tid gældende mindsteløn til hver påmønstret fisker (herunder befalingsmændene ombord), som skriftlig fremsætter ønske derom, for den tid, han er til søs, såfremt han ikke regelmæssig på anden måde erholder løn udbetalt.

§ 2.

Lederen af »Lønjavningargrunninum« får til opgave at administrere lønudbetalingen under ansvar over for »Lønjavningargrunnsins« bestyrelse, ligesom han over for samme er ansvarlig for lovbefålet bogføring, samt at lønudbetalingen sker under betryggende retsforhold. Han står til ansvar for, at lønudbetalingen ikke sker, før betryggende sikkerhed er erholdt, for at beløbet bliver tilbagebetalt enten af Føroya

Fiskasøla eller anden køber af fangsten eller af vedkommende reder eller selskab i forhold til et til fiskerens andel i fangsten svarende beløb.

Mønstringsbestyrerne er pligtige til at give lønningskontoret en afskrift af bemandingslisten ved hver påmønstring. Ved afmønstring eller ved dødsfald er skibsføreren pligtig til at give lønningskontoret meddelelse derom.

§ 3.

Til løsning af denne opgave kan »Lønjavningargrunnsins« opsparede kapital anvendes.

Om denne kapital ikke er tilstrækkelig, kan lederen sammen med bestyrelsen for »Lønjavningargrunninum« på dennes vegne optage lån fra:

»Rakstrargrunni Føroya Fiskasølunnar«,

»Lagtingets fonds« (f. eks. den sociale fond),

selve lagtinget,

staten,

Kongeriget Danmarks Fiskeribank, anden låneinstitution eller på anden måde,

endvidere af statens overskud af krigsforsikring på Færøerne, hvilket overskud, der har været tale om at anvende til fordel for særlige færøske formål.

Om man ikke kan erholde det nødvendige beløb som lån fra en enkelt, kan der være tale om at erholde det fra flere i så stor udstrækning, at »Lønjavningargrunnurin« til enhver tid kan være betalingsdygtig.

§ 4.

Aflæggelse af regnskab, revision og tilsyn sker på samme måde som for »Lønjavningargrunnsins« vedkommende.

§ 5.

Drifts- og renteudgifter afholdes af »Lønjavningargrunninum« og landskassen med halvdelen til hver.

§ 6.

Landsstyret bemyndiges til på lagtingets vegne at garantere for eventuelle lån til »Lønjavningargrunn skipsfiskimanna« til driftskapital vedrørende forskudsudbetalingen.

§ 7.

Denne lov træder straks i kraft.

Frá minnilutanum:

Løgtingslóg um útgjaldingarskrivstovu til manning á fiskiskipum heimahoyrandi í Føroyum.

§ 1.

Fyri at tryggja manningunum, herundir skiparum, á skipum heimahoyrandi í Føroyum rættstundis avrokning, verður sett á stovn

útgjaldingarskrivstova í Tórshavn, nevnd »Lønrindan skipsfiskimanna«.
Virki útgjaldingarskrivstovunnar verður fyribils lagt undir Løn-
javningargrunn skipsfiskimanna, jfr. lögtingslóg nr. 69, 21. desember
1949.

§ 2.

Útreiðslur í samband við virki útgjaldingarskrivslovnunnar verða
goldnar av Lønjavningargrunni skipsfiskimanna eftir nærri fyriskipan
av stýri grunnsins, og skulu hesar fyriskipanir verða góðkendar av
landsstýrinum.

§ 3.

Menn, (herundir skiparir), ið eru mynstraðir við skipi og sum
mynstringardagin eru fylltir 16 ár, hava eftir umsøku rætt til frá út-
gjaldingarstovuni at fáa útgoldið av ællaðari vinning mánaðarlíga á
conto peningahædd, stór 500 kr., aftur úl fyri hvønu mánaða, teir eru
mynstraðir.

Menn, ið ikki eru fylltir 16 ár, verða roknaðir fyri lærlingar
og fáa bert útgoldið helvtina av nevndu á conto peningahædd, ið fáa
teir ungu fiskimenn, ið eru mynstraðir fyri mínni enn beilan part,
forskot, ið stendur í mun til sáttmála teirra.

Mynstringastjórnarnir eru skyldigir til við mynstring at geva út-
gjaldingarskrivstovuni avskrift av manningarlistanum. Við avmynstring
ella við deyðsfall er skiparin skyldigur at siga útgjaldingarstovuni frá.

§ 4.

Tann her nevnda á conto útgjaldan hevur ta ávirkan, at út-
gjaldingarskrivstovan samsvarandi fær taon rættin móti reiðaranum,
harundir rætt til avrokning frá Føroya Fiskasølu.

§ 5.

Landsstýrið verður heimilað til landskassans vegna við uppløku
av láni ella við garanti fyri lán at útvøga útgjaldingarskrivstovuni »Løn-
rindan skipsfiskimanna« neyðugan pening.

§ 6.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

Lagtingslov om oprettelse af udbetalingskontor for mandskaber
på de på Færøerne hjemmehørende fiskefartøjer.

§ 1.

Før at sikre mandskaberne, herunder skibsførere på de på Fær-
øerne hjemmehørende fiskefartøjer, rettidig afregning oprettes der et
udbetalingskontor i Thorshavn, kaldet »Lønrindan skipsfiskimanna«.

Udbetalingskontorets virksomhed henlægges indtil videre under
Lønreguleringsfonden for skibsfiskere, jfr. lagtingslov nr. 69 af 21. de-
cember 1949.

§ 2.

De i forbindelse med udbetalingskontorets virksomhed forbundne
udgifter afholdes af Lønreguleringsfonden for skibsfiskere efter nærmere
bestemmelser af fondens bestyrelse under godkendelse af landsstyret.

§ 3.

Personer, (herunder skibsfiskere), der er påmønstret skib og som mønstringsdagen er fyldt 16 år, har efter derom fremsat anmodning ret til fra udbetalingskontoret at få udbetalt af deres forventede fortjeneste et månedligt á conto beløb på 500 kr. bagud for hver påløbende måned, hann er påmønstret. Personer, der ikke er fyldt 16 år, regnes for lærlinge og får kun udbetalt halvdelen af nævnte á conto beløb, dog får de unge fiskere, der er mønstret for mindre end hel part, et forskud, der står i forhold til deres overenskomst.

Mønstringsbestyrerne er pligtige til ved udmønstring at sende lønningskontoret afskrift af skibsbemandingslisterne. Ved afmønstring eller f. eks. ved dødsfald er vedkommende skibsfører pligtig til at give lønningskontoret meddelelse derom.

§ 4.

Den her omhandlede á conto udbetaling bevirker, at lønningskontoret tilsvarende indtræder i fiskerens rettigheder overfor rederen, herunder ret til afregning med Føroya Fiskasøla.

§ 5.

Landsstyret bemyndiges til for landskassen ved optagelse af lån eller ved garanti for lån at skaffe udbetalingskontoret »Lønringan skipsfiskimanna« fornøden kapital til dettes virksomhed.

§ 6.

Denne lov træder straks i kraft.

II. Frá allari nevndini:

Tá ið tann til løngjaldingarskipanina neyðugu driftspeningur er fingin til vega, selir landsstýrið lógina í gildi.

2. og 3. viðg. 11. febr. Uppskot frá minnilutanum: § 1 fall, bert 7—0 og uppskotið so stutt burturdottið. Uppskot frá meirilutanum: § 1 og §§ 2—7 samtyktar 13—0 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 14—0. Uppskot frá allari nevndini samtykt 18—0.

Tingið endaði 11. februar 1950, og fundirnir vóru 103.

the 1990s, the number of people in the world who are undernourished has increased from 600 million to 800 million.

There are a number of reasons why the world's population is still hungry. One of the main reasons is that the world's population is growing very rapidly. In 1990, there were 5.3 billion people in the world. By 2000, there were 6.1 billion people in the world. By 2010, there will be 6.9 billion people in the world.

Another reason why the world's population is still hungry is that the world's food production is not keeping pace with the world's population growth. In 1990, the world produced 2.1 billion tonnes of food. By 2000, the world produced 2.4 billion tonnes of food. By 2010, the world will produce 2.7 billion tonnes of food.

There are a number of reasons why the world's food production is not keeping pace with the world's population growth. One of the main reasons is that the world's agricultural land is being used less and less efficiently. In 1990, the world used 1.1 billion hectares of agricultural land. By 2000, the world used 1.0 billion hectares of agricultural land. By 2010, the world will use 0.9 billion hectares of agricultural land.

Another reason why the world's food production is not keeping pace with the world's population growth is that the world's agricultural land is being used less and less efficiently. In 1990, the world used 1.1 billion hectares of agricultural land. By 2000, the world used 1.0 billion hectares of agricultural land. By 2010, the world will use 0.9 billion hectares of agricultural land.

There are a number of reasons why the world's food production is not keeping pace with the world's population growth. One of the main reasons is that the world's agricultural land is being used less and less efficiently. In 1990, the world used 1.1 billion hectares of agricultural land. By 2000, the world used 1.0 billion hectares of agricultural land. By 2010, the world will use 0.9 billion hectares of agricultural land.

Another reason why the world's food production is not keeping pace with the world's population growth is that the world's agricultural land is being used less and less efficiently. In 1990, the world used 1.1 billion hectares of agricultural land. By 2000, the world used 1.0 billion hectares of agricultural land. By 2010, the world will use 0.9 billion hectares of agricultural land.

There are a number of reasons why the world's food production is not keeping pace with the world's population growth. One of the main reasons is that the world's agricultural land is being used less and less efficiently. In 1990, the world used 1.1 billion hectares of agricultural land. By 2000, the world used 1.0 billion hectares of agricultural land. By 2010, the world will use 0.9 billion hectares of agricultural land.

Another reason why the world's food production is not keeping pace with the world's population growth is that the world's agricultural land is being used less and less efficiently. In 1990, the world used 1.1 billion hectares of agricultural land. By 2000, the world used 1.0 billion hectares of agricultural land. By 2010, the world will use 0.9 billion hectares of agricultural land.

There are a number of reasons why the world's food production is not keeping pace with the world's population growth. One of the main reasons is that the world's agricultural land is being used less and less efficiently. In 1990, the world used 1.1 billion hectares of agricultural land. By 2000, the world used 1.0 billion hectares of agricultural land. By 2010, the world will use 0.9 billion hectares of agricultural land.

Another reason why the world's food production is not keeping pace with the world's population growth is that the world's agricultural land is being used less and less efficiently. In 1990, the world used 1.1 billion hectares of agricultural land. By 2000, the world used 1.0 billion hectares of agricultural land. By 2010, the world will use 0.9 billion hectares of agricultural land.

There are a number of reasons why the world's food production is not keeping pace with the world's population growth. One of the main reasons is that the world's agricultural land is being used less and less efficiently. In 1990, the world used 1.1 billion hectares of agricultural land. By 2000, the world used 1.0 billion hectares of agricultural land. By 2010, the world will use 0.9 billion hectares of agricultural land.

Another reason why the world's food production is not keeping pace with the world's population growth is that the world's agricultural land is being used less and less efficiently. In 1990, the world used 1.1 billion hectares of agricultural land. By 2000, the world used 1.0 billion hectares of agricultural land. By 2010, the world will use 0.9 billion hectares of agricultural land.

ROKNSKAPIR
OG
FÍGGJARSTANDUR
LØGTINGSINS
1948

Lands

Roknskapur

Inntøkur:

Figgjarættan:

	Kr.	oyr.	Kr.	oyr.
§ 1. a. Jarðaskattur	9.000,00		8.967,88	
b. Løgtingsskattur	3.000.000,00		3.872.450,61	
c. Tollur	3.170.000,00		3.499.340,01	
d. Skipagjald	5.000,00		15.079,91	
e. Handilsloyvir	2.000,00		3.622,50	
f. Vinningsbýti	13.000,00		13.000,00	
g. Stuttleikaskattur	50.000,00		58.286,71	
h. Álíknað kommunnum	40.000,00		40.000,00	
i. Inntøka av grindaveiðu	2.000,00		11.908,81	
j. Rentur av lögtingsskatti o. a.	30.000,00		56.456,68	
k. Rentur	15.000,00		26.963,82	
l. Ymist	5.000,00		9.293,74	
m. Avrindan av øðrum gjældum	30.000,00			
n. Saltfiskagjald	300.000,00		209.367,06	

At flyta . . . 6.671.000,00 7.824.737,73

kassin.

fyri 1948.

Útreiðslur:

Figgjaratlan:

	Kr.	oyr.
§ 2. Løgting og løgtingsstovnar:		
a. Løgmannaløn	80.000,00	109.764,40
b. Løgtingsskrivstovan	50.000,00	55.240,69
c. Líkningarráðið	33.000,00	39.106,98
d. Løgtingsverkfrøðingurin	44.000,00	52.716,21
e. Priskontrollráðið	33.000,00	42.022,72
f. Løgtingshúsið	10.000,00	19.021,00
g. Prentan o. a.	18.000,00	18.342,79
h. Landsstýrið og rakstur av føroyskum umsitan og umboðan í útheiminum	200.000,00	63.614,03
§ 3. Sjúkrahús, lækna o. t.:		
a. Sjúkrahúsini	555.000,00	1.107.663,20
b. Bróstsjúkrahúsið	187.000,00	274.634,67
c. Hvíldarheimið «Naina»	14.000,00	14.000,00
d. Farsóttir	6.000,00	2.563,02
e. Ljósmeður	30.000,00	2.547,71
f. Lækna	7.000,00	8.634,52
g. Karantínuútreiðslur	1.000,00	
h. Eygnalækni	5.000,00	
i. Sjúkrahjálpi o. a.	5.000,00	4.842,85
§ 4. Skúla- og mentunarmál:		
a. 1. Læraralønir	250.000,00	261.300,46
2. Dýrtíðarviðbót	315.000,00	343.144,58
3. Eyka dýrtíðarviðbót	50.000,00	49.800,00
4. Eyka eftirløn fyri lærara	7.500,00	
b. Løgtingsins studentaskeið	60.000,00	68.687,12
c. Studningur til næmingar:		
1. Til skúlabørn	1.400,00	
2. Ferðaútreiðslur	6.000,00	1.676,53
3. Læraraskúlanæmingar	2.000,00	2.000,00
do. (til landsstýrið at ráða yvir)	2.000,00	
4. Bygdanæmingar í realskúla og á stu- dentaskeiðinum	15.000,00	9.850,00
5. Læraranámskeið	1.000,00	
6. Lesandi í útheiminum	20.000,00	23.600,00
7. Handverks-, jarðabrúks- og handils- skúlanæmingar	30.000,00	15.500,00
d. Landsbókasavnið	11.000,00	11.000,00
1. Eyka	3.000,00	3.000,00
2. Bókasavnið á Tvøroyri	1.000,00	
3. Bygdabókasavn (til landsstýrið d.) ..	3.000,00	1.600,00
4. Landsskjalasavnið	8.000,00	8.000,00
5. Eykastudningur (til landsstýrið d.) ..	3.000,00	
e. Realskúlin	25.000,00	26.152,00
f. Føroya Fólkaháskúli	10.000,00	10.000,00
fi. Umvøling av Føroya Fólkaháskúla	15.000,00	10.000,00
g. Fimleikagrunnur Føroya	50.000,00	50.000,00

Alt flyta... 2.166.900,00 2.710.025,48

Figgjarættan:

	Kr.	oyr.	Kr.	oyr.
Flutt...	6.671.000,00		7.824.737,73	

At flyta...	6.671.000,00	7.824.737,73
-------------	--------------	--------------

		Þiggjarættlan:	
		Kr.	oyr.
	Flutt...	2.166.900,00	2.710.025,48
h.	Nýggir skúlar	150.000,00	150.000,00
i.	Eftirlønargrunnur lærara	2.000,00	2.000,00
j.	Barnaheimið	5.000,00	5.000,00
j.	Þyka	5.000,00	5.000,00
jz.	Nýtt barnaheim	6.000,00	12.000,00
k.	Útgrefstur, uppskrivan av staðarnavn- um o. t.	5.000,00	5.000,00
kl.	—do.— eykastudningur	3.000,00	3.000,00
l.	Ymiskir studningar og heiðurslønir ..	9.900,00	29.013,33
m.	Listasavn	10.000,00	10.000,00
n.	Ymist	5.000,00	7.048,00
o.	Útr. viðv. føroyskum bindingamynstri ..	2.000,00	2.000,00
§ 5.	Landbúnaðurin:		
a.	Jarðagrunnurin	10.000,00	5.000,00
b.	Búnaðarnevndin	2.500,00	2.500,00
c.	Føroya Búnaðarfelag	600,00	1.200,00
d.	Landbrúksráðið til húsdjóraalan	30.000,00	30.000,00
e.	Uppdyrkingar og útskiftingararbeiði ..	125.000,00	145.649,13
f.	Djórælæknin	2.575,00	2.575,08
g.	Annað	3.000,00	6.234,71
h.	Landbrúksskúli	50.000,00	50.000,00
§ 6.	Samferðslumál:		
a.	Havnir, brýr og lendingar:		
1.	Størri havnir	400.000,00	306.710,04
2.	Brýr og lendingar	200.000,00	175.874,76
3.	Nýggj havnaætlan	300.000,00	300.000,00
4.	Eyka til nýggja havnaætlan	150.000,00	150.000,00
b.	Vegir	400.000,00	408.080,15
c.	Veggrunnurin	10.000,00	10.000,00
d.	«Smiril» og «Ternan»	150.000,00	107.300,28
	Umvøling av «Ternuni»	150.000,00	103.800,00
§ 7.	Social mál:		
a.	Socialhjálp	100.000,00	92.698,56
b.	Einkjubørn	10.500,00	8.066,65
c.	Dýrtíðarviðbót til ellisrentunjótarar, einkjubørn o. t.	435.000,00	365.539,11
d.	Til grunnin fyri óarbeiðsførar fiskimenn	15.000,00	15.000,00
§ 8.	Løgreglumál og annað:		
a.	Dóms- og løgreglumál	40.000,00	47.904,17
b.	Valum viðvíkjandi	5.000,00	4.363,33
c.	Ferðaútreiðslur sýslumanna	3.000,00	4.806,82
§ 9.	Ymist:		
a.	Landsnevndin til ymisk yrkismál	10.000,00	16.479,76
b.	Skaðabøtur, kreppufyriskipanir o. t.	80.000,00	105.138,32
b ¹ .	Til veg í Rangabotni	150.000,00	
c.	Óvæntaðar útreiðslur	15.000,00	30.478,62
§ 10.	Eftirlønir:		
	Til eftirlønargrunn lögtingsins	25.000,00	25.000,00
	Eftirlønir	6.990,00	7.156,79
§ 11.	Kirkjugrunnurin	35.000,00	35.000,00
At flyta...		5.283.965,00	5.502.643,09

	Figgjarættan:			
	Kr.	oyr.	Kr.	oyr.
Flutt . . .	6.671.000,00		7.824.737,73	

6.671.000,00	7.824.737,73
--------------	--------------

		Figgjarætlan:	
		Kr.	oyr.
	Flutt ...	5.283.965,00	5.502.643,09
§ 12. Flogvøllurin í Vágum		20.000,00	5.247,00
Nýtt lögtingshús		100.000,00	100.000,00
Forngrípagoymsla		35.000,00	35.000,00
Sjómannsstova í Grønlandi		5.000,00	5.000,00
Sendimenn			103.929,00
Byggjan av nýggjum sjúkrahúsi á Tvøroyri, sinnissjúkrahúsi og økjan av Dr. Alexandres hospitali		300.000,00	300.000,00
Mentunargrunnurin		20.000,00	17.000,00
S/s Oyrnafjall			103.131,25
Kirkjugrunnur til útgevan av føroyskari lestrarbók		10.000,00	10.000,00
Partabrøv í P/f «Hæðsiti»		100.000,00	
Stuðul til mjólkaframleiðslu		100.000,00	90.000,00
Hús í Sandavági			2.100,00
Hús við Konganinnið			4.246,21
Studenta-, real-, lærara- og fimleikahøll		300.000,00	300.000,00
Nýggjur læknabátur til Klakksvíkar			56.000,00
Munur		397.035,00	1.190.441,18
		6.671.000,00	7.824.737,73

Figgjarstandur

Ognir:

	Kr.	öyr.
1. Eftirstøða av jarðaskatti.....	14.574,76	
2. — „ skatti áliknaður kommunum	95.423,92	
3. — „ lögtingsskatti.....	2.177.082,40	
4. Eftirstøða av sektum	5.000,00	
5. Fyrirframgreiðslur:		
Miðvág og Skopun havn	150.558,63	
Smittsamar sjúkur.....	10.477,54	
Útr. viðv. sinnissjúk í Bretlandi.....	30.199,99	
Alimentationsbídreg	1.800,00	
Útreiðsla smb. lóg um serforsorg.....	98.933,61	
— — — — kontr. familiepleje	10.743,75	
Annað	33.067,48	
6. Lán.....	199.940,75	
7. Lán frá socialgrunninum til Vágs ravmagnsverk	281.332,68	
8. Hjá bankum og sparikassa.....	870.715,23	
9. Í millumrokning við ríkiskassan	2.100.646,89	
10. Kassabeholdningar	÷ 91.945,30	
11. Tilgóðar hjá vøruhandlinum	1.000.000,00	
12. Í millumrokning við ymisk fond o. t.:		
Bróstsjúkrahúsið	16.239,59	
Sjúkrahúsini.....	436.353,28	
Studentaskeiðið	3.340,00	
Kavarabúnin.....		
13. Lutabrev	230.000,00	
Skip	653.225,61	
Hús	504.968,34	
Oljubingið í Seldafirði	298.432,62	
Oyrnafjall	2.200.000,00	
14. Goldið ríkiskassanum viðv. láni til Vágs kommunu	250.000,00	
15. Lán frá vinnulánsgrunninum (rentuberandi).....	7.649.896,21	
— — — — (rentufrítt)	15.542,22	
16. Flogvøllurin	63.260,00	
Hús í Sandavági	45.700,00	

19.355.510,20

Landskassans 31. dec. 1948.

Skuld:

	Kr. øyr.
1. Færø Amts Sparekasse.....	28.750,00
2. Obligatióslán til veruhandilin (1941)	5.000,00
3. Obligatióslán til vinnulánsgrunnin (1945)	794.600,00
4. Føroya vanlukkutrygging	550.000,00
5. Føroya sjóvátrygging	350.000,00
6. Suðuroyar sparikassi	37.500,00
7. Norðoya sparikassi.....	598.750,00
8. Færø Amts Sparekasse.....	1.393.750,00
9. Sjóvinnuhankin	276.000,00
10. Ríkiskassin	1.600.000,00
Ríkiskassin lán «Oyrnafjall».....	2.200.000,00
11. Føroya Banki.....	150.000,00
12. Fátækrargrunnur Føroya lögtings	207.174,30
13. Kirkjugrunnurin	98.583,26
14. Dr. Jacobsent legat	15.619,25
15. Vegagrunnurin	237.182,30
16. Grindagarnið	1.429,73
17. Kavrabúin	2.064,47
18. Fimleikargrunnin	163.228,35
19. Konto fyri vegastudningi	850.000,00
20. Kvæðavskrivn	4.436,83
21. Útvarpsgrunnurin	60.000,00
22. Vinnulánsgrunnurin	1.781.353,18
23. Socialgrunnurin	1.156.878,28
24. Mentunargrunnur Føroya lögtings	230.000,00
25. Konto saltfiskagjald	
26. Búnaðarskúli	110.000,00
27. Nýggj havnaætlan	517.500,00
28. Nýtt lögtingshús	200.000,00
29. Forngrípagoymslan	60.000,00
30. Abyrgdargrunnurin	355.000,00
31. Tiltaksgrunnurin	406.548,36
32. Eftirlønargrunnur lögtingsins	175.000,00
33. Eftirlønargrunnur bróstsjúkrahúsins	10.229,83
34. P.f Trygd	190.000,00
35. Sjúkringskonto fyri lánið	100.000,00
36. Eftirlønargrunnur læraranna	2.000,00
37. Nýggjar skúlar	128.791,91
38. Útgrefstur o. a.	2.725,00
39. Studenta-, real-, lærara- og fimleikarhøll	300.000,00
40. Bygging av nýggjum sjúkrahúsum	291.919,70
41. Ogn pr. 1. januar 1941	589.680,29
42. Ogn pr. 1. januar 1948	1.933.373,98
Avlop	1.190.441,18
	19.355.510,20

Løgtingsins

Roknskapur

Inntøkur:

	Kr.	oyr.
I. Løgtingsstudningur	62.012,12	
II. Tórshavnar kommuna	15.140,00	
III. Næmingar		
	77.152,12	
Eftirstøður	3.340,00	

Fátækragrunnur

Roknskapur

Inntøkur:

	Kr.	oyr.
I. Arvagjald	17.865,43	
II. Sektir	4.855,00	
III. Gjæld fyri handilsloyvi, finna og prokura	6.433,75	
	29.154,18	

Fíggjarstandur

Ognir:

	Kr.	oyr.
Eftirstøður	3.657,07	
Í rokning við landskassan	207.174,30	
	210.831,37	

Studentaskeið.

fyrir 1948.

Útreiðslur:

	Kr.	öyr.
A. Læraralönur	73.585,66	
B. Undirvísingartilfar	2.560,98	
C. Ymist	1.005,48	
	<u>77.152,12</u>	

Løgtingsins.

fyrir 1948.

Útreiðslur:

	Kr.	öyr.
A. Alimentatión	8.960,50	
B. Sinnissjúk	750,00	
Munur	19.443,68	
	<u>29.154,18</u>	

31. dec. 1948.

Skuld:

	Kr.	öyr.
Nettoogn	210.831,37	

Kirkju

Roknskapur

Inntøkur:

	Kr.	öyr.
A. Endurgjald fyrri tíggjunda	7.800,00	
B. Innfluttningsgjald.....	20.000,00	
C. Eykastudningur úr landskassanum.....	15.000,00	
Munur	10.067,01	
		52.867,01

Figgjarstandur

Ognir:

	Kr.	öyr.
Í tokning við landskassan	98.583,26	

grunnurin.

fyrí árið 1948.

Útreiðslur:

	Kr.	öyr.
I. Studningur til nýggjar kirkjur	22.020,40	
II. Umvølingar av kirkjum	29.878,61	
III. Studningur til kirkjugarðar		
IV. Prestafluttningur		
V. Ymist	968,00	
	52.867,01	

31. dec. 1948.

Skuld:

	Kr.	öyr.
Nettoogn	98.583,26	

Skúla

Roknskapur

Inntøkur:

Kr. øyr.

1. Rentuinntøka:		
Kapitalur undir seminariugrunni	416,00	
Latínskúlans ognir.....	986,06	
Kapitalur á innskrivingarskjali	119,00	
— hjá skúlastjórnini.....	5,08	
Í sparikassa og banka	11,67	
		1.537,81
2. Endurgjald av Reerslev kirkjutíggjund		14,33
3. Statskassans deputat		224,00
4. Statsstudningur til realskúlan		3.900,00
5. — „ læraralønir		55.190,06
6. Studningur til úttanbíggja næmingar		1.200,00
7. — frá Tórshavnar kommunu		150,00
8. Gjöld næmingauna:		
a. Skúlapeningur	19.116,25	
b. Reinhaldsgjald	695,00	
c. Brennigjald	775,00	
		20.586,25
9. Læraraskúlin fyri ljós, hita og reinhald		900,00
10. Leiguinntøkur		1.882,50
11. Eftirstøður á roknskapi 1947		778,10
12. Endurgjald av eftirlønartútreiðslum		1.090,60
13. Studningur úr landskassanum		25.000,00
14. Húsaleiguviðurgjald 1. jan. til 31. dec. 1948		1.152,00
lån frá barakksølu	4.000,00	
Rakstrarhall har útyvir	794,71	
		4.794,71
		118.400,36

Eftirlønargrunnur

Inntøkur:

Kr. øyr.

1. Ognir tann 1. januar 1948	19.543,95
2. Goldið av skúlagrunninum	1.668,00
3. Rentuinntøka	534,99
	21.746,94

grunnurin.

fyri árið 1948.

Útreiðslur:

Kr. øyr.

1. Eftirlønarútreiðslur:		
a. Frú Michelsen	1.360,00	
b. Eftirlønargrunnurin	1.668,00	
	-----	3.028,60
2. Læraralønir og varalæraraútreiðslur		74.052,29
3. Studningur til uttanbúggja næmingar		1.200,00
4. Grannskoðan		125,00
5. Porto og lön til kassameistararn		330,00
6. Skattur		963,28
7. Trygging		892,00
8. Viðlíkahald og endurnýggjan		15.485,80
9. Ljós og brenni		10.921,46
10. Reinhald		9.112,71
11. Undirvísingartilfar		1.143,96
12. Ávíst av skúlastjórnini		366,75
13. Urtagarður skúlans		
14. Aðrar útreiðslur		584,76
15. Eftirstøður		148,75
16. Avskrivning		45,00

118.400,36

Grunnurin 31. december 1948:

Rentuberandi peningur	36.490,92	
Í sparikassa, banka og kontant	1.341,73	
	-----	37.832,65

realskúlans.

Útreiðslur:

Kr. øyr.

Goldið til statskassan		834,00
Ognir tann 31. december 1948:		
Í Færø Amts Sparekasse		20.912,94
	-----	21.746,94

Føroya

Roknskapur

Inntøkur:

	Kr.	oyr.
A. Sjúklingagjald	14.733,00	
B. Studningur frá ríkiskassanum	44.199,00	
C. Urtagarður og húsdjór	3.000,00	
D. Ambulant röntgenfotografering	340,00	
E. Afturrindan av jarðarferðarútreiðslum	505,00	
F. Ymist	267,24	
G. Løgtingsstudningur	273.134,67	

 336.178,91

Eftirstøður 31. decbr. 1948:

Sjúklingagjald	15.099,59	
Röntgen	340,00	
Jarðarferðarútreiðslur	800,00	
	—	16.239,59

bróstsjúkrahús.

fyri árið 1948.

Útreiðslur:

	Kr. oyr.
1. Løn	111.115,03
2. Kostarhald	87.806,33
3. Hiti og ljós	52.493,98
4. Urtagarður og húsdjór	1.031,00
5. Medicin	10.088,06
6. Umvælan av húsum	38.489,72
7. Inventar og maskinur	17.446,54
8. Røntgen	330,50
9. Vask og reingeran	3.648,14
10. Trygging o. t.	1.742,00
11. Skrivstovuhald o. a.	3.500,80
12. Koyrsla o. t.	2.876,60
13. Ymist	5.610,21
	336.178,91

«Smi

Roknskapur frá*Inntøkur:*

	Kr.	oyr.
1. Farmagjald	152.056,87	
2. Ferðapeningur	113.948,11	
3. Postpeningur	75.000,00	
4. Matsølan	6.597,10	
5. Goldið fyri skaða frá «Baltica»	34.397,78	
6. Studningur	92.000,00	

 473.999,86

Figgjarstandur*Ognir:*

	Kr.	oyr.
Virðiskonto	229.523,63	
Kassapeningur	1.035,07	
Í Føroya Banka	4.706,66	
Í Sjóvinnubankanum	19.213,20	
Ognarar og skuldarar	57.270,80	
Innbúgv	4.869,61	
	316.618,97	

ril».

1. apríl 1948 til 31. mars 1949.

Útreiðslur:

	Kr.	öyr.
A. Manningarløn	94.475,44	
B. Kostarhald	37.853,64	
C. Kol og bunkran	130.088,37	
D. Smyrjuolja, tvistur o. a.	3.363,26	
E. Umsitan og umvölan	50.011,79	
F. Tryggingargjald	23.192,43	
G. Ómaksløn og arbeiði umborð	24.378,34	
H. Eykafer	15.747,16	
I. Postfluttningur	8.126,65	
J. Telefon, telegrammir, pappír, prentan o. a.	5.612,80	
K. Administratíón	3.000,00	
L. Vantandi vöta	2.372,85	
M. Havnápeningur	3.450,14	
N. Procentir til manning	9.062,50	
O. Húsaleiga	1.200,00	
P. Ymist	2.529,65	
Q. Munur	59.534,84	
	473.999,86	

31. mars 1949.

Skuld:

		Kr.	öyr.
Kapítalkonto	257.084,13		
+ flutt frá rakstrarrokskapinum	59.534,84		
		316.618,97	
		316.618,97	

Pastor Engelsteds Legat.

	Kr. øyr.
Realskulalegatið 31. desember 1948.....	1.536,18
Eftirlønarlegatið	3.449,64

Grunnurin til keyp av góðum skúlabókum.

	Kr. øyr.
31. desember 1948.....	2.547,08

Eftirlønargrunnur lærara.

Inntøkur:

	Kr. øyr.
I. Rakstrargrunnur í ársbyrjan.....	84.755,16
II. Eftirlønarfrádrag	7.277,35
III. Refusión av goldnari eftirløn	88.025,32
IV. Frá kommunum	14.526,04
V. Rentur.....	19.767,75
VI. Studningur úr landskassanum	2.000,00
	216.351,62

Útreiðslur:

	Kr. øyr.
A. Eftirløn	110.592,20
B. Flutt til kapitalkonto	19.325,85
C. Løn roknskaparhaldarans, porto o. t.....	1.400,00
D. Rakstrargrunnur 31. desember 1948:	
	Kr. øyr.
Færø Amts Sparekasse	51.406,53
Kassapeningur	33.627,04
	85.033,57
	216.351,62

Kapitalkonto.

	Kr. øyr.
31. desember 1948: Obligationir	499.540,00
Færø Amts Sparekasse	24.005,94
Føroya Banki	28.104,83
	52.110,77
	551.650,77

Landsbókasavnið.

Inntøkur:

	Kr. øyr.
Grunnurin 1. apríl 1948.....	1.496,60
Ríkisstudningur	10.000,00
Løgtingið	13.750,00
Tórshavnar kommuna.....	4.230,00
Ymist	164,30
	29.640,90

Útreiðslur:

	Kr. øyr.
Løn	9.385,00
Eftirløn	2.166,67
Ljós og hiti	3.624,48
Bókakeyp og innbinding	6.908,14
Rentur og avborgan	467,50
Útreiðslur til telefon, skatt og trygging.....	657,61
Umvælan	106,50
Reingeran, porto, frakt o. t.	6.096,40
Kassapeningur og í banka 31. mars 1949	228,60
	29.640,90

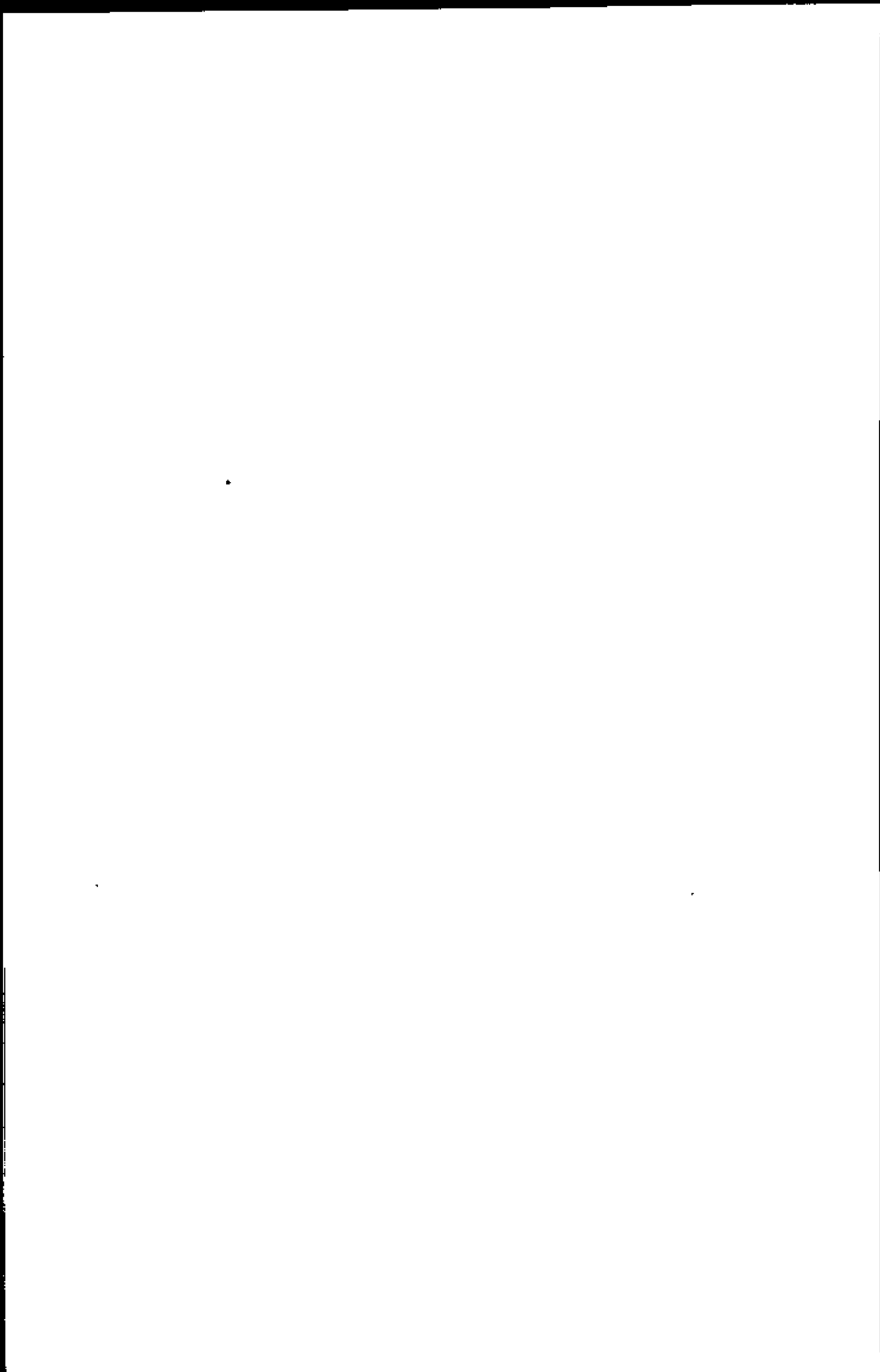
Landsskjalasavnið.

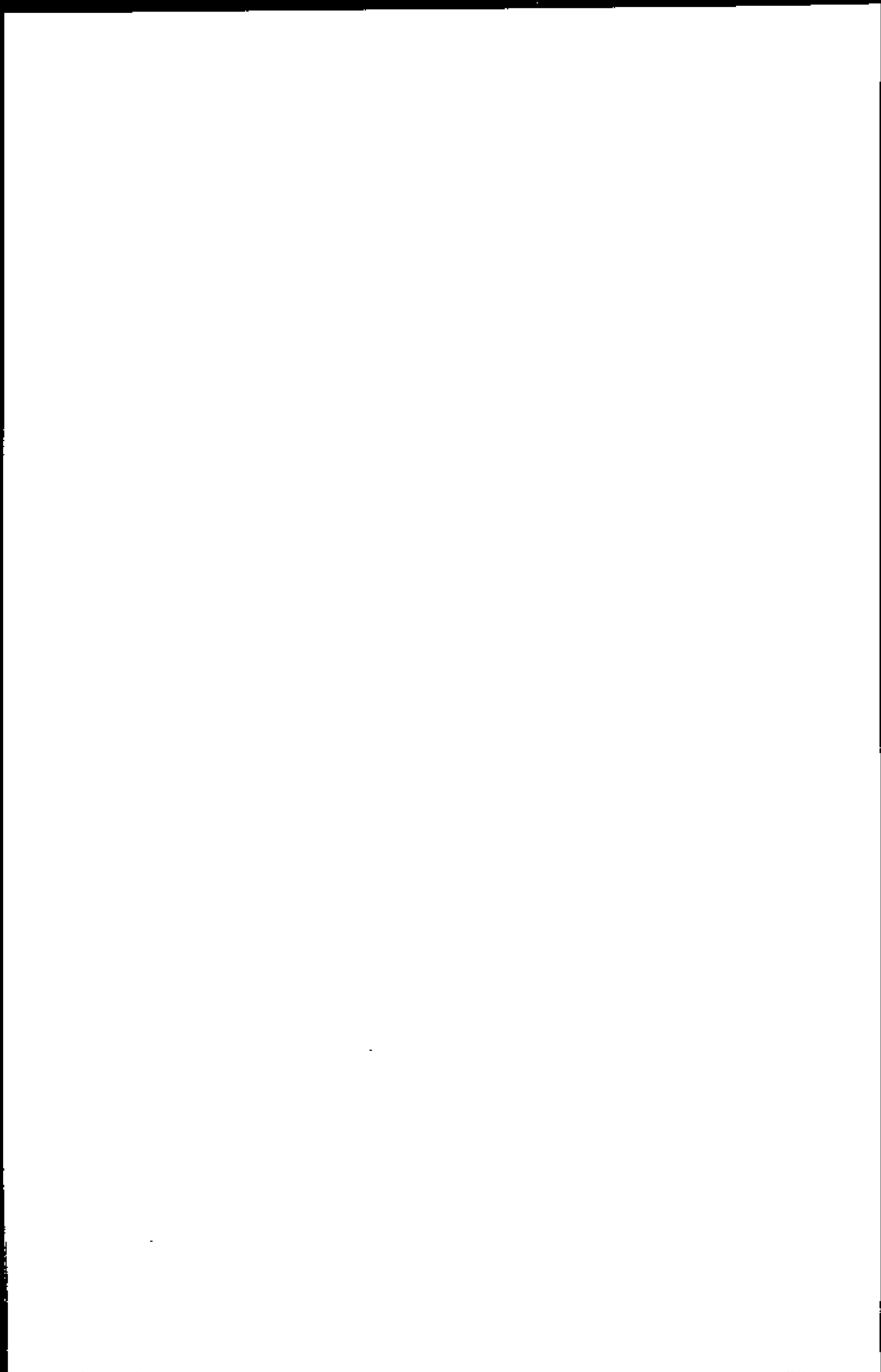
Inntøkur:

	Kr. øyr.
Kassapeningur 1. apríl 1948.....	3.360,52
Ríkisstudningur	2.500,00
Løgtingsstudningur	10.000,00
	15.860,52

Útreiðslur:

	Kr. øyr.
Løn	11.303,33
Ljós og hiti	582,86
Rentur og avborgan	82,50
Telefon og reingeran	73,25
Ymist	190,35
Kassapeningur 31. mars 1949 í banka	3.628,23
	15.860,52

Nr. 40.

28. mars.

FIGGJARLØGTINGSLÓG

fyrir figgjarárið 1. apríl 1950 til 31. mars 1951.

Samsvarandi samtykt Føroya Løgtings staðfestir og kunningar lögmaður hesa løgtingslóg:

Rakstraryvirkt fyrir figgjarárið 1950/51.

Inntøkur:

§ 2.	Skattur, tollur og annur gjöld	8.580.000,— kr.
§ 3.	Rentur og vinningsbýti	60.000,— „
§ 4.	Óvissar inntøkur	20.000,— „
		8.660.000,— kr.

Útreiðslur:

§ 6.	Løgtingið	120.000,— kr.
§ 7.	Landsmunsitingin í síni heild	673.190,— „
§ 8.	Reiðstunál	1.212.700,— „
§ 9.	Samferðstunál	2.174.250,— „
§ 10.	Kenslumál	857.875,— „
§ 11.	Visind, bókmál og list	34.434,— „
§ 12.	Fiskivinna, sjóferð o. t.	558.300,— „
§ 13.	Jarðabrúk	445.804,— „
§ 14.	Handil, iðnaður o. t.	241.730,— „
§ 15.	Socialmál	1.374.750,— „
§ 16.	Eftirløn o. t.	20.600,— „
§ 17.	Dóms- og lögreglumál	59.200,— „
§ 18.	Óvissar útreiðslur	105.000,— „
§ 19.	Ymsir grannar	585.000,— „
	Munur	138.077,— „
		8.660.000,— kr.

I. DEILD.

Inntøkur:

§ 1.	Fyrir figgjarárið 1950/51 er ætlað, at inntøkur landbús verða sum nevnt í §§ 2-4.	
§ 2.	Ætlað er at inntøkan av skatti, tolli og øðrum gjøldum verður:	
1.	Beinleiðis skattur	4.100.000 kr.
2.	Tollur	3.800.000 „
3.	Valutagjald	200.000 „
4.	Útflutningsgjöld av salt- og klipfiski	350.000 „
5.	Gjald fyri loyvisbrøv o. t.	15.000 „
6.	Lestagjald av skipum	15.000 „
7.	Skemtunarskattur	60.000 „
8.	Alíknað kommununum	40.000 „
		8.580.000 kr.
§ 3.	Inntøkur av rentum og vinningsbýti verða ætlaðar	60.000 kr.
§ 4.	Óvissar inntøkur verða ætlaðar	20.000 kr.
		8.660.000 kr.

II. DEILD.

Útreiðslur:

§ 5. Fyri fíggararið 1950/51 verða veittar tær peningalaðdir, sum eru nevndar í §§ 6—19.

§ 6. Til lögtingsútreiðslur verður veitt:

1. Til tingmannalønir	80.000 kr.	
2. Løgtingsognir:		
a. Løgtingshúsið o. a. (viðm.)	20.000 „	
b. Anneksið við »Kongaminnið«:		
1. Inntøkur	5.500 kr.	
2. Útreiðslur	5.500 „	00 „
		100.000 kr.
3. Prentan o. t.	20.000 „	
		120.000 kr.

Viðm. að 2a. Ein partur av hesum peningi er ætlaður til innbúgv í fundarhøllini hjá fíggarnevndini.

§ 7. Til landsumsitingina í síni heild verður veitt:

1. a. Løn til lögmann og 3 landsstýrismenn	65.100 kr.	
b. Borðfa	6.000 „	71.100 kr.

2. a. Landsstýrisskrivstovan:

1. Skrivstovustjóri og 4 fulltrúar (viðm.)	38.384 kr.	
2. Skrivstovufólk	25.000 „	
3. Honorar	2.400 „	
4. Annar kostnaður:		
a. Húsaleiga, hiti og ljós	25.000 kr.	
b. Annað	15.000 „	40.000 „
		126.284 kr.

b. Gjaldstovan:

1. Skrivstovustjóri (landsbókahaldari). 1 fulltrúi 1 kassameistari og 2 bókahaldarar	35.000 kr.	
2. 1 postlífuli	7.884 „	
3. 7 tollefirlitsmenn	46.300 „	
4. Skrivstovufólk	26.600 „	
5. Annar kostnaður:		
a. Húsaleiga, hiti og ljós ..	10.000 kr.	
b. Annað ..	23.000 „	33.000 „
		168.784 „

c. Umboð uttanlanda:

1. Løn og kursviðbót	11.320 kr.	
2. Útviðbót	18.500 „	
3. Skrivstovuútreiðslur ..	25.000 „	
4. Ognir:		
a. Viðlíkahald + renting ..	10.500 kr.	
b. ÷ Leiga ..	783 „	9.737 „
		64.557 kr.
c. ÷ feskfiskagjald	25.000 „	39.557 „

at flyta 334.625 kr. 71.100 kr.

flutt 334.625 kr. 71.100 kr.

d. Landsverkfrøðingsskrivstovan:

1. Landaverkfrøðingur og hjálparmenn (viðm.) ..	85.000 kr.			
2. Skrivstovufólk	5.200 „			
3. Annar kostnaður:				
a. Hiti, húsaleiga og ljós (viðm.)	9.800 kr.			
b. Annað (viðm.)	24.000 „	33.800 „	124.000 „	459.625 „

3. Aðrir lögtingsstovnar:

a. Líkningarráðið.

1. Skrivstovufólk	27.000 kr.			
2. Samsýning til himir líkn- ingarráðsins	1.800 „			
3. Annar kostnaður:				
a. Leiga, hiti og ljós ..	5.000 kr.			
b. Annað ..	8.400 „	13.400 „	42.200 kr.	

b. 1. Fólkeyvirtil ætlað (viðm.)

2. „ sektir (ætlað)	1.000 „	10.000 „		
---------------------------	---------	----------	--	--

c. Prísráðið:

1. Samsýning til formannin og ráðið	11.870 kr.			
2. Skrivstovufólk	5.900 „			
3. Annar kostnaður:				
a. Leiga, hiti og ljós ..	8.000 kr.			
b. Annað ..	7.000 „	15.000 „	31.870 „	

d. Valutamiðstöðin:

1. Innfluttningseftirlit ..	9.625 kr.			
2. Lønir	11.700 „			
3. Honorarir	4.620 „			
4. Prentan og lýsingar	3.500 „			
5. Annar kostnaður:				
a. Leiga, hiti og ljós ..	1.150 kr.			
b. Annað ..	13.800 „	14.959 „	44.395 „	128.465 „

4. Ferðadagpeningur	15.000 „			
---------------------------	----------	--	--	--

673.190 kr.

Viðm. ad 2.a.1. Ein av fulltrúunum er samstundis skrivstovustjóri
fyri líkningarráðið, meðan ein annar samstundis er skrivstovustjóri
fyri prísráðið.

Viðm. ad 2.d.1. Hjálparmenn: 4 verkfrøðingar og 2 tekniskir assi-
stentar.

Viðm. ad 2.d.3.a. Leigan fyri skrivstovurýmið er 4.800 kr. um árið,
har til kemur at helst skuldi fingist eitt minni rúm nærhendis skriv-
stovuni, har uppmetingartól sum stokkar, stálbænd, instrumentfløt,
stadiir, boritól og eisini annað, ið ikki gott kann vera havt á eini
skrivstovu, kann goymast. Harumframt verður eisini neyðugt nær-

hendis eini av bryggjunum at fáa högligt rúm til tøy størru amboðini, loglingið eigur, kavamatgerð, trumlu, pumpu, krana, kompressara o. a. Til þetta leigumál eru avsettar 2.000 kr.

Viðm. ad 2.d.3.b. Ferðaútreiðslur og samþyning 14.000 kr., innboga og instrumentur 6.000 kr. og skrivstofuhald 4.000 kr.

Viðm. ad 3.b.1. Sbt. lögtingslög nr. 23, 21. januar 1949, um fólkeyriril skal landskassinn gjalda útreiðslurvar til at færa tøy kommunu fólkeyririlinu.

§ 8. Til heilsumál verður veitt:

1. Beðstsjúkrahúsið	225.000 kr.	
2. a. Drottning Alexandrines Hospital	600.000 kr.	
b. Klakksvíkar sjúkrahús	250.000 „	
c. Tvöroyrar sjúkrahús	75.000 „	925.000 „
3. Hvíldarheimið „Nóinn“ (viðm.)	17.500 „	
4. Farsóttir	5.000 „	
5. Karantenuútreiðslur	1.000 „	
6. Sjúkrahjálpi	5.000 „	
7. Læknar	9.200 „	
8. Ljósmeður	25.000 „	
		1.312.700 kr.

Viðm. ad 3. Tó ekki næira enn neyðugt er til at útjavna mögulegt rakstrarhæll.

§ 9. Til samferðismál verður veitt:

1. a. Nýggir akvegir og vegabryr (viðm.) ..	300.000 kr.	
b. Bæiðkan av brúm og rættan av sniðum o. f.	100.000 „	400.000 kr.
2. Havnagerð:		
a. Havnaættlanin 1943/52	400.000 kr.	
b. Havnaættlanin 1948/57 (viðm.)	635.500 „	
c. Havnaættlanin 1949/50—1953/54: Havn i Lørvik	13.750 „	
d. Havnaættlanin 1950/51—1959/60: Havn i Tórshavn	335.000 „	1.284.250 „
3. Lendingar	250.000 „	
4. Strandferðir:		
a. „Smittile“ rakstrarstudningur	130.000 kr.	
b. „Ternan“ rakstrarstudningur	60.000 „	
c. „Ritane“ rakstrarstudningur	10.000 „	200.000 „
5. Flogvøllurin i Vágum og flogferðslan:		
a. Flogvøllurin	10.000 kr.	
b. Flogferðsla (viðm.)	30.000 „	40.000 „
		2.174.250 kr.

Viðm. ad 1.a. Til akvegir og vegabryr eru avsettar 300.000 kr. Yvirhøvur verður tó lítið gjørt við vegarbeiði hesa tíðina, so størur partur av hesum peningi kann verða veittur til studningsveitan til mest áhugaverdu vegamálini.

Viðm. ad 2.b. Havnaættlanin 1948/57:

Sam eykastudningur til Vestmanna havn verður veitt 45.000 kr., har-

av verður jáltað til flggjarárið 1950/51 13.500 kr. og 4.500 kr. hvort fylgjandi flggjarár; fyrstu ferð 1951/52.

Viðm. ad 5.b. Áætlanin er at gera eina roynd við flggsambandi, serstakliga innanoyggja. Søkt er um studningin til endamálið av Føroya Flggfelag. Landsstýrið hevur jáltað studningin.

§ 10. Til kenslumál verður veitt:

1. Fólaskúlin:

a. Læraralønir	635.000 kr.	
b. Skúlaeftirlit	1.975 „	636.975 kr.

2. Læraraskúlanæmingar

5.000 „

3. Føroya millum- og realskúli:

a. Studningar til skúlan (viðm.)	25.000 kr.	
b. Til skúlabøgn	1.400 „	
c. Húsateiguvíðurgjald til lærarar	2.680 „	29.080 „

4. Studentaskúlin:

a. Lønir o. a.	65.000 kr.	
b. Studningur til bygdanæmingar	8.000 „	
c. Laboratoriið:		
1. Hit, ljós og viðlíkahald	6.000 kr.	
2. - húsateiga	864 „	5.136 „
		78.136 „

5. Aðrir skúlar:

a. Føroya Fólkaháskúli:

1. Studningur til skúlan..	13.000 kr.	
2. Studningur til næmingar	7.000 „	20.000 kr.

b. Ymsir kvøldskúlar

10.000 „ 30.000 „

6. Ítróttaráðgevarin:

a. Løn	12.684 kr.	
b. Ferðaútreiðslur	1.000 „	13.684 „

7. Ymsir studningar:

a. Lesandi í úthheiminum	25.000 kr.	
b. Ferðaútreiðslur skúlabarna (viðm.) ..	10.000 „	
c. Jarðabruksnæmingar	1.000 „	
d. Handverkara- og handilsskúlanæmingar	15.000 „	
e. Ymsir studningar til lesandi	5.000 „	
f. Studningur til bygdanæmingar í real-skúlanum	5.000 „	
g. Læraranámskeið	2.000 „	
h. Ítróttarsamband Føroya, stöðandi studningur	2.000 „	65.000 „

857.875 kr.

Viðm. ad 3.a. Álagt verður landsstýrinum at tingast við Tórshavnar býráð um at átaka sær tær flggjarligu byrður, sum Løgtingið hevur av skúlanum. Henda stóða er orsakað av, at allarstørsti parturin av børnunum í hesum skúla eru frá Tórshavn.

Viðm. ad 7.b. Studningurin verður útgoldin undir teinum treytum, at hann skal verða nýttur til ferðir í Norðanlondum, og at landsstýrið góðkennir tær reglur fyri luttøku í úfferðum, sum nevnd lærarafelagsins saman við núsitandi skúlabarnanevnd setir upp.

§ 11. Til vísind, bókment og list verður veitt:

1. Landsbókasavnið:

a. Lønir	14.000 kr.	
b. Bókakeyp og innbinding	20.000 „	
c. Aðrar útreiðslur:		
1. Ljós, hiti v. m.	8.500 kr.	
2. Annað	4.000 „	12.500 „
	46.500 kr.	
d. - studningur, sætlaður (viðm.)	3.500 „	43.000 kr.

2. Skjalasavnið:

a. Lønir v. m. (viðm.)	15.384 kr.	
b. Aðrar útreiðslur:		
1. Húsaleiga, ljós, hiti v. m.	750 kr.	
2. Annað	300 „	1.050 „
		16.434 „

3. Fornminni:

a. Útgrevstur o. t.	5.000 kr.	
b. Føroya Forngripa- og djórasavn (viðm.)	6.600 „	
c. Ljós og hiti	700 „	12.300 „

4. Bókasøvn á hygd (viðm.) 8.000 „

5. Barnatíðindi 800 „

6. Tórshavnar musikkskúli 1.500 „

7. Varðin (viðm.) 1.000 „

8. Sömdarpeningur til skaldá-, vísinda- og listarmenn:

a. H. A. Djurhuus	600 kr.	
b. Mikkjal á Ryggi	600 „	
c. Rasmus Rasmussen	600 „	
d. Sverre Patursson	600 „	
e. Anton Dega	600 „	
f. Niels Kruse, Elði	600 „	3.600 „
		84.434 kr.

Viðm. ad 1.d. Tórshavnar kommuna hevur latið í studning til bóka-savnið árinum frammanundan 3.500 kr.

Viðm. ad 2.a. Hjalparmaðurin hjá bókavørðanum fær frá 1. apríl 1950 2.310 kr. í grundløn, hækkandi 3. hvørt ár við 270 kr. upp til 3.750 kr. Hann verður tó ikki tænaðumaður.

Viðm. ad 3.b. Av teim 6.600 kr. verða 600 kr. at nýta til staðar-navnasavnan, 2.400 kr. sum samsýning til hjartal H. A. Djurhuus, og 3.600 kr. til Niels í Botni, Nólsey, fyri sítt arbeiði við føroyskari fugla-bók.

Viðm. ad 4. Treytað av, at avvarandi kommuna letur eins stóran studning.

§ 12. Til fiskivinnu, sjóferð o. t. verður veitt:

1. Fiskimetaramenn:

a. Yvirvakari	10.320 kr.
b. 6 vrakaræftirlitsmenn	46.080 „

at flyta 56.400 kr.

	flutt 56.400 kr.	
c. Ymist (viðm.)	8.000 „	
	62.400 kr.	
d. ÷ gjöld viðvíkjandi vraking	16.500 „	45.900 kr.
2. Sjómannsstova í Grønlandi	5.000 „	
3. Føroya silaveiðufelag	2.000 „	
4. Til sanering av skipaflotanum og slimbran av Vinnulánsgrunninum 300.000 kr. um árið í 10 ár (viðm.)	300.000 „	
5. Navigatiónaskúlin:		
a. Lønir o. t. (viðm.)	68.000 kr.	
b. Amboð	10.000 „	
c. Aðrar útreiðslur:		
1. Hiti, ljós, reingering o. t.	7.500 kr.	
2. Annað	900 „	8.400 „
	81.400 kr.	
d. ÷ skúlapeningur	21.000 „	60.400 „
6. Ymist eftir avgerð landsstýrisins (viðm.)	145.000 „	
		558.300 kr.

Viðm. ad 1.e. Viðvíkjandi ferðaútreiðslum.

Viðm. ad 4. Orsakað av, at søluviðurskiftini hava verið so ólagalig, er Vinnulánsgrunnturin komin í efturbond við sínum rentum og avdráttargjöldum.

Viðm. ad 5.a. Lønin til tímalærarar er lækkað.

Viðm. ad 6. Um fiskivinnuskrivstovan og laboratorir verða sett á stovn, verða útreiðslurnar at gjalda av hesi konto, og samleiðis útreiðslur til royndarkamar fyri lanternur og kumpassar.

§ 13. Til jarðabrúk verður veitt:

1. Jarðagrunnurin	50.000 kr.	
2. Búnaðarnevndir	2.500 „	
3. Føroya Búnaðarfelag	600 „	
4. Uppdyrking o. t. (møguligt avlöp kunn nýfast til útskiifting)	50.000 „	
5. Útskiifting og matrikalskrivstovan:		
a. Lønir	31.944 kr.	
b. Hjálparmenn	16.000 „	
c. Annað	45.000 „	92.944 „
6. Flúsdjóraaløn	50.000 „	
7. Træplanting	3.000 „	
8. Tænastumenn og aðrir:		
a. Landbúnaðarráðgevarin	14.850 kr.	
b. Djóralæknin	12.000 „	
c. Seyðaráðgevarin (viðm.):		
1. Løn	3.000 kr.	
2. Ferðaútreiðslur	600 „	4.200 „
		30.850 „
9. Búnaðarskúli og royndarbrúk (viðm.)	66.000 „	
10. Annar studningur, mjólkaframleiðsla o. t.	100.000 „	
		446.894 kr.

Viðm. ad 8.c. Um búnaðarskúlin verður settur á stovu, fellur jättanin til skúlan, ið so stílar fyrri hesum starvi.

Viðm. ad 9. Staturin hevur til royndarstöðina í 1949/50 jättad 66.000 kr. Frá 1. apríl 1950 tekur landstýrið stöðina sum feroyskt sernið, roknað er við somu útreiðslum. Rakstrarútreiðslur til skúlan eru engar, so leingi skúlin ikki er bygður.

§ 14. Til handil, idnaða o. t. verður veitt:

1. Kolagrevstur, nýggja kannan og lón til serkønnaðan mann (viðm.)	10.000 kr.
2. Føroya Ferðamannafelag	1.000 „
3. Útreiðslur viðvikjandi arbeiðsásetningu	2.000 „
4. Ravmagnsnevndin	5.000 „
5. Fabrikk- og ketilvæðing	5.000 „
6. Motorkøstur eftirlitsmaður	400 „
7. Skipsskráseting og uppmáling	3.330 „
8. Føroysk framsýning í Norðanlondum (viðm.)	50.000 „
9. Lutapeningur í 1/1 Grønlandsfelagnum (viðm.)	150.000 „
10. El- verk í Haraldssundi (viðm.)	5.000 „
11. Ymist eftir landstýrisins avgerð	10.000 „
	241.730 kr.

Viðm. ad 1. Sækt verður um marshallhjálp til serkønnaðan mann. Lánið 33.000 kr., ið veitt varð Fíonjóns Kolafelag 1949/1950, verður jättad sum studningur.

Viðm. ad 8. 150.000 kr. í 3 fylgjandi ár við 50.000 kr. um árið, fyrstu ferð 1950/51.

Viðm. ad 9. 300.000 kr. í 2 fylgjandi ár við 150.000 kr. um árið, fyrstu ferð 1950/51.

Viðm. ad 10. Studningurin er 25 % av útreiðslunum, to hægst 5.000 kr.

§ 15. Til sølalmál verður veitt:

1. a. Ellisrenta	1.200.000 kr.
b. Avlamsrenta	130.000 „
c. Barnastyrkur v. m.	72.500 „
	1.402.500 kr.
d. : kommununnar partur	140.250 „ 1.262.250 kr.
2. Socialhjálp	50.000 „
3. Barnaheimið	10.000 „
4. Ellisheim (viðm.)	15.000 „
5. Frábaldsfelggini	2.000 „
6. Felagið »Keyði Krossur«	500 „
7. Grunnurin fyrri árbeiddslættar fiskimenn	15.000 „
8. Fólki í heimargætt undir eftirliti	20.000 „
	1.374.750 kr.

Viðm. ad 1. Ellisheim er komið í Klakksvik, roknað verður li við 5.000 kr. afturat i studningi i mun til 1949/50 10.000 kr.

§ 16. Til eftirløn verður veitt: 29.600 kr.

§ 17. Til dóms- og lögreglumál verður veitt:

1. a. Fangavaktari og hjálparmaður	18.900 kr.	
b. Útreiðslur til varðhaldshús	2.800 „	
c. Delinkventútreiðslur o. t.	6.000 „	27.200 kr.
2. Ferðalútreiðslur sýslumanna		5.000 „
3. Dómshúsið:		
a. Rakstur	5.000 kr.	
b. Montering (viðm.)	20.000 „	25.000 „
4. Aðrar útreiðslur		2.000 „
		59.200 kr.

Viðm. ad 3.b. Hesar útreiðslur eru goldnar í 1949/50. Men eingin játtan var tyri útreiðslunum. Játtanin umfataði bert sjálfan byggingin.

§ 18. Til óvissar útreiðslur verður veitt:

1. Val	5.000 kr.
2. Landsstýrið at ráða yfir (viðm.)	100.000 „
	105.000 kr.

Viðm. ad 2. Av hesi konto verður goldið:

1. Kannan av landskassans roknskapum við statsautoriseraðum re-visor.
2. Studningur til Havnar Hornørkestur til gjaldan av tollútreiðslum 4.000,12 kr.
3. Innrættan av íbúð til farnastumenn.

§ 19. Til ymsar grannar verður veitt:

1. Byggjan av nýggjum lögtingshúsi

Fyrr játtað:

1947	100.000 kr.
1948	100.000 „
1949	100.000 „
	300.000 kr.

2. Byggjan av nýggjum sjúkrahúsum:

Fyrr játtað:

1948 300.000 kr., brúkt 8.000 kr.	
eftir stendur	291.920 kr.
1949/50	300.000 „
	591.920 kr.

3. Byggjan av nýggjum búnaðarskúla:

Fyrr játtað:

1947	60.000 kr.
1948	50.000 „
1949/50	50.000 „
	160.000 kr.

4. Byggjan av nýggjum studentaskúla og kostskúla:

Fyrr játtað:

1948	300.000 kr.
----------------	-------------

1949/50	300.000 „	
	600.000 kr.	
5. Byggjan av húsi til fornbatal:		
Fyrir játtað:		
1949/50	35.000 kr.	
6. Byggjan av hotellum og ferðamannabúðum:		
Fyrir játtað:		
1949/50	100.000 kr.	
7. Byggjan av varðhaldshúsi (arrest)		
Til teir andir nr. 1--7 nevndu byggigrunnar verður veitt (viðm.)		300.000 kr.
8. Skúlabýgging		100.000 „
Fyrir játtað:		
1948 150.000 kr., brúkt 21.208 kr.	128.792 kr.	
1949/50	100.000 „	
	228.792 kr.	
9. Byggjan av bókasøvnuni á bygd		5.000 „
Fyrir játtað 1949/50 til Klakksvik	20.000 kr.	
10 Byggjan av nýggjum barnaheimi		5.000 „
Fyrir játtað 1949/50	5.000 kr.	
11. Keypt av umboðsmannahúsi í Aberdeen (viðm.)		30.000 „
Fyrir játtað 1949/50	30.000 kr.	
12. Kírkjagrunnurin		45.000 „
i grunninum pr. 1.1.1949	98.583 kr.	
13. Fátækragrunnurin		0 „
i grunninum pr. 1.1.1949	207.174 kr.	
14. Vegagrunnurin		10.000 „
i grunninum pr. 1.1.1949	236.182 kr.	
15. Fimleikagrunnurin		50.000 „
i grunninum pr. 1.1.1949	163.228 kr.	
16. Mentunargrunnur Føroya Løgtings		15.000 „
i grunninum pr. 1.1.1949	230.000 kr.	
17. Føroya Mentunargrunnur		500 „
i grunninum pr. 31.7.1948	5.393,50 kr.	
18. Føroya Lidsasavn		10.000 „
Ogn pr. 1.1.1949	10.000 kr.	
19. Effilónargrunnurin		0 „
Ogn pr. 1.1.1949	181.250 kr.	
20. Skúlabókagrunnurin (viðm.)		500 „
Ogn pr. 1.1.1949	2.547,08 kr.	
		at flyta 571.000 kr.

flutt 571.000 kr.

21. Studningur til byggjan av sjómansstovu í Føroyinga-
havnini

14.000 „

585.000 kr.

Viðm. ad nr. 1—7. í staðin fyri at jätta til hvønn einstakan grunnin einsæris verður at leggja saman í ein byggigrunn 300.000 kr., soleiðis at ein peningahædd verður sett á fíggarlógina á hvørjum ári til áður nevndu endamál.

Grunnsins stovnsfæ verður so standandi til nýtslu, til farið verður undir teir einstaku byggingar.

Byggigrunnurin skal vera tøkur til teir byggingar, ið verða framdir.

Afturat verður at seta á fíggarlógina, tá tørvur er til tess, peningahædd til rentu og avdrátt av teimum lánum, ið neyðug eru at taka fyri at fáa framt teir einstaku byggingar.

Umframt játtunina uppá 300.000 kr. verður latin øll inntøka landskassans við serligum føroyskum happadrátti býtt soleiðis:

ad 1.	Til byggjan av nýggjum lögtingshúsi	10 %
ad 2.	„ „ „ „ sjúkrahúsum	50 %
ad 3.	„ „ „ „ búnaðarskúla	10 %
ad 4.	„ „ „ „ studentaskúla	20 %
ad 6.	„ „ „ „ hotellum v. m.	5 %
ad 7.	„ „ „ „ varðhaldshúsi	5 %

Viðm. ad 11. Húsið er keypt fyri um 130.000 kr. Av teim í 1949/50 játtaðu 30.000 kr. ganga um 15.000 kr. til avdrátt uppá keyptipeningin, meðan restin, 15.000 kr., skulu nýtast í samband við keyp og umvalan av húsinum. Í 1950/51 skal vindast í avdrátti um 30.000 kr.

Viðm. ad 20. Skúlabótagrunnurin verður lagdur undir mentunargrunn Føroya Løgtings.

FINANSLAGTINGSLOV

for finansåret 1. april 1950 til 31. marts 1951.

I overensstemmelse med vedtagelse af Færøernes Lagting stadfæster og kundgør lagmændene følgende lagtingslov:

Driftsoversigt for finansåret 1950/51.

Indtægter:

§ 2.	Skatter, told og andre afgifter	8.580.000 kr.
§ 3.	Renter og udbytte	60.000 „
§ 4.	Uvisse indtægter	20.000 „
		8.660.000 kr.

Udgifter:

§ 6.	Lagtinget ..	120.000 kr.
§ 7.	Landsadministrationen i sin helhed	673.190 „
§ 8.	Sundhedsvæsenet	1.212.700 „
§ 9.	Kommunikationsvæsenet	2.174.250 „
§ 10.	Undervisningsvæsenet	857.875 „
§ 11.	Videnskab, litteratur og kunst	84.434 „
§ 12.	Fiskeri, søfart o. l.	556.300 „
§ 13.	Landbruget	445.804 „
§ 14.	Handel, industri o. l.	241.730 „
§ 15.	Socialvæsenet	1.374.750 „
§ 16.	Pensionsvæsenet o. l.	28.600 „

at overføre 7.772.723 kr.

	Overført 7.772.723 kr.
§ 17. Justits- og politivæsenet	59.290 „
§ 18. Uvisse udgifter	105.000 „
§ 19. Diverse fonds	585.000 „
Balance	138.077 „

3.660.000 kr.
Indtægter:**I. AFSNIT**

§ 1.	For finansåret 1950/51 beregnes, at landets indtægter bliver som i §§ 2—4 anført.	
§ 2.	Indtægter af skatter, told og andre afgifter beregnes:	
1.	Direkte skatter	4.100.000 kr.
2.	Toldafgifter	3.200.000 „
3.	Valutaafgifter	200.000 „
4.	Udførselsafgifter af salt- og klipfisk	350.000 „
5.	Afgifter for handelsbevillinger o. l.	15.000 „
6.	Klareringsafgifter af skibe	15.000 „
7.	Forlystelsesskat	60.000 „
8.	Påliget kommunerne	40.000 „
		8.580.000 kr.
§ 3.	Indtægter af renter og udbytte beregnes	60.000 kr.
§ 4.	Uvisse indtægter beregnes	20.000 kr.
		8.660.000 kr.

Udgifter:**II. AFSNIT**

§ 5.	For finansåret 1950/51 bevilges de beløb, som er anført i §§ 6—19.	
§ 6.	Til lagtingsudgifter bevilges:	
1.	Diæter til lagtingsmedlemmerne	80.000 kr.
2.	Lagtingsejendomme:	
a.	Lagtingsbygningen o. a. (anm.)	20.000 „
b.	Annexet ved »Kongemindet«:	
1.	Indtægter	5.500 kr.
2.	Udgifter	5.500 „ 0 „
		100.000 kr.
3.	Trykning o. l.	20.000 „
		120.000 kr.

Anm. til 2 a. En del af dette beløb er beregnet til indbo i mødesalen hos finansudvalget.

§ 7.	Til landsadministrationen i sin helhed bevilges:	
1. a.	Løn til lagmand og 3 landsstyremænd	65.100 kr.
b.	Repræsentationsudgifter	6.000 „ 71.000 kr.
2. a.	Landsstyrels kontor:	
1.	Kontorchef og 4 fuldmægtige (anm.)	58.884 kr.
2.	Kontorpersonale	25.000 „
3.	Honorarer	2.400 „ 86.284 kr.
		at overføre 86.284 kr. 71.100 kr.

	Overført 86.284 kr.		71.100 kr.
4. Andre udgifter:			
a. Husleje, varme og belysning	25.000 kr.		
b. Andre udgifter	15.000 „	40.000 „	126.284 kr.
b. Oppebørselskontoret:			
1. Kontorchef (landsbogholder), 1 fuldm., 1 kasserer og 2 bogholdere ..	55.000 kr.		
2. 1 pantefoged	7.884 „		
3. 7 toldbetjente	46.800 „		
4. Kontorpersonale	26.600 „		
5. Andre udgifter:			
a. Husleje, varme og belysning ..	10.000 kr.		
b. Andre udgifter	23.000 „	33.000 „	168.784 „
c. Repræsentation udenlands:			
1. Løn og kurstillæg	11.320 kr.		
2. Udstationeringstillæg ..	18.500 „		
3. Kontorudgifter	25.000 „		
4. Ejendomme:			
a. Vedligeholdelse og forrentning ..	10.500 kr.		
b. -; leje ..	763 „	8.737 „	
		64.557 kr.	
c. -; afgift af ferskfisk ..	25.000 „		39.557 „
d. Landsingeniørkontoret:			
1. Landsingeniør og assistenter (anm.)	85.000 kr.		
2. Kontorpersonale	5.200 „		
3. Andre udgifter:			
a. Husleje, varme og belys.(anm.) ..	9.800 kr.		
b. Andet(anm.) ..	24.000 „	33.800 „	124.000 „
			458.625 „
3. Andre lagtingsinstitutioner:			
a. Ligningsrådet:			
1. Kontorpersonale	27.000 kr.		
2. Vederlag til ligningsrådets medlemmer	1.800 „		
3. Andre udgifter:			
a. Husleje, varme og belysning ..	5.000 kr.		
b. Andet ..	8.400 „	13.400 „	42.200 kr.
b 1. Folkeregister anslæet (anm.)	11.000 kr.		
2. -; bøder (anslået)	1.000 „		10.000 „
		at overføre 52.200 kr.	529.725 kr.

Overført 52.200 kr. 529.725 kr.

c. **Prisrådet:**

1. Vederlag til formanden og rådet	11.870 kr.			
2. Kontorpersonale	5.000 „			
3. Andre udgifter:				
a. Husleje, varme og belysning	3.000 kr.			
b. Andet ..	7.000 kr.	15.000 kr.	31.870 „	

d. **Valutacentralen:**

1. Kontrol med indførsel..	9.625 kr.			
2. Lønninger	11.700 „			
3. Honorarer	4.620 „			
4. Tryksager og annoncer ..	3.500 „			
5. Andre udgifter:				
a. Husleje, varme og belysning	1.150 kr.			
b. Andet ..	13.800 „	14.950 „	44.395 „	128.465 „

4. Dagpenge

15.000 „

673.190 kr.

Anm. ad 2. a. 1. En af fuldmægtigene er samtidig kontorchef for ligningsrådet, medens en anden samtidig er kontorchef for prisrådet.

Anm. ad 2. d. 1. Medhjælpere: 4 ingeniører og 2 tekniske assistenter.

Anm. ad 2. d. 3. a. Huslejen for kontorlokalerne er 4.800 kr. om året, dertil kommer at man helst skulle haft et mindre lokale i nærheden af kontoret, hvor opmålingsinstrumenter som stokke, stålband, instrumentflodder, stadier, boreredskaber og også andet, som ikke er så godt at anbringe i et kontor, kan gemmes. Desuden bliver det også nødvendigt i nærheden af en af broerne at få et passende lokale til de større redskaber, som lagtinget har: dykkerudstyr, tromle, pumpe, kran, kompressor o. a. Til dette lejemål er afsat 2.000 kr.

Anm. ad 2. d. 3. b. Rejsseudgifter og vederlag 14.000 kr., indbo og instrumenter 6.000 kr. og kontorhold 4.000 kr.

Anm. ad 3. b. 1. Jfr. Lagtingslov nr. 23, 21. januar 1949, om folke-register skal landskassen betale udgifterne vedrørende de kommunale folkeregistre.

§ 8. **Til sundhedsvæsen bevilges:**

1. Sanatoriet	225.000 kr.
2. a. Dronning Alexandrines Hospital	600.000 kr.
b. Klaksvig sygehus	250.000 „
c. Tverå sygehus	75.000 „
3. Hvilehjemmet Naina (anm.)	17.500 „
4. Epidemiske sygdomme	5.000 „
5. Karantæneudgifter	1.000 „
6. Sygehjælp	5.000 „
7. Læger	9.200 „
8. Jordemødre	25.000 „
	1.212.700 kr.

Anm. ad 3. Dog ikke mere end det er nødvendigt for at udføre de muligt driftstab.

§ 9. Til kommunikationsvæsen bevilges:

1. a. Nye køreveje og vejbroer (anm.)	300.000 kr.	
b. Udvidelse af broer og afretning af vej- sving o. l.	100.000 „	400.000 kr.
2. Havneanlæg:		
a. Havneplanen 1943/52	400.000 kr.	
b. Havneplanen 1948/57 (anm.)	635.500 „	
c. Havneplanen 1949/50—1958/59: Havn i Lervig	13.750 „	
d. Havneplanen 1950/51—1959/60: Havn i Thorshavn	235.000 „	1.284.250 „
3. Landingssteder		250.000 „
4. Kystfart:		
a. »Smiril« driftstilskud	130.000 kr.	
b. »Ternan« driftstilskud	60.000 „	
c. »Ritan« driftstilskud	10.000 „	200.000 „
5. Flyvepladsen på Vågs og luftfart:		
a. Flyvepladsen	10.000 kr.	
b. Luftfart (anm.)	30.000 „	40.000 „

2.174.250 kr.

Anm. ad 1. a. Til køreveje og vejbroer er afsat 300.000 kr. Overhovedet bliver der gjort meget tidt ved vejarbejde for tiden, så en stor del af dette beløb kan bevilges til tilskud til de mest betydningssfulde vejanlæg.

Anm. ad 2. b. Havneplanen 1948/57. Som ekstra tilskud til Vestmanhavn havn bevilges 45.000 kr., heraf bevilges for finansåret 1950/51 13.500 kr. og 4.500 kr. hvert følgende finansår, første gang 1951/52.

Anm. ad 5. b. Hensigten er at gøre et forsøg med flyveforbindelse, særlig indenfor Øerne. Føroya Flugfelag har ansøgt om tilskud til formålet. Landsstyret har bevilget tilskudet.

§ 10. Til undervisningsvæsen bevilges:

1. Folkeskolen:

a. Lærerlønninger	635.000 kr.	
b. Skoleeftersyn	1.975 „	636.975 kr.

2. Seminarieelever	5.000 „
--------------------	---------

3. Færøernes Mellem- og realskole:

a. Tilskud til skolen (anm.)	25.000 kr.	
b. Til skolebørn	1.400 „	
c. Huslejevederlag til lærerne	2.680 „	29.080 „

4. Studenterskolen:

a. Lønninger o. a.	65.000 kr.	
b. Tilskud til elever fra bygd	8.000 „	
c. Laboratoriet:		
1. Varme, lys og vedligeholdelse	6.000 kr.	
2. : husleje	864 „	5.136 „
		78.136 „

5. Andre skoler:

a. Færøernes Folkehøjskole:		
1. Tilskud til skolen	13.000 kr.	
2. Tilskud til elever	7.000 „	20.000 kr.
b. Forskellige aftenskoler	10.000 kr.	30.000 „

at overføre 779.191 kr.

Overført 779.191 kr.

6. Idrætsinspektøren:

a. Løn	12.684 kr.	
b. Rejseudgifter	1.000 „	13.684 „

7. Forskellige tilskud:

a. Studerende i udlandet	25.000 kr.	
b. Skolebørns rejseudgifter (anm.)	10.000 „	
c. Landbrugs elever	1.000 „	
d. Håndværks- og handelsskoleelever	15.000 „	
e. Diverse tilskud til studerende	5.000 „	
f. Tilskud til bygdeelever i realskolerne	5.000 „	
g. Lærerkursus	2.000 „	
h. flrøttarsamband Føroya, stående tilskud	2.000 „	85.000 „
		857.875 kr.

Anm. ad 3. a. Der pålægges landsstyret at forhandle med Thorshavns Byråd om at påtage sig de finansielle byrder, som lagtinget har af skolen. Denne indstilling er på grund af, at den allerstørste del af børnene i denne skole er fra Thorshavn.

Anm. ad 7. b. Tilskudet udbetales under forudsætning af, at det benyttes til rejser i de nordiske lande, og at landsstyret godkender betingelserne for deltagelse i rejserne efter forslag fra lærerforeningens bestyrelse og ensidende skolebørnsudvalg.

§ 11. Til videnskab, litteratur og kunst bevilges:**1. Landsbiblioteket:**

a. Lønninger	14.000 kr.	
b. Indkøb af bøger og indbinding	20.000 „	
c. Andre udgifter:		
1. Lys varme m. v.	8.500 kr.	
2. Andet	4.000 „	12.500 „
	46.500 kr.	
d. + anslægt tilskud (anm.)	3.500 „	43.000 kr.

2. Arkivet:

a. Lønninger m. v. (anm.)	15.384 kr.	
b. Andre udgifter:		
1. Husleje, lys, varme m. v.	750 kr.	
2. Andet	300 „	1.050 „
		16.434 „

3. Fortidsminder:

a. Udgravninger o. l.	5.000 kr.	
b. Føroya Forngripa- og djarasavn (anm.)	6.000 „	
c. Belysning og varme	700 „	12.300 „

4. Biblioteker på bygd (anm.) 6.000 „**5. »Barnatíðindi«** 600 „**6. Thorshavns musikskole** 1.500 „**7. Foreningen »Varðin« (anm.)** 1.000 „**3. Hædersgaver til digtere, videnskabsmænd og kunstnere:**

a. H. A. Djurhuus	600 kr.
b. Mikkjál á Ryggi	600 „
c. Rasmus Rasmussen	600 „
d. Sverre Patursson	600 „
e. Anton Dege	600 „

at overføre 80.834 kr.

	Overført 80.834 kr.
f. Niels Kruse, Eide	600 kr. 3.600 „
	84.434 kr.

Ann. ad 1. d. Thorshavn kommune har givet tilskud til biblioteket Årene forinden 3.500 kr.

Ann. ad 2. a. Arkivarens medhjælper lønnes fra 1. april 1950 med 2.310 kr. i grundløn, som forhøjes hvert 3. år med 270 kr. op til 3.750 kr. Han bliver dog ikke tjenestemand. Med uagældende tilæg bliver årslønnen 7.134 kr.

Ann. ad 3. b. Af de 6.600 kr. bliver 600 kr. at bruge til indsamling af stednavne, 2.400 kr. som vederlag til ægteparret H. A. Djurhuus og 3.600 kr. til Niels i Botni, Nolsø, for sit arbejde på en bog om færøske fugle.

Ann. ad 4. Betinget af, at vedkommende kommuner yder lige så stort et tilskud.

§ 12. Til fiskeri, søfart o. l. bevilges:

1. Fiskevrager:

a. Overvrager	10.320 kr.	
b. 6 vragerkontrollører	46.080 „	
c. Diverse (ann.)	6.000 „	
	62.400 kr.	
d. ÷ udgifter vedrørende vrugning	16.500 „	45.900 kr.

2. Sømandshjem i Grønland

5.000 „

3. »Føroya Slaveiðufelag»

2.000 „

4. Til sanering af fiskeflåden og konsolidering af »Vinnulánsgrunnur» 300.000 kr. om året i 10 år (ann.) ..

300.000 „

5. Navigationsskolen:

a. Lønninger o. l. (ann.)	63.000 kr.
b. Instrumenter	10.000 „

c. Andre udgifter:

1. Varme, lys, rengøring o. l. 7.500 kr.	
2. Andet	900 „ 8.400 „

31.400 kr.

d. ÷ skolepenge	21.000 „	60.400 „
-----------------------	----------	----------

6. Diverse efter landstyreets bestemmelse (ann.)

558.300 kr.

Ann. ad 1. c. Vedrørende rejseudgifter.

Ann. ad 4. På grund af, at salgsforholdene har været ugunstige, er »Vinnulánsgrunnur» kommet bagud med sine renter og afdrag.

Ann. ad 5.a. Lønnen til timelærerne er forhøjet.

Ann. ad 6. Hvis fiskerikontoret og laboratorier oprettes, bliver udgifterne at betale af denne konto, og ligeledes udgifter til prøvekammer for lanterner og kompasser.

§ 13. Til landbrug bevilges:

1. Jordfonden	50.000 kr.
2. Landbrugsudvalg	2.500 „
3. »Føroya Búnaðarfelag»	600 „
4. Opdyrkning o. l. (muligt overskud kan anvendes til udskiftning)	50.000 „
	at overføre 103.100 kr.

Overført 103.100 kr.

5. Udskiftning og mekanikkontoret:

a. Lønninget	31.944 kr.	
b. Assisterer	16.000 „	
c. Andet	45.000 „	92.944 „

6. Husdyr opdrætning 50.000 „

7. Træplantning 3.000 „

8. Tjenestemænd og andre:

a. Landbrugskonsulent	14.650 kr.	
b. Dyrlægen	12.000 „	

c. Fårebrugskonsulent (ann.):

1. Løn	3.600 kr.	
2. Rejsudgifter	600 „	4.200 „

9. Landbrugsskole og forsøgsstation (ann.) 66.000 „

10. Andre tilskud, mælkensproduktion o. l. 100.000 „

415.394 kr.

Ann. ad 8 c. Ifald landbrugsskolen oprettes, tilfalder tilskudet skolen, som så tilrettelægger dette arbejde.

Ann. ad 9. Staten har til forsøgsstationen i 1949/50 bevilget 66.046 kr. Fra 1. april 1950 overtager landstyre stationen som færdselsanliggende; regnet er med samme udgifter. Der er ingen driftsudgifter til skolen, så længe skolen ikke er bygget.

§ 14. Til handel, industri o. l. bevilges:

1. Kulbrydning, nye undersøgelser og løn til sagkyndig (ann.)	10.000 kr.
2. »Føroya Ferðamannafelag«	1.000 „
3. Udgifter vedrørende arbejdskraftlofter	2.000 „
4. Elektricitetsudvalget	6.000 „
5. Fabrik- og redskabsinsyn	5.000 „
6. Motorkyndigt tilsynsmand	400 „
7. Skibsregistrering og opmåling	3.330 „
8. Færøsk udstilling i de nordiske lande (ann.)	50.000 „
9. Andelskapital i andelssekskabet »Grønlandsfelagnum« (ann.)	150.000 „
10. Elektricitetsværk i Haraldsund (ann.)	5.000 „
11. Diverse efter landstyre bestemmelse	10.000 „
	241.730 kr.

Ann. ad 1. Der ansøges om marshallhjælp til sagkyndig. Løbet 30.000 kr., som blev bevilget »Famjins Kolafelag« 1949/1950, bevilges som tilskud.

Ann. ad 8. 150.000 kr. i 3 følgende år med 50.000 kr. om året, første gang i 1950/51.

Ann. ad 9. 300.000 kr. i 2 følgende år med 150.000 kr. om året, første gang 1950/51.

Ann. ad 10. Tilskudet er 2½ % af udgifterne, dog højst 5.000 kr.

§ 15. Til socialvæsen bevilges:

a. Aldersrente	1.200.000 kr.
b. Invaliderente	130.000 „

af overføre 1.330.000 kr.

	Overført 1.330.000 kr.	
c. Enkebørn m. v.	72.500 „	
	1.402.500 kr.	
d. + kommunernes andel	140.250 „	1.262.250 kr.
1. Socialhjælp	50.000 „	
3. Børnehjemmet	10.000 „	
4. Alderdomshjem (anm.)	15.000 „	
5. Afholdsforeningerne	2.000 „	
6. Foreningen »Reyði Krussure»	500 „	
7. Fonden for uarbejdsdygtige fiskere	15.000 „	
8. Personer i kontrolleret familiepleje	20.000 „	
	1.374.750 kr.	

Anm. ad 4. Alderdomshjem er oprettet i Klaksvig, og der regnes derfor med 5.000 kr. mere i tilskud i forhold til 1949/50; 10.000 kr.

§ 16. Til pension bevilges	29.600 kr.	
§ 17. Til justits- og politivæsen bevilges:		
1. a. Arrestforvarer og assistance	19.900 kr.	
b. Udgifter til arresthus	2.300 „	
c. Delinkventomkostninger o. l.	6.000 „	27.200 kr.
2. Sysselmændenes rejseudgifter	5.000 „	
3. Domhuset:		
a. Driftsomkostninger	5.000 kr.	
b. Montering (anm.)	20.000 „	25.000 „
4. Andre udgifter	2.000 „	
	59.200 kr.	

Anm. ad 3.b. Disse udgifter er betalt i 1949/50, men der var ingen bevilling for udgifterne. Bevillingen omfattede kun solve bygningen.

§ 18. Til uvisse udgifter bevilges:		
1. Valg	5.000 kr.	
2. Landsstyret at råde over (anm.)	100.000 „	
	105.000 kr.	

Anm. ad 2. Af denne konto betales:

1. Revision af landskassens regnskab med statsautoriseret revisor.
2. Tilskud til »Havnar Hornorkosture» til betaling af toldudgifter kr. 4.800,12.
3. Indretning af lejlighed til tjenestemænd.

§ 19. Til diverse fonds bevilges:		
1. Opførelse af nyt lagtingshus:		
Tidligere bevilget:		
1947	100.000 kr.	
1948	100.000 „	
1949	100.000 „	
	300.000 kr.	

2. Opførelse af nye sygehuse:

Tidligere bevilget:

1948 300.000 kr., brugt 8.080 kr.

tilbage står 291.920 „

1949/50 300.000 „

591.920 kr.**3. Opførelse af ny landbrugsskole:**

Tidligere bevilget:

1947 60.000 kr.

1948 50.000 „

1949/50 50.000 „

160.000 kr.**4. Opførelse af ny studenterskole og ny kostskole:**

Tidligere bevilget:

1948 300.000 kr.

1949/50 300.000 „

600.000 kr.**5. Opførelse af museum:**

Tidligere bevilget:

1949/50 35.000 kr.

6. Opførelse af hoteller og turisthytter:

Tidligere bevilget:

1949/50 100.000 kr.

7. Oprettelse af arresthus:

Til de under nr. 1--7 nævnte byggesomters bevilges (anm.) 300.000 kr.

8. Opførelse af skoler, ... 100.000 „

Tidligere bevilget:

1948 150.000 kr., brugt 21.208 kr. 128.792 kr.

1949/50 100.000 „

228.792 kr.**9. Opførelse af biblioteker på bygd** 5.000 „

Tidligere bevilget 1949/50 til Klaksvig .. 20.000 kr.

10. Opførelse af nyt børnehjem 5.000 „

Tidligere bevilget 1949/50 6.000 kr.

11. Køb af bolig til udsending i Aberdeen (anm.) 30.000 „

Tidligere bevilget 1949/50 30.000 kr.

12. Kirkefonden 45.000 „

I fonden pr. 1.1.1949 98.583 kr.

13. Pøttigkassen 0 „

I fonden pr. 1.1.1949 907.174 kr.

14. Vejfonden 10.000 „

I fonden pr. 1.1.1949 230.182 kr.

15. Idrætsfonden 50.000 „

I fonden pr. 1.1.1949 163.228 kr.

16. »Mentunnaargraunur Foroya Løgtings« 15.000 „

at overføre 560.000 kr.

	Overført 560.000 kr.	
17. »Føroya Mentunargrunnur«	500 „	
1 fonden pr. 31.7.1948	5.393,50 kr.	
18. »Føroya Listasavn«	10.000 „	
Aktiver pr. 1.1.1949	10.000 kr.	
19. Pensionsfond	0 „	
Aktiver pr. 1.1.1949	181.250 kr.	
20. Fonden til indkøb af skolebøger (anbl.)	500 „	
Aktiver pr. 1.1.1949	2.547,08 kr.	
21. Tilskud til oprettelse af somandshjem i Færingehavnen	14.000 „	
	585.000 kr.	

Anm. ad nr. 1—7. I stedet for at bevilge til hver enkel fond hver for sig bevilges samlet til en byggefond 300.000 kr., således at et pengebeløb sættes på finansloven hvert år til fornævnte formål.

Fondens grundkapital bliver så stående til opførelse af de enkelte bygninger.

Byggefonden skal være disponibel til de bygninger, der opføres.

Desuden sættes på finansloven, når det bliver fornødent, beløb til renter og afdrag af de lån, som er nødvendige for at lå opført de enkelte bygninger.

Foruden bevillingen på de 300.000 kr., bevilges hele landskassens indtægt af særligt færøsk lotteri fordelt således:

ad 1. Til opførelse af nyt lægtingshus	10 %
ad 2. „ „ „ nye sygehus	50 %
ad 3. „ „ „ ny landbrugsskole	10 %
ad 4. „ „ „ ny studenterskole	20 %
ad 6. „ „ „ hoteller m. v.	5 %
ad 7. „ „ „ nyt arresthus	5 %

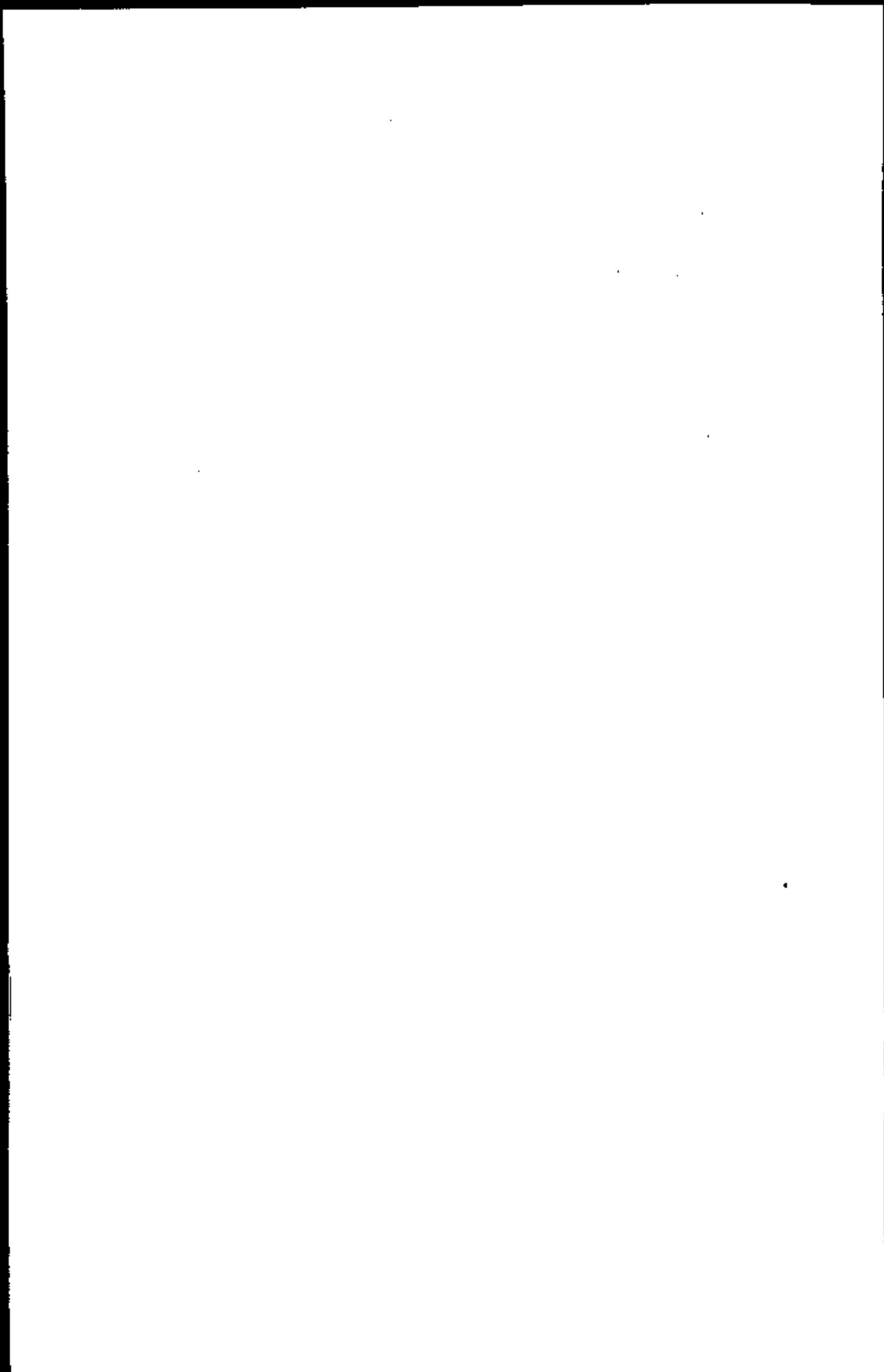
Anm. ad 11. Huset er købt for ca. 130.000 kr. Af de i 1949/50 bevilgede 30.000 kr. går ca. 15.000 kr. til afdrag på købesummen, medens resten, 15.000 kr., skal anvendes i forbindelse med køb og reparation af huset. I 1950/51 skal der betales i afdrag ca. 30.000 kr.

Anm. ad 20. Fonden for skolebøger inddrages og underlægges »Mentunargrunn Føroya Løgtings«.

Tórshavn, 28. marts 1950.

A. Samuelsen,
løgmaður

Kr. Djurhuus.

LÖGTINGSLÖG

um innflutningsgjöld o. m.

Samevandi samkvæmt Føroya Lögtings staðfestir og kunningar lagnaður hesa lögtingslög:

Nr.	§ 1.	Gjald kr.
DRYKKJUVÖR		
<i>Vín.</i>		
1.	Eplavín, sum í mesta lagi inniheldur 9 rúmprocent alkohol	1 litur 0,35
2.	Mousserandi vín (champagne)	1 litur 8,00
3.	Borðvín (reyðvín og hvít vín)	1 litur 2,00
4.	Annað vín	1 litur 5,00
<i>Spirituosa og sprítt.</i>		
<i>Brennivín og akvavít.</i>		
5.	av 50 rúmprocent og undir	1 litur 10,00
6.	yvir 50 rúmprocent, men ikki yvir 70 rúmprocent.....	1 litur 14,60
7.	yvir 70 rúmprocent	1 litur 18,00
<i>Aðrar vörur uttan fullt denaturerað spiritus</i>		
8.	av 50 rúmprocent og undir	1 litur 18,00
9.	yvir 50 rúmprocent, men ikki yvir 70 rúmprocent.....	1 litur 22,00
10.	Yvir 70 rúmprocent	1 litur 30,00
Viðm. 1: Líkðar hoyra undir nr. 9.		
Viðm. 2: Fyri sprítt, ið apotek innflyta til brúks við framleiðslu av medisíni, verður góðlið 35 oyru pr. litur. móti at apotekarín hevur ferð skrivliga váttað uppá æru og trúgv, at hann avvarðandi nøgdin av sprítti bert verður nýtt til onnur fyri nevnda endamáli. Um apotekarín denaturerar til hospitalssprítt soverðið sprítt - - eftir greiniligari reglum, ið Landsstýrið ásetur - - kann tað einlaða gjaldið verða afturgóðlið. Fyri sprítt, ið útflyggjað verður til at brúka á skipskompassin, er gjaldið 35 oyru pr. litur eftir greiniligari reglum, ið Landsstýrið ásetur.		
Ófullkomið denaturerað spiritus, ið apotek innflyta, kann - - eftir greiniligari reglum, ið Landsstýrið ásetur - - verða innflutt uttan gjald.		
<i>Öl.</i>		
11.	Öl, sum verður innflutt frá hinum partinum av kongaríkinum og er soverðið, at tað verður ikki skaltuð lægri enn öl, sum er av skattaklassa II, nevndum í lóg nr. 111, 1. apríl 1922, § 2, skr. lóg nr. 221, 1. maí 1923, § 1,	1 litur 0,40
12.	Annað	1 litur 0,80
<i>Mineralvatn v. m.</i>		
13.	Mineralvatn, limonada, eitrónvatn o. t. eins og aðrar alkoholfriar drykkjavörur (t. v. s. sum innihalda í mesta lagi 2,5 rúmprocent av alkoholi), sum gjörðar eru av fruktasaft 1 litur	0,40
SKÓTOY.		
14.	Skótoy, umlantið gummskógvar, tøyskógvar við gummisólum og trælufur	av vörðinum 10 pet.
FRUKT.		
15.	Turkað frukt, ið elandi er	1 kg 0,05
16.	Nötir og mandlur, eisini aprikos- og ferskenkjarnar	1 kg 0,20

SKREYTVÖRUR, BJOUTERIVÖRUR OG NIPS- LUFFIR.

17. Skreytvörur, bjouterivörur og nipsluffir, herundir bæði ekleðir og óekleðir skarfgripir, perlar, arm-bönd, hrossjör, kragabróstknappar, mansjettknappar, ringar, slipsnáfir, háls- og urketur, hárspegnir, nak-kakambur, nálir og tilíkir skarfluffir. Kandekubbur, lampettir og ljósastakar. Útbúnaður til skrifvar- og roykiborð. Borðprýði, vasar, bombonnetir, nips-luffir, statuettir, figúrar, plattur, relieffir og aðrir skreyfluffir, Jólapynt, hárbúfir, klæðibúfir o. t. Pudderkvastar, damulaskur, höndröktarvörur, kem-bur, spegl og annað, hvat það so er virkað av . . . av virðinum 30 pet.

GLASVÖRUR.

18. Glasvörur, uttan fláskur, lampuglos, glóðilampur og ófalierað glas í talvum ella rútum av virðinum 15 pet.
Viðm.: Glasvörur til fotografiska nýtslu er til finna undir nr. 21 og 22.

GUMMI.

19. Dekk, eisini ringar og slangur til bílar, moforsyklur og syklar av virðinum 10 pet.

INSTRUMENTIR, RADÍOTÓL O. A.

20. Nótnaborðsinstrumentir, radiomóttakarar og onnur tónleikainstrumentir, eisini serlutir til teirra, Gram-mofonir, fonografir og tilík instrumentir, eisini til-taks- og leysaluffir til teirra, herundir stíftar og inn-spældar og óinnspældar plátur og valsar av virðinum 20 pet.
Viðm.: Um flygíl ella klaverir við innflytan vanta einstakar luffir sum nótnahorð, mekanikk o. t., hoyra tey undir heita sama nr. Eisini hoyra herundir til-gljördir ryggir ella reisingar (við ella uttan strengj-um) til plánu ella flygíl eins væl og tilgjört har-moníumsmekanikk (bjölur við vindbretti, tjóna- og nótnahorð).

FOTOGRAFISK TILFAR, herundir fotografiapparat- ir og luffir til, films, plátur, ljóskvættet pappir o. t.

21. Fotografiskar glasplátur 1 kg 0,30
22. Aðrar vörur av virðinum 20 pet

LÆIR-, STEINTOYS- OG POSTALÍNSVÖRUR, undanlik-ið røt, múrsteinar, taksteinar, flisar o. t.

23. Buðikör, vösk, kløsettskálir, „urinalir“ o. t. 1 kg 0,10
24. Aðrar vörur av virðinum 15 pet.

KAFFI OG KAFFILÍKA.

25. Óbrennt kaffi 1 kg 0,20
26. Brennt kaffi, bæði málid og ómálid, eisini kaffiur-dráttur 1 kg 0,32
27. Síkoria og aðrir aðrir brenndir kaffilíkar 1 kg 0,20
Viðm.: Blendingar av kaffilíka og brenndum kaffi hoyrir undir nr. 26.

KAKAO.

Kakao, bæði kakaohönnir, kakao-sköl, kakao-smör einr væl og kakaomjóli (kakaopulvur) og kakao í blökkum ella tilíkt.

28. Við ongum sukri 1 kg 1,00
29. Við sukri 1 kg 1,00

KÖHN OG KÖRNVÖRUR O. A.

30. Eplamjöl, stívílsi og -sago 1 kg 0,05
 31. Ris og sago (grýn, mjöl og stívílsi) 1 kg 0,05

KNÚT og önnur sprengingevni so sum skjólibummull, dynamitt, nitroglycerin v. m., eisini fyrirverkarilutir, perlur, patrónhylstir við perluu, minutráður, friktiónssvampar, friktiónsljós og öll slög av friktiónsfyrstikkum;

32. Fyrverkarilutir av virðinum 30 pct.
 33. Aðrar vörur av virðinum 10 pct.

KRYDDARÍ,

34. Öll slög 1 kg 1,00

35. LEIKITÖY OG FÉLAGSSPÖL OG LUTIR TIL SLÍK-
 AR VÖRUR av virðinum 30 pct.
 MANUFABTURVÖRUR.

36. Gólvteppir og gólvteppitöy av virðinum 15 pct.

37. Linoleum og voksdukur av virðinum 5 pct.
 Niðanfyrir nevndu vörur, tá ið tær í heild ella fyri ein part eru gjörðar av náttúr- ella kunstsilki;

38. Tögu, tráður, undantikið sulursilki; silkinögnin hevur ongan týðning, bert veran í útsjónd ber á silki. av virðinum 25 pct.

39. Sokkar og hosur, undantikið 1) elastíksokkar og 2) sokkar og hosur av ull ella vegetabiliskum evni við áseymaðum ella knýttum pyni av kunstsilki, tá ið silkið í mesta lagi er 6 % av, hvat ið evnið vigar. av virðinum 25 pct.

40. Meturvörur, herundir silkiðond, possementsvörur og allar vörur av trikotasju av virðinum 25 pct.
 METALLVÖRUR.

41. Lutir av gulli, silvuri og platinu, eisini lutir av jarni, stáli og öðrum metalli, tá ið teir eru forgvltir, farsilvaðir ella pletteraðir við edimmetalli av virðinum 30 pct.
 PAPPÍR.

42. Tapetir og tapethordar o. L., eisini tapetpappír av virðinum 15 pct.

43. Spælikort hvørt spælið 2,00
 Viðm.: Cigarettapappír hoyrir undir nr. 65. Pappírsvörur til fotografiska pýtlu hoyra undir nr. 21 og 22.

LÆKTILSI OG FRÍÐKANNARLUTIR,

herundir vörur til hold-, hár- og armmrækt, eisini öll slög av handsápu, bæði í stykkjum og sum lögur,

44. Sápa, tempasta ella -pulvur av virðinum 15 pct.

45. Annað av virðinum 50 pct.

SKIP OG BÁTAR,

46. Lystskútur, ællaðar til segl ella maskinu, eisini kannoir, kajakkir, kappróðrabátar og aðrir róðrabátar til ítróttanýtslu av virðinum 15 pct.

SKINN OG HÚÐIR,

47. Allir lutir av loðskinn og vörur gjörðar av leðri og skinn, um tær ikki eru undir öðrum serskildum gjaldi av virðinum 30 pct.

MATVÖRUR,

48. Fiskahermetikk, herundir hummarar, krabbar, „krebs“ og „rejer“ 1 kg 0,20

Viðm.: Uppi hermetikk verður eisini roknað mið-

- ursoðnar matvörur, ið verða innfluttar í flýskum, glösam, krökkum o. l. til smásölu.
49. Chokoláta og chokolátuvörur, lakressvörur, eins og sukuvörur sósam karamellur, bonbons, marelpau, bunnar o. l. 1 kg 1,00
50. SÚKUR 1 kg 0,95
51. TE 1 kg 0,26
- TUBBAK OG TUBBAKSVÖRUR.**
- Cigarir til keypsprís:**
52. 15 öyrur hvör ella undir 100 stk. 10,00
53. yvir 15 öyrur, men ekki yvir 30 öyrur hvör 100 stk. 20,00
54. yvir 30 öyrur, men ekki yvir 50 öyrur hvör 100 stk. 30,00
55. yvir 50 öyrur hvör 100 stk. 40,00
56. Cigarillos 100 stk. 30,00
- Viðm.: Skili verður innlunum cigarir og cigarillos soleiðis:
- Tá ið 100 stk. ekki víga yvir 350 g. verður gjaldfé sum fyrir cigarillos; men um 100 stk. víga yvir 350 g. verður gjaldfé sum fyrir cigarir.
- Cigarettir til keypsprís:**
57. 2,50 kr. pr. 100 stk. ella undir 100 stk. 8,00
58. yvir 2,50, men ekki yvir 4 kr. pr. 100 stk. 100 stk. 10,00
59. yvir 4,00, men ekki yvir 6 kr. pr. 100 stk. 100 stk. 12,00
60. yvir 6,00 pr. 100 stk. 100 stk. 14,00
- Røykitubbak til keypsprís:**
61. 3 kr. pr. kg ella undir 1 kg 1,50
62. yvir 3 kr., men ekki yvir 6 kr. pr. kg 1 kg 4,00
63. yvir 6 kr. pr. kg 1 kg 7,00
64. Skrifutubbak og snúutubbak 1 kg 1,00
65. Cigarettappir 1 stk. 0,04
- UR.**
66. Ur og urkassar og leysalutir til ur; undantekin eru fornur og leysalutir til teitra av virðinum 15 pet.
- VAGNAR OG ÖNNUR AKFÖR; EISINI VAGN-SMIDVERK.**
- Bilar og motoreyklar, tillaks- og leysalutir til teitra utan gummiðekk, -ringar og -slangur
67. Motoreyklar og bílar, ið ekki lastvagnar av virðinum 30 pet.
68. Aðrar vörur av virðinum 10 pet.
69. Syklar, eisini tillaks- og leysalutir til teitra, men ekki gummiðekk, -ringar og -slangur av virðinum 15 pet.
- AÐRAR VÖRUR.**
70. Elementir, batterir og lutir til teitra av virðinum 20 pet.

§ 2.

Þritiknar fyrir innflutningsgjöld eru allar aðrar vörur enn her, ið hoyra undir § 1, eins og að infyri nevndu vörur, sjálfv um her annars kundu komið undir § 1:

- a. Ferðagóðs, l. v. s. kleðir og aðrir ferðalutir, sum ferðafólk hafa í viðföri, lá ið vildi, ið uppkreva gjöldini, heldur, at nögd og slag er sávarðið, at ferðameðurin

kann seflast at hafa láð til eigna nýtslu á ferðini. Tann eftirlits-ansan, ið lövur er á, verður settur av landsstýrinum, sum hefur heimild at geva lövvi til frían innflutnings av smátingum, sum ferðafólk hefur við sær, at ið gjaldið lilið og emki hefur at lýða.

- b. Flytigóðs, lá ið eigarnavörð hefur verið búsettur í hinga

partinum av ríkinum ella í útlandinum í minsta lagi 1 ár, tá ið lutirnir bera merki av at vera brúktir, og tá ið teir verða innfluttir fyrri rokning teirra og til nýtslu fyrri tey, ið brúkt teir hava frammánundin. Um hetta verður latin vátlan uppá æru og trúgv.

- c. Klædnaplögg og ferðagóðs, ið onkur heimuhoyrandi her hevur átt, sum sleystur er innanfyri tollúkið. Tó skal tollvaldið kunna tella, at lutirnir hava verið brúktir.
- d. Instrument o. t., ið ferðandi listaútk nýta í teirra yrki, tá ið tollvaldið kann tella, at lutirnir hava verið brúktir.
- e. Fyrirmyndir og sýnistulir av annars gjaldskyldugum vörum. Tá ið tað kann ætlast, at tær ikki hóska til annað brúk.
- f. Listaverk, forngríp og tilíkt til almenn søvn ella annað alment endamál.

§ 3.

Landsstýrið verður heimilað til at veita gjaldfráan innflutning við eftirliti

- a. fyrri tað, ið skipum og flogfórum iðrvæ, meðan tey eru stödd í Føroyum,
- b. fyrri brúktar lutir, ið innfluttir verða sum gávur ella arður til ómúgvandi, sonuleiðis fyrri aðrar lutir, ið innfluttir verða sum gávur til góðgerafeløg, ella til stovnar og tilíkt. Eisini fyrri brúðarútbúning, tá ið tað er persónur, sum í minsta lagi í 2 ár hevur verið búsettar í útlandinum, og sum vegna giftu við persóni í tollúkinum nú flytur higar. Undantikin ar fyrri tilíkt gjaldsfrælsi eru mat og drykkjavörur, ótilgjøft tógv og manufakturvörur eins og aðrar vörur, ið tellaðar eru til víðari víðgerð og eisini óll sløg av ráeyni,
- c. fyrri lutir, ið koma higar til umvölan, vask, stull brúk o. t. og verða fluttar útastur, eisini fyrri lutir, sum í sama endamál eru útfluttir og nú koma heim aftur til Føroya,

d. fyrri vörur, ið óyðilagar eru, áðrenn gjaldið er rindað,

e. fyrri vörur, sum aftaná at vera útfluttar úr Føroyum verða tær ar higar aftur,

f. fyrri innlendskar ella útlendskar góðnar vörur, ið við at flytast úr einum plássi til annað í tollúkinum eru farar yvir fremmant stað, ella sum aftaná at vera útfluttar hiðani verða fýrdar heim aftur, av tí at tær ikki hava funnið sølu ella av øðrum orsaka, og

g. fyrri motorakfór og flogfór, ið Danskarar ella útlendingar eiga, og sum teir flyta higar fyrri stulla tað, tá ið hesi flutningsfór, meðan tey eru her, ikki verða brúkt til flutning móti gjaldi millum pláss innanoyggja.

§ 4.

Tá ið lutir eru samansettir av ymsum pørtum, og henda samansetting ikki hoyrir undir nakra vissa gevin í gjaldslistanum, verður gjaldið roknað eftir tí partinum, ið eyðkennir lutin, sjáðv um hesin parturin ikki kann sigast at vera hývuðs-parturin av heildini.

§ 5.

Tann gjaldskylduga nýgdin av eini vöru verður at rokna eftir faktura ella eftir, hval innhallingin vísir ella eftir teirri uppgávu fyrri stödd, sum vanlig er í handilsvöruskiðnum.

Tað gjaldskylduga vörði av eini vöru er fakturaprisurin við frádrátti fyrri møguligan avslátt og utan at lagt afturat er innfluttulagsgjald eftir hesi lóg, trygging ella aðrar útreiðslur við flutningi av vörum.

Um tann veruliga nýgdin ella vörði av eini vöru ikki kann á sannast, sbr. innanfyri, verður nýgd ella vörði ásett av gjaldsvaldinum.

Utrokning frá fremmandu til føroyskan pening verður eftir peningsvörðinum tann dagin, góðlið verður fyrri vörurnar.

§ 6.

Innflutningsgjaldið er falið til gjaldingar so skjótt sum vöran er uppskipað í Føroyum ella um ikki verður uppskipað, og tað ikki

eru vörur, sum heinleidis verða fórdar víðari við sama skipi - tá ið vörurnar eru komnar higar til oyggjarnar.

Um móltakarinn ikki frammanundan at hava móttikið vörurnar hevur fløgið kvittan frá gjaldsveldinum fyri, at gjaldið er rindað, er hann pliktugur til innan 3 dagar aftaná, at vörurnar eru komnar hgonum i hendin, at siga valdinum frá hesum og samtíðis greiða tað skylduga gjaldið, um so er at tað ikki er galdið áðrenn.

Vörur, ið eru gjaldskyldugar sambært § 1, eiga hert at verða uppskipaðar i Føroyum, á plássum, har sýslumaður ella søknafóti er, ella á öðrum plássum sambært landsstýrisins fyriskipan.

§ 7.

Gjaldskyldugar vörur mugu ikki

verða útflyggjaðar, áðrenn gjaldið er greitt. Verður hella gjört kortini, stendur skiparin ella skipaavgreiðstian til svors fyri gjaldið.

§ 8.

Innflutningsgjald, ið galdið er, verður vanligi ikki afturrindað. Tó skal landsstýrið kunna skipa so fyri, at gjald kann verða afturrindað fyri vörur, ið útflyttar verða, tá ið atstöðurnar - við eftirkannan i hvørjum einstökum føri - finnst at vera fyri tí.

Landsstýrið hevur heimild til at veita skipasmíðjum sansýning svarandi til innflutningsgjaldið fyri gjaldskyldug evni, ið nýtt eru til bygging av nýggjum skipum, bátum og lörum, eisini til at afturrinda innflutningsgjald av tilfari o. t., ið nýtt er til umvælan ella umbyggjan av skipum, bátum og lörum.

TATTUR II.

FRAMLÆIÐSLUGJÖLD.

§ 9.

Tað er bannað fyri i Føroyum at framleiða tær i § 1 nr. 1-10 og 27 nevndu gjaldskyldugu vörur og ol. sum i sær hevur 2% vektprocent av alkoholi ella yvir.

§ 10.

Við atvinnuframløðsla i Føroyum av øli, sum ikki kemur undir skipanina i § 9, somuleiðis av leimum i § 1 nr. 13, 50, 53 og 55 umrøddu vorum verður at svara hesi gjöld:

a. Öl	1 litur	0,20
b. Mineralvatn, limonada, citronvatn o. t. eins og øðrar alkoholfriar drykkjuvörur (t. v. s. sum innihalda i mesta lagi 2,5 rúmprocent av alkoholi), sum gjórdar eru av fruktsaft	1 litur	0,20
c. chocolata og chocolátavorur, lakressvörur eins og sukurvörur einsum karamellur, bon-bons, marcipan, bonum o. t.	1 kg	2,00

Tubbakk og tubbakksvörur.

Cigarir, hvørs prisur við sølu frá framleiðslumanni umframt gjöld eftir hesi lóg eru:

d. 15 oyru hvør ella undir	100 stk.	10,00
e. yvir 15 oyru, men ikki yvir 30 oyru hvør	100 stk.	20,00
f. yvir 30 oyru, men ikki yvir 50 oyru hvør	100 stk.	30,00
g. yvir 50 oyru hvør	100 stk.	40,00
h. cigarillos	100 stk.	10,00

Cigaretir, hvørs prisur við sølu frá framleiðslumanni umframt gjöld eftir hesi lóg eru:

i. 2 kr. pr. 100 stk. ella undir	100 stk.	8,00
k. yvir 2 kr., men ikki yvir 4 kr. pr. 100 stk.	100 stk.	10,00
l. yvir 4 kr., men ikki yvir 6 kr. pr. 100 stk.	100 stk.	12,00
m. yvir 6 kr. pr. 100 stk.	100 stk.	14,00

Røykitubbakk, hvørs prisir við sølu frá framleiðslumanni umframt gjöld eftir hesi lóg eru:

n. 3 kr. pr. kg ella undir	1 kg	1,50
o. yvir 3 kr. pr. kg, men ikki yvir 6 kr. pr. kg	1 kg	4,00
p. yvir 6 kr. pr. kg	1 kg	7,00
Skrátubbakk o. a.:		
r. Skráttubbakk og snúttubbakk	1 kg	4,00
		kr.

§ 11.

Fyri atvinnuframleiðslu í Føroyum av þórum vörum enn læg frammanfyri nevndu kann landsstýrið áseta gjöld sum fyrir innfluttar vörur.

§ 12.

Atvinnuframleiðsla av teimum í hesum tatti umrøddu vörum er bert loyvd, um frásagt er framanundan til Føroya Gjaldstovu.

§ 13.

Tey í hesum tatti umrøddu gjöld falla til gjaldirar við hvørt mánaðarskifti fyrir mánaðin framanundan.

§ 14.

Landsstýrið verður heimilað til
at játta afturrindan av teimum goldnu framleiðslugjöldum, tá ið vörurnar verða útfluttar úr Føroyum,
at kækka gjöldini fyrir vörur av teiv í § 10 umrøddu slagum, og
at veita frádrátt í gjöldum fyrir vörur, har tað til framleiðsluna eru nýtt gjaldskyldug ráevni.

TATTUR III. FELAGSASETANIR.

§ 15.

Tey í hesi lóg umrøddu innflutnings- og framleiðslugjöld verða uppkravd eftir ásetan landsstýrisins og við atstöðu frá lógregluni og postveikinum.

§ 16.

Er gjaldið ikki greitt í seinasta lagi 2 mánaðer aftaná, at gjaldsfreistin er úti, kann gjaldsvaldið selja vörurnar fyrir móttakarans ábyrgd við alment uppboð til rindan av gjaldi o. m. Um tað eru vörur, ið eftir lóggávuvið ikki mugu seljast í Føroyum, skal hann, ið hevur vörurnar í varðveitslu sum skjótast aflaná, at 2-mánaða freistin er úti, útvega, at vörurnar verða fluttar út aftur úr Føroyum.

§ 17.

Gjöld, ið fallin eru til gjaldirar, kunnu verða innheimtað við pantlag.

§ 18.

Um framleiðslugjöld, ið fallin eru til gjaldirar, ikki eru greidd í rættari tíð, kann gjaldsvaldið, um helva endurtøkur seg, forbjóða avvarandi at halda fram við framleiðsluni av gjaldskyldigum vörum, inntil øll tey eldru gjöldini eru greidd og hósandi er tryggjað fyrir framtíðargjöldum.

§ 19.

Landsstýrið fyriskipar greiniligari ásetingar fyrir uppkrevjan av gjaldunum og tær eftirlífsreglur, ið þarva. Samuleiðis kann landsstýrið seta reglur fyrir avskipan og avgreiðslu av vörum úr Føroyum til hin partin av ríkinum.

§ 20.

Petli I.: Innsmugling ella roynd til innsmugling av vörum nevndar í hesi lóg týrir við sær -- umframt í øllum førum tóku av vöruni og innhallingini -- eisini, tá serlig grund er til at hanta, tóku av tí ella teimum lórum við

tilheyrri, sum brúkt eru til hetta endamáls, ella sum aftaná smuglingina verða brúkt til víðari flutning av vörum her í landinum. Undantikin frá lóku eru tó far uppá 30 tons netto ella vír. Fyri søvurðna lóku er tað eingin treyt, at eigarnaðurin av avvarandi fari hevur fullvissan kunnleika um, hvat endurnál farið er nýtt til, men tað er nóg mikið, at umstøðurnar benda honum imóti. Í tilfelli, har forskyllt tóka av onkrum orsaka ikki kann frestast, verður tokuvirðið at svara til. Hvert eitt far stendur umframt til svara, ikki einans fyri tær sektir, ið eigarin forskyldur, uttan eisini fyri sektir, ið álagdar verða skipara, manning, bilførara, koyrisveini o. o.

Um eingin eigarnaður finnst til tær í skipinum krógvaðu vørur av teinum sløgum, benda lóg inniheldur, er skipið í øllum førum skulduaðið fyri sektina.

Pætti 2.: Við sekt innil 20.000 kr. ella fongsli tætr, borgerlig straffelov § 23) verða revsaðir fyrisprákarar og atstøðumenn við fullfíggiðða ella roynd: smugling av vörum nevndur í hesi lóg. Undir sumu revsing koma persónar, ið stuðla söluna av slíkum vörum her í landinum ella sum sjálfir keypa tær, hóast teir vita ella kunna ætla, ella eftir umstøðunum — soleiðis særliga viðvikjandi viruprisinum — ættu at kunna ætla, at vörurnar verða smuglaðar; herafturat verða vörurnar ella tokuvirði teirra at svara til. Um hetta endurtækur seg, kann tann avvarandi — um tað fyrra sakarmálið hevur verið til dóms — verða álagdur tvingsilsarbeiði í innil 2 ár, og umframt kann hann — um hann verður dømdur til frælsistap, og nýggjandi stendur í samband við einu atvinnu hansara — missa rættin til fyri eitt í dómnum ásetti tíðarskeið at rokja hesa atvinnu og móguligt eisini aðra tilíka atvinnu. Hetta nevnda tíðarskeið verður roknað frá tí degi, tá revsingin er liðug ella endaliga burturdottin sambært náðarbrævi. Um hesin rættur er frátikin tí dómfellda fyri longri tíð enn 3 ár, kann landestýrið í samráð við lutan geva honum aftur tann frátikna rættin.

Pætti 3.: Um far av undir 120 tons netto verður hilt innanfyrri sjónarkið og tað umborð hevur vøru av teinum í hesi lóg nevndu sløgum, hvørs innflutningsgjald í minsta lagi er kr. 200,00, verður hetta hildið fyri at vera ein roynd til smugling, um tað ikki eru ivaleysa góð líkindi til, at farið ikki siglir í smuglara endamáli.

Pætti 4.: Annað brot uppá hesa lóg og tær reglur, ið standast av henni, ella royndir til tess, verða revsað við sekt, hetti ella fongsli.

Pætti 5.: Sektirnar falla landskassanum til.

Pætti 6.: Um brotið verður lás og innsigli tollvaldsins, stendur hann til svars, ið lásið og innsiglið hevur havt í varðveitslu, um hann ikki er førur fyri at prógva, at hann onga skyld hevur fyri brotið, og at hann hevur gjørt revorðin tiltøk, sum eftir vanligum reglum skuldu vart fyri broti.

Pætti 7.: Undir eftirlitinum við inn- og útflutningi av vörum, peningi o. t. hevur tollvaldið heimild til eftirkannan av ferðafólki, sum kemur til landið ella fer hiðani, ella sum á samsvarandi hátt — sosum við tollrannsókn av skipum ella við flutningi aftur og fram frá skipi — eru undir tollvaldsins umsjón. Ytri klæðir mega verða eftirhugd, men persónur bert rannsakður, tá líkindi eru til at halda, at avvarandi ólógliga hevur krógvað vørur ella pening uppi á sær. Tollvaldið hevur rætt til at heita á lógregluna um atstøðu við eftirlitinum eftir somu reglum sum fyri annað tollstarv.

Pætti 8.: Eftirkannan skal fara fram við allarmesta fyriliti og má ongantíð vera meira víltgangandi enn tilíka umsjón tørvar at vera. Við eftirkanning av persóni, kann tað verða kravt, at eitt vitni, ið avvarðandi persónur vísir á, er hjástaddur. Bert persónar av sama kyni sum tann, ið eftirkannaður verður, kunna fremja eftirkanningina og vera hjástaddir.

§ 21.

Pætti 1.: Sektir fyri brot móti hesi lóg og teinum reglum, ið standast av hesi lóg kunna verða álagdar av tollvaldinum, uttan so at tollvaldið heldur, at frælsistøka er forskyld ella tað heldur vil hava dómsvaldið til at avgera

málið. Landsstýrið kann, tá atstoðurnar eru til tað, lækka ella strika tær sektir, ið tollvaldið hevur álagt. Tann, ið tollvaldið hevur álagt sekt, sbr. omanfyri, kann innan 14 dagar aftaná at vera sektaður skrivliga seta fram ynski um, at málið verður latið inn til og viðgjørt av rættinum.

Fetti 2.: Um ein her í landinum búsetandi persónur, ið áður er dømdur skyldugur fyri brot av hesi lóg ella aftaná í rættinum at hava samtykt sekt fyri brot av einum av hesum ásetingum, av nýggjum brýtur ásetingarnar, soleiðis at dømt verður íræðsisrevsing, verður tað í dóminum at gera av, at hetta skal verða kunngjørt. Løgreglan kunnger hereffir í tí almenna kunngerðarblaðnum og í øðrum víða lisnum bløðum eina stutta frásøgn um innihaldið av dóminum, soleiðis at navn á sakskylduga og bústaður hansara verða upplýst. Gjöld fyri lýsingina hoyra við til sakarmálsútreiðslurnar.

Fetti 3.: Sektir fyri brot av hesi lóg kunna verða innheimtaðar við panting; eisini er møguleiki til, at høstast kann fyri tær sambært tær vanligu reglurnar í lóggávuni.

§ 22.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Samstundis fara úr gildi lóg nr. 53, 15. mars 1939, kunngerð nr. 2, 26. januar 1948, lögtingslóg nr. 9, 8. mars 1949, og lögtingslóg nr. 22, 31. mars 1949.

LAGTINGSLOV

om indførselsafgifter m. v.

I overensstemmelse med vedtagelse af Færøernes Lagting stadfæstet og kundgør lagmanden følgende lagtingslov:

Løbe- nr.	§ 1.	Afgift kr.
DRIKKEVARER:		
Vin:		
1.	Æbleider, der indeholder højst 9 rumprocent alkohol	1 liter 0,35
2.	Mousserende vine (champagne)	1 liter 8,00
3.	Bordvine (rødvine og hvidvine)	1 liter 2,00
4.	Anden vin	1 liter 5,00
Spirituosa og sprit:		
Brændevin og akvavit.		
5.	af 50 rumprocent og derunder	1 liter 10,00
6.	over 50 rumprocent, men ikke over 70 rumprocent	1 liter 14,60
7.	over 70 rumprocent	1 liter 18,00
Andre varer undtagen fuldstændig denatureret spiritus.		
8.	af 50 rumprocent og derunder	1 liter 13,00
9.	over 50 rumprocent, men ikke over 70 rumprocent	1 liter 22,00
10.	over 70 rumprocent	1 liter 30,00

Ann. 1: Likører henhører under lbn. nr. 9.

Ann. 2: Spirit, der indføres til apoteker til brug ved tilberedelsen af medicinalvarer, kan indgå til en afgift af 35 øre pr. liter, mod at apotekeren ved hver indførsel afgiver skriftlig erklæring på tro og love om, at det pågældende parti spirit udelukkende vil blive anvendt i nævnte øjemed.

Hvis sådan spirit denatureres af apotekeren til hospitalsspirit efter nærmere af landsstyret fastsatte regler, vil der kunne ske tilbagebetaling af den erlagte afgift.

Spirit, der udleveres til påfyldning af skibskompasser, kan indgå til en afgift af 35 øre pr. liter efter nærmere af landsstyret fastsatte regler.

Ufuldstændig denatureret spiritus, der indføres af apoteker, kan efter nærmere af landstyrete foreskrevne regler indgå afgiftsfrit.

ØL

11. Øl, der indføres fra det øvrige kongerige og er af den art, at det ikke er højere beskattet end øl af den i lov nr. 111 af 1. april 1922, § 2, jfr. lov nr. 221 af 1. maj 1923, § 1, omhandlede skatteklasse II 1 liter 0,40
12. Andet 1 liter 0,80

Mineralvand m. m.

13. Mineralvand, limonade, citronvand o. desl. samt andre alkoholfri drikkevarer (d. v. s. med et indhold af højst 2,5 promille alkohol), fremstillet af frugtsaft 1 liter 0,40

FODTØJ:

14. Fodtøj, undtagen gummitøjs, stoffodtøj med gummissål og træsko af værdien 10 pct.

FRUGTER:

15. Tørrede, spiselige frugter 1 kg 0,05
16. Nødder og mandler samt abrikos- og ferskenkerner 1 kg 0,20

GALANTERI OG BIJOUTERIVARER SAMT

NIPSSAGER:

17. Galanteri- og bijouterivarer samt nipssager, herunder såvel ægte som uægte smykker, perler, armbånd, brocher, kravebrystknapper, manchetknapper, ringe, slipsnåle, hals- og urkæder, hårspænder, nakkekamme, nalle o. lign. pyntegenstande. Kandelabre, lampetter og lysstager. Skrivetøjer, brevpressere, papirknive, signeter, røkebægere, tobaksæsker og andet udstyr til skrive- og rygeborde. Bordopsatser, vaser, bonbonnierer, nipsgenstande, statuetter, figurer, platter, relieffer og andre dekorationsgenstande. Julepynt. Hårborster, klædesborster o. desl. Pudderkvaster og pudderdåser, dametasker, manicuregenstande, kamme og spejle m. v., alt uanset stoffets art, af værdien 30 pct.

GLASVARER.

18. Glasvarer, undtagen flasker, lampeglas, glødelamper og ufolieret glas i tavler eller ruder af værdien 15 pct.
- Anm.: Glasvare til fotografisk brug se lbn. 21 og 22.

GUMMI:

19. Dæk samt ringe og slanger til automobiler, motorcykler og cykler af værdien 10 pct.

INSTRUMENTER SAMT RADIOMODTAGERE M. V.

20. Klaviaturinstrumenter, radionødtagerapparater og andre musikinstrumenter samt dele til sådanne. Plader til mekaniske musikinstrumenter. Grammofoner, fonografer og lign. instrumenter samt dele og tilbehør dertil, herunder stifter og indspillede eller uindspillede plader og valser af værdien 20 pct.
- Anm.: Flygler og klaverer henføres under foranstående lbn. nr., selvom de ved indførselen mangler enkelte bestanddele, såsom klaviatur eller mekanik og deslige. Endvidere henføres herunder færdige rygge eller opbygninger (med eller uden strenge) til pianer og flyglet samt færdige harmoniumsmechanikker (bælg med påsiddende vindbrædt, tonebord og klaviatur).

FOTOGRAFIREKVISITTER, herunder fotograflapparater og dele hertil, film, plader, lysfølsomt papir m. v.:

21. Fotografiske glasplader 1 kg 0,30

22. Andre varer af værdien 20 pct.
LER-, FAJANCE- OG PORCELÆNSVARER,
 undtagen por, mursten, lagsten, fliser o. desl.:

23. Badekar, vaskeskummer, klosetskåle, urinaler o. lign. 1 kg 0,10

24. Andre varer af værdien 15 pct.
KAFFE- OG KAFFESURROGATER:

25. Rø kaffe 1 kg 0,20

26. Brændt kaffe, såvel umalet som malet, og kaffeekstrakt 1 kg 0,32

27. Cikorie og alle andre brændte kaffesurrogater 1 kg 0,20

Anm.: Blandinger af kaffesurrogater og brændt kaffe henføres under lbn. 26.

KAKAO:

Kakao, såvel kakaobønner, kakaoskaller og kakao smør som kakaomel (kakaopulver) og kakaomasse i bløkke eller deslige:

28. Uden indhold af sukker 1 kg 1,00

29. med indhold af sukker 1 kg 4,00

KORN OG KORNVARER M. V.:

30. Kartoffelmel, -stivelse og -sago 1 kg 0,05

31. Ris og sago (gryn, mel og stivelse) 1 kg 0,05

KRUDT og lignende eksplosive stoffer, såsom skydekornuld, dynamit, nitroglycerin m. m. samt fyrværkerigenstande, knaldhartter, patronhylstre med knaldsæt og deslige fabrikater deraf, minetrad, friktions-svamp, friktionslys og alle slags friktionstændstikker:

32. Fyrværkerigenstande af værdien 30 pct.

33. Andre varer af værdien 10 pct.

KRYDDERIER:

34. Alle slags 1 kg 1,00

35. Legeløj og selskabsspil samt dele til sådanne varer: af værdien 30 pct.

MANUFAKTURVARER:

36. Gulvtæpper og gulvtæppetøj af værdien 15 pct.

37. Linoleum og voksduk af værdien 5 pct.

Nedennævnte varer, når de helt eller delvis består af natur- eller kunstsilke:

38. Garn og tråd, undtagen stutursilke, uanset silkens mængde, når denne blot påvirker varens udseende, af værdien 25 pct

39. Strømper og sokker, undtagen 1) elastikstrømper og 2) strømper og sokker af uld eller vegetabiliske stoffer med ibroderede eller stukne forringer af kunstsilke, når silken højst udgør 6% af stoffets vægt af værdien 25 pct.

40. Melervarer, herunder silkebånd, posse-mentvarer og alle varer af tricotage af værdien 25 pct.

METALVARER:

41. Arbejder af guld, sølv og platin samt arbejder af jern, stål og andre metaller, når de er forgyldte, for sølvede eller pløttered med ædle metaller af værdien 30 pct.

PAPIR:

42. Tapeter, tapetbortter o.lign. samt tapetpapir af værdien 15 pct.

43. Spillekort 1 spil 2,00

Anm.: Cigaretpapir se nr. 8b.

Papirvarer til fotografisk brug se nr. 21 og 22.

Parfumer og kosmetiske artikler, herunder toiletmidler til hud-, hår- og mundpleje samt al slags sæbe til toiletbrug såvel flydende som i håndstykker:

44. Sæbe og tandpasta eller -pulver. af værdien 15 pct.
 45. Andet af værdien 50 pct.

SKIBE, BADE OG FARTØJER:

46. Lystfartøjer, der er bestemt til at fremdrives ved sejl eller maskinekraft, samt kanoer, kajaker, kaproningsbåde og lignende rofartøjer til sportsbrug af værdien 15 pct.

SKIND OG HUDER:

47. Alt bundtmagerarbejde samt arbejder af læder og skind for så vidt ikke særskilt tariferet af værdien 30 pct.

SPISEVARER:

48. Fiskekonserves, herunder hummer, krabber, krebs og rejer 1 kg 0,20

Anm.: Til hermetisk lukkede spisevarer henregnes også konserverede spisevarer, som indføres i flasker, glas, krukker, etc. til detailsalg.

49. Chokolade og chokoladevarer, lakridsvarer samt sukkervarer, såsom karameller, bon-bons, marcipan, botcher o. lign. 1 kg 4,00

50. Sukker: 1 kg 0,05

51. Te: 1 kg 0,20

TOBAK OG TOBAKSVARER:

Cigarer til en indkøbspris af:

52. 15 øre pr. stk. eller derunder 100 stk. 10,00
 53. over 15 øre, men ikke over 30 øre pr. stk. 100 stk. 20,00
 54. over 30 øre, men ikke over 50 øre pr. stk. 100 stk. 30,00
 55. over 50 øre pr. stk. 100 stk. 40,00
 56. Cigarillos 100 stk. 10,00

Anm.: Sædningen mellem cigarer og cigarillos ved afgiftsberigtigelsen sker alene på grundlag af vægten, således at varer, der ikke vejer over 350 gr. pr. 100 stk., afgiftsberigtiges som cigarillos, medens varer, der vejer over 350 gr. pr. 100 stk., afgiftsberigtiges som cigarer.

Cigaretter til en indkøbspris af:

57. 2,50 kr. pr. 100 stk. eller derunder 100 stk. 8,00
 58. over 2,50 kr., men ikke over 4 kr. pr. 100 stk. 100 stk. 10,00
 59. over 4 kr., men ikke over 6 kr. pr. 100 stk. 100 stk. 12,00
 60. over 6 kr. pr. 100 stk. 100 stk. 14,00

Røgtobak til en indkøbspris af:

61. 3 kr. pr. kg eller derunder 1 kg 1,50
 62. over 3 kr., men ikke over 6 kr. pr. kg. 1 kg 4,00
 63. over 6 kr. pr. kg. 1 kg 7,00
 64. Skråtobak og snustobak 1 kg 4,00
 65. Cigarettepapir 1 stk. 0,0 ½

URE:

66. Ure samt urkasser og dele til ure, undtagen larmure og dele hertil af værdien 15 pct.

VOGNE OG ANDRE BEFORDRINGSMIDLER

SAMT VOGNMAGERARBEJDE:

Automobiler og motorcykler samt dele og tilbehør til sådanne, undtagen gummidæk, -ringe og -slanger:

67. Motorcykler og automobiler, bortset fra lastvogne . . . af værdien 30 pct.
 68. Andre varer af værdien 10 pct.
 69. Cykler samt dele og tilbehør til sådanne, undtagen gummidæk, -ringe og -slanger af værdien 15 pct.

ANDRE VAREK:

70. Elementer og batterier samt dele hertil af værdien 20 pct.

§ 2.

Fritaget for indførselsafgift er alle andre varer end de under § 1 nævnte hørende samt nedennævnte varer, selvom de efter deres beskaffenhed henhører under § 1:

- a. Rejsegods, d. e. klædningsstykker og andre rejsefornödenheder, som rejsende medfører, forsåvidt de med hensyn til mængde og beskaffenhed af den opkrævende myndighed skønnes af blive indført til den rejsendes eget brug under rejsen. De fornødne kontrolforanstaltninger fastsættes af landsstyret, der endvidere har bemyndigelse til at tillade fri indførsel af småting, som medbringes af rejsende og for hvilke afgifterne udgør ubetydelige beløb.
- b. Flyttegods, forsåvidt ejeren har været bosat i det øvrige rige eller udlandet mindst 1 år, når de pågældende genstande bærer spor af at være brugte, og når de indføres for deres regning og til brug for dem, der allerede har afhenyttet samme. Herom afgives erklæring på tro og love.
- c. Klædningsstykker og rejsegods, der har tilhørt her hjemmehørende, som er døde uden for toldområdet, forsåvidt genstandene af den afgiftsopkrævende myndighed skønnes at være brugte.
- d. Instrumenter m. v., som rejsende kunstnere benytter til udøvelse af deres kunst, når sådanne genstande af den afgiftsopkrævende myndighed skønnes at være brugte.
- e. Modeller og prøver af iøvrigt afgiftspligtige varer, når de skønnes ikke at være tjenlige til andet brug.
- f. Kunstværker, oldsager og deslige til offentlige samlinger eller andet offentligt brug.

§ 3.

Landsstyret bemyndiges til at tilstå afgiftsfri indførsel under kontrol:

- a. af skibs- og luftfartøjers fornödenheder under disses ophold ved Færøerne.
- b. af brugte sager, der indføres som gaver eller arv til uformuende, og tilfælde af andre sager, der indføres som gaver til brug for velgørende stiftelser eller for institutioner og lignende. Endvidere af brudeudstyrsgenstande, forsåvidt de er bestemt for personer, der har været bosat i udlandet mindst 2 år, og som på grund af gifternal med en i toldterritoriet bosat person flytter her til landet. Undtaget fra sådan afgiftsfrihed er spise- og drikkevarer, ulorarbejdet garn og manufakturvarer såvel som andre til videre forarbejdning bestemte frembringelser samt alle slags råstoffer.
- c. af sager, der indgår til reparation, vask, midlertidig anvendelse og lign. og genudføres, ligesom af sager, der efter i samme øjemed at have været udført kommer tilbage til Færøerne.
- d. af varer, som bliver ødelagt, inden afgiften er betalt.
- e. af varer, som efter at være udført fra Færøerne føres tilbage dertil.
- f. af indenlandske eller fremmede berigtigede varer, der ved førselen fra et sted i toldområdet til et andet har passeret fremmed sted, eller som, efter at være udført herfra, føres tilbage, fordi de ikke har fundet afsætning eller af anden årsag, og
- g. af motorkøretøjer og luftfartøjer, der tilhører danske eller udlændinge og af disse midlertidigt indføres hertil, når de pågældende befordringsmidler ikke under opholdet her anvendes til transport mod betaling mellem indenlandske steder.

§ 4.

Af genstande, der er sammensat af forskellige bestanddele og i denne sammensætning ikke henhører under nogen af tariffens satser, betales af:

gift efter sæson for den bestanddel, der efter den opkrævende myndigheds skøn giver genstanden dens karakter, selvom denne bestanddel ikke kan siges at være hovedbestanddelen.

§ 5.

En vares afgiftspligtige mængde vil kunne ansættes efter fakturats eller emballagens udvisende eller efter den gængse handelsmæssige størrelsesangivelse.

En vares afgiftspligtige værdi er fakturaprisen med fradrag af eventuel rabat og uden tilæg af indførselsafgift efter nærværende lov, fragt, forsikring eller andre udgifter ved varens forsendelse.

Kan varens rigtige mængde eller værdi ikke godtgøres som foran nævnt, fastsættes mængden eller værdien af den opkrævende myndighed.

Omrægning fra fremmed til færøsk mønt sker efter kursen på den dag varerne afgiftsberigtiges.

§ 6.

Indførselsafgiften forfalder til betaling, så snart varen er opløst på Færøerne, eller — for så vidt oplosning ikke sker, og det ikke drejer sig om varer, som direkte skal befordres videre med samme skib — når varerne er ankommet til øerne.

Har modtageren ikke forinden udleveringen erholdt den afgiftsopkrævende myndigheds kvittering for afgiftens berigtigelse, er han pligtig inden 3 dage, efter at varerne er kommet ham i hænde, at gøre anmeldelse herom til den opkrævende myndighed og samtidig at berigtige afgiften, hvis dette ikke er sket.

Varer, der er afgiftspligtige efter § 1, må kun opløses i Thorshavn, på pladser, hvor sysselmændene og sognfogden bor, eller på andre pladser, som landstyre bestemmer.

§ 7.

Afgiftspligtige varer må ikke udleveres, forinden afgiften er betalt. Sker dette, er skibets fører, henholdsvis skibsexpeditøren, ansvarlig for afgiftens betaling.

§ 8.

Betalt indførselsafgift betales i reglen ikke tilbage, selvom varerne senere udføres. Dog skal landstyre kunne indrømme den betalte indførselsafgift tilbagebetalt af genstande, som udføres, når omstændighederne efter anstillet undersøgelse i det enkelte tilfælde findes at tale derfor.

Landstyre er bemyndiget til at yde skibsværfter en til indførselsafgifterne svarende godtgørelse for de til nybygninger af skibe, bade og fartøjer anvendte afgiftspligtige materialer samt, tilbagebetaling af de erlagte indførselsafgifter af materialer m. v. der er anvendt ved reparation eller ombygning af skibe, bade og fartøjer.

Kapitel II.

FREMSTILLINGSAFGIFTER.

§ 9.

Det er forbudt på Færøerne at fremstille de i § 1 nr. 1—10 og 27 nævnte afgiftspligtige varer samt at fremstille øl, der indeholder 2½ vægtprocent alkohol eller derover.

§ 10.

Ved erhvervsmæssig fremstilling på Færøerne af øl, der ikke omfattes af bestemmelsen i § 9, samt af de i § 1 nr. 13, 50, 53—65 omhandlede varer svares følgende afgifter:

a. Øl	1 liter	0,20 kr.
b. Mineralvand, limonade, citronvand o. dsl. samt andre alkoholfri drikkevarer (d. v. s. med et indhold af højst 2,5 rumprocent alkohol), fremstillet af frugtsaft...	1 liter	0,20 kr.

- e. Chocolate og Chocolatevarer, lakridsvarer samt suk-
kervarer, såsom karameller, bonbons, marcipan, bolcher
o. lign. 1 kg 2,00 kr.

TOBAK OG TOBAKSVARER:

Cigarer, hvis pris ved salg fra producent uden til-
læg af afgift efter nærværende lov er:

- d. 15 øre pr. stk. eller derunder 100 stk. 10,00 kr.
e. over 15 øre, men ikke over 30 øre pr. stk. 100 stk. 20,00 kr.
f. over 30 øre, men ikke over 50 øre pr. stk. 100 stk. 30,00 kr.
g. over 50 øre pr. stk. 100 stk. 40,00 kr.
h. Cigarillos 100 stk. 10,00 kr.

Cigaretter, hvis pris ved salg fra producent uden til-
læg af afgift efter nærværende lov er:

- i. 2 kr. pr. 100 stk. eller derunder 100 stk. 8,00 kr.
k. over 2 kr., men ikke over 4 kr. pr. 100 stk. 100 stk. 10,00 kr.
l. over 4 kr., men ikke over 6 kr. pr. 100 stk. 100 stk. 12,00 kr.
m. over 6 kr. pr. 100 stk. 100 stk. 14,00 kr.

Røgtobak, hvis pris ved salg fra producent uden til-
læg af afgift efter nærværende lov er:

- n. 3 kr. pr. kg eller derunder 1 kg 1,50 kr.
o. over 3 kr., men ikke over 6 kr. pr. kg 1 kg 4,00 kr.
p. over 6 kr. pr. kg. 1 kg 7,00 kr.

Skråtobak m. m.

- r. Skråtobak og snustobak 1 kg 4,00 kr.

§ 11.

For erhvervsmæssig fremstilling på Færøerne af andre varer end de
foran nævnte kan landstyre fastsætte afgift som for indførte varer.

§ 12.

Erhvervsmæssig fremstilling af de i nærværende kapitel omhandlede
varer er kun tilladt efter forudgående anmeldelse til Færøernes Opbe-
varerkontor.

§ 13.

De i nærværende kapitel omhandlede afgifter forfalder til betaling
månedsvis bagud.

§ 14.

Landsstyret bemyndiges til

- at indrømme tilbagebetaling af de erlagte fremstillingsafgifter, når varer-
ne udføres fra Færøerne,
at nedsætte afgifterne for varer af de i § 10 omhandlede arter og
at yde fradrag i afgifterne for varer, til hvis fremstilling er anvendt af-
giftspligtige råstoffer.

Kapitel III.

FÆLLES BESTEMMELSER.

§ 15.

De i nærværende lov omhandlede indførsels- og fremstillingsafgifter
opkræves efter landstyreets bestemmelse og med bistand af politiet og post-
væsenet.

§ 16.

Er afgiften ikke betalt senest 2 måneder efter forfaldsdag, kan den
opkrævende myndighed i fornødent omfang sælge varerne for modtagerens
risiko ved offentlig auktion til dækning af afgiften m. v. Drejer det sig om
varer, der efter lovgivningen ikke må sælges på Færøerne, skal den, der
opbevarer forsendelsen, snarest muligt efter udløbet af 2-måneders fristen
foranledige varerne genudført fra Færøerne.

§ 17.

Forfaldne afgifter kan inddrives ved udpantning.

§ 18.

Betales forfaldne fremstillingsafgifter ikke rettidigt, kan i gentagelsestilfælde den opkrævende myndighed forbyde den pågældende at fortsætte med fremstilling af afgiftspligtige varer, forinden de allerede forfaldne afgifter er betalt, og passende sikkerhed for fremtidige afgifter er stillet.

§ 19.

Landsstyret fastsætter de nærmere bestemmelser om afgifternes opkrævning og de fornødne kontrolbestemmelser. Endvidere kan landsstyret fastsætte regler for varers forsendelse og ekspedition til Fræøerne fra det øvrige rige.

§ 20.

Stk. 1.: Indsmugling eller forsøg på indsmugling af de i nærværende lov nævnte varer medfører — foruden i alle tilfælde konfiskation af varerne og disses emballager — tillige under skærpende omstændigheder konfiskation af det eller de befordringsmidler med tilbehør, som er anvendt i nævnte øjemed, eller som efter sket indsmugling anvendes til videre befordring af varerne her i landet. Undtaget fra konfiskation er dog fartøjer på 30 tons netto eller derover. Det kræves ikke som betingelse for sådan konfiskation, at ejeren af det pågældende befordringsmiddel er overbevist om kendskab til det øjemed, befordringsmidlet er anvendt til, men det er tilstrækkeligt, at omstændighederne peger imod ham. I tilfælde, hvor forskyldt konfiskation af en eller anden grund ikke kan ske, tilsvares konfiskationsværdien. Ethvert befordringsmiddel hæfter derhos i alle tilfælde ikke alene for de af ejeren, men også for de af fører, mandskab, chauffør, kusk eller lignende forskyldte bøder m. v.

Findes ingen ejermand til de i skibet forstukne varer af den i nærværende lov omhandlede art, hæfter skibet i alle tilfælde for bøden.

Stk. 2.: Med bøder indtil 20.000,00 kr. eller fængsel (jfr. alm. borgerlig straffelov § 23) straffes hovedmænd og medhjælpere ved fuldbyrdet eller forsøgt indsmugling af varer af den i nærværende lov omhandlede art. Med samme straf anses personer, som medvirker ved varenes salg her i landet eller selv køber dem, nægtet de er vidende eller har formodning om eller dog efter omstændighederne, således navnlig under hensyn til varenes pris, burde have formodning om, at varerne er indsmuglede, hvorhos varerne eller deres konfiskationsværdi tilsvares. I gentagelsestilfælde kan, forudsat at den tidligere sag er afgjort ved domstolene, tvangsarbejde i indtil 2 år anvendes, hvorhos pågældende, såfremt han idømmes frihedsstraf, og forseelsen står i forbindelse med en af ham udøvet næringsvirksomhed, kan frakendes retten til i et ved dommen nærmere fastsat tidsrum at drive den pågældende næring og eventuelt anden næring af beskæftiget art. Nævnte tidsrum regnes fra den dag, da straffen er udstået eller endelig bortfalden i henhold til benådning. Er nævnte ret frakendt domfældte for længere tid end 3 år, kan landsstyret efter forhandling med politimesteren (landfogeden) gengive ham den frakendte ret.

Stk. 3.: Træffes et fartøj på under 120 tons netto indenfor territorialgrænsen indehavende varer ombord af den i nærværende lov omhandlede art og til et afgiftsbeløb af mindst 200,00 kr., anses forsøg på indsmugling at foreligge, medmindre der kan skabes overvejende sandsynlighed for, at fartøjet ikke sejler i smuglerøjemed.

Stk. 4.: Anden overtrædelse af nærværende lov og de i medfør af loven fastsatte regler eller forsøg herpå straffes med bøde, hæfte eller fængsel.

Stk. 5.: Bøderne tilfalder landskassen.

Stk. 6.: For brud på toldvæsenets las og segl er den ansvarlig, i hvis vare-

tægt låsen og seglet har været betruet, medmindre denne beviser, at bruddet ikke skyldes ham, samt at han har truffet sådanne rimelige foranstaltninger, som normalt ville hindre bruddet.

Stk. 7.: Ved kontrollen med ind- og udførselen af varer, penge m. m. er toldvæsenet berettiget til at foretage eftersyn af personer, som indrejser her til landet, eller udrejser herfra eller som på tilsvarende måde, såsom under toldvæsenets inkvartering af skibe eller ved passagen til og fra skib, er undergivet toldvæsenets opsyn. Medmindre undersøgelsen begrænses til den ydre beklædning, må eftersyn på personer kun foretages, når der findes rimelig grund til at antage, at vedkommende ulovligt medfører varer eller penge m. m. skjult på person. Om toldvæsenets adgang til at kræve politiets medvirken ved eftersyn gælder samme regler som for toldvæsenets forretninger iverigt.

Stk. 8.: Eftersynet skal ske med størst mulig hensynsfuldhed og må ikke være videregående, end de kontrolmæssige formål nødvendiggør. Ved eftersyn på person kan det kræves, at eftersynet overværes af et af den pågældende udpeget vidne. Eftersynet må kun udføres og overværes af personer af samme køn som den person, der skal efterses.

§ 21.

Stk. 1.: Bøder for overtrædelse af nærværende lov og de i medfør af loven fastsatte regler kan ikendes af toldvæsenet, medmindre efter toldvæsenets skøn frihedsstraf er forskyldt, eller toldvæsenet iverigt måtte ønske sagen afgjort ved domstolene. Landsstyret kan, når omstændighederne taler herfor, nedsætte eller eftergive de af toldvæsenet pålagte bøder. Den, hvem toldvæsenet som ovennævnt har pålagt bøder, kan inden 14 dage efter bødepålægget skriftligt begære sagen indbragt for og afgjort af retten.

Stk. 2.: Dersom en her i landet boende person efter ved tidligere dom at være fundet skyldig for overtrædelse af denne lov eller efter inden retten at have vedtaget bøde for overtrædelse af en af disse bestemmelser pany overtræder bestemmelserne, således at frihedsstraf idømmes, bliver det i dommen at bestemme, at der skal finde bekendtgørelse herom sted. Politiet bekendtgør derefter i det offentlige kundtgørelsesblad og i andre udbredte blade en forkortet gengivelse af dommens indhold, således at domfældtes navn og bopæl angives. Udgifterne ved bekendtgørelsen betragtes som hørende til sagens omkostninger.

Stk. 3.: Bøder for overtrædelse af denne lov kan inddrives ved udpantning, ligesom de eventuelt kan gøres til genstand for afsoning efter lovgivningens almindelige regler.

§ 22.

Denne lov træder straks i kraft.

Samtidig med lovens ikrafttræden ophæves lov nr. 53 af 15. marts 1939, kundtgørelse nr. 2 af 20. januar 1948, lagtingslov nr. 9 af 3. marts 1949 og lagtingslov nr. 22 af 31. marts 1949.

Copenhagen, den 11. februar 1950.

A. Samuelson,
leghaadur.

Kr. Djarhuug.

Álíkningin á kommunurnar fyr 1950.

	Sóknar kommuna	Bólka- tal	Skattas- inntøka	Rðir skattas- inntøku 1/2	Elir samtykt løgtingsins	Tilsamans
1	Fugloyar	201	575860	137	130	267
2	Svínoyar	198	449900	107	100	207
3	Viðoyar	538	1142450	271	270	541
4	Klakksvíkar	2456	8837450	2097	2150	4247
5	Kunoyar	197	430750	102	90	192
6	Mikladals	151	71875	17	10	27
7	Húsa	187	408500	97	90	187
8	Elduvíkar	377	170550	40	35	75
9	Oyndarfjarðar		500000	119	120	239
10	Fuglafjarðar	1090	2722270	646	650	1296
11	Lorvíkar	496	1318360	313	320	633
12	Gøtu	676	1724290	410	420	830
13	Nes	1730	3569722	847	860	1707
14	Sjóar	1086	2808631	666	675	1341
15	Sunda	285	710200	168	175	343
16	Eiðis	629	1645400	390	400	790
17	Gjáar	442	407650	97	85	182
18	Funnings		349173	83	80	163
19	Haldórsvíkar	413	736950	175	165	340
20	Saksunar	50	51750	12	10	22
21	Hvalvíkar	436	971813	231	230	461
22	Kollafjarðar	452	955500	227	230	457
23	Kvívíkar	473	1357539	322	330	652
24	Vestmanna	1002	3185025	756	760	1516
25	Kaldbaks	140	270000	64	60	124
26	Havnar utanb	400	1075050	255	250	505
27	Kirkjubæar	109	197700	47	45	92
28	Hests	126	205040	49	40	89
29	Nólsoyar	316	625850	149	140	289
30	Sandavágs	650	1878990	446	450	896
31	Miðvágs	707	1696757	403	405	808
32	Sørvágs	776	2747050	652	660	1312
33	Bíggjar	123	203650	48	40	88
34	Mykines	121	246100	58	50	108
35	Sands	630	1154250	274	270	544
36	Skopunar	444	1006300	239	240	479
37	Skálavíkar	248	324510	77	70	147
38	Húsavíkar	268	282150	67	60	127
39	Skúoyar	174	289700	69	60	129
40	Hvalbiar	830	2016730	479	475	954
41	Froðbiar	1991	5131140	1218	1200	2418
42	Fámjins	216	391287	93	80	173
43	Høvs	199	457200	108	100	208
44	Porkeris	447	1194200	283	280	563
45	Vágs	1624	5510300	1308	1320	2628
46	Sunnbiar	684	1390930	330	300	630
47	Tórshavnar	4390	20876500	4954	5020	9974
		29178	84278292	20000	20000	40000

The first part of the paper discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. This is particularly true for businesses that operate in a highly competitive market. By keeping detailed records, a business can identify areas where costs can be reduced and revenues can be increased. This information is also useful for tax purposes, as it allows the business to claim deductions for expenses that are directly related to its operations.

In addition, maintaining accurate records can help a business to better understand its customers and their needs. By tracking sales and customer interactions, a business can identify trends and patterns that can be used to develop more effective marketing strategies. This can lead to increased sales and a stronger relationship with the customer base.

The second part of the paper discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. This is particularly true for businesses that operate in a highly competitive market. By keeping detailed records, a business can identify areas where costs can be reduced and revenues can be increased. This information is also useful for tax purposes, as it allows the business to claim deductions for expenses that are directly related to its operations.

In addition, maintaining accurate records can help a business to better understand its customers and their needs. By tracking sales and customer interactions, a business can identify trends and patterns that can be used to develop more effective marketing strategies. This can lead to increased sales and a stronger relationship with the customer base.

DET STATISTISKE DEPARTEMENT

BEREGNING

af de gennemsnitlige årsudgifter
i 1948 for 15 husstande

Beregning af de gennemsnitlige årsudgifter i 1948 for 15 husstande

Udgift pr. familie beregnet på grundlag af 7 regnskaber				Udgift beregnet på grundlag af 15 regnskaber							pr. forbrugsenhed
pr. familie											

Risengryn		1,28	1,28	0,2		0,05	1,28	1,33	0,2	0,90	0,19
Sagogræn	1,91	2,33	4,24	0,7	121,99	2,01	2,45	4,46	1,0	4,51	0,96
Semoulegræn		0,17	0,17			0,75	0,48	1,23	0,3	1,35	0,29
Korn	25,80	1,29	27,09	4,7	5,00	13,74	0,69	14,43	3,2	14,42	3,06
Rismel		0,13	0,13				0,13	0,13			
Kartoffelmel	7,77	7,61	15,38	2,7	97,94	6,30	6,17	12,47	2,8	12,62	2,68
Bygmel						5,83	5,83	11,66	2,6	11,71	2,49
Semoulelmel											
Tilsammen	313,61	269,16	582,77	100,0		242,45	210,58	453,03	100,0	450,54	95,06

III. Ost:

84,73	98,02	182,75	100,0	115,69	81,67	94,48	176,15	100,0	176,15	37,40
-------	-------	--------	-------	--------	-------	-------	--------	-------	--------	-------

IV. Mælk og fløde:

Mælk	300,40	375,93	676,33	84,9	125,14	310,50	388,56	699,06	86,6	699,97	148,62
Kondenseret mælk	54,16	26,53	80,69	10,2	48,98	54,46	26,67	81,13	10,0	80,83	17,16
Fløde	15,43	23,71	39,14	4,9	153,66	10,67	16,40	27,07	3,4	27,48	5,83
Tilsammen	369,99	426,17	796,16	100,0		375,63	431,63	807,26	100,0	808,28	171,61

V. Æg:

174,57	150,85	325,42	100,0	86,41	160,34	138,55	298,89	100,0	298,91	63,46
--------	--------	--------	-------	-------	--------	--------	--------	-------	--------	-------

VI. Fedtstoffer:

Smør	83,09	145,52	228,61	33,1	175,14	65,83	115,29	181,12	47,7	171,65	36,44
Margarine	172,57	179,71	352,28	50,9	104,14	58,98	61,37	120,30	31,7	114,08	24,22
Fedt	84,36		84,36	12,2		52,19		52,19	13,7	49,30	10,47
Talg		26,25	26,25	3,8			26,25	26,25	6,9	24,83	5,27
Tilsammen	340,02	351,48	691,50	100,0		176,95	202,91	379,86	100,0	359,86	76,40

Udgift pr. familie beregnet på grundlag af 7 regnskaber					Udgift beregnet på grundlag af 15 regnskaber					pr. familie		pr. forbrugsenhed	
1. halvår 1948	2. halvår 1948	hele året 1948		Kol. 2 i pct. af kol. 1	1. halvår 1948	2. halvår 1948	hele året 1948		hele året 1948		hele året 1948		
kol. 1	kol. 2	kol. 3	kol. 4	kol. 5	kol. 6	kol. 7	kol. 8	kol. 9	kol. 10	kol. 11			
kr.	kr.	kr.	pct.	pct.	kr.	kr.	kr.	pct.	kr.	kr.			
VII. Kød og kødvarer:													
Oksekød	78,02	93,12	171,14	19,6	119,35	132,18	242,93	25,7	234,64	49,81			
Kalvekød	42,19	8,54	50,73	5,8	20,24	4,70	27,92	3,0	27,39	5,81			
Farekød	20,45	232,99	253,44	29,0	1139,32	146,97	159,87	16,9	154,30	32,75			
Tørret lammekød	124,76	29,00	153,76	17,6	23,24	22,87	121,27	12,8	116,86	24,81			
Flæsk	20,08	19,59	39,67	4,5	97,56	14,96	29,55	3,1	28,30	6,01			
Involde af far		22,00	22,00	2,5		22,00	22,00	2,3	21,00	4,46			
Kødfars	3,79	3,27	7,06	0,8	86,28	18,27	34,03	3,6	32,86	6,98			
Kødpölse	60,14	49,48	109,62	12,5	82,27	57,79	128,04	13,6	124,16	26,36			
Rullepölse	1,43		1,43	0,2		1,73	1,73	0,2	1,83	0,39			
Bajerske pölser						1,79	1,79	0,2	1,83	0,39			
Medisterpölse	1,43	21,07	22,50	2,6	1473,43	102,11	109,04	11,6	105,91	22,49			
Leverpostej	18,07	17,12	35,19	1,0	94,74	23,76	48,84	5,2	47,48	10,09			
Kød i daser	6,32	1,54	7,86	0,9	24,37	2,25	11,47	1,2	10,96	2,33			
Røget flæsk	0,29	0,29	0,58			2,78	5,56	0,6	5,48	1,16			
Tilsammen	376,97	498,01	874,98	100,0		396,28	547,76	100,0	913,00	193,84			

VIII. Grindehval, fugle, fisk:

Grindehvalkød, spæk	34,64	21,59	56,23	18,7	62,33	31,54	82,14	17,6	69,83	14,83
Fugle	5,57	44,68	50,25	16,7	802,15	131,07	147,41	31,5	125,00	26,54
Fersk fisk	118,62	65,81	184,43	61,2	55,48	76,04	213,09	45,6	180,95	38,42

Sallfisk	1,71		1,71	0,6		0,80		0,80		0,1	0,39	0,08
Fiskeboller	4,80	1,29	6,09	2,0	26,88	10,26	2,76	13,02	2,8	11,11	2,36	
Sild i dåser	0,86	1,69	2,55	0,8	196,51	3,74	7,33	11,07	2,1	9,52	2,02	
Ansjoser						0,12	0,12	0,21				
Tilsammen	166,20	135,06	301,26	100,0		218,91	248,86	467,77	100,0	396,80	84,25	

IX. Kartofler, grøntsager, frugt:

Kartofler	168,85	132,80	301,65	55,5	78,65	161,85	127,30	289,15	55,0	280,83	59,63	
Gulerødder	4,75	17,45	22,20	4,1	367,37	5,39	19,80	25,19	4,8	24,51	5,20	
Erter	0,98	0,59	1,57	0,3	60,20	0,43	0,26	0,69	0,1	0,51	0,11	
Kål	3,41	11,53	14,84	2,7	335,19	4,47	14,98	19,45	3,7	18,89	4,01	
Porrer		1,04	1,04	0,2		0,10	1,04	1,14	0,2	1,02	0,22	
Løg	4,30	4,64	8,94	1,6	107,91	6,45	6,96	13,41	2,5	12,77	2,71	
Suppeurter	0,18	0,16	0,34	0,1	88,89	0,25	0,22	0,47	0,1	0,51	0,11	
Rabarber		6,92	6,92	1,3		1,33	6,92	8,25	1,6	8,17	1,73	
Tomater		4,66	4,66	0,9		2,38	4,66	7,04	1,3	6,64	1,41	
Rødbeder	0,17	0,30	0,47	0,1	176,47	0,15	0,26	0,41	0,1	0,51	0,11	
Svedsker	15,32	22,63	37,85	7,0	147,06	14,48	21,29	35,77	6,8	34,72	7,37	
Rosiner	16,77	7,21	23,98	4,1	42,99	14,94	6,42	21,36	4,1	20,93	4,41	
Abrikoser	7,02	1,29	8,31	1,5	18,38	4,45	0,82	5,27	1,0	5,11	1,08	
Figner		0,24	0,24			0,60	0,24	0,84	0,1	0,51	0,11	
Appelsiner	40,09	5,11	45,23	8,3	12,82	28,38	3,64	32,02	6,1	31,15	6,61	
Citroner		2,85	2,85	0,5		0,17	2,85	3,02	0,6	3,06	0,65	
Spiseæbler	4,85	44,47	49,32	9,1	916,91	4,95	45,39	50,34	9,5	48,51	10,30	
Frugt i dåser	3,12	8,07	11,19	2,1	258,65	3,03	7,84	10,87	2,1	10,72	2,28	
Tørret frugt	1,58	0,29	1,87	0,3	18,35	1,18	0,22	1,40	0,3	1,53	0,32	
Tilsammen	271,39	272,08	543,47	100,0		254,98	271,11	526,09	100,0	510,60	108,40	

	Udgift pr. familie beregnet på grundlag af 7 regnskaber					Udgift beregnet på grundlag af 15 regnskaber					pr. forbrugsenhed
	1. halvår 1948		2. halvår 1948		hele året 1948	1. halvår 1948		2. halvår 1948		hele året 1948	
	kol. 1	kol. 2	kol. 3	kol. 4	kol. 5	kol. 6	kol. 7	kol. 8	kol. 9	kol. 10	kol. 11
	kr.	kr.	kr.	pct.	pct.	kr.	kr.	kr.	pct.	kr.	kr.
X. Sukker, kaffe, te m. v.:											
Sukker, stødt	44,74	54,89	99,63	16,6	122,69	42,87	52,60	95,47	17,5	94,31	20,03
— hugget	17,32	18,81	36,13	6,0	108,60	10,11	10,98	21,09	3,9	21,02	4,46
Sirup	30,67	14,29	44,36	7,4	47,52	26,72	12,70	39,42	7,3	39,34	8,35
Syltetøj	28,13	41,42	69,85	11,6	145,69	22,17	32,30	54,47	10,0	53,89	11,44
Saft	8,71	4,46	13,17	2,2	51,21	7,92	4,06	11,98	2,2	11,86	2,52
Sukkervarer	3,91	9,31	13,22	2,2	238,11	4,94	11,76	16,70	3,1	16,71	3,55
Kaffe	51,83	48,19	100,02	16,6	92,98	52,44	48,76	101,20	18,6	100,24	21,29
Kaffetilsætning	0,57	0,63	1,20	0,2	110,53	3,21	3,55	6,76	1,2	6,47	1,37
Te	70,59	75,30	145,89	24,3	106,67	62,48	66,65	129,13	23,8	128,26	27,23
Kakao	3,24	7,60	10,84	1,8	234,57	5,36	12,57	17,93	3,3	17,78	3,77
Chokolade	34,84	31,87	66,71	11,1	91,48	25,62	23,44	49,06	9,1	49,04	10,41
Tilsammen	294,25	306,77	601,02	100,0		263,84	279,37	543,21	100,0	538,92	114,42

XI. Andre fødevarer:

Gær (bagepulver).....	7,77	7,04	14,81	7,7	90,60	5,65	5,12	10,77	17,0	10,68	2,27
Pressegær.....	2,81	2,84	5,65	20,4	101,07	1,44	1,46	2,90	4,6	2,89	0,61

Kødterninger	2,00	2,34	4,54	6,2	127,00	1,43	1,82	3,25	5,1	3,20	0,68
Essens	1,55	1,68	3,23	4,4	108,39	0,80	0,87	1,67	2,6	1,63	0,35
Sennep	0,49	0,98	1,47	2,0	200,00	0,86	1,72	2,58	4,1	2,58	0,55
Nellikær		3,39	3,39	4,5		0,12	3,39	3,51	5,5	3,46	0,73
Kanel	0,39	3,51	3,90	5,4	900,00	0,46	4,14	4,60	7,3	4,59	0,97
Soya	1,55	0,94	2,49	3,4	60,65	1,26	0,76	2,02	3,2	2,01	0,43
Salt	6,29	8,68	14,97	20,6	138,00	8,10	11,18	19,28	30,4	19,10	4,05
Kardemomme	0,76	0,57	1,33	1,8	75,00	0,79	0,59	1,38	2,2	1,38	0,29
Eddike	1,43	1,63	3,06	4,2	113,99	0,86	0,98	1,84	2,9	1,82	0,39
Peber						0,02	0,02	0,02			
Frugtfarve		0,36	0,36	0,5		0,27	0,36	0,63	1,0	0,63	0,13
Buddingpulver	2,47	1,31	3,78	5,2	53,04	2,16	1,15	3,31	5,2	3,27	0,69
Husblas	0,43	0,23	0,66	0,9	53,49	0,20	0,11	0,31	0,5	0,31	0,07
Natron		0,07	0,07	0,1		0,23	0,16	0,39	0,6	0,38	0,08
Muskat	0,06		0,06	0,1		0,03		0,03			
Hjortetak salt	0,11	0,20	0,31	0,4	181,82	0,05	0,09	0,14	0,2	0,13	0,03
Mandler	1,02	5,85	6,87	9,1	573,53	0,48	2,75	3,23	5,1	3,20	0,68
Mandeldråber	0,33	0,54	0,87	1,2	163,64	0,15	0,25	0,40	0,6	0,38	0,08
H. P. Sauce											
Makkaroni		0,31	0,31	0,4			0,31	0,31	0,5	0,31	0,07
Tomatsauce		0,86	0,86	1,2			0,86	0,86	1,4	0,88	0,19
Tilsammen	29,46	43,53	72,99	100,0	25,36	38,07	63,43	100,0	62,83	13,34	

Fødevarer i alt..... 2577,06 2700,17 5277,23 2393,81 2677,72 5071,53 4902,04 1040,76

	Udgift pr. familie beregnet på grundlag af 7 regnskaber					Udgift beregnet på grundlag af 15 regnskaber					pr. forbrugs- enhed
	pr. familie					pr. forbrugs- enhed					
	1. halvår 1948	2. halvår 1948	hele året 1948	kol. 2 i pct. af kol. 1	1. halvår 1948	2. halvår 1948	hele året 1948	kol. 9	kol. 10	kol. 11	
	kol. 1	kol. 2	kol. 3	kol. 4	kol. 5	kol. 6	kol. 7	kol. 8	kol. 9	kol. 10	kol. 11
	kr.	kr.	kr.	pct.	pct.	kr.	kr.	kr.	pct.	kr.	kr.
XII. Klædevarer:											
Haandstrikketgarn, færø	29,52		29,52	1,7		23,76		23,76	1,4	24,16	5,29
—, udl.	80,49	44,31	124,80	7,1	55,05	60,87	33,51	94,38	5,4	93,20	20,39
Garn og tråd	2,02	1,95	3,97	0,2	96,56	14,52	14,02	28,54	1,6	27,61	6,04
Knapper og tråd	4,88	5,01	9,89	0,6	102,68	1,76	4,89	9,65	0,6	10,36	2,27
Knapper	0,67		0,67			1,53		1,53	0,1	1,73	0,38
Underbeklædning	56,16	100,74	156,90	9,0	179,38	66,27	118,88	185,15	10,6	182,94	40,03
Benklæder	34,28	31,39	65,67	3,8	91,57	41,93	41,14	83,07	4,9	84,57	18,59
Tøj, hvidt linned	10,80	1,71	12,51	0,7	15,84	16,13	2,55	18,68	1,1	18,99	4,16
Tøj, andet	106,93	156,96	263,89	15,2	146,79	62,62	91,92	154,54	8,9	153,60	33,61
Kjolestof og twist	43,77	93,07	136,84	7,9	212,64	38,76	82,42	121,18	7,0	120,81	26,13
Arbejdstøj	15,38	23,81	39,19	2,3	154,81	31,05	48,07	79,12	4,5	77,67	16,99
Benklædestof						13,60		13,60	0,8	13,81	3,02
Frakkestof og frakker	45,29	67,29	112,58	6,5	148,58	80,80	120,05	200,85	11,5	198,18	43,43
Strikkede trøjer	72,36	49,93	122,29	7,1	69,00	64,77	44,69	109,46	6,3	108,73	23,79
Trøjer, færø	27,00		27,00	1,6		49,47		49,47	2,8	48,83	10,57
Habit	133,61		133,61	7,7		89,35		89,35	5,1	88,02	19,26
Skjorter	21,60	32,66	54,26	3,1	151,21	18,96	28,67	47,63	2,7	46,60	10,20
Damestrømper, silke											
do.	48,96	50,25	99,21	5,7	102,64	41,53	42,63	84,16	4,8	82,81	18,13

Børnestrømper	1,71	0,32	2,03	0,1	18,72	1,01	0,19	1,20	0,1	1,73	0,38
Strømper og sokker	26,05	45,00	71,05	4,1	172,75	42,72	73,80	116,52	6,7	115,64	25,30
Vanter	9,81	1,64	11,45	0,7	16,72	7,09	1,19	8,28	0,5	8,62	1,89
Kjoler	17,14	26,14	43,28	2,5	154,21	20,07	30,95	51,02	2,9	50,05	10,95
Kitler						2,33		2,33	0,1	1,73	0,38
Bluse	2,14		2,14	0,1		3,33		3,33	0,2	3,45	0,75
Hatte	2,29		2,29	0,1		5,27		5,27	0,3	5,18	1,13
Huer	3,65	1,29	4,94	0,3	35,35	5,95	2,10	8,05	0,5	8,63	1,89
Sixpence	1,26	1,54	2,80	0,2	122,30	1,72	2,10	3,82	0,2	3,45	0,75
Sydvest	1,50		1,50	0,1		1,11		1,11	0,1	1,73	0,38
Ølieklæder	16,50	7,07	23,57	1,4	42,85	14,87	6,37	21,24	1,2	20,71	4,53
Forklæder	14,43	0,79	15,22	0,9	5,48	1,07	0,06	1,13	0,1	1,73	0,38
Tørklæder	4,39	5,75	10,14	0,6	131,00	2,32	3,04	5,36	0,3	5,18	1,13
Bændler	5,38	13,18	18,56	1,1	244,99	3,86	9,46	13,32	0,8	13,81	3,02
Viskestykker	0,76	0,52	1,28	0,1	68,50	0,93	0,64	1,57	0,1	1,73	0,38
Håndklæder	3,56		3,56	0,2		8,79		8,79	0,5	8,63	1,89
Remme og seler	3,42	0,73	4,15	0,2	21,36	1,90	0,41	2,31	0,1	1,73	0,38
Damedragt	2,86		2,86	0,2		22,67		22,67	1,3	22,44	4,91
Sylön	55,71	64,71	120,42	6,9	116,16	31,33	36,39	67,72	3,9	67,31	14,73
Reparation af tøj											
Tilsammen	906,28	827,76	1734,04	100,0		902,02	846,14	1712,16	100,0	1725,93	377,64

XIII. Fodtøj:

Sko	237,07	210,20	447,27	92,2	88,67	169,11	149,95	319,06	78,7	294,37	64,41
Forsåling	9,07	28,79	37,86	7,8	317,43	20,66	65,58	86,24	21,5	79,67	17,43
Tilsammen	246,14	238,99	485,13	100,0		189,77	215,53	405,30	100,0	374,04	81,84

	Udgift pr. familie beregnet på grundlag af 7 regnskaber					Udgift beregnet på grundlag af 15 regnskaber				
	pr. familie					pr. familie				
	1. halvår 1948	2. halvår 1948	hele året 1948	kol. 2 i pct. af kol. 1	kol. 2 i pct. af kol. 1	1. halvår 1948	2. halvår 1948	hele året 1948	pr. forbrugsenhed	hele året 1948
	kol. 1	kol. 2	kol. 3	kol. 4	kol. 5	kol. 6	kol. 7	kol. 8	kol. 9	kol. 10 kol. 11
XIV. Vask:										
A. Vask- og pudsemidler	kr.	kr.	kr.	pct.	pct.	kr.	kr.	kr.	pct.	kr.
Blød sæbe	22,06	7,53	29,59	19,1	34,14	14,11	4,82	18,93	10,9	19,03
Sæbe	14,61	27,99	42,60	27,5	191,59	17,73	33,97	51,70	29,7	51,86
Soda	2,83	3,55	6,38	4,1	125,46	2,08	2,61	4,69	2,7	4,71
Soda og sæbe						4,63		4,63	2,7	4,71
Vaskepulver	24,92	27,77	52,69	34,0	111,44	24,60	27,11	52,01	29,9	52,21
Pudsemidler	4,44	3,32	7,76	5,0	74,79	5,78	4,32	10,10	5,8	10,13
Skocreme	2,44	2,63	5,07	3,3	107,80	6,02	6,49	12,51	7,2	12,57
Skurepulver	1,98	2,11	4,09	2,6	106,60	4,66	4,97	9,63	5,5	9,60
Bonevox	2,96	1,79	4,75	3,1	60,50	1,82	1,10	2,92	1,7	2,97
Farver til stof	0,80	0,48	1,28	0,8	60,00	1,21	0,73	1,94	1,1	1,92
Blånelse	0,21	0,31	0,52	0,3	148,00	0,16	0,24	0,10	0,2	0,35
B. Vask ude	0,32		0,32	0,2		4,55		4,55	2,6	4,54
Tilsammen...	77,57	77,48	155,05	100,0		87,35	86,66	174,01	100,0	174,60
										38,20

XV. Brændsel og belysning:

Petroleum	73,97	79,30	153,27	17,8	107,21	53,24	57,08	110,32	15,2	126,91	27,77
Kul, færø	237,57		237,57	27,6		235,13		235,13	32,4	270,52	59,19

Kul, udl.	36,74	255,26	292,00	34,0	694,78	19,01	132,08	151,09	20,8	173,67	38,00
Koks	9,46	15,63	25,09	2,9	165,23	5,30	8,76	14,06	1,9	15,86	3,47
Sprit	2,79	4,50	7,29	0,9	161,32	3,02	4,87	7,89	1,1	9,18	2,01
Tændstikker	6,59	5,25	11,84	1,4	79,67	6,93	5,52	12,45	1,7	14,19	3,10
Elektricitet	35,61	34,40	70,01	8,1	96,60	43,12	41,65	84,77	11,7	97,69	21,37
Pindebrænde	5,46	0,33	5,79	0,7	6,06	2,88	0,17	3,05	0,1	3,34	0,73
Törv	30,43	26,57	57,00	6,6	87,32	57,27	50,01	107,28	14,8	123,57	27,04
Tilsammen ...	438,62	421,24	859,86	100,0		425,90	300,14	726,04	100,0	834,93	182,68

XVI. Bolig:

Vedligeholdelse af hus	4,39	27,00	31,39	100,0		83,64	83,64	167,28	100,0	167,28	36,60
------------------------------	------	-------	-------	-------	--	-------	-------	--------	-------	--------	-------

XVII. Skatter:

Kommuneskatter	128,09	197,10	325,19	64,7	153,88	88,72	136,52	225,24	60,4	223,51	48,90
Lagtingsskatter	57,94	119,43	177,37	35,3	206,13	48,26	99,48	147,74	39,6	146,54	32,06
Tilsammen ...	186,03	316,53	502,56	100,0		136,98	236,00	372,98	100,0	370,05	80,96

XVIII. Forsikring o. l.

	52,47	76,99	129,46	100,0	146,73	56,67	83,15	139,82	100,0	139,82	30,59
--	-------	-------	--------	-------	--------	-------	-------	--------	-------	--------	-------

XIX. Behave:

Kökenredskaber	62,51	102,59	165,10	58,0	104,12	49,82	81,76	131,58	46,0	136,21	29,80
Andet inventar	24,38	13,95	38,33	13,5	57,22	61,63	35,26	96,89	33,9	100,38	21,96
Vedligeholdelse og reparationer	62,94	17,97	80,91	28,5	28,55	44,58	12,73	57,31	20,1	59,52	13,02
Tilsammen ...	149,83	134,51	284,34	100,0		156,03	129,75	285,78	100,0	296,11	64,78

	Udgift beregnet på grundlag af 15 regnskaber									
	Udgift pr. familie beregnet på grundlag af 7 regnskaber					pr. familie				
	1. halvår 1948	2. halvår 1948	hele året 1948	kol. 2 i pct. af kol. 1	1. halvår 1948	2. halvår 1948	hele året 1948	pr. forbrugs-enhed		
	kol. 1	kol. 2	kol. 3	kol. 4	kol. 5	kol. 6	kol. 7	kol. 8	kol. 9	kol. 10 kol. 11
XX. Øl, spiritus, sodavand:										
Øl og spiritus	28,86	34,13	62,99	98,1	118,27	40,03	47,34	87,37	98,1	87,39 19,12
Sodavand	0,20	1,04	1,24	1,9	520,00	0,27	1,40	1,67	1,9	1,69 0,37
Tilsammen	29,06	35,17	64,23	100,0		40,30	48,74	89,04	100,0	89,08 19,49
XXI. Tobak:										
Cigaretter	28,39	49,45	77,84	83,4	174,18	39,29	68,43	107,72	46,3	104,07 22,77
Tobak	61,11	68,55	129,66	55,7	112,18	52,56	58,89	111,39	47,8	107,44 23,51
Cigarer	12,79	12,54	25,33	10,9	98,05	6,96	6,82	13,78	5,9	13,26 2,90
Tilsammen	102,29	130,54	232,83	100,0		98,75	134,14	232,89	100,0	224,77 49,18
XXII. Andre udgifter:										
A. Personlig pleje:										
Toilettartikler	13,61	26,07	39,68	58,1	191,56	13,84	26,51	40,35	65,8	36,54 7,99
Klipning-permanent	19,64	8,93	28,57	11,9	45,47	14,45	6,57	21,02	34,2	18,99 4,16
Tilsammen	33,25	35,00	68,25	100,0		28,29	33,08	61,37	100,0	55,53 12,15

B. Læge, medicin;

Befordringskasse	7,93	2,43	10,36	9,3	30,65	4,50	1,38	5,88	8,0	5,41	1,18
Medicin	26,20	27,10	53,60	48,0	104,58	22,20	23,22	45,42	61,8	41,78	9,14
Lægehjælp	14,93	16,71	31,64	28,4	111,02	6,97	7,80	14,77	20,1	13,59	2,97
Tandpleje	16,00		16,00	14,3		7,47		7,47	10,1	6,83	1,49
Tilsammen	65,06	46,54	111,60	100,0		41,14	32,10	73,54	100,0	67,61	14,78

C. Bøger og blade.

Dagblade	8,95	2,36	11,31	15,7	26,37	9,04	2,38	11,42	12,4	10,73	2,35
Uge- og månedsblade	5,50	10,65	16,15	22,5	194,65	3,60	6,97	10,57	11,5	9,95	2,18
Skrivepapir	15,05	20,70	35,75	49,7	137,54	23,41	32,20	55,61	60,5	52,35	11,45
Bøger og blade	2,58	6,15	8,73	12,1	238,40	4,23	10,08	14,31	15,6	13,50	2,95
Tilsammen	32,08	39,86	71,94	100,0		40,28	51,63	91,91	100,0	86,53	18,93

D. Telefon, telegraf, porto.

Telefon-telegraf	40,82	35,73	76,55	69,7	87,53	27,89	24,41	52,30	69,9	50,27	11,00
Porto	14,79	18,56	33,35	30,3	125,49	9,99	12,54	22,53	30,1	21,63	4,73
Tilsammen	55,61	54,29	109,90	100,0		37,88	36,95	74,83	100,0	71,90	15,73

E. Transport.

Bil	16,79	5,86	22,65	9,4	34,90	15,83	5,52	21,35	16,4	20,11	4,40
Andre rejseudgifter	200,00	17,64	217,64	90,6	8,82	99,73	8,80	108,53	83,6	102,49	22,42
Tilsammen	216,79	23,50	240,29	100,0		115,56	14,32	129,88	100,0	122,60	26,82

	Udgift pr. familie beregnet på grundlag af 7 regnskaber						Udgift beregnet på grundlag af 15 regnskaber					
	Udgift pr. familie beregnet på grundlag af 7 regnskaber						pr. familie					pr. forbrugsenhed
	1. halvår 1948	2. halvår 1948	hele året 1946		kol. 2 i pct. af kol. 1	1. halvår 1948	2. halvår 1948	hele året 1948		hele året 1948		
	kol. 1	kol. 2	kol. 3	kol. 4	kol. 5	kol. 6	kol. 7	kol. 8	kol. 9	kol. 10	kol. 11	
	kr.	kr.	kr.	pct.	pct.	kr.	kr.	kr.	pct.	kr.	kr.	
<i>F. Udgifter til skolebørn</i>												
Kost—logi	85,71		85,71	59,7		40,00		40,00	43,2	36,46	7,98	
Skolepenge	4,06		4,06	2,8		9,40		9,40	10,1	8,52	1,86	
Skolebøger	14,86	5,19	20,05	13,9	34,93	13,56	4,74	18,30	19,7	16,62	3,64	
Skolemater.	7,50	26,36	33,86	23,6	351,47	5,53	19,44	24,97	27,0	22,78	4,98	
Tilsammen...	112,13	31,55	143,68	100,0		68,49	26,18	92,67	100,0	84,38	18,46	
<i>G. Hushjælp</i>	35,71	110,00	145,71			130,00	130,00	260,00	100,0	275,76	60,34	
<i>H. Gaver</i>	63,00	27,07	90,07		42,97	47,87	20,57	68,44	100,0	65,47	14,32	

I. Øvrige udgifter

Fornøjelser	11,36	28,58	39,94	17,3	251,59	13,17	33,13	46,30	23,2	34,75	7,60
Legetøj	10,50	7,83	18,33	7,9	74,58	7,15	5,33	12,48	6,3	9,44	2,07
Blomster, kränse	23,52	22,24	45,76	19,8	94,56	13,65	12,91	26,56	13,6	20,37	4,46
Armbåndsüre		27,86	27,86	12,1		14,53	14,53	29,06	14,6	21,87	4,79
Maskinredskaber	83,96	4,08	88,04	38,2		39,19	39,19	78,38	39,3	58,87	12,88
Film og fremkaldelse	6,75	4,07	10,82	4,7	60,30	3,80	2,29	6,09	3,0	4,50	0,98

Tilsammen 136,09 94,66 230,75 100,0 251,59 13,17 33,13 46,30 23,2 34,75 7,60

Andre udgifter ialt (XXII—A—I) 749,72 462,47 1212,19 601,00 450,51 1051,51 979,58 214,31

Udgifter ialt I—XXII 5519,46 5448,85 10968,31 5172,22 5286,12 10458,34 10278,23 2217,03

Redegörelse for beregningerne vedrørende udkast til nyt pristalsbudget for Færøerne.

Vedlagte udkast til nyt pristalsbudget for Færøerne er udarbejdet paa grundlag af færøske husholdningsregnskaber for 1948, som er stillet til Departementets raadighed. Materialet omfatter 7 regnskaber dækkende baade 1. og 2. halvår 1948 samt for 1. halvår 1948 yderligere 8 regnskaber.

Det foreliggende regnskabsmateriale adviser ret betydelige forskelle i udgifternes fordeling for de enkelte familier. Ogsaa den gennemsnitlige udgiftsfordeling for 1. halvår 1948 for ovennævnte 7 regnskaber, for hvilke der foreligger regnskab for hele aaret, er meget forskellig fra den gennemsnitlige udgiftsfordeling for de 8 regnskaber, for hvilke der kun foreligger regnskab for 1. halvår. Det har derfor ikke været muligt at opstille et pristalsbudget dækkende hele aaret 1948 umiddelbart paa grundlag af gennemsnitsudgifterne for de for 1. halvår foreliggende 15 regnskaber og gennemsnitsudgifterne for de for 2. halvår foreliggende 7 regnskaber. Man har paa den anden side ikke fundet det rigtigt kun at lade de 7 regnskaber danne grundlag for budgettets opstilling i betragtning af materialets i forvejen yderst beskedne omfang. For 1. halvår 1948 er derfor benyttet samtlige 15 regnskaber til beregning af udgifterne for en gennemsnitshusstand i dette halvår, medens udgifterne for samme gennemsnitshusstand i 2. halvår er anslaaet paa grundlag af husstandens udgifter i 1. halvår og de forskydninger i forbruget, som man anslaaes at have fundet sted fra 1. til 2. halvår. Som udtrek for disse forskydninger har man benyttet de procentvise ændringer fra 1. til 2. halvår i de enkelte gennemsnitlige udgiftsposter for de 7 husstande, for hvilke der foreligger regnskab for hele aaret, idet man ved denne beregning har forudsat, at der har været en tilsvarende gennemsnitlig bevægelse fra 1. til 2. halvår i de enkelte udgiftsposter for de 8 og 7 husstande. I enkelte tilfælde er dog udgiften i 2. halvår sat til samme beløb som i 1. halvår; dette gælder saaledes udgiften til bolig.

Angaaende beregningerne af de gennemsnitlige udgifter for de 15 husstande skal iøvrigt henvises til bilag 1. I nævnte bilag er i kol. 1, 2 og 3 anført de gennemsnitlige udgifter i henholdsvis 1. halvår, 2. halvår og hele aaret 1948 for de 7 husstande, hvis udgifter foreligger oplyst for hele aaret. I kol. 5 er for hver enkelt udgiftsposts vedkommende

anført forholdet mellem gennemsnitsudgiften i 1. og 2. halvår for de 7 husstande. I kol. 6 er opført de gennemsnitlige udgifter for 1. halvår 1948 for samtlige 15 husstande, medens de tilsvarende paa grundlag af tallene i kol. 6 og 5 beregnede gennemsnitsudgiften for 2. halvår er opført i kol. 7. Kol. 8 viser de beregnede gennemsnitlige udgifter i hele aaret 1948 for de 15 husstande. De enkelte udgiftsposter er her — som i de øvrige udgiftskolonner — lagt sammen til gruppotaler for en række udgiftsgrupper, saaledes inden for fødevarerne gruppen brød, gruppen mel og gryn, gruppen kød og kødvarer o. s. v.; endvidere klædevarer, fodtøj, vask o. s. v. Disse gruppotaler viser som følge af den forskellige gennemsnitlige udgiftsfordeling for de 7 og 15 husstande nogen afvigelser fra de gruppotaler, som kan beregnes paa grundlag af gruppotalerne i kol. 6 og de gennemsnitlige bevægelser fra 1. til 2. halvår i gruppotalerne for de 7 husstande. Da man imidlertid maa antage, at sidstnævnte beregning giver et noget sikrere resultat end de gruppotaler, som i kol. 8 fremkommer som summen af de beregnede enkeltposter, har man i kol. 10 beregnet en gennemsnitlig udgiftsfordeling for samtlige 15 husstande i hele aaret 1948, hvis gruppotaler er de paa grundlag af gruppotalerne i kol. 6 og bevægelserne fra 1. til 2. halvår i gruppotalerne for de 7 husstande beregnede, medens den procentvise udgiftsfordeling inden for hver gruppe svarer til fordelingen i kol. 8. Den procentvise udgiftsfordeling inden for hver gruppe fremgaar af kol. 9. De hertil svarende procentvise fordelinger for de 7 husstande er til sammenligning anført i kol. 4.

Som det fremgaar af kol. 10 i bilag 1 er de samlede gennemsnitlige udgifter i hele aaret 1948 for 15 husstande beregnet til 10278 kr. Heraf falder 4900 kr. eller omtrent halvdelen paa fødevarergruppen, godt 1700 kr. eller ca. 17 pct. paa klædevarer, godt 800 kr. svarende til ca. 8 pct. paa brændsel og belysning og knap 1000 kr. eller ca. 10 pct. paa gruppen »andre udgifter«. Boligudgiften, som kun beløber sig til 167 kr. svarende til 1,6 pct., omfatter kun udgifterne ved vedligeholdelse; der er saaledes ikke medregnet forrentning af anskaffelsesomkostningerne.

Inden for fødevarergruppen falder godt 800 kr. eller ca. 17 pct. af gruppens samlede udgifter paa brød, mel og gryn, ligeledes godt 800 kr. paa mælk og fløde, godt 900 kr. svarende til ca. 18 pct. paa kød og kødvarer, godt 500 kr. eller ca. 10 pct. paa kartofler, grøntsager og frugt og ligeledes godt 500 kr. paa sukker, kaffe, te m. v.

De beregnede udgifter gælder for fødevarernes vedkommende for en gennemsnitshusstande bestaaende af 6,5 personer, nemlig 1,7 mænd, 1,9 kvinder og 2,9 børn under 15 aar. De øvrige udgifter gælder for en husstand bestaaende af 6,3 personer, nemlig 1,5 mænd, 1,9 kvinder og 2,9 børn. Forskellen skyldes formentlig, at enkelte familier har logerende, eventuelt voksne børn, som kun deltager i fødevarerforbruget, men ikke i husstandens øvrige forbrug.

I kol. 11 i bilag 1 er beregnet udgifterne pr. forbrugsenhed. Der er ved denne beregning benyttet det antal forbrugsenheder, som for de omhandlede 15 husstande er anført paa de fremsendte husholdningsregnskaber. Den benyttede skala fremgaar af følgende oversigt:

Et barn under 4 aar:	0,15 forbrugsenheder
- — i alderen 4—6 aar:	0,20 —
- — — — 7—10 — :	0,75 —
- — — — 11—14 — :	0,90 —
En kvinde over 15 aar:	0,90 —
- mand — 15 — :	1,00 —

Den omhandlede gennemsnitshusstand består for fødevarerudgifternes vedkommende af 4,7 forbrugsenheder og for de øvrige udgifter vedkommende af 4,6 forbrugsenheder.

Til sammenligning med ovennævnte tal kan anføres, at den gennemsnitlige husstand for hele den færøske befolkning, ifølge folketællingen i 1945, består af 4,9 personer, nemlig 1,7 mænd, 1,7 kvinder og 1,5 børn under 15 år. Nævnte gennemsnitshusstand består af 4,0 forbrugsenheder, beregnet ved benyttelse af ovenstående skala. Gennemsnitshusstanden for de 15 regnskaber er saaledes 1,6 personer svarende til 0,7 henholdsvis 0,6 forbrugsenheder større end den gennemsnitlige færøske husstand. Departementet har ikke mulighed for at udtale sig om, hvorvidt den nævnte forskel gør regnskabsmaterialet uegnet som grundlag for et pristalsbudget. I betragtning af, at forskellen næsten udelukkende skyldes, at gennemsnitshusstanden for de 15 husstande har et noget større børnetal end den gennemsnitlige færøske husstand, maa man imidlertid antage, at de gennemsnitlige udgifter for de 15 husstande fordeler sig noget anderledes end udgifterne for en færøsk gennemsnitshusstand.

Hvad angaar spørgsmålet om regnskabsmaterialets repræsentativitet iøvrigt, herunder navnlig spørgsmålet om, hvorvidt den beregnede gennemsnitlige aarsudgift for de 15 husstande kan antages at give udtryk for aarsudgiften for en færøsk gennemsnitshusstand, raader Departementet ikke over statistisk materiale til belysning heraf.

Alt i alt maa Departementet anse det foreliggende regnskabsmateriale for meget spinkelt som grundlag for et tilfredsstillende pristalsbudget; selv om Departementet derfor vil anbefale, at der i forholdsvis nær fremtid foretages en ny forbrugsundersøgelse paa Færøerne for at tilvejebringe materiale til et mere betryggende pristalsbudget, anser man dog nærværende materiale som et bedre grundlag for pristalsberegningen end det hidtidige pristalsbudget, som bygger paa en enkelt families regnskab for krigen.

Man har derfor i vedlagte bilag 2, kol. 1, paa grundlag af de i bilag 1 anførte beregninger, fremsat et udkast til nyt pristalsbudget for Færøerne.

Da man ikke ved den løbende beregning af pristallet kan medtage samtlige de i husholdningsregnskaberne forekommende udgiftsposter, er pristalsbudgettet opstillet som et sammendrag af de i bilag 1, kol. 10, opførte beregnede aarsudgifter pr. familie. En del af de i budgettet nævnte varer er derfor at betragte som »repræsentantvarer«, d. v. s. at udgiften til paagældende vare indebefatter udgiften til visse andre varer, der i art og pris kan siges at ligge nær op ad repræsentantvaren. I bilag 3 er givet en oversigt over placeringen af de urepræsenterede udgiftsposter.

Det skal bemærkes, at budgettet kun kan opfattes som et udkast. Departementet har som følge af manglende kendskab til prisbevægelserne paa Færøerne ikke fuldt ud mulighed for at bedømme den rigtige placering af de urepræsenterede udgiftsposter, ligesom man heller ikke har kendskab til mulighederne for indhentning af prisoplysninger til brug for den fremtidige beregning af pristallet. Det bemærkes iøvrigt, at husholdningsregnskaberne for visse posters vedkommende ikke er tilstrækkelig specificerede til, at de paagældende varer kan indgaa umiddelbart i pristalsberegningerne. Dette gælder f. eks. udgifterne til okse- og kalvekød; det vil formentlig her være nødvendigt at foretage en opdeling af udgifterne paa 3—4 af de almindeligt forekommende oksekødvarer, henholdsvis kalvekødvarer, saaledes at der indhentes priser for disse enkelte mere bestemt definerede kødvarer.

I bilag 2 er i kol. 2 beregnet den procentvise fordeling af pristalsbudgettets udgifter i forhold til budgettets samlede udgift. Endelig er en til tallene i kol. 1 og 2 svarende beregning af udgifterne pr. forbrugsenhed foretaget i kol. 3 og 4.

Det bemærkes, at pristalsbudgettet kun er opført som en udgiftsfordeling. Det har ikke været muligt at anføre de til udgifterne svarende gennemsnitlige mængder, idet Departementet ikke raader over oplysninger om priserne paa de udvalgte repræsentantvarer. De i husholdningsregnskaberne givne mængdeoplysninger, som iøvrigt stort set kun findes for fødevarernes vedkommende, er for usikre til at kunne anvendes. Da pristalsbudgettet imidlertid kun har til formaal at muliggøre en vejlet gennemsnitsheregning af prisændringerne fra kvartal til kvartal, er mængdeangivelser ikke nødvendige, idet gennemsnitsheregningen kan foretages ved vejning af de enkelte prisændringer med budgettets procentvise udgiftsfordeling. Det bemærkes, at den løbende beregning af den gennemsnitlige prisændring fra kvartal til kvartal bør foretages ved benyttelse af den oprindelige vægtfordeling, d.v.s. den ved forbrugsundersøgelsen konstaterede gennemsnitlige udgiftsfordeling i 1948 pr. familie (evt. pr. forbrugsenhed).

Den fremtidige pristalsberegning kan foretages med basis i priserne i det kvartal, for hvilket anvendelsen af det nye pristalsbudget paabegyndes, f. eks. januar kvartal 1950, idet man da ved beregningen af pristallet for de følgende kvartaler maaler prisændringerne for de enkelte udgiftsgrupper i forhold til de tilsvarende priser i januar kvartal. Hvis den vejede gennemsnitlige prisændring fra januar til april kvartal f. eks. beløber sig til + 5 pct., bliver pristallet for april 105 med priserne i januar som basis. Hvis man derimod som hidtil ønsker at anvende priserne i 1939 som basis, kan sammenkædningen foretages ved at pristallet for april forhøjes i samme forhold, som pristallet for januar kvartal beregnet paa det gamle grundlag er steget siden 1939. Hvis pristallet for januar kvartal paa det gamle grundlag beregnes til f. eks. 260, bliver pristallet for april kvartal under de nævnte forudsætninger

$$\frac{260}{100} \cdot 105 = 273.$$

I nedenstaaende tabel er givet en oversigt over hovedposterne i det udarbejdede udkast til pristalsbudget.

	Udgift 1948			
	pr. husstand		pr. forbrugsenhed	
	kr.	pct.	kr.	pct.
Fødevarer	4,902	47,7	1,041	46,9
Klæder, fodtøj, vask	2,275	22,1	498	22,4
Bolig	167	1,6	36	1,7
Brændsel og belysning	835	1,8	183	8,3
Skatter, kontingenter o. l.	510	5,0	112	5,0
Andre udgifter	1,589	15,5	347	15,7
Tilsammen. . .	10,278	100,0	2,217	100,0

Det tilføjes, at Departementet gerne vil være Prisraadet behjælpelig med gennemførelsen af en senere forbrugsundersøgelse, ligesom man naturligvis står til Prisraadets disposition med mulige yderligere oplysninger, som Prisraadet maatte ønske i forbindelse med nærværende pristalsbudget.

Man vedlægger til Prisraadets orientering et eksemplar af Statistiske Efterretninger 1949, nr. 58, hvori er meddelt resultaterne af en her i landet gennemført forbrugsundersøgelse i 1948.

DET STATISTISKE DEPARTEMENT

Bilag 3.

Oversigt over de til pristalsbudgettet udvalgte varer og tjenesteydelser samt de varer og tjenesteydelser, hvis prisbevægelser repræsenteres af de udvalgte varer og tjenesteydelser.

(De grupper, inden for hvilke samtlige enkeltposter er repræsenteret i pristalsbudgettet, er ikke medtaget i oversigten).

A. Fødevarer:

I. Brød:

Rugbrød (repræsenterer også rugsigtebrød).
Franskbrød.
Kiks (repræsenterer også tvehakker).
Sandkage (repræsenterer også andre kager og vinerbrød).

II. Mel og gryn:

Hvedemel (repræsenterer også risengryn og risemel, semoulegrøn og -mel)
Rugmel.
Byggryn (repræsenterer også bygmel samt korn).
Havregryn i løs vægt (repræsenterer også havregryn i pakker).
Kartoffelmel (repræsenterer også sagogryn).

VI. Fedtstoffer:

Smør.
Margarine.
Fedt (repræsenterer også talg).

VII. Kød og kødvarer:

Oksekød (repræsenterer også kød i dåser).
Kalvekød
Fårekød (repræsenterer også indvolde af får)
Fårekød, tørret
Flæsk (repræsenterer også røget flæsk)
Medisterpölse (repræsenterer også kødfars)
Kødpölse (repræsenterer også rullepölse og bayerske pölser)
Leverpostej.

VIII. Grindhval, fagle, fisk:

Grindhvalkød, spæk

Fugle

Fersk fisk (repræsenterer også saltfisk)

Fiskeboller

Sild i dåser (repræsenterer også ansjoser)

IX. Kartofler, grønsager, frugt:

Kartofler

Gulerødder

Kål

Løg

repræsenterer også ærter, parrer, suppeurter,
rabarber, tomater og rødbeder, forholdsmæs-
sigt fordelt.

Svedsker (repræsenterer også abrikoser).

Rosiner (repræsenterer også figener og tørret frugt).

Appelsiner (repræsenterer også citroner).

Spiseæbler (repræsenterer også frugt i dåser).

X. Sukker, kaffe, te m. v.:

Sukker, stødt (repræsenterer også hugget sukker)

Sirup

Salt (repræsenterer også syltetøj)

Sukkervarer

Kaffe (repræsenterer også kaffetilsætning)

Te

Kakao

Chokolade.

XI. Andre fødevarer:

Gær

Salt

repræsenterer også de øvrige varer i denne gruppe,
forholdsmæssigt fordelt.

XII. Klædevarer:

Håndstrikkegarn, færø

— udenlandsk

repræsenterer også garn, tråd,
knapper, bændler, remme og
seler, forholdsmæssigt fordelt.

Underbeklædning

Benklæder (repræsenterer også benklædestof)

Hvidt linned (repræsenterer også »andet tøj«)

Kjolestof

Kjoler (repræsenterer også kitler, bluser, tørklæder, forklæder
og damedragter)

Arbejdstøj

Frakkestof og frakker

Habit

Skjorter

Strikkede trøjer (repræsenterer også færøtrøjer)

Huer (repræsenterer også hatte og sixpence)

Ofteklæder (repræsenterer også sydvest)

Damestrømper, silke

Herrestrømper (repræsenterer også hørnestrømper og vanter)

Håndklæder (repræsenterer også viskestykker)

Sylön.

XVI. Vask:

A. Vaske- og pudsemidler:

Blødsæbe

Sæbespån

Vaskepulver (repræsenterer også soda og blænde)

Skurepulver

Skoereme (repræsenterer også pudsemidler, bonevox, farvepulver)

B. Vask ude.

XV. Brændsel og belysning:

Petroleum

Kul, færø

—, udenl.

Koks

Tørv

Elektricitet

} repræsenterer også sprit, lændstikker og pinde-
brænde, forholdsmæssig fordelt

XVIII. Forsikring o. l. (repræsenterer også kontingenter til N.L.O.G.T. o. l.)

Bilag 2

Udkast til nyt pristalsbudget for Færøerne
1948

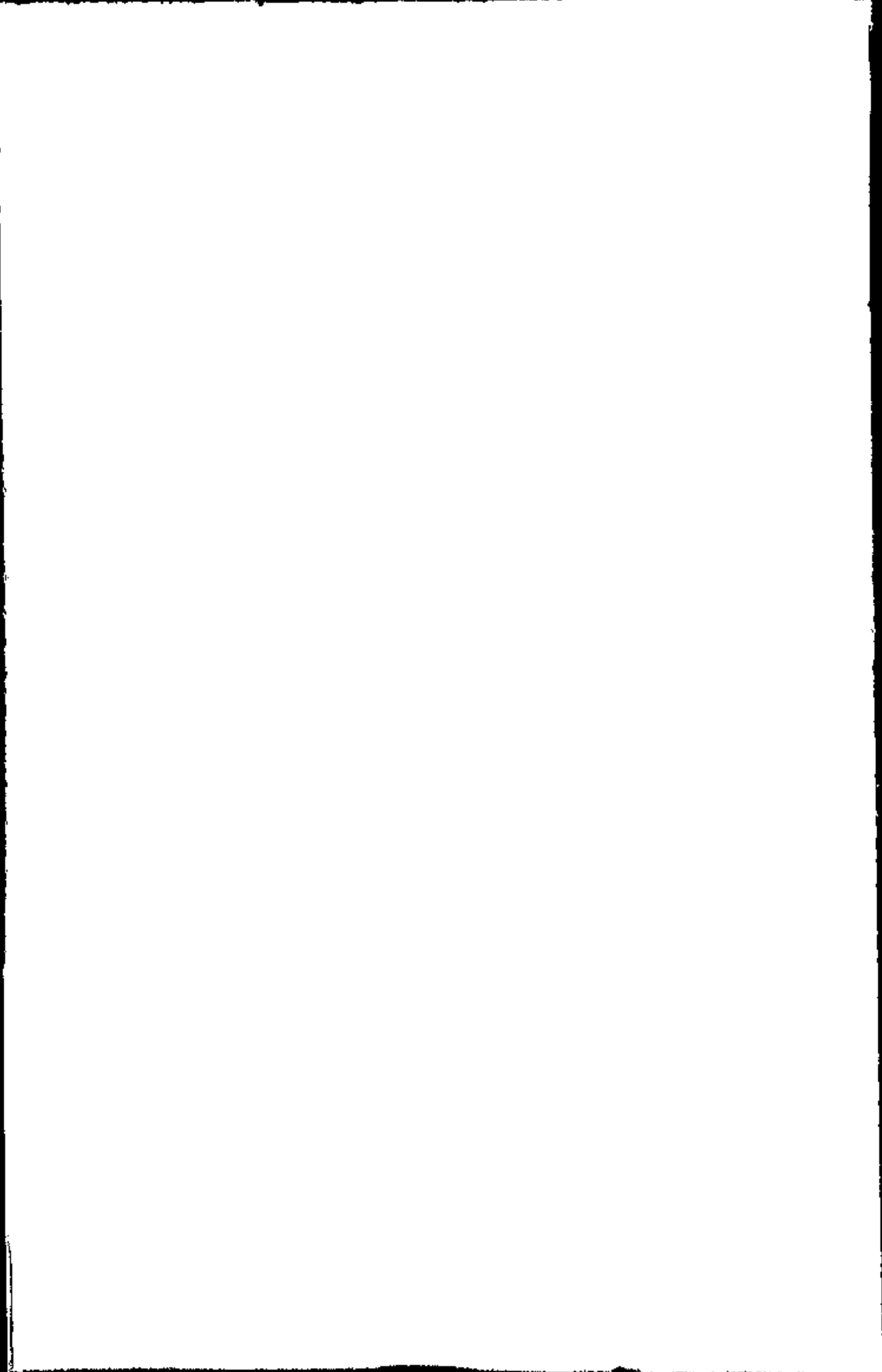
	Udgift pr. familie i 1948		Udgift pr. forbrugs- enhed i 1948	
	kr.	pet.	kr.	pet.
I. <i>Brød</i>				
Rugbrød	121,25	1,17	25,74	1,17
Franskbrød	107,74	1,05	22,87	1,03
Kiks	39,00	0,38	25,09	1,13
Sandkager	118,16	1,15	8,28	0,37
Tilsammen...	386,15	3,75	81,98	3,70
II. <i>Mel og gryn</i>				
Hvedemel	264,92	2,57	56,24	2,55
Rugmel	91,46	0,89	19,12	0,88
Byggryn	30,63	0,30	6,51	0,29
Havregryn	46,40	0,45	9,85	0,44
Kartoffelmel	17,13	0,17	3,64	0,16
Tilsammen...	450,54	4,38	95,66	4,32
III. <i>Ost</i>	176,15	1,71	37,40	1,69
IV. <i>Mælk og fløde</i>				
Mælk	699,97	6,81	148,62	6,70
—, kondens.	80,83	0,78	17,16	0,77
Fløtte	27,48	0,27	5,83	0,26
Tilsammen...	808,28	7,86	171,61	7,73
V. <i>Æg</i>	298,91	2,90	63,46	2,86
VI. <i>Fedtstoffer</i>				
Smør	171,65	1,67	36,44	1,64
Margarine	114,08	1,11	24,22	1,09
Fedt	74,13	0,72	15,71	0,71
Tilsammen...	359,86	3,50	76,40	3,44

	Udgift pr. familie i 1948		Udgift pr. forbrugs- enhed i 1948	
	kr.	per.	kr.	per.
VII. Kød og kødvarer				
Oksekød	245,60	2,39	52,14	2,36
Kalvekød	27,39	0,27	5,81	0,26
Fårekød	175,30	1,70	37,21	1,68
Lammekød, tørret	116,86	1,14	21,81	1,12
Flæsk	33,78	0,33	7,17	0,32
Medisterpølse	138,77	1,35	29,47	1,33
Kødpølse	127,82	1,24	27,14	1,22
Leverpostej	47,48	0,46	10,09	0,46
Tilsammen...	913,00	8,88	193,84	8,75
VIII. Grindehval, fugle og fisk				
Grindhvalkød, spæk	69,83	0,68	14,83	0,67
Fugle	125,00	1,22	26,54	1,20
Fersk fisk	181,34	1,77	38,50	1,73
Fiskeholler	11,11	0,11	2,36	0,11
Sild i dåser	9,52	0,10	2,02	0,09
Tilsammen...	396,80	3,88	84,25	3,80
IX. Kartofler, grøntsager og frugt				
Kartofler	280,83	2,73	59,63	2,68
Gulerødder	30,30	0,29	6,43	0,29
Kål	24,68	0,24	5,24	0,24
Løg	18,55	0,18	3,94	0,18
Svedsker	39,83	0,39	8,45	0,38
Rosiner	22,97	0,22	4,87	0,22
Appelsiner	34,21	0,33	7,26	0,32
Spiseæbler	59,23	0,58	12,58	0,58
Tilsammen...	510,60	4,96	108,40	4,89
X. Sukker, kaffe, te m. v.				
Sukker, stødt	115,33	1,12	24,19	1,10
Sirup	39,34	0,38	8,35	0,38
Saft	65,75	0,64	13,96	0,63
Sukkervarer	16,71	0,16	3,55	0,16
Kaffe	106,71	1,04	22,66	1,02
Te	128,26	1,25	27,23	1,23
Kakao	17,78	0,17	3,77	0,17
Chokolade	49,04	0,48	10,41	0,47
Tilsammen...	538,92	5,24	114,42	5,16
XI. Andre fødevarer				
Gær	23,68	0,23	5,04	0,23
Salt	39,15	0,39	8,30	0,37
Tilsammen...	62,83	0,62	13,34	0,60
Fødevarer i alt	1.902,04	17,68	1.040,76	46,94

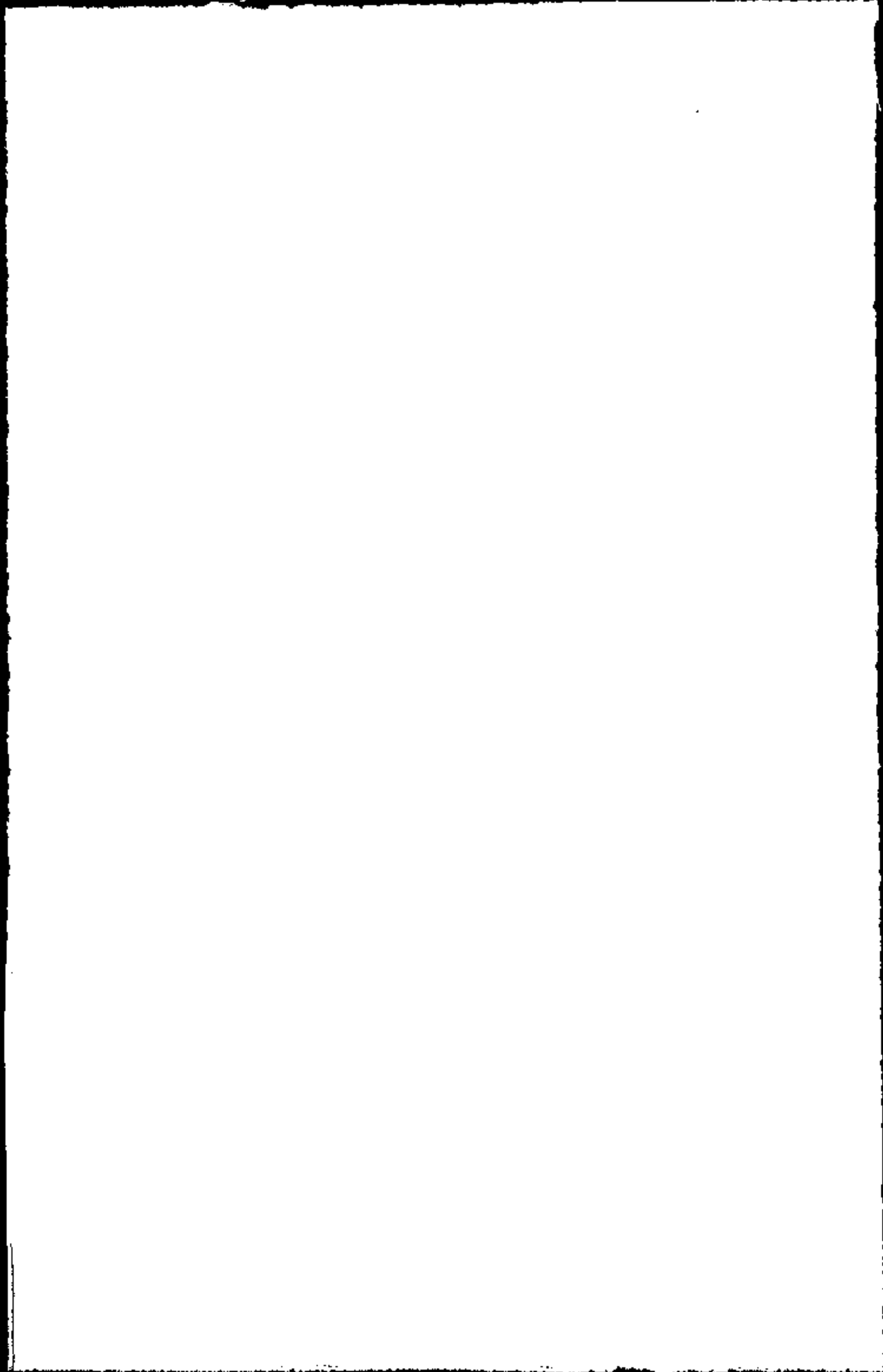
	Udgift pr. familie i 1948		Udgift pr. forbrugs- enhed i 1948	
	kr.	pct.	kr.	pct.
XII. Klædevarer				
Håndstrikkegarn, færøsk	39,40	0,38	10,96	0,49
— , udenl.	133,20	1,30	26,81	1,21
Underbeklædning	182,94	1,78	40,03	1,82
Benklæder	98,38	0,96	21,52	0,97
Hvidt linned	172,59	1,68	37,77	1,70
Kjolestof	120,81	1,18	26,43	1,19
Kjoler	84,58	0,82	18,50	0,83
Arbejdstøj	77,67	0,76	16,99	0,77
Frakkestof, frakker	198,48	1,93	43,43	1,96
Habit	88,02	0,86	19,26	0,87
Skjorter	16,60	0,45	10,20	0,46
Trøjer, strikkede	157,06	1,53	34,36	1,55
Huer	17,26	0,17	3,77	0,17
Olieklæder	22,44	0,22	4,91	0,22
Damestrømper	82,81	0,80	18,13	0,82
Herrestrømper	125,99	1,22	27,57	1,24
Håndklæder	10,36	0,10	2,27	0,10
Syløen	67,31	0,65	14,73	0,66
Tilsammen...	1.725,93	16,79	377,64	17,03
XIII. Fodtøj				
Sko	294,37	2,86	64,41	2,90
Forsåling	79,67	0,77	17,43	0,79
Tilsammen...	374,04	3,63	81,84	3,69
XIX. Vask				
A. Vaske- og pudsemidler				
Blød sæbe	19,03	0,19	4,16	0,19
Sæbespåner	51,86	0,50	11,34	0,51
Vaskepulver	61,98	0,60	13,55	0,61
Skurepulver	9,60	0,09	2,12	0,10
Skocreme	27,59	0,27	6,04	0,27
Tilsammen...	170,06	1,65	37,21	1,68
B. Vask ude	1,54	0,04	0,99	0,04
A + B tilsammen...	174,60	1,69	38,20	1,72
XV. Brændsel, belysn.				
Petroleum	131,37	1,28	28,75	1,31
Kul, færø	274,97	2,67	60,17	2,71
— , udenl.	178,12	1,73	38,97	1,76
Koks	20,31	0,20	4,41	0,20
Tørv	128,02	1,25	28,01	1,26
Elektricitet	102,14	0,99	22,34	1,01
Tilsammen...	834,93	8,12	182,68	8,25

	Udgift pr. familie i 1948		Udgift pr. forbrugs- enhed i 1948	
	kr.	pet.	kr.	pet.
XVI. <i>Bolig</i> Vedligeholdelse af hus	167,28	1,63	36,60	1,65
XVII. <i>Skatter</i> Kommuneskatt.	223,51	2,18	48,90	2,21
Lagtingsskatt.	146,54	1,43	32,06	1,45
Tilsammen	370,05	3,61	80,96	3,66
XVIII. <i>Forsikring o. l.</i>	139,82	1,36	30,59	1,38
XIX. <i>Bohave</i> Køkkenredsk.	136,24	1,33	29,80	1,34
Andet inventar	100,38	0,98	21,96	0,99
Vedligehd. og rep.	59,52	0,58	13,02	0,59
Tilsammen	296,14	2,89	64,78	2,92
XX. <i>Øl, spiritus og sodavand</i> Øl og spiritus	87,39	0,85	19,42	0,86
Sodavand	1,69	0,02	0,37	0,02
Tilsammen	89,08	0,87	19,49	0,88
XXI. <i>Tobak</i> Cigaretter	104,07	1,01	22,77	1,03
Tobak	107,44	1,04	23,51	1,06
Cigarer	13,26	0,13	2,90	0,13
Tilsammen	224,77	2,18	49,18	2,22
XXII. <i>Andre udgifter</i> A. Personlig pleje Toiletartikler	36,54	0,36	7,99	0,35
Klipninger, permanent	18,99	0,19	4,16	0,19
Tilsammen	55,53	0,55	12,15	0,54
B. Læge, medicin Befordringskasse	5,41	0,05	1,18	0,05
Medicin	41,78	0,41	9,14	0,41
Lægehjælp	13,59	0,13	2,97	0,13
Tandpleje	6,83	0,06	1,49	0,07
Tilsammen	67,61	0,65	14,78	0,66
C. Bøger, blade Dagblade	10,73	0,11	2,35	0,11
Uge- og månedsblade	9,95	0,10	2,18	0,10
Bøger og blade	52,35	0,51	11,45	0,52
Skrivepapir	13,50	0,13	2,95	0,13
Tilsammen	86,53	0,85	18,93	0,86

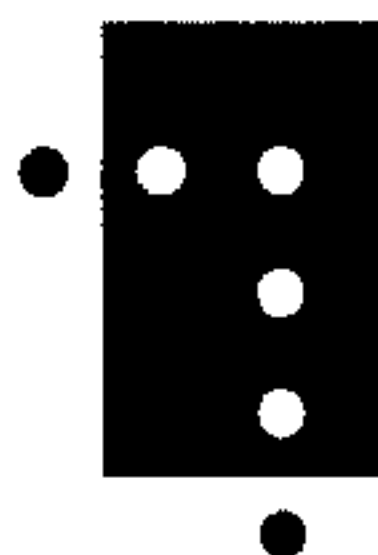
	Udgift pr. familie i 1948		Udgift pr. forbrugs- enhed i 1948	
	kr.	pet.	kr.	pet.
D. Telefon, biograf, porto				
Telefon-telegraf.....	50,27	0,49	11,00	0,50
Porto.....	21,63	0,21	4,73	0,21
Tilsammen...	71,90	0,70	15,73	0,71
E. Transport				
Bil.....	20,11	0,20	4,40	1,20
Andre udgifter.....	102,49	1,00	22,42	0,01
Tilsammen...	122,60	1,20	26,82	1,21
F. Udgifter til skolebørn				
Kost og logi.....	36,46	0,36	7,98	0,36
Skolepenge.....	8,52	0,10	1,86	0,08
Skolebøger.....	16,62	0,16	3,61	0,16
Skolemateriel.....	22,78	0,22	4,98	0,22
Tilsammen...	84,38	0,84	18,46	0,82
G. Hushjælp.....	275,76	2,68	60,34	2,72
H. Gaver.....	65,47	0,63	14,32	0,65
I. Øvrige udgifter				
Fornøjelser.....	31,75	0,31	7,60	0,34
Legetøj.....	9,41	0,09	2,07	0,09
Blomster, kranse.....	20,37	0,20	4,46	0,20
Armbåndsure.....	21,87	0,21	4,79	0,22
Maskinredskaber.....	58,87	0,57	12,88	0,59
Film og fremkaldelse.....	4,50	0,04	0,98	0,05
Tilsammen...	149,80	1,45	32,78	1,49
Andre udgifter i alt (XXII A—1)	979,58	9,55	214,31	9,66
<u>Udgifter i alt (I—XXII)</u>	<u>10.278,23</u>	<u>100,00</u>	<u>2.217,03</u>	<u>100,00</u>

RED: 10 X

Nasjonalbibliotek

Nasjonalbiblioteket

National Library of Norway

Rana Division

N-8607 Mo i Rana

Telephone: +47 75 12 11 11 Telefax: +47 75 12 12

